

DUMITRU V. MARIN

(Prof.dr.)

OPERA MAGNA 2

ZĂPADA PE FLORI DE CIREȘ
(roman)

Alte scrieri

Editura PIM
Iași, 2020

**TIMPUL N-ARE RĂBDARE NICI CU FRUMUSEȚEA,
NICI CU INTELIGENȚA... NICI CU VIAȚA NOASTRĂ!**

DUMITRU V. MARIN

(Prof. Dr.)

OPERA MAGNA 2

„Dragostea și inspirația creativă nu pot fi de porunceală...”

Dumitru V. MARIN

DUMITRU V. MARIN

(Prof. Dr.)

OPERA MAGNA 2

ZĂPADA PE FLORI DE CIREȘ

– roman –

*

Alte scrieri

*

Reportajul ca gen de comunicare:

Praga, Montreal, Londra, Paris, Moscova, Vaslui

*

**Editura PIM,
IAȘI, 2020**

„Cultura și mai ales jurnalistică vasluiană din ultima jumătate de secol este magistral reprezentată prin grupul său de presă și prin opera sa de prof. dr. D.V. Marin.

El este cel mai veritabil lider cultural al generației.”

*Mihai BATOĞ-BUJENIȚĂ,
scriitor, Iași, 2020*

DUMITRU V. MARIN

(Prof. Dr.)

OPERA MAGNA 2

ZĂPADA PE FLORI DE CIREȘ

– roman –

*

Alte scrieri

*

Reportajul ca gen de comunicare:

Praga, Montreal, Londra, Paris, Moscova, Vaslui

*

**Editura PIM,
IAȘI, 2020**

*„Luminați-vă cu un gând:
Nu știm când intrăm în viață și nici când ni se ia, știm,
doar, când iubim, pe cine, cât și cum. Până la urmă, doar,
asta e viața.”*

Dumitru V. MARIN

Tehnoredactare: Cătălin Sîmpetru
e-mail: csimpetru@yahoo.com

Web site: www.marindumitru.ro
www.tvv.ro

E-mail: marintvv@gmail.com;
Tel./Fax: 0235.361.236; 0744.231.380

DUMITRU V. MARIN

(Prof. Dr.)

**ZĂPADA PE FLORI DE CIREȘ
ÎN SPAȚIUL PENTRU IUBIRE**

(roman – 1999)

– De ce mai tot scrii, Marine, nu vezi ca nu se mai citește?

– ...pentru că pot.

–... Și nu vreau să lipsesc pe deșteptii din viitor de atâtea mărturii... altfel, ce fel de lider aș mai fi eu?

INTRODUCEREA DIN 1999

Prof. dr. Dumitru V. Marin lansează o veritabilă provocare pentru cititorii săi, pentru specialiști, pentru publicul larg, scriind și publicând un roman pe care îl așează sub un titlu lung-redundant și metaforic în stilul Ionel Teodoreanu: **Zăpada pe flori de cireș în spațiul pentru iubire**. După mulți ani de activitate profesională, folcloristică și publicistică – domenii în care părea fixat definitiv de către destin – nimic nu lăsa să se vadă apetența lui pentru roman, așadar, pentru un gen proteic, pretențios, ce reclamă vocația construcției epice și capacitatea transfigurării ficționale. Opțiunea recentă a autorului este cu atât mai surprinzătoare cu cât Dumitru V. Marin s-a mișcat până acum în spații previzibile și părea bine ancorat în domenii familiare lui; mai mult, după știința noastră, a exersat puțin în genul scurt (nuvela, povestirea); or, se admite îndeobște că un scriitor de ficțiune face mai întâi exerciții de digitație, pentru ca, într-un târziu, după decantări și preparative artistice, mai mult sau mai puțin semnificative, să treacă la desfășurări narrative ample.

Am detectat în romanul contemporanului nostru Dumitru V. Marin câteva „palieri” semantice, fie convergente, fie paralele, nu ușor de „decupat” din masa verbală copleșitor-aluvionară a textului. Componenta realist-biografică reunește detalii revelatoare privind personalitatea carismatică a

protagonistului, inginerul Teo Merianu, intelectual capabil, dotat și ambițios, devenit profesor de liceu, invidiat de colegi mediocri și filistini pentru reușitele lui, admirat, contestat și, după toate semnele, puțin înțeles de cei din jur. Eroul trăiește o dragoste devastatoare pentru o elevă de-a sa, Elena Șorea, trecând succesiv prin toată gama de stări sufletești, de la înălțarea sublimă la disperare, de la bucuria dureroasă și „negrăit de dulce” la exasperarea, abulia și prăbușirea melancolică. El este pe rând neliniștit, precipitat, patetic, romantic, poetic, deusolat, destins-detașat, înverșunat, lucid, dramatic, prăpăstios, căutându-și cu obstinație echilibrul pierdut, clamându-și iubirea în fierbinți declarații erotice, scrutându-și partenera cu o cruzime de clinician, aci învinuind-o în toate relele, aci sugerând o venerație frizând misticul. După un puseu erotic adolescentin inițial, Elena se îndepărtează inexplicabil de Teo Merianu, devine glacială, rezervată, retractilă, fără o explicație logică suficient de convingătoare – cedând, în schimb, surprinzător de ușor unor tineri brutali și tranzacționali, în câteva secvențe ce seamănă mai degrabă cu un fel de semi-violuri, asortate cu expresii și replici pe măsură ale ocazionalilor ei parteneri. Cuplul se destramă – ruptură pe care nici zbuciumul necurmat al eroului principal și nici notațiile de jurnal și confesiunile fetei n-o justifică pe deplin. Sunt de găsit în romanul lui Dumitru V. Marin o sfâșiere continuă, un sisific efort de urmărit, o învolburare de trăiri cu fir labirintic, într-un melanj de mărturisiri lirico-patetice deconcertante pentru cititor.

Autorul a ținut să ne ofere și un roman „cu cheie”, recurgând la un procedeu faimos în literatura lumii și în tradiția artistică națională, deși – din motive care ne scapă – nu este aplicat consecvent. Unele personaje sunt „mascate” în dosul,

protector, al unor nume literare neutre, ceea ce, în fond, intră în convenția literară general admisă; altele sunt doar pe jumătate ascunse (exemplu: Georgică A.), altele sunt aduse în pagini fără nici o precauție, cu numele autentic (Ioan Baban), făcând ca nedumerirea cititorului să sporească. Roman de ficțiune sau roman autobiografic? Este Teo Merianu un alter ego al autorului? Până unde putem împinge eventualele analogii? Desigur, pe acest teren trebuie precauție și circumspecție critică. S-ar putea glosa îndelung pe tema raportului dintre realitate și ficțiune, dintre datul social-concret și transfigurarea artistică. Dozajul aparține neîndoielnic autorului, prin suverana decizie auctorială. Esențială rămâne până la urmă impresia de viață recreată în spațiul artei, retrăită de personaje cu o cotă relativă de plauzibil și veridic. Sunt în paginile cărții crâmpie și pasaje lirice sensibile, care dezvăluie o finețe a notațiilor și un condei alert. Sunt însă și secvențe mai puțin limpezi, inserturi livrești pândite de prețiozitate, însemnări care sună a gol, considerații sentimentale insuficient decantate, derutante pentru cititorul neprevenit, precum și truisme, sau clișee fără carat estetic. Un roman care, poate, doar la prima vedere ar putea apare ca programatic desuet, livresc, inegal în organizare arhitecturală și scriitură, construit din adăunări lirico-epice și mai puțin din structuri românești pregnante, autonome. Proba celei de-a doua tentative în roman va fi – după opinia noastră – decisivă.

Oricum, cartea trăiește prin drama incomprehensiunii, a alienării ca revers trist al unei mari iubiri ce și-a epuizat prea repede energiile. Roman al unei incompatibilități afective și al ratării în plan erotic, **Zăpada pe flori de cireș în spațiul pentru iubire** se definește mai ales ca document sufletesc.

*
*   *

Un personaj discutat, chiar controversat în urbea moldoveană, unde a activat mai întâi ca inspector pe linie culturală (1970-1974) apoi profesor la limba și literatura română la liceele 3,2,4 și „Mihail Kogălniceanu”. Șase ani a fost director la Școala Măcărești-Iași (1968-1974).

Fără a fi o figură pitorească, mai întotdeauna a stârnit controverse aprinse atât în legătură cu propriul comportament cât mai ales prin ideile sale nonconformiste și mereu incitante. Un profesor cu prea multă personalitate într-un târg de unde mari valori au plecat cât mai repede.

Născut la 28 aprilie 1941, în Giurgioana, comuna Podu Turcului unde face și primele 4 clase elementare, din țăranii mijlocași Vasile și Tudora născută Popa, Trică a lui Vasile a Mărioarei a avut o voință ieșită din comun, parcurgând în toți anii gimnaziului și liceului până la Podu Turcului cei 6 km dus și alți șase la întors indiferent de vreme. Programul său de lucru începea cu hrănirea animalelor gospodăriei, drumul la școală pe fugărite, continua în orele de clasă ca apoi imediat să plece spre casă fie spre a paște din nou oile și vițeii, fie să participe la muncile câmpului ca cel mai mare dintre cei trei copii ai familiei Marin.

Examenul de bacalaureat în condiții de mare severitate (1959) a fost primul test de valoare, ca și serviciul militar care a urmat, unde oscila între înălțarea în grad la excepțional și zile de arest pentru insubordonare. La Tg. Mureș a revenit mai apoi după 40 de ani dar pașii soldatului fruntaș au mărșăluit și prin Dej, Cluj, Sighet și alte localități ardelenene.

Evenimentele din Cuba, gata să declanșeze al 3-lea război mondial l-au prins în pregătirea, participarea și reușita la Facultatea de agronomie Timișoara.

Din anul universitar 1962-1963 a devenit student perpetuu până în 1978 mai întâi la Iași cu Facultatea de filologie absolvită în 1968 și apoi la limbi străine – București – cu statut unic: și student și doctorand (f.f., din 1973); un doctorat luat târziu în 1998, răstimp în care a desfășurat o activitate recunoscută ca valoroasă la catedrele liceale.

A fost un publicist valoros și îndrăzneț, un scriitor mereu nedescoperit (deși romanul „Zăpada pe flori de cireș în spațiul pentru iubire” primul roman în istoria culturală a Vasluiului, nu e deloc fără valoare), un animator de cercuri literare și mai ales un cercetător asiduu al istoriei învățământului local și cu prioritate a istoriei folcloristicii și etnografiei naționale cu o teză restauratoare de valori în domeniu: Tudor Pamfile și revista ION CREANGĂ din Bârlad. (Dar având și numeroase cercetări de teren).

Cele aproximativ 60 de studii publicate în ziare și reviste, unele în volume colective, rămase și în extras sau nu, îl situează printre cercetătorii localnici cei mai valoroși. „Despre evoluția învățământului vasluian până la 1859” publicat în Anuarul Institutului de istorie „A.D. Xenopol” din Iași (1980) rămâne un exemplu de insistență pentru descoperirea documentelor de arhivă revelatoare, chiar dacă acestea sunt redactate în alfabetul chirilic. O istorie a învățământului local se află sub tipar, Studiile consacrate obiceiurilor și tradițiilor moldovene, de Anul Nou în primul rând, rămân modele de concizie și acuratețe științifică, apreciate ca atare în presa vremii.

Profesorul Dumitru V. Marin a fost dintre cei mai apreciați la catedră în perioada 1974-1997 pentru orele cu înalt conținut științific și pentru metode moderne de predare. Numeroase „ore deschise”, referate, activități în cercurile elevilor, întregesc un profil de dascăl care n-a fost nici docil și nici conformist. Ba chiar a sfidat integrarea în atmosfera caldă de provincie fără idealuri spirituale.

Dintre elevii săi s-au realizat numeroși profesori, ingineri, medici, oameni de afaceri etc. „Îndrăzniți să zburăți copii, căci fără încercări nu aveți cum să reușiți” le spunea adesea elevilor afirmând că va fi bucuros să învețe de la cei pe care i-a învățat și el.

Deschizător de drumuri, prof. Dumitru V. Marin va rămâne în istoria Vasluiului prin câteva elemente notabile:

– Redactează prima monografie a Liceului „Mihai Kogălniceanu” cu ocazia centenarului acestuia. Ca organizator și ca autor, în noiembrie 1990, a reușit să strângă în Vaslui mari personalități ale lumii științifice, culturale, medicale și politice din toată țara.

– Înființează primul post de televiziune la Vaslui și din Moldova pe 5 decembrie 1990, cu un an înainte de cel din Iași, al 4-lea post privat din țară (Licența 001 /TV).

– Înființează primele posturi de radio la Vaslui (14 iunie 1994) și la Bârlad (noiembrie 1994), fiind un adevărat creator de școală în ziaristică, majoritatea lucrătorilor din presa scrisă locală trecând și pe la TV Vaslui sau Unison Radio Vaslui ale firmei S.C. CVINTET TE-RA S.R.L. (n.n. A tipărit peste 40 de cărți, la data reeditării). A fost mereu sprijinit de cei trei fii ai săi: av. Daniel-Cernat, ing. Sergius-Lucian, ing. Radu și de soția sa, prof. Iulia Marin.

A încercat în mai multe rânduri să realizeze o publicație locală durabilă; Vlăstarul, Teleradioeveniment, Meridian de Vaslui și Bârlad (acum, în 2020, împlineste 24 ani de la apariție), MERIDIANUL CULTURAL ROMÂNESC, înf. pe 8 febr. 2015.

Fără să fie atras în mod deosebit de politică prof.dr. Dumitru V. Marin este cel care a pus bazele ecologismului în județ, după ce s-a înscris printre primii în Mișcarea Ecologistă din județul Vaslui (Federația Ecologistă) din 6 ianuarie 1990 este principalul promotor al politicii ecologice în județ, și unul dintre membrii Comitetului dirigent național; vicepreședinte al Federației Ecologice din România.

Omul de rară energie n-a fost scutit nici de neplăceri, nici de greutate, dușmănie și tot ce înseamnă stresul vieții zilnice în provincie. Nici măcar ca arbitru de fotbal sau de radiotelegrafist de clasa I.

Optimist până mai peste margini, prof.dr. Dumitru V. Marin rămâne o prezență vie în Cetate prin sutele de emisiuni, interviuri, articole, acțiuni semnalate pe radio, TV sau presa scrisă. Un om pătruns de condiția reușitei: a ști, a vrea, a putea, pentru care o muncă de 14-17 ore zilnic nu pare prea mult. Fostul vicecampion național la trântă, luptă cu viața: „cu dragoste de ea, cu dor”, pentru el, pentru ai lui, pentru noi.

Teodor PRACSIU
19 aprilie 1999

Dumitru V. Marin

ZĂPADA PE FLORI DE CIREȘ

în spațiul pentru iubire

Vaslui
2014

*

*

*

– Eu l-am omorât...!

Țipase extenuată, lung, dureros, îngălbenită, gata să cadă grămadă. Abia se întâlneau cu o fostă colegă care cu o plăcere diabolică nici n-o văzuse bine și-i zisese:

– Ai auzit, tu, inginerul Teo Merianu a avut un accident de mașină. Se pare că a murit, viața Vasluiului.

Atentă la intonația afectată, mai întâi nu realizează sensul exact al cuvintelor ei, și rămase ca aiurită pentru că voia să se scuture de prezența lui atât de vie în viața ei. Când însă și-l închipui mort exclamă dintr-odată țipând, apoi repetă de câteva ori distrusă:

– E-e-eu l-am omorât, e-e-eu...

Colega o sprijini de braț surprinsă de reacția ei, albă la rându-i, îngăimând:

– Cum adică, ce spui, tu? Ce e cu tine?!

– Lasă-mă, sau mai bine spune-mi că nu-i adevărat, ce spui, unde e?

– Așa am auzit eu adineaori, a intrat într-un pom la vreo 18 km de oraș, nu știu nici cauza, nici alte amănunte. Oricum mașina lui e praf!

„Așadar se ținuse de cuvânt, își pusese în practică amenințarea, tocmai când părea mai împăcat cu soarta. Oare a făcut-o pentru mine sau a fost chiar accident? Trebuie să-l văd!”

Pornise fără țintă lăsându-și fosta colegă în mijlocul străzii, dar se întoarse hotărâtă:

– Unde e, exact, cu ce pot ajunge acolo, ce mai știi, l-ai văzut...?

Întreba fără șir căutând un sprijin pentru gândurile ei, un ajutor din partea cuiva. Ea trebuia să-l invite la nuntă și nu să participe la înmormântarea lui. Dar, nu, îl mai iubea, încă prea mult, poate, nu... Să-l văd! să-l văd! Nu se poate, nu se poate!

Până să-l revadă însă colindă disperată străzile despletite ale vechii urbe moldovene. Până să găsească o mașină cu care să ajungă la locul accidentului, i se derulară în minte cu repeziciune uimitoare momente ale existenței lor sufletești comune.

*
*   *

– Tovarășe Merianu, liceul pe care-l patronăm are nevoie de un profesor - inginer care să predea disciplinele tehnologice. Vă rog să acceptați!

– Nu știu dacă e bine. Știți, eu am raționalizările alea, prototipul cel nou, mai pregătesc o invenție. Tocmai acum să plec din producție?

– Tocmai de aceea ne gândim la dumneata. Ești om însurat, ai copii, ești bun specialist și cu autoritate, ai preocupări științifice, deci poți fi un model pentru elevi...

Ce mai, directorul general voia să scape de el, tocmai pentru autoritatea lui în întreprindere. Trebuia să se supună hotărârii sale trecută și prin C.O.M. (Comitetul Oamenilor Muncii). Așa că trebuia s-o ia de la capăt, să treacă într-o muncă pe care o cunoștea relativ puțin de pe când fusese profesor suplinitor. Nu-l bucura alegerea tocmai când o idee se cerea materializată. Cei 9 ani de când lucra numai în acea

întreprindere îi aduseseră și mari satisfacții dar și destule neplăceri. Bun specialist, cunoscut ca om cam al dracului, sever în executarea sarcinilor de serviciu, exigent cu sine însuși, Teo Merianu avea destui dușmani pe care, după un obicei vechi, îi neglija. Găsea satisfacții majore în profesie, în pregătirea unui doctorat. În timpul liber practica diferite sporturi fiind o figură cunoscută și ca arbitru de fotbal. Tocmai de aceea părerile despre valoarea sa erau împărțite, dar oricum era recunoscut ca o personalitate a urbei moldovene. Vorbise de câteva ori la radio și cunoscuții îl salutau cu considerație. Nu lipseau nici detractorii dar abia fără aceștia valoarea sa ar fi fost redusă. Fără îndoială, un adversar, era directorul.

Mai încearcă să reziste:

– Știți, acum am niște greutăți, salariul...

– Oricum retribuiția rămâne aceeași, iar în învățământ vei avea mai mult timp pentru toate; ore mai puține de muncă...

– Dimpotrivă, se muncește mult mai mult pentru pregătirea orelor, pentru documentare personală. Eu am mai trecut pe acolo.

– Cu atât mai nimerit. Să-ți fie de bine! Adăugă ironic directorul.

*

*

*

...Oamenii școlii îl primiră pe Teo aproape indiferenți. Dintre cei aproape 50 de profesori și ingineri, doar câțiva, văzându-l stingherit - se simțea un exilat - l-au întrebat, de formă, cum i se pare la noul loc de muncă. Răspunsul în doi peri pe care-l dădea, exprima de fapt realitatea situației sale. Smuls dintr-un cerc al preocupărilor de mai mulți ani, trebuia

să facă față avalanșei noutăților și mai ales trebuia să se integreze într-un nou colectiv de muncă cu alte particularități decât cele cunoscute. Cum oamenii erau de treabă în felul lor, nu simțea vreun fel de presiune sau ostilitate. Trebuia să reziste propriei sale tensiuni.

În procesul de predare se acomodă cel mai repede, anii când fusese suplinitor în alt județ fiindu-i de mare ajutor. Descoperi în câteva clase elevi talentați și preocupați în materia pe care o predă și-și redescoperi aptitudinea de a se adresa ascultătorilor. Așa că în scurtă vreme „intră în materie”, găsimu-se prins de dezvoltarea unor chestiuni de principiu și vorbind antrenant, nuanțat, la obiect, într-un cuvânt ajungând interesant și plăcut atât pentru elevi cât și pentru colegii de cancelarie, tot mai apreciat. Nu și acceptat însă, pentru că spiritul proverbului „cui pe cui se scoate și, ura numai prin iubire” rămânea un ostracizat tocmai prin ceea ce reușea mai mult decât ceilalți. Își căuta intens un prieten de idei și realiza tot mai acut că nu-l poate descoperi și aici, așa că înființă repede un cerc tehnic, unde vorbea și construia mai mult el. Observa că într-un oraș mic, fără teatru, fără operă, universitate sau altă instituție culturală republicană, prietenii de suflet dinspre aspirațiile elevate rămân utopice. Inconștient dar firesc își revărsa din plinul sufletesc în cursul orelor sau la cercul de specialitate. Suferea însă de lipsa unui colectiv cu preocupări ceva mai alese. Era un izolat care nu-și găsea locul datorită intereselor, altele, decât ale celor din jur.

Rămânea tot astfel și în plan familial. Reușea perfect să se detașeze de sine în momentul când intra pe ușa școlii. Devenea omul de la catedră și uita sau neglija toate celelalte, absorbit de problemele orelor. Nu se iluziona crezându-se într-o altă lume ci chiar era într-o altă viață ceva mai elevată dar

mereu palpitantă pentru setea de cunoaștere a mlădițelor pe care le educa. Era în centrul miracolului germinației din primăvara vieții și repede luat de val uita de manevre ascunse, neglija relațiile și pilele, evita petrecerile și agapele din restaurant. Cu adevărat se simțea el însuși când participa la vreo sesiune de comunicări și referate sau în cadrul catedrei de specialitate când se putea exprima pe sine, ca specialist, ca om de cultură chiar.

Suporta însă greu cenușiul de viață din care nu se putea smulge.

*

*   *

...În noua clasă a X-a, primită prin lărgire de sarcină, Merianu pășea într-o zi însoțită de aprilie. Mânios, întârzie câteva momente în fața ușii pentru a-și „recompune interiorul” necesar reușitei momentului. Zumzetul și țipetele înăbușite, chicotele și bufnelile au încetat repede după intrarea sa, când elevii s-au ridicat în picioare. Dar, în timp ce aștepta cu catalogul în mână să se facă deplină liniște, privind circular în clasă, la unul îi scăpă scaunul băncii, care căzu cu un zgomot puternic și pătrunzător spărgând parcă timpanele. Aplecându-se să-l prindă lovi pupitrul din față și acesta, putred, se prăbuși cu un alt uruit, mai lung.

Aceste zgomote suplimentare îl calmară pe deplin și, așteptând, serios, să se facă liniște examină în treacăt figurile elevilor, în căutarea unora cunoscute. Zâmbind ironic exclamă:

– Salve și mii de bombe! Cum s-ar zice, m-ați întâmpinat festiv!?... Mulțumesc, luați loc!

Elevii se așezară cam în rate surprinși că nu sunt admonestați. Rămăsese la urmă o elevă din prima bancă din stânga, ceva mai voinicuță, care-l privi cu un fel de mirare, contrariată și șocată. În timp ce nota absențele avu timp să-i vadă părul castaniu scurt, fața rotundă cu buze subțirele și ispititoare, nasul cu o notă energică, ochii, ascunzând taine, rămași asupra sa: „o fată drăguță, o fi bună la carte?”

Se interesă de ceea ce se făcuse până atunci, dacă le place obiectul, ce preferințe de studiu au. Rămase cam tot timpul cu senzația că e urmărit de fata din prima bancă. „De unde o cunosc?”

Ora trecu repede pentru că vrând să-i câștige pe elevi presără și câteva glume care au provocat bună dispoziție. Le explică din nou ultima lecție din dorința ca ora viitoare să nu vină nimeni cu scuze.

Numai că a doua zi când întrebă care nu și-a învățat, se ridică în picioare aproape jumătate de clasă. Furios și întărâtat începu să-i întrebe pe rând cauza dar abandonează repede, totul fiind clar: dezinteresul. Plimbându-se prin clasă pufni de câteva ori, se duse până la zidul lateral apoi monologă îndelung, spre surpriza lui ascultat foarte atent de elevii rămași tăcuți și după ieșirea lui din sală.

– Voi v-ați întrebat vreodată care-i rostul vostru aici? Ce-o fi cu învățătura asta, la ce trebuie? Altădată erau latifundiari cu domenii întinse și-și puteau întreține odraslele fără muncă, într-o veșnică petrecere. Dar azi nu se mai poate trăi decât printr-o activitate productivă. Ce poți ajunge fără învățatură, ca formă a muncii? Oare vreunul vrea să se spună despre sine că e prost, deci nu poate învăța? N-ar fi omeneste. Și apoi să nu uitați că la vârsta asta creierul vostru e ca buretele; absoarbe tot, mai greu ce-i mai folositor. De ce să nu mobilați

cutia asta miraculoasă cu creierul, în așa fel încât să aveți frumuseți de unde să scoateți mai târziu când timpul nu va permite nici măcar să citiți o carte. Pentru că e un paradox: în societatea hiper-industrializată avem timp mai puțin pentru suflet. Riscăm să devenim niște roboți și doar literatura ne mai salvează. De ce să fim comozi ca băiatul acela care desenează acum avioane. Uite aici - și arată cu mâna spre prima bancă - e un monument de lene! De ce să ratați șansa devenirii voastre ca personalități?

Eu fac parte dintr-o generație care a crescut greu, dar aveam de mici visuri mari. Voi ce preocupări aveți, care vă e pasiunea acum la 16 ani, când sunteți cei mai frumoși și cu cea mai mare putere de muncă? Voi, acum, pentru voi, ce însemnați? Dar pentru alții?

*

*

*

În cancelarie se discuta aprins politică. Se anunțau noi măsuri „economice” luate de stat pentru creșterea nivelului de trai. Ceaușescu tocmai anunțase lichidarea datoriei externe dar și necesitatea continuării politicii de austeritate pentru acumulările necesare unei viitoare explozii economic - sociale: împrumutul din propriul buzunar.

Primăvara se anunța fără bucurii pentru buzunarul cetățeanului nevoit să-și mai strângă cureaua. Circula un fel de banc. Cică șefu' ăl mare întrebase pe un director cu 5000 lei salariu pe lună: îți ajung banii? Răspuns: nu, am atâtea cheltuieli și nevoi; îl întrebase apoi pe unul cu 1500 lei pe lună salar și nici el nu era de loc mulțumit. Ajuns la un muncitor cu 500 lei pe lună, acesta răspunde vesel: da, tovarășe secretar

general, îmi ajunge. Chiar îmi ajunge! Mirat, suplimentar îl ispitește: dar cum faci?

– Păi simplu, cu cât am îmi cumpăr pâine, de restul beau apă, după aceea îi înjur zdravăn pe cei care au mai mult!

Bancurile cu Bulă nu mai aveau sfârșit. Tot, așa, e pusă toată securitatea pe urmele celui care scornea atâtea pe seama cuplului prezidențial.

E adus la Președinție și invitat la Ceaușescu. Bate timid în ușă, e invitat să vină direct către birou pe covorul foarte mare și foarte pufos:

– Poftim, poftim, Tovarășe, pe covor, pentru că așa veți avea cu toții când vom construi comunismul...

Umil, studentul călcând tot pe margine:

– Tovarășe Secretar general, eu sunt acel care fac bancurile...

Profesorii și le spuneau la ureche la fel cum își șopteau informațiile despre... informatori. La aniversarea lui Miluță, mai venise colega Eleonora și vecinul de jos. Enervat de o discuție mai aprinsă sărbătoritul, simțindu-se între prieteni, exclamase furios: „da, să-l mai ia dracul pe Ceaușescu ăsta!”

După vreo 3 zile e chemat la Securitate și bătut foarte bine. Nedumerit și crâmpoțit roagă măcar să i se spună ce-a greșit, că nu știe...

– Să nu mai înjuri vreodată pe Tovarășu’...

Așa că oamenii priveau în stânga și în dreapta știind că și între elevi există „lupul îndrăzneț” cam câte doi pe clasă care-l turnau pe profesor și când aveau ciudă pe el nu numai când greșea politic. Dar majoritatea erau elevi buni la carte și nu luau această treabă prea în serios.

Teo Merianu ar fi vrut să se lanseze și în politică, dar ca un făcut: propunerile lui erau primite în tăcere considerate

bune sau foarte bune dar neaplicate. Învăță o formulă: începea cu „după cum ne învață Tovarășul N. C.” și apoi își spunea părerea care cădea exact invers cu învățătura.

Când colegii s-au prins au început să-l ocolească în discuțiile politice, dar nu aveau cum să-l oprească în cercurile pedagogice unde era mereu un fel de Gică Contra, prețuit dar nu admirat sau acceptat. Prudența îi obliga pe oameni să țină la bucățica lor de pâine. Politica adevărată nu exista pentru cei de 40 de ani iar masa de acțiune, fără poftă politice la 16 ani, elevii visau doar la dragostea adevărată.

*

*   *

...Din „oceanul” clocotind de viață se ridicau aburi proaspeți care îmbrățișau soarele lucind, pomii înflorind, dar mai ales frumosul plămădit de lumina țâșnindă a zilei. Viața nemăsurată nici în stânjeni și nici în ani lumină, stăpânea ținuturile pe care aburii, oamenii, viermuiau energetic. Candoarea conectată la sursa tinereții strălucea fericită, bucurându-se de suflet. Din fiecare inimă răsărea o coloană a infinitului, răsucită pe rugul iubirii iar fiecare spirală mirosea a viață.

La toate acestea se poate gândi orice om, care știe să vadă lucrurile așa cum izvorăsc, din gingașia naturii iar în cele din urmă, cu ochii înrouați de bucurie să-și adune gândurile într-o petală de nufăr, să le ascundă în sufletu-i curat, cu modestie.

Dincolo de orizontul filozofiei, înflorea o zi obișnuită, încinsă de razele binefăcătoare ale soarelui topit de perfecțiune. O zi firească tocmai prin îndeletnicirile curgânde

ale traiului. Pe străzile presărate cu oameni grăbiți, bălțile fierbeau înăbușit, oglindind printre timp câte-un chip de licean îngândurat ori sprinten. Elena, Alina, Maria, Dana, Marius și multe altele sunt nume de suflete încarnate în frumusețe și tinerețe. Bucuriile școlii pot fi și bucuriile vieții...

– Clasa a X-a, la laborator, vesti profesorul de fizică, la intrare.

După ce închise ușa după sine i se păru că aude un zgomot ciudat.

– Care e necontrolatul? Măi, parcă ai fi în junglă și nicidecum într-o sală de clasă. De fapt, ce să-i ceri omului bun simț, dacă nu-l are! făcu Pruteanu fără să știe cui se adresează.

Era un profesor micuț de statură cu o bărbuță castanie în jurul unui obraz oval, cu ochii albaștri alungiți spre tâmplesle puțin ninse de timp, cu buzele roșii ca date cu vopsea și cu părul castaniu ondulat ușor în jurul unei frunți mate. Fizic fără nici un raport cu moralul uscat al omului trecut de 35 de ani, Mihai Pruteanu afemeiatul, nu avusese decât aventuri obscure al căror pomelnic el singur îl cunoștea. Se spunea că ar fi căsătorit cu o fostă elevă mai mică decât el cu vreo 24 de ani, dar toate bârfele rămâneau sub semnul incertitudinii deoarece niciodată nu fu văzut însoțit de cineva. Ceea ce rămânea indiscutabil era că preda destul de bine încât elevii înțelegeau materia. Dacă mai rămânea vreunul în urmă nu era decât din cauza interesului său.

– Cine lipsește?

– Nimeni, răspunde Alina cochet.

– Perfect, atunci vom asculta pe...

Inimile țâțâiau de frică deoarece după figura de adineaori aveau de suferit. Oricând li se putea trânti o problemă cu cheie și terminau ca în tragediile lui Sofocle.

– ...Paraschiv, anunță profesorul azvârlindu-și stiloul pe catalogul deschis. Ce ați avut voi pentru astăzi?

– Noi am avut de pregătit lecția... curentul... ăăă...?!

– Ce dracu', ai asurzit? Tu nu auzi cum suflă ăștia. Îți sparg timpanele nu alta. Cine mai scoate o singură vorbă ia nota unu!

Coborând și ridicând ochii în tavan, elevul se chinuia „ca Hristos pe cruce”, cum era vorba profesoarei de economie.

– Nu știi?

– Nu, răspunse elevul ușurat.

– Și de ce nu vorbești așa de la început? De când te muncești tu aicea mai trăgeai un pui de somn, acolo în fundul clasei. Și tu, Elena, te-ai dus tocmai în spate; ori crezi că facem adunare de birou?

Auzind reproșul Elena se strâmbă ascuns. Dacă ar fi văzut-o fără îndoială că ar fi ascultat-o. Dar...

– Dacă mai ascult pe vreunul dintre cei trei crai, sigur îmi fac o colecție de 3, dar pe astăzi poate le ajunge.

– Uff! Pufni Marius, intrigat de aluzia profesorului.

Nu după mult timp profesorul înșiră pe masă alternatoare, consumatori, rezistențe, conductori și ce mai era necesar aplicației practice. Elevele șușoteau:

– Ia, privește-l ce caraghios e! Mic și cu hainele alea turnate parcă de sus, pare a fi un saltimbanc. Oare nevastă-sa nu-l vede când pleacă?

– Dacă o fi vreuna căreia îi place să fie numai ea modernă, atunci ce vină mai are bietul de el!

– Hai, nu zic modern, dar nici măcar o curea nu poate să-și pună la pantalonii ăia spânzurați neglijent?! Dacă-l mai privesc puțin constat că apare ca unul fugit de acasă.

– Poate ne vede, că...

– Stancu Maria, ce faci acolo?
– Gând la gând cu bucurie, șopti Maria colegei sale.
– Despre ce era vorba, știi?
– Despre curentul defazat în urma tensiunii!
– Bina, ia loc. Deci, curentul...
– Dădeam de naiba dacă nu mă uitam la grafic, șopti fata aproape leșinată de frică.

– Ei, las-că nu era prima dată. Încăpățânatul și afurisitul ăsta e în stare să te întrebe de curenții lui și în groapă. Am auzit că are un băiat foarte...

– Ia, mai lasă-mă cu prostiile tale. Ce nu se mai aude în școala asta!? L-ați însurat, l-ați făcut tată și nu m-aș mira că mâine poimâine să aud că se plimba prin parc cu nepotu-său.

– Prostii, adevăruri, dar nu vezi cum îi umblă ochii?

– Și ce? Nu uita că mai întâi îi umblă creierul!

– Spune drept, ai vreo slăbiciune pentru cioara asta deșteaptă?

– Cu cât e egală tensiunea la borne? întrebă Maria evitând răspunsul.

– Fiecare cu damblaua lui, dar vezi că atâta ți-ar trebui cu Dona. Ar fi în stare să te mănânce. Nu ai văzut cum roșesc amândoi? Ha, ha, ha!

– Ce-ai pățit Tudoran?

– Nimic!

– Ei, nimic! Te distrai de minune. Cine știe la ce Făt-Frumos meditati tu așa satisfăcută.

Ioanei îi veni din nou să râdă, dar își mușcă buza de jos cu atâta brutalitate încât se încruntă.

Aplicația se sfârși pe așteptate. Urma ora de utilaj, cum îi spuneau elevii. Inginerului, bărbat prezentabil, întinerit față de vârsta sa de peste 40 de ani, îi stătea admirabil cu catalogul

în mână. Elena simți o nădușeală ce-i cuprinse întreg sufletul atunci când Teo Merianu îi citi numele. Îi căuta ochii.

Inginerul roși și el puțin. Era o „deprindere” nouă în circulația sângelui pe care Elena, și numai ea, știa să i-o provoace prin privirile ei întunecate de frumusețe. Simțea o ușoară jenă dar afrontul dispărea risipit de înfățișarea fragilă a inamicului. Rămânea voluptatea efortului sanguin. Fata nu pricepea mecanismul dar trăgea concluzii precise.

Niciodată Elena nu se găsea așa neputincioasă, cum se surprindea în prezența lui. Acolo, alături de colegii ei, încerca să nu-l mai privească insistent și dorea ca de fiecare dată să i se adreseze altfel, mai delicat față de ceilalți. Ca într-un ochi de baltă gândurile i se învârtteau încercând să le prindă pe ale celuilalt acum proptit de spătarul scaunului cu privirile peste tot dar niciunde, fără vreun gând precis. Și el voia să se uite înspre banca fetei. Simțea foarte bine că dintr-acolo se umple un gol în traiul său bine însăilat. Făcu câțiva pași înainte, apoi o voltă pe călcâie, de fapt o cotitură majoră în existența lui. Ținând pumnul stâng bine strâns, inginerul surâse.

Când soneria opri cursa infernală a sufletelor fiecare simți dorința de a fi împreună. Risipindu-și întristarea, Elena scrisese pe un colț de hârtie: „Un dor nebun, față de trecut. Viața,

asemeni unei cărți a fost deschisă de un vânt tot atât de nebun. Nu, e iubirea sau poate mă înșel. Oricum, e prezentul a cărui sclavă sunt. Sufletul ca o mare inundată de razele sau obscuritatea zburciului. Odată cu vremea, cu frumusețea măsurată în infinit se desprinde, se topește o pojghiță sufletească”.

*

*

*

În pauză fu întrebat, oarecum îndrăzneț, că chiar asta e părerea lui despre ea? Se tot cumpănea de pe un picior pe altul, frământându-și mâinile și plimbându-și privirile de la chipul inginerului la ușa coridorului. În mod deosebit atrăgea atenția rapidă schimbare a culorii feței: când pete roșii îi colorau obrazii, când se făcea lividă.

Văzând-o tare emoționată se uită câteva secunde la fața ei apoi cu gingășie o mângâie pe obraz, gest oarecum reflex determinat de dragostea lui pentru copii, dar și de fâstâceala fetei care părea să spună mai mult. Rămas puțin pe gânduri, după un fior ce-i parcurse întreaga ființă, observându-i fruntea înaltă cu sprâncene potrivit de groase deasupra unor gene lungi ce clipeau acoperind niște ochi căprui, tare neliniștiți și frumoși. Ceva se muiase dintr-odată, făcându-l să-și îndrepte mai cu luare aminte atenția la fata înaltă și voinică, cu părul tăiat sub urechi, purtat aproape lins. Cum ea, la un moment dat nu-și mai feri ochii, rămase o clipă cu ai săi pironiți în adâncul lor fără a-și putea explica chemarea de acolo. Se încruntă ușor întorcându-se stingherit:

– Fii sigură că dorința mea este să înveți cât mai bine. Numai să demonstrezi că poți. Așa că te voi ajuta să-ți corectezi... imaginea!

– Nu mă interesează nota în sine. Eu n-am fost niciodată elevă slabă, nici măcar ca fizic...

– Cât de curând vreau să-mi schimb opinia, mai exclamă îndepărtându-se pe scări.

În sinea lui ar fi vrut să nu plece de lângă fata care rămase mofturoasă și roșie să-l vadă intrând în cancelarie. Niciodată nu-i trecuse prin gând să se gândească la eleve decât ca la copiii săi. Îi plăceau pentru îndrăzneala lor, pentru naivitatea și prospețimea lor, ca dintr-o familie ceva mai mare.

Inginerul ar fi dorit să descopere pe cei interesați de problemele specialității sale cărora să le consacre eforturi sufletești. Visa, astfel să dureze și aici, astfel, ceva clar, mai ales că se ambiționa să creadă că poate fi cel mai bun în specialitatea sa. Ceruse la diferite clase să i se comunice cine are preocupări mai deosebite pe această linie, dar nimeni până acum nu se prezentase.

Și iat-o înainte de ora următoare pe coridor cu o schemă simplă în care încerca să-și imagineze un mecanism complicat. După ce-și aruncă ochii pe foaie, exclamă:

– Asta-i literatură, nu tehnică. Eu tot am fost suplinitor de română, mai degrabă te ajut să te realizezi acolo, pentru că eu însumi scriu câte ceva.

Fata-și aplecă ușor capul fără a-și lua ochii de la inginerul care începu să fie neliniștit. Parcă nu mai suporta privirea insistentă a fetei rămasă contrariată în așteptare. Intră oarecum dezamăgită după el în clasă și se așează tăcută la locul ei.

Veni cu o compunere scurtă a treia zi cuprinzând idei și expresii interesante, metafore durabile dar și greșeli de ortografie, privindu-l aproape pierdută și încercând să-l țină cât mai mult de vorbă. Văzând că el tot evită îl întrebă:

– Spuneți-mi când aveți mai mult timp să stăm de vorbă?

*

*

*

...Gălăgie mare în apropierea terenului de handbal unde se înfruntau 7 la 7, echipa de fotbal a elevilor cu cea a profesorilor. Elevii se împărțiseră în tabere încurajându-i pe rând, apreciind viteza de reacție a unora, tehnica și șiretenia tactică a celorlalți. Din rândurile elevilor se detașa prin tehnică și eleganță Bogdan Merianu, de altfel component al echipei reprezentative a orașului. Își permitea tot felul de giumbușlucuri cu adversarii, până când în apropiere se afla adversarul cel mai temut din echipa profesorilor, inginerul, când dădea drumul imediat la minge. Prietena lui, Gabi, îi strigase de câteva ori să continue, dar tocmai asta nu-și putea permite. Păstra un complex de inferioritate față de tatăl de la care învățase tot ce știa în sport și nu voia să provoace râsete în tribune ori comentarii tendențioase.

Primii care au marcat au fost profesorii prin cel de educație fizică. Suporterile, mai ales din ultimele clase îi încurajară mai susținut pe elevi și iată-i înscriind de trei ori consecutiv, spre hazul general, din greșeli individuale ale profesorului de geografie, pe post de apărător. Nervozitate în rândul acestei echipe.

Elena Șorea privea cum se zbăteau mai vârstnicii din teren să facă față zburdalnicilor ei colegi. La un moment dat

observă că Teo Merianu cere o minge în apropierea propriului careu și apoi, fentând și driblând ajunge în fața portarului advers și după altă fentă de șut la poartă îi „pune” mingea colegului de geografie care o împinge în poartă. Faza imediat următoare o uimi. Repede după reluare, singurul maistru din echipă îi pasă din nou și cu un șut sec Teo îl execută pe portar care se aruncă doar pentru poză. Satisfacția din tribune era și a Elenei care vedea cât de agil și inteligent în joc este personajul la care începuse să se gândească tot mai mult în ultimele zile. Îi făcea mare plăcere să se uite la el, să-l asculte, îi ieșea în cale oridecâteori avea ore la etajul de sus și adesea găsea prilejul să-i vorbească. Știa că și alte colege îl simpatizau pentru pasiunea pe care o descifrau în acțiunile lui, pentru modul îndatoritor și politicos în care se purta. Era printre puținii din școală care nu jignea niciodată pe elevi, chiar când aceștia greșeau ori erau la nelalocul lor. Mânua admirabil ironia.

Dacă la orele celorlalți ingineri era rumoare, pentru că-și presăra expunerea cu snoave și anecdote, la Merianu era totdeauna liniște și atenție. Se simțea spiritul omului superior. Se întreba adesea dacă e numai respect sau mai e și altceva de nu se putea abține să nu meargă în calea lui. Într-o zi, după o dezbatere la care ea fusese vioara întâia, doar din plăcerea conversației cu el îl întrebă:

– V-a plăcut ora, dom’ inginer?

– Da, mi-ai umplut ora... cu dragoste... murmură el și se depărtă grăbit.

Eleva rămasă singură la capătul scărilor nu realiza mare lucru dar se simți dintr-odată veselă și fericită. Gândea că acum e rândul lui să interpreteze un rol principal și pe terenul de sport într-un spectacol de gală. Se simți tare mândră că cel mai bun de pe teren, cam arțăgos, dar cel mai sufletist era Teo

Merianu. „Hm! Monument de lene, eu, hm! Ce jignire!”
Într-adevăr nu se pregătise la acea lecție, dar până să fie monument... mai era. Simțea că-i place prea mult omul acesta, felul lui de a fi și se declară incapabilă să-l înfrunte. Cu toate acestea nu rareori completa sau anticipa ceea ce voia să comunice el și avea permisiunea să intervină în discuție oridecâteori simțea că poate să-l completeze. Dezbaterea aceasta dintre profesor și liderul clasei era un beneficiu spiritual de excepție pentru toți elevii.

*

*

*

Imagini peste imagini. Gânduri încurcate de gânduri. Rațiune întunecată de o imaginație aproape bolnăvicioasă. Cerul cu stele, zăpada albă și pufoasă, clădirea școlii lipsită de atracție ca o cutie de chibrituri pe care o știi întotdeauna cam cum poate arăta, cărțile din bibliotecă variate coloristic... și în conținut acestea toate și din exterior toate celelalte expiră imaginea fetei care tronează întrebătoare și mirată, lipsită de dorințe dar și curioasă, zâmbitoare, reținută, calculată, voit rece față de sufletul chinuit de îndoielile și suferința iubirii și aritmetica minții rămasă doar cu ultimele licăriri conștiente.

Își simțea inima bolnavă. Mai ales ea purta parcă permanent golul imaginii circumscrise în care materialitatea chipului se dizolva într-o reprezentare a ființei iubite devenită ideală încă din anii copilăriei chinuite. Sfera aceasta dureroasă când de dimensiuni reduse când extinzându-se până aproape de marginea răbdării conținea, venind dintr-o ancestrală aspirație, rodul nopților de amărăciune, de speranță, de satisfacție, de disperare când se credea lipsit de dragostea

familiei, când își dorea din tot sufletul să descopere fata căreia să i se încredințeze și cu care să se confunde spiritual. Imaginea de ordin ideal exprimând nu o frumusețe ieșită din comun cât un alter-ego de sex opus cu care să se înțeleagă din ochi, din semne, în tot ceea ce poate fi spus într-o ocazie. Pe la 7 - 8 ani imaginea fetei pe care spera s-o iubească avea un nume. Cât se poate de comun. Mai târziu ar fi putut să fie altul, dar chipul acela drag, visat odată, poate atunci când s-a simțit pentru prima oară bărbat, nu și-a erodat conturul. Părul castaniu încadrând o frunte înaltă străjuită de sprâncene aproape drepte, elegante asemănătoare cu ale sfințelor pictate prin biserici, lesne încruntate a supărare ori amărăciune - sprâncene însoțite de gene sfioase de apropierea ochilor căprui, mari, migdalați în culorile toamnei dar purtând parfumul închis al primăverilor de la munte, părul retezat la înălțimea umerilor atât de geometric articulați încât permanent creează impresia de perfecțiune a întregului corp, părul, cel care face ochii să se îndrepte automat spre figură. Ceea ce-l urmărea insistent a fost întotdeauna o gură bine proporționată cu arabescurile buzelor și obrazului indescrribibile dar întotdeauna clare.

Ani întregi a urmărit, ca toți tinerii de altfel, să găsească ochii și gura aceasta alergând mereu după steaua visată. Mii de chipuri a cercetat încercând să descopere o cât de cât apropiere de modelul adoptat.

„Să aștepți o ființă cu o înfățișare anumită e o mare prostie” au decretat colegii de facultate. Și iată-l renunțând la imagine, mulțumindu-se cu o realitate cuminte.

Plutind pe valurile vieții dintr-o localitate sau alta, absorbit de varietatea unor preocupări nu avea alte ambiții decât să-și demonstreze sieși că fiul de țăran îmbibat de lecturi a depășit stadiul de cultură medie și că ar putea fi lipsit de

epitetul atribuit în copilărie de târgoveți „proștii de la țară”. Complexul acesta nu l-a părăsit nici atunci când a observat că prostia este adânc înrădăcinată și bine cuibărită tocmai în mediul care vorbea de prostia altora. Dorința depărtării permanente de lipsa de orizont, al mulțumirii de sine, al suficienței a rămas neatinsă și atunci când a parcurs importante trepte sociale.

Dar o dată cu acestea au apărut tot mai multe îndoieli. Îndoieli, căutări, înfrângeri. Ar trebui ca omul să fie vreodată mulțumit? Condiția lui impune răspunsul: nu! Hotărât, nu. „Visați tineri, visul dă aripi, a visa e omenesc, e o îndatorire chiar” le spunea el colaboratorilor. El era primul care aplica principiul visând la opere capitale în domeniul de activitate. Și lupta pentru asta cu prostia, răutatea, înfumurarea, cu colegii care-l șicanau, cu mai-marii vremii, el nefiind dintre cei ce știu să intre sub pielea puternicilor zilei. „Pentru dumneata ar trebui să facem un caiet de propuneri” îl zeflemiseau, rareori binevoitori, colegii care se mirau „cum îi mai merge mintea dom’le” dar care nu credeau că ar putea și ei proceda precum Columb cu oul.

...Și acum nu știa ce să creadă: era o lovitură ori o favoare a soartei. Cum ar trebui să privească posibilitatea de a-și vedea visul copilăriei și adolescenței întruchipat în trăsăturile fine ale unei fete sfioase, fine, inteligente și retrase pe care o remarcase și care reacționa cam asemănător? A rămas dintr-odată uluit, înțepenit, mirat ca după aceea să aibă probabila senzație a unui orb pentru o vreme și care, miraculos, s-ar afla în fața unei picturi pe care a terminat-o demult și acum nu crede că ar fi atât de frumoasă, ori în fața unui răsărit de lună plină într-o înserare de vară când mii de sunete se amestecă într-o muzică divină.

Iată-l în prezența aceleia care se confundă cu însăși aspirația de existență feminină. Se surprinde urmărindu-i râsul, mersul, vocea care-i umple urechile cu un altfel de muzică, cercetându-i chipul care pătrunde până în cea din urmă fibră și-l cuprinde într-un joc al ielelor din care nu știe cum ar ieși.

Caruselul întrebărilor frământate îndelung provoacă insomnia, coșmarul. Puritatea și nevinovăția fetei poate lipsită de apărare îl îndreptățește doar la o iubire platonicească cu toate că și-a reprezentat-o trei decenii așa cum o vede abia acum aeeva. Dar EA ar putea să-i răspundă la fel numai pentru că el o iubește? Merită, cu circumspecția vârstei, să-i spui ce te frământă? Înțelege ea abisul în care te aruncă o simplă încruntare din sprâncenele-i desăvârșite pe chipul adorat? O vorbă veche spune că îndrăgostiții încearcă să citească pe chip orice dorință, ca apoi să se dovedească analfabeți. Și vidul acesta dureros începe din inimă. Mintealtădată preocupată de idei năstrușnice macină în gol norma-i de creier, inima-și retrage contribuția de culoare din obraji când ochii se opresc asupra chipului ei. „Poți oare să-i spui că fiecare revedere înseamnă o rugăciune la o icoană vie?” De multe ori ar vrea să-i spună cuvinte gingașe, să se facă interpretul sentimentului tineresc și pur totuși. Pur, pentru că patima sângelui nu întinează nici gândurile nici acțiunile, deși dorința de a o mângâia, de a o atinge sfios ca un copil, s-o sărute lung nu lipsește. Ciudată senzație: fata ca bijuterie omenească, alintată ca pe un copil dar matură spiritual, necesitate de a fi totdeauna aproape de ea.

– Tu știi ce însemni TU pentru mine? Înțelege?

„Oare înțelegi cu adevărat că poți dispune de viața mea oricând? Faci un efort să-mi răsplătești rățăcirile nopților, zvârcolirile înverșunate că viața nu ne-a pus la vreme față în

față? Ți trebuie un efort sau regăsești o imagine? „Simțurile, voința, nervii strigă după speranța vie acum.”

*
*   *
*

Din noaptea adâncă se desprindeau fuioare de tăcere spintecate din când în când de un țipăt străin. Ochiul încercănați de ore reușeau să surprindă avalanșele metaforei, căzute de undeva, din misterul lunii. Din umbrele copacilor coborau siluete încinse de frumosul dominant când nici o urmă de realitate nu se păstra, în afară de „cântecul” greierilor. În aceste triluri se simțea o împrăștiere a existenței, o putere continuă ce înaripa sufletul.

Din epave de clepsidră, luna se rostogolea haotic pentru ca în cele din urmă să curgă rotundă, nurlie, peste aripa cerului țintuită de luceafăr. Orizontul pătrundea în orbite, se zbătea neputincios, prinzându-i infinitul în sufletul tremurând de revelație. O mireasmă plutindă nuanța noaptea de vară în spatele căreia ziua cocheta cu un destin.

Pentru ea, pentru el, pentru o lume întreagă, Elena medita copilărește cu tâmplele rezemate de cântecul greierului, al vieții. Prin raza de lumină a becului fluturii treceau mândri de sclipirile lor pale. Zburau încrezător peste arcade de gânduri, peste iubirea acum devenită lichidă. Nu-i venea a crede că sentimentele, mai ales ele, aveau atâta nevoie de clipa de singurătate. Singurătate, și ce de lume! Ce de trăiri purificatoare care iradiu fericire!

Cu sufletul înmuiat în sclipirea stelelor, cu gândurile dilatate de dor, Elena trăia un vis plăcut, o oră de liniște desăvârșită.

Din nou luna i se părea ochiul lucid al dragostei căci în rotunjimea ei se conturau îmbrățișări și săruturi fără zgomot. Ca un susur al apei curgea răcoarea luncii iar ființa copilei se topea în această mătăsoasă senzație.

Lacome ca un divizion în asalt gândurile mestecau din tăcerea sugestivă. Și totuși se simțea un „ceva” zgomot asemănător cu al ierbii în creștere, cu al rodului în coacere... Un fâlfâit ușor, suav, o partitură cunoscută și totuși nerecunoscută, o flacără din care se alimenta arderea fără sfârșit a muritorului fără de rând.

Avea nevoie de singurătate. Simțea în sufletu-i curgător o neliniște care se izbea de pereții trupului, vrând parcă să-i împrăștie ființa, să o amestece cu sângele și soarele topit. Mângâiată, Elena trăia sub comanda realității ce se ghicea odată cu mișcarea pendulei. Ar fi vrut să alunge timpul consumator de frumos. Ceva o orbea, o îndemna la viață, îi dădea misterioasa căldură imaterială, parfumul sentimentelor și, în sfârșit toate selecțiile de bun gust. Împietrită în peisaj uită că mai există; se credea un fulg rătăcitor prin timp, o pasăre înaripată de naivitate, un pom înfrunzit în alb, numai lut nu. Ar

fi călătorit ore întregi prin noaptea luminată de luceferi dar tic-tacul realității arunca obstacole în drumul presărat cu nesfârșită încredere. Își urmărea sufletul care baleta printre amintiri, culegându-le una câte una, aducându-le apoi la picioare trecutului.

– Elena! Se auzi glasul mamei.

– Am de învățat, îngăimă buimăcită de imaginație.

Se lăsă din nou o liniște binefăcătoare care încerca să sugrume realitatea dar nu reușea. De fiecare dată timpul țipa înfiorător, furând cu nesaț din clipele acelea atât de necesare. Necesare, la ce? Oare sufletul nu și-ar fi putut limpezi albia fără acele momente? Viața tocită de timp nu și-ar fi putut recunoaște îndeletnicirea, identitatea, fără ajutorul acestor trăiri? Oare fulgii albi de frumusețe știau că se vor topi în căldura privirilor ei, ea însăși un fir dintr-un buchet de metafore? Poate da, poate, nu, dar negreșit că realitatea arunca neliniști odată cu fiecare bătaie pendulară. Îi veni a plânge, a striga nume dragi dar din nou realitatea îi acoperi furtuna sufletului.

„Să scriu. E cel mai bun leac; Și numai acolo, în cetatea gândurilor mele nu mă va găsi realitatea. Am să ferec cu lacăte împletite din flori, am să închid poarta auzului și am să zbor departe, pe vârful sufletului meu. Va fi greu să recunosc acest pisc de viață. Cum voi ajunge până acolo? Ce întrebare, cum să-mi recunosc sufletul! Dar e foarte simplu: am să-l întreb de-l cheamă ca pe mine, de-i place să scrie, să iubească, dar mai ales dacă mă vrea. Și dacă nu voi reuși? Furtunile de dincolo de rugul său ar putea să-mi spulbere trupul, să-mi împrăștie oasele și să-mi ascundă aspirațiile sau poate iubirea, într-o petală de mac. Atunci... am să-l rog să-i fie milă de un părăsit de fericire și să mă găzduiască măcar o vreme. Hm!

Cred că sunt bolnavă, bolnavă de prea multă trăire, de viață, de dragoste. Dar dacă glasul meu va provoca avalanșe? Atunci se vor dărâma etaje de suflet, vor izbucni vulcane și vor acoperi realul înconjurător cu culoarea timpului. Voi cere îndurare? Dar dacă-s pregătite deja pedepsele? Ar fi nostim să-mi ascundă văzul într-una din florile teiului, omenia sub piatra unui arc de triumf iar oasele adunate în pânză de paianjen să le agațe în colțul tăios al lunii. Noțiunea „a muri” se va fragmenta în mii de bucățele, va impregna aerul și va adăuga încă o picătură de venin în cupa reală...

Ceasul nu se mai aude! Ba, da, seceră într-una. Îmi creează o stare de nedescris. Nici nu pot să citesc un rând. Cât de nebun a fost azi Costin! L-am sărutat pe obraz, dar dacă-i voi povesti totul lui Teo nu am să mă mai simt vinovată. Și diriginta, parcă ne-ar fi mâncat astăzi...

Parcă un fulg de nea s-a lipit de geam „oare îl doare? Dar văd acum doi care s-au îmbrățișat, au murit și totuși le simt adierea în adânc, pierdută în răcoarea albă. Ce muzică, sfâșietor de tulburătoare! Unde-o fi Teo? Departe, aproape, oricum, este aici...”

– Elena, nu mai auzi, vino! Percepu iarăși.

Nu răspunsese, aranșându-și părul, vrând parcă să ordoneze acele gânduri sfârtecate de întrebările aglomerate.

„Victorie! A stat ceasul!! Victorie! Ar muri realitatea? Prostii. Am să pot gândi în voie. Afară e liniște, luna s-a ascuns, ceasul nu mai merge, ar trebui să mă bucur în privința asta. În cinstea victoriei un pumn de suflet și unul de stele vor fi aruncate prin cameră și voi cinsti un pahar de vorbe alături de Muză, voi săruta chipul răsturnat al nopții...”

Cu ochii în fața lui care căpăta reflexe diferite în raport cu emoția îl asculta cu imensă uimire „mișcându-se” cu atâta dexteritate într-un câmp pe care nu i-l credea accesibil. Prinsă de idee îl asculta fermecată vorbind despre opera lui Eminescu: „Acea emoție rară a atingerii diamantului sacru, cel mai strălucitor din comoara de minți și suflete ale acestui neam ce se ivește oridecâteori pe poetul nostru nepereche îl citim sau îl „auzim”... A ni se dezvălui fațetele nebănuite de adânci în reflexia luminii lor este scopul existenței noastre aici unde putem înțelege rolul marelui ipoteștean la radicala deștelenire și reformare a limbii poetice românești, produs al unui patriotism de esență superioară.

Acel „fagure de miere”, acea „limbă veche și-nțeleaptă” turnată în forme noi trebuie să păstrăm ca pe o grădină de flori înmiresmată, deci trudind...

Și dacă pornind de la „tot ce mișcă-n țara asta” scrutăm și spații siderale și timpul infinit într-o unică aventură a cunoașterii observăm că nici o învățătură pe lume nu este mai rodnică și mai stabilă decât cea primită de la genii. A cunoaște opera geniului nostru național e o îndatorire generată de respectul pentru noi ca și pentru cei de dinaintea noastră. Pururea model, - nu ne poate fi decât pururi dascăl de suflet...”

Se întrerupsese de câteva ori căutându-și cuvintele, dar era clar că simte în modul cel mai complex frumusețea operei marelui poet. Își aminti bancul răutăcios despre ochii inteligenți ai boilor și inginerilor care, din păcate, nu se pot exprima și se încânta de realitate. Ar fi vrut să-i strângă mâna, cu emoție și recunoștință.

L-a visat de multe ori cerându-i să-l sărute iar ea îi împlinea aprins dorința. Se sărutau plimbându-se fericiți fără țintă. „Cât de mică e noaptea și cât de mult te iubesc. Oare am să mă pot abține să nu-ți sărut îndelung privirile? Va trebui să am capacitatea asta, doar mi-ai cerut...” Da, o rugase să nu-l mai privească așa și în general să fie mai atentă ce face. Numai că a doua zi îi auzi vocea spunându-i „bună dimineața” la telefon. A fost cam puțin față de cât voia ea, dar tot era ceva. „Oare poate fi numit păcat să mă gândesc la un om de valoare pe care-l stimez atât? Dacă și el se gândește la mine? Cam evită să se uite la mine, își mușcă buzele iar uneori își pierde șirul vorbelor (numai eu știu asta!), cam fuge el de mine, dar tot mai apropiat îmi devine. Azi îl sărut...”

– Hei, Elena, vezi că a sunat, ai adormit, trezește-te! I se șopti din spate.

Alergă pe coridorul lung și-i ieși inginerului înainte cu un etaj mai jos. Părea surescitată și hotărâtă, de fapt acționa sub impulsul tinereții cu toate că nu era zglobie de felul ei.

– M-ai întrebat ceva, da? Dacă tot mi-ai cerut așa avea ceva timp.

– Bineînțeles, aprobă fata repede, dar nu la școală.

– Atunci, după ore, te aștept în mașină după al doilea colț la dreapta.

Se programa neașteptată, fără voia lor, ora de iubire.

*

*   *

O zi dinspre mijlocul lui aprilie uscat cu vânt ușor dinspre nord. Soarele căuta verdele vieții printre frunzele sfarogite de ger, uscate și triste. Cei câțiva km fuseseră parcurși în puține minute și acum la adăpostul pădurii fiecare se simțea în siguranță scormonind, precum soarele printre frunze, să ajungă la sufletul celuilalt. O clipă fata își închipui că este la discreția lui și ar putea abuza de ea, făcându-se arici în sinea ei. Tăcea și pășea alături de el cu picioarele târâș printre frunze. El se depărtă mai mult și culese o vioarea mare și frumoasă pe care o înmână fără cuvinte, apoi alege o gălbioară firavă și diafană:

– Tii, ce gingașă e. Ca niște sentimente neexprimate!

– Într-adevăr, e minunată. Am să-mi culeg un buchet numai din astea.

– Dacă-mi dai voie, te ajut și eu.

Se aplecară tot mai des, preocupați numai de florile care se strânseseră repede în buchete mari. El părea a nu ști ce să facă și ce să vrea. Considera gestul de a o invita la o plimbare condamnabil și riscant. Putea fi dat afară pentru conduită incorectă față de eleve. Gândea iarăși, că și o asemenea ieșire poate fi inofensivă. Își propunea să rămână cât mai departe de fată și avea o emoție cumplită: parcă nu-i mai ajungea aerul și-i tremurau ușor mâinile. Nu îndrăznea să se uite la ea care privea cu atenție fiecare floare și apoi o alătura tacticos celorlalte, gândind la hotărârea ce-o luase. Așa că atunci când el îi întinse un buchetel făcu așa fel ca mâinile să se atingă mai multă vreme. Atunci el se aplecă și o sărută pe stânga.

– Dar spuneți ceva, domnule inginer! Accentuase comic „domnule”.

Omul își îndreptă mai întâi corpul, apoi ochii spre fața ei ca un fel de rugă și oftând, o întrebă:

– Pot eu să am nădejde în tine?

– Eu zic sigur! Ce dacă n-am încă 16 ani! Nici nu sunt la prima întâlnire...

*

*   *

Din jurnalul Elenei:

„Aș fi în stare să scriu un întreg roman despre ce se numește dragostea mea. Niciodată n-am să-mi pot da seama de complexitatea acesteia, cert e imposibilitatea posibilă, în urma căreia simt gustul amar al deșertăciunii (când mă gândesc mai bine). Îl iubesc atât de mult în ciuda a numeroase piedici existente, chiar și peste obstacolele ridicate de către el să mă poată îndepărta, sau poate să mă pună la încercare. Îmi vine să

strig în gura mare: „îl iubesc!” pentru că e ceva... imens, de fapt nici nu știu cum s-ar derula viața mea fără el, e ceva imposibil. Aș lupta pentru fiecare bucățică din sufletul lui. De ce tocmai el să fie omul pe care trebuia să-l iubesc prima dată, pentru care un fior straniu îmi trece prin tot corpul, mă electrizează, mă umple de căldură. E destul să mă gândesc la el și totul devine familiar, cald, frumos... E ceva complex de tot să adormi cu chipul lui în gând, să te lași îmbrățișată de brațele invizibile, să gândești ziua prezentă numai cu el. E o confundare de caractere și în același timp mă modelează exact cum dorește.

Dacă ar ști, ar putea ști toată dragostea mea pentru el ar fi altceva. El crede că sunt superficială și greșește din care cauză mă cufund în marea neliniștită a iubirii mele cu strania senzație de dezamăgire. Poate ar fi dragoste indiferentă, să zicem aceea pentru alți oameni?”

...,„Scriind din nou în acest caiet mă simt învăluită de o anumită căldură pentru că sunt rânduri scrise cu sufletul chiar dacă sunt transpuse cu mâna. O singură călăuză am, ca un astru de foc, într-un necuprins învăluit de întuneric - dragostea. O simt atât de trainică și profundă legată cu corzi de cristal ce vibrează dureros la fiecare atingere. Îmi vine să repet la nesfârșit acele cuvinte magice care mă mai eliberează... Aproape nu-mi vine să cred că, cu adevărat e și el la fel. Dar de ce nu sunt eu singura, unica pentru el?”

„... te iubesc mult de tot. Mai mult decât atât nu pot să scriu pentru că nu există cuvinte mai mari decât TE IUBESC”.

Dintre gândurile lui:

„Bravează ori o fi adevărat. Ar însemna că se poate îndrăzni, dar dacă se află mă dau ăștia afară! Ce frumoasă e fata asta!”

– Știi care e situația mea. Pentru mine e cel mai greu, nu pentru tine. Ce să mă fac?

– Nu uitați că suntem doi. Și eu am frământările mele, și nu puține!

Adunară flori, din nou în tăcere, sub soarele slab ce se zbătea după pâlcuri de nori. O albină se așeză pe rând pe cele două buchete, apoi încă una, cercetându-le. El:

– Uite, am devenit tată de albine?!

Era liniște și plăcut, se simțeau excelent fără să vorbească, așteptau șoptele naturii care să le dezvăluie ce-i în suflet. Au continuat să stea departe unul de altul până la plecare. S-au sărutat cu frică tocmai la despărțire dintr-un impuls comun.

*

*   *

„Mintea trebuie să ne dicteze ceea ce e de iubit. Bucuriile adevărate ale dragostei sunt bucurii ale minții” spunea parcă un personaj camilpetrescian. Să las mintea să-mi dicteze și controleze mișcările? Dar dacă dragostea devenită un produs al spiritului e un capitol neînțeles de Elena?”

Într-o bancă de la geam, un tânăr, elev, medita la cu totul altceva în timpul orei de matematică. În ziua aceea orele erau plictisitoare și foarte repezite. Privirile umbrite de veșnice incertitudini analizau simetria tainică a unui chip indiferent sau poate prea concentrate asupra lecțiilor. „E frumoasă... o cunosc de atâtea luni de zile și totuși acum mi se pare ceva straniu în sufletul ei, ca o mireasmă. Aș vrea să-i respir gingășia, să-i spun că acum o iubesc și să-mi dea voie să-i sărut mâinile modelate de o nesfârșită delicatețe. Mi-e teamă ca timpul să

nu-i acopere chipul, urăsc parcă totul ce e în jurul ei și astfel mă simt nebun de dragoste. Aș fi în stare să lupt împotriva a tot ceea ce nu-i place numai să nu lovească în sufletul meu. Indiferența ei mă face să pierd speranțe. În pauză am să-i spun...”

– Dan Mircea, poftim la tablă! Se auzi glasul profesoarei.

– Al dracului ghinion, șopti el uitându-se la colegul de bancă și ridicându-se cât mai încet: închipuiește-ți că habar n-am!

– Aplici regula lui Cramer, apoi descompui, șopti grăbit colegul.

Ajuns la tablă băiatul se uită din nou la Elena. Avea mâna ridicată gata să răspundă. Îi zâmbi disperat observând privirea ei de sticlă.

– Hai domnișorul! Te-ai cam culcat pe urechea cea bleagă și asta nu e bine. Te știam cu pretenții dar observ că ți-ai pierdut și neglijat interesul. Știi să rezolvi exercițiul?

Elevul privi tabla pe care cifrele dansau ironic. Într-un colț o formulă încadrată căuta aplicată dar nu se putea gândi la asta.

– Regula lui Cramer, dacă ai auzit de ea; te apucă de nas!

– Aplicăm regula lui Cramer... pronunță lung și aiurit.

– Până aici bine, continuă, te rog!

A avut timp de gândire, dar în zadar, nu se putea opri la nimic. Îl încerca rușinea și neputința reușitei tocmai acum, când fata îl privea mai atent.

– Eu credeam că anul acesta te văd la republicană... Ce să-ți povestesc, mare lucru să aplici regula, găsești determinantul, afli Gama și... dacă nu ți-aș pune trei aș fi nedreaptă cu colegii tăi...

Reacționa ca în vis la dojana profesoarei. Puse creta pe pervaz, și privind cu coada ochiului la fata întrebătoare și puțin ironică, trecu la loc.

– Hai, Elena!

Cuvintele colegei răsunau vag, alintând și certând indiferența lui Dan. Rămase ca zăpăcit cu un zâmbet sfidător și arogant, privind într-un colț.

Soneria.

– Dane, te-ai ras. De când n-ai mai luat tu un asemenea premiu?

– Te interesează? Fă bine și scutește-mă de asemenea încurajări!

– Vai, tu, dar nu merită să vă enervați. Faceți mata riduri, și-apoi pentru domniile voastre incidentul de azi nu e o problemă, glăsuți Panainte cu un ton acru, de magistrat. Întindea cuvintele și se strâmba în fel și chip cu gâtul lui lung. Părul îi era foarte scurt iar nasul aproape că și-l înghițea.

Acest Panainte, considerat descurcărețul clasei, avea un mijloc de a înveseli omul. Se strâmba, imita. Într-o zi când Eduard luase 2 la română nu reușise să-i scoată din amorțeală decât când îl imită perfect pe profesorul de franceză, fără a avea ceva jignitor la adresa acestuia. Și azi găsi o soluție, dar valabilă pentru ceilalți colegi. Pentru Dan veselia a stins o umbră de mâhnire de pe față dar nu și din inimă. „Să faci rateuri din cauza Elenei e plăcut” și ieși în curte.

În ora de biologie colțul vesel dădu o nouă dovadă de inventivitate. „Martirul” Panainte, plictisit se gândi la o șmecherie: scrise un bilețel, îl puse într-o cutie de chibrituri și-l aruncă pe geam, sub care de obicei se găseau destui colegi mai mari și mai mici. Acum era unul dintr-a IX-a, care peste câteva momente bătu în ușă:

– Dom’ profesor, vă rog să mă scuzați dar am venit să-i dați drumul lui Panainte că a zis fratele lui că are apă în casă.

– Fie, că fără asta mai luai o notă rea. Du-te! Îi făcu semn acestuia. Panainte își strânse „necăjit” catrafusele pornind-o repede spre ușă.

– Bună ziua! Exclamă din fugă el.

– Bună, Panaitescule!

Toți au râs cu lacrimi, cunoscând secretul, dar profesorul continuă firesc predarea, suspectând doar uneori cu privirile pe cei care chicoteau roșii la față.

...Izolată de restul clasei Dan medita, fierbea întrânsul admirând profilul Elenei ce părea preocupată totuși de altceva. „Oare bănuiește ceva?” Diriginta vorbea despre vârsta adolescenței, perioadă interesantă dar primejdioasă. Mai fuseseră discuții așa că și el fu întrebat:

– Ce impresie ai tu despre felul de a trăi?

– Felul de a gândi favorizează pe cel de a trăi. Dacă ar fi ca la chimie, am spune că atunci când vom tinde spre entropie maximă va trebui să intervină ceva care să dea energie de ordine a vieții. Acel ceva este tocmai frumosul în viață, formă firească a existenței pe care noi, tinerii de puține ori o realizăm...

– Perfect, nu degeaba ai luat tu un 3 azi la matematică...

– Nu înțeleg, doamnă dirigintă!

– Simplu: ți-a lipsit acel „ceva” cum îi spui tu.

– A, nu, vă înșelați. Poate aveam prea mult și atunci a rezultat un dezechilibru.

– Moral?

– Aș putea zice și moral, dar mai sugestiv, mai exact: psihic.

– Mă bucur. Privești viața prin prisma spiritului înalt filosofic...

Au urmat momente de tăcere, oarecum stingherită. Curajul colegului impunea. Numai Elena știa motivul dezlănțuirii acelei filosofii generale. Văzuse de multe ori cum se uita la ea colegul ei, Dan, dar nu-și putea închipui că ar putea iubi pe un altul decât... El rămânea stăpânul pe sufletul ei. Era iubirea ei dintâi și se simțea fericită. Îi va spune că ea are un prieten și nu-l poate părăsi sau dubla...

La sfârșitul orelor Mircea și un coleg rămaseră să măture clasa:

– Tu mături rândul de la fereastră și jumătate din mijloc, iar eu restul, programă Dan. Îl luase și pe cel în care stătuse Elena.

– Deschide tu fereastra și du coșul. Poți pleca după aceea, se răzgândi el încercând să rămână singur cu gândurile lui.

Măturând, ajunse și la banca fetei de unde ridică un singur cocoloș de hârtie pe care-l aruncă nepăsător, privind nostalgic la locul ei. Mai șterse praful, apoi se scutură, observând o pată pe pantof. Luă hârtia aruncată ceva mai înainte să și-o șteargă dar înmărmuri când citi: „... iartă-mă că n-am putut veni ieri. Te aștept mâine, mi-e dor de tine. Cu dragoste...” Rămase cu mătura în aer, ca o paletă pe un șevalet.

Numai câteva cuvinte, dar ce efect în sufletul tânăr: întrebări, frământări, reproșuri, disperare. Realitatea l-a împins în mâl acoperind totul. Amintirea acelei zile ar fi rămas poate ca un nufăr în seninul sufletesc dar acum totul e un nor uriaș care întunecă speranța însorită până acum câteva minute. Ca de obicei lucrurile mărunte au o importanță mare și iată-l într-un moment ce părea limpede, dintr-o dată neclar, normal,

totodată neobișnuit, frumos și groaznic. Ziua însorită a apus în negură... „Oare ea, ce gândește? Am curajul să cred că e o minciună? Dacă inima îmi spune să mă îndrept către ea, oare și mintea mai vrea același lucru? Cine-mi dictează de fapt ceea ce e de iubit? Ce mi-ai făcut, Elena?”

Își inventaria gândurile pe fiecare fir din mătura la care privea ca la o treaptă din urcușul anevoios spre cunoaștere...

*
*   *

Pentru Merianu plimbarea din zilele trecute a însemnat un șoc teribil. Aproape fără cuvinte descoperise încântat și contrariat inocența însăși de care îi era frică să se apropie dar către care se îndrepta fără șovăire. Își descoperea o altă parte, neștiută, din propriul suflet și nu și-o putea refuza. Nu-l păraseau de loc îndoielile. Înțelese că intra într-o capcană din care nu va mai putea ieși, totuși, se arunca cu capul în jos ca într-o fântână, fără să-și cenzureze, fără să poată să-și cenzureze acțiunile. Torturat de gânduri după prima lor întâlnire îi spuse:

„– Elena, vei face așa cum și când vei dori. Dar să știi că pentru mine nu e o joacă. Mai bine să nu ne mai întâlnim, deși eu vreau să te văd”.

„– Bine, dar nici pentru mine nu e. Crezi că e de ajuns numai la ore?”

„– Nu e bine ce facem. Ce-or să spună ceilalți, de ce să zici vreodată că ți-am răpit din viață, din dragoste...”

„– Dar nu înțelegi că eu te-am ales și nu invers, că sufăr prea mult. Scoate-ți, te rog, din minte asemenea reproșuri...”

Logica fetei îl descumpăni. Simțea că e împotriva felului său de a fi, a moralei, să continue adâncirea legăturii cu ea. Noutatea situației îl buimăcise, dar încercând să-și limpezească gândurile și acțiunile, chipul fetei devenea tot mai apropiat, concret, cald și pătrunzător. Își făcea cele mai amare reproșuri și-și atribuia cele mai grele cuvinte ca un fel de răzvrătire împotriva lui însuși pentru că ceda acestei chemări mult mai puternice decât voința sa. Își dădea seama că nu e, ceea ce s-ar putea numi o aventură, mai mult sau mai puțin potrivită vârstei. Venind de demult și de dincolo de existență îl chema către sine o iubire de-a dreptul tragică.

„– Știi cât de mult mă condamn pentru că am îndrăznit să mă uit la tine. Tu ești pentru mine puritatea însăși și eu sunt marele vinovat. Vin către tine așa cum vin la izvoare vietățile lumii, crezând în tine ca într-o ființă supranaturală. Ce vrăji sau ce otravă ai descoperit de mi-ai impregnat gândurile cu ceea ce poate fi mai ales în viață? Încep să cred fie că mă ajunge vreun blestem, fie că abia acum descopăr dragostea adevărată! Oricum ar fi, sunt de condamnat...”

„– Dar termină odată! Dacă-ți mai faci atâtea gânduri negre mă faci să sufăr. Și eu am venit către lumină”.

„– Blestemul meu drag! Cum pot eu să-ți transmit ce e în sufletul meu? Are vreo importanță pentru tine? E adevărat, lumina dragostei rămâne de excepție, dar ești tu gata să înfrunți relele lumii pentru ea? Cum să-ți explic: nu-ți vreau decât bine și aș dori să fac totul să te bucuri de frumosul vieții... Ori, ce-ți pot oferi eu?”

„– Să nu mai discutăm...” Și strângerea de mână a fost mai grăitoare.

Teo mai realiza că dincolo de cuvinte, realitatea lui sufletească era și mai tumultuoasă: se lupta sentimentul

datoriei asociat cu al culpabilității („să cucerești o copilă...”) cu înflăcărea sa extraordinară alimentată de insistența mai mult sau mai puțin conștientă dar hotărâtă a fetei.

Orarul pentru fiecare speranță îi programase una de nebănuit. Capitală!

*

*   *

Izgonită de realitatea zgomotoasă, încerca să-și liniștească sufletul în albia lui undeva într-o lume a tăcerii mocnite. Ca spre un izvor vital își îndrepta umbra înegrită fără să știe unde anume se putea regăsi. Urcând pantele dealului i se părea că străbate o coloană a destinului întortocheat de „arta” de a trăi. Nu se gândea la nimic sau poate la prea multe, își simțea sufletul sfărâmat asemenea unei clepsidre în țândări ca un nisip al timpului care s-ar risipi peste lume orbind-o delicat, topit în otrava frământărilor.

N-o mai interesa nimic fiindcă așeza mai presus de orice starea sufletească resimțită în aerul cald, în aburii roșietici ai unui eventual apus. Scormonind cu curiozitate pământul îndurător, uita de cerul mirosind a viață. Spre deosebire de altădată, acum, nu-și mai găsea copiile din grădina sentimentală ci părea că-și distribuie iubirea îngenuncheată în fața apusului. Parcă ploua cu lumină și întuneric, rupând în final fâșii din soarele rotunjit de iubire. Sărutând cu patimă o floare de câmp încerca să-și încrusteze pe vârfuri de nori numele ei, al fostei iubiri.

Elena se simțea destul de bine fiindcă reușise a nu se mai gândi la adorabilul Teo. Urmărea atentă un film în care „el” se zbătea pentru viața „ei”. Altădată ar fi așezat în locul actorilor

numele de Elena și Teo, însă acum totul era cum dicta arta. Sună telefonul. Sufletul i se făcu atât de mic încât, uită de datoria de a răspunde.

– Elena, du-te tu. Dacă mă caută cineva nu sunt acasă.

Fata se ridică supusă. Se agăță disperată de receptor.

– Alo, da!

– ...

Fără multe eforturi înțelese că nu se înșelase: era el, Teo.

– Cine, e?

– Nimeni, nu vrea să vorbească!

„Nu are ce face. Sunt convinsă că nu-l îndeamnă sentimentul. Probabil a trecut pe lângă telefon și s-a gândit să se joace puțin...”

Ajunsă în fața ecranului trebui să suporte o adevărată lecție de dragoste. Cei doi se sărutau. Elena închise ochii pentru a nu observa fericirea altora. Știa că poate este iubită dar nu mai avea încredere în nimic, i se părea normal ca dincolo de sentiment să existe interesul personal, mizeria. Numai el fusese în stare să schimbe într-atât semantica dragostei. Auzise cuvinte grele despre el și își imagina că s-au certat definitiv și nu simțea nimic neplăcut, evenimentele o lăsau rece.

– Am obosit! Noapte bună, mamă, noapte bună!

– Somn ușor! i se răspunse.

Rămasă singură își privi chipul într-o oglindă, închise apoi ochii; ochii idolatrizați de Teo.

„Poate nu-l mai iubesc. Îmi pare rău dar nu mai pot să-l înțeleg. Cum să-l iubesc atâta timp cât el e același: un vânător de ochi și siluete, un cuceritor fără vârstă. Mă îngrozește eternul sentiment față de Eva. Sunt un copil matur care am luptat cu un distrugător de sentimente. Acum după ce i-am

descoperit tehnica încearcă să-mi lege ochii. Și asta numai din teama denunțului, dar nu mă voi lăsa, mi-o jur!”

– Elena, ai adormit?

– Încă, nu!

– Știi cum s-a terminat filmul? El a murit într-un accident de mașină iar ea s-a recăsătorit.

– Ce bine! Un model ideal. Asta e viața. O luptă cu mizeria dragostei.

Din prăpastia albastră se ridică un fulger de lumină ca apoi ploaia să-și scrie tremurând numele pe chipul pământului. O lume din întuneric înlănțuia sufletul forțându-l să se ascundă în lutul roșu al muritorului. Întuneric.

*

*

*

Din jurnalul Elenei:

„Era ora 22:45, dar nu pot să dorm. Am vrut să nu mai încredințez caietului gândurile mele de acum în preziua unei zile mari, dar simt că nu mai pot, aș fi lașă dacă nu le-aș scrie. Dacă cineva care m-ar cunoaște bine ar vedea în ce hal sunt, ar refuza să mă recunoască. Scriu pe întuneric aproape, în lumina chioară de la baie, mă ustură ochii îngrozitor, sunt groaznic de obosită, îmi este frică. Readucându-mi-l nu mi-e frică „cu tine niciodată n-am știut ce e frica... Sper să fim doar noi doi la un capăt de lume, sunt foarte zdruncinată dar doar două cuvinte pot să le strig cu disperare: te iubesc. Asta mă calmează de tot.”

„... Sunt ca un actor ce pentru prima dată joacă un rol într-o piesă și constată cu durere că acel rol s-a transformat în propria existență zdruncinată. De ce sunt eu vinovată că a trebuit să-l iubesc într-atât să nu pot să mă stăpânesc? Nimeni nu m-ar aproba, cred că sunt și niște legi dar nu pot să-mi impun despărțirea. Aș suferi mult prea mult și nici pe altcineva nu știu cum aș putea... E omul care se bucură de anii adolescenței mele. „Pentru ce nu iubești un tânăr?” Pentru că nu pot pe altcineva. Nici nu pot și acum nici nu vreau. Ar fi monstruos să fiu și infidelă... În fiecare zi care va urma voi trăi cu imaginea dragă a chipului său. Mi-e dor. Am ajuns la concluzia că te iubesc mai mult decât pe mine, sunt atât de geloasă, până și pe mine. Uneori sunt groaznică, absurdă și atunci greșesc multe, iartă-mă pentru toate, sunt conștientă că astea nu șterg totul din amintirea ta, este cu neputință să mă

despart de tine chiar dacă spun uneori vorbe tăioase. Ești viața mea și te iubesc atât de mult încât nu există grad de comparație...”

*

*   *

Soarele asemeni unui ochi rotunjit își filtra plastic privirile vigilente încălzind încăperea cu o prospețime tulburătoare. Un sunet circular de ecou ghilotină liniștea.

– Intră, se auzi vocea inginerului.

– Bună ziiuuua! vorbi fata intrând obosită, oarecum tristă. Își lăsa pe fotoliu sacoșa cu nimicurile zilei ca apoi să privească indispusă, fără țintă. Ar fi vrut să-l privească pe Teo dar îi fusese atât de dor încât acum pur și simplu nu putea.

– Sărut mâna, Elena! În sfârșit ai venit... primăvară bună!!!

Îi sărută atât de delicat mâna încât „primăvara” tresări involuntar. Era un gest deosebit, gingaș și în același timp curtenitor, apropiat, tulburător... observându-i biroul încărcat de hârtii întrebă bănuitoare:

– Deranjez?

Știa bine că dimpotrivă, dar testările de acest gen o antrenau, o apropiau mai mult de sufletul îngândurat, preocupat: Ar fi vrut să-și acopere chipul întunecat de gânduri, de viață, dar bărbatul o săruta cu atâta patimă... Îi venea greu deoarece parcă trebuia să intervină ceva nou care să-i apropie, să-i familiarizeze.

– Hai, vino, vino în brațele mele. Uite, aici pe genunchii mei. Of, cât te-am așteptat! Te-am așteptat și săptămâna

trecută și ieri și azi, o viață. Dar important e că totuși te-ai gândit să vii.

Se simțea nevoită să-și scuze absențele, dar motivele nu erau adevărate și nu voia să-l mintă. Îl iubea și era destul.

– Cuprinde-mă și tu. Te rog, strânge, Elena, strânge, așa să te simt mai aproape, încearcă!

Bineînțeles, că ar fi vrut, dar i se părea nepotrivit să-l strângă și ea. Îi era rușine de forță, forța ei de dragoste. O făcu neîndemânatică rece. Își balansă apoi picioarele, își juca palmele și toate acestea numai ca să-și ascundă tulburarea, tristețea. Oricum nu era în apele ei.

– Stai bine?

Era o întrebare la care ar fi refuzat să răspundă. Nu înțelegea de ce mai existau îndoieli. Cum să nu stea bine în brațele iubitului ei, atât de mult visate, dorite. De-ar fi fost numai ele...?!

– Elena, nu ești în apele tale! Te-a supărat ceva, cineva, nu merge bine școala, sau te-ai încurcat cu „vreun colegă”?

Ultima aluzie o dezaprobă mașinal:

– Nu am nimic!

– Dacă nu ai nimic, deși... mai discutăm noi, vino mai aproape de mine. Haai, te rroog!

Fata șovăi din motive care păreau inexplicabile. În sinea ei se gândea la tânărul și vigurosul Darie.

– Nu-ți face plăcere? Atunci stai unde vrei.

Îl ascultă. Se dezlipi de el și fugi într-un colț lângă fereastră. Afară era mai cald. Soarele încăcăuta frumosul ascuns în oameni, în viața lor. Puse mâna pe o revistă privind ferit la inginer. Era necăjit, supărat, nervos, tăcut. La un moment dat se uită la ceas. Avuse timp să-l cunoască și știa că asta vestește rezolvări urgente.

– Te grăbești?

– Nu, dar mai am câteva hârtii de scris și de dus la secretariat. Răspunse oarecum surprins, încurcat. Era supărat.

– Nu te îngrijora. Plec imediat.

Ar fi vrut să plângă de ciudă, fiindcă era vinovată. Oricum n-ar fi plecat fără să se împace. Nu știa însă cum s-o facă. El găsi mijlocul. Se îndreptă spre ea, îi luă mâna și rosti:

– Vezi, tu, de la lucruri foarte mărunte se iscăo ceartă. Țsta este pericolul în dragoste, lucrul mărunț.

Îi sărută mâna, gura, fruntea, ochii, sufletul. Și fata îndrăzni să-l sărute pe obraz. Părându-i-se surprinzător gestul, și-l acoperi cu motivații. Ar fi fost frumos s-o lase așa, dar din nou rușinea de sine:

– Și asta numai în loc de scuze.

– Cine, eu, schiță omul încruntându-se ușor.

– Nu, eu, ale mele sunt scuzele.

Simultan își îndreptară privirile spre fereastră. Soarele ardea mai tare dar îngăduitor cu oamenii. Exista, respira dragostea, dar nu numai în jurul lor. Tocmai acum, după împăcare își dădea seama că viața fără Teo nu putea exista pentru ea. Era imposibil să cunoască adevărata viață, fără a cunoaște adevărata dragoste, omul adevărat. Se simțea minunat, și drept tribut pe altarul vieții dăruia sărutări lacome, însetate, ca o mulțumire sau dovadă de dragoste. Îi trecu fugăr prin minte: „el mă sărută, dar dacă ar ști ce-am făcut cu... de-ar ști...”

– Și totuși ești supărată. De ce?

Deși ar fi vrut să ascundă, rafinamentul inginerului descoperise ceva. Se îngrozea de „actul” ei cu Darie, era supărată, dar ar fi vrut să nu conteze, numai dragostea lor să primeze. Refuză să răspundă. Poate dac-o ruga.

– Haai, te rog, spune-mi. Știi că eu te accept cu toate plusurile și minusurile tale. De ce nu vrei să înțelegi că te iubesc și nu pot suferi tristețea ta. Durerea ta își găsește ecoul în sufletul meu. Oare e drept să nu mă ajuți, să nu te ajut?

Îi venea să plângă, să fugă, dar numai de întrebări și nu de omul care întruchipa dragostea lumii rezervată ei. „Ce deosebire între ei, și eu am fost cu celălalt... Cât se chinuie el, ca bărbat, lângă mine, ce fin se poartă, ce drag mi-e. Și celălalt, ce repede...”

– E o poveste lungă și nu prezintă interes căci totul s-a rezolvat. Adică... parțial.

– Îmi spui și mie?

I-ar fi răspuns „dacă mă rogi”. Dorea s-o roage, poate, încă o dată, numai să rămână cu conștiința împăcată că a făcut-o la rugămintea lui arzătoare. Oricum, urmau recapitulările, nu puțin severe.

– Uite, cunosc un băiat. Tăcu un timp, apoi: nu, nu pot să-ți spun!

– Hai, Elena, te rog. Aș putea să-ți dau măcar un sfat.

„Un sfat?”, dar ea nu putea concepe sfaturi, pentru o altă dragoste, de la el. Nu voia să strice iubirea lor pentru nimic în lume, mai ales pentru nesăbuiința ei cu băiatul acela, acum atât de străin. Prinse totuși curaj:

– Fii atent! Am să-ți povestesc totul, poate înțelegi și tu din tâmpenia asta ceva. Poate înțelegi...

*

*

*

După o zi friguroasă, cu vânt rece dinspre nord, aseară fulguia rar. Azi 15 aprilie 1988: zăpada acoperă totul cu un

strat rece. Privirea lungă pe fereastra ușor aburită, brăzdată vertical de șirurile de condens care filtrează lumina albă reflectată de peste tot. Vântuiește zdravăn afară, în rafale, ca și în sufletul bântuit de neliniști și îndoieli. Intensificările de afară își găsesc imediat ecou înlăuntrul firii care tresare parcă mai ușor ca altădată. Senzația de durere fizică, de stres și de suferință plăcută se scurge într-un oftat întretăiat, ca un efect al suprapresiunii într-o cameră de ardere. Salcâmi încă golași se apleacă spre sălciile înflorite, părăsite de albine sau de alte găze trecute acum în somnolență și moarte prin fiecare clipă prelungită de furtună. Fulguiește mărunț dar boabele sunt grele astfel că se depun cu o ușoară răpăială pe pervazul de tablă al ferestrei, cald încă, după care se tocesc încet. Iarba și verdețurile casei din apropiere sunt acoperite cu apa înghețată sub formă de zăpadă ușor vineție din care se scurge picătură cu picătură condensul provenit din oftatul pământului care se zbate să se întoarcă cu fața spre soare. Nici în locurile cele mai ferite de vânt zăpada nu se topește nici spre prânz când soarele face eforturi să străbată norii îndărătnici purtați cu o viteză mare parcă în direcții diferite de vântul dinspre nord.

Dacă păsările au intrat sub acoperișuri, și nu se văd, glasurile lor răzbat la distanță comunicându-și parcă impresiile grozave despre aceste zile ale altei babe Dochia. Zarzării, corcodușii și cireșii care au înflorit, cei situați în porțiuni mai însorite și mai călduroase, care ieri încântau ochii îndreptați spre ei, cu o implorare a primăverii care să vină, acum par triști și neputincioși, într-o zbatere fără sfârșit. Pe flori, pe frunzele încă nu pe deplin dezvoltate, la îmbinările între crengi s-a prins un strat sănătos dezăpadă udă, care nu îndrăznește să se topească de frica vântului ce nu slăbește strânsoarea, ca să nu se poată desprinde. Petalele albe încă frumoase au devenit

rigide, semn că sunt pătrunse de îngheț și că nici anul acesta nu vor fi poame de primăvară. Ciorile care înfruntă flămânde furtuna alcătuiesc un covor funebru nu numai pentru ele ci și pentru gândurile frumoase, cele legate de zbaterea comună a pasiunii.

Tristă ca însăși vremea închisă, Elena aștepta ceva nedeslușit. Gândea că luată ca întâmplare, viața ei acum pare întocmai ca floarea de cireș închingată de gheață, neștiind dacă se va mai putea desface vreodată. Deși stratul de zăpadă înghețată o apăra de strășnicia vântoasă, n-o lăsa, poate nici să trăiască, dar-mi-te să înflorească.

Ciripitul vrăbiilor impulsionat deseori de huruitul guguștiucilor, intensificat între rafale, răzbate ca adevărate pulsații ale vieții într-un decor lipsit de căldura necesară umanului. „Oare el ce face, acum? Nici măcar un telefon nu pot încerca. Oare el îmi aude zbaterele, înțelege vibrațiile petalelor care vor să fie smulse de vânt și ele se îndărătnicesc să trăiască? Ce bine-ar fi doar un deget să-i pot atinge. Sau, poate, ogîndindu-mi sufletul în privirea lui aș putea înțelege mai mult? Pentru că pătura asta a familiei, pe care o simt udă și înghețată în juru-mi, nu mă lasă nici să înfloresc și nici să cad de pe trunchi. Mă apără dar mă și înăbușă. Ieri m-am simțit rușinată de el, care „m-a răpit” din mijlocul oamenilor. Rușinată pentru mine, deși n-a încercat nimic obscen, rușinată pentru el care suferă atât. De fapt care e câștigul? În ce constă fericirea asta? În permanenta neliniște sau în altceva? În ce anume?”

S-au despărțit repede după ce i-a înșiruit fuga, pe nerăsuflăte, „năzdrăvana aventură”, grăbită parcă să scape de o greutate. S-au despărțit tăcuți, gravi, cu o sărutare fugară. „Dar ce, drama este numai a celui lucid, e mai puțină în

existența celui care suferă inconștient? E adevărat că legi umane nescrise mă opresc să visez la clipele minunate dimpreună cu Teo. El, căsătorit, cu copii, eu am 17 ani! Și cu toate astea ceva mai presus de noi ne cheamă unul spre altul. Cât e de condamnat în asta? Dacă ar fi numai atracția fizică, ar fi numai chemarea sexului ar fi mai puțin condamtabil, sau invers? E drept că totdeauna puținele clipe cât suntem împreună, alături zboară neînchipuit de repede. Dar, eu, atunci, practic, nu mai exist. El? Dacă el vrea ce-ar fi feminitate, dacă el mă vrea doar așa ca aventură?”

Privea pierdută spre tablele cu zarzavaturi ale unei vecine. Rămase mirată de poziția înclinată a plântuțelor, parcă să se ferească de vânt, și mută de fascinația verdelui izvorând din albul zăpezii. Privea uluită atitudinea unei lalele, gata ieri să înflorească, aplecată și ea, mai mult, cu un verde aspru în foi și cu lucirile metalice ale acelor de gheață din lujerul florii. Impresia de fantastic, de ireal, oricum, o copleșea. Zăpadă așa de multă, după Paști, hm!

„Dar cum să-mi explic atunci că niciodată nu încercă mai mult, ca bărbat ce este? Nici eu nu mă simt bine de loc când mă mângâie, mă îmbrățișează, mă sărută. Dar el care suferă și-l simt stăpânindu-se cu eforturi așa de mari? „Mi-ajunge că exiști!” Așa o fi. Și mie parcă mi-ar fi de ajuns prezența lui, și totuși...”

Vuietul unei mașini seamănă dintr-odată o teamă nelămurită în sufletul fetei. Picăturile de apă ce loveau tabla începură să apară ca o bătaie fină în toba care anunță un eveniment important.

„Nu știi dacă realizezi cât de cât drama unui om care vrea atât, dar nu poate cere nimic. Nu-ți cer nimic, Elena!”. „Cu adevărat îi simt numai sufletul care mă soarbe și mă poartă

prin părțile însorite ale lumii. A văzut atâtea!! Și-mi spune că sunt minune a existenței lui. Eu, minune!!! Să-l întreb ce vrea să spună cu asta, pentru că poate nu-s decât o găscă obișnuită iar lui îi pot părea lebedă. Mi-a spus că n-o să-mi ceară niciodată nimic. Și-mi dăruiește în schimb tot sufletul lui. Ce am eu în plus de-mi acordă atâta afecțiune? Și câte fete-i fac ochi dulci! Elvira zicea mai dăunăzi că ar fi bucuroasă să facă orice i-ar cere, numai să facă o plimbare cu mașina. Mie îmi dă și sufletul fără să-i cer nimic. De fapt, real, ce-mi dă, ce-i dau? Darie mă îmbrățișa sălbatic, iar el nici să mă strângă prea tare în brațe, nu vrea, să nu mă doară! Și, de ce, eu?”

Privirea i se opri pe laleaua ieri gata să înflorească ieșind maiestuoasă dintre frunzele de ștevie, mai verzi, mai vii. Floarea însemna însă altceva decât explozia vitală din frunzele celorlalte plante. Zăpada de pe florile de cireș devenea un simbol al existenței în neprogramabila oră de iubire.

*
*   *

„... Stau doar câteva momente cu privirile pierdute pe acoperișuri și arbori într-o încremenire lentă peste care cade o ultimă zăpadă prea substanțială pentru această primăvară. Sunt năpădit brusc de toate temerile din lume iar în stânga pieptului zvâcnește zdravăn ceea ce s-ar numi sensibilitatea însăși.

Dacă privirile mi se afundă în depărtarea pufoasă, gândurile roiesc în jurul iubirii, pe care o învăluie într-un fel de mireasmă crudă de omăt proaspăt parcă pentru a o reține cât mai proaspătă și vie. Ninge molcom în afară, dar fiecare fulg se transformă în simțire dinlăuntru căci tot ce înseamnă ca om se topește într-o beatitudine noroasă în care tronează o singură ființă. Toți și totul se topește spre a face loc icoanei tale de lumină ce se instalează autoritar cu o licărire șireată în stânga. Pentru că închipuirea mea o vede mai ales - și acum - din profilul diafan cu nota de severitate a buzei de sus, imagine ce stăruie de la ultimele clipe ale unei așteptate revederi. Senzația de plutire de atunci se accentuează acum, însoțită însă de senzații felurite, diversificate, contradictorii...”

„... Mi-e ora plină de tine, dar nu numai ora! Toate clipele din ultima perioadă par visuri în care doar în pauze mai iau cunoștință cu realitatea. Mă aflu pe o insulă de flori și șoapte din care extrag aurul simțirii mele pentru a-l așeza în jurul chipului tău. Nu mă întreb nici de vrăji, nici de realități, nici de drepturi, nici de îndatoriri. În plimbarea prin gândurile mele nu-ți slăbesc nici o clipă mâna, nu-ți pot îndepărta nici un centimetru chipul care, despotic, mă absoarbe în același timp cât îl respir. Plutesc pe țărături nepământene în mijlocul pământenilor care mă țin legat cu mii de lanțuri. Pentru că de

n-aș fi legat aș zbura către locul unde te afli și împrăștii unda de lumină sufletească.

Îmi dau seama încă o dată că am dobândit (amândoi?) bunuri de necumpărat: lumină, dragoste, și meritul este integral al tău...”

„... Cu adevărat regret că n-am făcut niște kilometri pe jos prin zăpada asta pufoasă, pentru senzația unică de a-ți atinge mâinile, de a-ți admira chipul. Chipul care-mi sfințește clipele, ființa care-mi luminează și traseul meu însingurat și însângerat de singurătate. Chipul, al tău, care izvorăște mereu și din ființa mea și care-mi dă posibilitatea să ne reconstituim. Cred că am zis bine, stimată și bună „alter ego” al meu, mai drag decât ființa-mi proprie! Devin astfel propriu-mi vrăjmaș devreme ce nu mai pot ține cont de altceva și altcineva!

Realizezi, tu, oare, semnificația unei sonerii telepatice prin telefonul ce poate să nu spună nimic? Simt un extraordinar consum al propriilor destine într-o goană neună, neomenească. Poate super-omenească prin ceea ce e deasupra tuturor: puterea iubirii...”

Se simțea într-o situație dublă: fericit prin cantitatea simțământului, nefericit prin absența ființei adorate. Cele câteva mișcări îi accelerară pulsul dar nu-l scoaseră din așteptarea mereu mai accentuată.

„... Aș vrea ca zăpada de astăzi să însemne înfășurarea definitivă a noastră în albul iubirii. De fapt eu sunt integrat magmei - fără culoare - care înseamnă ardere și lumină izvorâtă din ochii tăi, sufletul meu drag. Și nu e literatură, nicicum, ceea ce-ți spun. Te iubesc cu toată inima, poate mai presus de puterea mea, dar nu și de dorința mea...”

Cu adevărat, întrebat, n-ar fi putut spune foarte exact cât vrea, cât poate din viață, sau dacă este floarea de cireș ori

zăpada de pe ea. Suferința violentă care se instalează după destăinuirea fetei semăna cu orgia de afară care distrugea totul. El o așteptase ca pe o floare în mai, iar ea hoinărise cu un altul poate mai frumos, sigur, mai tânăr. Nu-l văzuse decât o dată și-i fusese de ajuns să-și dea seama că era un derbedeu lipsit de personalitate. Rămase ca în așteptare, transportat, înțelegând că dorința ei de cunoaștere o plătea scump și el.

Elena auzise destule despre Darie dar un demon ascuns o îndemna să iasă la plimbare cu el, să hoinărească prin locuri din ce în ce mai singuratic.

În timp ce-l asculta flecăruind ori îl vedea făcând-o pe grozavul se gândea la dulceața vorbelor celui alt. Nu-i plăcea prea mult tipul cu părul blond ușor cârlionțat, grăsuliu, cu nasul și buzele subțiri, mai scurt de statură decât ea dar îndrăzneț și viguros. Îi răsuca brațele, o strângea dureros de sâni, o pișca de o învinețea dar nu se putea hotărî s-o rupă cu el. Suplea câte ceva din ceea ce nu-i putea oferi celălalt. Într-una din serile din urmă, tare plăcută, când luna își ascundea fruntea din când în când după norii alburii fluieratul cunoscut o scoase tiptil din casă. „Ce bătaie aș lua de la tata!” îi era tare frică de cureaua lată a acestuia dar nu mai avea răbdare, așa că se îndepărtară repede să nu-l întâlnească. Ar fi vrut să fie cu Teo dar cum acesta nu putea veni, se mulțumea și cu Darie acum impacientat și nervos.

– Dar greu ai mai venit!

– Am ieșit imediat ce am putut, ce vrei!?

Au trecut îmbrățișați pe lângă cele două trei perechi care căutau liniște și izolarea pâlcurilor de copaci din jurul statuii din apropierea satului. El se prefăcea supărat și cu toate că o strângea mai aprig de mijloc tăcea îndărătnic. Cum tăcerea se prelungea și ea se simțea bine încercă să-l împace:

– Ei, ce mai e?

– Iaca, dacă tot te ții tu de mine, să văd ce-ai să mai zici!

Brusc, fără prea multă vorbă, ținând-o strâns cu mâna stângă de talie, înăbușindu-i răsuflarea cu un sărut, o apucă cu dreapta de coapse și o trânti pe iarbă. Din încercarea de a atenua căzătura, fetei i se desfăcură picioarele ceea ce-i conveni băiatului care începu să se descheie repede la pantaloni. Cum ea continua să se zbată:

– Da' stai odată, ce biserica mății ai!?...

...Înmărmurită, Elena nu mai scoase nici un cuvânt suportându-l. Fugi apoi ca disperată înăbușindu-și strigătele și rușinea, îngrozită și de violența flăcăului și de posibila descoperire de către părinți a lipsei din cameră. Își simți sufletul zdreanță imediat ce ajunsese la adăpost, neobservată. Plânse apoi îndelung simțindu-se singură și nenorocită. Tocmai spre dimineață zbuciumul se mai potoli gândind că cineva ține la ea totuși. „Dacă ar ști asta, Teo?”...

... Îi povestise aproape totul. Aștepta cuvintele lui ca pe hotărârile unei instanțe dar rămase oarecum surprinsă când observă chipul lui Teo mai întunecat decât norii ce se întrezăreau intrând pe un colț de fereastră.

– Eram sigură că are să te indispună subiectul, îmi pare rău că ți-am spus...

– Ba, să nu-ți pară rău deloc! Cu dramul meu de experiență te-aș putea ajuta.

Tăcere. Tăcere mai rece decât pământul și mai îngrozitoare ca moartea. Un timp de meditație în care cei doi își simțeau sângele arând prin viață, își simțeau lacrimile și nenorocirea destul de aproape. Fata ar fi vrut să plângă dar n-o mai făcuse în fața lui. Era conștientă că totul se dizolvase, iubirea și sufletul hotărând ce e de făcut. Credea că nici n-are

să-i mai pronunțe numele, umil acum, credea în clipa de despărțire aprinsă de o blestemată întâmplare. Și totuși dragostea poate birui peste furtuna destinului ridicând vălurile vieții. Inginerul îi căută mâna caldă pe care nu i-o sărută ci o ținu îngândurat într-ale sale.

– Nu fi supărată. Te voi ajuta chiar dacă... așa cum am știut-o are să mi te răpească unul mai tânăr, mai...

Cuvintele o îngrozeau. Considera experiența bărbatului numai un reper pe care se sprijinea stăpânirea de sine. „Faptul că el a reușit cel dintâi să străbată calea ascuțită de incertitudini și mâhniri, este numai datorită experienței” gândi Elena pradă unui soi de furtuni.

– Acum, scuză-mă două minute. Merg până la secretariat și revin.

– Desigur, șopti aproape neauzit ea privind afară unde norii începuseră a se topi în nectarul luminii și căldurii. De undeva, de sus, curgeau crenguțe spicuite de frunzele din care ieșeau mâțișori galbeni. Era ca o salcie fără trunchi din a cărui punct finit izvora viața, poate dragostea.

– Am sosit. Cred că nu te-ai plictisit. Dar... mi-au dat telefon de acasă, s-a ivit o problemă grea, grea.

Elenei i se păru neverosimilă vestea dar nu avea dreptul să-l condamne. Ba chiar găsi „filozofică” modalitatea lui de a se retrage în singurătate, în mai multă trăire, în sine însuși.

Au plecat nu înainte ca el să-i sărute patern fruntea destul de fierbinte. I se păruse inexplicabil de anormal gestul: „Vrea să înțeleg că pentru mine nu mai este decât un bun îndrumător? Un tată sau poate un tutore... Dar e imposibil?! Nu. El a vrut doar așa, din plăcere să mă sărute părintește pe frunte. Și totuși...” Pe un fundal deloc indiferent încolțiseră decepții nebulose, reproșuri, remușcări mascate de întrebări

dezacordate. Și toate acestea datorită faptului că i se făcuse teamă de o hotărâre a lui ce ar fi putut să-i distrugă așa-zisa viață. „E îngrozitor. Ne-am petrecut doar câteva clipe împreună și totuși am trăit intens. Mi-e dor de el, de dragostea lui ascunsă astăzi într-un mister. Dacă l-aș întreba ar răspunde că acel mister sunt eu; și curios, nu simt nimic străin în mine ci dimpotrivă mi-am pierdut și din ceea ce este al meu. Ori poate nu fac distincție și tot ce am este al lui, sunt prea plină de dânsul?! Puțin mă interesează... și-aș vrea să-l văd. Mi-e dor, un dor nebun îmi sfâșie sufletul, brațele, mintea, fruntea. Ah, paternul sărut! M-a ucis fără să vrea, m-a ucis, dar la fiecare vorbă a sa am să mă nasc, am să înfloresc numai pentru el, am să mă desprind de trunchi pentru o oră de iubire eu el, pentru el...”

Pașii i se îndreptau nehotărâți și leneși spre undeva anume, unde nu putea ajunge mai repede: o bancă istovită de

timp și cunoaștere la umbra unui brad. „Uite! Te-am regăsit, Teo. Ai uitat, e banca noastră. Aici mi-ai spus cuvinte îmbătătoare, că mă iubești, în superlativul sincerității și delicateții. Nu spuneam nimic și mă înțelegeai. Acum mă reîndrăgostesc fără voia ta de tine. Te caut și te găsesc pretutindeni: în soare, în flori, în ochi, în mine...”

Pe bancă un porumbel își odihnea puritatea. Era alb și gingaș, asemeni sentimentelor. „Prea multă iubire, ori prea puțină. Dacă o pierd?” Mângâie temătoare banca răsfoind parcă vagi amintiri. Fâlfâitul de aripi, ca foșnetul unui sărut o înștiință că porumbelul își luă zborul. „S-a dus iubirea mea! Ba, nu, există, îl simt prea aproape. Uluiitor și totuși trist, hm! iubire, iubire, cuvânt viclean și cerșetor. Blestemată geneză. Ce frig și totuși soarele îmi zâmbește. Sunt bolnavă: de viață, de iubire, de el, de mine...”

*

*   *

Cercul prietenilor lui Bachus unde Georgică A. era capelmaistru cuprindea un nou venit în crâșma de la „Racova”. Doi profesori vârstnici cu nasul roșu mai mereu, unul mai tinerel, cu mustăcioară și cu pretenții de scriitor, un jurist consult între două vârste cu părul albit înainte de vreme, un chefliu smângălitor, de hârtie care comitea și epigrame, vreo câțiva gură cască băutori de plească, îl primiseră cu mare pompă pe un avocat înalt, tânăr, cu un început de chelie. Fu desemnat câștigător al seriei pentru că înghițise într-un timp record 10 ardei iuți de mama focului și turnase pe gâtlej, ca pe o pâlnie, direct în stomac un litru de vin în câteva secunde.

Ca de când lumea, prietenii se leagă cel mai ușor la un pahar.

– Enăchescu, vivat, bine-ai venit monser! marcă Georgică A. votul unanim de acceptare.

– Cred că trebuie să ne pregătim pentru viitor! marșă noul venit.

– Să fie într-un ceas bun! adăugară câțiva.

Discutară despre viitorul echipei de fotbal, despre avocatură, despre vacanța elevilor și despre femei.

– Eu n-am nevoie de femei, îmi fac singur ce-mi trebuie. Decât să mă bată una la cap, mai degrabă vin aici. Mai o vorbă, mai un șpriț. Aseară s-a prelungit programul Tv cu peste 20 de minute! Și așa nu ai ce vedea în cele două ore de televiziune.

– Coane, interveni Enăchescu, să nu facem politică.

– Da' ce am eu cu politica dom'le, se burzului Georgică. Când am chef văd mai mult la Tv Chișinău. Eu sunt om liniștit. A, dacă ar fi să predau socialism științific, ar fi altceva.

– Las-o dracului omule, nici unul nu ne pricepem la politică. O fac alții, noi ne supunem, interveni Paul, titular la o școală generală : „Ia, mai toarn-un păhărel/ să ne-nveselim nițel...” fredonă el cu paharul ritmând ca Gică Petrescu.

– Noroc de fete, că ne fac viața frumoasă, completă Florin muzicianul privind cu jind pe fereastra dinspre „Ștefan cel Mare”.

– Fete, fete, dar pe fundul lor scrie pușcărie, preciză unul al cărui glas se topi în vacarmul chefului de la mijlocul zilei de vară.

*
*   *

Soarele, ca un suflet rotund, zâmbea lunii strecurând în acest surâs mireasma timpului; orele deveneau lichide iar oamenii păreau păsări pe aripile cărora cădeau valurile zilei. Obosită șioarecum plictisită Elena pășea haotic spre autogara clocotind în aglomerație. Tumultul acesta era ca o lecție a vieții în fața omului sătul de nimicurile diurnului.

– Bonjour, tu!

– Bună ziua, Elena, gata pe astăzi?

– Da. Ce-i mare lucru să termini de spălat unrând?

Îi era cam lene să vorbească dar știa că odată intrată în vârtejul discuției trebuia să se antreneze și ea. Se gândi că ar fi mai potrivit să se așeze. Măsura stângace fiecare mișcare, toropită de căldură, recunoștea cu ușurință tovarășii de călătorie. Într-un târziu putu să observe că autobuzul ei fu parcat la peron iar șoferul, controla agitat biletele călătorilor. Cursa era deja plină.

– Abonament! schiță ea indiferentă.

– Pofțiți mai la spate, domnișoară!

Nu mai era nimeni de urcat dar așa le plăcea șoferilor, să spună mereu același lucru indiferent de situație și cui. Mașina demară repede.

Sprijinită de o bară, Elena salută două fete așezate chiar lângă scaunul șoferului. „Păi ce, alea sunt fete, care se hlizesc cu șoferii...” îi răsuna o bârfă curentă. Una dintre ele îi fusese

prietenă dar se certase din motive de seriozitate, pentru că-i atribuisese „calități” nepotrivite unei tinere. Frână bruscă.

– Ce faci, omule?! strigă un glas din spate.

După câteva secunde urcă o fetiță apoi cinevacu un copil în brațe. O cunoștință veche care acum avea un copil din flori. Era drăguță Lucica, dar fapta ei nu era iertată nici de sat, nici de părinți.

– Ridică-te, Ioane, și dă locul! strigă aproape Elena.

– De ce?

– Fiindcă-i mama și copilul, de aia!

– Ia, mai lasă-mă cu teoriile astea!

Fata nu mai spusese nimic fiindcă Lucica își găsi un loc destul de comod iar acum ștergea copilul pe față cu o batistă albă. Celelalte două se întoarseră către Ion chicotind apoi râzând în hohote. O clipă crezuse că râd de manierele flăcăului. Își îndreptă ochii spre mamă, care își ferea odorul de soarele jucăuș. Știa că e necăjită și că lumea o abandonase ca pe o pleavă dar trebuia măcar să-i zâmbescă. Apoi se apropie de ea.

– Ce mai faci, Lucia?

– Vin de la policlinică, mi-am prelungit concediul medical, credeam că n-o să mai prind autobuzul ăsta.

În brațele femeii văzu un trup micuț și delicat. Fața copilului era rozie și plinuță iar ochii atât de negri și mari denunțau asemănarea. Ar fi vrut să-i spună că-i seamănă:

– E fată sau băiețel?

– Băiețel! Îl cheamă Iulian Lucian. Eu îi spun Luci.

Lumea o privea pe Elena ca pe un împlânzitor de animale. Enervant să simți zeci de ochi analizându-ți gesturile și urmărind orice deschidere de gură.

– Dar ce spunea Ion?

– Mă scoate din sărite omul ăla, zău de nu! Îi spun să-ți cedeze locul iar el mă refuză morocănos, mânca-l-ar lupii! Se crede om de înșurat copt la minte, zilele trecute făcea pe curtenitorul, atunci era amabil...

– Cum să se fi ridicat? El este... și arată spre copil înneacă.

Elena tresări involuntar:

– Cum adică? Să nu-mi spui că-i adevărat!

– Ba da, el este dar nu vrea să recunoască, spunând că și alții au semănat pe aceeași brazdă. Eu n-am vrut să scap de copil dar nu m-a înțeles. De multe ori am vrut să... dar m-am gândit la Lucian care are nevoie de mine. Voi învinge eu.

– Tu nu trebuie să porți pică fiului tău. Acuși crește mare și n-o să-ți mai pară rău. Câtă mizerie! De fapt ce să-i ceri?

– Elena, iartă-mă, n-am nevoie de nimic, dar tot el are capul sus.

La prima stație nu coborî nimeni iar la a doua cobora și Elena.

– Să vezi ce-i spun eu dom'lui!

– Nu, Elena. Lasă-l.

– Vreau să-l încolțesc puțin, tu nu-ți dai seama că nu-i om? Păcat de voi doi, tu și copilul, adică. La revedere!

Ajunsă lângă acesta aproape că-i strigă:

– Nu ești un tată prea generos, Ioane!

– Ce...? N-am înțeles!

– Și nici n-ai să înțelegi pentru că astea-s chestiuni pentru oameni și nu pentru... dobitoace. Viața e ceva delicat, Ioane, și iubirea e și mai delicată, nu ca serviciul ăsta al tău. Nu ești tată generos, pe cuvânt!

– Mai discutăm noi dodiile astea, fetițo, o să vezi, tu că... hm!

Trebui să coboare. Ușa se închise imediat la plecarea mașinii.

...Un fel de dicție a pământului ce respira greoi, un foșnet continuu încerca să surpe gândurile edificate undeva în turnul sufletului. Din perceptibilul suflu se destrămau voci necunoscute, glasuri ce nu semănau între ele, când întunericul îndurător acoperea acel cor al nepătrunsului, acea partitură ușor recunoscută. Cu o notă mai sus începu a cânta un val trecător, un timp rătăcitor prin verdele ierbiilor dătătoare de viață măcar de o zi, măsurată în ore. În noaptea presărând răcoare lumii, rostogolită peste prăpastia cerului luna se prăvălea peste mii de turlă uitate de timp, obosită, strivind gânduri chinuitoare.

Într-un moment Elenei care se simțea aproape de sine i se păru că lutul ce îi încheagă ființa începu să comunice cu întunericul desfrunzit, coborât de undeva dintr-un copac răsturnat rămas fără culoare. Un anume ceva începu a bâjbâi prin sufletul singuratic:

„– Ah, ce m-am speriat, șopti el emoționat.

– Și eu. Dar tu de ce mă cauți?

– Mi-a fost dor de tine, de voi care vă numiți...

– Oameni.

– Așa, mereu uit termenul ăsta. Cam greu de reținut. Aș vrea să-l facem altfel, spre exemplu, pământ, e bine?

– Ar fi, răspunse lipsită de replică, dar nu crezi că e mai nimerit... pasăre sau flacăra?

– Uite, de ce pasăre?

– Fiindcă fiecare om e o pasăre. Pe fiecare aripă stau așezați anii suferiți sau frumoși trăiți. Ne întindem aceste aripi atât cât ne dă voie realitatea.

– Și flacăra?

– Păi, fiecare dintre noi e o flacăra ce mistuie timpul. Și căldura materială dă o sete de frumos.

– Da, da, e bine așa, dar la care rămânem, flacăra sau pasăre?

– Omul! Nu ți se pare impunător acest cuvânt: OMUL? Hai să-ți explic ceva: O, vine de la numeral care arată precis un anume obiect, o viață, o iubire, o pasăre, o flacăra; M, e prima literă de la metaforă, despre care nu trebuie să-ți spun nimic fiindcă ești rodul; U, vine de la umor, aspect important și estetic al vieții, iar L, cred că bănuiești, de la lacrima în care se dizolvă curățenia sufletească. Deci să recapitulăm: OMUL este o flacăra, o metaforă, un zâmbet, o lacrimă. Pricepi?”

Nu mai avu cine să răspundă, decât o pasăre de noapte care parcă dădu cu tifla. Au înflorit castanii iar lumânările lor albe asemeni sufletului cresc mulțumite de culoarea timpului. Elena își reconstituie evenimentul zilei.

Pe bancă o floare de cireș proaspătă, părăsită de petale parcă medita simțitor la cei din jur sau poate la viața ce țâșnea

de pretutindeni. Un cadru minunat căzu parcă din împărăția fantasticului. Totul părea nou, viu.

– Lișca, îți place? Ce părere ai de ziua asta?

– Da, acum mai este de trăit.

Pe banda de asfalt, netezită de pași și trăiri, oamenii mergeau agale vrând parcă să păstreze câte ceva din plăsmuirea naturii. Alături de prietena ei bună și înțelegătoare avea chef de ceva deosebit, în ton cu ziua frumoasă.

– Hai să facem ceva nemaipomenit!

– Ce anume?

– Mergem în Copou și... alergăm. Mângâiem fiecare copac, fiecare frunză. Întâmpinăm soarele cu suflete tinere, zvăpăiate, cu plăcere, hai, mergi?

– Ce are să zică lumea? De fapt nu mă interesează.

În Grădina publică era destulă lume și Elenei îi fu rușine să alerge. Toată energia îi clocotea în piept, în buze, în ochi. Nici Lișca nu era prea departe. Dar au găsit un loc în care alergând puțin au călcat iarba fragedă.

– Uf! Am obosit.

– De ce? De satisfacție? Ești frumoasă, Lișca!

– Hai fugi de-aici!

– Ei, na, pe cuvânt că nu mint. Dar și eu sunt frumoasă, toți sunt frumoși căci oricine e frumos în preajma frumosului.

Au discutat despre una, despre alta și totul era fascinant.

– Plecăm!

– Bine, dar, ia, stai. Ce se aude?

– Nimic. Crește iarba... observi ce foșnet? Pare a fi de frunze sau mai bine de aripi. Poate e un foșnet de viață, de sentiment. Hai că mă pierd, e foșnetul vieții, Lișca.

În centrul orașului vrură să mănânce o înghețată. Dar unde? Cu numai 4 lei în buzunar...

– Uite, vezi terasa aceea?

– Da.

– Mergem și noi!

– Elena, dar acela e un restaurant. Eu nu am bani, înțeleg e ceva deosebit, dar asta e prea de tot.

– De ce, mâncăm un profiterol...

– Cu 4 lei, la restaurant?

– Nu, cu 20.

– Ne vede târgul, Elena, și vor ieși vorbe.

– Nu-mi pasă, înțelegi că mă agasează totul în afară de ziua asta și de tine. E suficient.

– Aha, și dacă nu ne ajung banii?

– Dar cât o fi înghețata că văd că nu prea arată a profiterol. Hai să mergem că se uită lumea că ne târguim ca în piață.

S-au așezat la o masă, într-un colț, unde nu prea erau văzute.

– Stăm aici până poimarti!

– De ce?

– Păi cum, dacă nu ne vede nici... Măcar pune-ți haina pe spătar și trage scaunul liber pe interval.

Zis și făcut. Au realizat mișcarea dar tot nu venea chelnerul. În schimb, de la o masă, apropiată un tip le „bifase” pe cele două gălăgioase.

– Te rog nu mai râde. Hai, Elena, că se uită ăia ca la teatru.

– Foarte bine, pregătește biletele că mă transform într-o actriță.

De pe culoar apăru un bărbat în costum negru:

– Cu ce vă servim?

– Cât costă o înghețată? întrebă Elena.

– 15 lei. Două, să vă servim?

– A... nu, una, numai una ne aduceți.

Chelnerul plecă.

– Așa, tu ai vrut înghețată, tu o mănânci. Îmi vine să mă bag în pământ. Ce caraghioasă ești, ne văd și consumatorii. Eu cred că vrei bătută.

Elena râdea. Avea un chef nebun să râdă dar s-au despărțit cu nervi. Acum medita copilărește cu tâmpla rezemată de copacul îndoliat și văduv. „Viața este ca un pământ turnat de natură în palmele umbrelor ce vor fi trupuri mobile. Având câte un pământ, acestea se simt mișcate de dorința de a ști și cunoaște. Vor să afle cât mai multe despre pietre, copaci, păsări, ape și astfel râvnesc spre uman. În carne și oase ne fixăm rădăcinile de acest pământ pentru a afla că pietrele sunt cuvinte, copacii semne de întrebare, păsările linii de dialog, izvoarele virgule și că toate acestea constituie ortografia vieții. Timpul ne îmbătrânește și determină în cele din urmă să alăturăm pământul propriu marelui pământ...” Dintr-odată își reaminti revederea cu Teo, după momentul mărturisirii. Sub un cer senin înțepat de țipetele păsărilor când sufletele clocoteau de bucurii, fericire, dragoste, stătea pe o bancă din parc, cu un coleg mai mare, Alin, și-și povesteau lucruri nescrise, datorită sensibilității și purității ce transformă oamenii în clepsidre ale dragostei. O lume de basm ritmată de realitate, o viață împodobită de trăiri, la periferia cărora dragostea modelează destine. Glasurile asfixiate de intensitatea trăirilor erau șoapte tremurânde fâlfâind stins deasupra arborilor înfrunziți proaspăt.

– Cât de frumos e astăzi. Mă bucur mult de vremea asta.

– E frumoasă ca tine, Elena, tot atât mi-e de dragă ca și chipul tău.

Și băiatul dădu să-i sărute buzele fremătânde. Fata se retrase.

– Iartă-mă, dar cred că nu mă iubești deloc.

– Ce te determină să mă rănești într-atât?

– Ce? Ieri te-am așteptat ca un.... astăzi mi-ai spus că din greșeală ne vedem, mâine, poimâine ești de nevăzut.

– Dar, uite, ieri am luat un 3 la chimie. N-aș fi vrut să-ți spun.

– Dacă nu iei și o notă rea, înseamnă că în zadar ai mai făcut liceul.

De pe aleea opusă un altul mai mic de statură strigă repezit:

– Dă, bă, o țigară, salut!

– Nu am, măi figuro! Îi răspunse rece și scurt, poate din cauza fetei, către care se întoarse:

– Ce-ai mai făcut ieri?

– M-am întâlnit cu... Ioana, știi...

– Nu are rost să mă minți!

– De ce? Nu-ți place? A minți e omenesc!

– Poate, dar în dragoste minciuna și gluma nu ar trebui să aibă acces. Am vrut să-ți spun de mai multe ori dar nu am găsit momentul: să știi că una e să iubești glumind și alta să glumești iubind. Te iubesc, mult! Nu știu, de ce, dar te porți atât de străină... ți-e frică de mine, ți-e rușine?

– Aici în văzul lumii ai vrea să...

– Ți se pare anormal. Dar uită-te pe banca de colo. Ea nu gândește ca tine, îl iubește.

– Nu este suficient. Dacă te iubesc, asta nu înseamnă că ar trebui să imit ieșirile acelea.

– Uite ce drăgălașă e vrabia asta cu pana în cioc. Într-adevăr e o zi splendidă și o imensă fericire că ești aici, lângă mine.

Ea îi puse palma pe frunte ca pentru a-i lua temperatura, și, ironic:

– Uf, filozofule! Alin și filozofia!

– Asta-i tot ce-ai înțeles tu până acum? Ce înseamnă viața, oare?

Au căzut într-o stare de contemplație cu fețele fugar brăzdate de zâmbete și întristări. Dincolo de trupurile lipite într-o îmbrățișare grăbită, de buzele care s-au apropiat voluptuos își mângâiau ochii cu privirile, își făureau iluzii diferite. Fata cunoștea un alt sărut care n-avea nici pe departe dulceața altuia. Acesta era timid și reținut, altul fusese viguros și apăsător, altădată gingaș și ponderat. Își dădu seama că nu procedează corect:

– Trebuie să plec.

– Atât de repede?

– Aici a fost frumos, timpul s-a destrămat, dar, la revedere!

– Te conduc.

– Nu, nu, mulțumesc, dar dacă vrei mai caută-mă mâine pe la mine, la liceu.

După ce-și luă repejor mapa cu cele câteva caiete, ocoli pe câteva alei spre ieșire. În fața intrării staționa o mașină roșie a cărei portieră se deschise și se auzi:

– Bună, Elena! unde mi-ai umblat domnișoară, până acum?

– La școală?!? bâlbâi ea mai mult. „Dacă mă vedea cu...”

– De când nu ne-am mai văzut?

– De peste o lună. N-am mai putut trece pe nicăieri.

Au mai stat o clipă și și-au limpezit privirile după care au pornit încet. Ei i se păru că observă și silueta lui Alin care petrecea mașina cu ochii. Nu se gândea că ceva mai înainte îmbrățișase pe cineva și uitase de toți și de toate observând privirea întunecată dar vocea caldă și binevoitoare. Ca de obicei Teo o privea cu atenție încercând să pătrundă în micile ei taine. Cele câteva sute de metri fură parcurși repede așa că întâlnirea a fost foarte scurtă. Părea că nimic nu s-a schimbat, și cu adevărat fiecare se bucura deși revederea era rezultatul unei pure coincidențe.

Se apropia examenul de treaptă și, absolută în mai puțin de o lună, trebuia să facă față. Dar nu se putea concentra. Era frumos afară, băieții erau insistenți, trecuse ușor peste un gest necugetat, cu școala nu avea probleme. Își mai putea permite să întârzie în parc cu cineva. I se părea că trăiește din plin.

La câteva zile din nou un apus de soare, de jumătate a lunii mai, subțiat de picăturile de ploaie căzute în grabă. O înserare înaripată de frumusețe după o zi nu prea plină de mister, făcea să se uite de vântul fatalității care plutește încontinuu. Se simțeau adieri proaspete, venite parcă din adâncul unei păduri, miresme ce făceau să se simtă iarba ca organism ce crește dincolo de frontierele realității. Se simțea și auzea un zgomot, un foșnet de timp înverzit, o răcoare ce răscolea sufletul făcându-l să inspire totul dintr-o sursă de lumină și viață. În tot ce o înconjura pulsa trăirea intensă, luminând drumuri uitate, simțiri înăbușite de presiuni interioare.

„Ah, păcătoasă viață! Ce să mai spun când în fața frumosului lacrimile încep a se prăvăli umil. Sunt slăbită și

lipsită de acel ceva care să-mi interzică să sufăr atât. Credeam că acum, singură, în turnul meu de fildeș voi putea liniști sufletul, îmi simt ființa asemeni unei mănăstiri acoperită cu turla înalte, înalte, mărețe. Totodată gust și din ruina deplină. Să fie asta o neîncredere în forțele mele? Acum, când simt cum crește iarba, când simt răcoarea boabelor de grâu, când... Înainte de toate o durere ascunsă îmi seceră trupul, ca pe o floare de mac, înroșită de trăire. Urâsc acele ziduri ce mă îndepărtează de libertatea ierbii, a câmpului înverzit, și totuși rămân în avantaj căci, ochiul minții răscolește fire de iarbă, fire de viață, de tăcere, de dragoste, adulmecând în ascuns mirosul plăcut de fum, de cuvinte. Simt totul, absolut totul, dar ca dintr-o visare îmi declanșez ochii și nu mai văd decât patru pereți prăpăstioși și reci. Ca dintr-un ochi de lumină, dinspre fereastră, clipește cristalin și cuminte glasul pământului, acest clopot negru îmbătrânit de timp și de mister. Glasul pământului, un bas înălbit de lauri, glasul ierbii, soprana înverzită în plăcere. Acesta este cântecul și îndemnul vieții pe care de puține ori, cufundat în loja sufletului propriu, poate fi simțit. Și totuși lipsește ceva! Da, îi simt lipsa! Să fie Teo? Nici nu i-am pronunțat bine numele și începe a se acoperi golul. Golul unei insule plutitoare sau a unei vieți, căci mi-e totuna. Dragoste, dragoste, mă înnebunești, mă aduci în stare de orice! Aș vrea ca EL să fie aici, lângă mine, să-i mângâi mâinile calde, ochii pe care nu-i privesc decât rareori. Mi se pare curios faptul că nu-l privesc, chiar când merg sau discut cu el. Fantastic, ce constatare. Și de ce tocmai acum mi-am găsit ocazie pentru remușcări. În altă parte voiam să ajung, de pildă la ziua în care am stat atât de puțin împreună dar am trăit atât de mult. Îi place să mă chinuie, adică, nu, ține la mine și nu vrea să mă știe supărată niciodată. Uneori ne purtăm ca doi

străini și e caraghios că și atunci ne iubim. Aș putea fi fericită cu el? Aș avea motive să fiu fericită, dar sufăr atât de mult! Sunt conștientă că problemele, cel puțin ale mele, trebuie să le împărțim, dar eu nu pot, nu-l pot face să-și piardă timpul cu mine. Astăzi am fost supărată pentru că neplăcerea ne privește pe amândoi. Și n-am putut, îmi era teamă că are să se supere, dar n-a făcut-o.

A căutat să dezvăluie secretul în ochi, pe tâmpile, în tot ceea ce el spune că e minunea ce-mi aparține. Îmi era milă de el și de mine dar incertitudinile mă făceau dură; și asta era bine pentru că oprea lacrimile. Când m-am uitat în ochii lui parcă-l văzusem pentru prima oară. Un fior mi-a tăiat respirația. Nu puteam să-l privesc, căci ale lui mă frigeau, mă antrenau rapid într-un „joc”. Nu mai sunt copil, uneori mi-l închipui spunând „gata, privește matur, ți-ajunge !” Îmi vine să râd. Să râd?? Mi-e dor de el, tare, e o dorință clocotitoare. Afară plouă, cât e de frumos! Îngrozitor. Glasul pământului, glasul ierbii, glasul inimii. Un univers în care plutesc dirijată de viață, un concert al realității...”

Adormi. Fusese prea obosită și acum se legăna în vise.

– Elena, ai adormit îmbrăcată, ce-i cu geamul deschis? Ei, că ești culmea. Ai să răcești și iar ai să zici că nu mai poți!

– Bine. De acord! N-am să mai pot.

Abia se închise ușa și deodată realizează că nu-l mai întâlnește pe Teo de două săptămâni. Dacă... o părăsise? Rămase, în cameră, paralizată, singură, ca trăsniță. Simțea că moare încetul cu încetul iar imaginația i-o luă razna. Nici vorbă să se poată liniști. N-avea stare și nu-și putea odihni nici creierul. Totul era insuportabil, până și ființa ce-i purta numele. Nu se mai considera om, nu mai avea încredere într-un viitor ce-l visase până atunci ca pe un declin, rai, rai în sensul trăirii

intense, al plăcerii depline, al încrederii în oameni, în viață. Se vedea sfâșiată de realitate, ceea ce-i impunea altă imagine, a morții.

Se simțea vinovată; poate era, poate nu, dar important era felul în care Elena se descompunea și se recompunea ca lumea prăfuită de timp și trăiri. Totul era imposibil de înțeles iar uneori inspira parcă fumul greoi de lumânare și asista impasibilă la bocetul mamei: „De ce-ai murit Elena? Eu, poate, nu te-am înțeles dar tu mereu te-ai ascuns, erai supărată în ultimul timp, n-ai vrut să-mi spui nimic. Tăceai și fierbeai în tine necazul pe care nu-l știi nici acum. De ce te-ai ucis, Elena? De ce?”.

Plângea, își plângea de milă fiindcă știa, și era ferm hotărâtă, că dacă nu se rezolvă nimic să-și strivească mizeria sufletească. Se și închipuia pe acoperișul celui mai înalt bloc, cu mâinile încrucișate, iar cu privirile ar fi căutat frumosul. Mai avea de trăit două zile. Se știa o lașă căci numai acestea procedează astfel. Oricum ideea aceasta o consola. Trebuia să se omoare fiindcă nu mai era om: îi era rușine de dânsa, de părinți, de prieteni. Viața nu mai avea sens odată ce scârba de sine acoperea totul. Îi părea foarte rău pentru că iubise mult viața, pe care trebuia s-o abandoneze, nimic n-o putea opri...

Singurătate, remușcări, moarte. Lipsa noțiunea timpului, nu mai tresărea la răsăritul soarelui, nu recunoștea verdele naturii, nu mai era om. Plângea, uitându-se uneori în oglindă, netezindu-și fruntea, incapabilă de a-și căuta viața adevărată. Nu de puține ori se gândi la locul unde voia să fie înmormântată: departe de lume, aproape de apă, de soare, de iarbă. Era imposibil să se gândească și, la ziua de mâine căci pierduse chemarea vieții, de aceea i se strecură în suflet o ură de sine, o ură împotriva celor ce știau într-adevăr să trăiască.

Cu mâinile pe piept, cu ochii închiși, se prefăcea moartă numai să vadă cum i-ar sta. Părea a fi bine, dar totul era o copilărie. Ar fi vrut să știe ce-ar face Teo fără dânsa. Era banală întrebarea, fiindcă el putea să trăiască fără ea, dar ar fi suferit câtuși de puțin când ar fi văzut-o într-un sicriu? Poate va arăta frumoasă între flori și coroane, dar el, va plânge, oare? Poate realitatea îl va opri dar îi va interzice să uite.

Plângea cu disperare adunându-și lucrurile, pregătindu-se ca de o călătorie în luna de miere. Se știa vinovată mai ales față de Teo la care simțea că ține tot mai mult și ar fi vrut s-o ierte, să-i poarte o amintire frumoasă, cu toate că... Abia dimineată ațipi cu gândul la el, încrezătoare totuși.

...Era destul de dimineată și soarele ca izvor al tuturor ochilor își fixa proiecția peste un cer senin și adânc. Se spunea că a sosit primăvara. Și florile din piață mai vesele ca oricând o anunțau, și soarele ce răsturna peste lume cupe de prosperitate. Pentru fata ce pășea alene, obosită parcă, o adeverea însăși tristețea ei, tristețe rezultată din fericire și nenorocire pe care le simțea simultan și organic. Înainte de a intra pe poarta liceului putu iarăși să observe că aerul din jur dizolva inerții și încerca să-i spulbere îmbâcseala sufletească.

Dar nu și la ora de matematică, unde nu avea nici un chef, când parcă un creier în flăcări capta toate formulele, exercițiile, lăsând un gol ce urma ascuns într-o urmă de mâhnire, ușor vizibilă. Își îndrepta privirea astăzi absentă într-o direcție indefinită, în sine însăși.

– Rezolvă problema, ce faci, Șorea Elena!

Nu se putea concentra. Șoaptele din clasă îi asaltau conștiința dar nu umpleau golul. „Oare, m-ar înțelege, să-i spun...”

– A, mă scuzați „domnișoară” că v-am deranjat. Poftim la loc!

Ironica profesoară își închipuia că Elena ar putea fi obosită ca navetistă ce era, neatentă, cum nu se mai întâmplase, sau că primăvara este pur și simplu de vină. Fata nu realiza prea bine vreo nuanță. „Oare ce-o fi gândind cu adevărat?”

Nici la obiectul cel mai plăcut, literatura nu s-a putut aduna. În ora a cincea fu îmboldită energic de la spate.

– Ce, ce e? întrebă speriată.

– Un bilețel de la Mihaela!

Îl deschise în bancă: „de la ultima oră ne învoim: Trio formidabil, mergem în Copou să întâmpinăm primăvara. Cred că pricepi, M.”

Într-adevăr o invitație de ultimă modă. Dar cum să se învoiască toate odată era problema. „Ce motiv să pun?”

Soneria gătită de ora fixă țipă disperată surprinzând trio-ul căutând modul cum vor „vrăji” profesoara de franceză, imediat în pauză.

– Am găsit: trebuie să merg la policlinică... N-arăt a bolnavă?

– Vine, psst!

– Doamnă profesoară, vă rugăm dacă vreți să ne învoiți...

– Nimic! nu învoiesc pe nimeni!

– Dar vă rugăm, e o problemă importantă... („Am încurcat-o, azi ne-ascultă...”)

– Ce fel de importantă, așa toate trei?

– Eu merg la policlinică, zise repede Elena.

– Eu am mătușa, gazda, bolnavă, zise rugătoare Mihaela.

– Mă duc la serviciu la mămica, o ameți repede Roxana.

– E tivită cu ață albă chestia, dar azi, treacă-meargă!

– Vă mulțumim, vă mulțumim, mult.

Ca la săniuș au luat-o repede din loc vorbind repede și bine dispuse.

– Ne-a mers. Și acum direcția Grădina publică, hai, dictă Mihaela.

Afară, splendoare. Soarele se juca printre blocurile înalte aruncând cu raze jucăușe și prin geamuri și, care, în rest, opreau parcă vântul în rafale rare. Mergeau legănat, împrăștiat, râdeau, povesteau și uitau de ele și de lume, sporovăiau, chicoteau, trăiau. O albină se așeză pe reverul Roxanei. Dintr-un salcâm căzu, de la o pasăre, o pată albă pe paltonul Elenei, însemnând-o parcă, obligând-o să șteargă de zor. Se simțea izul verdelui crud și se mai vedeau aburi din locuri albite de zăpadă. Nu era încă zumzetul specific de primăvară dar câte un guguștiuc sau un pițigoi își trădau prezența. Elevii nu ieșiseră încă de la cursuri așa că doar pe ici pe colo se vedea, câte cineva, mai mult în deplasare. De departe le salută unul.

– Elena, tu ai aici o bancă a ta?

– Nu! răspunse ea rece, dar în gând: „am o pădure întreagă!”

– Eu am! Și-i atât de plăcut să-ți amintești de... făcu cu ochiul Rox.

– Poftim, îndrăgostito, iar începi. Tu nu pricepi că subiectul indispuce?

– De ce, Roxana? Fiindcă ești certată cu ăla, Cezar sau cum îi spune? Ei, na-ți-o bună! El nu e primul și nici ultimul, apoi să nu te superi, era dezagreabil destul, vorbi mai mult ca pentru sine Mihaela.

– Gata! Mă jignești! Dar ai uitat când plângeai de nu te mai puteai opri, când nu venise „subsemnatul” la liceu. Ai uitat sau o faci pe neștiutoarea. Bine că te legi de mine... „Ei, da, venise unul...” reflectă Elena.

– Măi, da, parcă spuneți că a venit primăvara. Mai terminați odată cu astea. Știți că sunt o pescuitoare de dialoguri.

Rămaseră o clipă tăcute.

– Ai umor negru. Dar nu vezi cât e de sâcâitoare?

Tăcură privind la mugurii ce plesneau să crape, apoi la banda de asfalt dintre copaci pe care treceau făcând gesturi nedefinite doi elevi tot din clasa a X-a, dar nu din clasa lor. Păreau că nu le-au văzut.

– Elena, vezi tipul acela care scrie? Compune ceva și că, hm, ne privește! „Are fata asta o figură șmecheră” găsi repede, aceasta.

– Maare, nebună, nu are omul voie să se simtă bine, că Roxana...

– Tot eu, tot de mine te legi? Am spus și eu așa... „Da, dar e plăcut tipul” gândiră fiecare în același timp. Ar fi vrut să discute despre multe lucruri frumoase dar rămâneau la

nimicuri și ajungeau la ceartă. O undă de neliniște răcoroasă le alunga calmul. Nestatornice ca păsările lumii zburau cu vorbe.

– Auziți, am avut un prieten care avea mașină... Începu Mihaela.

– De cusut?

– Spune-i, tu, Elena, să nu mă enerveze!

– Las-o, tu, nu auzi! „sau taci și tu odată” își adăugă pentru sine.

– Are mașină „Dacia” și plimbările îmi sunt garantate. E minunat. În anotimpurile călduroase, am nevoie să mai ies și eu puțin, nu?

– Nu spun! E secret! E mașina lui taică-său, dar băiatul e al lui tăticu. Unicul!

„Trebuie să fie minunat. Să te plimbi cu omul care-ți place, dar nu că are mașină ci pentru că-l iubești” se mohorî Elena, invidiind norocul altora, „bafta lor în dragoste”. Un nor acoperi soarele care devenise palid și prea puțin pătrunzător printre copacii desfrunziți: „frumoasă ești pădurea mea/ Și tristă ca și mine” își recită ea din Topârceanu.

– Ha-ha-ha! Hi-hi-ha-ha! Ei, fato! Ce te-ai închis așa? Chiar ai crezut. Nu e adevărat de ți-am spus. E doar un vis al meu.

„E dulce realitatea pe care n-am cum să v-o spun”. Vorbele colegelor se topeau în primăvara plină, mai ales cea din sufletul său pentru că un moment i se păru că vede pe stradă mașina lui Teo. Și parcă îl și văzu coborând însoțit de cineva. Rămase cu ochii mari când văzu o doamnă frumoasă și tânără ciripind apropiat și gesticulând vioi. Apoi totul parcă se topi într-un întuneric în care-și simțea zvâcnind fierbinte fiecare picătură de sânge. Un gust sălcii îi năvăli dintr-odată

traversându-i tot corpul parcă sleit de puteri. Măinile simțeau ceva aspru de care se sprijinea.

– Uite vecinii mei, o auzi pe Mihaela, înainte de a deschide ochii, de fapt de a putea vedea din nou cu ei. Răsuflă adânc și din ce în ce mai repede.

Nu era el. Lumina deveni din nou bogată și-i mângâia fruntea brusc brobonită. Rămasă singură pe bancă, fetele plecaseră să salute pe noii veniți, se gândi din nou la imponderabilele vieții care pot face dintr-un destin nimicul sau care pot menține în fluxul vieții pe un îndrăgostit. Știa că este iubită cu disperare, cu disperarea ultimei iubiri, dar nu-și putea imagina care și câte sunt obstacolele de înfruntat, ce rol i-a rezervat destinul în primăvara iubirii ei.

Totul curgea dinspre viață ca înspre o prăpastie mărginită de flori, de vise, de oameni...

*

*   *

Dimineață neobișnuit de lungă din adâncul căreia se ridica un soare atât de neobișnuit. Pe umerii somnoroși de vise lumina se cernea jucăușă, împungând printre pauze boabele de rouă, ochii pământului. Tăcerea izbea de umbrele copacilor împodobind aerul cu blânde sonorități și făcând să se trezească brusc câte un gând părăsit de aripi. Sub zarea clipocind de culoare, ierburile înarmate cu un verde atât de fraged, se ridicau clătinat, ca, spre apus, să alunece grațios peste buzele pământului sfâșiate de cuvinte.

– Cânti?

– Da! Uneori, după ploaie iese soarele ca să împartă oamenii în două și să le stropească lutul cu câte o dungă de lumină.

– „Filosofia e bemolul vieții”. Ce să-ți spun dragă verișoară, că mult mai schimbă ora pe om.

– Îți încredințez un secret.

– Jur să nu spun la nimeni. E suficient?

După un moment de ezitare, Elena îngenunche în mijlocul camerei și declară hotărât:

– Iubesc!

– Tu? Pe cine?

– Curioșii mor repede iar eu țin suficient la scumpa mea verișoară. Iartă-mă dar mă grăbesc.

Nușa rămase puțin uimită dar își aduse aminte că întotdeauna vara sa a fost grăbită și scumpă la vorbă.

– Mamă, am plecat, sărut mâna... se auzi din cealaltă cameră glasul-i.

– La revedere și vino la prânz acasă.

Ajunsă în stradă eleva Șorea porni repede spre un anume loc. Știa că acolo va fi Teo și era destul să fie veselă, fericită. La prima cabină telefonică îi formă numărul.

– Bună ziua, casa Merianu?

– Da!

– Cu domnul inginer, dacă se poate!

– E la fabrică, dar cine îl caută?

Trânti mașinal receptorul în furcă. Vorbise cu fiul lui, Bogdan. De fiecare dată îi era rușine de dânsul. „El era și nu tatăl, ce mult îi seamănă! Rușine...” Ar fi vrut să nu-l mai caute pe Teo, dar inima tresărea puternic la asemenea idee. „Și totuși, am să neglijez restul. E bunul meu prieten și se cade

să-l vizitez uneori”. Ajunsă la poarta combinatului ar fi vrut din nou să renunțe dar portarul insista.

– Pe cine cauți?

– Pe... unchiul meu, inginerul Merianu!

– Cum vă numiți?

– Mai bine lăsați, nu vreau să deranjez.

– Ai răbdare, să formezi numărul de interior și îl chem...

– Nu, nu, să nu se supere.

Ca fără s-o fi auzit, portarul își luă șapca de pe cap și-și netezi părul alb ca în cele din urmă să formeze un număr.

– Alo, tovarășul inginer? E... Bine, o trimit în secție!

„La naiba!” își spune Elena, îmbujorată la privirea lui, frecându-și mâinile, schimbându-se de pe un picior pe altul.

– Mergeți, în secție!

– Mulțumesc!

La ușa biroului bătu dar nu i se răspunse. Deschise și așteptă pe holișorul în care erau așezate două fotolii mari iar între ele o măsuță cu o revistă aruncată deasupra. Sub aceasta zări o vedere și o chitanță cu numele soției lui Merianu. Ușa se deschise:

– Elena! Tu aici? Deci nu m-au înșelat visurile! Iubirea mea!

Inginerul se bucura ca un copil care primise cel mai frumos cadou. Avea un costum negru cu o croială modernă iar cămașa albă și cravata realizau un frumos asorte.

Fata își întinse mâinile lăsându-le pradă unor sărutări prelungi.

– Minunea mea dragă. Spune-mi că ți-a fost dor de mine.

Curiozitatea inoportună a făcut să i se desprindă din brațe:

– Atât cât mi-au permis probleme mai grave.

Omul se întristă și sfiindu-se de naivitate proprie își trecu mâinile prin părul castaniu, des. Elena observă plictisită verigheta ce strălucea a amenințare.

– Hai să nu vină cineva, încui ușa.

– Nu! Eu am venit numai să te văd, Cum să-ți spun... mi-e jenă de ceea ce fac. Mă disprețuiesc, Teo, și n-am să mi-o iert niciodată.

– Tu, mă, iubești, așa, puțin?

– Ba da, te respect... dar dincolo de aceasta e lumea care ne condamnă.

– Vino! Nu vreau să vorbim așa. Ce-ai mai făcut în răstimp? Cum te-ai mai simțit? Vorbește, te rog, spune-mi altceva decât incertitudini și temeri, pentru că le am eu pe ale mele și nu-s puține și nici ușoare! Teo se plimba agitat și-și scutura brațele, gesticulând precipitat.

– Iubitule, asta sunt eu. Tu nu mă iubești, nu-i așa? Hai, spune-mi că nu m-ai iubit niciodată!

– De ce să mint? La ce-ți folosește... așează-te și mă ascultă.

– Trebuie să plec. Am o problemă foarte urgentă. Te rog să nu mă reții.

– Bine, nu te rețin, dar m-am bucurat atât de mult că te-am văzut și acum mi te răpești? Spune-mi că mai pot să te văd. Numai să te văd.

– Poate. Mâine seară în parc. La revedere.

Elena își luă poșeta și pași pragul. Întoarsă cuspatel se simți privită și făcu iar cale-ntoarsă. El, cu mâinile încrucișate se uita întrebător în ochii fetei. Din nou semăna cu un copil. O secundă i se păru că plânge.

– Ce este? Nu, nu pot pleca așa, pentru nimicîn lume nu te pot lăsa...

– Elena, chiar nu ai simțit nevoia nici să mă săruți la despărțire? Chiar așa de mult ți-am greșit?

– Asta era! Ce să fac acum, cum să te împac?

Teo ridică nepăsător umerii. Din nou ochii, ochii o făcură să spere.

– Iubirea mea, de ce mă părăsești? De fapt nu am să-ți spun niciodată nimic, faci cum crezi de cuviință, dar nu uita că oricând vei găsi o inimă iubitoare aici, în pieptul meu. Prefă-te măcar că ții la mine!

– Nu-mi place și nici nu vreau să te imit!

– Cum?!

– Eu... acum sunt obosită, poate chiar bolnavă.

Cuprins de un tremur inginerul își apropie iubita, o sărută și neputând îndura chinul său căzu în genunchi. Nu era numai slăbiciunea dar și respectul față de Elena.

– Icoana mea dragă. Uită greșelile mele, uită-le, acoperă-mi răul din mine și dacă poți, iubește-mă.

– Ridică-te!

El, moale, duios, cu un glas, cu un glas de undeva de departe, de dincolo:

– Dacă mă săruți...

Elena își prinse cu o mână părul și-și apropie buzele de ale bărbatului. Îi simți tremurul puțin mai potolit iar când căută să-i vadă bine chipul, tresări involuntar. Inginerul era alb ca varul și numai ochii pătrunzători, în mare suferință, atestau viața. Îi întinse mâinile ajutându-l să se ridice.

– Te iubesc Elena, mult de tot, nu-ți pot spune cât.

– Probabil, eu nu știu sigur, dar după ce voi muri, mă voi convinge. Ce blăstămăție! „Cred că te iubesc” ar fi vrut să adauge.

După ce înfruntase câțiva nori, soarele se aruncă în locul său, zâmbind stingher vieții în care timpul părea apă tresărind de frumos iar cuvintele flori de cunună.

*
*   *

Se apropiaseră sufletește mai mult decât bănuiau. Se căutau reciproc atunci când vreunul greșea calea și petreceau adesea în tăcere clipe înfiorate, ea asculta mai mult, incitându-l cu câte o întrebare, el găsea întotdeauna ceva nou să-i spună.

Plănuiră să scrie o carte împreună, fiecare să-și consemneze impresiile și frământările, dar puține pagini se adunară. Nu le comentau pentru că abia dacă aveau timp să se privească mai mult și să-și asculte vocile. Au colindat pentru că abia dacă aveau timp să se privească, mai mult și să-și asculte vocile. Au colindat păduricile din jurul orașului și au vorbit de viitor el încercând să-i fie de folos cu sfatul și cu fapta. Mândră, fata nu accepta nici un fel de sprijin, părându-i-se că ar fi însemnat să fie plătită pentru orele în care stăteau cu el. Îi era tare scump omul acesta care nu mai găsea parcă destul timp să-i stea mai mult în preajmă. Era întotdeauna politicoș, îndatoritor și lipsit de vulgaritate în expresii sau atitudine. Îi spunea adesea că o respecta ca pe o ființă deosebită. Cel mai mult o impresiona faptul că nici în situațiile mai favorabile el nu trecea limitele bunei cuviințe deși îl simțea fremătând de dorință uneori. O strângea pătimaș în brațe, îi săruta părul, gâtul, sânii dar cum ea se împotriva la mai mult el strângea puternic din dinți și era năpădit de transpirație. Atunci pe față o încerca o părere de rău nedefinită... Se simțea încă puternică și minunată tocmai pentru starea de curățenie trupeză pe care

o respectase el care simțea uneori împotrivirea doar formală a ei.

Timpul a trecut repede ca și evenimentele care de care mai neplăcute, acoperite de mantia aurită a iubirii...

O vară fierbinte cu neprevăzut și împliniri. Ritmul vieții părea a nu influența prea mult comportamentul celor doi care opriseră ceasul vieții la spațiul iubirii, restul curgând de la sine într-o desfășurare molcomă. Pentru Elena era prima iubire, gingașă, diafană, nevisat de dulce, pentru Teo era ultima posibilă în viață, arzătoare, adâncă, totală, capitală. Simțurile se topeau în gândurile pe care și le îndreptau unul spre altul exprimate uneori telefonic, alteori în bilețele sau, mai ales fata, în lungi confesiuni care se puteau constitui într-un fel de roman de dragoste. Se vedeau și la ore dar cel puțin o dată pe săptămână rămâneau îndelung de vorbă căutându-și ochii și mâinile. În plimbările lungi prin crângul din apropiere ea îi rămânea mai mult în brațe apoi cochet se îndepărta rugându-l să rămână pe loc. Se admirau dar nu privindu-se din exterior ci găsind oglinzile sufletului, înveșmântându-l cu căldura celuilalt. Ea era caldă și bună, el tandru, atent, îndatoritor. Și cu toate momentele de intimitate, numeroase, patima sângelui n-a izbucnit, vegheată de grija pentru curățenia unui sentiment pe care-l descopereau mai puternic decât rațiunea lor. Plătea fiecare în felul lui, dar și cam la fel prin neliniște și așteptare.

Întempestiv, evenimente importante zdrențuiră vraja acestei veri.

Mai întâi ea se încăpățânase să susțină examenul de treaptă la alt liceu, în alt oraș. Deși se simțea pregătită și realmente făcuse eforturi considerabile inclusiv pentru niște diferențe grele, la probele scrise rezultatele fură sub așteptări. La primul examen se blocă complet la un subiect repetat cu

două seri înainte, iar nota de la al doilea nu-i ajunsese să compenseze pe cealaltă astfel că în condițiile concurenței mari fu declarată respinsă.

Urmără reproșuri și nervi în familie dar mai ales teama cumplită pentru un nou eșec. Rușinată și mânioasă pe sine Elena se ascunse aproape două săptămâni dar Teo îi insuflă speranța în reușita la alt liceu și mai ales siguranța în forțele sale. Sub motiv că merge la pregătire, cel puțin o dată pe săptămână se întâlnea și cu inginerul. Momentele acestea o răsplăteau pentru tot ce suferea deci în iulie și august toci la matematică și fizică cu care nu se prea omorâse până atunci. Când figură printre reușite pe listă, Teo se socoti printre cei mai fericiți, deși nu mai era eleva liceului în care mai activa el.

Tristețea păru de scurtă durată pentru că ea îl suna aproape în fiecare zi la telefon iar el manifesta o devoțiune rară și mai ales se dovedea un om de mare cuvânt. O iubea prea mult să nu fie în stare să sacrifice totul pentru ea, dar acum ea trebuia să-și termine studiile...

... Din via unde se afla la practică agricolă Elena trimise un bilețel lui Teo: „Dealul inundat de căldură se zbate neputincios scuturându-și lanurile bine pârguite. Dincolo de bijuteriile naturii și ale simțirii răsar delicat turnurile realității și dacă e vară în sufletul trecător e pentru că suntem...

Verbul „a trăi” înseamnă însă și alte chemări.” Inginerul gândi că e adevărat că a mai cunoscut altfel de oameni, atmosferă diferită, alți prieteni și se bucura când fata îi spunea că se simte bine în noul colectiv. Îi cerea ca sub nici un motiv să nu abandoneze compunerea-operă plănuită.

La o întâlnire cu scriitorii Teo o prezentă ca pe un talent de excepție și i se remarcă spiritul de observație, ușurința cu care creează impresia de autentic. Aici Elena o cunoscuse pe

Eva, cândva apropiată colaboratoare a lui Teo. Hotărâtă să-l recâștige, prefăcându-se că o prețuiește, câștigă repede prietenia Elenei și fata i se destăinuie întru totul. Ca în cazul faimoasei picături chinezești Eva îi comunica toată bârfa, tot ce se putea să-l umbrească pe Teo, și, Elena începu să sufere. Mai mult, își puse în gând să-l părăsească judecându-l ca nedemn de prima ei dragoste, că o înșeală, a înșelat-o. Îi mai dădea un telefon pentru că voia să-l mai audă, să-l mai vadă dar în mintea ei se adunau rădăcini otrăvite, se învălmășeau informațiile cele mai contradictorii; de la el auzea cele mai frumoase cuvinte spuse vreodată unei iubite. Cu toată hotărârea sa nu se putea desprinde de el. Prea o fascina.

Vru să-și verifice puterea de seducție și-i suflă unei bune prietene iubitul de vreo 30 de ani, cu care ar fi vrut să se căsătorească, învățând ca să facă avansuri, care-o purtă adesea cu motoreta în afara localității unde întârziiau până către miezul nopții în lungi plimbări, strângându-se sălbatic, luptându-se unul cu altul până la îmbrățișarea finală sau ascultând șoapte lipsite de farmec ale acestuia. Își simțea sângele svâcnind aprig și nu-și propunea să reziste tentațiilor. Totuși ceva lipsea pentru ca Relu să-i poată lua locul lui Teo și odată cu toamna relațiile dintre ei se răciră. Către sărbători redeveniră doar cunoștințe. Când primi un cadou de la Teo, se considera fericită, mai cu seamă că-l vedea neschimbat și că nu aflate nimic din viața ei. Se lăsă sărutată, fără să răspundă, într-un fel de uitare de sine, cu o vagă suferință sufletească bănuindu-i aventurile sentimentale. Și iarăși, din dorința de a-l părăsi acceptă să se întâlnească din nou cu Darie care-i ieșea uneori în cale la poarta liceului să-și continue drumul către Grădina publică sau altundeva. Nu realiza statutul ei în ansamblul relațiilor sociale. Teo care nu știa nimic o aștepta nerăbdător și

fremătător în biroul său unde poposea mai rar și mai puțin timp. Se obișnuise cu el ca și cu un frate mai mare dar nu-i mărturisea „ieșirile” cu ceilalți. Nu-l privea și nu-i putea suporta însă ochii mereu sfredelitori cu o imensă suferință mocnită. N-avea nici un sentiment al culpabilității.

În martie Darie deveni mai insistent și fata crezu chiar că o iubește. Chiar îi spusese că vrea să se însoare cu ea și cam naivă îi acorda tot mai mult din gândurile ei și timpul său. Începu să învețe tot mai slab, să meargă însoțită la film, să fumeze împreună cu colegele, să-și dezvăluie din secrete acestora pentru care, prin aceasta, le deveni apropiată dar mai puțin respectată. Deși față de ele își cam bătea joc de Teo, nu se putea stăpâni ca cel puțin la două săptămâni să nu treacă pe la biroul lui ca pentru a sorbi din aer proaspăt, mirându-se de naivitatea și statornicia lui, neliniștită că totuși ar afla prietenii săi.

În acel birou puritatea însăși revenea iar gândul zbura slobod către cele mai aurite sfere. Mai trebuia să facă și câte un efort intelectual pentru că el îi cerea mereu să-și valorifice puterea intelectuală fie într-un referat, fie în prezentarea unei cărți, fie îndemnând-o stăruitor să se adreseze unor reviste. Chiar el expedie dintre lucrări la mai multe redacții iar cu altele merse personal. În cele din urmă o poezie concepută de el fu publicată sub numele ei, ceea ce-i dădu o autoritate mare în clasă. El credea sincer în șansele ei și o încuraja constant. Ea nu prea avea timp să se analizeze în vârtejul atâtor solicitări și devenea mai ascunsă față de el prin tănuirea cuvintelor și însinuărilor Evei, sub a cărei înrâurire cădea tot mai mult, și a noilor sale achiziții. Se simțea bine în compania băieților care o sorbeau cu ochii, cu toate că-i simțea adesea dezbrăcând-o

cu ochii și-i auzea vorbind urât. Sufletește nu se putea apropia de niciunul și își propunea iarăși să revină cu totul la Teo.

Spre sfârșitul lui martie îi dădu telefon că-l va vizita la birou. Acesta așteptă, cum îi promisesese, până seara târziu, înghețând bine și făcându-și gânduri negre. Simțea că iubește pe fata asta cum n-a mai fost așa vreodată, cum n-a crezut a fi posibil și-și făcea mereu aceleași reproșuri, găsindu-se slab și necontrolat. Prezența ei era însă mai presus de voința lui iar în ziua aceasta el simți clar, ea a plecat cu altul și că se va întâmpla o nenorocire. Începu a avea premoniții, visul anticipându-i întâmplările în legătură cu fata, de peste zi. O visa încontinuu.

Ziua frumoasă și vorbele îmbietoare ale lui Darie o făcură repede să uite de inginer. Șiret, băiatul o conduse spre nordul orașului și sub pretext că vor culege flori o atrase în liziera deasă de arbuști unde Elena nu mai avu nici argumente, nici putere fizică să reziste dorințelor bărbătești ale acestuia.

Pentru prima oară o încercă disprețul de sine și scârba pentru corpul neîn stare să se apere.

*
*   *

La mijlocul lunii mai, Teo Merianu o văzu pe Elena așteptându-l la intrarea în birou.

– Ce e cu tine de ești așa necăjită?

Ea lăsă privirea în jos, galbenă, tristă, speriată. Se gândea că o poate părăsi dacă află. Destul a părăsit-o celălalt râzându-i în nas... Dacă află părinții după ce i-au pus în vedere să nu mai umble noaptea pe dealuri...

– Hai, spune-mi! Știi că ai în mine un prieten oricând.

Izbucnește în plâns mai mult diplomatic. Se îndepărtează puțin ca pentru a preîntâmpina o lovitură. Gesturile-i sunt dezordonate puțin dar cam știe ce vrea. Celălalt e golan, e tânăr. Încă neangajat la 22 de ani. I-a reproșat că ea a vrut, ea s-a ținut după el, așa că ce mai vrea? Tot aici e nădejdea. E mai trecut, mai cu experiență, dar poate-l îmbrobodește, poate s-o scape. Mai ales că știe că iubește cu disperare.

– La ce-mi folosește? Poate pe lumea cealaltă... Mă omor!

– Ei, oprește-te, ce-i cu tine?

Privește brusc consternat pentru că înțelege despre ce-i vorba. Privește la fața ei dragă dar îngălbenită de spaimă și nesigurantă. Pare sincer afectată de o mare nenorocire.

– Ai rămas...

Face semn că da și se întoarce cu spatele îndepărtându-se plângând.

– Când trebuia să-ți vină ciclul?

– De două săptămâni.

– Și acum îmi spui? Izbucni, dar repede își luă seama.

Se despărțiră rece cu o sărutare fugară de mână urmând să se întâlnească a doua zi. Discuția îl edifică asupra situației. Și cât o așteptase el în ziua când s-a dus cu altul! El să-i sărute mâna, celălalt...

– Uite, ce e: vreau să pricepi că prieten mai bun ca mine nu ai. Voi încerca să te ajut cum pot mai bine.

Și cu adevărat în următoarele două zile telefonă, alergă până procură medicamente, o instrui cum să procedeze.

Atmosfera încărcată alte câteva zile. Declarase că se aruncă de pe bloc dacă nu scapă din încurcătură. El nici nu mai lipea geană de geană de neliniște, indignare dar și din dragoste.

Acum putea să-și demonstreze acele sentimente pe care știa că le are, i le spusese. Avea nevoie de o dovadă. În preajma unui concurs școlar el munci pe brânci să-i întocmească o lucrare prin care era dinainte câștigătoare. Teo, într-o stare de crâncenă oboseală, își neglija lucrările lui, dar considera că și ea are nevoie de consacrare. Avea satisfacția muncii pentru Elena. Cu o zi înainte de concurs ea veni veselă înaintea lui.

– Ei?

– E bine, zise ea vesel.

– Te aștept la prânz pe la birou.

– Nu pot veni.

– Bine, ne vedem luni după concurs!

Totul s-a desfășurat după așteptări. Dar în timpul comunicărilor ea s-a întâlnit cu o fostă cunoștință a lui și l-au ironizat pentru ținuta lui academică și impunătoare. Nu s-a simțit prea bine când el i-a strâns mâna felicitând-o și spunându-i:

– N-am să uit niciodată ce-ai făcut pentru mine!

Chemat de treburi urgente abia realiză plusul de „oboseală” al fetei care zâmbea cam forțat în ultima perioadă. El, prostul, se topea cum o vedea numai. În vreo 10 zile recunoștința i se topea, influențată și de caietul de însemnări al Evei care semăna furtună.

Elena și-a rărit prezența iar telefoanele care pentru el erau aer erau și mai rare. La o lună, într-o întâlnire pe malul pârâului exclamă pe neașteptate:

– M-am săturat, nu mai pot...! Gata, nu mai vreau să ne întâlnim!

– Ți-ai... văzut sacii în car... articolă el îndurerat.

Vrând să pară hotărâtă nici nu acceptă vreun fel de argument, nici nu reproșă nimic ci-l părăsi în mijlocul drumului.

Teo nu mai ajunsese acasă. Un coleg văzându-l cât de descompus era îl cărăbăni direct la spital cu mașina.

*
*   *

Rob. Robit de gândurile devastatoare ale omului căutând calea de a ajunge la semenul său. Rob al patimii imposibil de controlat în momentul trist al despărțirii de ființa dragă după o discuție în care de la ac la tun toate argumentele s-au zdrobit în fața impasibilității și neînțelegerii. A mâniei ei. Rob al unei ghiare nevăzute care-l adusese val-vârtej la spitalul municipal, mai mult ca o încercare de evadare din sine decât ca panică pentru boală. Șansa însă de a nu muri ca cel din urmă prost într-o lume în care pare că sufletul nu mai încapă.

– Dar liniștește-te, odată, d-le inginer, ce te tot plimbi atâta! Ce te doare?

Arătă precipitat în dreptul inimii care de câteva ore bate înnebunită și tot acolo s-a cuibărit o durere violentă. Și mai violent era gândul că de fapt nu are nimeni ce-i face, ci doar o singură ființă pe care acum ar fi vrut s-o ucidă, care l-ar liniști cu un singur cuvânt.

– Stai odată! Nu-ți pot lua tensiunea!

Acul tensiometrului începu să zvâcnească vijelios în dreptul unei cifre, se liniști puțin, apoi vibră din nou, ca să staționeze obosit apoi. Doctorița făcu ochii mari, îi mai luă odată tensiunea, privindu-l de data aceasta în ochi. Erau cunoștințe vechi și știa că la unele vorbe ale lui ea se

înflăcărase ușor. Mai știa că dacă atunci după un spectacol el ar fi zis ceva anume, alta ar fi fost viața ei, poate.

Acum îi privea ochii înnegurați și-i observă cearcănele, apoi cum o venă se zbătea puternic la tâmpla dreaptă; mai apucă să-i vadă perciunii ușor suriți. Îl ținea de mână cu o anume emoție deși destui bolnavi au beneficiat de ajutorul ei. Se alarmă brusc, după starea pacientului. Îl întrebă moale, cu căldură în glas:

– Ce s-a întâmplat, ce-ai pățit? Liniștește-te!

– Iertați-mă doamnă doctor, dar niște încornorați îmi fac harcea-parcea porțiunea asta (și arată partea stângă) și mă simt bleg și neputincios ca oaia în ploaie.

Asistentele priviră îndelung pacientul astfel autocaracterizat, tăcute, oarecum înveselite și după o semnificativă otheadă între ele o ațintiră pe doctoriță ce părea foarte preocupată. De obicei bolnavii erau împanicați și începeau cu văicărelile.

– Ei, fetelor, repede, hemisuccinat, calciu gluconic, o nitroglicerină!

El părea doar a se mai însenina căci privirea îi rămase dură și rea ca o pornire împotriva întregului sex femeiesc. Tăcu încleștat și doar când unda de căldură îi străbătu mădulele, repede ar fi vrut să facă o mișcare. Gestul i se opri însă la jumătate, capul îi căzu moale și se prăbuși în noapte. Se mai auzi un oftat și parcă un nume sau un scâșnet de măsele...

Când se trezi fiecare bătaie a inimii era un recul dureros dintr-un zid insensibil, lovind apoi puternic în conștiință. Coborâse în curtea mică a spitalului printre zidul înalt și corpul administrativ-gospodăresc beneficiind de privirile galeșe ale liftierei care-i descuie ușa spre miazăzi. Ar fi vrut să vadă sera care altădată i s-ar fi părut grozavă, dar mai ales voia să se

scutute de senzația de greutate pe fiecare fibră a corpului. O alta decât atunci când rugase pe Elena să stea pe pieptul lui fără să se miște. Dureroasă și defoliatoare, pentru că avea impresia că se descompune în bucăți pe măsura trecerii timpului.

Mirosul platanului înflorit amestecat cu cel al florii de tei, balsam dintotdeauna al inimilor năvalnice, însemna acum o îmbălsămare a unei iubiri moarte: „Ea nu vine, nu mai vine...” Senzația de dematerializare, de alienare, de lipsă de reacție a simțurilor se contopea cu sfârșeala imensă și cu dorința de a se arunca la pământ unde să se ascundă pe sine. Picioarele nu-l prea ascultau, timpul tot părea stors de vlagă, mâinile tremurau ușor. Nu-și putea deslipi gândul de la ființa pentru care simțea că moare cu plăcere, dar ea să știe asta. Un val sufocant se ridică brusc din partea dinapoi a capului. Răsuflarea precipitată însemna o criză de aer pe care n-o putea înțelege decât ca reacția misterioasă a existenței în căutarea unui reazem - acum inexistent. Murmură înfundat, mânios, moale:

– De ce-ai făcut tu asta?! Cum de-ai putut să mă trădezi, tocmai tu?

Îmbâcseala minții neînstare să reconstituie o realitate, de altfel palpabilă, inconștiența senzațiilor se accentuau pe măsura pașilor înspre locul cu lucernă și iarbă de coasă de unde i se părea că izvora viața însăși, acum imposibil de cuprins. Și permanenta ghiară care nu-i slăbește inima!

N-avea nici pe departe impresia omului singur în univers. Nici că el ar fi cel ce trebuie să se bucure de un tratament special. Realiza doar imensa însingurare în care s-a afundat acum când ființa în care a crezut ca în sine însuși voia să-i devină atât de îndepărtată. „M-am săturat! Nu mai vreau! Nu mai pot! Nu mă mai interesează...” (până aici dur, dar suportabil), „pentru mine Teo a murit... (strivitor...) și ce-i mai rău că nu mai pot crede în nimeni, în dragoste...” („Dar eu care-ți ofer tocmai aceasta, la cea mai înaltă tensiune!”)... și mai rău e că încă te iubesc”. Izbucnise:

– Omule, nu există orb mai adevărat ca cel care nu vrea să vadă. Vrei să mă sinucid? La ce ți-ar folosi asta? Am vrut s-o fac pentru romanul tău. Cine a otrăvit într-atât sufletul tău?

De fapt seria întrebărilor era mult mai mare. Se simțea neputincios și slab în fața voinței ei vinovate de a șterge cu buretele totul dintr-odată. Parcă s-ar fi dat cu capul de pomul insensibil din preajmă. Rememora fiecare secvență a zilei și simțea că se impregnează deopotrivă de ură și speranță, că gândurile aleargă într-o goană dementială pe care n-o putea ordona și stăpâni. Iarăși, cu voce tare:

„Nici nu-ți pot cere iubire. Îți cer să mă lași să te iubesc eu doar, cu toată ființa mea?! Renunță la mine, n-am să-ți mai vorbesc niciodată despre sentimentele mele, dar acceptă să te

ajut să-ți realizezi un viitor. Fără mine nu vei putea zbura lin, așa cum o poți face la capacitatea ta... Nu-ți cer nimic!”

Ea schișase gestul de refuz și o luase repede din loc. După un timp ajungând-o îi zise iritat, formulând simple prezumții:

– Răspunde-mi la o întrebare: cum s-ar numi cele care umblă vinovat când cu unul când cu altul? Eventual de la unul așteaptă declarații de dragoste iar de la celălalt alte satisfacții; de la unul aspectul sentimental pur căci mărturisește ființa că-l iubește și că-i grozav, zâmbindu-i dulce, iar cu celălalt se culcă voluptos prin ierburi și boscheți cât mai departe de lume?

– Nu înțeleg ce vrei să spui, se întoarse roșind ușor, încruntându-se.

– Dar când, să zicem, o lună ești cu unul iar în alta, l-ai găsit pe altul?

– Insinuările tale mă lasă rece!

– Să-ți spun ceva „domnișoară”. Am crezut întotdeauna sub demnitatea mea să scotocesc în trecutul tău sau al altcuiva. Ți-am promis că va fi întotdeauna cum vei voi tu. Și știi bine că am suferit lângă tine ca un tâmpit. Mi-a fost atât de greu încât te-ai mirat nu odată câtă putere de voință am. De fapt pentru ce am făcut asta? Pentru trupul tău?

– De fapt nu știu ce ai vrut de la mine.

– Nici acum nu vreau altceva decât atunci. Ceva suflet. Se pare însă că nu-l prea ai. Și pentru asta eu sunt vinovatul! M-am legat de tine, o adevărată Emilia Răchitaru, cu cele mai intime și mai puternice sentimente. Aș fi în stare de jertfa supremă și acum.

– Ajunge, nu mai vreau...

– Adevărul e: curvele nu se iubesc cu inima. Și eu am știut asta. Deci merit restul!

La două zile de la ieșirea din spital unde fusese vizitat de un fel de delegație din partea celor două, mai mult ca semn al Evei că poate să bazeze pe ea, o căută pe Elena când ieșea de la școală și fata acceptă să meargă cu el pentru o discuție în afara orașului, pe malul lacului Delea. După o tăcere îndelungată el începu să-i vorbească cu durere mai mult în șoaptă. Devenea tot mai elocvent.

Încerca să argumenteze că îndepărtarea sufletească ce și-o impunea era nedreaptă și păgubitoare. O implora din ochi și cu vorba care-i sunt învinuirile atât de grave care deformează în sufletul ei realitatea sentimentelor lui.

Tăcea îndărătnică. Apele lacului încrețite de un vânticel de vară căpătau reflexe diferite în preajma smocurilor de stuf și ierburi divers colorate, de unde ieșeau la suprafață numeroase bule de gaz, nepercepute însă de pe mal. Cei câțiva pescari nu dădeau nici o atenție cuplului care rămânea parcă legat de un plop bătrân în preajma căruia se tot învârtea. De fapt ca și ei în jurul arborelui, gândurile lor se legau de o aceeași chestiune. El voia doar să-i demonstreze credința și sentimentele sale, ea să le infirme.

– Bine, am ținut la Eva, am aspirat către puritate și frumos. I-am spus câte ceva din cele ce ți-am spus și ție. Dar când? Mă poți acuza că de când am avut fericirea să mă alegi mi-am călcat măcar odată cuvântul? Ce n-am făcut din ce-am spus? De ce nu vrei să crezi că tot ce-am spus am simțit organic și că fiecare fibră a corpului, fiecare fir nevăzut al eului meu te dorea, te adora, te visa, te aștepta ca dintotdeauna? Știi bine că n-am nici un drept să-ți cer ceva și nici nu-ți cer. Îți dau în schimb tot ce am eu mai bun...

– Așa ai spus și la numeroase altele.

– Care altele. Ea e altele? Și ce-am spus?

O întrebase repede, mânios de fapt pe sine însuși, neconvingător în faza aceasta. Ea gândea că de fapt cele citite din caietul Evei... e destul de convingător. Totuși nu se putea desprinde dintr-odată de el și să-l alunge așa cum și-a propus. O reținea ceva, legat de clipele lor de intimitate când cu adevărat de simțeau bine împreună. Ca un făcut, își simțea ceva din suflet legat de omul acesta. Totuși Eva avea așa de multă dreptate...

– Dar de fapt cine e ființa asta pentru tine, cum de-a găsit-o subit dragostea pentru tine, ce-ți poate dărui ea care n-are ce da începând de la corpul ei și până la suflet? Tu nu-ți poți închipui că două femei care iubesc același bărbat nu vor putea fi prietene niciodată?

„Vorbești ca să ne învrăjbești. Eu cu Eva nu ne vom despărți niciodată, mai ales după dovezile de simpatie, după jurămintele pe care ni le-am făcut... și apoi ce perspectivă-mi mai poți oferi acum când m-ai lansat pe piața literară, m-ai scăpat de un mare necaz, recunosc, dar el putea fi și cu tine...”

– Să nu vorbești de rău pe Eva!

– După ce ți-a înveninat atâta sufletul și după toate cele ce-ați făcut împotriva mea? N-am să-i iert niciodată ce-a făcut din sufletul tău! Și mai ales acum când aveai un flux creator, când te scoate din ritm și te face o oarecare. De ce nu reții că pentru tine e important nu pentru mine...

Gesticula. Vorba agitată atrase atenția a doi tineri ce treceau prin apropiere aruncând priviri curioase. Fata nu se simțea bine dar nu din cauza lor. Își dădea seama de logica argumentației lui și totuși îndărătnicită în virtutea promisiunii făcute, trebuia să-l respingă oricum. Acum parcă nici nu-l prea înțelegea pentru ce se zbate el. Dacă nu-i, nu-i!

– Te întreb din nou: de fapt ce-am vrut eu de la tine, sexul? Dacă-i așa cum explici reținerile când aș fi putut să fac orice cu tine?

„Ce zevzec, mamă! I-am și spus o dată că nu mai vreau să mă mângâie și să mă sărute... era și pentru mine greu...”

– ...tu nu-ți închipui că dramul de suflet care mi-a lipsit în viață mi s-a părut că-l găsesc la tine, și de fapt pentru sufletul meu mă zbat acum. Adică ești pur și simplu sufletul meu...

„Mamă, ce „hai” o să fac cu Eva. Auzi că are suflet, el care a fost în stare să-i spună și ei același lucru. Dar ea a fost fată deșteaptă, l-a ascultat și a tăcut. Eu ce fac dacă mă prefac s-ascult? Oricum de mine nu se mai apropie, i-am promis Evei, cuvântul e cuvânt!”

Monologul lui ajungea la ea parcă de dincolo de dig, de undeva din pădurice. Ar fi vrut în același timp să-l păstreze dar să-l și alunge. De fapt ce simțea ea pentru omul acesta atât de sigur pe el de obicei, văzându-l agitat și disperat că o poate pierde?

– M-ai făcut de râs în tot orașul, Elena. Ai spus prietenei tale mai mari, colegei de bancă, lăudându-te cu ceea ce am discutat numai noi doi, acum te-ai destăinuit întrutotul celei mai înverșunate adversare pentru mine. De ce m-ai trădat, Elena? Ce ți-am făcut să mă trădezi? Te-am iubit? Te-am iubit și încă nu pot altfel, cu o forță de care tu n-ai să fii niciodată în stare. Ce-ți pot da adversarii mei (și ai tăi) când eu îți dau de fapt viața mea? Cum poți fi într-o clipă altcineva decât mai înainte?

Recunoștea în sinea ei eforturile disperate pe care le făcuse pentru ea. Se simțea mai rău că fusese atât de încrezătoare în prietenele sale care nu putuseră ține secretul și se simțea mică la suflet că la îndemnurile lui n-a scris ceea ce

putea cu adevărat. Mai fusese și al doilea episod Darie. Își zicea că are timp, că oricum va face mare literatură. Acum era cald, frumos, bine... Mereu i se părea că n-ar fi putut scrie atâtea câte simțea și n-are rost să mai înceapă. „De fapt ce i-am dat a fost așa, să scap de el. Dar mai văd eu unde mai pot bate...” Realiza că numai după corecturile și adaosurile lui „merge” textul și că atunci semăna a artă. O încerca o vagă părere de rău că n-a scris mult, mult.

– Mă întreb, oare cum poți să exiști și să nu exiști deodată? Tu ai vreun fel de încredere în tine, crezi în valoarea ta?

– Cred!

Privirile rătăciră de-a lungul drumului, apoi înconjurară peisajul. El îi arătă dealul frumos împădurit și de o colorație ireală în bătaia soarelui de dimineață:

– Vezi, tu, Elena, noi ar trebui să vorbim de frumos, de realitatea sentimentelor noastre, oricum unice, ar trebui să zburăm spre înălțimi nu să ne uităm la bolboceala asta infectă. De ce-ți refuzi aspirațiile sufletești când știi că te iubesc așa cum ești, cu defectele tale. Și încă o dată, de ce m-ai trădat, Elena, cum de-ai putut? Cum de-ai putut?

Subit se încludă pe dânsa. Se încruntă și mai mult în sine-și simțindu-se mică în fața pasiunii arzătoare de vis-a-vis. Simțea o forță care o ajuta să se scuture de incertitudini: „Dacă el are dreptate?”

Se întorsese ușor spre el, care-o aștepta cu privirea deschisă, largă. Nu apa ci viața parcă năvălea de acolo. Se așternu tăcerea și doar câteva păsări își amestecau trilurile în văzduh.

Gândurile lor se urmăreau cu înverșunare fără un acord perfect ca altădată. Deodată simți că altfel nu poate face, decât așa cum spune el.

– Bine, vei avea texte! Și nu puține, pentru că ce-i în sufletul meu...

– Nici nu-i nevoie să scrii altceva. Pentru că aceasta-i viața adevărată, plină. Scrie numai ce simți, ce auzi, ce vezi. Și dragostea înflorește viața oricui. Vezi cum alegi florile ei, Elena!

Despărțiți de timp purtau încă flori în brațe.

*

*   *

... Izgonită de realitatea zgomotoasă încerca să-și liniștească sufletul în albia lui, undeva într-o lume a tăcerii mocnite. Și-l simțea sfărâmat asemeni unei clepsidre în țândări, ca un nisip al timpului ce s-ar risipi peste lume, orbind-o delicat. N-o mai interesa nimic fiindcă așeza mai presus de orice starea sufletească, resimțită în aerul cald, în aburii roșiatici ai unui eventual apus. Scormonind cu curiozitate pământul atât de îndurătoruită cerul mirosind a viață, aici unde în marea de ochi și culori se conturau una câte una siluetele unor săruturi adevărate, căci numai aici dragostea trăia pe deplin.

Spre deosebire de altădată, acum nu-și mai găsea copiile prin grădina sentimentală, ci părea că-și distinge iubirea îngenuncheată în fața apusului.

În acel apus martor plecării umile când sfârâitul picăturilor realiza un ecou funebru. Ar fi vrut să rupă fâșii din soarele rotunjit de iubire și acelea să se piardă în sufletele

privind de jos, de foarte de jos teatrul vieții unde și ea, Elena, era spectatoare.

Sărutând cu patimă o floare de câmp încerca să-și încrusteze pe vârfuri de nori numele ei, al fostei iubiri, pe care o simțea pierdută prin atitudinea ei și de care-i părea rău, rău. Cugeta că viața e ca o mare în care oazele fericirii umplu valurile sufletului, iar noi, muritorii, încă de la început simțim răcoarea, așteptând înspăimântați potopul, care poate să ne piardă sau să ne transporte pe alt tărâm.

Și toate aceste numai din cauza mătăsei timpului...

De undeva, din mâhnirea cerului se desprindeau rafale de vânt. Încăperile deveneau cetăți de gânduri și vorbe.

Dintr-un colț al ferestrei răsăreau ca un petic de viață, câteva vârfuri de plop ce se lăsau bătuți de vânt. Se aplecau umili parcă în lucirile realității pentru ca în final să revină mai frumoși, mai plini de firesc. Fiecare-și sublinia astfel o demnitate falnică dar și singurătate.

Într-un birou cunoscut se urmăreau gândurile care-l priveau pe celălalt.

– Trebuie să-nțelegi, Elena, că totul se edifică sau se ruinează acum. Înțelege-mă, omule, că de fapt nu vreau nimic de la tine, că tot ce vreau e pentru tine, pentru viitorul tău...

Inginerul vorbea înfierbântat, gesticulând, subliniind astfel fiecare afirmație. Părea mai tânăr, mai frumos. Fata nu-l privise de o lună de zile. Îl studia amănunțit și putu să-i observe fiecare mișcare, fiecare adevăr. I se părea curios faptul că avea curajul să-l examineze atât de atentă și se simți ușor rușinată când o surprinse admirându-i gulerul frumos căzut al cămașei. El vorbea, vorbea cu siguranță, bucuros în fine, că este ascultat dar conversația se desfășura sinuos cu rare svâcniri ale fetei oarecum plictisită și care părea a nu mai auzi nimic.

„Ce caut eu aici? Mi-e frică de puterea lui de convingere și de aceea nu trebuie să-l ascult. Eva a bănuțit totul, dar am să-i demonstrez că s-a înșelat, că-l voi uita. Altădată în încăperea aceasta era leagănul iubirii, iar acum totul s-a estompat. Nu mai am nimic comun cu el, nu mai am încredere în el, totuși așa de aproape. Aș vrea să-i vorbesc și eu dar mi-e jenă de felul lui de a discuta numai ce-i convine. Așa a procedat tot timpul și...”

– ... dar tu, mă ascuți, poți să mă ascuți, nu numai cu urechea ci și cu sufletul? Tu vrei să înțelegi frământările astea? Mă auzi?

Schiță un gest afirmativ care-l încurajă.

– Atunci pot continua? Bine! Elena, tu ești sufletul meu drag și, dacă vrei, ești acel alter ego al meu. Sunt lacom de tine, de fapt de mine sunt lacom, trebuie să trecem peste ceea ce a fost. Trebuie... Nu-ți cer decât să-mi dai voie să te iubesc. Și s-o fac cu toată puterea sufletului!

– La ce-ți folosește? Crezi că nu au să fie subiecte de discuție mai importante cu Eva decât acesta de a dori „iubirea”. Dar oare m-ai iubit vreodată Teo? Ai simțit nevoia de a-ți fi aproape, de a-ți stropi sufletul cu un neexperimentat sărut?

Se lăsa o tăcere apăsătoare. Ar fi vrut să se ridice dar poziția ar fi fost favorabilă unei nedorite îmbrățișări. Se simțeau singuri, aproape singuri în marșul realității, timpul tăind orice senzație. Era zăpușeală afară n-aveau timp să perceapă nici un alt zgomot. Înceau să-și sondeze sufletele. „Eu chiar nu vreau să mă împac cu el? E drept că i-am promis asta Evei. Și mai adevărat e că n-aș dori să se adeverească cea spus Dana, că eu tot o să mă împac cu el. De fapt ce caută el în viața mea? Dar eu într-a lui? El zice că ar face tot ce e omenesc pentru mine. Eu ce să fac?”

Îl vedea chinuit, mereu zvâcnind de la locul lui, frământându-și brațele pe care nu mai știa cum să le așeze, pufnind necăjit. Îi simțea fierberea și parcă ar fi vrut să-l mai piseze puțin, măcar un timp. De fapt tocmai vijelia asta o distra împiedicând-o să se ridice și să-i azvârle un „adio!” după care să-l lase din nou și definitiv. Știa că Relu o așteaptă peste o jumătate de oră cu biletele la cinematograful. Își luase cu strângere de mână angajament față de prietena sa și față de sine să nu se mai împace cu el. Și pentru explicația ultimă și definitivă acceptase să-l însoțească la birou. Avușese timp să parcurgă niște însemnări ale lui, auzise de spitalizarea-i neașteptată a cărei cauză o știa dar n-o credea. Îl vedea frământat și-i era milă să-l știe așa chinuit. Observă că rugămintea mută din ochi nu dispăruse nici o clipă. Curios, deși panica nu-l părăsise, niciodată nu-i vorbea descurajat. Încet, încet, înțelegea că era prea multă pasiune adevărată. Se îndoia însă dacă nu cumva i se pare astfel. La rândul ei avea nevoie de certitudini. Trăsăturile voit înăsprite ale feței se destindeau văzându-i zbaterea neostoită. Întârzia să plece, făcând chiar un gest moale de a se ridica, dar el se așezase la un capăt al mesei și o privea de-a dreptul transportat; cu mâinile strânse gura, ca pentru a-și înăbuși un strigăt. Tocmai pe acesta îl simți fata care brusc își îndepărtă cercetător ochii în preajma feței pe care numai pe furiș și împotriva voinței ei o privise. Cum el păru îndărătnic în tăcere îi văzu părul tuns mai scurt decât de obicei, fruntea înaltă brăzdată de două cute adânci, sprâncenele arcuite și dese, buzele seducătoare dar nu vulgare, bărbia energică. Chip bărbătesc, sever, impunând respect prin liniile regulate, expresia de hotărâre și tumult interior subliniind o imagine generală de bărbat impunător.

Tăcerea o ajută subit să-și clarifice propriile-i frământări. Îi plăcea prea mult să-l poată abandona. „Parcă numai mie îmi place? Dar numai place? Oare-i dragoste adevărată?”

– Dă-mi să-ți sărut un deget. Pe care vrei tu!

Elena ar fi vrut să se împotrivescă încontinuare, dar în rugămintea șoptită, dulce rugătoare se simțea sinceritate. Îi întinse ușor degetul mic.

– Mulțumesc, fată frumoasă! Nici nu ai să știi vreodată cât de mult a însemnat bunăvoința ta.

Afară se zbăteau continuu vârfurile de plop ce comunicau parcă o puternică dragoste de viață. Ea, la distanță de el, se simțea bine, puternică. Ar fi vrut să-i spună răspicat că nu-l mai iubește. „Nu-l mai iubesc și totuși îmi vine să-i îmbrățișez chipul?! Nu-l mai iubesc, sau nu vreau să cred că-l mai iubesc? Ceva mă oprește să mă exteriorizez, totuși simt înlăuntrul meu curgând o dragoste mai puternică. Poate nu e el omul iubit! Poate visez și ar trebui să mă trezesc, sunt în joc sentimentele mele, omul cel mai drag. Prostii! Eu n-am iubit niciodată și de aceea orice senzație mi se pare a fi iubire. Îmi cere din nou un deget. Cred că gestul i-a devenit o obsesie, numai dacă îl iubesc i-l pot da, altfel, nu are rost.” Își așeză obosită mâna dreaptă în palmele lui mari, ca de țăran. De multe ori a văzut în ele frumusețea și răcoarea pământului.

– Ești minunată, Elena. Extraordinară!

O privi îndelung, tăcut, urmărindu-i parcă sufletul care înceta să se mai zbată. Buza de sus rămânea severă, dar cea de jos devenise misterioasă. Se ridică apoi încet, privind-o fix în ochi din ce în ce mai aproape. Își dădea seama că va încerca s-o sărute, voia asta dar nu voia să se știe descoperită. S-au privit mult timp fără vorbe. O întregă viață a trecut într-o

discuție mută. Când și-au dat seama că trebuie să mai spună ceva, el îi mângâia coatele iar ea mângâia ușor obrazul chinuit pe care se zugrăvea o fericită mirare.

– Îți dai seama ce faci tu acum, fato?

„Nemaipomenit! Nu se poate să nu învingă tot el! Eu nu-l mai iubesc, sunt convinsă”. Își dezlipi palmele de obrații scâldați într-o denunțătoare plăcere.

– Dacă mai faci o dată asta mă topesc!

– Ei atunci nu te mai mângâi. Nu am chef săte văd și topit.

– Povara mea dulce, sufletul meu drag, spune-mi că nu-i vis!

– Ba, poate e vis!

– Mi-e frică de tine, Elena, zău că mi-e teamă de felul tău de a fi și de aici înainte. Acum îmi aduci luna de pe cer, iar mâine vei fi iar supărată. Fetei nu i se păru imposibil:

– Teo, ce-ți spune ție expresia asta: „Licht, mehr Licht”?

– Goethe: lumină, mai multă lumină!

– Hm! „Lumina ta!” Ascultă: m-ai mințit tot timpul, iar eu nu am fost în stare niciodată să-mi dau seama de reversul întâmplărilor. Totul a fost o înscenare în urma căreia tu ai ieșit un și mai bun caracterolog. Ai mințit frumos și tocmai pentru asta te și respect. Ai un talent atât de rar... îmi pare rău că am ajuns până aici. Serios că te-aș fi iubit o viață și tot mi s-ar fi părut puțin. Dar așa totul e la trecut!

Îi înșiră în câteva minute din frământările și îndoielile ei ascunzându-l de ascendențe amoroase, presărând nume, situații în care... De fapt bârfă obișnuită în jurul unei personalități, așa cum în jurul unei femei frumoase se întrețes tot felul de istorii. Inginerul o asculta fiindcă îi promisese că n-oîntrerupe. Îi plăcea s-o asculte, mai ales că dincolo de duritatea timbrului exista o perceptibilă încredere în el. Gândea că și ea s-o fi frământat în răstimp, că acum i se pare și mai frumoasă și că nu e posibil s-o poată iubi cineva mai mult. Regăsea în trăsăturile feței ei eleganța și frăgezimea vârstei, farmecul tinereții și nevinovăția lipsei de experiență. Ochii căprui subliniau ca un parfum discret al unei flori frumoase interiorul sufletesc asaltat de viață și noxele ei. Profilul hotărât, bine conturat în lumina dinspre fereastră rămânea imprimat direct în suflet și-l asemuia cu o pictură celebră dintr-o galerie de peste hotare. Ea era însă atât de concretă și atât de caldă, cu toate imputările pe care i le făcea încât exclamă din nou:

– Te iubesc, Elena! Ca pe sufletul meu! Iartă-l pe nebunul din mine.

Cugetau la fel că timpul li se arăta neîndurător, că aleargă mai repede. Erau împreună de câteva ore și se simțeau din ce în ce mai bine. Își dădeau seama fiecare în parte că o mare iubire nu se poate topi dintr-o dată, că ea înaripează, ea înseamnă viață.

Când ea își îndoii arătătorul în semn de minciună, oprindu-l să continue, se întristă. Totuși inima îi era prea plină și într-un gest precipitat îi îmbrățișă picioarele. El era învinsul.

– Bine, dar îți cer sinceritate deplină. Mi se pare că am revenit prea repede, de fapt cum am și plecat. Oare ceea ce e între noi poate fi ca un film în mai multe episoade din care câștigătorii ies întotdeauna buni și dreți? De fapt și eu...

Privirile se îndreptară în aceleși timp spre vârfurile plopilor care în zbuluciumul vieții se străduiau să se țină dreți. În zbaterea continuă pentru viață, înaripați, încercau să zboare împreună.

*
*   *

În sala de sport Elena Anghelinei deveni dintr-o dată lividă: îl văzu pe profesorul ei preferat îmbrățișat de o colegă în timpul unui meci de baschet. Restul orei trecu foarte greu. În pauză i se înfățișă profesorului hotărâtă:

– Eu țin atâta la Dvs. și Dvs. vă lăsați sărutat de Ioana.
– Nu mi-ai dat vreo dovadă și în plus acestea sunt relații nepermise. Nu vreau să-mi pierd postul din cauza ta!
– Nici, eu nu vreau să pierd dragostea Dvs...

Profesorul Dragomireanu avea 28 de ani, nevastă, copil. Sportiv de performanță, atrăgător, ispititor, mai avusese asemenea atacuri la persoană. Rezolvase ușor bazat pe plictisul

în relația pur fizică sau pe inconstanța fetelor aflate la vârsta exploziilor sentimentale. Știa că nu are rost să se complice cu vreuna și cel mai ușor era să le plaseze unora dintre prietenii cu care cel puțin de două ori pe săptămână juca volei. De toate vârstele și gusturile. Așa că fără să se piardă cu firea o invită pe Elena Anghelinei la jocul de joi seara...

Totul decursese normal și șoferul o agăță pe Elena, o luă de două ori într-o cursă în afara orașului. Fata crezu că e cel mai frumos bărbat din câte cunoscuse și ziua în amiaza mare i se dăruie într-un lan de grâu. Nu reținu decât foșnetul unic al spicelor de grâu bătute de vânt din toată întâmplarea. Restul era o experiență și atât.

La altă întâlnire se lăsă mozolită în toate felurile. Cum ea nu reacționa în vreun fel șoferul izbucni mâniaș: „Da, mișcă din fund, în crucea măti!” Era umiliința muierii obișnuite cu

duritatea bărbatului și înțelese că trebuie s-o accepte fără crâcnire odată cu vigoarea bărbatului deslănțuit.

Chiar dacă nu-și aduce aminte să-i fi spus ceva de dragoste șuguiala golănească i-a făcut plăcere. Sentimentul ca simplă părere o îndeamnă să se întâlnească în continuare în secret. Totdeauna foarte grăbiți aproape fără timp să-și aranjeze pantalonii.

Nădejdea e că vor găsi timp și pentru suflet. Poate...

*
*   *

– Uite-i, tu, ce fel de oameni, tu...!

Abia se despărțiră ca buni prieteni și cele două începură comentariile. Din punctul lor de vedere o asemenea apropiere, în afara tiparelor nici nu trebuia să fie posibilă. „Se sparie gândul” îl citase ea pe Miron Costin când presupusese cam ce-ar gândi cei din jur. De fapt, real, nu se îngrozea decât de cei din familie. El pentru că o respecta și o iubea într-un anume fel pe consoarta sa, pe copii îi adora, ea știind că, mai ales tatăl îi putea administra o corecție corporală pe lângă bodogănelile și reproșurile presimțite. La o întrebare a lui, de ce ține la el, dacă chiar îl iubește, ea răspunsese sincer:

– Mă găsești nepregătită, iar. De fapt încerc să nu gândesc (mințea doar puțin). Ce dovadă mai vrei decât că mă aflu aici. Să te completez poate!

De fapt cum simțea și el.

Acum fuseseră văzuți împreună de cele mai bune prietene ale ei. Se salutaseră cordial dar se simțeau cercetați cu de-a mărunțul. Se împrăștiaseră zvon că ceva ar fi anormal între cei doi. Cei mai mulți nu presupuneau decât relații de

familie dar minți iscoditoare găseau și alte raporturi. Genoveva citise imediat sentimentele lui din privirile calde către fată și vocea dulce melodioasă. Ea care se lăsase cucerită de un șofer cu doi copii tânjea după un cuvânt bun și frumos de care Elena avea prea multe, poate. O invidie ascunsă o rodea din ce în ce mai tare:

– Auzi, tu, pe cine și-a găsit! Ea care ar putea să aleagă pe oricine. Ce-i drept e foarte manierat, politicos, se vede c-o iubește, dar știi, poate are copii mai mari ca ea. Cum îndrăznește, oare?!

– A încercat și el și dacă s-a prins...

– Nu cred. E prea în stare să facă orice pentru ea. Dar cred că ea nu e prea deșteaptă.

– Ce, crezi că el e? Chiar dacă are faimă că a inventat nu știu ce, dar aici nu se pricepe. Nu vezi cum îl duce ea de nas.

– Interesul, tu!

Mihaela rămase o clipă, pe loc, suspendată. Știa din mărturisirile prietenei că nicicând vreunul nu acceptase favoruri „financiare” de la celălalt. Nici măcar fise de telefon.

– Dar nu e nici un interes. Se iubesc legați la ochi și atât. Nici vorbă de vârstă potrivită, chiar dacă se potrivesc în caracter.

– Chiar așa. Dar... dacă au același suflet...

Ceea ce nu puteau bănuși cele două eraputernica încleștare dintre cele două suflete care se simțeau instantaneu unul pe altul, care se ghiceau unde și ce gândesc, care se completeau în ipostazele cele mai variate și în modul cel mai fericit. Era destul ca vreunul să înceapă vorba și celălalt s-o poată continua. Era prea multă potrivireală în modul de a gândi și de a privi problemele inclusiv cele mai serioase ale vieții.

Obișnuit să găsească asemănări cu oamenii și cu lucrurile din jur, Teo nu găsea nici un fel de comparație cu frământările puternice din sufletul său care amenințau parcă, asemeni unor puhoai rapide stăvilarul cel mai solid, însăși stabilitatea sa fizică și psihică. Însuși nu era compus decât din piese separate care nu prea bine unse, își făceau totuși datoria cât de cât. Picioarele de ciclist anunțau din când în când că vreun ligament poate să cedeze, mâinile devenite ușor tremurătoare exprimau nerăbdare și teamă amestecate cu dezolare și regret, urechile refuzau zgomotele serii de vară, caldă și plăcută după o zi de cuptor. În gură-i rămase un gust de sălcIU-uscat imposibil de înlăturat atât cu prăjitura consumată la cofetăria „lor” cât și cu lamura de salcie ruptă în momentul urcării fetei în autobuz și rămasă toată dupăamiază în mâinile lui ca o amintire a momentului fix. După întâlnirea scurtă, cu rapidul schimb de vorbe în care el venise cu propuneri concrete, utile, pe care le refuza înainte de a fi argumentate, rămăsese într-o stare de transă, nereușind să-și ordoneze acțiunile. Meticulos din fire încercase o restabilire de sine dar până acum totul i se împotrivea.

Își dădea seama că din nou ea privește dincolo de zidire și nu ceea ce e în adâncul sufletesc. Poate nu voia, poate nu putea! Citise undeva că dragostea e întotdeauna inconștientă și acum când ea devenise pentru el mai mult decât evidentă, se destrăma. Mai știa că alergând atât s-o revadă nu făcea altceva decât să-și slăbească poziția în jocul imaginației ei. Dar, deocamdată nu putea altfel. Încerca cu ultimele puteri să și-o salveze, cu toată lipsa de perspective în viitor. Ar fi dorit s-o mențină în apropierea sufletului său, nu neapărat să și-l oblojească - nu-l simțea rănit, ci-l vedea cum se desface în bucăți - nu pentru a muri câte puțin cum observa că se întâmplă

de fapt ci pentru a putea să transmită acele învățături și experiențe ale vieții cu care Elena ar fi devenit mai bogată sufletește, mai matură, mai ambițioasă. Nădăjduia în realizarea ei și a lui. El părea că nici nu există, ea îi acaparase toate gândurile. Se vedea în chipul pilonului ocolit după ce a fost folosit într-o situație de salvare.

Rănit de gânduri străbătea alene străzile orașului tresărind doar când i se părea că vede silueta fetei profilându-se printre cele indefinite ale celorlalți mulți. Azi avusese parte de numeroase asemenea vedenii, prilejuri pentru inimă să z bucnească mai năvalnic. Ochii sufletului înregistrau scene care îl frapau prin ceea ce ar fi vrut el să fie cu sine. Se închipuia ținând fata de mână și privind-o adânc în ochi să tacă misterioși apoi înveseliți să se bucure de viață, de vară, de ei. Își scruta interiorul și vedea că gestul de gingășie pe care l-ar fi făcut ar fi trebuit supravegheat, truncheat pentru că năvala de acolo nu trebuia percepută decât de alt suflet, numai de al ei și, când vedea că un băiat, necunoscut, stă cu mâna foarte jos pe talia fetei, practic sub linia brâului, înțelegea că nu neapărat sentimentul trebuie să primeze pentru ca imaginația s-o ia razna. Cu toate că mai ținuse fete de mână, niciodată nu simțise înfiorarea minunată ca în cazul Elenei. Se întrista când vedea atâtea perechi indiferente, cu mâinile încleștate dar privind neglijent și privind fiecare în altă parte. Ochii, purtători ai adâncimii nu aveau nici un rol. Simțurile își transmiteau direct esența fără vapoasă frumusețe a misterului, a tainei ce rezulta din așteptare în minune, prin elevație spirituală și gândire înaltă.

Pe băncile din parc grupuri și grupulețe sporovăiau sau rămâneau tăcute inconștient înfiorate de mereu cunoscuta taină a firii, a naturii. Băieții fumau să pară mai bărbați, iar fetele să

slăbească. „Ce idee, ieși în parc să iei o gură de aer și... fumezi!” Un băiat de vreo 19 ani, cu briciul des trecut pe față, privea în extaz la o fată cârlionțată, frumușică, cu nasul cam mare și îndoit. Ea îi răspundea monosilabic la întrebările rare dar rămânea cu privirea mereu alături, să nu fie văzută de cineva sau parcă ar fi așteptat pe altcineva. „Aici numai el iubește. Ea așteaptă.” În apropiere o tânără slabă și cu pielița obrazului albă dată cu roșeală înlănțuise mijlocul unui mustăcios, privindu-l cu adorare în timp ce acesta sugea zdravăn dintr-o țigară. „Aceasta, ce găsculiță o fi, nu vede că numai de ea nu-i e. Tot numai unul și aici!”

Dintr-un grup mărișor din care vreo 3 băieți și 2 fete stăteau călări pe bancă răzbăteau chicote și admonestări, semn că băieții nu-și țineau mâinile acasă. Manifestarea vitală a tinereții nu pune problema unor sentimente durabile ci plăcerea momentului, împărăția cerului pentru cei săraci cu duhul.

„Greu de bănuț câte tentații, câte nedumeriri se pot detecta în sufletul tânăr. La 17 ani nehotărârea se îmbină cu avântul eroic, dorința de a realiza ceva deosebit cu nesfârșita lene intelectuală și fizică, imposibil de reactivat decât de cineva din afară. Din această cauză înțelegerea justă a raportului dintre necesitate și libertate este aproape o imposibilitate. Comportarea instinctivă și dramul de noroc într-o aventură a cunoașterii vieții și sinelui pot fi hotărâtoare pentru evoluția ulterioară a personalității. Dacă pentru un băiat cu o brumă de cultură tentația eroicului, dorința de afirmare, de a epata chiar, pot fi dominante comportamentale, tânăra rămâne rareori în sfera ideilor înalte și numai dacă cercul de prieteni și cunoștințe îi facilitează accesul. Din dorința de a cunoaște mai mult cedează pe măsura instinctelor și

conformismului. Înțelege foarte repede că idealurile înalte rămân simple utopii și se aruncă cu voluptate în brațele unuia care nici nu aude de suflet. Și foarte repede se convinge că se poate trăi bine și fără preocupări spirituale: eforturile sunt mai puține, comoditatea asigurată. Așa se pot explica numeroasele dispariții ale unor capacități intelectuale și sportive mai ales când slăbește și supravegherea exterioară (din alt fel de comoditate, a părinților, care cred în personalitatea progeniturilor). Ce-i drept, în prezent trebuie să cunoști. Dar dacă direcția de investigație nu e cea mai nimerită atunci insuccesul într-o viață cu plenitudini spirituale este „asigurat”. Nostalgia unor potențiale (și sigure) realizări într-un domeniu de cercetare urmărește apoi toată viața. Cu cât rezultatele sunt mai mărunte iar visurile sunt mai mari cu atât regretele sunt mai dureroase.

Mai este și tentația modelului. Înaintea adolescenței fiecare vrea să fie ca cineva, de obicei cunoscuți. Unii vor să fie mari personalități științifice și culturale. Luați de vârtejul vieții și crezând mai apoi că fiecare este alesul, uită învățătura strămoșească: nimic nou sub soare. Pentru ca atunci când o redescoperă să fie asemeni filelor într-un dosar: obișnuiți și aliniați la coada vieții zilnice...”

...Înțelegea că visurile lui rămân fără acoperire din ce în ce mai mult și că mijloacele sale de luptă se epuizează în fața unei ființe care rămâne absolut oarecare. Se gândea că momentul când a cunoscut satisfacțiile feminine a fost destul de devreme, că de fapt n-a contat în existența ei decât ca un episod minor într-o revărsare a forței de viață pe care nu știa și mai ales nu voia s-o folosească superior.

Realiza că, lupta adevărată se putea da între două forțe egale, între două suflete de aceeași dimensiune spirituală.

Acum, așteptând de peste 5 ore se înșelase. Hotărât, nu avea adversar, ori poate nu era el adversar. Îi spusese că o va aștepta oricât dar o bănuială îl săgetă: „dacă eu păzesc trotuarul și ea râde cu Eva de mine?” O privise întrebător și simpla fulgerare a ochilor îi comunicase că a coborât panta cealaltă. În zilele trecute de la ultima întrevvedere de pe peronul autogării sufletul i se zbătea între speranță și incertitudine între flori ofilite și ierburi obișnuite ale câmpului. Zadarnic așteptase un telefon, o altă dovadă că cel puțin un minut se gândise la el. O văzuse din fuga autoturismului pe o motoretă, auzise că a fost prin oraș, se aștepta că a fost la discotecă. O visase cu ochelari, rujată, înnegrită, privindu-l oarecum curioasă și oțărâtă și înțelesese brusc și dureros că ființa pe care o știa fusese convertită într-o altă religie. Religie a unui alt fel de sentiment. Veninul strecurat în ceasurile de „taină” își făcuse acum pe deplin lucrarea. Dacă pentru el ea era icoana, deci întruchiparea ființei de iubit el nu mai era mare lucru în viața ei. O dovedea lipsa ei de atenție, o dovedea bătaia de joc pe care o simțea instinctiv. Acum în indefinitele structuri ale sufletului i se răsfângea fiecare gest, fiecare privire, și-și dădea seama de inutilitatea acțiunilor sale, de imposibilitatea cuplării afective în care a nădăjduit. Era vinovat că putuse să creadă așa ceva. Era vinovat pentru tinerețea lui într-un domeniu sentimental unde n-ar fi trebuit să fie un novice. Era vinovat de prea mult suflet pus pe bună știință în slujba ei devenită oarecare, simplă, senzuală, nesimțitoare, după ce el o ridicase pe pedestalul iubirii desăvârșite. Plătea cantitatea de copilărie păstrată ca odor în el: „într-adevăr e o copilărie să crezi în perfecțiunea sufletului feminin și mai ales în statornicia lui.”

Chemă la telefon pe o colegă a ei cu care trebuia să plece în tabără și află de vizita la Eva și-și închipui mina biruitoare a acesteia. O știa prea bine să-și dea seama că va face din sufletul acesta până mai ieri pur și pătruns de idealuri o obișnuită târgoveață, bârfitoare și bună producătoare de copii. Nu se îndoia iarăși că dacă Elena va avea personalitate, mult nu va rămâne sub influența ei, numai că acum se pierdeau investițiile durabile, de viitor.

Rememora cu extraordinară amărăciune momente din ultima perioadă. Știa că în momentul când își simțea sufletul mai plin ea plecase cu altul. O primăvară a iubirii se transformase într-o chinuitoare nădejde că totuși îi înțelege patima. Suferise destul când își dăduse seama de alt episod cu posesorul motoretei. Știa că nu-i poate cere nimic, nici nu voia, observase totuși o înviorare în atitudinea ei. Părea că sentimentele lor se înalță deodată. Promisese să aibă încredere în el dar din nou se ferea:

„– Dar de ce te interesează ce sunt eu?” ripostase ea pe peron.

„– Adică tu nu ești nimic pentru mine?” translă el întrebarea.

„– Așa ar trebui să fie...” murmurase timid.

„– Ai fi un nimic dacă m-ai trăda a treia oară” dezvălui temerea el.

„– Care trădare, a doua oară, ce trădare a treia oară” îngăimă...

Oare ea nu-și dădea seama că era ținta unei feroce bătăi de joc, condusă cu mână de maestru? Sau poate era caracterul ei astfel încât se comporta după acest calapod.

Curios era că toate acestea le simțea cu sufletul, parcă înainte de a se petrece. Și tot acela îi spunea că în fața valului

de admiratori el nu poate rezista pentru că era caldă, plăcută, incitantă în convorbiri și practic nu se putea să nu fie curtată. Nu era nicidestul de stăpânită dar cum de-i accepta numai pe cei fără idealuri? Își reproșa că se lăsase dus de pasiune până în limita extremă cu o voluptate rară, conștient că va plăti. Așa că începea să plătească. Începea. Totuși, minunea poate fi gunoi?

(În fața timpului ca la un templu muritorii își îndoiu gleznele care sărutau energic pământul. Plâneau frunțile albite de cuvinte, ochii zdrențuiți de cunoaștere, umerii apăsați de miresme, tălpile sfârtecate de sărutul pământului, plâneau însuși cerul scânteind de durere. Și toate aceste lacrimi se adunau într-o petală mare ca sufletul din care se adăpau oamenii ca apoi să cânte fără cuvinte. Fiecare clipire a ochilor era un sunet, o cădere de apă, un tril cu varii înțeleșuri. Deodată se simt grei și înlănțuiți: fruntea, ochii, buzele nu mai pot exprima nimic. „Veți plânge înlăuntrul vostru, oameni!” strigă timpul și ei se supun cu brațele purtând pecete, din ce în ce mai slăbite, cu ochii timp topit. „Îndurare!” și iarăși: „Separați de absolut veți cunoaște o altă lume în care plânsetul e mai plânset, veți învăța să vedeți cu ochii închiși, să mângâiați cu mâinile legate, să cântați într-o limbă nouă; veți descoperi culoare nouă, cea cristinie, a iubirii...” În tropot de secunde, un popor de secunde adunate de pendul, fugit irreparabile tempus...)

Începu să acopere lipsa fetei cu vise. Credea în ele de mai multă vreme și știa din atâtea împrejurări că i se adevereau adesea. Mirajul existenței ei îi încânta clipele în care nu cădea frânt de oboseală. Încerca s-o uite, trebuia s-o facă repede, fusese atenționat de șocul care l-a dus la spital. Strângea din dinți când mândios că n-o poate face, când disperat că și-a putut

lega atât sufletul de o ființă insensibilă, conștient de o lentă alunecare în impersonalitate. Devenise livid la față, lipsit de energie și parcă mereu avea să se prăbușească la pământ. Prăbușire! Nu avuse vreodată această senzație. Într-un vis se ținea o mână de streășina casei de pe un vârful de deal și cu picioarele, pe vârfuri, atingea prispa. Rezulta un echilibru incert din axa vârful degetelor de la mâini și picioare. Iminența prăbușirii îl determina să împingă cu ultimele puteri în degetele obosite...

Palpitațiile inimii erau însă acum mult mai avane. Era destul să i se oprească gândul la ea sau să-i audă numele și existența-i sta în loc. Mereu acea undă scurtă de călduri, specifică emoției puternice, mereu uscăciunea din gât și lipsa de aer, mereu tremurături și gol în stomac, statornic toată ziua situându-l într-un imperiu al groazei și regretului, devastator.

Ca un alienat îi șoptea adesea numele asociat de fiecare dată cu întrebarea „de ce?” răspunzând în locul ei de fiecare dată altfel. Istovirea nu ajunsese încă la maximum dar se simțea pe aproape. Îi cerea, în gând, fetei să mai aibă încredere în el să nu-i refuze ajutorul, să nu ajungă o femeie de rând. Credea că prin contribuția la desăvârșirea ei s-ar putea spăla păcatul iubirii vinovate la vârsta când rațiunea ia locul inimii. A fost nestăpânit și ea-și putea da seama prea bine. Mai știa că lumea în care putea să pătrundă era sfâșiată de tot felul de contradicții dar oferea un spațiu pentru personalitate, o posibilitate de cucerire nu urcând umil ci de sus în jos, impunându-se ca talent.

Într-o seară, simțind că-l caută și ea, înecat îi dădu un telefon, simțindu-se ca un licean inexpert. I-a auzit vocea și s-a pierdut și mai mult. Constata că fata asta însemna mai mult decât dorința lui de viață că este o reluare a vieții lui de sex

opus și ar fi vrut să curgă lin iar el să facă totul să fie senină. Telefonul era ca o chemare fără glas din care ea să înțeleagă ieșirea ei din starea de inactivitate. Reacția pe care o aștepta trebuia să se ivească. Murmură:

„– Dacă am fost vreodată în sufletul tău, voi reintra!”

*

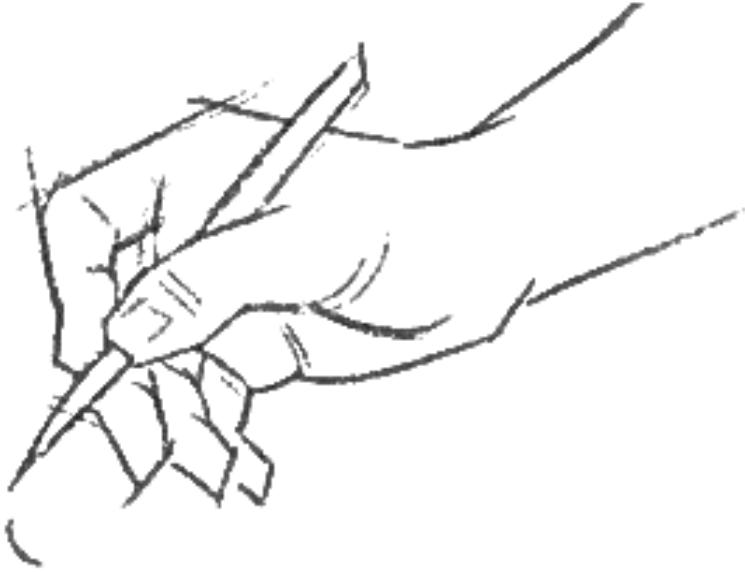
*   *

Atmosfera specifică momentelor importante din viața colectivității: emoții, evaluări, râsete și satisfacții, plânsete și întristare într-un fel de haos coerent în care fiecare-și urmărește propria-i ordine. Ca privitor al acestui teatru imens (admiterea ca o intrare la spectacol) Teo se frământa nerăbdător încercând să găsească o bucată de hârtie pe care să-și aștearnă două gânduri. Era nervos și necăjit pentru că împrejurările îl obligau să întârzie și-și simțea gheara nemiloasă, însoțitoare de peste o lună, că-i făcea semne dureroase în coșul pieptului. Abia rămas singur așternu dintr-o răsufflare:

„Draga mea inimă,

Mi-ai făcut un alt semn ca de obicei în vis și eu am rămas mirat că mai poți avea îndoieli. Am crezut încă de atunci, cu atât mai mult cred acum, la câteva ore că nu merit un tratament al neîncrederii care îmi anihilează din voință și-mi taie din realizări. Stau cu ochii spre depărtări (azi, după zile cu nori și ploaie e iar soare și cald) și mă tem că norul amenințător poate să distrugă nu un vis ci o existență pentru că sunt hotărât într-o privință pe care o știi. Dincolo de ce gândești, crezi sau intuiești sunt problemele sufletului meu, mai ales grave și

grele. Chinul meu personal nu trebuie să-ți rețină atenția. Ceea ce e cu tine mă frământă cel mai mult, frământându-te tu, mă obidești. Aproape sunt neom, aproape nu contez ca existență din imposibilitatea de a-mi desprinde sufletul de al tău, eu, acuzatul, eu, de a căru milă nu merită nici săplâng. Încerc să mă dau la coșul de gunoi pentru că nu-mi pot găsi locul între rândurile de suflet în cartea existenței tale. Mă doare cumplit că frânturile mele de viață le cureți cu cuțitul de bucătărie și atunci mă aflu în preajma ta ca în fața hăurilor care pot frânge zborul. Simt că mă părăsește rațiunea când te simt neîncrezătoare: de câte ori să plătesc?

De fapt tu ți-ai cercetat inima? E dragoste sau frământări specifice sufletelor alese și atât!?”

– Dar ce faci aici, colega?

Întrebarea prietenului nu-l găsea nicicum descătușat. Îl incomoda. O strângere de inimă îi crispă obrazul într-o mină

nemulțumită, îngrijorată la gândul că e de ajuns un gram de otravă la miile de kilograme spre a distruge viața, așa cum o vorbă rea să întunece o existență minunată.

Reîncepu:

„Tu crezi că într-o situație ca a mea mai poți iubi altfel decât total, dorind prezența, urmărind cu ochii, mintea, inima, evoluția ta? Mi-ai pus câteva întrebări la care nici n-aș putea prea bine să-ți răspund tocmai pentru că ți-am așternut sufletul ca pe un covor pe care poți face ce vrei... O posibilă umbră a cuiva te poate urmări. S-o indentificăm: Dacă e un el și nu te poți despărți, nici n-o face, oricum m-aștept să plătesc ora mea de iubire cât de aspru. Mare iubire # mari suferințe. Sunt conștient că va trebui să suport acele mari suferințe pentru că tu ești MAREA MEA IUBIRE. M-ai făcut să cred că mi-o împărtășești și am fost, sunt fericit. Am ajuns să leg trăirile mele de lucirile ochilor tăi, să înțeleg fericirea prin felul cum te uiți sau gândești în legătură cu mine. Câteodată mi se pare că e de ajuns acest con de lumină până la sfârșitul zilelor mele. Dacă e ea, deci dinspre mine, cum ai crede c-ar putea s-așeze cineva vreun ecran care să te depărteze când tu vrei să rămâi în sufletul meu pe care ți l-am deschis total și ireversibil? Tinerețea e risipitoare. Tu ai putea să renunți, dar eu o pot face? Nu cumva sunt în stare de jertfă tocmai pentru raza asta sufletească cu care-mi înnobilezi existența? Nu cumva din sete de absolut încerc senzația iubirii unice? Nu vrei, sau nu poți să citești în ochii care nu se ascund de tine. Nu m-aș putea juca cu sufletul tău știind ce e acolo, mai ales că tu „curgi” în întreaga mea ființă. Sunetul unui telefon în clipe de dor este un balsam pe care mi-l administrez singur, pentru că adesea nu tu ești la originea soneriei. Dar gândul permanent că TU poți fi aceea e minunat. Cum să-ți mai spun, să-mi intuiești

complexitatea sufletească din care tu extragi tot ceea ce e mai frumos și ales?

Evident că întrebările pe care ți le pun trebuie să te clarifice. De aceea: dacă poți să crezi că sufletul ăsta al meu zbuciumat, îți ajunge, deci mă poți iubi, IA-L și te asigur că pe cineva mai credincios nu vei găsi. Dacă-l aștepți pe altul, să nu mai revii!”

Trebuie să se oprească. Se sufoca cu adevărat.

*
*   *

Zăpușeală mare. Transpirația curge șiroaie mai ales la cei grăbiți, pătând și îmbrăcămintea sub braț și pe spate. Prin fața ochilor privitorului însetat așezat la o masă de la cofetăria gării trec elevii proaspăt ieșiți de la examenul de treaptă, unii de mână sau numai însoțiți de părinți preocupați de moment, trec tinerii și vârstnici într-o curgere în valuri după cum ies de la slujbe.

Teo căuta cu încordare să vadă în acest șuvoi o ființă pe care o aștepta parcă de o veșnicie. N-o văzuse de o săptămână și i se părea că lumea se schimbase într-atât că nu-și mai găsea un loc în ea. Un telefon cu o seară în urmă accelerase cumplit bătăile-i de inimă și cum gheara aceea ascunsă nu-l slăbea, luase hotărârea s-o aștepte la autobuz mai ales că interese presante îl determinau să o caute. Voia să-i propună o excursie cu elevi timp de două zile, s-o întrebe în legătură cu o tabără, să-i amintească de texte... Nu voia să-și mărturisească faptul că imaginea ei vie, adică ea însăși însemna pentru el oxigen, elixir sau poate... Nici nu se întreba dacă ea ar vrea, dacă ar accepta, să vorbească cu el. Prea mult dorea s-o vadă, s-o audă

încât i se părea că ar fi destul să se uite la ea și gheața pur și simplu să ardă. Își mai dădea seama că aceasta seamănă a înconștientă, pe care el o percepea ca dăruire de sine. Că va fi jertfit nu se gândea...

Cu câteva minute înainte de plecarea autobuzului ajunse în autogara orașului. Urmărea atent cozile la înghețată, suc și descoperirea o lume aproape necunoscută, febrilă în mișcări, molatecă în deplasare, dezabuzată de căldură și lipsită de interes. Tumultul specific marilor aglomerații părea toropit de căldură. Ochii minții cercetau o singură față care întârzia să apară. Dintr-un grup de fete una îl salută respectuos. Observă părul ei blond, zâmbetul fin, talia subțire și parcă un mers neastâmpărat și ușor. Rochia în buline îi venea perfect făcând-o și mai frumoasă. Regretă că nu are ochelari ca să-i ascundă dorința de a privi mai pe îndelete, mai ales că fata îi zâmbi seducător.

– Crrr... își zise el, ce coțofană!

Parcurse peroanele unde sute de oameni se agitau așteptând să prindă un loc mai convenabil în autobuze. Plecau mai multe curse și aglomerația era maximă. Părea a nu fi venit, și sufletul îi era greu, privirea din ce în ce mai mâhnită. La cea mai mică aparență sufletul îi sălta dureros. Parcă avea plumb în picioare.

La a doua cursă o zări. Și cum ea nu-l remarcă o privi în liniște preț de o jumătate de minut cu toate că ea, însoțită de o doamnă, nu-și găsea, ca de obicei, locul. Nu remarcă nici o schimbare parcă.

Părul scurt și rar aproape lins pe cap îi încadra stângaci conturul rotund al feței de-a dreptul învăpăiată de dogoarea de afară. Gâtul și torsul scurt, fără contururile siluetei fine scoteau în evidență gușa de sub bărbie. Pantalonii din velur gri-bleu

foarte decolorați, largi și căzând inestetic mai jos de talie, scoteau în evidență o alcătuire absolut comună. În afară de neastâmpărul știut, generat de vitalitatea recunoscută, nimic nu trăda ființa aleasă pe care o știa. Realiza însă că putea s-o privească cu ochi de străin. Și tocmai azi venise să-i ceară un ajutor de inimă!

Nu stătu locului să-i prindă privirea pentru că nu voia să fie observat de altcineva. Destul de repede se îndreptă să-i vorbească dar în ultima clipă observă asemănarea dintre fată și doamnă și abia își ascunse salutul și ochii. Se așeză apoi să-i urmărească reacțiile. Surprinsă la început zâmbi încurcată și tăcută lăsând ochii în jos.

Ochii!

Pe fața învăpăiată, i se păru că numai de căldură, puțin zâmbitoare dar stingherită și fără urme de mânie parcă nu mai exista altceva decât ochii. De la cei câțiva metri îi vedea mari și negri abia încadrați în ovalele obrazilor, făcând semnul negării. Cu toate acestea privirile-i făceau o neconținută navetă între scaunul pe care se așezase doamna care mereu îi așeza pantalonii pe talie și locul în care se afla pironit personajul nostru.

„Ce-i în sufletul tău, oare?” Din furtuna sufletească în care se afla i se păru, sau poate era tocmai așa, că după momentul de surpriză a izbucnit o flăcăruie bucuroasă – care i-a mângâiat clipele. Apoi la o nouă ridicare parcă și-ar fi amintit de un jurământ, dar plăcerea revederii nu dispăruse. Făcu din nou semn că nu vorbește, fără să arate înspre scaun, deci ar fi fost dorința ei și nu frica de cineva.

El îi făcu semn că a înțeles și-și îndreptă privirile într-o parte dar urmărind-o cu încordare, parcă pentru a-și umple rezerva de viață. Ea continuă să comunice din ochi și cu

mișcarea imperceptibilă a feței că nu vorbește sau nu poate vorbi, dar ochii rămâneau mari și calzi, el încercând să vadă urma veninului strecurat acolo.

La câteva secunde îi arătă un grup de foi pe care voia să i le înmâneze. Din nou negația ochilor mari în care o luptă se dădea manifestată prin imposibilitatea de a și-i lua din locul unde zăcea împietrit Teo. El nu știa dacă ar fi fost mai bine să moară sau să zboare. Rămase pe loc urmărind-o cum își ia mama de mână și se pierde în aglomerație. Mai observă încă odată pantalonii care stăteau atât de nepotrivit pentru statura ei înaltă și plinuță, dar sufletul rămăsese prins în ochii imenși care, vinovat făceau semne incerte. Își dădea seama că poarta sufletului ei nu fusese încă zăvorâtă. Își aduse aminte instantaneu câteva versuri de Eminescu, rămas poetul preferat, întotdeauna:

„Să cer un semn, iubito, spre-a nu te mai uita
Te-aș cere doar pe tine, dar nu mai ești a ta.”

Rămase încă pierdut dar nu dezamăgit urmărind trist autobuzul care ducea o parte din existența lui misterioasă, o parte din lumea care i se păruse accesibilă și care interpunea altceva decât se aștepta între ei. Gândea că de fapt se străduiește să spargă zidul după care curgem fiecare, lași. Un paradox al vieții îl trăia chiar în acea clipă: când ea voia să intre el era la ieșire. Când devenise ea stăpână el nu mai exista, poate. Îi strigă în gând: „dacă am fost vreodată am să-ți reintru în suflet!”.

Fixat locului încă o vreme știa că va încerca disperat s-o găsească la telefon, pentru că în gândurile lui rezolvarea unor probleme era urgentă. Când se urni din loc își zise: „peronul iluziilor se micșorează continuu: e din ce în ce mai multă lume!” Simțea o nevoie acută de aer.

Abia revenit în birou Teo Merianu îi așternu o lungă scrisoare Elenei dând glas gravelor sale frământări. Și-o închipuia în fața sa și i se adresa ca în șoaptă:

„Secătuit de neliniști, frământări, nesomn, regrete, teamă distrugătoare că te pierd, constat cu stupefacție că o dată cu imaginea ta dragă mi-ai luat și plăcerea de a munci cu dragoste. Îmi simt sângele otrăvit iar cugetul înmuiat în suc de ciupercă veninoasă. Afară din contingent, mi se pare nu e prea onorabil dar e o realitate. Un plâns nu poate drege nimic dacă se izbește de o inimă adăpostită după zidiri reci. A fi neîndurător cu tine însuși rămâne o scăpare, care rănește, dar e o posibilitate de salvare.

Mi s-a părut că am bătut la porți ghintuite cu uneltiri vrăjmașe izvorâte din ideea de răzbunare. Nu s-au deschis tocmai când am avut nevoie de un deget de sprijin astfel că vraja ce-o aruncai se desface lină dărâmând idolul pentru care m-aș fi sfârâmat. Luptător pentru cauze pierdute dinainte n-aș fi prima oară: îmi dăduseși un sens al existenței pe care l-ai înfoclit în sfaturile și insinuările „prietenești” și-l afli azi în faza de sufocare.

Oare te-ar interesa soarta unui dezechilibrat sentimental care nu se poate socoti îndreptățit la așa ceva? Să mărturisesc apatie, indiferență și starea de prostrație în loc de vraja iubirii, înălțările ei, starea de poezie a existenței? Am implorat cu sufletul, cu ochii, cu însăși existența mea înțelegere, milă, dragoste. Din atitudinea ta am înțeles că ești capabilă de fiecare în parte dar incapabilă de toate la un loc. Ce reprezintă pentru tine Eva? Dărâmăturile actuale nu le voi folosi să arunc în cineva, cu atât mai mult în tine, însă păcat de plinul ce se pierde. N-am să-i iert cutărei personaj că ți-a răpit zile și

săptămâni dintr-o perioadă creație dezlănțuită și atât de necesară personalității, pe care n-ai s-o mai prinzi.

Pentru că-mi propun să nu-ți mai pronunț numele decât când mă voi bate cu cuvinte anume alese, cu vorbe de dor, cu vise...: ți-am dăruit tot ceea ce am crezut eu că am mai bun, inclusiv chinurile mele de bărbat. Am sacrificat alte satisfacții pentru cele de ordin spiritual și nu știu dacă pot da cuiva, sfatul să facă la fel. Trebuie să fie teribil de tare, să reziste el. Nu mă plâng, nu-ți reproșez, nu-mi ești datoare, nu-ți cer nimic tocmai că mi s-a părut că am totul odată cu tine.

După cum știi eu ți-am re-gândit și re-simțit fiecare rând pe care l-ai scris... Acum văd că această minune a existenței tale nu mai completează întâmplarea că sunt. Numai dacă n-a existat destulă iubire poți arunca totul. Și dacă mă gândesc bine, cu cât mai repede, cu atât mai bine...”

Numai că nu reuși să scrie mai mult: la capătul firului de telefon se afla Elena.

*

*

*

Meci mare pe proaspătul stadion din Vaslui. Divizionară B cu Florescu și Porumboiu mijlocași, Spirea mingicarul, înaintaș. La cârma echipei un doctor și un profesor, ardelean de origine, amândoi mari mafioți. Cheflii și cartofori, petrecăreți dar buni de gură, aranșori de clasă. Lângă ei un avocat cu ghiuluri mari pe deget se agită cu glas stricat de atâta fumat. Echipa „merge” și nu prea. Florescu pune o pasă laterală și Ivan trimite puternic „dincolo de stele”, Spirea le înnoadă picioarele la câțiva și „pune” lui (Sandu) aripioară care ratează copilărește. Porumboiu prinde un șut de zile mari

și marchează strigând cu năduf: „na-ți-o-n aia a măti, să mă ții minte”. Aude tot stadionul dar nimeni nu zice nimic. Portarul către vasluian: „ba, pe măta, boule!” Spectatorii care săriseră în sus de bucurie, descumpăniți un moment, după care:

– Huo, huuuo! Calcă-l Belule! Și încep expresiile pornografice.

În tribune se află și un grup de fete „păzite” cu privirile de câțiva flăcăi focoși cu unul mai țigănos. Par a fi jucători de la o echipă din județeană. Unul mai îndrăzneț îi suflă Elenei la ureche:

– Știi salutul chinezesc?

Ea-l privește fără să răspundă. El, pe nas:

– Mihoho!

Celelalte chicotesc pe înfundate, Elena zâmbeste. Reia blondul, tot către Elena:

– Vrei să te învâț și o invitație tot în chineză?

– ?!

– Hai fa-n fân!!

Râsete, voie bună, băieții se strâng lângă fete uitând să huiduie arbitrul. Când acesta fluieră un ofsaid țigănosul din apropierea Genovevei:

– Bă, bou cu țate, bagă-ți fluierul în altă parte dacă nu știi ce să faci cu el! apoi, repede către jucătorul local: Ia-l, ia-l, ia-l cu fulgi cu tot. Așa-i trebuie!

Între timp Sandu, blondul o mângâie discret pe Elena Șorea și ea pare că nu observă. Într-un final el îi strânge mâna și ea acceptă răspunzând ușor.

– Știi ce, șoptește el, vrei dragoste americană?

Fata se uită întrebătoare, gata să se îmbujoreze.

– Uite, ce să mai pierdem vremea cu vorbe: hai să mergem: tu înainte, eu după tine, până ieșim. Apoi am eu un loc...

La 1 - 1, tribunele vuiesc îndelung, cu urlete, înjurături, oftaturi. Grupul se subțiază cu câte doi deodată...

*
*   *

O conversație cu vecinii de compartiment într-un tren face plăcută trecerea timpului. Dar tot o conversație poate da senzația de greutate, de apăsare specifică sufletelor aflate în imposibilitate de a se înțelege. Și în tren se poate „petrece cu vorbe”.

Un sentiment al zădărniciiei se înșiruia în mersul uniform al trenului și pe măsura kilometrilor parcurși se accentua, anihilându-i din gândurile frumoase făurite în orele de veghe și meditație.

Plecase cu ghimpi în suflet în călătoria asta nădăjduind în clipe de comuniune sufletească cu ființa în care să recunoască urmele afecțiunii ce-l înaripase. Nici un moment nu-și închipuia că reduta asta informă care era sufletul ei putea fi cucerită dacă era hotărâtă s-o apere pentru că în cutele elastice ale sufletului ei simțea că nu poate pătrunde fără voia ei. Și nici nu voia. O rugase să-i spună deschis dacă i-ar face plăcere să călătorească împreună completând că numai de dragul ei o face, prezența lui în oraș fiind necesară. Minutele de dezbatere în doi din ziua precedentă puteau fi reduse la frământări fără rost pentru unul, indiferență interesată pentru ea.

Era o zi frumoasă și rupsese din timpul îngrămădit să-și bucure ochii de prezența ei. Gheara din piept își atenua prezența la fiecare zâmbet silit prin care voia să accepte și prezența lui, deși el decidea. Era ca o apă tulbure în care pescuitul e o simplă dorință. Intuia perfect ce e în sufletul ei asaltat de incertitudini, „sfaturi”, bârfe. Acceptase până acum condițiile ei nu din slăbiciune ci din calculul celui dispus la orice pentru, menajarea cuiva. Ea se străduia să pară normală mascând prost interesul pentru această tabără.

– Ascultă, Elena, faci ce vrei, accept orice-ți impui tu, dar nu și bătaia de joc! Tu crezi că pot eu fi omul care să țină de roata tractorului spre amuzamentul tractoristului?

– Nu pricep. Ce vreți să spuneți?

– Nu e cazul de explicații acum, timpul mă presează prea mult să fiu concret și complet, așa că renunț. Dar vreau încă o dată să-ți spun ceva: am venit către tine ca spre lumina frumoasă a zilei de azi. Am acceptat atâtea și sunt în stare să fac altele, inclusiv prostii, numai și numai de dragul tău. De ce să umbli cu minciuni față de mine? A fost vreodată nevoie să te ascunzi de mine? Ca întotdeauna, faci ce vrei tu!

– Știi... dacă ai vrea să uiți...

– Ce să uit. Și așa uit prea multe numai pentru că-mi ești așa de dragă, dar nu faci bine crezându-mă naiv. Alaltăieri, n-ai putut sau n-ai vrut să vii?

– N-am mai venit!

– De ce?

– Am plecat cu 12.

– Din nou, de ce mă minți? Crezi că nu știu „ruda de la stadion”?

Discuție sterilă, prin care el afla gradul de interes al fetei într-o acțiune în care totul depindea de el. Știa că supărându-l

pierde deplasarea. Se aștepta la o furtună și acum jubila că scapă numai cu atât. El nu se putea gândi că ar lovi în sufletului. Era atât de învolburat, atât de mâlos în curgerea sentimentului încât simțea discuția violentă mai mult ca necesară. O amână totuși cu gândul topit în asfaltul pe care ea îl călca nepăsătoare.

...Așteptau în soarele dimineții venirea lui. Voiseră să intre într-un sediu dar ca două necunoscute ce erau nici vorbă să se poată. Elena se mai îndoia încă de rezultatul prefăcătoriilor ei, dacă totuși îl „prinsese” să nu schimbe totul, inclusiv plecarea ei. Destăinuirile către colegă îl compromiteau într-un fel pe „delegatul” lor dar simțea nevoia să-i mai facă un dușman. Ce-i păsa de omul acesta care afirma că ar face totul pentru câteva minute de fericire ale ei, eventual împreună cu ea. Era la vârsta maximei instabilități și dacă azi unul îi făcea ochi dulci părea a-l iubi, pentru a-l uita ziua următoare. I se părea trainică numai legătura cu Eva. Tocmai ea. Își închipuia că anii ei înainte îi dăduseră experiență deci putea să-i urmeze sfaturile. Nu-și închipuia că tocmai ea va fi cea pierdută, și, cu cât mai târziu, cu atât mai rău. Acum era soare, bine...

În tren veni rujată, rimelată, tocmai să-i facă în ciudă, refuzând aproape să discute cu el, evitându-i atingerea, ochii, mâinile, inima. De fapt nu putea simți ceea ce putea el, era prea mică sufletește pentru un război atât de mare. Nici vorbă să înțeleagă riscul și implicațiile lui. Citise undeva că eroina se simțise cu adevărat alta datorită înălțimii spirituale a eroului. Acum prefera bârfa și mica ciupeală sentimentală, era într-o postură nouă, se voia actriță cu orice preț. Amână problema înțelegerii.

Furtună. Din sufletul uscat de cele mai diferite și cu totul neașteptate supoziții, din mișcarea mecanică a temerilor și incertitudinilor într-o horă rotundă se iscară tunete și fulgere tocmai în așteptate momente de liniște și interiorizare. Purtată pe un ton calm discuția ascundea convulsiuni de o tensiune extraordinară. De fapt fiecare era în căutarea bucății de suflet a celuilalt. Nici nu s-ar fi putut preciza care suferă mai mult: el, pentru senzația de trădare și îndepărtare sufletească dată și de atitudinea distantă, neașteptată a fetei. „Când ai fost tu, ieri sau astăzi? Ce s-a mai întâmplat de oscilezi într-atât încât ești în stare să dărâmi totul acum când momentul nostru de fericire trebuie să fie neîntinat?” Și rămânea cantonat într-o zonă situată la limita existenței sufletești.

Ea, pentru senzația de desconspirare, de plictiseală și de amărăciune într-o combinație inutilă și pernicioasă. Simțea în omul din apropierea ei o amenințare deși el o asigura permanent că nu va exista niciodată așa ceva. Își impunea o anume linie de conduită fără să știe prea bine de ce, fără a face pe gustul cuiva. Era absentă cu sine și cu alții. Obosită și descurajată ar fi așteptat de la el o altă atitudine care să înlătore gheața strecurată fără voia ei în suflet. Ascultase interzisă ceea ce îi șoptea el și nu-i venea deloc bine, într-un fel ar fi vrut ca el să facă mai mult pentru ea dar nu știa ce. Era o luptă surdă în sufletul ei: pe de o parte îl vedea că suferă, pe de alta ea însăși suferea nelămurit și intens.

Teo scoase o hârtie și un stilou și-i așternu câteva rânduri la care ea răspunse:

„Să nu crezi că dacă ți-am dat voie în visul meu, înseamnă că ne potrivim. Așa am fost dintotdeauna, puțin indulgentă. Noi suntem două saloane de pictură, reci, distante dar realiste.

Suntem așezați la câte un capăt de lume iar oamenii ne admiră franchețea”.

El: „Într-adevăr suntem noi înșine capete de lume. Ne uităm, vorba lui N. Stănescu, de la celălalt capăt al orei. Dar prea ai pătruns într-un suflet să poți ieși și, de fapt, de ce vrei să ieși? De ce să-ți iei porția de fericire fie și de o zi? De fapt atât poți lua, pentru că într-o atitudine ca până acum oricum nu mai pot rămâne cu tine. De ce nu mă lași, fericit că-s cu tine, să dau tot ce pot, cu dragoste, în perioada următoare, fără să-ți cer nimic? Nefericirea mea este să te pierd tocmai când ești cu mine. De ce să nu fim bucuroși că ne regăsim?”

Roțile trenului țacăneau de câteva ore și ei nu participau la existența comună. De fapt începeau un drum de minuni fără să poată bănuși.

Ea: „Ce poate fi viața decât un salon de pictură? Unele fragmente ale pasiunii sunt acorduri vesele, iar altele ascund în culoarea lor zvâcnirile grațioase, dar ale ruinării.

Are să ți se pară caraghioasă, Teo, dragule, concepția mea despre „meseria” de om, dar ce poți simți în acest val decât o iremediabilă tristețe. Ai încercat uneori să acoperi chipul tău, dar nu ai reușit. Zău, că nu! De fapt, ce importanță mai are o idee atunci când tu judeci suflete de foști oameni. Ai tehnici ingenioase! Mă simt epuizată și asta nu fiindcă o oboseală îmi sfărâmă noțiunea de fericire. Nu! Timpul și spațiul au fost prea punctuali. Nu ți se pare caraghios faptul că, încă, mai am încredere în tine? Nu mai pot să scriu nimic. Ce am scris până acum decât complexități înțelese de tine...

Mă culc pentru a visa cu totul și cu totul altceva decât viață. Și în acest vis te implor să nu mă judeci atât de vexant. E frumos! Ce? Tabloul vieții mele.”

El: „Relativitatea judecății tribunalului este recunoscută. Dar a unui om? Elena, iubita mea, de ce iei cu două mâini ce dai cu una? De ce mi-ai spus „dragule”, acum când sunt gata să sar pe fereastră de nefericire? De ce acoperi sufletul cu o culoare pastel după movul putred al orelor dinainte?”

Tu ai darul, incomensurabil pentru mine de a face ce vrei, mai ales de a semăna în brazde perfecte: fericire, nefericire, nefericire, fericire, nefericire.”

Ea: „Îmi pare bine că prevezi finalul, nefericirea clădită în doi. Record!”

El: „Ești grozavă. Mie mi se pare că mă străduiesc pentru fericire iar ție că amândoi „clădim” nefericirea! Nu cred că-ți spun o noutate când afirm că nefericirea oricum va veni. Ca moartea, fără voia noastră. Ce rost are să te gândești la moarte. Absurd, pentru că mai devreme sau mai târziu tot va veni. Și atunci? Numai viața poate fi obiect de studiu și de meditație. De ce să nu ne gândim la fericire și nu la altceva?”

Vezi tu, Elena, că de fapt lași o otravă cu bătaie lungă să-ți pătrundă în suflet. Nu știu ce chip crezi tu că acoper eu. Nu cumva ești nedreaptă făcând în așa fel încât să nu poți confrunta tablourile și să-l vezi pe cel autentic, sau poate îi găsești pete celui pe care vrei să-l arzi? Trebuie, cândva, să renunți la el, dar nu cred că acum e momentul, mai ales pentru sufletul tău. Poți renunța la mine oricând, dar deschis și n-am dreptul să mă supăr. Nu-mi poți lua dreptul să te iubesc în continuare.”

Fata închise ochii și după un timp păru a adormi. El îi scrisese o scrisoare în toată regula s-o citească atunci când se va trezi.

„Sunt atâtea momente când tristețea vine dintr-o senzație nelămurită și totuși clară vis-a-vis de cineva. Dar

niciodată nu intuiești o situație mai exactă ca atunci când e vorba de stropul de lumină pe care-l aștepti de la ființa iubită. Ca un paradox, aici unde trebuie să fie lumină, veselie, frumosul la el acasă - și este - e și tragismul. Te dăruiești cu totul unei fete, crezi în toate calitățile ei dar o imprevizibilă întoarcere te descumpănește și-ți ia din senin. Cred că 99% dintre părăsiți ar accepta ca o fatalitate și apoi ar trece la contraatacuri: să găsească toate defectele spre a se putea îndepărta sufletește. De aici jigniri, prostii. Mai cred că cei care iubesc aproape de absolut își uită în continuare de ei și-și mobilizează toate forțele spre a păstra ceva sfânt, ființa ei. Pentru asta trebuie trecut peste tentația replicii, peste aspectul jignitor și mai ales să ai încredere oarbă chiar când ea face destăinuri compromițătoare crezând că totul s-a terminat. Cu adevărat s-a terminat când cel puțin unul nu are puterea să revină.

Vezi tu, nu cred în iubirea „oarecum plictisitoare” pentru că existența celuilalt umple spațiul personalității proprii. Una dintre minuni este tocmai această completare reciprocă în gânduri și fapte. Mai e un pericol: unul nu se poate ridica la înălțimea celuilalt care, neînțeleș, se poate îndepărta sau plictisi, și, de aici schimbările de decor, de atitudine, alt șir de fapte pe care mai târziu le regreți. Când se ia hotărârea renunțării se vede forța sentimentului celuilalt care se păstrează prin luptă dar numai în măsura în care această plantă rară mai poate fi stropită cu dramul care să-i asigure forța vitală. Eu știu ce înseamnă să lipsească aceasta (vezi spitalizarea). Și se poate bănuși ce energii se pot mobiliza în această tentativă de păstrare a unei ființe în preajma căreia îți râde sufletul?

Mi se pare că ai dezavantajul instabilității generată de influențe exterioare. Nu te condamn la aniitai. Ai totuși reazem serios și sigur, determinant pentru viitorul tău. Știi tu, ce-am suferit și câte-am întreprins să rămân aproape în încercările la care-ai fost supusă? Știi de panica dezumanizantă dar nu știi de nopțile de veghe, de iminenta plesnire a unei artere de atâtea neliniști și frământări. Crezi că permanenta hărțuială între „îl păstrez, e cu adevărat grozav, e sincer” și „e un mizerabil, îl urăsc, nu mai vreau să-l mai văd” e un câștig?

Sunt sigur de zbaterile tale, pentru că și sufletul tău e chinuit, dar nu ca al meu. Acum te descumpănești tot mai mult și finalul va fi printre altele, nereușita la facultate, spectrul milițianei, alte reproșuri și mai ales o pierdere de încredere în sine. Dar ai mari calități: forță de viață, talent, căldură umană care apropie. Numai cu asta vei fi „cineva” în cercul strâmt. Dar tu trebuie să fii cineva printre alți cineva iar eu îți voi fi cu siguranță sprijin, în orice condiții.

Știi tu ce reprezinți pentru mine? Precizez că nu mă consider decât un mărunț slujnic al unei fete deosebite. Pe care nu se poate să n-o iubesc. E, acum, rațiunea mea, de a fi”.

Cum tocmai deschise ochii Elena citi aceste ultime gânduri în lumina chioară a apusului, rămase așa câteva momente ca într-o nehotărâre, își lăsă capul pe spate, apoi un fel de toropeală o cuprinse. Păru că doarme și de oboseală își lăsă capul pe umărul lui.

Dintr-odată dispăru răul din lume. El își așază mai atent umărul, apoi își trecu brațul pe sub talia ei sprijinind-o să stea cât mai comod în leagănul trenului. Tăcură mult, mult, mult. Își simțeau numai sângele pulsând mai vijelios dar în aceeași zvâcnire. Pășeau în țara minunilor fără gânduri negre.

După o zi prin Clujul aglomerat unde au descoperit Grădina botanică cu exotismul ei ca pe o intrare pe alt tărâm, spre seară, pe ploaie, au ajuns la Oradea unde poposiseră două zile. În prima seară făcură o plimbare pe malul Crișului iar a doua zi făcură pe îndelete cunoștință cu orașul: Biserica cu lună, Catedrala, Muzeul, Consignația... Erau în vacanță la celălalt capăt al țării. Numai ei.

„M-am întristat teribil dar am înțeles frământările tale de o logică perfectă în situația dată. Se confirmă încă o dată că fericirea nu poate fi deplină și că, ne dăm seama tocmai după ce a trecut că a existat. Poate de aceea nimeni n-o poate defini.

Am trăit momente de euforie sufletească atunci când existam pe pământ decât numai două suflete; nu ființe, suflete. Dar le-am trăit și pe altele când o jenă impietează asupra curgerii line a spațiului interior. Pentru că așa cred, e un spațiu pe care unul îl umple cu existența celuilalt, cam indefinit dar în același timp unic.

Mai cred că fiecare din noi n-ar putea fi numai carnea pământului și constat că nu suntem deloc. Dovadă deplina stăpânire a fiecăruia. Dacă somnul rațiunii naște monștri, rațiunea somnului este regenerarea. Nu e vorba de somnolența existențială, pentru că există o anume stare de prostrație când omul vegetează mai mult decât trăiește. E vorba de acel echilibru dintre acțiune și gândire care caracterizează pe omul ales. Și tu ai toate aceste mari calități pentru care meriți tot respectul și admirația... ”

Se plimbaseră îndelung pe străzile orașului, apoi de-a lungul râului cu același sentiment al ruperii de lume și al intensității în care se pierd. Aproape nici să viseze nu aveau timp. Picioarele îi purtau automat pe cărări nelipsite de mișcare dar cu oameni puțini. Dintr-un gang unde stăteau de vorbă trei

bărbați, cel mai în vârstă, puțin chel, cu nasul roșu, scoase fluierături de admirație pentru „bucățica” ținută de mână până au dispărut vederii lui. Pe o băncuță stăteau de vorbă doi jucători de table plictisiți să tot dea cu zarul după 300 de linii și marturi.

Întâlnirile cu oameni îi făceau să se simtă în siguranță. Era ca o verificare că nu sunt ruși de lume, că sunt totuși oameni obișnuiți. Vorbeau câte în lună și în stele lăsând-o mai ales pe ea să sporovăiască, să se alinte, să se simtă bine. Au hotărât ca la fiecare colț de stradă să se sărute. El luă repede un avans de câteva, după care ea nemulțumită îi întoarse altele. Circulația puțină din amurgul cald îi făcea să se simtă nesuspectați de ochi indiscreți. La semafoare sau când clipeau luminile farurilor se priveau în ochi cu o beatitudine nedisimulată, fiecare simțindu-se pârțicică din existența celuilalt, dorindu-și-l cât mai aproape. De aceea îmbrățișările erau crâncene dar și duioase. Când el o lua în brațe ea-și lăsa întreaga greutate fără să schițeze vreun gest, iar când credea că el obosește sau aluneca, îl săruta în coborâre, ca după alți câțiva pași să găsească alt pretext cu toate că nu se depărtau deloc unul de altul, sărutându-se cu o lăcomie dar și voluptate unică. Au întârziat îndelung sub sălciile pletoase de pe malul râului. Curios, nu erau țânțari iar zgomotele orașului nici nu le percepeau. Din când în când farurile unei mașini luminau locul în care, la umbra malului, se aflau în deplină lipsă de grijă pentru ceea ce li s-ar putea întâmpla. Când trecură deodată trei inși cam cu chef, cu toate că și ei erau în mișcare el se încordă brusc, gata de apărare. Fata îi simți tremurul nervos și deveni mai atentă:

–Te-ai speriat de ceva?

– Nu, am fost numai îngrijorat. Nu știi cu cine te întâlnești noaptea.

– Păi, să mergem acasă!

– Nu, mai stăm puțin, e atât de frumos și-mi ești atât de dragă...

Ea îl apucă de după gât strâns, în momentul când o ridică în brațe ca s-o așeze ca pe un odor scump pe genunchii săi, lăsându-se pe o bancă. Apoi îl sărută lung, lung, căutând parcă același suflet, de care vorbeau atât. N-o lăsa să se atingă nici de sol nici de bancă, sprijinindu-i grijuliu capul cu buzele lacome și dulci. N-au știut nimic de ei o vreme! Nu aveau identitate, nu se aveau pe ei înșiși. Târziu îl întrebă moale:

– Nu te dor picioarele, ai să obosești.

El ascultă un moment șoaptele serii, cu mâna stângă îi strânse corpul iar cu dreapta îi aduse picioarele mai aproape și le mângâie încet. Tot încet începu să-i ridice fusta spre brâu. Se simțea înfiorat ca la prima comuniune, iar ea părea că nu va spune nimic.

– Stai cuminte, ia mâna, dacă nu vrei să plec. Plecăm acum!

Teo ascultă inflexiunile vocii destul de hotărâte și autoritare, remarcând totuși ușoara ezitate. Dacă ar fi îndrăznit mai mult opoziția ar fi fost mai slabă, dar în concepția sa plăcerea nu putea fi decât reciprocă iar în caz de reținere nu voia să treacă mai departe. Oftă și lăsă mâna în jos trăgându-i rochia peste pulpele ce străluceau în lumina firavă a lunii. Într-adevăr îi trebuia o putere de stăpânire ieșită din comun dar așa cum flămândului cu pâinea în mână îi apare cineva foarte drag și-i dăruiește bucățița lui, tot așa se considera renunțând la tentația bărbatului din el.

Priviră fiecare cu gândurile lui la oglinda apei peste care se răsfrângea ca două lumânări lumina a două becuri dintr-un bloc apropiat. Ea îi atrase atenția:

– Uite, aia din dreapta ești tu că ești mai lung iar cealaltă sunt eu. Vezi cum tremură pe apa curgătoare?

Priviră din nou mai atenți fără să scoată un cuvânt. Spațiul dintre cele două fascicule de lumină parcă se strecura și între ei. Se țineau de mână, se îmbrățișau cu cealaltă având o senzație de inșafietate și neîmplinire.

– Uite lumina mea s-a stins!

O auzise parcă de undeva de departe cu un fel de teamă în glas. „E iubirea ta, oricum mai scurtă ca a mea” își zise el și reluă în șoaptă:

– O să mor mai devreme!

Ploaia de sărutări cu care o acoperi nu-i scoase total din starea de neîmplinită așteptare nici când se despărțiră căutându-și fiecare locul.

„– Nu mai vreau să te aud. E pentru ultima oară!”

Se speriasse precum ursul de trosnetul copacilor în timpul unei mari furtuni, neștiind unde să se refugieze. Știa că vina sa principală era legată de vârstă, de imposibilitatea materializării unor apropieri viabile. Știa că orice manifestare a sa era analizată cu o severitate excesivă de el însuși. „Chestiunea e foarte simplă: orice legătură sentimentală se împlinește cu cea sexuală. Nu-ți face probleme, orice-ar fi!” Asculta atunci un alt glas care-i striga că e caraghios că-și face atâtea probleme pentru o posibilă legătură cu ființa la care simțea că ține cel mai mult pe lume. Se întreba adesea și o întreba și pe ea care ar fi putut fi secretul acelei atracții irezistibile, care-l scotea în afara lumii. El era dintre care ascultau cu atenție inflexiunile vocilor căutând nuanțe în orice împrejurare așa cum urmărea

cu încordare expresia chipurilor reprezentative pe care le întâlnea. Și nu putea trece peste acea notă de implorare pe care o simțea atunci când fata își cerea propriul său ajutor, ferindu-se de el care ar fi putut fi nestăpânit. O respecta și o iubea cu toată ființa sa, se simțea secătuit de voință și de forță atunci când, înfierbântat, era calmat cu tact smulgându-i-se din simțuri dorința nelămurită care depășea dreapta măsură. Eforturile îi erau parte răsplătite de încrederea totală a fetei. „Poate, ea privește la mine ca la un iubit adevărat, incert înțeles, poate nu vrea cu adevărat mai mult decât apropiere de spirit. Dar, e posibil numai atât?”

O conduse frământându-și brațele, gol de gânduri și simțuri, rugând-o să nu dramatizeze încercarea lui de a-i mângâia mai sus pulpele picioarelor. Hotărârea ei îl deruta, rătăci străzile, nerecunoscând semne obișnuite.

Evenimentele se precipitară. Tabăra se muta în Apuseni și după o zi de neuitat la Băile Felix, după ce cunoscuseră Beiușul, vizitară Peșterea Urșilor de la Chișcău. Impresii covârșitoare, informații pe care le absorbeau avizi, mereu lămuriri suplimentare ale lui care mai citise câte ceva. Fata era numai urechi și suflet. Se acomoda tot mai mult cu el iar cunoștințele lui îi prindeau deosebit de bine. Făcură prieteni și prietene noi și se atașaseră mai ales de un ziarist în concediu, holtei, Nelu Pașcu băiat de comitet și de talent cu care Teo dormea în aceeași cameră. Seara, Elena și Eugenia fură invitate în camera comandanților unde încă nu se găsea decât inginerul.

– Până vine Ion, vă rog să scrieți și voi impresiile de astăzi!

Prima care-i înmână textul fu Eugenia: „Mă gândesc la ziua de azi care nu mi-a plăcut decât pentru câteva ore, cele de

la Peșteră. În rest, singurătate, nimeni nu mă ascultă, nu mă înțelege, ca întotdeauna.

Nu sunt sigură dacă chiar am să regret zilele astea...

De ce-oi fi venit pe capul dumneavoastră? Sunteți foarte obosit, se cunoaște și chestia cu plimbatul n-a ținut.

Câteodată mi-e milă de dumneavoastră. Nu știu de ce. Și totuși am momente când v-aș omorî. De exemplu acum v-aș da 10 somnifere să vă odihniți bine. Am gândit de multe ori că dacă aș fi fost mai mare v-aș fi bătut tot timpul. Înțeleg că aveți alt temperament. Sinceră să fiu, la început am fost, cum să zic... de dumneavoastră. Dar n-a ținut. Am fost o proastă. Vă invidiez tot timpul când explicați ceva pentru că știți prea multe.

Nu știu de ce nu plăceți unora. Înțeleg că vă sunt antipatică și poate e mai bine așa, fiecare cu gustul lui... mai am un secret, pe care-l țin, nu am ce vă face..."

Scris cu greutate, gândit îndelung, veni și al Elenei:

„Este de mirare că în inima munților, metaforele se pot crea mult mai ușor. Ieșită de sub tensiunea revelatoare, am devenit același obișnuit care încearcă să se descătușeze de timp și spațiu.

Într-un moment ruinat, metafora a fost mai puțin roditoare, ascunzând în silueta ei mizeria mea, aceea a muritorului de rând. Dacă m-am simțit rău este numai fiindcă iubirea a luat un drum greșit, adunând înspre dânsa păcatele tinereții.

O colonie a timpului presat de frumos, o colonie a gândurilor deșirate de viață. Într-adevăr superbă fericire!...

Poate ai vrea să-ți spun că te iubesc? Ei bine, probabil că da! Copil obraznic ce ești, în sfârșit mi-a trecut. Acum culcă-te frumușel și... visuri plăcute. Pe curând!"

Sosirea prietenului desfăcu vraja. Jucară cărți până după miezul nopții, desfăcură o sticlă cu vin din care fetele nu băură iar ei abia gustară, discutară despre cele văzute, despre viață, exprimau opinii despre opere literare. Când se retraseră în dormitoarele lor fetele parcă veneau de la bal.

*
*   *

Seară de mijloc de august secetoasă și caldă. Circulația slabă a mașinilor în oraș nu pune probleme de liniște gospodarilor care rămân din ce în ce mai puțin pe străzi. O boare de aer cald coboară de-a lungul cursului de apă ce străbate urbea înfiorând frunzele copacilor din parc și de-a lungul străzilor. Lumina puțină maschează mișcările ascunse (mai ales) ale perechilor care se îndreaptă spre parcul dintre biserici unde nu este nici prea multă lumină să se simtă descoperiți, nici prea întuneric să le fie frică, mai ales că în ultima perioadă circulau tot felul de legende despre acte necugetate. Cu toată lipsa din ultimele două luni a ploii, în aer stăruie un miros calm de flori înlocuind miasmele urâte ale canalelor și însoțind șopotul apei nedomolite.

De-a lungul străzii principale, în deplasare, o pereche îmbrățișată își șoptește cuvinte de alții neauzite. Au uitat de tot ce-i înconjoară devreme ce nici nu privesc la trecătorii care, curioși, se mai uită la ei. Nu-i ating nici priviri nici gânduri străine. Uită de ei și de alții. Nu au timp decât să-și imagineze cum pot rămâne mai mult împreună. Nu-i interesează ce mănâncă, de băut nu-și pun probleme, acum vor să vadă, să audă să simtă cât mai mult din splendorile locului, ale Apusenilor, să-și încarce sufletul cu frumosul din jur. Nu se

pot izola de cei din jur dar există numai ei doi oriunde. Când îi despart câțiva metri se caută cu privirile iar când e întuneric sau aglomerație se prind de mână. Gândurile toate sunt numai pentru celălalt. Și nu e de ajuns. Ar vrea să stea lipiți și de asta nu se poate decât seara când se retrag în lungi plimbări pe străzile liniștite în timp ce ceilalți sunt la discotecă.

Elena era de-a dreptul într-o stare impersonală. Trăia și se lăsa total în voia unui sentiment care o încerca cu tot mai multă putere, acceptat inițial într-o joacă sau neliniște a vârstei. O descoperea din ce în ce mai serioasă după nerăbdarea de a-l vedea cât mai des și mai mult. Se simțea tare bine în prezența lui, preocupat să-i dea cât mai multe amănunte suplimentare ca pentru toată lumea - detașamentul lui - o trata cu fructe, sau dulciuri pe ea și pe Eugenia de care nu se despărțea decât seara când pleca pentru cele două ore la plimbare. Era asaltată de noutăți și uneori se simțea neînstare să le acumuleze pe toate. În peșteră, pătrunsă de frig, se lipise de el înfiorată de căldura pe care o degaja parcă numai pentru ea. Când au vizitat niște confecționeri de lăzi de zestre, hambare, de covoare a rămas impresionată de varietatea și soliditatea cunoștințelor lui Teo care cu această ocazie fu solicitat să dea un interviu la radio (el acceptă dar făcu în așa fel încât să vorbească și ea).

În Stațiunea Stâna de Vale se stropiră din belșug cu apă de la Izvorul minunilor după care se retraseră împreună cu alte trei fete printre munți și făcură plajă pe fân proaspăt cosit. Nu-și puneau problema ce gândeau ceilalți dar se străduiau să salveze aparențele.

Era către prânz când descoperiră un teren cu zmeură pe o pantă puternic înclinată la poalele căreia erau brazde de fân uscat. El se întinse, gol până la brâu, pe fân, iar fetele se împrăștiară în zmeuriș. După câțva timp Elena îi puse un braț

zdravăn de fân pe spate și rîzând îl călcă pe un picior iar când inginerul mârâi un „dă-ți pace, Elena!” mai aruncă un alt braț pe cap. Omul sări s-o prindă dar o ajunse abia în mijlocul lanului unde și-o aburcă pe spate ca pe un sac, prefăcându-se că-i administrează câteva la fund s-o aducă la loc. Fu surprins de rezistența ce i se opunea și tocmai când era gata să abandoneze fata i se lăsă moale la piept apropiindu-și fața de a lui. Topit, o purtă câțiva metri, după care o lăsă ușor, ușor, jos și-i culese câteva zmeure pe care i le înmână privind-o lung și cu drag. Le chemară apoi la masă și pe celelalte fete. Către sfârșit trecu un vânzător de afine pe care Teo îl acostă:

– Nu ne vinzi și nouă?

– Ba, da, că tot e cam greu.

Cumpără câteva kilograme ieftin, iar ca mulțumire îi recomandă să ceară cel puțin de două ori pe atît (ceea ce se întîmplă cu câțiva zeci de metri mai jos). Au consumat atît cât au putut cu toții. Erau negri pe buze, pe dinți, pe mâini iar când deschidea cineva gura îi umflau hohote vesele. Voia bună a continuat în tabără iar din afine au avut ca desert două zile.

Deplasarea prin Răbăgani, Pomezue, Căbești, Roșia le-a prilejuit prezentarea unor instrumente populare specifice zonei, în special vioara cu goarnă, a unor costume populare, a obiceiului Chiraleisa și a cântecului de ritual „Aleruitul miresei”. În alte zile au văzut cuptoare de ars var și oale, moara de apă de la Ferice, peștera Meziad. Teo a lipsit de la Meziad și aproape tot drumul din peșteră ziaristul a ținut-o de mână Elena ferindu-se doar când el a vrut s-o sărute, în rest ca și cum n-ar fi băgat de seamă. Totuși la întoarcere nu i-a spus nimic lui Teo.

Din nou se simțea bine când i se făceau avansuri pe care nu știa sau nu voia să le evite sau să le anuleze. Zâmbea

oarecum stingherită poate la gândul că prietenul ei de suflet e mult mai vârstnic și ar fi vrut pe cineva mai tânăr în preajmă sau poate voia să dea impresia că între ea și inginer nu e nimic intim.

De fapt intimitatea lor rămânea în limite absolut curate. Se sărutau, se îmbrățișau, se hârjoneau dar ea reușea să spună acel nu care-l oprea pe bărbatul din fața ei. Pentru el era iarăși prea frumos, ideal chiar, pentru a altera acele clipe rămase unice. Doar o dată retrași mai spre marginea orașului el fu ceva mai violent ridicându-i fusta și încercând s-o pipăie dar ea se zbătu îndepărtându-se și amenințând:

– Gata, să nu te mai văd! Plec!

Cam teatral, dar îngrozit că s-ar ține de cuvânt el se așează în genunchi în mijlocul șoselei:

– Poate să mă calce și o mașină, nu mă ridic de aici, dacă nu mă ierți!

Cam caraghioasă situație, inedită pentru cei câțiva bicicliști întârziați care trecură în cele vreo zece minute cât rămase acolo. Dar când de după cotitură își făcu apariția fufioarele de lumină ale unor faruri fata se sperie și-l ridică de mână:

– Hai să mergem! Bine?

– Bine, iartă-mă!

– Dar să nu se mai întâmple.

– Te iubesc prea mult să-ți trec peste voință. Totuși, om sunt.

Ploaia cu tunete și fulgere care veni pe neașteptate îi făcu să alerge până în apropierea taberei. Dar fata se temea cumplit de fulgere astfel că la fiecare străfulgerare își ascundea fața la pieptul lui Teo care nu mai știa cum s-o mângâie, s-o protejeze. Simțea că s-ar fi aruncat în fața oricărui pericol

numai s-o poată apăra. Se simțea puternic și o simțea tremurând și pentru el în același timp.

Ultima zi de tabără înseamnă călătoria la exploatarea forestieră și păstrăvărie.

*

*   *

După zile călduroase un soare blând mângâia grădinile și oamenii orașului din Apuseni.

Din curtea liceului industrial au zvâcnit grăbiți elevi și profesori ce trebuiau să parcurgă într-un timp record o distanță bunicică pentru a lua trenulețul de munte spre a urca la exploatarea forestieră.

Gara Finiș nu era decât la vreo 3 kilometri de oraș, dar tinerilor dornici să ajungă mai repede pe munte li se părea că drumul nu se mai sfârșește. Așa că nu mică le-a fost dezamăgirea când s-a anunțat că trebuie să mai aștepte vreo două ceasuri.

...În sfârșit, garnitura fu trasă pe linia secundară și se făcu împărțirea pe detașamente, grupe. Se așezară spate în spate pe câte o traversă cu fața către laterale, în zumzetul și febra pregătirii și îmbarcării. Soarele era destul de sus când se dădu semnalul de plecare.

Teo părăsise grupul comandanților de detașamente și sub motiv că vrea să stea cu al său, luă un bidonaș cu apă, își puse sacoșa la îndemână, la picioare și aranjă să aibă locul lângă Elena. Din nou își propunea să respecte convențiile impuse de situație și așa se petrecură lucrurile. Dar în tot acest răstimp îi luă mâna și și-o lipi pe a sa de ea astfel încât tot timpul adică trei ore cât a durat urcușul au stat lipiți într-o

tensiune interioară greu de imaginat. Din când în când ochii i se întorceau calzi către fata care părea absentă. Îi admira linia buzelor, o învăluia cu căldură, îi atrăgea atenția asupra peisajului sau a posibilelor pericole.

La ciocnirile violente ale vagoanelor o prindea de umeri să nu se rostogolească spre spatele lipsit de suport. De fapt manifesta cea mai atentă grijă, aproape involuntar și mașinal pentru că tot la ea se gândea. Când a trebuit să împingă vagoanele a rugat-o să rămână sus, simțindu-se astfel mai folositor. Și o mângâia doar cu vârful unui deget...

Pe căldura dinspre amiază își simțea creierul istovit iar mintea îi căzu grea. Din poiana largă în a cărei latură curgea pârâiașul de munte se înfățișa vederii pe muntele de vis-a-vis o stână, iar către izvor o crescătorie de păstrăvi. Se așezară la masă după ce au luat dintr-o căpiță câte un braț de fân și s-au așezat pe el ca să stea mai comozi. Teo se sprijini spate în spate de Elena și-i așeză pate pe felia de pâine pe care i-o întindea peste umăr. Îi creștea inima când vedea că se servește cu plăcere zâmbind numai pentru el. La un moment dat ea își luă seama și se depărtă spre grupul celorlalte fete și atunci ca extenuat se întinse pe fân și în câteva clipe ațipi. Era cu adevărat obosit de atâtea nopți nedormite în întregime, atâta umblătură și perpetua emoție a apropierei de ea, ea care-și păstra farmecul vieții prin taina ce-o învăluia și atunci când vorbea deslușit.

La un moment dat, după ce alte grupuri ceruseră voie să plece prin apropiere Teo invită pe cele două fete înspre crescătoria de păstrăvi. Se oferă să mai meargă și cealaltă profesoară și ziaristul care-i însoțea și invitația fu acceptată nu cu prea multă plăcere.

Se apropiară de gardul păstrăvăriei și descoperiră o poartă de rezervă pe care inginerul o deblocă și pătrunseră prin colțul incintei. Verdeța din jurul bazinelor se continua în parte prin mătasea broaștei care le acoperea parțial. În liniștea din jur se auzeau țipete, păsări care pe fondul apei ce în șopot se revărsa peste păstrăvii leneși alcătuiau ca un fel de „simfonie a primăverii” de Schumann, muzica divină ce încânta sufletele venite să soarbă din eternul naturii.

Teo îi conduse pe lângă două bazine apoi pe malul celui de al treilea, pe mușchiul păslos, gros de câțiva centimetri, se aplecă brusc ca pentru flotări și apoi își lipi fața și trupul într-un fel de îmbrățișare de mulțumire pentru paza munților, răcoarea ierbii, minunea vieții, de care se bucura împreună cu Elena care se așeză și ea tăcută alături, mângâind stratul răcoros, privind în oglinda lacului niște nori alburii care-i făceau semne. De sub mătasea broaștei răsărea la lumină în mare viteză câte un păstrăv mai măricel provocând cercuri imateriale și distorsionând imaginea norilor.

Elena rămase pe gânduri înțelegând starea aparte a omului de lângă ea. Eugenia nu pricepea nimic, iar profesoara se făcea că nu observă. Se auzi glasul ziaristului:

– Hai să pescuim păstrăvi!

Ambițios, vrând să-i ofere din nou fetei ceva ales și unic, inginerul se ridică și smulse câte-o palmă de mușchi pufos și ținând-o cu sine se îndreptă spre căsuța paznicului. Acesta nu era acasă, iar nevasta lui și un fecior în clasa a III-a cam răzgâiat și obraznic nu se pierdură cu firea nici la rugăminți nici la tentația banilor. Pașcu încercă să facă uz de legitimație dar nici asta nu merse.

Cam fără voia femeii, Teo și apoi Elena întinseră undița și capturară vreo 5 păstrăvi pe care-i puseră într-o căldărușă. Dar nici vorbă să se poată înțelege să-i și frigă.

După o ciorovăială de o jumătate de oră, nervos și necăjit omul abandonă, mai ales că fata se declară mulțumită fie și numai că a admirat și mângâiat peștii cu solzi verzi - albăstrui pe care trebuia să-i lase femeii.

Ajunseră la izvorul care avea un fel de groapă de unde ieșea apa și el se aplecă să bea. Era rândul ei să-l necăjească și de câte ori își apropia buzele de oglinda limpede a apei voia să-i apese creștetul. După câteva încercări neizbutite de care făceau mare haz, ea se aplecă și-i aruncă apă în obraz cu amândoi pumnii și îl udă binișor și pe haine. Pe căldura de afară apa era prea rece, dar aproape nu simțeau nimic. Din nou erau doar ei doi.

– Am să răcesc, na, dar dacă vrei tu...

Și inginerul își afundă deodată capul în apa rece de la munte.

Elena rămase o clipă descumpănită. Îl văzu schimbându-se la față datorită răcorii și prins de un tremur puternic în urma contactului cu apa. Fără ca inginerul să aibă timp să schițeze vreun gest se aplecă și ea și-și înmuie pletele în limpezimea apei ca într-un frecuș la baie. Apoi cu apa șiroind din păr și cu fața îmbujorată se uită la omul de lângă ea mândră și independentă.

– Nu, nu El., că ai să răcești, nu...

Bărbatul rămase înlemnit abia articulând expresia cu o frică interioară amestecată de uimire, cu admirație imensă pentru ființa aceasta atât de neașteptată.

Dovada ei de atașament îl năucise complet. O privea ca pe o zeiță din alt tărâm. „Nu, nu trebuia, tu Elena, ce mă fac eu

dacă răcești” murmură și brusc se hotărî: își scoase maioul și mai mult îmbrățișând-o îi frecă de zor părul și pielea capului spre a-i activa circulația. Din nou pielea mâinilor, apoi a fețelor se atinse într-un fel de miraj pe care-l voiau prelungit.

Ceilalți îi părăsiseră de mult iar ei alcătuiau un monument al iubirii, mișcător, armonizat de priveliștea minunată dimprejur.

Au cules apoi izmă bună, pentru ceai...

Părul lung, ud, al fetei i s-a revărsat în inimă ca un fluviu de aur, într-o vrajă unică și clocotitoare cu izbucniri pătimașe.

În serile neliniștite ale următoarelor zile cu mâna ei atât de bine potrivită în mâna lui, colindau străzile orașelor pe deplin amețiți și aeriени.

Focul de tabără fusese pregătit cu tot dichisul. Când ajunseră acolo, într-un cazan mare, era pregătită mâncarea ardelenescă iute, cu cartofi și slănină („pong raci”). Pentru profesori era rezervată câte o bere, pentru elevi câte un suc. Se împrăștiară repede pe detașamente.

Fripseră slănină la focurile rapid întemeiate, Teo le aduse de la masa comandanților câte un păstrăv care schimba gustul slăninei arse stinsă cu ceapă. Era încă lumină când Merianu și Pașcu hotărâtă să culeagă mure de pe malul Crișului Negru. Se îndepărtaseră vreo 50 de metri când din urma lor veni în picioarele goale și cu părul despletit și Elena. El, se opri cu frică să nu se înțepe ea. Au aruncat cu pietre în apă, au făcut un fel de dig din câteva mai mari, amintindu-și de ciurda de bivoli care dormitau într-un prânz în apă (la Roșia), după care s-au săturat de mure, au cules și pentru mai târziu.

Între timp începuse dansul după un acordeon și un taragot, era mare gălăgie și voie bună. De la distanța care se aflau totul era inedit și interesant. Ea se simțea privită cu o oarecare suspiciune de Teo și se întreba dacă aflase de încercarea de sărut a lui Ion. Salva aparențele cu mult tact.

Când se înălță rugul cel mare priviră toți visători, tolăniți pe iarbă bine dispuși. Jerbele de scânteii ce zburau din focul des sgânciulit dădeau impresia de supraréal.

– Hai să ne refugiem de aici, zise el strângându-i mâna pe furiș.

– Nu. Aș vrea, dar am auzit câteva vorbe care nu mi-au plăcut, mai bine stăm un pic mai departe și atât.

Inspirată idee pentru că atunci când comandantii au fost chemați la ordine Teo n-a lipsit iar șușotelile au încetat. Cu toate că au stat împreună toată seara și s-au simțit bine, ca întotdeauna, presimțeau adierea unor pericole imposibil de înlăturat.

Despărțirea propriu-zisă de tabără a fost tristă. Se presimțea sfârșitul unei decade luminoase dar până atunci drumul lung spre casă li s-au părut tare scurt. Pentru prima dată Elena văzu capitala dar obosită reținu destul de puțin. În tren avu o criză de remușcări pentru comportarea sa liberă și-l izgoni departe pe Teo. Se despărțiră cu zâmbete calde.

Din jurnalul Elenei:

„Nici frumusețea acestei toamne, nici ziua care va veni, nu va reuși să mă facă să uit castelul de iluzii și de vise ce l-am creat într-o clipă de încordare și răgaz din frumusețea sufletelor noastre. În el vom descoperi mai târziu amintirea serilor de vară în care am topit iubire, pe care numai noi îl vom putea înțelege, iar peste timp nu vor rămâne decât cuvintele, ele vor putea readuce pentru o clipă vremile trecute.

Pășind pe cărările singuratice ale muntelui, în imensa tăcere ce ne înconjoară – îmi aminteam de bucuriile târzii ale copilăriei - înfloresc din cuvinte lăsând să-mi lucească ochii mai vii decât oricare lumină. În aceste locuri natura a pus un amestec de prea mult verde curat, dar mai ales mai mult suflet și dăruire. Străjile țuguiate ale brazilor, cascadele înalte, înmărmurite într-o mișcare de cristal, cu lacrima pură a izvorului care-mi șoptea neîncetat să pornesc spre o altă viață, cu tine...

Mi se pare că m-am trezit din morți. Dintr-o moarte lungă semănând cu un vis, cu un basm, cu un joc. La început parcă am fost legată la ochi, cu brațele și sufletul încătușate de

unlanț în aparență dar deosebit de trainic. Bătând spasmodic din aripi m-am pomenit dincolo, într-un climat deopotrivă auster și dulce. Mă aflu pe piscurile celor puțini, îndrăgostită:

– Îl iubești? Mă întrebă cineva.

– Da, răspund vrăjită printr-un zâmbet în care se topesc toate bucuriile lumii. Mi-e tare drag...

– Mai ai ochi?

– Ba, da; dar îl văd numai pe el.

– Și îți ajunge?

– Da, îmi ajunge, bag de seamă uimită.

– Și cu ce vezi cerul, copacii?

– Cu ochii lui!

– Cu ce simți zăpada, cum știi cât de proaspătă e, și de e rece?

– Cu mâna lui!

– Și când ți-e sete, ce faci?

– Îl sărut!

– Și când vrei să-ți înmoui buzele în apă limpede, bună?

– Apa o simt pe buzele lui.

– Nu-ți place să pășești singură, să simți iarba sau asfaltul, viu, sub pașii tăi?

– Îi simt umărul alături și lipită toată de el mă simt legănată...

– Dar oamenii de pe stradă?

– Umbrele trec pe lângă noi! El nu știe că-l văd numai pe el!

– Dar, bine, de ce?

– Fiindcă mi-i drag.

– De ce tocmai el?

– Așa s-a întâmplat. Într-o zi, nu știu cum, parcă s-a răspândit în ființa mea întregă o mireasmă îmbătătoare și

dulce cu numele lui care mi se plimba prin minte, pe buze, în suflet. Nu știu cum s-a întâmplat, poate că știe el, el știe tot.

– Și tu ce zici?

– Îl iubesc, îl aștept...

– Și când vine...?

– Mă odihnesc în brațele lui, pentru că e istovitor să aștepti.

– Atunci ești nefericită?

– Nu! Fiindcă oricum vine... el strânge căldura soarelui, eu o culeg din zâmbetul lui, viața mea o continuă pe a lui cum el îmi completează până și lipsurile. Am adoptat culoarea cristinie și trăim cu frumosul tot mai ales că un suflet se contopește cu celălalt. Suntem unul!...”

„...da, culoarea cristinie e cea a fericirii, inconștiente poate, dar a noastră, acum, aici. Sperăm să nu fie a speranțelor deșarte cu toate că există o lume care nu ne poate decât condamna. Până acum timpul și norocul au fost de partea noastră. Dar când lumea va afla, când trebuie să iau o hotărâre mare? El spune că ar pleca oriunde cu mine, lăsând tot. Pot eu fi la fel de hotărâtă? Oare ce-o să se întâmple cu noi? Mă va lăsa să sufăr, îmi va păsa de suferințele lui când cei din jur vor sări violentați de pasul nostru? Vom putea rezista? Înfricoșătoare prăpastie cum să te trec?...”

Era încă sub impresia puternică a zilelor minunate când se aflase sub imperiul unor întâmplări mereu neașteptate și mereu frumoase visând împreună cu Teo. Cu adevărat încercase să nu se gândească la nici un fel de urmări pentru această dăruire a sentimentelor. Dormea de câteva zile bine și se hrănea substanțial sub oblăduirea dulce a bunicăi. Părinții fiind plecați în stațiune n-o însoțea nici o grijă așa că-și putea permite să-și aranjeze ea timpul. Rămăsese înțeleasă cu el ca

imediat ce poate să-l sune la telefon și să se întâlnească. Parcă simțea ceva ales pentru el acum când observase câte eforturi, ce energie și ce sume considerabile cheltuisese pentru a-i asigura ei și colegei sale un sejur cât mai plăcut. N-o lăsa să cheltuiască nici un ban, spunând că aceasta e plăcerea lui. În sinea ei ar fi vrut să-i fie recunoscătoare și uneori îl săruta sincer pentru asta. Mai ales că el nu încercase niciodată să fie brutal sau senzual cu ea, ceva ce dovedea delicatețea și pentru protejarea sentimentelor frumoase.

Fiind sâmbătă după amiază își puse mai întâi apa la încălzit pentru a-și spăla părul apoi încercă să citească ceva. Spre seară, pe neașteptate, apăru Dana care o invită la discotecă. La început refuză, hotărâtă să se gândească numai la Teo. Îi dădu chiar un telefon spunându-i ca s-o aștepte duminică dimineața. În vocea lui simțea vibrația aceea cunoscută ca în momentele de intimitate. N-avu timp să pună bine receptorul în furcă și reapăru Dana însoțită de doi consăteni.

– Hai, tu, Elena, ce faci. Uite e aproape seara și tu nu te îmbraci. Te pomenești că...

– Dana, nu vreau să ies nicăieri, mai ales azi. Mă simt obosită.

– Te pomenești că te călugărești! Lasă tu...

Privirea Elenei căzu pe unul dintre cei doi tineri, celălalt decât prietenul colegei sale. Cu părul lins și dat într-o parte, cu o cărare frumoasă, gâtul puternic, înalt, îi făcu o impresie bună. Aproape că nu-i reținu trăsăturile feței. Dintr-odată se hotărî:

– Hai că merg, cine-i ăsta?

– Cum, tu nu-l cunoști pe Cornuță, ăla fotbalistul de la „Victoria” noastră?

În câteva minute ieșiră de mană din casă și parcurseră aleea din fața ei. În stradă se întâlneură cu cei doi și cum nici unul nu spunea nimic, Elena se văzu nevoită să zică:

– Bună.

Aproape pe neașteptate se trezi alături de tânărul care fără prea multe fasoane întinse mâna și-i cuprinse spatele. După o clipă, destul ca el să priceapă că poate îndrăzni se îndepărtă ușor zâmbind stingherită în întuneric. Deși era hotărâtă să nu se mai lase atinsă de vreun băiat nu-l apostrofă. I se adresă fetei din față:

– Ce se mai aude pe aici, Dana?

Îi răspunse tânărul, a cărui voce abia cum o auzi, fără s-o impresioneze spunându-i că nu-s prea multe noutăți, că de ce a lipsit ea atâta.

Însală, după ce el plăti biletul de intrare, văzu numeroși ochi care o priveau cu insistență, mai ales ale flăcăilor dintre care unii se întorceau mereu spre ea. Cum nu mai primi alte invitații la dans aproape tot timpul fu partenera noului venit. Chiar începea să-i placă cum știe s-o apropie, figurile pe care le făcea, mai ales cele de break-dance și se simțea bine. Uitase de promisiunea de a se gândi la Teo.

Era aproape ora 23:00 când după câteva străngeri de mână în iureșul dansului ieșiră împreună, să ia aer.

– Hai să facem câțiva pași, șopti el.

– Dar nu prea departe, acceptă ea.

Pășea încet, tăcând, transpirați de efort și oarecum transportați de plăcere. Din sală se auzi ritmul îndrăcit al unei melodii englezești.

După vreo 30 de metri, în dreptul unei alei cu arbuști ea vru să se întoarcă înapoi dar el îi puse mâna pe umeri încercând s-o sărute. Dându-și seama că nu-i poate opune vreo rezistență

așteptă sărutul dar în secunde următoare îngheță când se simți luată în brațe iar apoi pumnul lui îi desfăcu lacom picioarele. Din sala de dans unde intraseră toți răzbăteau sunete stridente. Conștientă că e pierdută aproape nu schiță nici un gest de împotrivire, slabele sunete de protest și le înăbușea singură să nu fie auzită de cineva, paralizată de lăcomia și vigoarea bărbatului tânăr.

*
*   *

Telefonul de duminică îl anunță pe Teo că s-a întâmplat „ceva grav, foarte grav” dar când se întâlnește la câteva zile, ea, încă cu cearcăne la ochi părea a fi bolnavă.

– Ei, ce s-a întâmplat, spune-mi dragostea mea scumpă, de ce ești așa obosită, ce-a fost așa grav de n-ai putut să-mi spui.

– Am avut o criză de tetanie și am dormit o noapte la dispensar...

Și începu să-i înșire o poveste de adormit copiii, care culmea, se prinse. El deveni mai tandru și mai preocupat de ea. O servi cu dulciuri apoi se urcă în mașină refugiindu-se într-un colț de pădure.

Era o vreme noroasă din care răzbătea soarele și în roua dimineții pășeau de mână fiecare cu o altă stare de spirit, nepricepută însă de celălalt. El se purta exaltat. O purtă în brațe, o sărută lacom, o mângâie, se minună, se aplecă să-i sărute genunchii.

Se așază pe iarbă după ce el își așternu haina. Liniște și verdeață, vedere înspre oraș de rară măreție. Priviră câteva

minute după care el o înlănțuie din nou sărutând-o fierbinte. La un moment dat îi ridică puțin fusta încercând să urce mai sus.

–Stai cuminte, altfel plec. Am venit cu tine pentru ca să mă simt bine. Ah, abia acum respir aerul de puritate.

Din nou ascultător, Teo îi așează fusta, îndurerat în sinea lui că din nou e refuzat. Totuși asprimea ei îi plantă în inimă un spin al îndoielii: dacă, de fapt tot un alt bărbat a surprins-o, tocmai când el o aștepta mai avid? Știa foarte bine că ar fi putut fi și el „bărbat tare” dar o iubea prea mult să poată trece peste dorințele ei, mai mult sau mai puțin ghicite. Își aduce aminte de o vorbă din copilărie și-și zise că e și el acum, tot un prost în zi de Paști.

*

*   *

Îl hărțuia un dor imens. La ora devenită obișnuită o visa mereu senină, mirată și întrebătoare, imagine cu care-și mângâia sufletul din ce în ce mai chinuit. Apoi de dimineață până seara dorea s-o vadă aevea, își păstra văzul mereu treaz pentru a o descoperi în tumultul străzii. Era în perioada de finalizare a unei invenții astfel că timpul îi era foarte serios drămuț. Cu toate acestea își găsea destule momente când își lăsa slobode gândurile, căzând într-un fel de reverie temporară din care se smulgea cu greu.

De fapt existența sa devenea o permanentă luptă cu umbrele. Umbrele diverselor gesturi și înfățișări ale fetei pe care o urmărea cu îndârjire, cu speranță și cu o nesfârșită decepție. Aceasta din urmă și-o atribuia sieși, el care se credea un norocos chiar și în aceste momente când fără speranțe iubea cu disperarea din urmă. Pe măsură ce zilele treceau

sentimentele luminoase i se mototoleau în urma unei supreme forțe care-i destrăma gândurile și paraliza acțiunile.

Se gândea adesea că tocmai acum, avea nevoie ,cea mai mare nevoie de sine, deci de luciditate și că eforturile intelectuale de până acum trebuiau cât mai devreme concretizate. În birou rămânea ore întregi în contemplarea unei hârtii în care descifra ochii mereu mirați și întrebători, aceia care-l opreau de fiecare dată mai mult decât orice gest. Imaginea ultimă cu cearcănele mari și ușor vineții încadrate de o paloare neobișnuită, accentuând o frământare interioară gravă nu-i dispărea din față multe minute. Ca în secvențe cinematografice își mângâia prezentul cu frânturi de vorbe sau cu gesturi dintre cele mai delicate în care descifra o existență și pentru sine a celei divinizate. Acesta ar fi fost termenul potrivit: o diviniza. Din cauza aceasta și gesturile sale păreau lipsite de feminitate exprimând dorința de ocrotire, de protejare a existenței celeilalte.

O privise lung, lung, în timp ce ea stângace și sfioasă făcuse câțiva pași în fața sa, observând cu acea căldură intimă părul ei castaniu, fără artificii de modă, bluza albastră ce-i cădea cam largă pe talie, fusta încrêțită ce ascundea trunchiul osos cu șoldurile ceva mai proeminente dar exprimând sfiiciunea vârstei și a începutului de feminitate conștientă iar picioarele drepte, albe și delicate aveau, parcă imprimare, pe partea dindărăt vene albastrui care le dădea aparență de irealitate. „Ce păcat că va face varice devreme, atât cât e ea de frumoasă ar merita să trăiască așa o sută de ani”. Își aminti din nou vorbele prietenului său, ziaristul: „nu-i prea frumoasă fetișoara asta dar are pe vino-ncoace”. De fapt nu-și punea nici un moment problema frumuseții exterioare, intuise marile ei disponibilități sufletești și tocmai în fața acestora se închina

simțindu-se când un ales al soartei când un nedreptățit al ei. Posibilitatea alegerii îi scăpa și el era un alergător permanent între două extreme.

Perioada de timp, oricât de mică, în care n-o vedea i se părea o lovitură în interior exprimând acele explozii din timpul erupției propriu-zise. Era ca într-o permanentă legănare într-o realitate nou făurită, aurită pe dinăuntru, plumbuită pe dinafară. Știa precis că vor urma lovituri după lovituri dar eul său refuza să înlătore fie și pentru o clipă, acel alter-ego pe care îl reprezenta ea.

– Tu chiar ții la mine? Îndrăznesc, să îndrăznesc să cred că și tu mă iubești?

O întrebare tremurător și tremurând, cu ochii văpaie în ochii ei, pe care nu și-i ascundea ca de obicei. În treacăt își zicea că orice îndrăgostit vrea să citească totul în ochii iubitei, dar apoi se dovedește analfabet. În acele momente intuia tragismul situației în care se zbătea într-o speranță absolut irealizabilă.

– Nu știu de ce mă întrebi. Cea mai bună dovadă e că sunt aici cu tine. De fapt, încerc să nu mă gândesc („oricum nici eu nu reacționez destul”), am venit să te completez!

– Și totuși, nu-i bine să te joci cu dragostea care te poate face neom.

Ploaia de sărutări, îmbrățișările aproape sălbatice dar mereu caste subliniau de fapt aceleași sentimente. Beția simțurilor pe care o simțeau apropiindu-se unul de altul, nu ajungea însă până la dezlănțuire totală, iresponsabilă. I se părea că rămâneau mereu curați atât în sinea lor cât și în realitatea exterioară. Amalgamul dorințelor se limpezea totdeauna la porțile albastre ale existenței senine.

Își simțea sfârșeala în mădulare ca rezultat al stimulului provenit din dorința de viață. Sfârșeala asta se accentua cu cât timpul de la ultima întrevedere era mai lung și se asocia cel mai des cu durerea de stomac.

Ieri avuse convingerea cam nelămurită că e căutat și că o va întâlni deși știa că e departe de oraș. Dar nici o secundă, ca atunci pe munte nu l-a părăsit senzația prezenței ei. Toate încercările de a o găsi la telefon au fost infructuoase. Era prea multă lume în jurul unei mari iubiri; și cum aceasta este proverbial însingurată eforturile de a o scoate în afara lumii rămâneau doar ca atare. Și ieri ca și astăzi o surescitare deosebită puse stăpânire pe el.

„Astăzi trebuie s-o văd! Trebuie! Trebuie!”

Deodată luă o hotărâre neașteptată. Ieși cam vijelios din birou, lăsând și ușile deschise iar în stradă făcu semn primului taxi. Șoferul, care nu-l cunoștea, îl cercetă întrebător dintr-o deformare profesională.

– Tot înainte! Deviza pionierilor i se părea cea mai nimerită. Apoi numai cu gesturi, fără un cuvânt îl purtă preț de 10 minute până prin dreptul casei ei. Avea la dispoziție, din goana mașinii o secundă s-o vadă. Înainte de a ajunge încă aproape se uită la ceasul electronic: 10, 19', 36". Apoi temător își roti încet capul spre stânga, pe măsură ce autoturismul rula cu peste 60 km/h.

O văzu!

În vântul din afară, în acea secundă, își umplu ochii și sufletul cu făptura ei scumpă. Dintr-atâtea secunde ale zilei, dintr-atâtea posibilități, iat-o pe cea mai fericită. Din nou ea îi completa existența atunci când trebuia: se îndrepta dinspre bucătărie spre casa mare, scuturându-și fruntea în vântul rece, prea rece pentru această perioadă, oarecum aplecată în față,

îmbrăcată în flanel de mohair bleu și cu fața întoarsă spre mașina care asemeni multora trecea prin fața locuinței...

„Ar fi interesant ce poți gândi, acum, dragostea mea scumpă, aș vrea să-ți spun din nou cât...”

Taxiul își încetini viteza cedând trecerea unui camion greu iar șoferul întrebă din nou din ochi.

– La uzină!

Când, fără să întrebe, șoferul primea banii pentru cursă murmură:

– Ce trăsnet, să plătească atât numai pentru o plimbare!

Pentru Teo însă porția din acest elixir al existenței însemna mai mult decât orice valoare imediată. Poate o pură întâmplare, poate o chemare tainică dintre cele două suflete care se caută, poate acel ceva care ar fi fost telepatie sau un fel de magnetism făcuse ca din nou cei doi să se vadă exact când fiecareia îi era mai dor de celălalt. „Poate numai mie...” îngână inginerul așezându-se tot așa de frământat pe scaun ca și atunci când ieșise. Totul ar putea fi în ordine, dar teama nu-l părăsea: în ultimele zile îl torturase gândul că Elena era din nou bolnavă, avea oarecari semne în privința asta, iar el se simțea neputincios s-o ajute. Nici măcar nu știa ce-i cu ea, n-avea cum să afle, zvâcnirea din interior spunea că e-n normal.

Dar dispoziția sa de muncă era cu totul alta. O secundă fusese de ajuns să-i modeleze profilul fetei văzută acum ca un monument durabil al iubirii. Așternu o „rugăciune pentru sufletul meu” cam așa:

Iubirea noastră care ne ești până la ceruri/ Sfințească-se precum e de sfânt numele tău/ Când ea își scaldă sufletul în cel al meu,/ Vie puterea ta, de a dărui iluzii și fericire între iubiții de pe tot pământul./ Facă-se voia acelor nebuni visători,/ Așa cum vreau și eu cu dragul meu de suflet/ Și dă-ne nouă

împătimiților cu aspirații/ Precum pâinea cea de toate zilele,
puterea de a o păstra frumoasă./ Și izbăvește-ne de gânduri ce
cutremură/ Măcar în anul de fericiri promise/ Amin! În
genunchi mă aplec în fața ta/ Icoană-minune, otravă dulce și
bună, Amin!” apoi compuse câteva versuri fredonând o
melodie:

Mă rog de tine frumos ca gândul, iubirea mea:
Dacă păstrezi ceva din ceea ce simțeam cândva,
Să fii frumoasă și să-l ierți pe cel păgân

Ce sunt, cu toată dragostea al tău... nebun! și încheie în
proză: te mai rog să vezi la robul tău de suflet nu ca la un obiect
de experiență. Să nu-i mai cauți petele din soare și să ștergi cu
un sărut tot ce ar fi putut fi mai rău. Te implor nu ucide ce-ai
crescut sub impulsul minunii pe care o reprezinți. Și multe te
rog, dar dacă sufletul tău s-a golit, schimbă sensul rugii. Cu
dragoste/ T.

*

*   *

De două zile furtuna s-a năpustit furioasă asupra
copacilor, oamenilor, animalelor lăsând să cadă stropii mărunți
ai unei ploii lungi de toamnă. Rafalele de vânt își găsesc ecoul
cel mai direct în sufletele ființelor îndrăgostite, solare prin
însăși apartenența lor. Nevoiți ca și păsările lumii să se retragă
înspre sălașurile lor, visătorii rămân în perimetre cunoscute, cu
gândurile aiurea, cu privirile inexpressive, cu urechea ațintită la
telefon sau la fluierul poștașului dornici să vadă mai repede
îmbunătățită vremea care li se pare nebună.

Oricum și în orice stadiu-anotimp al vieții ar fi omul
înărăuțirea previzibilă dar mereu bruscă a vremii la început de

septembrie determină un moment de autoanaliză și introspecție mai mult sau mai puțin conștientă. Este timpul , cel care-l obligă pe om să se gândească la ce urmează, așa cum de Anul Nou trebuie să existe momentul de bilanț după o perioadă a vieții. Și tot el dictează comanda cămărilor cu tot felul de borcane, ori răspunsurile la întrebările legate de aprovizionarea casei și animalelor.

Cea mai presantă întrebare pentru Elena era legată de apropiata deschidere a anului școlar pe care o aștepta cu destulă indiferență dar care-i deschidea o altă perspectivă a planurilor. Nu era îndeajuns de atentă nici în făurirea acestora fiind confundată mai mult în lectură și în micile mizerii ale gospodăriei complexe: solarul, angăriile de curte, spălatul rufelor, masa pentru ceilalți. Se trezea înspre seară că a citit, destul de puțin, că este foarte obosită dar că în urma ei nu se cunoaște nimic, deși a robotit toată ziua. „Hai că plâng puii!” o trezea tatăl, în care ar fi dat bucuroasă cu perna pentru figura lui hâtră. Nu avea cum să nu fie o bună gospodină, dar asta îi răpea prea mult din timpul necesar pentru pregătirea corespunzătoare a admiterii la facultate. Și ar fi vrut să stea orele cele mai multe ale zilei în fața raftului de cărți, în preajma personajelor de-acum cunoscute. Din ce în ce mai mult pricepea din operele critice pe care le consulta. I se părea că-l înțelege foarte bine pe G. Călinescu a cărui „Istorie a literaturii române de la origini și până în prezent” o fascina prin dimensiuni și prin excepționala capacitate de asociere. După fiecare pagină i se deschidea o altă viziune. Îi putea forma o altă părere. Își dădea cu disperare seama că nu știe atât de multe... „Când le mai prind eu pe toate? Cine mă mai poate ajuta? Teo mi-a promis tot ajutorul, dar cât poate și el?! Ce

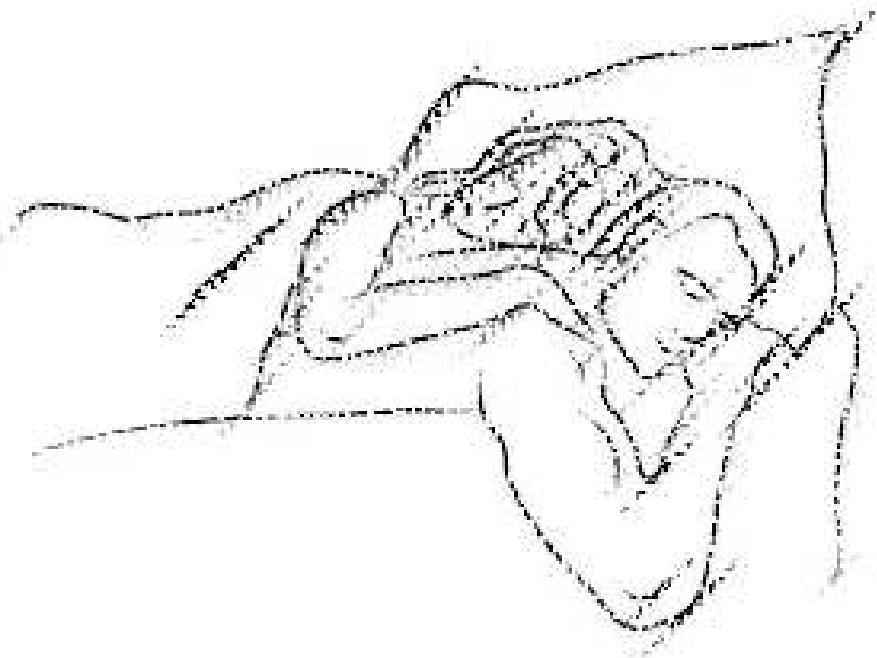
bine-ar fi să am mai mult timp să rămân cu mine mai mult. Și... cu el”.

Fata își dădea seama că în momentele cele mai plăcute simțea prezența omului în tot ce înconjoară și mai ales în învățătura înaintașilor pe care o sorbea cu nesăț. Se simțea încurajată în demersul ei știind că ceea ce nu pricepe pentru moment poate discuta pe îndelete după aceea, dezvolta idei noi, variante, alte aspecte. Tot la masa de lucru avea senzația deplinei libertăți fără ca mintea ei s-o ia prea mult razna, se putea controla foarte bine, avea minute bune pe care le dăruia celui departe acum, apoi se concentra și rămânea numai în lumea personajelor literare uitând de toți. El mai revenea uneori, scoțând-o parcă dintre acestea, dar se estompa, dispărând pentru un timp când revenea într-o postură autoritară îndemnând-o la „efort intelectual”. Avea astfel o lume în care se mișca bine, care-i întreținea moralul și-i dădea siguranță în tot ceea ce întreprindea.

Acum în rafalele de vânt parcă-i simțea prezența mai puternică. Singură și tare, ar fi vrut să schimbe cel puțin o vorbă cu el. Încercă să-i comunice prin telepatie ceva (credea că poate) dar știa foarte bine că nu-l poate auzi așa că încercă să-și aștearnă gândurile ca într-o convorbire în care doar inima să vorbească. „O zi ploioasă dar frumoasă. Cerul, ca o mare învolburată aplauda sonor timpul tăcut. Copacii se încovoiau grațios voind să sărute pământul umed de frumusețe. Câțiva puiți de salcâm se zbăteau într-un ritm alert încercând parcă să se smulgă din lume, din neînțelesul ei. Fiecare picătură de apă își găsea ecoul într-un suflet împovărat de iubire, iar din distilarea gândurilor se ridicau lacrimile.

Dac-ai fi aici! Mi-e dor de tine, de tine. Mă întreb dacă tu mă iubești, dacă te gândești la mine sau deja ești alături de

altcineva. Aș vrea să nu mă intereseze ultimul aspect al vieții tale dar tu nu ești altceva decât sufletul meu, ajuns la o etapă superioară. Ceea ce mă consolează este însăși amintirea unor zile de adevărată dragoste. Măcar acestea să te facă să nu mă pedepsești prea crud. Suntem departe și totuși prea aproape. Te simt, te respir... trăiesc pentru tine. Numai o mână să întind și am să găsesc umbra ta care m-a urmărit mereu. Simt că nu pot trăi fără tine. Ce vrajă ai legat de sufletul meu încât să nu pot fără a mă gândi neîncetat la noi. Noaptea nu-mi sunt altceva decât minute de întâlniri, de șoapte...

Încerc să mă exilez din realitate, de revederi și află că nu mi-e ușor. Dacă ne-am vedea în fiecare zi aș suferi mai mult. Poate ai să crezi că nu te mai vreau, de am refuzat ultima întâlnire dar... pe cuvânt că mi-e foarte greu..."

Dintr-odată apăru fratele cel mic și-i fură hârtia de sub stilou și oricât se strădui s-o recapete nu reuși. Brusc se lăsă să cadă slăbită și fără voință pe patul de lângă fereastră indiferentă la ce va urma. Asista la lectura mută a propriei scrisori, lăsând la voia întâmplării tot ce poate urma. Era și așa sleită de atâta așteptare și atâta patimă. Adineaori ar fi fost în stare să alerge până în stradă să-l aștepte iar acum îi era totul indiferent.

„În definitiv de ce atâtea gânduri pentru el, când eu am de învățat, trebuie să-mi făuresc un viitor și apoi să mă îndrăgostesc! Ce, n-am timp?” Din suma unor astfel de gânduri nu rezulta nici un fel de importanță pentru scrisoarea pe care fratele mirat și contrariat o citea. Nici n-a realizat prea bine că a dispărut cu ea alergând la mămica. Era în starea în care omul nu mai schițează nimic în legătură cu propria sa apărare. Oboseală, așteptare, slăbiciune fizică, inconștientă a gândurilor, renunțare și parcă o dorință de a dispărea cu totul se amestecau într-o moleșeală greu de explicat; parcă niște ochi invizibili au hipnotizat-o și simțurile ei nu mai puteau reacționa în nici un fel. Un soi de somnolență își făcu simțită prezența și fata rămase mirată de lipsa ei de voință ca și de absența impulsului vieții pe care-l aștepta, pe care l-a simțit întotdeauna. Era ca și când luându-i-se scrisoarea l-a luat pe Teo. Și luându-i cineva pe acesta i-a răpit dorința de viață.

Urmă însă o adevărată tragedie.

Mai întâi sosi alarmată mama, fluturând nemulțumită foaia și încercând să afle cui poate expedia ea o asemenea misivă.

– Dar tu, Elena, ești fată mare, cum poți scrie cuiva așa ceva! Chiar dacă iubești pe cineva, ca fată, nu trebuie nicicum să recunoști, dar să scrii asta! Nici o femeie nu trebuie să...

Aștepta în stare de semiconștiență să treacă și acest val. O enerva cumplit considerația că e mare și încă naivă, ea care de fiecare dată a făcut cam ce-a vrut, pornind de la însușirea responsabilităților sale. Știa că nu e destul de stabilă în sentimente dar bruma ei de personalitate se revolta împotriva tutelării mărunte.

Seara veni momentul cel mai greu. Încunoștiințat, tatăl, cu o mină severă o luă la întrebări, promițându-i din priviri o bătaie zdravănă. „Hm, bătaie la 17 ani!”

– Cui ai scris așa frumos, fată-hăi?

Așteptată și în același timp nouă, întrebareanu-i provocă nici o emoție în starea sa sufletească neintervenind nimic. Simțea că viața trece așa, fără zgomot și fără importanță pe lângă ea, pe lângă ceilalți și ea privea cu indiferență. Răspunse cât se poate de natural, deși toți se așteptau să tacă precum în cazul confruntării cu mama:

– Nu știți că eu scriu, că scriu o carte? N-ați aflat de rezultatele mele de până acum? Ce poate fi asta decât o încercare scurtă?

Desigur răspunsul nu fu socotit mulțumitor și plouau amenințările de tot felul. Avantajul a fost că s-a discutat calm și fără enervări crescânde. Ea a ascultat fără să scoată un cuvânt, gândindu-se cât de împrăștiată este și că, de fapt, de peste un an se simte mereu fericită când gândul i se oprește la o anumită persoană. Nici părinții și nici fratele nu-i sunt așa de apropiați ca cel care cu sau fără voia lui i-a captat gândurile și sentimentele.

Viața nu-i oferea însă numai flori.

Trecură câteva săptămâni, răstimp în care-și sărbători fastuos ziua de naștere, mai participă la câteva distracții și aproape, părea, să fi uitat de Teo ale cărui gânduri o luaseră

prea mult razna. Cu toată interdicția într-o zi primi un telefon de la acesta, la care rămase cam indiferentă.

Veni ascultătoare la întâlnirea din parc. Părea numai ceva mai îngândurată, strângându-și cu dreapta mapa primită cadou de la Teo cu cele câteva caiete de școală iar cu mâna stângă balansând o pungă galbenă din plastic, cu cele câteva nimicuri. Cine ar fi văzut-o, în afară de paloarea ceva mai accentuată a feței n-ar fi observat mai nimic, părând doar mai adâncită în gânduri decât era. În uniformă de liceeană, cu demi-sacou bicolor (gri și alb înflorat), părea mai zveltă decât rezulta în urma kilogramelor în plus din ultima perioadă de timp. Pășea atentă pe asfaltul neted ca și cum ar fi ocolit cu grijă denivelările de pe un drum.

Dormise ceva mai mult decât de obicei reușind să ajungă la școală abia cu puține clipe înainte să intre profesorul. Colegii o priviseră puțin uimiți dar faptul nu stârni nici un fel de comentarii. Zâmbise cam forțat simțindu-se privită și-si scoase liniștită caietul de notițe. Apoi în cele trei ore notase mecanic de pe tablă sau intervențiile colegilor încercând să-și adune voința pentru a-și respecta o conduită ce voia să și-o impună. În ultima vreme se simțea sătulă de iubire și era într-o nehotărâre cumplită. Ce să facă cu Teo de care avea atâta nevoie, cu care ar fi vrut să termine, acum după ce Ilarie îi declarase dragostea lui atât de aprinsă. Ce băiat și Ilarie ăsta! Mai drăguț decât Darie și mai deștept decât Relu. Ce personalitate afișa el! E drept că atunci când a invitat-o la discoteca satului n-a prea știut cum să-i spună că o iubește „Hai, fa, tu nu vezi că mor după tine!” iar apoi când a sărutat-o a fost prea violent. Ce era să pățească pentru asta. La ai casei le-a spus că s-a lovit cu o creangă, dar ei au observat mai târziu. Mai greu a fost cu Teo care cum a văzut-o i-a spus:

– Vezi că ăla te-a sărutat prost!

Își pipăise mașinal pata vânătă de la colțul buzelor și îngăimase că s-a lovit încercând să coboare niște vase de bucătărie. Făcuse și o imprudență spunându-i apoi că „asistase” la o declarație de dragoste tare vulgară. El simțise instinctiv despre ce este vorba și tăcuse înneecat. Multă vreme nu scoase nici un cuvânt și când ea voise să plece mai din timp din biroul cunoscut o conduse tăcut și întunecat. Așa de întunecat că nu s-a îndurat să-l lase astfel și a renunțat la întâlnirea cu tipul.

Discuția care a urmat s-a prelungit la aproape două ore. El ca întotdeauna tandru și atent își dezvăluia pasiunea arzătoare care o înduioșa. Își dădu seama cu un fel de regret de frământările mistuitoare ale omului pe care credea uneori că-l iubește și de al cărui sentiment se simțea măgulită. Cine n-ar fi dorit să fie adorată de o mare personalitate. Dar... dacă cel tânăr însemna altceva, decât experiență!?! Și parcă nu era nici prea grăbit și nici prea moale. Îi plăcea. De fapt îi plăcea pentru aerul său tineresc, pentru înfumurarea specifică vârstei și pentru că i se simțea superioară. N-o interesa ce poate cu mintea, îi plăcea animalul din el. Mai ales că știuse să-i spună că i-a simțit lipsa din discotecă și i-a împărțit toate zvonurile ce circulau pe seama ei. Cum Dana nu-i prea spusese multe acum îl credea pe el, cuvânt cu cuvânt, deși multe, nu-i erau deloc pe plac.

Lui Teo îi strecură că ar mai fi scris ceva și chiar îi dădu să înțeleagă că el ar fi ego-ul său într-o etapă superioară. Omul păruse a crede. Privindu-l înșeninat mai apoi, gândi vicleană: „ce prost e omul îndrăgostit, crede ce vrei și ce nu vrei”. Înțelesese apoi, cu toată lipsa ei de experiență că ar putea face orice din omul acesta care din devotamentul iubirii ar fi ajuns

și la cel mai mare sacrificiu. Și era convinsă de asta. Se înfiora cel mai mult la gândul căsătoriei cu el.

Dar asta era acum două săptămâni. Acum, după ce Ilarie îi aținuse de atâtea ori calea cu cărlionții lui și cu țigara în colțul gurii (gustase și ea mai multe fumuri) parcă nu-i păsa prea mult de Teo. Într-o convorbire chiar îi spusese voalat:

– Știi, sunt îngrozitor de schimbătoare!

El ar fi trebuit să priceapă, poate chiar a priceput deoarece iarăși a vorbit multă vreme cu multă căldură și revenise cu sufletul alături de el. Poate va reveni și acum dacă va avea răbdare cu ea. Gândul că oricum n-o va părăsi, deși simțea o amenințare cândva, era deosebit de statornic. Că simțea o răcire a sa față de el era clar. Poate mai contribuise la asta și discuția cu Elvira care-o pusese în temă cu niște zvonuri că ar mai avea pe cineva, ori părerea Evei că cel mai bine ar fi să-și recupereze mai întâi manuscrisele de la Teo și apoi să-i dea cu piciorul. Nu se prea simțea în stare să-i facă vânt dar se gândea că nu are ce face: deja i-au ieșit vorbe, puteau afla părinții. Apoi colegii și colegele ei știau prea multe, se mai aflase și pe la el la fabrică. Acum îi părea rău că se lăudase față de mulți dar nu mai avea ce face. Cel mai bine era să renunțe la el. Și așa era nepotrivit pentru ea. Auzi să se îndrăgostească într-atât de ea! El, om matur!

Ce-i drept e tare plăcut să auzi o declarație de dragoste făcută de un om deștept. Și cum se simțea bine dar atunci când îl auzea era minunat: „inima mea dragă, ție îți pasă cât pot eu să te iubesc? Ce farmec și gingășie strecuri în sufletul meu, minunea mea dragă?” Și-i simțea tremurul delicat al mâinilor și al corpului. Învățase să-i stăpânească pornirile și-l simțea totdeauna ascultător și atent. Chiar începuse să creadă despre ea că are farmec și pe deasupra puteri magice. De altfel nici nu

se putea altfel devreme de atâția se îngrămădeau să-i declare iubirea lor. Nu-și puna problema că acestea ar fi fost mincinoase sau că faima sa nu este dintre cele mai bune. Când îi comunicase din zvonuri lui Teo acesta o liniștise:

– În jurul femeilor frumoase și al bărbaților deștepți se țes tot felul de legende. Tu să fii atentă ce ai de făcut pentru a ajunge cineva și pentru a te impune în societate.

Mai rămăsese o umbră ușoară care iată, acum, a dispărut. Tot el îi deschise ochii spunând că unei fete, pentru a ajunge „sus” îi trebuiesc îndeplinite trei condiții: să aibă față comercială, adică să fie drăguță; să fie deșteaptă – și ea este – și să aibă pe cineva acolo sus care s-o ajute. „Ce ți-i și cu experiența asta de viață. Elvira spunea că se simte copleșită în prezența lui pentru că prea multe știe. Uneori mă agasează și pe mine cu tot felul de sfaturi și de previziuni care se tot adevăresc. Dar tot am să fac cum cred eu!”

De fapt din dorința de a nu-i mai urma sfaturile hotărâse să-i ceară manuscrisele „și dacă vrea să le publice el?” de ce să-i folosească rezultatul imaginației sale?

Acum că i le luase și cam sigură că nu mai are nici o copie se simțea mai plină de sine, mai matură și-i creșteamăi mare hotărârea. Se ambiționa să-l facă să înțeleagă cât mai repede de noua ei stare. Mai întâi îi va vorbi la persoana a doua plural cu pronumele de politețe, apoi se va ține cât mai departe de el să n-o sărute, nici mâinile nu i le va da să i le strângă. Ca să-și prelungească plăcerea îl va lăsa să vorbească dar va căuta să tacă ea cât mai mult, mai vede ea până la urmă...

Îl văzu scriind ceva pe o bancă de pe aleea opusă și se îndreptă mașinal înspre el care părea a n-o fi văzut.

– Sărut mââna, Elena! Ce faci tu, fată frumoasă? Mă bucur prea mult că te văd...

Ea se prefăcu că nu-i vedea gestul de a-i săruta mâna și ochii căutau pe alături să nu fie văzuți de cineva. Prin apropiere treceau grupuri de elevi care se întorceau de la practică.

– Aștia-s de la tine?

– Nu, nici din clasă nici din liceu!

O luară pe o alee mai retrasă spre a se depărta de privitori, acum nedoriți, el se oferi să-i poarte mapa sau punga cu lucruri dar ea refuză îndărătnică.

– Mi-a fost atât de dor de tine încât mi se pare că a trecut un secol de când nu te-am văzut.

– Da' de unde, au trecut, câte zile?

La adăpostul teilor și a unor tufișuri el îi luă lacom mâna pe care o sărută cu patimă. Păru că și ei îi face plăcere deși în primul moment și-o retrase.

- Ce-ți place ție să-mi săruți mâna!?
- Știi de ce o fac?
- Știu, știu, nu-i nevoie s-o repeți!

Se îndreptau spre ieșirea mai tănuită din parc și la adăpostul unor ziduri el o sărută. Ea rămase inertă, cu buzele strânse, mută. Acum începea să știe de ce se poartă așa și nu-i părea rău să fie rece ca altădată, se mai gândea la alte întâlniri (nu cu el), se bucura că are voință să reziste.

De data asta valuri de căldură și spaimă se succedau în corpul lui Teo care începea să priceapă la rândul-i că fata asta pe care-o simțea ca părticică din el, e de gheață. Își zise că poate fi obosită sau preocupată de tema ei de sinteză.

– Ei, cum ți-a mers astăzi? Haai, vorbește, tare vreau să te ascult!

Elena înșiră fără chef câteva banalități și o discuție sumară cu profesoara. Se plimbau pe o stradă cu case particulare arătoase. El observa îndurerat o indiferență accentuată și nu-și putea explica în nici un fel cauza. Căută să afle:

– Ți-ai recuperat materialul dat la lectură ieri? Curios, nu mă deranjează decât dacă ar face-o Eva. Ține cont că anumite fragmente nu ar trebui să ajungă în mâna ei.

Elena dădu din cap că a recuperat păstrând o tăcere ne semnificativă.

– Știi, Elena, te simt așa de aproape sufletește încât uneori am senzația că doar trebuie să întind mâna să te ating. De exemplu astăzi m-am trezit cu senzația că te cuprind cu stânga.

Fata nu mai păru încântată de mărturisire ca altădată. De fapt se gândea dacă mai e cazul să continue jocul acesta. Poate că-și dădea tot mai mult seama că este un joc ce începea s-o

plictisească. Așa că atunci când el o trase către sine la un colț de stradă mai dosnică se îndepărtă ceva mai hotărâtă, dar tot fără să spună nimic. Suportă și un sărut.

Mai discuta ră un timp despre probleme de școală, despre interesele ei imediate și de viitor, despre disponibilitățile lui. Între timp Elena se tot întreba ce motiv ar putea invoca să provoace o ceartă ca pretext de despărțire. Se încrâncena chiar când nu poate trece peste căldura cu care îi vorbea omul de lângă ea. Abia la despărțire găsi un nod în papură când el zise în glumă:

– La revedere, nas belit! Sărut mâna, Elena, te aștept joi, dacă nu vii tu, vin eu după tine.

– Ba, pentru că m-ați făcut așa, nu mai vin deloc, am să vă pedepsesc!

– Dacă știi că vii, te aștept oricât, nu plec nicăieri...

Din nou prilejul de a scăpa de obligații:

– Nu, mai bine faceți-vă treaba, nu știi dacă vin!

Ca o nouă implorare izbucni Teo care o văzu iarăși, ca altădată indiferentă, grăbindu-se să plece, cu fața imobilă:

– Te rog, nu amâna, vino, joi, te rrroog!

Ea făcu un gest ca de adio și coborî de-a lungul străzii fără să se uite nici o clipă înapoi deși o privea cu ochii încetoșați de dragoste.

Se gândea, strângând din dinți, că de data aceasta putea să-și plângă de milă. Realiza tristețea infinită ce-l cuprindea cu fiecare pas al ei cu fiecare clipă în care i se scurgeau ani de așteptare și speranță în izbăvire prin iubire.

Gheara aceea nemiloasă îi apărea din nou strângându-i ca într-un clește pieptul în care simți din nou tăieturi ascuțite. Își putea blestema soarta mai ales că nu reușea să se smulgă din patima asta chinuitoare că este o biată frunză căzută sub un

destin cumva mai altfel dar tot atât de dur ca de când e lumea. Se simțea damnat pentru imposibilitatea prelungirii unei clipe de comuniune sufletească întrezărită doar două momente în aproape doi ani. Nu se simțea încă părăsit dar golul ce-și făcea loc în sufletul lui mai putea avea acoperire. Când valul de căldură îl străbătu din cap până în picioare își strânse puternic pumnii și dinții ca o împotrivire la eșuarea din viață. Părul i se ridică parcă spre ceruri când înțelese cu o spaimă de moarte grozăvia clipei pe care o trăia. O aștepta, era conștient că și această clipă va veni dar nu o voia nicicum așa de repede. Parcă de sus cădea vertiginos o stâncă de care nu se putea feri. Când pietroiul căzu în stomac își pierdu pentru o clipă echilibrul și și dădu seama că trebuie să facă pași din colțul străzii unde rămăsese nemișcat și cu ochii în zări. În câteva secunde îmbătrânise cu douăzeci de ani. Dar nu revenise la vârsta sa, reală. Dragostea e ca pojarul: arde și trece cu urme.

Dar cu cât e mai târziu cu atât urmele sunt mai adânci. Premonițiile i se adevereau și începu să sufere în sine tot mai mult. Aproape la fiecare gând în legătură cu fata un fior îi săgeta tot corpul pornind din stomac. Răsucirile dureroase erau pe atât de dese pe cât timpul îi permitea să se gândească la ea. Se obișnuise într-atâta cu imaginea Elenei, încât în orice împrejurare o lua ca martor, își închipuia atitudinea, mișcările ei. Pură sugestie, dar omul se simțea fericit. Își zicea că toate energiile și le punea în slujba fetei și era cinstit cu sine și cu ea, străduindu-se pe toate căile să-i fie de folos fără ca ea să știe. Era o chestiune de devotament și se simțea bine având un scop precis al activității sale extraprofesionale. Învățat să nu țină cont de bârfă nu-și punea problema ce-ar spune colegele ei, camarazii lui. Cum să nu fie gata de orice sacrificiu pentru ea?

Într-una din zilele de practică, ceva mai absent, neputându-și cenzura atitudinea stătu mai tottimpul cu ochii după ea. Nu realiza prea bine dacă și colegele în special îi urmăresc mișcările, dar la un moment dat i se atrase atenția de față cu toți ceilalți:

– Dar unde vă gândiți așa de sunteți plecat!?

Surprins o clipă, tăcu apoi frecându-și sprânceana dreaptă cu degetul:

– Cum unde sunt! Sunt cu... voi!)

De fapt, se simțea luat de niște ape tulburi în care trebuia să înoate spre a nu ajunge la fund. Era în același timp un orizont închis din care nu putea evada: nu putea renunța la obligațiile familiale, ceilalți aveau mare nevoie de el, unul avea admitere și nu se prea preocupa de el (indirect fata influența destinul unui tânăr cu care n-avea nimic).

Se condamna singur pentru că și-a închis într-atât existența, la numai două personaje, într-o iubire fără perspective pentru că nici fata n-ar fi acceptat o altfel de aventură, nici n-ar fi vrut să-i limiteze zborul tineresc. Îi venea adesea să-i spună cu toată durerea din suflet: „Deși te iubesc atât de mult, renunț la tine, să nu mai vii!”, dar se mulțumea să-i amintească des că ea oricum face ce vrea. Într-o discuție i-a spus că așteaptă ca pe ștreang momentul când îl va părăsi și-și închipuia că va rămâne singur și izolat tocmai el cel obișnuit să mângâie patern obraze tinere. Ce ceață! Din situația aceasta despărțirea i se părea cea mai nepotrivită. „La ce m-aș aștepta de fapt? Cu mine nu se poate mărita oricum am socoti, ea este la vârsta nestatornică, ce-i pot cere? Și cu toate acestea are atâta nevoie de mine! Cum să fac?” Nu-și punea nici o secundă problema de răsplată, nici vorbă de cea sexuală. Ar fi vrut să cadă cu ajutorul acolo și când era nevoie.

Îl durea marea brumă de neîncredere pe care i-o arăta fata și se condamna destul pentru această prea mare apropiere. Nădăjduia absolutul, pentru că, se spune, dragostea-i trecătoare. Iubirea absolută rămâne o utopie a tuturor timpurilor. Mai gândea că dacă în viața politică și socială nu va putea obține mai mult iar în profesie tindea să fie ruinat, salvarea din marasmul vieții provinciale rămânea dragostea cu incandescența ei, dar putea rămâne un perpetuu îndrăgostit?

Participă la câteva discuții în care simți acele colegilor:cineva bătu apropo că prea se retrage cu o elevă în cabinet și-l întreabă de ea, într-o zi directorul îl întreabă de fată și când el răspunde că nu știe, acesta formulă: „Dar cine știe cel mai bine?”. Cu o seară mai înainte un bun prieten al său, ziarist, îl descumpănise cu o altă întrebare când l-a întâlnit în compania unor eleve:

– Tot cu eleve umblați, nu s-au săturat de Dvs.? Așadar în târg circulau zvonuri destule.

Suferința poate continua în somn: verifica pe propria piele de o bună bucată de timp. În ultimele cinci luni, nu dormise zece nopți întregi. Făcea eforturi disperate să scape de imaginea ei dragă și cu cât se încrâncena mai mult reușea mai puțin: îi revedea expresia feței, gesturi, îi reconstitua gânduri și intenții și de fiecare dată uita să se oprească la pragul realității adevărate ori din cauza aceasta himerele îl distrugau. Era o ancorare fără speranță și o știa mult prea bine, era platonice și o considera normală. Dar ea? Când dorințele devin mai aprige, exacerbate de apropierea altui sex evident că nu totul este normal și oricât de refulate acestea izbucnesc tumultuos în anumite împrejurări. Așa se motivau bizareriile în prezența altora deși suferea că nu poate ține la ei și accepta s-o curteze, lipsa de experiență făcând-o să sufere fizic.

Situația lui Teo nu era dintre cele de invidiat. Obligațiile familiale și oficiale, preocupările în cercetare îi cereau unele conveniențe respectate și un comportament pe măsură. Valurile pasiunii cereau alte măsuri însă, iar el se lăsa moale în voia lor cu o voluptate rară. Se îmbătase într-atât visul mării iubiri că pe lângă orele petrecute în timpul zilei cu gândul la Elena, în timpul nopții, la ore mici, și-l mai odihnea îndelung văzând-o aeeva. După atâtea nopți se crease un fel de reflex condiționat și așa cum lucrătorii de la C.F.R. au anumite manevre la anumite ore (pe care le execută corect, somnolenți fiind), după un vis scurt, cu Elena eroină principală, la ora 03:20 se trezea deplin, privind-o cu ochii deschiși. Întotdeauna ceea ce visa înainte de plecarea la serviciu se adeverea apoi, astfel că chiar dacă realul nu era chiar așa, el păstra mai durabilă suprarealitatea din vis.

Constata un fapt absolut autentic. Cât fata era îndrăgostită de el, tot ce se visa în legătură cu ea, se adeverea direct sau indirect. De exemplu simțea foarte clar când ea este la telefon deși nu-l suna la ore exacte. A ieșit în oraș în anumite momente, când, simțea că „nu se mai poate” și că trebuie s-o revadă și se întâlneau neprogramat. Numai că minunea nu putea să țină prea mult. Intervenea și sugestia dar visurile nu mai aveau acoperire în fapte. Ceva ca în laboratoare: ceea ce reușea „în vitro” nu era identic de viu.

Se întreba adesea cu ce reușise ființa aceasta să clatine niște obișnuințe din răstimpul anilor și să-l tulbure într-atât. Căuta să-i descopere defecte și să-i minimalizeze calitățile și-și căuta sieși nenumărate lipsuri, își făcea cele mai amare imputări pentru că stă prea mult în inima fetei care oricum trebuia să-și găsească pe altcineva. Voia să-i dea sfaturi chiar și în privința asta tocmai pentru a fi fericită. Era deosebit de

preocupat de destinul ei, dar de la un timp o simțea preocupată, frământată, rece chiar.

Cam de la același timp se trezea doar cu durerea, aceea surdă în piept și-și supraveghea valurile de fierbințeli, ca adevărate frisoane care-i determinau afluxul de sânge în creier și din cauza aceasta de somn nici nu mai putea fi vorba. Câte o întrebare fugară îi direcționa raționamentele: „De ce, Elena? Cum ar fi bine aici?”, dar de fiecare dată totul se încheia într-o ceață imposibil de pătruns. La întrebările „până când, până unde?” nu reușea nicicum un răspuns mulțumitor, așa că rămânea cu o speranță nelămurită, chinuită de dor, în imposibilitate cel puțin de a se destăinui cuiva și suferea cumplit de unul singur. Devenise colțos și mereu nervos în relațiile de serviciu ca și în ambianța casei. Era un altul, simțea asta, și încă nu putea să-și revină, deși trebuia. Dar la 03:20 iarăși se trezea eu aceleași frământări.

Din nou durere surdă în tot corpul, răsuflarea grea, cuțite în dreptul inimii. Omul livid care se mișca mașinal într-o linie șerpuită încadrată de cele două benzi ale trotuarului se simțea înfrânt fără să recunoască și prin asta poate nu se prăbușea. Valurile de sânge fierbinte care-l luau de la picioare înspre cap din ce în ce mai des marcau înlănțuirea tot mai aprigă a unor gânduri pe care în altă situație nici n-ar fi bănuț c-ar putea să le aibă. El om serios și activ încercat de gândul sinuciderii! El, care și-ar fi bătut joc de oricare alții ar fi vorbit de o asemenea prostească eventualitate...

Omul simțea că moare puțin câte puțin, cu fiecare pas care-l îndepărta de ființa dragă, până mai ieri accesibilă și supusă, azi un sloi de gheață în creștere. Nici n-ar fi putut bănuț vreodată că fata asta atât de caldă și mereu minunată poate fi de o reținere atât de hotărâtă. Chiar când cu ultimele rezerve

de energie, cu toată ardoarea sufletului îi ceruse un sărut ea rămăsese îndărătnică și neclintită într-o hotărâre greu de înțeles. O privea cu o durere mută pe care nu voia s-o înțeleagă când ea se străduia să-l îndepărteze cât mai mult. Se păstra rece și distantă. El nu mai putea avea atâta energie să poată topi răceala ei. Sleit de orice energie morală încercase să ajungă la inima ei. A fost absolut imposibil. Era prea departe, prea bine închisă, prea insensibilă, ferecată într-o prea mare hotărâre. Pricepea și se simțea distrus pentru că nu găsea o cale de a-și comunica frământările, părerea de rău, ca în fața unui zid impenetrabil, întâmplările din ultimele zile i se învălmășeau în minte fără prea multă legătură între ele...

...Zi de toamnă aurie spre seară descoperindu-și frumusețea pe care doar suflete alese o pot percepe în măreția ei. După bruma din seara precedentă galbenul copacilor bătea înspre maroniu. Se aude distinct trenul pe linie în camera tot mai obscură în care Teo așteptă nerăbdător ora stabilită de ea, parcă îmbufnată că el nu a căutat-o. Nu fusese vorba să-și telefoneze astăzi dar îi așteptase soneria astfel că atunci când Elena îi stabilise ora avu emoții ca în fața unui examen așteptat cu încredere.

Au luat-o cu mașina pe un drum de acces dintre tarlalele cu porumb în ideea de a urca pe o culme apropiată „vreau să avem senzația deplinei libertăți, acolo, departe de lume, să rămânem numai noi”. Dar tocmai în vârful dealului erau combine la lucru în jurul cărora trebăluiau mulți oameni. Cu toate acestea s-au oprit, riscând, evident să fie recunoscuți sau întrebați ce caută pe acolo, pentru că era un prea frumos apus pe care nu voiau să-l piardă. S-au uitat unul la altul și au oprit instantaneu. El o luă în brațe, fermecat de reflexele bluzei de fâș roșu pe fața albă, senină și destinsă. Parcă ghicea o anume

reținere, un anume gând care se zbătea să iasă la iveală „O fi vreo nouă pasiune?” Era ca în timpul luptei crâncene în care nu știa dacă are arma învingătoare sau nu. Încerca s-o îmbrățișeze și ea rămânea moale, inertă așa că la un moment dat o întrebă văzând-o că tremură ușor:

- Dacă ți-e frig hai în mașină!
- Încă nu, e prea frumos apusul acesta.
- Uite și culoarea cristinie, culoarea iubirii.

Îi venise deodată, să denumească așa amestecul de culori ale unui splendid apus. În adevăr deasupra grămezii de dealuri se înfățișa o imagine superbă. Dacă văile pe care le ghiceau se completau cu întuneric, peste dealuri stăruia câte o undă luminoasă încertă într-o schimbare greu sesizabilă. Norii aveau culorile cele mai diferite începând de la roșu și grena până la cenușiu din ce în ce mai închis cu cât brazdele se depărtau de soare. Pe o porțiune de câțiva kilometri în dreptul locului unde dispăruse astrul zilei se crease un cerc ușor vizibil ca un fel de curcubeu sau arc de triumf iar în golul dintre nori și pământ se instala încet un covor cu nuanțe între verde și portocaliu. Roșul aprins de sub arcada norilor impunea prin masivitate iar oranjul și verdele erau diafane și halucinante. Nu mai văzuseră un asemenea spectacol.

Totdeauna după asemenea apusuri frumoase urmează zile lungi cu frig și ploaie, exclamă el cu regret.

*

*   *

...Îi așternu o lungă scrisoare izvorâtă dintr-un noian de frământări într-o curgere harnică a slovelor.

„Draga mea inimă rece

Îți scriu la ora mea devenită de chin în loc de cea fericită. Cuvintele ca și viața mă părăsesc din ce mai mult, pe măsura epuizării mele sufletești. Nu fac nici un fel de literatură când încerc să-ți înfățișez acest gol dureros, de care sigur n-ai avut, și-ți doresc nici să nu ai parte. Am impresia că dorința și forța mea de viață trec prin momente de grea cumpănă. Și nu-ți pot imputa nimic, aproape nu pot face nimic, nu mai sunt nimic. Am avut norocul și nefericirea să te cunosc, să te mângâi, să te sărut, să-ți pătrund câteva clipe în suflet și pentru aceasta plătesc, mă așteptam să plătesc... dar e prea mult cum plătesc.

Am plecat eu oțelul ochilor tăi în inima de atâtea zile într-un efort de a rezista. Pentru că, știi tu, nu prea sunt omul să închin steagul. M-am reîntors de câteva ori în speranța îmblânzirii cuțitelor din privirile-ți și am rămas cu senzația amară a lipsei umanului din ele. Parcă aș fi devenit un dosar într-un raft la care te-ai uitat cu profesională răceală. Neîndrăznind să mai deschid ușa am rămas cu privirile pierdute în speranța unei ușurătoare fluturări a unei perdele de la geam. Am cugetat că mai aspră ca acum nu poți fi, și pentru tine, bine faci. Te-ar mai interesa ce e cu mine?

Îți aștern din gândurile mele măcar să-ți servească pentru colecția ta de cuceritori și de sentimente. Colecție de sentimente, pentru că ținând cont de experiența ce o ai în această direcție îmi pot închipui că-ți întocmești o asemenea colecție. Am întâlnit cândva o femeie frumoasă - căreia într-o seară frumoasă i-am spus că i-aș arăta cămărilor inimii. Mi-a răspuns zâmbind dar hotărâtă că ar accepta cu plăcere dar cu o condiție: să-i dau o fotografie de a mea. Am rămas mirat și am întrebat-o la ce bun dacă-i vorba de o legătură pasageră. Mi-a răspuns că are „nebuneala” ei: bărbatul să fie frumos și

fotografia să rămână obligatoriu în colecție. Hm! Colecția cu fotografiile amănților!

Am senzația că tu colecționezi sentimente iar în cazul meu ai prins în pioaneze unul dintre cele mai durabile pe care îți face mare plăcere să-1 vezi chinuit ca „răsplată” că ți-a mângâiat sufletul și ca pedeapsă pentru vreo neîndestulare. Ghilimelele sunt pentru nuanța lor aparte pentru că trebuie să-ți închipui și sensul lor figurat alături de cel propriu, îmi împlinesc senzația amintită cu cea de „material de experiență”. Nu, nu combini atâta fosfor cu atâta calciu sau alte substanțe organice cu cele anorganice să-ți rezulte carnea și oasele: nu supui cobai, șobolani sau alte animale pentru verificarea unor teorii sau presupuneri, dar ai vrea să poți spune că ai „prins” un animal înzestrat cu rațiune (un celebru titlu) și ai găsit - înregistrat, consemnat - un îndrăgostit înzestrat cu capacitatea de a spune. Că ceilalți, ai observat cum știau s-o declare și după cât să treacă la fapte (poate era prea puțin sentiment și mai multă chemare trupească).

În fața colii acesteia de hârtie se află într-o zbatere, imposibil s-o vezi cât de cumplită, același care a crezut tot ce ți-am spus, EL # EU care a crezut, crede în măsura aleasă a disponibilităților tale. Un EL care năzuind la perfecțiune devine din ce în ce mai imperfect. Un EL care crezând în veșnicia vieții devine din ce în ce mai efemer pe pământ ca și în ochii tăi; un el care s-a crezut de două ori „extraordinar” tocmai în momentele când decizia de a-l părăsi își făcea loc; unul care a crezut în puterea metaforei tale și plătește cu robia de aici înainte.

Inutil să mă gândesc la farmecul tău, inutil să mă întreb ce-ai făcut cu sentimentele pe care le-ai scos diamantifere dintr-o măloasă existență la apusul ei. Probabil ți-ai împodobit

un deget, că la inimă par a nu fi ajuns, și, mai îmbogățită cu o viață, vei pleca „în câmp răsând” abandonându-ți idealurile încetul cu încetul. Tot atât de probabil e că în loc să-ți folosească drept spiritualitate va deveni „obiect” de comparație de care, din când în când și din ce în ce mai rar îți vei aduce aminte, ca și de bolile copilăriei de care uiți cu totul.

Nu sunt în măsură să-ți dau sfaturi, nu vreau să te judec, mă judec pe mine însumi și-mi ajunge atât de bine încât măsura suferințelor este mult depășită de realitatea lor.

Te-ai putea întreba ce-s alea în cazul meu; ce rost au și poate, de ce? Să-ți răspund că iubirea este ca și poezia „nelogică la modul sublim”, cum spunea Macedonski. Să completez că din punct de vedere fizic abandonul tău înseamnă ruinare (vizibilă) pentru mine (am început să încărunțesc), că dacă nu reușesc să mă smulg din vraja asta a parfumului tău otrăvitor risc atacul de cord (fără complicații, ar fi ultimul) că gesturile și acțiunile ferme, acum sunt stângace și nesigure, adesea absente?! Și mai rău e că psihic, am toate șansele să nu mai fiu eu, pentru că rămân fără tine...”

Cocoșii se auziră a treia oară și aproape simultan sunete indefinite pe stradă. De mult nu mai auzise concertul acesta nocturn cu mulți soliști atât de diferiți într-un efort prelungit de a-i îndemna pe oameni la viață, la muncă. „Poate ăștia strigă și la mine să mă trezesc, s-o smulg din mine pe ființa asta, să mă eliberez, căci numai eu dacă pot face asta. Dar cum? Sau, poate s-au reunit să-i poarte triumful deplin asupra tuturor simțurilor și vieții mele. Pentru că prea s-a înăsprit în toate cele cinci simțuri și pe deasupra în gânduri. Tiranică ființă! Minunata mea ființă. Adorabila mea ființă.”

Căzu din nou ca într-un fel de extaz cu gânduri la o clipită când ea îl săruta cu patimă, undeva, deasupra lumii. Nu

avu nevoie să rememoreze nimic pentru că trăia în prezent și prezentul dura prin cuțitele din inimă, prin înghețul ce-i pătrundea în oase, prin junghiurile la încheieturi și prin valurile mereu mai repezi și mai dureroase care-i asaltau cordul. Strânse din nou strașnic din dinți într-un efort de a se aduna, de a găsi acele elemente care să permită despărțirea de eterica, telurica ei prezentă. Tot același lucru îl încercase și aseară când invitat la un gospodar se lăsase în valurile alcoolului. Neobișnuit să bea, ar fi vrut, cum se spune, să-și înece amarul în vin. A constatat cu nespusă uimire că după o ușoară tulburare în urma câtorva pahare, devenea mai lucid și cu un uriaș chef de vorbă. Dar nu cu ei, cei de lângă el, ci cu ea, cea din sufletul lui. Și reușea să aibă din nou o existență dublă: participa cu însuflețire la discuții în legătură cu viața școlară a familiei Andronache la care se afla, povesti cu poftă impresii de călătorie din Europa dar purta o hărțuială permanentă în plan mental cu Elena. Îi reproșa că de fapt comunicarea lor a fost unilaterală: el a vorbit, ea a ascultat, că nu face nimic pentru salvarea iubirii sale, că se depărtează cu bună știință dar fără să știe de ce. Neținând cont de complexitatea ființei umane se dovedea din nou un naiv ca și în cazul când o implora „dă-mi o mână de ajutor să te uit: câteva detalii despre tine, cum ai petrecut ziua de 5, cine te-a sărutat atât de zdravăn de ai purtat urma pe buze, cum îl cheamă pe noul tău iubit, ce gândești despre mine de mă abandonezi...” Folosea impropriu cuvântul ultim pentru că nu se simțea astfel. Simțea că-i neîmpărtășită iubirea sa, că se pierde pe sine, pierzând fata. Credea că e prea mult cât ține la ea și în același timp prea puțin.

Mai era naiv pentru că nu observa ceva clar: fata nu mai era în stare să dea nimic, nici sentiment, nici altceva. Ajunsă la limita vârstei și a posibilităților ei de cunoaștere nu putea trece

peste bariera „trancendentă”. Credea că o poate ajuta să treacă dincoace dar o observase oprită în încordare ca un minunat cal care se cabrează în fața obstacolului de sărit și-l aruncă pe jocheu, fără să facă ultimul efort. Îl surprinsese teribil faptul că-l așteptase într-o dimineață, ca altădată când îi aținea calea ca să-l vadă. Adâncit în gândurile pentru ea, nu observa lumea, nu-l interesa nimic. Se îndrepta spre birou într-o stare sufletească mizerabilă, când se trezi strigat. Nu recepționează și atunci Elena îl strigă din nou repezindu-se spre el. Surprins el observă în aceeași clipă ochii fetei, timizi și reci dinspre dreapta iar din stânga o alta cu ochii mari și strălucitori, venind cu fața deschisă spre el și cu flori în mână. Cum Elena era cam cu spatele gândi involuntar: „iată cine pleacă, uite cine vine!” Știind părerea fiecăreia despre cealaltă ar fi vrut să le despartă cât mai repede. De fapt una reprezenta sentimentul iubirii tinerești, cealaltă pe cea paternă, pentru că era prea copil, prea talentată și nu se putea gândi la ea decât ca la copilul lui. Și asta era o barieră psihologică greu de trecut.

Deși dădea impresia că vrea să comunice ceva grav și imediat, Elena refuză discuția promițând revederea după ora 11:00. Și a venit.

Pășea ca întotdeauna ușor și elegant dar mai hotărâtă. Acceptă să ia loc precizând că poate sta o oră doar (mereu o oră!) deși nimic n-o obliga să-și limiteze timpul. El s-a bucurat ca un copil dar cu inima grea n-a reușit să mențină convorbirea senină. I-a explicat cum e cu desinențele verbale, a făcut referiri la unii scriitori apoi au citit poezii din Minulescu și Eminescu, la alegerea fiecăruia. După ce el a rupt din inima însângerată „Atât de fragedă” pe care a citit-o exact cum îl reprezenta, ea a schițat ironic bătând din palme:

– Bravo, sunteți un bun actor!

O privi mereu cercetător cu ochii umeziți de dragoste suportând junghiul din inimă, cu ochii mari și cu sufletul larg deschis spre a reține cât mai mult din făptura ei, din ceea ce reprezenta ea. Monumentul iubirii devenea statuie rece. Fără a se putea concentra, negăsind expresiile care să spună totul, se apropiase de ea și după ce-i mângâie mâinile cu degetele lungi, nu prea delicate, cu unghiile vinete, i le luă în mână și i le sărută mult până simți că le-a încălzit. Încercă s-o sărute dar fata se feri, își feri și umărul când vru să-i atingă cu buzele haina, îi suportă inertă un sărut după care el avu senzația de a fi atins cu buzele pielea fină de la intrarea din cortul sultanului.

Îi vorbi o jumătate de oră cu ardoarea sufletului, ea plantând din când în când cuțitul îndoielilor, făcându-l în același timp mai hotărât să-i spună cât mai mult fără să observe că ea îl suportă greu. Parcă avea mereu ceva să-i spună și nu se decidea.

– Ai ceva să-mi comunici, hai, spune!

Era hotărât să aștepte chiar dacă ea:

– N-am nimic.

Tăcerea se prelungi mult, el făcu câțiva pași în încăperea apoi o cuprinse hotărât în brațe fără ca ea să se ferească, o sărută cu toată patima de care era în stare și care se revărsă torențial pe buze, cu ochii pe frunte, pe păr, într-o năvală grăbită. O ridică în brațe și-i ceru înneecat, duios:

– Te rog, sărută-mă și tu o dată!

Retrasă în sine fata răspunse moale, dar hotărât, preocupată de o hotărâre mare:

– Nu pot! Nu știu!

Era o evidență efortul ei de a se retrage dintr-o combinație, elegant, ca la șah.

– Elena, te rog ca pe sufletul meu, te implor în genunchi, stropește floarea iubirii mele cu binefăcătoarea ploaie a sărutului tău. N-o lăsa să se veștejească, te rrrog! Te rrrog! Te rog!

Cu adevărat își simțea plinătatea sentimentului, gata să explodeze, dacă focul n-ar fi fost potolit. Era într-o încordare sufletească pe care n-a mai simțit-o niciodată la aceeași intensitate. Aștepta măcar un semn de bună voință, ca iertare, ca orice, dar fata să se înduplece fie și o secundă – sau să-i crape venele gâtului, să cadă din picioare, sau să cedeze creierul. Poate că ea l-a simțit dar a rămas inflexibilă.

El se smulse de lângă otrava încă inactivă, se aplecă sub jetul de apă de la chiuvetă, își spală fața, mâinile, făcu pași în cameră și pe hol, apoi după câtva timp se adresă aceluiași monument al tăcerii:

– Vasăzică dacă se pune problema existenței mele, tu n-ai face absolut nimic să mă salvezi?!!

Nemișcată, ea așteptă stoarsă pe dinăuntru de orice chemare omenească. Ce-o fi fost în sufletul ei?

După un alt timp de tăcere, când el își frământa mâinile și aștepta o reacție din partea ei, ea trecu înspre bibliotecă și răsfoi o carte la întâmplare. Părea că nu știe cum să-și alunge stinghereala, dar de fapt era insensibilă: ce-i pasă scândurii de pat de căldura trupului?

Hotărât, apropiindu-se, Teo îi închise ferm cartea pe care o puse la loc, îi mângâie haina la umăr, își apropie degetele de fața ei pe care o simți din nou înfiorându-l, și, rar:

– Cât de proști pot fi îndrăgostiții! Vezi, eu văd în tine perfecțiunea. Și nici unul dintre noi nu e perfect. Tu ai făcut din mine alt...

– N-am făcut nimic pentru tine!

De un an și jumătate am crezut că pot fi veșnic, am simțit energii alese, am săvârșit acte curajoase în folosul tău care ai devenit rațiunea existenței mele. Mi-am propus să contribui la divina ta formare ca perfecțiune feminină cu fapta și cu vorba. Mi te-am închipuit ca o creație de excepție a naturii în care nufărul să schițeze fruntea, numeroase flori de pădure să alcătuiască ochii, trandafirii și florile exotice, noi, obținute de mâna omului să întocmească gura și buzele - cu cea severă sus, cu senzuala jos – cu zambilele, margaretele și alte flori și plante într-o conlucrare armonioasă în trupul tău. Am crezut și cred în misiunea spiritului tău. Dar văd că sunt un dobitoc.

– Nu fi atât de dur cu tine.

– Nu sunt: îmi stabilesc coordonatele existenței: un naiv și un mare dobitoc...

Rezulta din spusele lui o amărăciune și o deziluzie copleșitoare. El continua să vorbească și ea să-l asculte. Părea dispusă să rămână imobilă oricât. El își luă seama și se opri.

– Mergem? întrebă ea, făcând prima pasul spre ușă.

O privi abulic, apoi, brusc speriat, ca de o stafie.

*

*   *

Epuizat. Starea de așteptare poate fi cel mai teribil stres când învolburarea interioară nu are nici o posibilitate de exteriorizare, când incertitudinile își pun amprenta din nou în acțiunile cuiva. Atunci chiar aspectele cele mai clare devin neguroase, acțiunile cele mai obișnuite se împletesc nefericit, mâinile devin tremurătoare iar picioarele se împleticesc. O suferință nenumită invadează ființa adesea incapabilă să se smulgă din marasmul zilelor cenușii.

Pentru Teo starea de epuizare fizică și nervoasă însemnă inactivitate în ambele sensuri: somnolența și lipsa de chef de muncă, mai ales dispariția aceluia neastâmpăr spiritual care-i „deschidea” noile variante de îmbunătățiri tehnologice. Era conștient de aceasta: „parcă am citit undeva că dragostea înaripează, că e proprie marilor creații! Uite că eu nu mai pot nimic!” Uita de faptul că de când o cunoscuse pe Elena, viața cu întorsăturile ei îi dezvăluise destule fațete creatoare. Mai uita că în răstimp reușise ceva deosebit, că simțea că are pentru cine se strădui.

Sleit de puteri încerca să-și închipuie unde și ce-ar face fata în aceste clipe. Era un mod de a-și „încărca bateriile” sentimentelor până la următoarea întrevedere. Se gândea adesea la SPAȚIUL LUI PENTRU IUBIRE.

...Într-un spațiu propriu, destinat lui pentru viață, aceasta i-a rezervat roluri neașteptate și adesea interesante. Nu însă de prima scenă ca să-și poată lega numele de un monument durabil, ba, se considera, nu fără temeieri, luptător pentru cauze pierdute, multe și din vina sa. Așa cum avea acum impresia că de fapt el pierde fata și nu fata pe el deși el era cu sufletul pierdut. Era făcut pentru tipul învinsului.

Dar ce viață plină a avut! Toată copilăria bogat întreținută cu lecturi a trebuit să fie țăran, elev și navetist. În tinerețea numai în parte învolburată (și ca oștean avea responsabilități mult peste vârsta sa) a făcut enorme eforturi să-și completeze golurile culturale și student fără bani a găsit calea să asiste la spectacole ca membru al mai multor formații și grupuri de pe lângă instituțiile culturale, a fost un student bun - ales în diferite consilii - și destul de repede a fost numit șef al unei instituții apoi promovat la județ. În tot acest timp a căutat să-și demonstreze sieși că nu este o nulitate spirituală și

a încercat să se depășească mereu. A încercat o publicistică, dar fire puțin imaginativă prefera exactitatea observației și a interpretării astfel că la 30 de ani s-a fixat definitiv în sfera cercetării științifice urmărind un doctorat pe care n-avea vreun interes material să-l susțină. Își râdea de el zicându-și „doctorand perpetuu” cu o oarecare dezamăgire că lasă un tren pe care acum l-ar prinde foarte ușor. Totdeauna a dat un plus de energie pentru rezolvarea problemelor de serviciu obținând mari satisfacții dar nu și prețuirea altora. Un îndrăzneț în gândire a rămas doar cu puține studii publicate, fără a realiza o carte de căpătâi care să-l fixeze într-o ramă distinctă.

Într-o viață atât de agitată, problemele iubirii au trecut pe alte planuri, dar a avut norocul unei soții iubitoare și liniștite, muncitoare și cu dragoste de copii. Așa că absențele lui vis-a-vis de timpul pentru lucrări n-au fost simțite de copii, care s-au ales foarte buni.

Toată viața fusese un îndrăgostit. Cum părinților săi luați pentru pământ cearta le era tovarășă zilnică, de la 8-9 ani visa ființa cu care să se înțeleagă perfect. Prin urmare o himeră. Totul a intrat într-un joc perpetuu în care problema sentimentelor nu se mai punea, teatrul vieții ținându-l când în scenă, când în culise, fără rolul care să-l mențină în față. Cunoștințele pasagere sau durabile făceau parte din jocul de societate iar intimitățile evitate l-au scos încet-încet din marele spectacol. Rămas mereu cast, bârfa târgului nu i-a găsit multă vreme puncte nevralgice. Până când la sfârșitul tinereții s-a ivit un spațiu pentru o iubire. O oră repetată un timp. Era neobișnuit acest melanj dintre sentimentul cel mai durabil pentru soție pe care o stima și o prețuia cel mai mult și secreta lui dorință de a trăi „marea iubire”. Se dovedea din nou naiv crezând posibilă această desfășurare. Romantic prin formația

sa rămânea astfel și într-o viață absolut reală unde interesele închid visele.

Dedublat, omul găsea că setea de absolut poate fi potolită prin dragoste. Adesea, în momentele de intimitate sufletească cu Elena credea în sfera purificatoare în care s-a refugiat, era o transcendere, putea să se întoarcă liniștit la uneltele sale de lucru: fișele de bibliotecă, problemele serviciului etc.

Oftând se gândește că, la fel cum toate lucrurile în lumea asta trebuie făcute la vremea lor, dragostea nu trebuie dată nici pe mâna copiilor, nici pe cea a bătrânilor. Ce-i drept el mai avea până acolo destul dar pasiunea pentru Elena oricum venea târziu și nu avea nici un orizont liber. Timpul și jocul cu dragostea însemnau suferințe și prejudicii, norii dar și stelele, lumină, frumos.

În acest spațiu pentru iubire tronează inaccesibilă o ființă care a avut disponibilitatea și imaginație să creadă că modelul masculin poate fi un personaj pe cât de complex pe atât de sfâșiat de contradicții. Spațiul acesta nu era însă atât de cunoaștere cât de trăiri sublime, o viață în altă viață.

....,- Și tu, Elena, ce-ai făcut, de fapt, din mine.”

O privește mai mult cu ochii minții, fără a putea percepe vreo reacție care să-i arate trezirea. Fața ei frumoasă, cu o urmă de hotărâre amestecată cu șovăieli, ochii nestatornici, incapabili să ascundă vinovăția, cu linia buzelor voit severă. Buza de jos pentru care Teo ar fi fost gata să sară de la etaj rămâne însă dulce, dragă, umană. Dacă ochii devin inexpresivi aici se vede femeia de mâine din adolescența de azi. El o privește cercetător găsind că momentul comunicării în dublu sens nu mai trebuie amânat. Se simte luat de frisoane dar mai

ales într-un mediu ireal, creat de o minte nepricepută după un desen străin. Simte momentul marii hotărâri.

Își dă seama că întâlnirea cu fata asta este întâmplătoare deși făcuse eforturi substanțiale să se afle în apropierea locului de întâlnire la ora fixată. Ea se arăta foarte surprinsă că-l întâlnește și recunoscuse franc:

– Dar ce căutați aici d-le inginer la ora asta? ca mai apoi: de când trebuia să vă dau cheia de la birou. Pur și simplu uitasem...

În aerul însorit se adunau nori vineți. În încercarea de a vedea realitatea ei interioară deveni extrem de atent. Observa că mereu încerca să scape pretextând că trebuie să meargă la o femeie. Ca de obicei își găsea o scuză mincinoasă căci ar fi vrut să-l îndepărteze pe Teo din curbura străzii, din care cauză nu vedea prea bine dacă din față vine sau nu vine cineva. La un moment dat îi propusese să o aștepte pe o altă stradă paralelă, dar el nu acceptă. Ce mai, voia să „elibereze” strada pe care trebuia să vină noua ei achiziție. Sfertul de oră când au schimbat câteva cuvinte din șuvoiul pe care le putea dezlănțui privi numai în direcția din care trebuia să apară Ilarie.

– Am prea multe să-ți spun ca să fie aici. Te pot însoți câțiva pași?

– Nu, nu că nu mi-ar face plăcere dar... (urmau platitudini).

– M-ai mințit de atâtea ori încă una în plus...

Apăru Ilarie cu părul său lung, cu fruntea înaltă, cu fața masculină și roșie, la cei 35 de ani ai săi ținându-se bine. Când îl observă pe inginer își luă o mină visătoare privind caldarâmul, preocupat și pășind alene. Obrajii fetei se colorară ușor de un fel de emoție amestecată cu sfială iar gesturile-i deveniră oarecum nesigure. Își schimba poziția corpului, cu

greutatea de pe un picior pe altul, încercând să comunice cu ochii imposibilitatea de a scăpa de intrus. Cu acuitate Teo simți asta și o umbră de mânie îi metaliză glasul. Tăcu până „visătorul” cu faima rea trecând pe lângă ei îi salută deferent. Omul ar fi vrut să treacă neobservat dar fata făcu câțiva pași spre el:

- Domnule Ilarie, mai e astăzi ședința aceea?
- Nu, nu mai e, poate săptămâna următoare.
- Mă anunțați și pe mine, nu?

El făcu semn că da, neavând curajul să se oprească în apropierea celor doi și fata își schimbă poziția urmărindu-l cu privirea, încercând să stabilească o altă coordonată de conversație.

Ca și cum n-ar fi observat nimic Teo o privea pe fată cu înverșunare și cu înfrigurare încercând să vadă până unde s-au întins relațiile dintre cei doi.

- Nu e ce vă gândiți Dvs., făcu fata.

El se gândi că acum, dacă fata i-ar cere și sacrificiul ultim, ar face cu plăcere. Ar fi vrut ca orice minut când sunt împreună să-l folosească în ajutorul fetei, îi așeza inima la picioare iar ea îl terfelea astfel, pentru un om-promisiune la început dar niciodată realizat, situat printre neterminați. Nu se putu abține să nu-i expună părerea.

Elena rămase oarecum descumpănită, fu impresia lui că tocmai recepționase semnalele celui alt c-o aștepta ceva mai încolo. Din cuvintele convenționale care au urmat a rezultat doar fixarea unei noi întâlniri a doua zi. Pretextă că nu mai merge la femeia de treabă și își luă primul autobuz.

Inginerul gândea că se poate repeta povestea din romanele lui Camil Petrescu, fiecare aleargă după altcineva, iar alt gând fugar, mai veninos ținea să se facă cunoscut „ai

răbdare până-l jumulești pe cel care are norocul să-ți cadă în mreje”, dar nu simțea să aibă dreptate. Dar gândul se continua: „cum de alegi totdeauna oameni totalmente lipsiți de personalitate? În 5 luni... El e cel care ți-a lăsat semnul pe buze?”

Se despărți de ea plângând în suflet, poate de aceea mai adânc și mai sfâșietor...

*

*   *

...GOL. GOL IMENS, imposibil de acoperit cu toate eforturile extraordinare din timpul zilei. Își înregistra starea de prostrație într-o durere sufletească incredibilă. Vasăzică venise momentul pe care sperase să-l trăiască mult mai târziu. Presimțirile care mereu i s-au adevărat au fost și acum prevestitoare fidele. Și cât ar fi dorit ca nu acum, când cohorta de necazuri încă rămânea deasupra capului să i se întâmple asta! Dar... vedea clar că oricât ar încerca să mai „întindă” iubirea asta zdrențuită ea nu mai era cu puțință. Se simțea zdrobit și insipid.

Ca întotdeauna își exprimase dorința de a o vedea și Elena acceptase fără șovăire ora întâlnirii din această zi, fatală. Se vedea clar cu ochii minții că se pregătește de o „eliberare” pe care nici nu-și propunea s-o împiedice. O întâlnire pe neașteptate dimineața și cu toate că-și propunea să fie aspru i s-a încălzit brusc sufletul și și-a pus toată inima în ochi. Grăbită să vadă ce spectacol urmează nici n-a vrut să observe. A insistat doar să fie punctual la întâlnire și el i-a promis precipitat.

De fapt l-a așteptat la ora 11:00 pentru că la fel ca întotdeauna s-a ținut de cuvânt. O găsi la intrare și-i făcu semn să meargă pe o stradă înconjurătoare și mai liniștită. Dar n-a vrut cu nici un chip să iasă din perimetrul parcului în care au intrat prin partea opusă intrării principale. Se așează pe ultima bancă a aleii care duce spre grupul sanitar public. Vremea era călduță și frumoasă, soarele se filtra printre ramurile copacilor tot mai golite de frunze într-o toamnă încă binevoitoare.

Teo se arată neliniștit și nu știu cum să procedeze spre a o antrena în discuție. Ar fi vrut să-i citească din ceea ce a scris, ar fi vrut să-i povestească din ce a văzut și auzit. Fu refuzat când o servi cu bomboane. Îi solicită să înceapă.

– Eu trebuie mai întâi să fiu antrenată, făcu ea cu glasul gros.

Simți nota de reavoință și tăcu. Încă de ieri o rugase că dacă vrea să mai păstreze din dragostea lor să-și pregătească toate acuzele și argumentele împotriva lui pentru o ceartă zdravănă. Curios, niciodată nu s-au certat, ea nu i-a reproșat nimic. Ușoarele aluzii de ieri și de azi nu se puteau susține și ea știa asta.

După câteva minute de frământare, pentru că-și dorea să ajungă la gramul ei de simțire o întrebă hotărât:

– Ia spune, Elena, ce reprezint eu pentru tine?

– Ceva nu cu mult mai puțin decât reprezentai și altădată, răspunse ea destul de repede, ca și cum răspunsul era pregătit.

El se gândi că altădată era totuși personaj principal într-o piesă care acum e jucată de alții. Ea nu se sfiise odinioară, cu genele plecate, să-i spună că, ar crede că-l iubește. Acum simțea că vrea să scape acoperită de cuvinte mari. Nu mai insistă. Încercă să-i sărute mâna sau măcar un deget pe

care și-l retrase mereu hotărâtă. Îl lăsă totuși s-o mângâie pe obraz. Viața din el însă pierea picătură cu picătură, simțea că trebuie să vorbească, nu pentru a o reține ci pentru ca și ea să știe suferințele lui, în ardoarea pasiunii sale. Pomeni de nesomn, de arsurile și junghiurile din inimă, de faptul că o striga până și în somn. Îi citi apoi două pagini din ceea ce scrisese într-o noapte trecută. Se opri brusc simțind că citește către sticla de lampă afumată. Astăzi nu se putea ajunge cu nici un chip la cugetul ei mult prea hotărât să termine odată.

Deschiseră vorba despre Eva apoi el ceru să i se spună ce a greșit.

– Nu știu, dar tu te-ai schimbat. Cât ți-am fost prin preajmă mi-ai fost iubitor, dar în momente dificile, ți-ai adus în ajutor și pe-alcineva, alt înger, chiar doi...

– Știi, Elena, eu mi te-am reprezentat pe tine ca pe un simbol, ca pe un monument. Fără mine tu n-ai fi fost nimic, eu însumi sunt altul...

– Așa e, mormăi, m-ai învățat în primul rând să scriu...

– E o senzație îngrozitoare. Îmi cauți pricină, mă ucizi încetul cu încetul. Și măcar de m-ar strivi monumentul, dar așa o mână nu prea dibace aruncă cu sfărâăturile lui direct în suflet. Cel puțin, spune-mi, cu ce am greșit, să comunicăm și noi într-un dublu sens. Cine, ce, unde? De ce neapărat să existe cineva când tu mi-ai umplut spațiul acesta pentru și prin iubire. Cum poți fi atât de nedreaptă, când eu știu atât de bine ce e în sufletul meu!!

Din nou tăcere hotărâtă, doar o privire fugară.

– Te-ai întrebat ce „câștig” am avut eu în perioada acesta? Trebuie să înțelegi că așa nu se mai poate. Dacă pentru tine o fi ușor - te ajută firea ta schimbătoare - pentru mine e iadul. Mai rău nu știu dacă se poate. Eu îmi propun să lucrez,

pentru tine, pentru mine, dar în climatul acesta de neîncredere nu se poate. Nu se poate. Tu mi-ai dat un sens al existenței. Te-am descoperit ca pe o minune a lumii și mă închin ție ca la o zeiță. Te-am numit adesea monumentul drag al iubirii mele și... cu adevărat, ce este răceala asta de monument...?

Fata rămase impasibilă într-o muțenie îndărătnică.

– Știi care sunt avantajele pasiunii care mă arde și după cum vezi orbitoare, pentru tine? Iată-le: Mi-am pierdut liniștea sufletească și de fapt m-am pierdut pe mine căutându-te oriunde pe tine; am renunțat sau abandonat atâtea proiecte încât acum nu știu cum să le reiau; am înălbit în modul cel mai propriu, mi-au apărut fire albe la tâmpile poate numai pentru chinurile astea nesfârșite pe care încerc zadarnic să le alung; fiind gata să înfrunt o lume am rămas insensibil la bârfă, dar am alimentat-o astfel; mă trezesc pronunțând numele tău în atâtea împrejurări și locuri încât eu mă întreb ce e cu mine; îmi tremură mâinile și sufletul de drag...

Cu adevărat însă, tu, cu inima asta rece, schimbătoare ca vremea de primăvară, că tu ești primăvara mea dragă, ai făcut din mine alt om, mai generos, mai bun, mai apropiat de lume. M-ai ajutat să descopăr alte disponibilități și iată-mă gata cu ceea ce vezi, operă în care ai rolul eroinei. Nu știu dacă pozitivă sau negativă. Apoi mi-ai dat un sens al eforturilor mele fizice și spirituale. Dacă în plan mental aproape m-ai desființat, evident fără să știi, în plan spiritual a trebuit să mă îmbogățesc pentru tine. Și-ți mai spun ceva: dacă mă crezi, am avut momente, ce-i drept puține, când am crezut în iubire absolută. Atins rar, scurt, diafan, acest absolut în dragoste dă un minunat sentiment al durabilității. Pe care-l cauți mult după aceea și care, se vede, nu mai e de găsit.

Nu se putu abține să-i spună că s-a simțit destul de des mințit și în cazul lui Darie și cu Relu și cu cel de acum. Mereu i-a ascuns câte ceva, deși nu era cazul. Și acum simțea că îi ascunde ceva.

– Da, la despărțire trebuie să tragi linie, să vezi câștigul.

– Tu chiar vrei să renunți la iubirea asta? Nu te mai interesează nimic, nimeni, adică eu în cazul acesta? Și de ce, cu ce ți-am greșit? Tocmai acum când totul în mine te cheamă, curgi prin fibrele existenței mele?

– Curios, tocmai acum când ne iubim, nu mai avem nici o șansă. Trebuie, trebuie, Teo, trebuie!

Desigur, realitatea ei sufletească era alta, hotărârea ei era luată mai de demult, probabil din interes sau considerație nu putea fi prea dură așa cum fusese sfătuită sau ea însăși hotărâtă și mințea din nou cu cuvinte mari.

– Ei, culmea, iar îmi iei cu amândouă mâinile ce-ai dat numai cu una. Spui că mă iubești, de fapt, pe cine? Că așa cum te porți nu eu sunt acela. Și vei fi tare nefericită în viață pentru că te-ai învățat să spui minciuni. Poate ai să ajungi departe pentru că ai răbdare până-l jumulești bine pe cel care-l prinzi, care are norocul sau nenorocul să-ți cadă în mreje. Eu... eu, așa cum cred în ceasornicar când pendula bate, așa cred în dragoste când te văd. De fapt sufletul tău se poate măsura cu ceva? Ce-ar fi să-l măsoari cu al meu?

– Nu pot, nu mai e ce-a fost. Eu fac încercări de multă vreme să nu te mai iubesc: îmi închipuiam că silueta cutare este a ta și treceam nepăsătoare pe lângă ea, și a început să nu se mai întâmple nimic. De altfel, ți-am spus că sunt schimbătoare...

Vezi, nu-ți pot cere să rămâi. Ca întotdeauna vei face ce vrei. Din punctul meu de vedere e foarte rău mai ales acum,

când îmi mai adaugi o nenorocire și pe cea mai mare; pentru tine e, probabil, bine, deși cred că n-ar fi momentul.

– Ajută-mă să te uit... Să nu vii după mine, să nu-mi scrii, să... să...

Teo recepționa halucinant cerințele formulate rece și inexpresiv așa cum citești un text de-abia ieșit de la mașina de scris, atent la nuanțe. Ea îi cerea lui să facă din nou imposibilul. Ce glumă bună făcea și viața asta!

– Tocmai asta nu pot! Tu-ți dai seama ce lași în urmă? Să fie clar, dacă golul pretins nu va fi acoperit de altul, dacă nu faci din nou destăinuri complete Evei, nu se poate să nu cauți sufletul pe care ți l-am așternut total la picioare. Poți să-l calci, așa cum faci, poți să-l terfelești... De fapt tu ar trebui să nu mă vorbești de rău niciodată, orice s-ar întâmpla, dar cine știe...

– Oricum am fost bună cu tine, nu foarte bună, dar înțelegătoare și bună am fost.

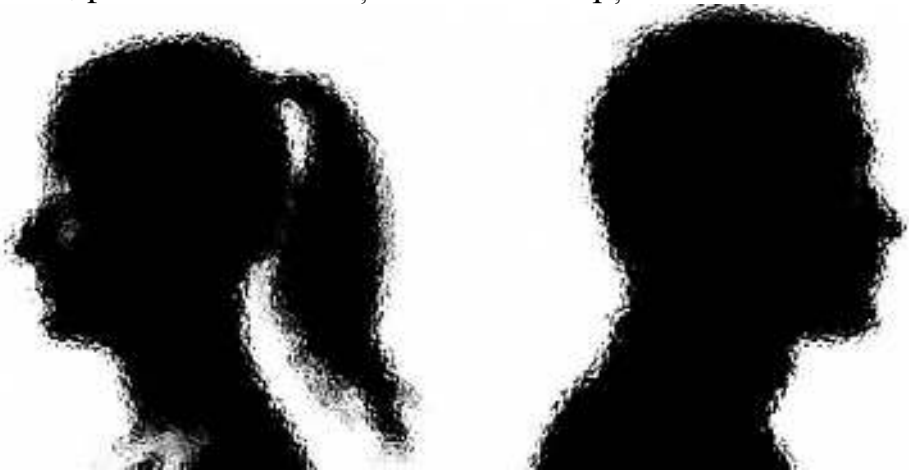
Teo rămase din nou interzis, i se tăiară picioarele, din pricina unor ligamente nesigure. Între timp ieșiseră din parc. „Iat-o și bună după atâta suferință, după ceea ce face cu bună știință. Totuși trebuie să recunosc bunătatea ei că mi-a amânat acest adio de câteva ori”.

– Am simțit de când mi-ai telefonat că s-a întâmplat ceva deosebit, că ai luat o hotărâre mare: cine a fost cel cu care ai fost la discotecă? Apoi, când te-am văzut, după aniversarea ta „inteligentă” ai lăsat să vezi ce este de câștig apoi ai început operația de îndepărtare, cum îl cheamă pe cel care ți-a făcut semnul pe buze cu sărutul lui violent? Un pas greșit în dragoste se repară greu, tu, când ai greșit, atunci sau greșești acum? Ca să fii bun, trebuie să dăruiești ceva, ce-ai dăruit în afară de suferință? Ți-ai respectat cuvântul? Când iubești pe cineva îi împărtășești din ale tale, necazuri și bucurii, în afară de necazul

cel mare din primăvară, ce-ai comunicat? Oricât ai fi de schimbătoare cât umbli cu unul nu-i mai accepți pe ceilalți, tu câți ai acceptat, sau la tine a fost de la bun început cale ramificată... obrazul feciorelnic, nu înseamnă a fi fecioară...

– Vezi, nu mai ești tu, ai început să-mi reproșezi, parcă te lasă nervii. Și cu toate astea aș vrea să nu ai o părere urâtă despre mine, asta mă frământă.

O camionetă acoperi cu huruitul ei strigătul interior al bărbatului care se sprijini de un gard șoptind: „dacă vrei așteaptă-mă câțiva pași mai la vale”. O sfârșeală imensă și un gol în creier îi împleticeau pașii și-l împiedicau să gândească. Era inutil s-o implore. Mai spera în sinea lui că hotărârea ei nu e irevocabilă. Știa că fără ea viața nu mai are sens. Știa că nu se poate pune chestiunea unei credințe în dragoste dar o iubea cu disperare. Disperare care se comunica printre frânturile de fraze, pe care fata nu se știe dacă le recepționa.

– Când ți-a fost greu ție, nu te-am părăsit, acum mi-e greu, așa de greu mie, vrei să mă ajuți? Poate cu vreun „alo” din când în când sau lăsându-mă să te ajut cât pot și când...

Ea făcea numai semnul negației îndepărtându-se din ce în ce mai mult și mai repede. O opri:

–Îmi faci o ultimă favoare? Pot să te sărut? Și la încruntarea ei supărată și indignată „cum să ne vadă lumea, asta ar mai lipsi” adăugă, cel puțin o mână să ți-o sărut, cum o dai la oarecine de pe stradă, nu-ți cer prea mult...

Nici vorbă. Fata își strânse mapa cu cărți cu stânga, iar pe dreapta o puse la subțioară. O luară fiecare pe alt drum. Lumea de basm se sfârșea.

*

*

*

Au urmat zile terne în care mintea rămânea inactivă, memoria molatică și simțurile adormite. Valuri-valuri de sânge se azvârleau asupra inimii care sub năvala lor și a gândurilor țipa dureros, neauzit, nevăzută. Nu exista nici o cale de exteriorizare deși Teo s-a antrenat într-o serie de acțiuni care de care mai obositoare și mai riscante având în vedere semnele din piept. Rămânea ca un arc bine strunit dar aruncat într-un colț de o mână învățată cu alte arme.

După despărțirea de Elena inginerul simțea că totul îi este împotrivă. Soarele care-i veghease de atâtea ori prezența în inima fetei devenise galben și obositor, trimițând milioane de ace prin fiecare mădular iar umbrele firave ale copacilor desfrunziți de omida păroasă a dudului deveneau locuri în care se sufoca. Purtând în mână fâșul, merit să-l apere de ploaie, dar care acum îi ardea mâinile, împleticindu-se ușor, nevizibil și având senzații tot mai dese de pierdere a echilibrului, pășea pe asfaltul înfierbântat târându-și picioarele, neatent, cufundat într-o păcloasă tulburare mintală. Nu mai vedea și auzea pe

nimeni deși era salutat din când în când de cunoscuți, elevi. Era, mai ales, absent cu sine însuși. Dacă mai gândea ceva, era în legătură cu faptul că anul acesta fusese tare nefast cu el. Avusese atâtea neplăceri în toate sferele activității sale, înregistrase atâtea insuccese în publicarea unor investigații, în familie se iviseră probleme suplimentare. Toate fuseseră trecute mai greu sau mai ușor, mângâindu-și sufletul cu icoana ce-o purta în suflet și pe buze: Elena. Acum venise și cea mai mare dintre nenorociri, în fața căreia era hotărât să nu schițeze nici un gest. Era însă distrus psihic, iar ceea ce putea vedea un trecător privindu-l, era un început, cel puțin, de ruină fizică. În câteva zeci de ore îmbătrânise cu un deceniu. Aproape nici nu voia să-și mai îndrepte spatele unde „vedea” că începe să-i crească o cocoșă dizgrațioasă. Dezorientat și strigându-și în sine disperarea nici n-avea timp să se autocompătimească și nici să urască pe cineva. Din nou nu-și putea închipui că poate cineva suferi atât din dragoste și era oarecum mirat că este capabil de aceasta. Altădată ar fi fost „șir lung de suferinți” dar acum credea că nu mai rezistă. Pășea, pășea, printre țăcăniturile blacheurilor strecurându-se câte un gând mereu mai neîndurător „Probabil că dragostea nu trebuie dată nici copiilor - cum se întâmplă prea des - nici bătrânilor, sau să le zicem celor de vârsta a doua. Că unul suferă iubind iar celălalt iubește suferind.”

Dacă altădată s-ar fi întrebat cât de mare poate fi intensitatea unei asemenea simțiri, acum, fără s-o facă, înregistra indisciplina mușchilor de sportiv, pietroiul rece din stomac, arsurile cu intensificări din dreptul inimii, insuficiența respiratorie cu o uscăciune rară în gât, slăbirea acuității vizuale, mai mult o întoarcere a privirilor spre sine, în afară de zgomotul mașinilor nemaipercepând nimic. Se mișca asemeni

unui automat, mânat de dorința de a găsi locul unde să respire. Îl găsisese lângă Elena și cum aceasta nu mai putea fi, nici locul nu mai era de găsit. „De ce n-ai vrut tu să comunic cu mine, fată? Ce ți-am făcut așa de rău?! Nu e prea mare pedeapsa?” Gândurile rămâneau nebuloase iar vorbirea incoerentă atunci când trebuia să schimbe o vorbă cu cineva. Se bâlbâia și când trebuia să răspundă la bună ziua.

Privise lung la plecarea hotărâtă a fetei, se întorsese brusc să plece pe o altă cale într-un fel hotărât să reziste. După câteva ore se trezi refăcând calea pe care ea o parcurgea când venea la întâlniri. Atunci totul era minunat ca ochii ei, acum era urmărit de lucirea severă a acestora fără să vadă nimic; atunci sufletul îi era plin cu poezie și miros de flori, acum era greu, lipsit de consistență și țepos. Nu se mai regăsea în propriul său suflet! Se condamnase și altădată dar acum autodesființarea lua proporții catastrofice. Nu mai era de găsit ca identitate nici înăuntru nici în afară. Totul murea încetul cu încetul, chiar mai mult i se părea o plăcere deosebită să

nimerească sub roțile unei autobasculante ce sta să pornească dintr-un loc în pantă. Dar să se poată supraveghea el însuși să-și dea seama cum moare. Poate așa ar pedepsi-o și pe fată...

Era un început de dezaxare care putea să continue sau dimpotrivă să-l scoată din amortizare. Privea absent, gândea fără speranță. Nu se putea despărți de traseul nenorocirii sale ca pentru a sorbi toată cupa unei otrăvi lente. Rămase dintr-odată năuc, ținut în cuie de foc, cu privirea îngrozită când se trezi față în față cu o pereche de îndrăgostiți îmbrățișați în vagul serii pentru că între silueta Elenei și a celei din față nu era nici o deosebire. Nu căzu jos, dar tremurul ușor care-l simți atunci nu avea să mai dispară niciodată: debuta... maladia Parkinson! Prea fusese festiv acest ADIO.

A treia zi fu chemat la direcție și înștiințat că trebuie să plece cu un grup undeva în județ la cules de vie. Se bucură. Și așa era prea greu în ultima vreme, simțea că nu mai rezistă. Cerul se întuneca din ce în ce mai mult, de fapt în mintea sa lucrurile nu erau deloc limpezi, simțea un pericol iminent, se dezintegra de dorul fetei care-i hotărâse rece:

– De azi încolo nu mă mai cauți și în nici un caz acasă!

Și așa problemele de producție nu-l mai absorbeau atât de mult ca altădată și adesea se simțea anemic și neputincios căzând într-o stare de prostrație, cu gândurile aiurea. Omologarea invenției lăncezea iar problemelor familiale simțea cănu le mai poate face față. Cel puțin dificultățile financiare îi provocau o stare de încordare violentă, din care cauză era mereu irascibil și uneori nepoliticos. Ai casei erau prea ocupați cu ale lor ca în puținul timp liber comun să se poată apleca asupra stării particulare a capului familiei. Doar observau că muncea pe rupte slăbise și dormea puțin și agitat.

Ieșirea din mediul cunoscut echivala pe de o parte cu un surghiun, dacă se gândea la Elena dar și cu o trimitere în stațiune, departe de problemele mai mult sau mai puțin presante ale vieții cotidiene. N-a stat să analizeze avantaje și neplăceri pentru că sarcina trebuia efectuată nu discutată și el era un activist disciplinat. Specificul producției agricole nu-i aduse decât câteva bătăture în palme, după niște bășici de toată frumusețea dar și câteva idei care au mijit acolo și care rămâneau să fie transpuse tehnic imediat la întoarcere.

*

*   *

Din jurnalul Elenei:

„– Du-te, du-te de la mine Elena. Du-te la învățătură...!

A tăcut și m-am sculat de pe genunchii lui. Eram amorțită toată.

– Știi, nu prea te-am înțeles... și am luat alt loc lângă ușă.

– Mă așteptam să ieși loc în altă parte.

M-am sculat și m-am dus pe genunchii lui. Am intuit în clipa aceea ce poate însemna ca un bărbat să posede o femeie. Mi-a pus mâna pe picioare în timp ce îndrugam înmărmurită:

– Ce-ai pățit, ce s-a întâmplat?

Mă strângea atât de tare în brațele lui, eram atât de copleșită. S-a mulțumit numai să-mi sărute picioarele mai sus de genunchi. Era atâta supunere, atâta flacără, atâta umilință în el îngenuncheat în fața mea încât nu-l puteam suporta:

– Ridică-te. Ridică-te am spus!

– Nu am nimic mai scump decât tine pe lumea asta, nu știu ce să-ți mai fac de dragă.”...

...,,– Nu e bine ce facem, Elena!

– Nu furăm nimănui nimic, dar am gândit: „vrea să vadă dacă în urma insistențelor lui îl părăsesc sau rămân lângă el. E atât de complexat! Nu știe că decizia mea de a rămâne alături de el este luată de mult, voi înfrunța toate riscurile. Puțin îmi pasă... sunt fericită. Chiar dacă mi-ar reda libertatea eu voi fi un om ratat. Fără singurul meu punct de sprijin mă voi împiedica la fiecare pas, mă voi vedea însingurată implorându-le ajutorul... Mi l-ar refuza oare? Îl iubesc mai mult decât pot crede eu, sau... mă joc?!”

...,,– Să nu te prind că-mi umbli cu vreun golan că te tai!

– Da, dar sunt și care umblă cu căsătoriți și...

– A, vasăzică la asta ți-e gândul, de aia nu înveți tu cum se cuvine. Ei, las-că-ți dau eu ție!

– Bine, dar am 17 ani!

– Și ce, ai salariu, muncești undeva, ți-ai făcut un viitor, cum să te gândești la asta? Întâi baza materială, slujba și apoi dragostea!”

„Dragul meu,... sunt atât de singură fără tine, sunt atâtea zile de chin, zile în care a trebuit să-mi imaginez noua mea postură. Plecarea nu mă poate schimba, nici mizeria lumii pe care sunt nevoită s-o suport oriunde ar veni. Voi fi fidelă totdeauna unui legământ făcut în tăcere. Nu pot să scriu mai mult, sunt foarte obosită și ochii îmi sunt roșii de plâns. Te cheamă pe tine. Iartă-mă sunt foarte singură și nenorocită. Ești departe...”

„...Mă torturează doar un singur gând: să nu fiu părăsită de singurul, unicul om care mă înțelege, care nu are părerea lumii despre mine, el pentru care aș fi în stare să merg până la capătul lumii. Ar fi cea mai mare lovitură pe care aș putea-o primi din partea unui om care e altfel decât lumea. Ceilalți nu

contează, numai el are valoare și nu numai în ochii mei... Resturile de la o masă nu mă interesează. Aș fi mereu fericită...

Dacă mă părăsește voi rămâne absolut singură și voi muri. Un om izolat complet asta mai poate spera. Dar nu sunt singură, n-am să fiu. Pentru asta trebuie să-mi mai domolesc reacțiile...”

„...Nu știi dacă o să mă răzbun până la cer, prin cer sau, noi alcătuim prin gândul nostru, cerul lumii. Adică zburăm numai pentru noi...”

„...Oda bucuriei de Beethoven a fost scrisă pentru îndrăgostiți. Ea nu poate fi decât triumful iubirii, pentru că aceasta e o permanentă luptă mai ales cu tine însuși în încercarea de a te autodepăși...”

„ – Ce-am auzit eu despre tine, Elena. Că ai pe cineva, un... prieten, doctor, sau cam așa ceva, care-i realitatea? Spun unii că prea te plimbi însoțită prin oraș de unul care-ți duce mapa, n-o fi cumva inginerul ăla pe care-l cunoști de mai multă vreme? Ia vezi, termină cât mai repede, să nu mai aud ceva că-i jale!

Am tăcut rușinată dar tare aș fi vrut să le spun că au avut și ei anii mei. Dar au putut ei iubi atât?

Nu știi ce să mă fac și El nu mă ajută... De ce tocmai de el, de ce eu? Da, trebuie...”

*

*

*

O senzație deosebită o stăpânea între hotarele sufletului unde, sentimentele își înfipseseră adânc rădăcinile.

I se părea că, în sfârșit, poate să spună că este în pas cu natura. Copacii își lepădau frunzele care cădeau legănat vrând

parcă să taie câte puțin din cadrul muribund, și păsările păreau mai agitate, mai preocupate. Parcă rezemată de razele înfometate de căldură, Elena simțea cum sufletul i se despoaie sub tensiunea gândurilor. Iar starea aceasta de meditație se arăta neobișnuit de lungă.

Se despărțise de Teo!

De aceea era toamnă târzie în sufletul ei, de aceea se simțea ca un copil care ruinează involuntar castelele de nisip construite un timp.

Frunzele sufletului zburau ca gândurile ridicate de vifonița remușcărilor. Din când în când mai ploua cu umbre de pași singuratici, cu sete de viață, cu petale de lacrimi și gânduri. Acum trebuia să trăiască numai din amintirile ce-i sfâșiau acel zâmbet meschin, aruncat lumii bănuitoare. „Nu știu dacă va fi bine sau rău de aici înainte. Are să mă doară puțin trecutul dar zarurile au fost aruncate. A fost... de pildă... prima zi de iu... Poate nu trebuie să-i spun iubire căci acum cred că a fost cu totul altceva. Oricum, totul m-a fermecat...”

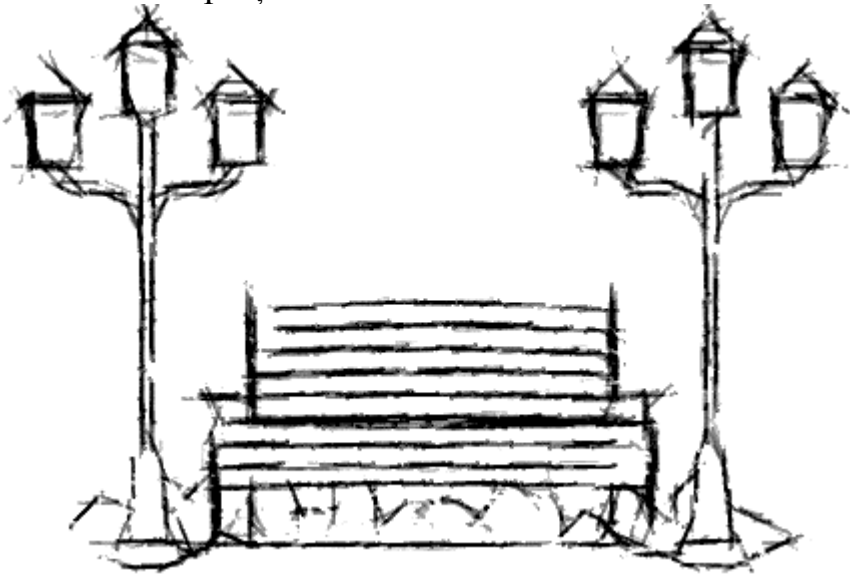
Pe la începutul primăverii trecute, nu asta, cealaltă, domnul Teo se găsește să-mi facă o critică! Priviți acest monument de lene! făcuse către întreaga clasă iar eu îmi mușcam din unghii. Am început să mă pregătesc mai cu sârg, voind să mi-l apropiu și mai ales încercând să-i demonstrez că nu e chiar atât de rău și de insensibil. Mă apucasem de învățat bine și-l copleșeam cu întrebările. Cum e cu polimerii, de ce nu se înlocuiește piesa aceea cu alta, care e randamentul și, mă rog, tot felul de chestii de astea numai să fiu în preajma lui, deși eram mereu stingherită și tot roșeam. Într-o zi ne nimerisem singuri într-un birou al unui coleg și din greșeală mă atinge pe umăr după care m-am simțit topită de rușine. Parcă îmi pierise graiul. Aș fi vrut să fug de acolo, să mă las

păgubașă dar deja îl iubeam nebunește. Abia îi puteam răspunde, o emoție nemaiîntâlnită mă făcea să tremur cumplit. Știu că mi-a dat haina să nu-mi fie frig. Mi-a și zâmbit. O nebunie a noastră care a durat până aici! Hm! Cât l-am iubit! După asta au urmat atâtea: o viață. Parcă ne cunoșteam de când lumea...”

Dacă ar fi urmărit-o cineva pe fată ar fi văzut-o când zâmbind, când încruntându-se multă vreme. Nu făcea nici o mișcare dar era mult prea departe chiar de ea însăși. Oricum, în final, două lacrimi așteptau în pragul privirilor, clipirea foșnindă a genelor. Se uita în jur ca o străină și ar fi vrut să întâlnească ceva ce-i legase, dar numai o floare nu de mult dăruită, părea o chemare proaspătă. Ca la un izvor de viață se repezi de-i mângâie petalele apoi cu șoapte tremurânde îi vorbi sufletului ascuns:

„A fost frumos! Prea puțini reușesc o astfel de iubire. Ne simțeam prea bine împreună, ne căutam mereu iar regăsiți ne topeam din priviri. De ce i-oi fi spus adio? De ce? Cu ce mi-a greșit? N-am greșit eu? Bine, dar suntem amândoi în greșeală de la bun început! O știm. Cine ne vede ce-o fi gândind, că eu sunt o... iar el un crai bătrân sau un tânăr răscopt. E drept că n-aveam timp de ei, dar mai poți ști ce gândesc? Și nici n-a încercat să ajungem la o anumită relație. E așa de vinovat ce simțim noi? Dar de fapt eu mai simt ceva pentru el? Poate e mai bine așa. Simțeam cum obosise iar eu parcă nu mai eram aceea de la început. Voiam altceva, pe altcineva. Mă plictisise, îi vedeam numai viciile și căutam cu orice preț să-l îndepărtez. Vezi, bârfa celor din jur a sporit dorința de despărțire și-mi închipuiam că am să mă simt mai bine. Mi-a spus că dacă l-am iubit vreodată am să mă întorc la dânsul, iar după înscenare voi rămâne nepăsătoare.

Au trecut deja șapte zile de când nu ne-am întâlnit și am consumat tot felul de sforțări. La început m-am mințit cu ideea că voi reveni imediat, apoi că totul a fost un joc al meu, sau că a murit, n-a existat niciodată, dar acum nu se mai poate. Ziua, printre oameni îl găsesc pretutindeni, iar noaptea, singură, îi simt lipsa și mă hotărâsc să-l caut a doua zi, când o ambiție prostească mă oprește.

Ieri am trecut pe lângă banca pe care ne-am odihnit pentru ultima dată gândurile împreună. Nu dispăruseră ațele de la batista pe care am deșirat-o în timp ce el îmi cerea să nu-i alung dragostea. Erau ca niște semne de întrebare iar banca mă certa tăcut. Cum să mă întorc acum la el? Să-i spun că am fost nechibzuită. Că n-am știut ce fac? Mai bine rămân singură, singură. Poate mor, poate renasc, poate altul e mai bun, mai potrivit ca el. Dar el, e el. E extraordinar. Extraordinar? Cuvântul acesta care mi se pare ca un prag peste altă lume. Când l-am cunoscut i-am spus că e extraordinar, iar înainte de despărțire la fel,

„– Extraordinar!”

De fiecare dată când am fost impresionată de felul lui de a fi, am folosit acest cuvânt. Poate expresia spune mult, aici mi-am găsit scăparea. Ei, nu, că e culmea cu cuvântul ăsta! Blestemul sau vestitorul unei alte lumi. L-aș repeta numai să se întâmple repede ceva, așa nici nu mor, nici nu trăiesc... de fapt de ce să mor? Ah, nu mă mulțumesc cu ecoul sentimentului. Poate sunt prea mofturoasă. M-a învățat o alintată, o capricioasă. A fost prea bun cu mine și acum îi simt lipsa. Prea mult chin! Prea mult!?

Astăzi l-am zărit... nu, a fost visul de ieri noapte, îl visez mai mereu când îl întâlnesc mă roșesc nu de emoție, nu de rușine, nu de frică... de senzație indefinită! Fetele nu trebuie să-și divulge sentimentele, dar ce, băieții nu sunt tot oameni? Dar... băieții de azi... Ce poți să spui când unul vorbește urât, batjocorește o delicatețe de fată, te trezești acostată, înjurată, violată, și... ce să mai vorbim! Mizeria lumii e mare. Pentru aceștia a trăi înseamnă a fi neom, să jignești, să furi, să bați, bine că nu sunt toți la fel. Unii îți sărută delicat mâna, îți vorbesc frumos! Oare, cine nu-și dorește o iubire curată, o dragoste reciprocă? Oricine are nevoie de puțină fericire.

Teo? Cine și cum e Teo? Greu de spus. E tipul cavalerului „antic” dotat cu delicatețe, stare poetică și „n” calitate. Poate un geniu, dar trebuie să-l determini să fie așa. Personalitatea stă în puterea de a ști totul despre sine (însuși). Nu-i destul să-ți spui numele și să însemni ceva, trebuie să-ți găsești un for unde să-ți modelezi spiritul. Pentru unul e mărgeț că-l bate pe altul, pentru altcineva că face bine celor din jur. Care are valoare? El e, fără îndoială, o valoare.

Și totuși ne-am despărțit! Oare n-a fost un vis? Cursul vieții mă îmbolnăvește, mă ruinează. Toate gândurile astea

rezultă din iluzia că și el regretă. Altfel mi-ar veni mai ușor. Așa să fiu inumană? Va trebui totuși să mă împac să nu-l fac să sufere atât!”

Lăsa să-i cadă printre degete floarea acum mototolită. Își aținti privirile într-un loc anume și-și aminti de tic-tacul timpului care toca creierii. De fiecare dată țacănitul ceasului o trezea la realitate. Privi din nou floarea apoi o călcă în picioare, o trăire ciudată îi înveninase sufletul. Voi apoi să-i culeagă petalele strivite dar i se părură foarte grele. Pornirea o durea. Ar fi vrut să se sfâșie în bucăți, să nu mai existe. Ce-i făcuse ei floarea nevinovată? Era de-a dreptul singură. „Mâine îmi voi cumpăra multe, multe flori. Oricum aceea era altfel”. Își lipi de obraz o petală rămasă nevătămată. Ei îi simți prospețimea iar sieși neliniștea din adâncuri. Privi fugar luna. Și ea era altfel. Nu se putea uita la dânsa fiindcă cealaltă jumătate de suflet deja o părăsise: pornise către Teo... „Și iată-l pășește peste lună, peste stele și urmează această jumătate”: „pe aici, lasă, nu-i nimic, dacă ți-au sângerat tălpile, bolovanii de stele sunt de vină...” El alerga din ce în ce mai repede și mai vesel uitând de răni dar ajuns aproape își scoase din piept inima și i-o întinse:

„ – Elena, primește-mi inima în sufletul tău. O fac din simțământul pe care-l cunoști și, zău, nu știu a cui e mai mult, a mea sau a ta. Dacă ai să observi că nu se potrivește acolo, arunc-o. O mai învelesc în această umbră de lună. Te rog, numai dacă vrei, ia-o!”

Stângace primi darul dar... ajuns în mâna ei dispăru.

– Elena! E târziu, ce faci! răzbi din bucătărie.

Tresări. Căută spre floare și o zări strivită pe covor. „Deci e adevărat?!” își privi palmele. „Unde e inima lui Teo?”.

Deci nu e adevătat, off! Blestemul meu cel dulce! Cred că astăzi am să-l întâlnesc...

Un tremur de nerăbdare o cuprinse. Se îmbracă mai repede decât de obicei, își aruncă ochii ca însetată pe notițele, pentru fiecare obiect, apoi înseninată, repezită gustă ceva. Simțea un val de energie și gânduri mai senine și mai proaspete.

Era iarăși primăvară!

*
*   *

Între benzile de nori cu intensități diferite de gri și negru, deasupra dealurilor uniform acoperite cu vii se ivește soarele ca un cerc plin de roșu, a cărui lumină pare ireală în dimineața de toamnă rece, după o burniță mărunță și rece de vreo 18 ore. Se auzea într-o simetrie abracadabrantă când cântatul unui cocoș, când țiuitul unui pițigoi ori ciripitul unor vrăbii, chirăitul curcilor și doar arareori un fluierat sau strigăt omenesc. Satul este asemenea unui stup în care albinele stau amorțite și tăcute într-o căldură obținută de mai înainte. Roua de după ploaie, groasă și rece anunță brumele iminente ale toamnei iar noroiul care se agață de încălțăminte, zloata ce va urma.

Teo sare din visarea îndelungată a orelor de veghe ale nopții trebuind să-și facă simțită prezența în mijlocul celorlalți. După câteva minute de contemplare a spectacolului răsăritului de soare urmărind cumva cum se desfășoară roata acestuia tot mai biruitoare asupra norilor rămași amenințători, a dealurilor ce se dezmoțesc sub zumzăitul tractoarelor la discuit, a oamenilor care se întorc spre el tot mai mult cu fața să-l admire

și să-l omagieze. Răcoarea îl strânge în spate, dar nu are timp s-o observe. Se simte reîntors la viață, chiar dacă aceasta e rece, pentru că ea trebuie trăită. Cine poate da cuiva o altă viață? Chiar searbădă, cum va fi fără Elena, trebuie trăită cât mai plin. Chiar fără acel simbol făurit într-un avânt năvalnic prelungit.

Un pui de curcă mai golaș chirăia după restul suratelor ciupind firele de troscot încărcate cu boabe de rouă. De la soare, de la stele și până la iarba și curcile gălăgioase spațiul este prea mare să nu-și găsească un loc. Depinde cât este de aproape de lut, de noroiul care se lipește de inimile oamenilor. De fapt, „globul cel de tină” care absoarbe atâtea existențe, atâtea aspirații, fericiri și nenorociri. Dar și pământul speranțelor!

Când plecă spre oraș, avea comportamentul unui bolnav ce trece în convalescență.

Speranța își luase alt avânt.

*

*   *

O zi de-a dreptul mizerabilă. Aproape nimic n-a ieșit din tot ce a întreprins, nici măcar să mănânce ca lumea. Era ca șoarecele în găleata din care nu se putea ieși decât cu ajutorul cuiva. Nu avea de cine să se prindă. Prea credea în sfârșitul lumii acum după plecarea fetei.

Încercase mai întâi să-și facă curaj punându-i atitudinea pe seama capriciilor ei alintându-se „aplicând regulamentul” dar încet încet se convingea că neînțelegerea e mult mai serioasă decât părea și înțelegea eforturile ei de a se detașa. Ceva o determinase să fie astfel. Cu puțin timp în urmă era

divină, râdea și ciripea ca apoi să fie total nesigură: „Cine ți-a dat voie să mă îmbrățișezi?” Și după o tăcere rea: „Nu cred că o să mai ai ocazia!”

Devenise mai închis, reflectând că oamenii se diferențiază între ei mai ales prin puterea sentimentelor lor. Acum, în loc să audă glasul plin al clopotului i se părea că răspunsurile ei sună a tablă spartă. Vădit căutase să nu se înțeleagă.

„– Am fost rău, ce am făcut?” Tăcuse și iar tăcuse. Despărțirea era ca un decor de pădure deasă într-o întunecată noapte noroasă cu doar o luminiță ghicită. Își aminti de o scrisoare și aceasta îi trezi interesul bănuind că fata învăța să-și vândă farmecul apelând la un joc de-a sărutul spre a i-l smulge. „Hai spune, după mine, că ai fost rău!; – Tare? Nu, n-am fost! – Te rog spune după mine că ai fost rău fără un sfert! – Nici! Doar pentru că m-am stăpânit, nu?”

Vădit preocupată, n-o interesa starea în care îl lăsa. Era prea absorbită de ale ei, așa că nu putu dormi toată noaptea. Nu mai putea nici să facă ceva concret: cum se ridica în capul oaselor somnul îi apleca genele, și cum se întindea se trezea perfect conștient că-l paște nenorocirea că ea nu e...”

Își blestemase zilele tocmai pentru otrava asta dulce căreia îi zicea „blestemul meu drag” simțind cu adevărat că așa e. Se vedea mult mai îndrăgostit decât putea bănui vreodată. Rupt de lume de mai multă vreme își reînnoa existența comună prin Elena, adâncit în cercetări și experimente gustase dintr-o felie dulce de viață tot prin Elena, întors mai mult către sine își deschidea sufletul către soare tot prin Elena. Devenea mai altfel tocmai prin ceea ce determina fata asta capricioasă și nestatornică de-l înălbise nu alta, găsea fericirea întregă când își odihnea gândul în preajma ei și-și lăsa ochii să soarbă

cât mai mult din chipu-i feciorelnic, privind-o însetat de ea. De un anume frumos pentru că ea putea fi luată lesne o frumusețe comună. Își dădea seama clar că îi exagerează calitățile ca și frumusețea, dar ea devenise opiul existenței sale și făcea totul să-l păstreze cu toate că era dăunător și-i scurta din ea. Prefera să trăiască mai puțin dar plin. De câteva ori îi spusese că datorită ei trăiește de două ori, dar de fapt trăia greu și răsufla și mai greu pentru că fără ea se considera pierdut. Conștient pierdut. Se pierdea pe sine el însuși, nu făcea nimic să se desprindă de ea.

Acum suferea teribil la gândul gândurilor ei, de față liberă să aleagă de tânără, capabilă oricând să schimbe înțelepciunea pe un avânt romantic, gata să-l însoțească pe un Andonis fără suflet. Știa că s-a reîntâlnit cu Relu, că acceptase invitații la cinematograful ale unui oarecare și că-și împrăștiase numărul de telefon la alți câțiva. Ca și cum ar fi pescuit, în așteptarea prăzii celei mari, ceea ce se nimerea. Cuțitele din inimă i-o tocau milimetru cu milimetru parcă zdrobind-o tot mai mult. Mai rezista, dar nici vorbă să se poată debarasa. Pierdea detașat. Tremurul mâinilor și al vocii, fața lividă și răsuflarea nesigură, mereu junghiuri și tăieturi în inimă, îl făceau nervos și instabil. Luase medicamente pentru inimă pentru că simțea că se prăbușește când trebuia să reziste. Se simțea din nou epuizat fizic și sufletește, în incapacitate de a întreprinde ceva: „așa nu se mai poate, trebuie să fac ceva”. Se sugestionă în obscuritatea odăii. Cu cât se adâncea în gânduri cu atât creșteau durerile din dreptul inimii. Era un cerc vicios: nu-și putea îndepărta gândul pentru față și viitorul ei, suferințele creșteau „mă, fir-aș... ce năzdrăvan!” se autoflagela având mereu în față icoana Elenei care numai la el nu se gândea. Și totuși...

Soneria telefonului răsună și pentru el. Când îi auzi glasul de-abia îngăimă:

– Dac-ai ști...

– Ei bine, știu! Știu, pe mine... De la mine!

Cum el rămase buimăcit, ea, practică și hotărâtă îi comunică repede că vrea să-l vadă a doua zi și stabilirea locului. Când închise telefonul mai avea dureri în inima ce bătea mult prea repede dar glasul i se schimbase.

O sonerie simplă îl eliberase!

Din jurnalul Elenei:

„E atâta durere în mine când scriu rândurile astea deoarece mă înspăimântă lumea asta atât de trufașă și oribilă. Nu pentru că nu aș înțelege ce înseamnă pentru un om să se distreze, dar nici să ducă toate astea până la limită. Exemple sunt pretutindeni. Fără omul de la atâția kilometri distanță mi-e imposibil să fiu fericită. Am ajuns să spun asta deoarece nu constituie numai o afirmație aruncată în vânt ci rezultatul a numeroase încercări de a uita. Dar nu se poate... E atâta pasiune și dăruire în mine pentru un om care m-am convins că reprezintă totul. Refuz orice de la alte persoane deoarece ar însemna să comit cea mai gravă infracțiune care fără îndoială va fi pedepsită. E atât de grea această despărțire! În orice clipă mă gândesc la chipul cu care am ajuns să respir. Niciodată nu-și va putea da seama cât de mult îl iubesc, cu câtă ardoare și patimă aștept să-l văd mai repede. Acum, aș vrea să văd ochii aceia care mă răscolesc și mă tulbură, să-l văd surâzând blând... la capătul drumului am să-l găsesc și am să-i spun tot ce n-am spus până acum.”

„Nu știu dacă cineva și-ar putea face o idee despre starea în care sunt eu când scriu rândurile astea. Sufăr cumplit, sunt bolnavă, frigul alternează cu căldura într-o succesiune pe care

mi-e imposibil s-o mai suport. Pur și simplu sunt terminată, pe față șiroiesc lacrimi de neputință. Trebuie să-mi zugrăvesc durerea prin păinjenişul de lacrimi ce nu pot să le stăvilesc. Aș vrea să fiu cât mai departe de camera asta în care plutește un aer închis, sunt o ființă uscată de un dor fierbinte, mai fierbinte decât fruntea care arde, decât mintea care delirează. Unde este ființa din mine peste măsură de veselă? Și frigul izvorăște din căldură... o pasăre ce se zvârcolește cu o săgeată în corpul firav. Cine m-ar crede cât de dor îmi este mie acum... nu mai pot. Sunt distrusă.”

„...prăbușită într-o urnă de cristal... de fapt într-o clepsidră. Și, nisipul curge, curge... Am trăit atât de mult zilele acestea din amintiri. Deși am mai vorbit și cu alții, atât de mult mi-e dor de imaginea care persistă în inima mea. Doar „briza”

răcoroasă a nopții mai mângâie obrajii înfierbântați și imaginația care pornește într-o adevărată călătorie printre aștri: „fiecare zi mă apropie mai mult de tine și atunci când te voi revedea voi fi altfel. Vei avea posibilitatea să vezi cât de mult m-am schimbat, o față brăzdată de suferințe, niște ochi în care s-au întipărit neliniștea despărțirii și dorul fierbinte. Vom sărbători ziua noastră. Îmi place să fiu altfel decât toată lumea pestriță ce mă înconjoară ca un arc tot mai apropiat de mine, aproape rupându-mă. Cât de mult s-a adâncit în cutia de rezonanță a inimii mele, chipul tău, numai din asta am trăit zilele astea, numai din amintiri. Le iubesc deoarece sunt în măsură să mă țină la suprafață. Ce forțe nebănuite până acum mi-a imprimat despărțirea asta, cât de multe am învățat. Sunt atât de multe de scris: se izbesc foarte multe stări sufletești contradictorii dar până la urmă am reușit să câștig Războiul din mine”. Am să iubesc până la sfârșitul vieții un singur om, ceilalți vor trece ca niște fantome prin viața mea. Și nici n-aș mai avea cum să-i iubesc deoarece toată dragostea mea este în mâinile lui. Nu vreau să mai iubesc pe altcineva așa ca acum, ar fi o groaznică infidelitate. Aș scădea în proprii mei ochi și cel mai indicat lucru ar fi să mor plină de remușcări. Cum aș putea să spun unui alt om cuvinte frumoase, să uit brațele care m-au ocrotit și să mă simt bine în brațele altuia...? Îmi este atât de dor. Cine m-ar putea înțelege? „Știi dar ești departe. Două lacrimi mari și sărate s-au prelins pe obrajii reci și albi ca o bucată de marmoră. Vreau să fiu cât mai aproape de tine, am crezut că ceea ce a fost e o copilărie și acum îmi refuz orice și prefer singurătatea. Sunt o condamnată a destinului. M-am născut prea târziu și trebuie să trăiesc mai departe cu suferința acestui gând. Peste ani voi spune: cândva am fost atât de fericită dar n-am știut să prețuiesc ce ni se dădea cu atâtea

visuri. Am cunoscut odată frumusețea unei prietenii adevărate dar n-am știut că până la urmă s-a transformat într-o dragoste eternă. Singura pe care o voi lua pretutindeni.”

A fost odată o fată care trecea prin lume asemenea unui vânt sălbatic, care pășea ca un pelerin, o fată care iubea marea întunecată, sălbăticia munților și un om. Doar amintirea asta se va putea păstra despre mine: o rană nemaiîntâlnită și un suflet uriaș...

„...astăzi a trecut pe lângă mine ca o vijelie, ca un cântec trist peste marea moartă. Sunt obosită de zâmbetele de gheață și îmbrățișări închipuite. Totuși, îl iubesc... dragul meu drag... când îl întâlnesc... ce atracție teribilă!...”

O emoție ciudată îi scutură trupul, nesimțită astfel niciodată. Așteptată, întârziase puțin dintr-un fel de cochetărie dar pașii i se măreau pe măsura apropierii de „locul lor”. Când el se ridică pentru a-i săruta mâna păru că mai întâi vrea să refuze dar i se păru caraghios s-o mai facă. Îl întrebă numai:

– Ce mai faceți? Și-și acoperi obrajii învăpăiați de emoție.

– Sunt în căutare de suflet!

– Hm! Am și eu o lucrare cu titlul ăsta.

– Dar eu caut un suflet anume, unul singur.

Amândoi rămaseră tăcuți. De fapt atunci își vorbeau cel mai mult. Fiecare își supraveghea mâinile sau mișcările, ca să îngame ceva lipsit de importanță iar ochii și sufletele să se contopească.

*

*

*

Lume multă ca în orice gară mare, trenuri vin, pleacă, oameni grăbiți, nervoși sau binevoitori. În sala de așteptare clasa a II-a, scaunele de lemn scrijelite și neîngrijite găzduiau țărani, oameni cu haine mai bune sau copii neastâmpărați.

– E ocupat? Întrebă un bătrân cu părul alb pe domnișoara sprijinită de umărul unui bărbat.

– Nicicum, luați loc!

– Mulțămesc.

Era un obișnuit de la țară cu o pălărie mare, neagră, îndesată până spre sprâncene care-i acoperea părul alb, zărit doar spre tâmple. Ceea ce era plăcut la figura-i zbârcită era mustața, la fel de albă, ondulată tinerește pe obrajii crăpați de timp. Avea un mers hârâit, chiar enervant și ițarii, groși, din lână, i se coborau dintr-un brâu lat și bine legat într-o parte. Așa, cu privirile umede și blajine semăna cu un țăran de prin vremea lui 1907.

– Da' nu vă fie cu supărare, unde călătoriți?

– La Cluj, moșule!

– Aha! Și io tot acolo oi ajunge, cu voia celui de sus, făcu bătrânul mai mult pentru sine.

Afară era răcoare iar câteva țigănci miorlăiau pe peron, care cu mâinile căuș, care cu diferite mărfuri de vânzare. Într-un colț al sălii moșul și domnișoara vorbeau de una, de alta, fără a invita bărbatul de alături care asculta tăcut privind la Elena și apropiind-o mereu.

– Lasă că e bună toamna asta, domniță, era mai bine secetă?

– Ei, dar am zis că-i rea? Așa-i omul nostru, când e cald spune c-ar vrea zăpadă, iar de-i ger așteaptă cu nerăbdare vara. Cine să-l înțeleagă?

– Așăi! D'apăi cât o fi ora?

– Teo, cât e ceasul, îl întrebă ea pe domnul de lângă ea, ațipind.

– 11, adică 23. N-ai vrea să ieșim puțin?

Vai ce bine-mi pare, izbucni fata strângându-i mâna în palmele ei fragede. Se întoarse spre moșneag:

– Vreți să aveți puțin grijă de geanta noastră?

– Da' se poate? mergeți sănătoși! dar în sinea lui „a frate nu arăta, sau poate o fi vreun unchi de-al fecioarei”.

– Moșule, îi cunoști pe cei care au plecat?
– Nu! De ce mă întrebi, domnule?
– Păi, cum de ce, nu vezi cine sunt ei, ce diferență între el și ea?

– Nu cumva dumnealui e episcopu' ăl mare? Ce ți-e și cu oamenii ăștia, mi se părea mie a fi cunoscut, învățat, dar...

– Asta-i bună! rânji vecinul. Cum îți închipui c-o fi ăla. Un episcop, nu se lasă mângâiat în văzul lumii de tinerica aia. La început am crezut că-i taică-său, dar când i-am văzut ce ochi dulci își fac, mi-am schimbat părerea. Ea-i frumoasă nu zic, dar... ce să mai discutăm, fete din ziua de azi!

– Mai demult se spunea păru' lung și mintea scurtă, dar amu' s-a schimbat treaba: păru scurt și mintea scurtă. Dar ne zbatem degeaba, eu cred că-i de treabă domnișoara că prea multă miere are pe buze. Vorbea tare frumos și așăzat.

– Unde dai și unde crapă! se supără necunoscutul.

Între timp cei doi inhalau cu putere aerul dintr-odată respirabil.

– „Aici, pe pământ toți oamenii plâng.

Prietenii lor, amorul lor.

Eu visez la perechile care nu se despart niciodată.”
Recită Elena cu o gesticulație delicată.

– E a doua oră când îmi spui versurile astea, îți place Lamartine sau le găsești potrivite simțirii tale?

– Se spune că poezia e forma cea mai gingașă de a convorbi cu cel de lângă tine. A te cufunda în semnificațiile ei este ca și cum te-ai recunoaște pe tine însuși.

– Bravo! Te găsesc o prearomantică!

– Câtă flatare! se linguși Elena scuturându-i brațul.

– Câtă modestie zace în ființa-ți adorabilă! făcu Teo sărutându-i fruntea rece.

În lumina neanelor fluturii zburau ca așchiile desprinse dintr-un trup de statuie imaculată. Un ceferist discuta aprins cu un cetățean cam turmentat.

– Hai să intrăm că ți-o fi și frig!

În sală, aceeași atmosferă somnolentă.

– Vă mulțumim, moș Achim!

– N-aveți a vă osteni cu mulțumirile, că doar nu le-am ținut în brațe, locurile ’mneavoastră, zise moșneagul hâtru. Iar după un timp:

– E tatăl mata, domnișoară?

– Da... nu... !!

– Îi sunt unchi, interveni Teo înroșit peste putere.

– Care vasăzică nu sunteți... eu care...

– Ba, da! răspunse inginerul încremenit.

Țăranul rămase zăpăcit, iar Elena găsi un mijloc de a rupe tăcerea:

– Dar de unde ești, moș Achime?

– Din Mircești, domniță, de pe Valea Răului!

– De ce i se spune astfel?

– Păi, legenda tâlmăcește cam așa: un boier, înavuțit din munca țăranilor avea o fată. Și fecioara asta se îndrăgostește de un om mai în vârstă, dar muncitor. Taică-su mirosi situația și puse să-l omoare pe omul cu pricina. Am uitat să vă spun că îl chema Rău. Fata s-a aruncat în fântână. Bătrânul, de rușine și supărare a vândut moșia și a plecat din țară. O dată cu plecarea lui și văile acelea și-au schimbat numele după feciorul lui Rău.

– Frumoasă poveste, moșule!

– Ca și locurile!

Moșneagul avea chef de vorbă dar discuția fu întreruptă de ușa care scârțâia de scotea din sărite, lăsând să intre o

țigăncușă micuță, să tot fi avut 5 anișori. Cu fusta aceea vaporeasă și multicoloră, cu basma roșie și cizmulițe micuțe, cu un surtuc ponosit, dădea impresia uneia adunate de pe apă. Cozile împletite cu cârpe și bani, ieșeau de sub basma spânzurându-se de umerii zdrențuiți.

– Dă-mi ți mii un leu! Dă-mi ți mii un leu!

O babă somnoroasă scoase dintr-o sacoșă câteva bomboane și lăsă negriciosă să i se hrănească din palmă, ca o pasăre. Lua câte una, apoi privea în jur fixându-și clienții.

– Câți ani ai, o întrebă bătrâna binevoitoare.

– Cinci ani!

– Mergi la mine, îți dau de toate încercă ea s-o ademenească.

– Nu.

– Dacă erai mai mărișoară te luam. Dar ia spune cine te-a trimis?

– Nimini!

Simțind că pierde timpul mărunțica o zbughi la altul.

– Îmi dai ți mii un leu?

– Cât vrei?

– Cât m-ei da dumita! răspunse conștiincios țigăncușă drăguță.

– Dacă spui când crești tu mare îți dau cincilei.

– Mare... mâni cresc, utea-atât de mare, până la cer! arată ea ridicându-și mânuțele spre înălțimi.

– Bravo, ține cinci lei.

– Bodaprosti!

Ajunse lângă Elena și Teo, care, ca toți ceilalți o chinură cu întrebările:

– Știi să ghicești, măi țanco!

– Da, nene!

– Ei, atunci ghicește-ne la toți trei și ți-om da bani.

– Să vă trăiască fata și bunicu' mneavoastră. Sunteți om bun dar ușor la mână. Aveți școală de seamă și știți rostul vieții. O să aveți o bucurie mare și... îmi dați banii?

– Hai, treacă-meargă pe azi, dar nu prea știi poezia. Le-ai cam încurcat, hohoti inginerul scotocindu-se după bani! Între timp Elena o descusu:

– Cum te cheamă?

– Floarea și am cinci ani. Nu m-a trimis nimeni aici fiindcă am venit singură.

– Bravo!

Copila avea ochii căprui și frumoși, poate de dragul lor Teo îi dădu zece lei.

Mai departe Floarea întâmpină greutăți și mai mari pentru că un tânăr o puse să-l sărute pe obraz pentru un leu necăjit.

– Dacă mă pupi, îți dau bani mulți.

– Da' nu pot.

– Ei, nu. Cum poți să ceri așa, oi putea tu să mă și pupi, nu pe gură ci pe obraz.

Fata se întinse pe vârful picioarelor și cu un zgomot neplăcut îl atinse apoi plecă repede și liniștea amorțită deveni stăpână. Până la primul tren mai erau încă două ore. Toți adormiră, numai Elena și Teo șoșoteau și hlincoteau fericiți. Într-un târziu au încercat să ațipească dar fata nu reușea din cauza gândurilor, miile de gânduri care-i scăldau sufletul asemeni unei mări legănânde de adierile vieții. Ca să-și omoare timpul și să-și limpezească mintea scoase cu grijă un capăt de creion și un petic de hârtie notând:

„Noaptea se lasă greu ademenită de gândurile mele ce se zbat în sângele vieții, când frumoasă tânără, când urâtă-

bătrână. Așteptarea este cel mai greu lucru. Poate există și altele dar nu cred. Mi-e sete de un apus de soare căci numai atunci îmi simt sufletul respirând liber. Când te vezi cu roadele în mână să nu uiți că până a le avea ai muncit din greu; apleacă numai o creangă din pomul fericirii, gustă-i fructul dar vezi să nu-i răscolești cuibul necazurilor; iubirea te face fericit, frumos, trist, meditativ și uneori agresiv. Cred că nu-mi este indiferent omul bogat în fericire cu valoarea ei. Cu ea poți vinde sau cumpăra inimi?”

Cu degetele tremurătoare din pricina repeziciunii cu care a scris, îi întinse hârtia lui Teo simțind că sufletu-i încăpea într-un pahar de viață prin care soarele își filtra răsăritul și apusul. Rămaseră mult timp pe gânduri apoi iarăși ea:

– Știi, aș vrea să te întreb ceva. Nu știi cum să pun întrebarea...

– Lasă asta, zi direct!

– De atâtea ori tu nu ai simțit că dacă ai fi trecut peste acel „nu” verbal al meu, nu m-aș fi supărat. Și tu ai știut asta. De ce totuși ai suferit atât de mult lângă mine?

– Ca femeie, în viață vei fi destul de umilită, dacă n-ai și fost, de multe ori. Eu te iubesc mult prea mult să trec peste umbra ta de reținere și să nu vreau să fii conștientă ce faci.

Se gândea că de prea multe ori în viață suntem luați de curentul ei. Dacă observi o coadă la un magazin, mai întâi „prinzi rândul” și după aceea întrebi ce se dă și adesea cumperi și ceva ce nu-ți trebuie. Altădată, dintr-o plăcere extraordinară mângâi corpul unei străine, numai pentru că e frumos și mai plin de viață. Totdeauna găina vecinului e mai grasă, dar după unele găsculițe rămâi și bolnav... interrelațiile umane, în special cele dintre sexe opuse trebuie să se bazeze întâi și întâi

pe sentimentul dictat de creier și inimă nu pe cel impus de carne și sânge.

– Tu chiar mă iubești într-atâta?

– Vezi, tu, s-ar putea ca blestem să fie și ăsta: eu îți spun numai adevărul, fără să exagerez sau să-l diminuez și tu nu-l crezi. Tu mi-ai oferit, prin existența ta și fără să știi, gingășie, frumusețe, căldură sufletească, uneori dragoste dar și destul chin și suferință. Cu fiecare clipă mi te reprezint mai frumoasă - fără să fii modelul universal - mai altfel, mai caldă. Cum aș putea să nu te divinizez?

– Nimeni nu e perfect.

– Nici măcar în dragoste. Dar am descoperit că absolutul ar putea exista. Din păcate numai pentru scurtă vreme. Momentele cu tine au fost și sunt cele de puritate când refugiați în sfera impersonală am uitat de lume și de noi, îmbătați unul de prezența celuilalt. Și eu nu fac decât să constat. Cu alte cuvinte pot să dau glas la ceea ce simte, poate, fiecare îndrăgostit. E un mare noroc să știi ce simți. Mi se pare că esențial în viață este să vrei ceea ce poți și atât cât poți să vrei.

– Dar cu mine?

– Fata și floarea nu vor să fie stricate, rupte, smulse, dar îl acceptă și înfrumusețează pe bărbatul care îndrăznește. Eu, nu că n-am îndrăznit, am vrut să te păstrez floare. Am uitat însă că și floarea se trece și se pierde.

– Îți voi rămâne recunoscătoare.

– Vorbe goale. Aici, între sexe, recunoștința este numai pentru clipa de plăcere, chiar impusă, smulsă, fizic simțită. Regretul ivit se transformă în desconsiderare. Nu cred că există vreo femeie să spună: ce bărbat extraordinar, apreciindu-i numai calitățile intelectuale. Zice atunci că-i deștept, capabil, grozav, dar nu extraordinar.

– Eu am zis-o.

– Când erai hotărâtă să mă părăsești, când încă nu știi ce este extraordinarul, când mai crezi în TOATĂ frumusețea vieții. Când vei constata că nici aceasta nu e niciodată, ca și fericirea, întreagă...

– Dar, toată lumea, eu...

– Tu ești cu adevărat deosebită și fără să fii așa nu m-aș fi apropiat de tine!

– Mă vezi tu așa, dar cine știe.

– Așa cum cred în mine, în ziua de mâine, așa sunt convins în viitorul tău, și, dacă aș ști că nu vei ajunge ceea ce poți, lesne, merită să mă sinucid.

– Hai, lasă, nu mai vorbi așa, mai degrabă să dormim puțin, vrei, că nu se știe ce e în tren. Hai, ține mâna.

Avuseră o săptămână cu fericirea de mână. Se întâlniseră în fiecare zi, uneori de câte două ori și nu mai reușeau să-și comunice în cuvinte gândurile pline pentru celălalt. Ea ceva mai absentă și dispusă să asculte, el mereu mai neașteptat și înfocat. Din nou simțea că timpul se oprește când bucuria revederii se prelungea ceasuri întregi. Vremea neașteptat de geroasă pentru această perioadă a anului nu-i lăsa să hoinărească pe unde ar fi vrut. Un interes presant al fetei i-a permis lui s-o însoțească în orașul din nordul Moldovei. Era ca o încruntare pentru o perioadă când au uitat cu totul de existența lor în cadrul unui grup social. Erau mult prea aerieni, dar nu necontrolați, menținându-se strict în sfera ideală și pură, ceea ce le dădea tărie și siguranță. Fiecare se simțea capabil de sacrificiu pentru celălalt, fiecare năzuia ca nici o umbră să nu întunece cerul acesta numai al lor.

Trecu o bună bucată de vreme în răstimpul căreia doar sforăitul unui călător mai vârstnic tulbura mai mult. Teo părea preocupat de ceva.

– Ei, zi, ce e? făcu ea moale simțindu-l.

– Poți avea idee ce suferință este starea de nesiguranță? Poate ai aflat că în timpul celui de al doilea război mondial pentru a-i face pe cei prinși să vorbească se proceda astfel: nici nu adormea omul bine și era trezit brutal, din nou lăsat să moțăie și iar scuturat, și tot așa zile și nopți până împricinatul ajungea la capătul puterilor și mărturisea. Eu mărturisesc ție că nu mai pot...

– Da' ce-ai pățit mister inginer, de spui asta, cine nu te lasă să dormi?

– Tu crezi că starea asta de nesiguranță a mea vis-a-vis de instabilitatea ta poate avea un sfârșit bun? Ți-am spus alaltăieri că sunt în stare să te omor, adică să te înnăbuș cu sărutări și îmbrățișări de dragă ce-mi ești. Mai sunt în stare să MĂ omor pentru neputința de a mă scutura de vraja ta. Dar dacă eu sunt până în vârful părului îndrăgostit de tine, tu vrei să-ți împarți sentimentele și favorurile...

– Vorbești prostii, dragule!?!

– Vezi, până și expresia ta nu e cea mai potrivită. Vorbesc cu patimă, dar din inimă, nu din fiere. Bunăoară azi ai trimis pe Eugenia să-mi declare ritos că nu mai vrea să știe de mine. Am înțeles clar că alaltăieri ați stabilit împreună „ruptura” de mine. Ea știa că tu vrei s-o faci mai de demult. Apoi după superba înserare surprinsă de noi, eu obosit și tracasat, tu mereu în căutare, de motiv, ai stricat destul din ceea ce se putea simți. Și, știi bine, că împreună am cules numai stele și lumină numai roua cerului și a pământului, într-un cuvânt senzații rare. Pe asta ai jertfit-o.

– Cum adică?

Era neutră, absentă.

– Pentru ce comportamentul ăsta bizar? Pentru că ai reluat legătura cu Relu sau pentru că un șofer îți trimite vorbă că vrea să te cunoască. Ia să vezi dacă nu cineva s-a răspândit ideea că ești ușuratică. Dar nu asta e problema. Eu, și fără și cu voie te păstrez ca neîntinată la suflet. Vrei să mă părăsești? Nu te rețin, dragoste cu sila nu se poate face, dar hotărăște-te odată și mai oprește-ți gândurile alea alandala.

– Ce vrei să spui?

– Spun că în general comunică prea puțin cu mine. Ți-am spus de o scrisoare pe care am primit-o. Zice atâtea despre tine cu date și ore precise că mi se încrețește pielea. Trebuia să n-o citesc dar mi-am zis că orice-ar fi, tot în locul tău rămâi. A fost ca la o judecată feudală cu sentința dinainte cunoscută. Și, e vai de mine, nu pentru ce spune acolo ci pentru că ești așa nestatornică.

– Dacă nu-ți convine...

– Nu așa trebuie să răspunzi acum. Poate, pentru că dacă vei continua așa, eu, care nu sunt totuși o mănușă de schimb, desigur te voi părăsi. Și, știi ce-ai să ajungi?

Ochii îi scânteiau și pentru prima dată de când se cunoșteau avea tonul ăsta, rău.

– Te interesează?

Dintr-odată bărbatului se frânse. Întrebarea fetei, punea sub semnul întrebării tot ce întreprinsese pentru ea până atunci. I se umeziră ochii și adăugă calm, cald, rar:

– Cum să nu mă frământa soarta celei mai scumpe ființe pe care o am acum? Te felicit că te poți detașa, dar eu nu pot. Încă. Văd că faci totul să mă desprinzi tu. Dar, dacă pot, plec eu. Pierdem amândoi din viață.

– Și cam ce-aș putea pierde?

Era stăpână pe ea, puțin ironică, dar întreba cu vădit interes.

– Simplu: poate ceva din suflet ales, te vei întoarce la spiritul de turmă, la admiratorii incuți așa de incuți încât suferi și când îți aduci aminte de ei. Te-ai învățat umilită și-i accepți. Vei umbla când cu unul, când cu altul, până îți iese vorbă, ai să renunți la ambiții și din talentul tău se va alege o funcționară grasă și singură. Poate că vor mai interveni alții să te oblige și iarăși ți se poate schimba destinul. Vei pierde tot mai mult contactul cu viața spirituală și plafonarea e aproape. Apropo, de ce nu înțelegi tu că acum și nu mai târziu îți modelezi viitorul! Repet, acum! Cred că prin ce-am reușit să-ți ofer ai observat diferența.

– Ei și ce!

– Nu știi cum se face că te cobori mereu, ești așa de instabilă, nu te lași mânată de instincte?

– Crezi adică, ce e în scrisoare?

– Adică simt cu inima, mai mult decât crezi tu. Oare mai prinzi trenul acesta vreodată? Uite ce; încă o dată: părăsește-mă dacă asta ți-e voia. Nici nu vreau să te păstrez străină. Dar fă ce-ți spun pentru viitorul tău. Și pentru ce poți crea pentru alții. De ce poziția comodă și necreativă? Te trage așa în jos? Și-aș face destule mărturisiri, dar cred că nu te mai interesează.

– Dacă vrei, spune.

– Eu totdeauna am vorbit cu plăcere cu tine, absolut sincer și din inimă. Când te-ai îndoit de ceva nici n-ai pomenit. Am văzut cât poți fi de nemiloasă și mă îngrozesc. Ce-o fi cu tine? O fi el „eternul feminin” instabilitatea, dar tu nu trebuie să fii așa tocmai pentru misiunea ta de viitor. Socotește-mă cum vrei, dar nu dușmanul tău, ascultă-mă și lasă-mă să te ajut

acum cât ai nevoie, îți garantez că fără mine te pierzi. Și la ce-ți folosește regretul după ce nu vei mai putea îndrepta nimic?

– Ajung eu, într-un fel!

– Să-ți mai destăinuiesc ceva. Eu n-am ajuns ceea ce trebuia, sau cât trebuia, pentru că mi-am pierdut atunci îndrumătoarea plecată din localitate. Până aici, tu ai făcut ceva fără mine?

– Nu știu, nu... știu.

– Și așa nu m-ai ascultat cândva... Cum să-ți dovedesc devotamentul meu și bunele intenții decât fiind în preajma ta. Crezi că-mi vei putea întoarce vreodată ce fac eu pentru tine? Nici nu-ți cer. De fapt nu ți-am cerut nimic, niciodată, o știi, da?

– Într-adevăr!

– Dar tu ce-ai dat până acum ca și partenerul, adică eu, să ies în câștig? Spun eu, că nimic, dar prefer cu deșteptul la pagubă decât cu prostul la câștig. Înțelegi? Mă mai poți, mai vrei să mă înțelegi?

Se opri moale din cauza unei senzații de prăbușire în gol. În dreptul inimii se instalează apoi un jar care n-a dispărut o bună, bună bucată de timp. Se simțea frânt de nesomn și de adversitate. Mai putea suporta. După alt timp, într-o șoaptă mai mult interioară filosofă îndelung:

„Mă întreb acum dacă iubirea a fost „inventată” de Dumnezeu sau de Satana. Asta pentru că, după cum se vede, după clipa dumnezeiască urmează clocotul iadului, după clipa de aur când ții în brațe cea mai scumpă ființă, gustul fierii revarsă dintr-un gând, la origine, nevinovat. Poate fi, probabil, esența vieții socotind că pe acest pământ nu poate fi raiul. Și cu toate acestea numai dragostea îți dă iluzia raiului pe pământ. Căci atunci când este spargi singura ceapă din casă și, cu ce se

nimerește, o înghiți fericit, „ia, iubitule, că tare-i bună!”, iar când nu e, poți avea de toate: „ia și crapă-n tine, lua-te-ar...”. Și nimic nu e mai trist. Dar te obișnuiești și cu asta numai să ai „crăpelniță”, ajungând un automat, o mătură.

Firile alese sunt, neîndoios, mult mai complexate decât restul, după cum simt mult mai adânc cuțitele geloziei, după adâncimile controlate ale efuziunii sentimentale. Suferințele acestuia sunt mult mai adânci și mai îndelungate, mutilante uneori, dar nevăzute și din cauza asta mai grave, mai ușor de perceput, mai greu de înțeles de cei ce ne înconjoară. Cât de ușor este să-ți acopere cineva inima cu umbra lui și ce greu e să-ți închipui aceeași ființă ascunsă într-un ochi străin. De fapt otrava, (este) tocmai ceea ce se scurge (necontrolat) din suflatul frământat de incertitudini, îl atacă pe cel ce-o produce și apoi trece la celălalt. Probabil, iarăși, că puterea iubirii stă în transformarea ei în esența fericirii adică acel „ceva” care face să uiți de tine și de lume când alături se află numai „acea” ființă. Probabil ca și senzația de fericire de simte cu adevărat numai după ce trece.

Suferințele iubirii nu sunt, chiar ca ploile cu soare deși e un mare adevăr al naturii. E un paradox că de aceste cele mai nobile suferințe își bate joc lumea cea mai de jos, incapabilă de înălțimile și abisurile ei, întocmai cum un savant poate fi pălmuit de un derbedeu. A fi om de lume înseamnă să simulezi. Sentimentul acesta cere însă depărtarea de lume, refugiul într-o altă sferă, în doi, și, numai așa, iar nu se poate. Nici nu știu dacă s-ar fi putut vreodată să trăiești bine, civilizat, undeva pe un alt tărâm. Iubirea desăvârșită, perfectă, există, trebuie să existe. Dar cum poate fi ea păstrată astfel când alături sunt prea mulți cei care mănâncă și dorm pe săturate. Poate că de aici să căutăm cheia fericirii...”

*

*

*

Vis și suflet.

Gândurile și zbaterile lor acopereau glasul frunzelor galben de triste. Când lua formă copacilor încremeniți de natură, ochii aceia mari și căprui erau colțuroși și întortochiați de cadența destinului.

Foșnetul timpului acoperea oful toamnei înveșmântată cu geamătul frunzelor. O ninsoare toamnă, rară, în care sufletul plângea cu lacrimi de frunze.

Ningea cu soare, cu rugina secundeii, cu culoarea pletelor brune, cu umbre de aripi migrânde, vibrând ascuțit, iar fiecare formă căzătoare vântura delicat din zvâcnirea luminii tainice. Ca un preludiv al corului nopții soarele cernea peste lume un cântec trist și nepătruns și tot atât de galben.

Realitatea anotimpului își găsea ecoul pe oglinda sufletului, căci gândurile păreau frunze iar însăși ființa, mormântul ciudat pe fundalul căruia întunericul cocheta cu incertitudinile. Ziua părea din ce în ce mai lacomă, iar noaptea rămânea de mărimea unei metafore din care se adăpau neliniștile. Misterul nocturnului, acoperea forma dar deslușea mișcările căci în liniștea ce pătrundea până în teluricul uman

oamenii erau umbre iar zgomotul verbului „a trăi” dizolva tăcerea.

Sfâșietor de frumos era acel apus de soare în fața căruia sentimentele îngenuncheau supuse. Zâmbetul destrămat al fostei luciri rotunde, sălbăticea ținuturile, făcând din oameni oglinzi de culoare, din păsări gânduri înalte, iar pământul mirosind a rod, liră multicoloră a păsărilor.

Gama de culori așezate cu grijă de către natură era ca arta de a visa cu ochii deschiși, erau etapele vieții muritorului. Pe lângă statornicul roșu aprins și ale nuanțelor pictate de arhitectul natură, stăruia să se întrezărească un verde vital, un fragment din viața timpului topit dincolo de noi. Ce putea fi acel verde decât culoarea fostului anotimp când cerul a dat de știre că vara a ajuns la el și drept răsplată ne rafinează simțurile! Pământul trist și ursuz își alinta belșugul iar uneori rănit de cuvinte țipa sfâșietor.

Poate și oamenii ascund în pupila lor acea duzină de culori, poate fiecare foșnet de priviri nu este altceva decât un soare mai mic, unul mai tânăr. Și acesta este mai altfel numai atunci când atinge vârsta de optsprezece metafore, când pe lângă lucirea-i demonică izvorăște și dragostea.

Incendiată de apus, pe culmea dealului rămâneau înlănțuiți de soartă doi arbori prin coroana cărora trecea lumina preluând din plânsetul frunzelor. Din loja-i măreață luna își ascundea arcul ucigător de frumos. Zorind parcă apusul amenința oamenii că-i va părăsi, că-i va lăsa pe îndrăgostiți să orbecăiască hilar printre stele. Ce mistere de nepătruns era arcul lunatic! Săgeți de cocori treceau febril să fure din acea înserare, să ia amintirea unui apus de soare spre un alt răsărit. Țipătul lor înfricoșător alături de vaierul toamnei, de plânsetul

frunzelor, de lacrimile sufletului realizau o lume aparte în care realitatea se topea în toate simțurile.

De undeva, de după cortina acestor scene, omul lăsa să i se descătușeze lutul lăaturalnic simțind în cele din urmă o dorință mobilizatoare de viață de ardere intensă. ...Noaptea adâncă. Luna, șireată, se ascundea printre norii negri și gri. Traficul timpului reușea să-și mențină cadența.

Se simțea atât de încurcată sufletește încât o încerca ideea de a scrie ceva frumos, de a-și topi gândurile în cuvinte de nepătruns. Deschise caietul său secret, își privi mâinile tremurând de plăcere și nerăbdare apoi încercă să-și topească puțin câte puțin din negura sufletului.

„Oare te-ai mai gândit vreodată la una din primele noastre zile, cea care a deschis drumul fericirilor și necazurilor? Nu te întrista, nu era neapărată nevoie. Eu parcă simt și acum umezeala acelei zile, cu ploaie pătrunzătoare, intermitentă. Poate ceea a fost însăși dragostea care a pătruns picătură cu picătură în suflet. Nu, dar nu ea m-a vrăjit, ci felul tău de a fi, chipul tău ce aducea a „detectiv” cu pălăria aceea neagră care îți dădea aerul ștregăresc, iar glasul și ideile nestăpânite de emoție te transformau într-un adevărat copil-bărbat. Ai să râzi dar nu are importanță. Dar mă întreb de multe ori cum de m-ai cucerit? Rețin că mi-ai sărutat mâna, m-ai întrebat ceva, că apoi ne-am plimbat. A fost prea repede, dar de fapt m-ai făcut să-mi pierd mințile încă de când te-am văzut: ochii aceia ai tăi, numai ei mi-au dat curajul să sper, căci ei spuneau cel mai mult.

Deși ne-am mai plimbat împreună, însă așa, întâmplător și fără să vorbim, atunci mi se părea că toată lumea mă privește, că toți știu că tu mi-ai spus că mă iubești ...Hm, îți amintești că uram timpul ce ne desparte, că mă iubești până în

pânzele albe, că... Totul a fost! acum îmi pare de când lumea, sau mai bine zis parcă amândoi am fost de demult. Acum cresc alături de tine, iar prin verbul „a crește” să nu înțelegi decât a trăi intens, a iubi. Nu cred că ți-am zis vreodată despre chipul care ți se conturează în visurile mele, acel chip ce mă îngrozește cu grația și frumusețea lui. Uite, tu, în fanteziile mele rămâi decât doi ochi săpați în aerul atât de fluid, o frunte mai albă decât culoarea zâmbetului și părul acela ale cărui fire nu sunt altceva decât gânduri, cuvinte, iubire...

Nu știu dacă ți-am destăinuit un secret al meu: mi-e foarte greu fără tine. Despărțirile mi se par lungi iar întâlnirile repezite, și, singurătatea ce nu-mi oferă decât chipul conturat mai sus, mă face să-ți șoptesc faptul că nu există viață fără tine. Vei spune că sunt un copil care-mi place să te chinui cu vorbe, că nu-mi dau seama de maturitatea și seriozitatea gândurilor, dar poate nu înțelegi că mă chinuie mai mult acest sentiment al nostru. De mrejele lui sunt legată până la suflet și orice dorință de a mă desprinde îmi este zadarnică. Dar timpul docil, ne va despărți totuși. O spun simplu, dar ideea aceasta, gândită, îmi taie respirația, ca un vânt de neînfruntat. Să ne despărțim? Vin cu tine oriunde, oricând...

Ba, nu! dacă așa vrea soarta, eu nu pot să mă opun puterii ei.

Mi-e somn. Hai să dormim, dragul meu chip, hai să ne odihnim gândurile. Mâine ne vom bucura de alte necazuri, mâine vom porni spre o altă zi, spre alte nenorociri, bucurii: viața și dragostea. Noapte bună, Teo!”

Închise caietul cu grijă, lăsând ochii aceia mai întunecați decât noaptea să-și păstreze misterul mai neînțeles.

...– Ai realizat vreodată ce înseamnă 0 (zero) ca moment și ca valoare? Îți dai seama ce efecte negative incalculabile dar

și ce părți pozitive imense rezultă din imposibilitatea existenței aceluiași timp pentru comunitatea umană? Ce-ar însemna ca toți să ne naștem odată, să dispărem la fel, să trăim, eventual, la fel...

– Probabil că ar fi împiedicat transferul de civilizație și fiecare generație ar avea propriul fel de manifestare și de viață. Ar mai însemna o slabă legătură afectivă între oameni, poate deloc.

– Și, sigur, dispariția acelu sentiment al veșniciei pe care ți-l dă gândul unor realizări.

– Dar cred că impresia aceasta o dă numai dragostea! Numai atunci nu mai știi nimic, nu mai ești decât în raport cu celălalt...

– Ai dreptate, Elena, dar conștiința durabilității o ai și când, în raport cu ceea ce poți în plan spiritual, să gândești: „am atâția copii, i-am crescut și i-am făcut deștepți - oameni - n-am trăit degeaba.”

– E morala țărănească, sănătoasă.

– Sau când, marcându-ți trecerea prin lume cu vreo carte, două, sau mai multe - scripta manent - poți să-l crezi pe latin: non omnis moriar. Oricum ar fi, să nu faci degeaba umbră pământului.

– Dar cei, care iubesc cu adevărat sunt doar umbrele pământului?

– Nu știu dacă așa trebuie „văzut”. Dar dacă și viața-i fum, atunci iubirea ar părea și mai puțin în plan real. Deși nu se vede nimic în timpul ei, - eventual vreo pagină inspirată - de fapt efectul ei este cel mai puternic, cel mai vizibil: din iubire se nasc oameni - urmașii.

– Greșești, nu numai din dragoste.

– Cred că ceea ce-i în afara iubirii e excepție sau iubire degradată. Așa cum semințele de pe sol slab dau plante degradate.

– Nici în regnul vegetal nu putem vorbi de momentul zero.

– Așa e, veverițo, nici într-un domeniu de fapt. De aceea e tare trist că ceea ce e mai frumos are și viața mai scurtă. La facerea lumii ar fi trebuit să se rezerve celor cu disponibilități un spațiu mai mare - așa adesea sunt longevivi cei care doar vegetează. Ce nedreaptă e uneori viața asta!

– Simți tu asta?

– Am simțit-o adeseori dar acum mai acut ca niciodată. Vezi, tu, icoana mea scumpă, timpul meu nu se măsoară cu al tău. Și eu am descoperit ceea ce credeam că nu există: iubirea absolută. Sau..., mi se pare!! Tu ce simți, oare? Oricum e mult mai intens și mai durabil, mai exact, mai concret, cu suferințe mai mari.

– Nu mai spune asta, cu alta, îți trece.

– Hai să-ți spun ce cred și aici. Îți spuneam că am o noutate. Zilele trecute mi-a spus cineva că a mai încercat să se sinucidă și că vrea să mai încerce. M-am supărat tare și i-am răspuns foarte aspru. M-am temut cu adevărat să nu cumva s-o facă și am răsuflat liniștit când am revăzut-o. Mi-a mai spus că mama a jignit-o de ziua ei iar tatăl este aerian de tot, că nu-l interesează nimic. De recunoscut că e o fată deosebit de sensibilă.

– Și talentată.

– Ei, de atâtea ori a intrat în biroul meu, poate c-au ieșit și vorbe, tu vād că mă bănuiești. Dar cu toate acestea eu n-am discutat și n-am văzut manifestări de îndrăgostită. Nici măcar dorința unui sărut. Are nevoie doar de tutore în persoana mea.

În dragoste ea e la momentul zero. Eruptia depinde de cine o întâlnește. Și așa cum e foarte greu să prinzi din mers o mașină plecată în viteză, tot așa nu cred în posibilitatea unui cuplu cu copila aceasta care e ca un cazan sub presiune dar nu mă poate ajunge. Și nu e cazul să fiu eu, acela.

– Totuși, eu te-am ajuns. Tot așa eram și eu, când te-am ales.

– Ceea ce simt eu pentru tine, numai o dată în viață poate fi. E drept că tu m-ai ales și nu eu cum ar fi trebuit, dar am avut șansa sufletului tău ales, a bunătății și frumuseții tale înnobilate de simțire aparte și de talent. Dacă nu erai o ființă deosebită nu mă apropiam de tine; sunt bucuros în același timp că am reușit să-ți înlesnesc percepția unor frumuseți și adevăruri ale vieții. Aș vrea să nu fie decât soare și flori în viața ta. Dacă mă întreb cum, practic... mai am probleme...

– Ești bun.

– Mai degrabă nebun, dar din cauza acestui sentiment care mă face să ard ca un electrod sau, poate ca o lumânare din ce în ce mai groasă, mai luminoasă, mai intens arzând. E de așteptat un sfârșit brusc în raport cu asemenea intensitate. Și încă ceva: simt, prin tine, că trăiesc de două ori în același timp. Nu, că aș avea o viață falsă, la vedere, cum s-ar putea explica și alta ascunsă, în intimitate, cu tine. Știi, eu am trăit foarte intens orice am făcut în viață, de orice m-am apucat am încercat să fie bine făcut. Și a doua facultate și doctoratul și publicistica, totul a rezultat din disponibilitățile spirituale și de voință. Nu însă atâta perseverență cât ar fi trebuit. Dar viața mai plină decât atunci de când te cunosc nu cred să fi avut. Așa că trăiesc cel puțin cât doi în aceeași unitate de timp. În planul creației mi se pare că n-am realizat destul...

Căutat insistent de mai multe persoane, Teo se retrase într-un birou alăturat, într-un târziu observând că fata iese ceva mai tulburată, salutându-l grăbită. Revenit găsi următoarea scrisoare:

„Draga mea inimă

Iartă-mă că-ți plagiez formulările de început dar m-am obișnuit să te imit adeseori. Nu știu ce fel de semn ți-am făcut eu în visul tău dar cred că este foarte grav că poți crede în fanteziile nopții. Sau poate este genial faptul că-ți comanzi diurnul din pricina fenomenelor nocturne?!

Încrederea ta în tot ceea ce realizezi mi se pare o absurditate. Gândește-te la defectele mele, la „calitățile” mele proaste și atunci ai să vezi ce ușor îți vine să mă părăsești.

Neîncrederea și îndoielile mele nu vin din partea unui El sau a unei Ea, ci din însăși „tehnologia” dragostei. Ceea ce-ți va aduce un permanent fiasco în problemele de ordin intim este tocmai principiul vânătorului fugind după doi iepuri...

Sunt convinsă că ai să-mi ceri argumente dar, oare eu aș putea să mă desprind de un suflet ce iubește precum susții? Nu aș vrea, iubitul meu, să mă despart de tine, dar sunt o capricioasă și uneori pot agasa cu complexe mele și nu uita că în primul rând sunt înainte de toate o fată. Am 18 ani și cunosc atât mizeria cât și frumosul vieții. Mi-ai fost în permanență alături în ultimii trei ani, dar amintește-ți și de chinurile dimpreună.

Ca orice fată nu pot lăsa ca iubitul meu să facă din zi colecție de peisaje, parcurse și cu alte fete. Să știi că am fost foarte geloasă și cred că ți-ai dat seama, deși am încercat să

disimulez. Dar până când? Până la nesfârșit nu pot suferi felul tău de a trăi pe deplin, conștientă am fost de la bun început că dacă m-ai iubit pe mine nu a fost o excepție ci o obișnuință.

Îți scriu aceste vorbe, aici în biroul tău, unde ai găsit de cuviință să mă lași să-ți citesc scrisoarea, în cuvintele tale mi se pare că găsesc idolatrizarea iubirii ideale. Poate tu îți cauți în toate idealul, dar nu știu cât ai să reușești. Sunt convinsă că citind aceste rânduri îți vei argumenta că nu există, nu mai există nici una în afară de mine.

Mă concentrez dar tresar adeseori când vine cineva de încercă să te găsească: sunt tinere muncitoare, uneori și eleve care mișcându-se febril dovedesc curajul și siguranța. Aflând că lipsești, trântesc nervos ușa pășind zgomotos pe culoar. Întrebă-mă cum mă simt eu în aceste situații! Ca o nevinovată căreia în sfârșit i-a venit rândul să se bucure de preferințele tale erotice.

În pauza de masă a venit cineva care nici nu m-a salutat, drept dovadă de prietenie ți-a lăsat lucrurile acelea despre care ai găsit să-mi spui că te-ar încălca sufletește. Păi... cred și eu!

Să-ți spun de ce m-ai adus în a doua cameră a atelierului tău de iscusit inginer? Nu fiindcă ar fi fost mai cald ci ca să mă ascunzi de ele. Reține! Mi-ai adus argumente „elocvente” dar de aici nu pot vedea ce faci tu dincolo. Și asta se numește tot mizerie și chin.

Spui că mă iubești, că sunt un suflet ales!? Atunci de ce cauți să mă distrugi, să mă tratezi ca pe toate celelalte? M-aș simți onorată dacă mi-ai spune fățiș că nu poți iubi cu adevărat sau că nu poți „iubi” numai una. Dar, te rog, încă nu am reușit să te fac să mă urăști, însă va veni și vremea aceea. Totuși poate ne salvăm unul pe celălalt, găsind și aplicând altă variantă: hai să procedăm ca și cum ne-am vedea pentru întâia oară, să ne

îndrăgostim unul de altul cu adevărat, să... Și totuși cred că nu se poate. Dragostea nu are reluare. Vrei să încercăm? Ori o altă variantă: să nu ne mai întâlnim deloc.

În fine, m-am săturat de sfaturi. Nu știu cum e mai potrivit să facem, doar să lăsăm timpul să hotărască totul!”

Teo citi de mai multe ori aceste însemnări și se cutremură de complexitatea trăirilor fetei bucurându-se în sinea lui de frământările ei. Rămase toată seara pe gânduri, și cu toată oboseala adormi foarte târziu pentru ca la „ora H” să fie perfect treaz așternând dintr-o răsuflare:

„3:20. Ca de atâtea luni, ceasul meu interior își face datoria și iată-mă la întâlnirea de suflet lacom să sorb din roua existenței tale. Mai este nevoie să-ți spun ce oră e?

Nu știu dacă a existat vreo perioadă în viața mea când simțirea – ca relevant al umanului – să fie atât de invidiată de „mirozna” tare, dură uneori a gândului: când otrăvit, când dumnezeiesc de frumos, când apăsător, când aerat ca pe mari înălțimi muntoase. Constat că o existență - a mea - poate fi înnobilită într-atât de o prezență - a ta - încât uitarea de sine nu este nicicum o vorbă gazetărească. Dacă obligațiile din lăuntru zidului existenței individuale pot fi escamotate, resorturi intime ale iubirii impun o atenție atât de constantă pe cât de puternică.

Mă gândesc la ce-mi impune destinul dintr-o joacă a sa, într-o viață trăită din plin, dar nu în direcția cuceririlor sentimentale. Văd că împletește mai întâi fâșii de suflet ca apoi să le înlăture într-o benevolă suferință care face din viață mai curând altceva semănând a combinație dintre antinomii: disperare și speranță, fericire și adâncă nefericire...

Mi-ai bătut și astăzi la geam cu visul unei flori și mi-ai întins fruntea să-i simt adierea. Parfumul tare al rândurilor tale

scoate din efemerele mele clipe sublimul chiar când zidurile devin mai reci și mai amenințătoare. Tovărășia ta de visuri rămâne absolut unică și de aceea atât de greu de crezut și de păstrat. Ascultam cu urechile dinăuntru răpăitul ploii sărace de toamnă rece alternând cu măzăricea lapoviței și o asemuiam ploii cu noroc în acest abis, incomensurabil, care este dorința de a te revedea, din lume exterioară ningând cu rece și îngrijorare. Mă minunez iarăși de minunea existenței tale de ființa extrem de complicată, înzestrată cu harul la care natura n-a fost prea zgârcită. Mă extaziez cu imaginea-ți într-atâtea cadre posibile mereu noi, mereu cu nimbul divinității și rămân cu două stări distincte: încântarea că ești, apriga dorință de a te revedea cât mai repede și cât mai mult. Ce dură e viața!!! Ce alergătură disperată spre un tramvai care nu-i al nostru!?! Ce aleasă iubire și ce implicații are prezența ei!

Incapabil să pot pătrunde în cutele sufletești exprimate de rândurile primite sunt și acuma într-o stare de prostrație vecină cu inactivitatea, lăsându-mi gândurile legate de câte un cuvânt. Priponite astfel se revelează icoana de lumină care ești, stăpână și pe cele mai fine fibre dintr-un corp devenit ascultător și aerian, din care sufletul însetat îți cere prezența. Disperarea că aici și acum ești imposibilă distruge clipa de liniște mai ceva ca un ciocan cele mai scumpe porțelanuri. Din strigătul meu interior împotriva sorții răsar florile recunoștinței și deplinei iubiri pentru ființa ce-o întruchipezi cu o rară distincție și putere.

Ți-am privit iarăși făptura de la o oarecare distanță, pe care mi-ai impus-o cu discreție, căutând iarăși sufletul, cu o senzație stranie pe care nu mi-o pot „traduce”, încă. Picăturile de ploaie rece de afară erau transformate în picături de suflet de către privirile tale iar zâmbetul fugar făcea cât soarele din

iulie. CE BINE ȘI CE RĂU E SĂ FII ÎNTR-ATÂT DE MINUNATĂ! Chiar fără să-ți aud vreun cuvânt. Ce bine și ce rău e să trăiești o asemenea tragică iubire! OMENEȘTE ESTE, DAR PESTE PUTERILE OMENEȘTI..”

Delegația primită pentru procurarea unor materiale în capitală a însemnat în primul rând o perioadă de despărțire, răstimp în care Elena primi rândurile de mai sus. A rămas mirată că cei de acasă nu i-au desfăcut plicul (sau poate nu au vrut să arate că știu) și a rămas în așteptare un timp. Frământată de „tainele iubirii” la un moment dat îi răspunse pe patru pagini de caiet dictando pe care urmărea să i le înmâneze la întoarcere:

„Îți scriu, la o oră a mea devenită suflet și dragoste. Îți scriu, așa cum n-am mai scris nimănui, iar omul din mine se zbate între fericire și nefericire.

Să nu întrebîți cât de dor mi-a fost de tine, să nu-mi spui că te-ai gândit măcar o clipă la noi doi ci lasă-mă să-ți scriu ceva din ceea ce mă neliniștește. Te-am simțit departe și tocmai de aceea gândul legat de existența ta îmi dezacorda mișcările, îmi schimonosea orice zâmbet ce semăna cu bucuria. Poate nu, aceasta e vina ta, ci aceea că ești așa cum ești, iar a mea, că iubesc acest fel de a fi.

Despărțită de tine, simțeam o energie ce se dizolva în pasul grăbit și nervos. Mai mult alergam, decât mergeam, spre un loc liniștit în care să pot plânge sau râde în voie. Nu a fost prima oară când absolut îmi era silă de mine, suportându-mi cu greu existența. Îmi stătea pe retină chipul tău amărât și cutat de neîncredere dar mai ales ochii aceia care îmi biciuiau greșelile având remușcări în legătură cu hotărârile și plăcerile inimii.

Mă topeam indiferentă în puhoiul de lume care părea mult mai sigură decât mine, doream să fac ceva deosebit, ceva

nemaifăcut și nu mă interesa dacă efectul putea fi avantajos sau nu.

Nu știam cum e mai bine să procedez.

Mi se părea extraordinară mizeria dragostei sau mai bine zis reversul ei. Mă consolam cu ideea că dacă într-adevăr poți fi gelos atunci chiar ai dreptate în ceea ce spui. Dar dacă felul delicat cu care m-ai dojenit nu era altceva decât problematica omului ce încearcă să se regăsească pe sine în lumea de peste zidul vieții personale? Oare putea fi acea manifestare a ta, filozofia ce ți-o imprimă sensibilitatea-ți umană?

Mă zbăteam continuu între adevăr și nesiguranță și mă întrebam, de ce tocmai acum, când te iubesc „peste fire” crezi de cuviință că sunt mai nimerite incertitudinile?!

Fiecare minut îmi secera din elanul trăirilor, fiecare oră nu era decât un pas al tău, ce căuta să se îndepărteze de mine. Voit sau nevoit te simțeam din ce în ce mai departe, între noi curgeau întrebările și gândurile ce fisurau ceva anume. Ceva anume...

Aș fi voit să strig ceva, să mă descătușez de starea compătitoare. Voiam să nu plâng. Încercam să-mi aduc aminte de ceva vesel ca să-mi pot alunga tristețea. Lacrimile, ca niște valuri pătrunzătoare așteptau pe malul retinei, așteptau cel mai încrâncenat gând.

Revenii la realitate. Colegii mă priveau bănuitor. Să fi râs în hohote ca să-mi pot stăpâni plânsul? Nu! Pentru iubire nu voi plânge niciodată!

Amintirea ta îmi răvășea gândurile când m-am așezat lângă colegul cu care am fost la film. Filmul acela blestemat. De ce blestemat? Noi suntem blestemați de un cuvânt magic: DESTIN. M-ai decretat drept o necredincioasă drept acum când, ți-o repet, te iubeam cel mai mult. N-aș putea spune că

s-a schimbat situația dar o rană deschisă nu-și mai găsește o îndreptare perfectă. După o oră de la despărțire mi se părea că din nou mi-e dor de tine. Și dorul acela îmi dădea o nesfârșită emoție. Totuși reușeam să-mi rețin plânsul, dar gândul împingea lacrimile spre tine, spre cel care susținea că e deținătorul unei călduri ce-mi aparține sau mai bine, de care pot beneficia fără nici un cost. Îmi oprea din când în când acea emoție aerul tău batjocoritor, dar mai cu seamă stângăcia cu care mă apăram de cuvintele tale. Imposibil de descris!

Ajunsă acasă mă simțeam ca un om lipsit de zile, sau de ce să nu-ți spun drept, ca o femeie credincioasă ce-și așteaptă pe cel drag. Spun femeie tocmai pentru a-ți da seama de maturitatea și seriozitatea senzațiilor.

Apoi, ca o nebună, mi-am adunat aproape toate darurile primite de la tine și nu știam ce să fac cu ele, să le arunc sau să le respir. Atunci aveam cea mai mare nevoie de tine, iar tu erai vitreg. Totuși trebuia să mă liniștesc. De undeva, din adâncul ființei mele se instalează o nesfârșită indiferență: nu-mi păsa de nimic, aproape te uitasem când a intervenit ceva trepidant. Un apel al telefonului, răspund, de cealaltă parte a firului nu se aude nimic, rămân o clipă pentru a-mi încărca sufletul cu acea tăcere apoi așez liniștită receptorul în furcă.

Cine să fi fost? Sigur nu știam, dar bănuiam ispitorul autor al acestui act de revitalizare.

Află că îți scriu acum, în ultima zi ce ne desparte, căci numai acum te-am simțit mai aproape. Nu am avut curajul să-ți scriu mai devreme. Mi-a fost teamă de mine. Crede-mă. Cu deosebită credință,

aceeași...”

Gândește că are și ea dreptul la iubire.

În lumea sufletului, sfâșiată de zbaterile gândurilor, inima încerca asiduu să se desprindă de lutul atât de frământat. Luna acoperită cu manta-i rece cernea peste umerii îngălbeniți ai dealurilor o peliculă aurie din suprafața căreia timpul sorbea lacom.

Elena privea cu disperare cerul în sclipirea căruia erau umbrele unor îmbrățișări proiectate pe vagi amintiri. Simți acustica unor chemări prin ecouri zguduitoare. Fiecare petec de lumină părea apa vieții din care omul, întotdeauna trebuia să iasă învingător.

Se simțea atât de singură, atât de străină față de sine însăși încât senzația afundării într-o prăpastie realizată între lut și suflet îi tăia răsuflarea.

„Amintirile au devenit o necesitate. Oare e drept să te iubesc atât de mult, sau poate e încă puțin!? Îmi simt corzile sufletului atât de slăbite încât un alt sentiment ar însemna imposibilă viața.

Cred că iubesc atât de... mai altfel tocmai fiindcă am fugit neconținut de o judecată mai dreaptă, mai crudă. De fapt cine suntem noi? Cine ne-a dat dreptul ca dintr-o oră de iubire să construim o lume numai a noastră? O lume în care nu există decât un EL și o EA, o lume feerică tocmai prin curajul separării de haosul din jur!

Poate, sigur, numai dragostea, numai ea ne-a legat sufletul cu acea vrajă a erosului stăpânitor.

Niciodată, nu m-am gândit la reversul medaliei, niciodată nu m-am întrebat de ce îl iubesc pe el, acest om care are în colecția vieții sale, mai multe capitole parcurse! Poate acesta a fost blestemul meu: să am o inoportună maturitate sufletească!

De ce mi se pare că viața ar avea o falsă valoare fără Teo, de ce prin vine îmi curge dragostea fluidă, de ce buzele rostesc zilnic numele viață, de ce timpul îmi decupează satanic mișcările gândurilor, de ce...?

Uneori am senzația că nu-l iubesc deloc. Atunci, înseamnă că sunt din ce în ce mai străină de mine. Mă simt ca un obiect din care curg, una câte una întrebările naive. Inima mi se pare a fi un clocot de dorințe, sufletul un izvor nestatornic iar ochii ferestre din necuprinsul cărora se conturează un cer căprui luminat de speranță.

Am încercat să mă gândesc la o eventuală descoperire a lumii noastre, a mea și a lui. Ce vor spune cei din jur?

Îngrozitor să mă gândesc la o eventuală întinare a dragostei. Nu știu cum ar proceda el, eu însă aș opri din timp destrămarea acestei iubiri, închizându-mi ochii și lăsând trupul să simtă răcoarea mormântului.

Am ajuns până aici? Oare chiar m-aș sinucide? Pentru el? Nu, nu pentru el, ci pentru dragoste, pentru definiția ei.”

Obosise. Lăsă din mână stiloul încărcat cu lacrimile-cuvinte ca apoi să încerce un scâncet ce împânzi camera. Suferea, suferea intens.

Deodată se auzi o ușă deschizându-se și tatăl Elenei intră în cameră vrând să afle de ce lumina mai e aprinsă. Febrilă fiica încercă să-și ascundă caietul dar privirea aprigă de vis-a-vis observă acțiunea.

– Ce ai acolo?

– Nni-mic!

Fata simțea inima gata să sară din piept, un leșin la stomac iar fața-i deveni palidă. Îi venea să intre în pământ. N-avu timp să se împotrivescă.

După ce cercetă numai ultimul fragment, dl. Șorea îi confiscă totul. O insuficientă porție de aer blocă privirile năuce ale fetei, o mai mare dorință de plecare ca până atunci nu mai fusese simțită, dar era în joc onoarea lui Teo, nu numai a ei. O însufleți brusc ideea sacrificiului pentru iubire care-i dădu o forță rară. Ideea că a doua zi va fi aspru judecată iar îi spulberă din curaj. „Totuși, eu nu pot fi atât de lașă. Pentru acest sentiment îmi voi asuma toată răspunderea și riscul vieții. În numele dragostei voi suferi până la sfârșit!”

Timpul zorea secunda inexorabilă. Noaptea părea mai împăciuitoare, luna mângâia sufletul chinuit de valuri reci, iar stelele își prelingeau lacrimile până la ea.

Sosirea șefului casei a doua zi o găsi pietrificată în sine.

– Cine e Teo?

Numele lui, pronunțat de altcineva i se păru tare dezacordat. Numai ea îl putea pronunța cu o autentică chemare.

– Un „zburător cu negre plete” încercă să disimuleze, cu teamă de nereușită.

– Nu ți-e rușine? Cum ai putut să scrii năzdrăvăniile astea? Numai o... oo... poate să spună așa ceva. Nu te gândești la noi, la maică-ta, care ne spetim să nu-ți lipsească nimic... am crezut că ești deșteaptă, că poți lupta cu mizeria vieții, dar ne-am înșelat...

– Tată, nu este nimic adevărat, din singurătate am scris totul... îngăimă, începând să plângă, parcă cu o silă imensă pentru modul acesta ascuns de a trăi. Ar fi fost în stare de o spovedanie completă dacă bărbatul ar fi fost calm și ocrotitor. Dar mânia și disprețul se manifestară la superlativ.

– Cum să iubești tu pe acel om? Îți mai trebuie al doilea tată? Sau eu nu sunt destul de potrivit, răspunde, cine e Teo?

Pe obrazul drept palma lui își lăsa o amprentă grăbită.
Nu era prima dar aceea duru cel mai tare.

– Tată! Tăticule!

– Să nu-mi mai spui așa, spune-i lui. Ia, stai, stai, stai, nu cumva e faimosul inginer, nu ăla care-și făcea de lucru pe aici?

Idea descoperirii o îngrozi și încercă să-l apere, chiar dacă un tremur interminabil o cuprinsese.

– Cum poți vorbi astfel? Totul e o închipuire...

Cea de a doua palmă o trânti la podea de undenu făcu nici un efort să se ridice. Își simțea sufletul prea greu și viața prea deșartă. Chiar când i se păru certă prezența lui Teo, nu mișcă. Obrajii îi ardeau dogoritor iar drumul vieții i se părea pur și simplu sleit. Nori întunecoși ascundeau un soare

acoperit, o ploaie mărunță de toamnă făcea de nestrăbătut cărările marelui drum.

Fu un duș rece care-i îmbolnăvi sufletul. Zăcu, mereu cu frisoane, câteva zile, răstimp în care nici la telefon nu răspunse. Primi prin cineva un bilețel care-i amplifică zbuciumul:

„Eu cred că voi muri plângând

De teama asta: te voi pierde!

Destin al meu, ce-i fi având

De-mi tai așa cărarea mea, cea verde?

Să facem dragoste dar nu cu trupurile. Să fim noi înșine prin visurile dar și prin realitățile noastre, mereu uimiți că ne putem completa într-atât. Să culegem dintre stele atâtea câte ne ajută într-un zbor ce rămâne absolut unic pentru fiecare. Să renunțăm la chipul lunii numai pentru ale noastre, evitând suferințele lumii prin gândurile pline de celălalt. Să ne avântăm în vârtoarea vieții absolut convinși că celălalt urmează. Chiar dincolo de moarte.

Simt că-mi piere ființa nu de teamă, urmează oricum neantul. Regretul că nu suntem eterni e inutil, dar dacă suntem atât de multă vreme despărțiți e justificat – devastator”.

Citea oarecum absentă zâmbind dureros și o geană-i plutea în lacrimi. În suflet i se așternea o liniște nemaisimțită până atunci iar mintea evita raționamentele cele mai simple. I se părea în același timp o nedreptate să nu fie înțeleasă și drept să sacrifice acum ceva scump pentru a se păstra în vârtoarea vieții. Era ca și cum se trezea dintr-un somn ca să nu se scufunde în altul fără a ști care e cel binefăcător. O ceață descurajantă îi năvălea pretutindeni și nu găsea în sine tăria să arunce valul de frig care o cuprindea. Era prea zdruncinată de bătaia cruntă primită ca și de vorbele usturătoare ale tatălui. Citise undeva că asemenea intervenții au dus pe drumul cel bun

destule fete ale căror gânduri o luaseră razna dar nu găsea că chiar a luat-o pe un astfel de drum devreme ce toată ființa ei cerea prezența unui singur om. N-o mai interesa ce fel de lume mai este împrejurii, dar trebuia să-i asculte pe părinți. Le era prea datoare. Dacă Teo n-o mai iubește? Tot la ai ei îi poate fi izbăvirea. Ai ei, ai ei, dar ea unde era? Din noianul de frământări răsări ideea jertfei pe altarul datoriei: de a-i face fericiți pe ai ei poate și pe Teo. Luă o hotărâre eroică: să renunțe tocmai la el pentru a se pedepsi pentru prea multă iubire. Către dimineață îi așternu gâfâind și, transpirând câteva rânduri:

„Dragul meu, au intervenit atâtea... Cred că trebuie să ne despărțim. La ultima întâlnire simțeam cum fiecare atingere a ta mă arde. Mă simțeam și supravegheată. Să-ți fie mai ușor îți spun că mi-am găsit alt prieten. Trebuie să ne despărțim, Trebuie! Atât/ E.”

Scrisoarea de la aceeași oră neexpediată:

„Astăzi am venit mai devreme la întâlnire. E una dintre ultimele întâlniri în această viață. Ieri și azi noapte am avut semne care-mi spun că ne vom despărți. Nu te speria, nu eu te părăsesc și, dacă vrei, nu mă abandonezi nici tu. Cred că va trebui, să plec DINCOLO. Cam prea, prea devreme dar Necunoscutul mă „așteaptă” cu coasa bine ascuțită. „Nu de moarte mă cutremur / Ci de veșnicia ei”. Eu, răsfățatul de ieri și din ultima perioadă, eu, care am o singură icoană și aceea de lumină trebuie să-ți înmânez toate cheile existenței tale individuale, așa ca fericirea ta să-ți fie deplină. Un regret este că nu voi putea să te văd, să te aud, să-ți povestesc ce și cum e Acolo, acolo de unde nu s-a întors nimeni oricât l-ar fi chemat altă inimă.

N-am venit cu voia mea, mai devreme, să stau de vorbă cu tine. M-au adus pesemne zvârcolirile unei ființe, a mea, dornică să-ți poarte chipul cât mai mult, cât mai departe, cât mai frumos, peste existență. Oftez cu un alt fel de cui în inimă. Dacă ieri mi se părea viața goală pentru că te-am văzut aspră și cu o hotărâre rea (într-un ochi), acum în pragul zorilor devin conștient (din nou, prea devreme) că atunci când îți spuneam că devenirea ta este țelul ultim al meu se adevărește încă o dată. Începi să trăiești și curând vei trăi individual și singură. Îmi pare rău că la zestrea de frumos ce-am reușit să-ți dau, voi adăuga icoana mea întunecată, care nu e din aceeași sferă. Îți cer iertare pentru această și alte neîmpliniri și te conjur să nu mi vii la catafalc. Acum privesc de la distanță spre centrul pământului dar când voi pleca într-acolo – foarte curând – trebuie să păstrezi zborul spre stele, spre minunea existenței tale. Și adevărul iubirii!

Dacă observi și scrisul îmi este mai ordonat pentru că îmi propun să încep să fac ordine. În câtă viață mai am. Și, pe care, în planul sentimentului, pentru tine vreau s-o mai am. Spuneai că vrei să știi ce va fi peste 20 de ani; să te vezi, să ne vedem... Probabil că vei fi definitiv eliberată de „tirania” iubirii. Trebuie să învingi în viață și tu ai calități care-ți permit să nu ajungi o femeie (era să zic, muiere) obișnuită. Doresc să fac tot ce pot, cu plăcerea omenească, ultimă, unică, să poți cât vrei și să vrei cât poți, deviza noastră. Dacă mai am timp îți voi scrie „decalogul” reușitei. Mă repet: tu trebuie să ajungi cineva pentru talentul tău, pentru ideea de iubire între oameni căci știi să comunici firesc asta. Și tu însuși ești o invitație la dragoste. Atenție că aproape toți o vor urmări pe cea trupească. Ce bine-ar fi pentru viitorul tău să nu te lași!!!

Eu am avut talent dar n-am avut calitatea asta. De aceea îți voi lăsa dacă vrei, tot ce înseamnă literatură scrisă de mine spre a o „cheltui” când vei putea. Ce rău îmi pare că această colaborare a noastră se va încheia atât de curând! E atât de rar și neașteptat ca totul între reprezentanții a două sexe să se mențină în planul spiritual și iubirea să fie împărtășită! Despărțirea noastră trebuia să vină, dar așa cum vine te va marca toată viața, căci îți va rămâne cel puțin o strângere de inimă oridecâteori vei auzi sau te vei gândi la marea iubire, iubirea absolută. N-am ce-ți face! Cel mult pot să-ți spun cu glas întunecat, uscat în cerul gurii, în gât ca și în întreaga mea ființă că te iubesc, așa cum n-am crezut că se poate, că o voi face și după moarte, până când ființa ta se va topi. Vezi, până și asta e o scrisoare de dragoste... Te iubesc... Ce lună frumoasă! Ca ea... deci rece... / Teo.”

*

*   *

Decembrie 1989.

Majoritatea vasluienilor urmăresc lipiți de televizoare evenimentele din 22. La radio se transmite puțin și laconic, lumea e debusolată. De fapt Revoluția la Vaslui începea, un fel de a spune, după ora 11:50 când actorul Ion Caramitru se adresează în curtea televiziunii naționale către mulțime: „fraților, am învins...” Urmează Sergiu Nicolaescu. Este momentul în care din om în om se telefonează că se transmite în direct din București ceva important (de mult nu mai erau transmisii dimineața!) și se fac din ce în ce mai multe apeluri la ordine și disciplină. Fusese încercarea nereușită a lui Ceaușescu de miting, o pauză, și acum transmisia din Dorobanți.

Se succed anunțuri, persoane, știri contradictorii, transmisia în direct a fugii lui Ceaușescu, steagurile în balcon etc.

În jurul orei 14:00 lângă statuia lui Ștefan din Vaslui se strâng câteva zeci de cetățeni, murmurând câte ceva la adresa dictatorului.

În sediu, rămâne la bătaie secretarul II căci primul fugise din județ. Vin mereu informații alarmante sau liniștitoare, dar e clar că Ceaușescu a căzut.

Grupul de cheflii din restaurantul Racova, trece grupat prin mulțime și poposește în cabinetul primului secretar „decretând” preluarea fără incidente a puterii. Unul dintre profesorii acuzați că ar fi vândut copii în străinătate se înfățișează, susținut de câțiva privitori, la primar cerându-i ștampila și cheile. După o scurtă ezitare acesta pune pe masă ștampila, cheile și niște dosare, și iese în liniște.

Câțiva, mai îndrăzneți în frunte cu un maestru constructor merg gălăgioși în spatele Palatului administrativ la sediul Miliției județene, unde era și sediul securității acum părăsită de comandanți. Le iese înaintea col. Ion Mihăilă care somat se depună armele răspunde că are ordin să fie la dispoziția revoluționarilor, dar nu poate admite dezordinea și jaful, mai ales că armamentul în mâna populației neavizate ar fi greu de recuperat.

„Revoluționarii” echipați în uniforma gărzilor patriotice, cu puști ZB în mâini, trec prin holurile mari unde domnește liniștea, își instalează reprezentanți, de fapt figuri cu totul necunoscute și incompetente, dar cu mare elan revoluționar. Este căutat colonelul de securitate Pușcaci dar nu este de găsit, Mihăilă este pus în continuare șef. Deși în curte câțiva subofițeri se pregătiseră să se apere cu arme de foc,

nu se trage un glonț. Nu se dau nici măcar pumni sau palme deși grupul era destul de gălăgios. Autoritatea lui I. Mihăilă, om de rară bunătate sufletească a înlăturat orice răzbunare.

Cercul începe în piața publică.

S-a adus singura stație de amplificare disponibilă în oraș, instalată în balcon și apoi se perindă care mai de care pe la microfon. Două surori care mai scriau pe la cenaclu pigmentează adunarea cu un mâțâit „Deșteaptă-te, române!” fiii unora dintre șefii județului se dau mari revoluționari, un medic, bun ca medic, ajunge „primarul” județului, grupul de cheflii se bagă în față după funcții și birouri.

Se lucrează intens la „alcătuirea” Comitetului revoluționar unde pătrunde și o doctoriță, informatoare recunoscută a securității. Sunt rapid aleși vicepreședinți și ca președinte un cunoscut jurist tânăr, nimerit pe acolo.

În sediu se trag sforile puternic (cine pe cine propune, rudele pe unde sunt, cine e cu noi, listele cu suspecți etc.), sub balcon se strâng peste 1000 de oameni care asistă la spectacolul „revoluționar”, care de care mai patriot, mai iubitor de libertate. Printre oameni unul își face cruci mari și sărută pământul binecuvântând pe Dumnezeu că a ajuns această clipă.

Ce mai, avânt revoluționar serios care durează până în jurul orei 21:00 când simplii cetățeni se retrag și încep ordinele către armată, poliție, garda patriotică. Chiar se organizează un grup de acțiune care să plece la București în sprijinul revoluției și unii pleacă de capul lor (Unul e chiar lovit de un glonte la stația de metrou de lângă televiziune și se declară erou vasluian). În încheștare au căzut vasluieni prin alte locuri dar nu în județul Vaslui. Se spunea că la Bârlad „revoluția” l-a prins pe un profesor de istorie redactând declarația de fidelitate

pentru Ceaușești, dar când au apărut oamenii a schimbat imediat calimera jucându-și postul de senator cu mare artă.

La Huși a fost liniște, și la Negrești și în comunele județului.

Teo Merianu asistă ca martor inactiv la tot ce s-a petrecut public în piața centrală. Se întâlnește cu prietenul său Ion Baban, profesor și scriitor, apoi cu alții și alții, comentând dez-zăgăzuirea mulțimii. Mai apoi intră în sediu și chiar realizează câteva transmisiuni în direct la Radio Iași cu impresii la cald și declarații ale noilor oficialități, care în fapt nu aveau cu politica și cu administrația nici în clin nici în mână.

Curios; nu s-a furat mare lucru din sediul județean, chiar dacă a fost ceva dezordine, roiul de năvălitori urmărind liste, funcții, numiri. Abia la câțva timp au venit cei care știau ce vor și cum se organizează treaba. Cum se pune mâna pe putere.

Urmează deceniul dușmăniei în Vaslui.

*

*   *

Târziu în noapte. „Licht, mehr licht! Ce lumină poate fi în capul meu întunecat în clipele astea? Cel mai greu e să fiu atent la mersul autoturismului, parcă mi-e sufletul de plumb. Oare Goethe ce-o fi simțit atunci după o viață atât de lungă și onorurile ce le-a avut? Eu am ceva mai mult de jumătate din cât a avut el și mi-ajunge.

Oare cum o fi o viață pierdută? Eu pot spune că mi-am pierdut-o dacă în anii aceștia am reușit să ajung cine sunt dintr-un fiu de țaran sărac, și în plus, autor al câtorva invenții? Ce bine spunea latinul: non omnis moriar. Alții nu mor prin copiii lor, eu mor mai puțin prin puținul pe care l-am reușit,

prin contribuțiile mele. Ce-mi veni, cum să mor! La anii ăștia!! De acum abia am de trăit. Mai întoarce, doamne, roata! Într-o permanentă luptă cu mine și cu alții. Și ce bine e să-ți demonstrezi ție întâi și întâi că nu ești un țăranoi, un prost (simplu) adică gol de idei. Hm! Eu, cele mai mari neplăceri le-am avut nu pentru că am tăcut ci pentru că am avut prea multe idei. Și poate pentru că n-am știut cum să le strecor la timpul potrivit și nici în momentul cuvenit. De aici inamicității neacceptate...”

Plecase spre Tecuci, cu treburi familiale, impresionat de ultimele evenimente decembriste.

La Crasna un pasager făcu semne desperate să oprească. Sub arcada plopilor îngemănați, în tunelul de crengi și mister se zărea din ce în ce mai aproape o siluetă într-o cămașă albă cu mâneci scurte. Opri aproape instinctiv, gândindu-se la vreo nenorocire pe aproape. O presimțea.

– Mă luați și pe mine... ei... tu ești, Teo?!?

– Dar tu ce faci pe aici, măi fratele meu, ce-i cu tine, ditamai șoferul. Ia, știi ce, ia treci chiar tu la volan, că mi-e cam rău, n-ai băut, nu?

Abia instalat la volan, noul venit răsuflă ușurat:

– Credeam că nu mă mai ia nimeni, și vii tocmai tu! Ce noroc!

– Ce nenorocire! dacă nu taci. Ia fii atent cum mergi, mai adăugă Teo tolânindu-se visător pe scaunul din spate.

Mai aveau de parcurs o bună distanță în continuare, dar voia să rămână singur cu gândurile lui. Simțea ca o adevărată beție plăcerea mersului fără viteză prea mare în tunelul de întuneric: „Eu nu strivesc corona de minuni a lumii...” Gândea că este omul cauzelor pierdute, de atâtea ori apărând oameni și situații de dinainte fără șanse nu pentru a înfrunta lumea ci pur

și simplu pentru a descoperi adevărul. „Oare să fi fost atât de obtuz încât să nu fi văzut o cale normală?”

De fapt viața lui însuși fusese dintre cele mai normale: timpuriu promovât în diverse funcții, apreciat pentru integritatea sa dar mereu handicapat de linia unor relații suspuse care să-l tragă în sus. Chiar cu cel mai înalt titlu științific din combinat nu se bucurase de aprecieri pentru că nu se aflase cineva să-i pună în evidență calitățile. Nu rareori fusese forfecat inclusiv de sexul feminin care-l prețuia pentru politețe și loialitate și de aici bârfă.

„Nici nu știu dacă am noroc. Am năzuit o viață întreagă către fericire și nu știu dacă am avut-o. Cred că am descoperit-o acum... EA este întruchiparea gingășiei, frumuseții, a desăvârșirii prin care ceea ce gândește, se simte, e minunea existenței mele... Iubitul este un personaj menit să-l stigmatizeze sau să-l immortalizeze pe celălalt. Poate exista cineva care-ți dezvăluie propriile limite. Între plus și minus există prea multă viață pe care s-o cuprindă de unul singur. Nici doi nu prea pot. Alcătuită de natură, viața poate fi perfectă numai pentru suflete simple. Omul are întotdeauna și altceva. De fapt, ce-o fi sufletul? Dar, materialmente, iubirea? Inima cu dor cu tot e doar un detaliu. Nu greșim niciodată, visând; icoana zilelor fericite se estompează, dar rămâne până la moarte.” Gândindu-se că nici măcar n-a avut-o pe iubita sa constata că iubirea unui mai vârstnic este întotdeauna în favoarea unuia mai tânăr. Cu toții avem un drum comun: viața care e minunată doar însoțită de iubire.

Autoturismul despica cu ușurință în tunericul care accentua denivelările asfaltului în coridorul luminos de sub crengile copacilor de pe marginea șoselei Costești. Albul de pe trunchiuri creaa senzația de ireal, copacii defilând într-un ritm,

mereu același. I se părea că pășește într-o lume de basm când frunzele foșnitoare îi aduc aminte de Albă ca Zăpada. „Albă ca zăpada, ca floarea de cireș, ar putea fi ca o adevărată zână bună fata asta. Dar piticii... piticiiii!?!... Biletul?... Bi...”

*

*

*

La locul accidentului era lume multă arcuită într-un anume fel. Unul dintre accidentați fusese transportat la spitalul din Vaslui. Elena observă că izbitura ultimă fusese strașnică dar până acolo se observa bine că autoturismul lovise un plop și apoi ricoșase spre centrul șoselei, azvârlindu-l afară pe șoferul rămas cu piciorul pe accelerație până în ultimul moment imprimându-i astfel mașinii o viteză sporită. Pesemene că primul șoc fusese atât de puternic încât craniul se desfăcuse și, pe marginea șoselei din loc în loc, pe o porțiune de aproape 30 de metri se observau fragmente de creier împrăștiate pe asfalt. „Materia care putea atâtea, gândea atâtea...”

De la primul copac până la cel de al doilea, urma cauciucului avea descris un arc de cerc cu o rază ceva mai mică decât distanța dintre ei. Dacia, se proptise după 100 km la oră, cu mijlocul într-un plop rănit acum, dar neclintit în locul său, arcuindu-se în așa fel, încât în mijloc, în dreptul stâlpului dreapta era un orificiu rotund ce împrejmuia arborele ca și cum tablăria l-ar fi îmbrățișat, iar roțile erau mult apropiate și într-o înclinație suspectă. Ar fi fost de așteptat ca abia acum corpul șoferului să fi fost proiectat în afară, dar urmele de pe șosea arătau din nou o minune: mai întâi rămăsese fără creier apoi trupul fusese aruncat aproape de mașina care îl purtase ca și

cum l-ar fi depus lin pe iarbă. Corpul nu era desfigurată, nu purta urme de sânge. Poate, viața, într-o ultimă favoare îl scutise de alte pierderi în afară de materia cenușie.

Elena închise ochii înțelegând că accidentul o va marca o viață întreagă. Și pentru ea era mult prea devreme!

Când cordonul de lume se desfăcu, făcându-i loc, ajunsă ceva mai aproape, fata leșină. Nici când deschise ochii, frecată insistent de o binevoitoare necunoscută, și-și îndreptă ochii spre cadavru, nu-i veni să creadă: mașina era a lui, dar cel de jos nu era EL.

UN FEL DE EPILOG:

Ca sentiment, Dragostea e universală și fără moarte, dar cu infinite forme deci particularități atribuite fiecărui cuplu.

Aspirații, dorințe, senzații carnale au un numitor comun indiferent de timp și societate. Vârșnicul iubește cu inima și tânărul câștigă cu impetuoșitatea instinctului. Ea rămâne divinizată până își desface picioarele. Urmează liniștea casei întemeiate sau zdrențuiala sentimentală a celui nimerit prost în viață. Forța de creație a celui în cauză scade sau pur și simplu dispare când și-a abandonat chemarea.

Visul tinereții e perspectiva inversă din care ajungi în porcăria vieții.

Semnul ratării este o imponderabilă nefericită: un drum, o sarcină, un dușman feroce, o bârfă „nevinovată” sau pur și simplu lipsa de voință într-un moment cheie. Șansele vieții nu sunt ca tramvaiele din stații din care să prinzi pe unul, ci pur și simplu trebuie să te afli în cel învingător. Cu sacrificii,

lacrimi, sănătate. Și dragoste. Noroc. Puterea să vrei și să știi cât poți.

Viața pentru iubire se transformă în iubirea vieții pe măsura derulării și dacă, dacă procentual, sunt 5% fericiți în dragoste, în absolutul ei, – restul e poveste.

Dă, Doamne, să știm cât mai multe dar să nu trecem noi prin toate.

În vârtoarea unui timp răvășit în căutare de normalitate ora de iubire poate fi ca floarea de cireș - încremenită într-un strat de zăpadă înghețată conservată doar cât mai există energia vieții. Perspectivele reale nu pot fi previzibile: Sumbre: EA, grasă și zbârcită hrănind rațe și curci sau poate locatara unei case liniștite cu storuri mereu trase. EL: degradat, ascuns în băutura, minte încețoșată, o legumă cu pretenții.

Familii diferite, copii, alte dorințe, uitare și indiferență. Uitare.

Optimiste: Ea ajunge cu adevărat „cineva” într-un domeniu. Experiența vieții, inclusiv trupească, nu-i poate decât hrăni singurătatea interioară. El: un fel de lup în disputa homo, homini lupus, într-o ierarhie socială nouă, mereu contestatară. Învingător?

În viață: o întâmplare stupidă îi desparte. Suferințe indescriptibile pentru fiecare. Presiuni psihice de nemăsurat. El nu mai creează. Ea nu mai scrie. În rest bârfă, șiretenie, jigodism. Și cenușiu.

Oară de iubire – zăpadă pe flori de cireș – luminează sau întunecă viața fiecăruia. Cel puțin doi oameni nu pot uita o istorie pentru că a fost adevărată. Ca sentiment, chin și nepotrivire între vârste, între tineri de diferite vârste considerând și pe cei bătrâni, tineri de mai multă vreme.

Vârtejurile vieții rămân la mâna întâmplării: unul este omorât chiar în timpul unui act sexual de către un pădurar hămesit de sex; altul fuge cu fata prietenului, se căsătorește cu ea chiar dacă diferența e de 30 de ani; un tânăr de 21 de ani trăiește cu o femeie de 45 de ani (și se iubesc!); o elevă fuge cu un sfrijit și după câteva nopți în fânul de pe malurile Bârladului e recuperată de părinți.

Toți, dar toți își trăiesc doar clipa. Pentru că vin remușcările, insatisfacțiile (cele sexuale în primul rând) vine târgul, sau familia, cu bârfa și moare avântul sentimental.

Cine a trăit un moment plin în dragoste îl are ca pe o monedă pururi strălucitoare în lada de zestre pe care și-o cioplește într-un singur trunchi, de la primul țipăt din viață.

Între primul sunet și ultimul oftat din viață, ambele necontrolate de om, doar explozia simultană a două suflete iubitoare poate fi cât de cât dirijată. Sigur, când vârstele tinereții diferă se naște drama.

De preferat deci să nu știm ce s-a mai întâmplat cu eroii noștri, menținând experiența cărții ca pe o floare la butonieră. Să ne amintească în timp.

EPILOG II: ...DUPĂ 26 DE ANI!

Răstimp nu la îndemâna oricui, dar la cei mai mulți posibil, așa cum pentru unii sărbătoarea celor 50 de ani de căsnicie e măcar 10% reală, ca să nu cumva să uităm favoarea mare a vieții pentru cei care ajung la 75 de ani căsuiți împreună. Durata existenței sale nu depinde de personaj... nu numai... Existența iubirii... Da! Și nimeni nu poate uita prima dragoste, primul contact sexual sau vreo bătaie părintească.

Poate de aceea prima iubire pare a fi depășită repede sau se destramă ușor în clocotul vieții.

TOȚI OAMENII, absolut toți în lumea asta, își caută sufletul în care să se scalde!

(...) – Bunicule, bunicule, vreau să-ți citesc din Legendele Olimpului, insista Ștefănuț abia intrat în casă, nelăsând celorlalți nici timpul să-l îmbrățișeze după multe luni de despărțire. Merianu stă în admirație văzându-i pe toți 4 așa de activi, mărișori, gălăgioși, ageri.

– Ei, haideți de vă dezechipați, după care poftiți la masă, v-ajunge atâta drum...

– Dar de ce ai albit așa? chestionează Anuța. Parcă te-ai prea îngărășat, te miști mai greu, pe unde ai mai umblat azi?

Teo ar fi vrut să le spună că a mai adăugat ceva la paginile vieții, dar n-avea încredere că niște țânci de 6 ani ar putea ține minte oricât de sfântos ar fi. Era bunicul a 8 vlăstare, se ținea foarte bine, muncea cu îndârjire și chiar cu folos. Avea cu ce se mândri...

Pe la prânz, după somn, îi scoase în parcul Copou, modernizat, la locul de joacă pentru cei de vârste mici, chiar în apropierea locului unde a fost antena postului național de radio în timpul primului Război Mondial. După ani, mai odihnea și el pe o bancă.

Liceeni vijelioși fără vreun respect, băgau mâinile pe sub fustele unor colege, vorbeau porcării, puținii trecători nu le spuneau nimic. Se ridică să plece când...:

– Pot să vă salut... domnule?

Stătea față în față cu Elena cea dintotdeauna. Mai voinică, cu „talpa găștei” vizibilă la ochi, ușor încurcată, nesigură ca va fi acceptată la vorbă. I s-a părut la fel de

frumoasă ca în gândurile sale. După atâția ani fără să se vadă, iată sufletul din piept gata să sară.

– Desigur, sufletul meu drag!

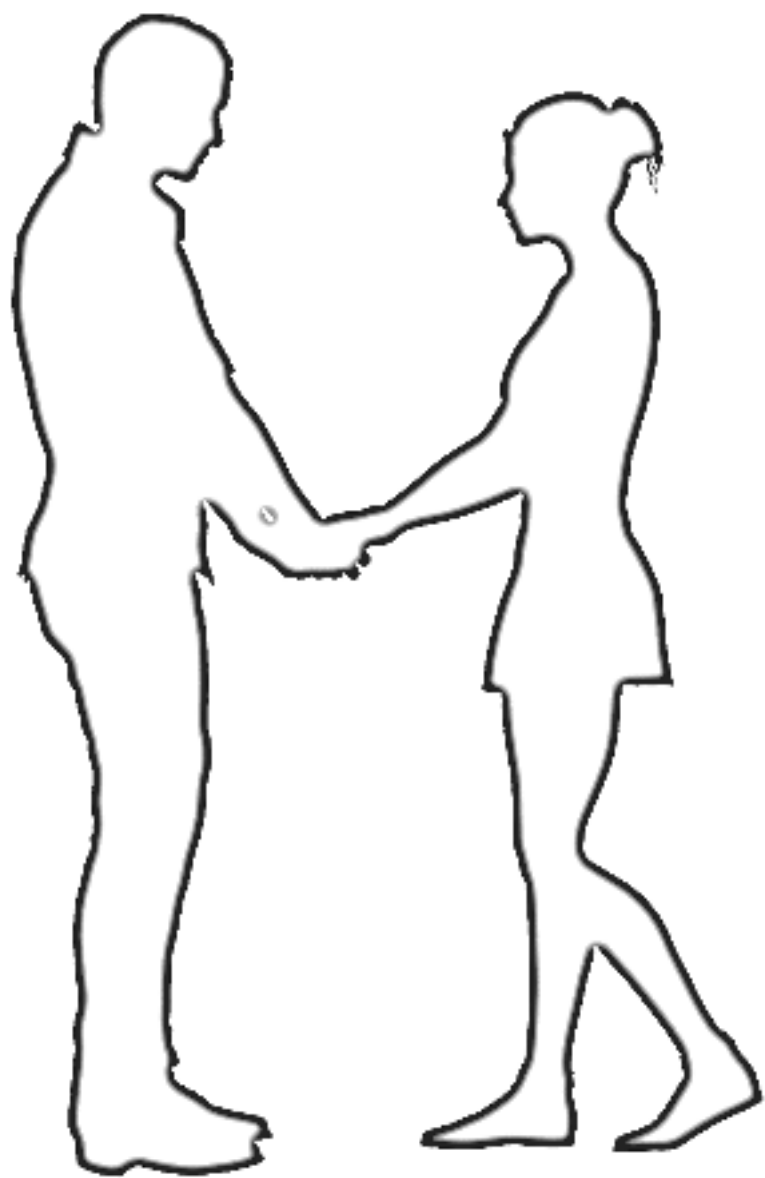
– Păi, mai e, după atâția ani?

– De ce n-ar mai fi? Nu poți să iubești pe cineva fără să trăiești cu el? Sau, poate tocmai de aceea... n-am putut. M-ai însoțit pe oriunde am călcat și în orice am reușit în viață. Tu m-ai uitat?

– Te-am pierdut, dar nu te-am putut scoate din inimă?! Am avut două căsnicii, destrămate, am și acum pe cineva, n-am copii, am slujbă interesantă după facultate, nu sunt mulțumită de viață, nu știu cum s-o fac mai frumoasă, mă uit la televizor... Apropo, te-am vazut la unele emisiuni, am auzit de cărțile tale, de reușitele științifice, de pensionare... Ai fost prin diverse țări, ai scris cărți, ai făcut politică, ai ajuns om de seamă, ce, mai, ești cineva, pe când euuu... Constat că și dragostea îmbătrânește?! Cred că ei îs nepoții tăi!?

Era depășit de avalanșa verbală a ei, temătoare să nu fie întreruptă, gata să tot comunice. Deodată, în același moment, amândoi:

– Oare, ce s-ar fi ales de noi, de dragoste, dacă ne-am fi căsătorit?

CRONICĂ:

ȘI LA VASLUI TRAIESC DALILE

(Dumitru V. MARIN, –

„Zăpada pe flori de cireș, în spațiul pentru iubire”,
Vaslui, 1999)

Am primit la redacție un roman al prof. dr. Dumitru V. Marin (lucrarea de doctorat: **Tudor Pamfile și revista Ion CREANGĂ**, îndrumător Mihai Pop, cuvânt introductiv de prof. univ. dr. N. Constantinescu, Editura „Cutia Pandorei”, Vaslui, 1998), cu un titlu metatext ce obligă lectorul să confrunte scriitura cu metafora-etichetă: **„Zăpada pe flori de cireș în spațiul pentru iubire”**, și să-i compare Textul, dr. în folclor/ filologie, cu **scrieri** similare din istoria literelor românești ce au transfigurat aproximativ aceeași problematică: **Adela** de Garabet Ibrăileanu, **Ultima noapte de dragoste...** și **Patul lui Procust** de Camil Petrescu, **Fecioarele despletite** de Hortensia Papadat Bengescu etc.

Nu știm și nici nu cred că are importanță cât implică D.V.M., Eul biografic, cât din experiența sa de profesor (peste 40 de ani, după propria-i afirmație) l-a ajutat în elaborarea acestei scriituri ce poate fi interpretată ca o aplicație a teoriilor lui Freud: afirmarea proceselor mentale inconștiente (eul nu e stăpân în propria casă), teza refulării, afirmarea universalității complexului Oedip, etiologia sexuală a nevrozelor. Recursul la psihologia abisală și la o memorie trădătoare îl sugerează însuși autorul, în incipitul ce anunță deznodământul și aura

memorialistică a acestui roman ce confirmă eterna vanitate a creației - în mod fatal captivă repetiției:

„– Eu l-am omorât...!

Țipase extenuată, lung, dureros, îngălbenită, gata să cadă grămadă. Abia se întâlnise cu o fostă colegă care cu o plăcere diabolică, nici n-o văzuse bine și-i zisese:

– Ai auzit, tu, inginerul Teo Merianu a avut un accident de mașină. Se pare că a murit, vuiște Vasluiul!”

Dumitru V. Marin, editorul ziarului de informație, opinie și publicitate, **Meridianul** (Ordinul Ziariștilor, Clasa I), contaminat de eroul lui Ibrăileanu (un alter-ego al celebrului critic), Emil Codrescu, transfigurează în „proful de utilaje”, Teo Merianu, intelectualul bântuit de vanitatea iubirii, deși, se știe, în mod fatal, orice mare iubire adăpostește în sine sămânța nefericirii. Cu atât mai mult, o iubire interzisă ca cea dintre Teo, căsătorit, copil în clasa a XII-a, amantă, și Elena, eleva inginerului - profesor, 16 ani, o Afrodită în care coexistă dorințele brutale (vezi modul cum este cucerită de falusocrație), cu iubirea eternă în care libidoul (pulsivitatea fundamentală a ființei) se iluminează în conștiință (vezi comportamentul erotic al lui Teo) și devine o forță spirituală de propășire morală și mistică.

Orgolios, singurul vasluian inclus în **Dicționarul Etnologilor Români din toate timpurile, (și în Istoria Jurnalismului din România în date, Enciclopedie cronologică, n.n.)** îl transfigurează pe Teo Merianu, intelectualul predestinat eșecului în iubire, după o tipologie consacrată în istoria literaturii române, de Ibrăileanu, Vlahuță, C. Mille, N. Petrașcu, Camil Petrescu, Ionel Teodoreanu, Cezar Petrescu, Liviu Rebreanu, Mihail Sadoveanu etc.

Provincialismul, interdicțiile și suspiciunile specifice epocii Ceaușescu, rolurile sociale incompatibile potențiază conflictul dintre instanțele psihice ale celor doi îndrăgostiți: Sinele (partea obscură și impenetrabilă a personalității, rezervorul de pulsioni); Supraeul (ansamblu de exigențe, de interdicții și de judecăți morale provenite din educația parentală/ școlară/ socială, interiorizate de individ), și Eul care încearcă să împace exigențele antagoniste dintre Sine și Supraeu, dintre principiul plăcerii și principiul realității.

Ca și în cazul lui Ștefan Gheorghidiu, iubirea este pentru Teo, un proces de autosugestie. Scriitorul vizează autenticitatea structurală a personajelor, folosind elementele romanului de analiză camilpetrescian: (auto)cunoașterea, intuiția, introspecția, luciditatea, pluriperspectivismul, anticalofilia, nostalgia absolutului, dislocarea temporală, sinceritatea - prolixitatea, autoritatea auctorială, (co)relația adevăr - minciună, inserția documentului/ jurnalului/ epistolei, narațiunea la persoana I și a III-a etc.

Relațiile din triumghiul Eva (fosta prietenă a profesorului) - Teo - Elena luminează și simbolizează la modul ideal Femeia, dar și eternul simbolism al cuplului, care comunică într-o retorică desuetă de un romantism rural, dar, tocmai prin aceasta, autentic, corelații subtile dintre spirit și suflet, inteligență și afectivitate, cunoaștere și iubire, eros - thanatos etc.

Dumitru V. Marin se dovedește un fin cunoscător al psihologiei/ sufletului Femeii, care asemenea îngerilor din teofania plotiniană, posedă, spre deosebire de bărbat (vezi comportamentul erotic al lui Teo) o dublă natură (angelică și demonică), fiind creatoarea unei anume semnificații și, în același timp, receptacolul concret al acestei semnificații:

„Acum parcă nici nu-l prea înțelege pentru ce se zbate el. Dacă nu-i, nu-i!

– Te întreb din nou: de fapt ce-am vrut eu de la tine, sexul? Dacă-i așa cum explici reținerile când aș fi putut să fac orice cu tine?

Ce zevzec, mamă! I-am și spus o dată că nu mai vreau să mă mângâie și să mă sărute... era și pentru mine greu...

– ...tu nu-ți închipui că dramul de suflet care mi-a lipsit în viață mi s-a părut că-l găsesc la tine și, de fapt, pentru sufletul meu mă zbat. Adică ești pur și simplu sufletul meu...

Mamă, ce „hai” o să fac cu Eva. Auzi că are suflet, el care a fost în stare să-i spună și ei același lucru. Dar ea a fost fată deșteaptă, l-a ascultat și a tăcut. Eu ce fac dacă mă prefac c-ascult? Oricum de mine nu se mai apropie, i-am promis Evei, cuvântul e cuvânt! Monologul lui ajungea la ea parcă de dincolo...” (p. 99)

Sentimentul vinovăției (față de părinți, față de Teo, față de ceilalți bărbați care-i atenuau agresivitatea libidoului), rușinea, frustrarea, trădările aparent nevinovate, mărturisirile ulterioare, comportamentul dublu, gelozia față de Eva și al Evei față de Elena, apoi „complotul” celor două victime, batjocora ascunsă a colegelor/ colegilor, distanța (după terminarea clasei a X-a, după un examen ratat a schimbat liceul), lașitatea și iubirea platonice a lui Teo, dorința aproape instinctuală a acestuia de a-și apăra citadela familiei, în fața unei societăți care aștepta cu plăcere sadică, această poveste de dragoste cu un final previzibil și tragic, retractilitatea (datorită diferenței de vârstă) și incomunicarea, iertările lui succesive, faptul că pe neașteptate ingenua Elenă (în ochii lui Teo) rămâne gravidă cu unul dintre iubiții/ colegii ei mai mari de prin parcurile orașului, ajutorul lui necondiționat, pentru a

păstra moralitatea aparentă a fetei și a o determina să renunțe la gestul sinuciderii, o impulsionează pe această, Emilie Răchitaru, în variantă vasluiană, să decidă pe neașteptate:

„– M-am săturat, nu mai pot...! Gata, nu mai vreau să ne întâlnim!

– Ți-ai... văzut sacii în car... articulă el îndurerat.

Vrând să pară hotărâtă nici nu acceptă vreun fel de argument, nici nu reproșă nimic, ci-l părăsi în mijlocul drumului. Teo nu mai ajunsese acasă...” (p. 92)

În viziunea lui Dumitru V. Marin, ființa umană e în mod fundamental o ființă a dorințelor care se înscriu într-o economie psihică complexă, ce nu admite întotdeauna satisfacerea lor imediată, încât reproșul adresat Elenei:

„– Adevărul e: curvele nu se iubesc cu inima. Și eu am știut asta. Deci merit restul!” (p. 97), trădează/ demască o dorință inconștientă în spatele discursurilor mentale sau a conduitelor aparent lipsite de sens.

Eva, Teo, Elena figurează complexul lui Oedip: structura triunghiulară a oricărei dorințe umane, e permanent limitată de dorința unui terț. Acest „terț”, întâmplător sau predestinat, potențează dramatismul primei iubiri, în cazul Elenei, „gingașă, diafană, nevisat de dulce” și al ultimei, în cazul lui Teo, „arzătoare, adâncă, totală, capitală.” (p. 85)

Incompatibilitatea dintre cei doi amintește nu numai de romanele camilpetresciene pe care D.V.M. le repetă/ actualizează într-un alt „spațiu al iubirii”, ci și de **Luceafărul** eminescian. Teo este un Hyperion vasluian, care refuză să țină cont de interogația: „Și pentru cine vrei să mori?” și nu poate să vadă ce-l așteaptă. Iubirea e oarbă. Dacă pentru Eva/ Elena iubirea e dorință/ cunoaștere/ compromis/ trădare/ sex/ boală/ plăcere/ minciună/ incomunicare, în cazul lui Teo M., iubirea

este fatalitate, destin tragic, sacrificiu, nebunie, adevăr necondiționat, hazard, sinceritate, robie, inconștientă, obsesie/nevroză generată de insatisfacțiile libidoului său captiv:

„– Omule, nu există orb mai adevărat ca cel care nu vrea să vadă. Vrei să mă sinucid? La ce ți-ar folosi asta? Am vrut s-o fac pentru romanul tău. Cine a otrăvit într-atâta sufletul tău?”(...)

„Nici nu-ți pot cere iubire. Îți cer să mă lași să te iubesc doar eu, cu toată ființa mea”?!... (p. 95).

Asistăm la un război inegal între feminitatea de Lolită vasluiancă a Elenei și libidoul sublimat în altruism al profesorului. Teo se vrea în subconștientul său, simultan mentor, iubit, soț, amant, tată. Așa se explică goana sa dementială după ceva ce a avut, dar nu a posedat niciodată: „Renunță la mine, n-am să-ți mai vorbesc niciodată despre sentimentele mele, dar acceptă să te ajut să-ți realizezi un viitor”?!

Sentimentul de vinovăție al Tatălui de familie, al profesorului, al Bărbatului matur incapabil să satisfacă libidoul Elenei, al Bărbatului ce se știe trădat de o bacantă, al Amantului ce iubește cu ochii minții etc. trădează o mentalitate de învins.

Zăpada pe flori de cireșîn spațiul pentru iubire confirmă teza lui Freud, care considera dragostea, „drept un proces în care sunt antrenați patru inși” (vezi S. Freud, **Scrisori**), de fapt, tot atâtea măști ale unor dorințe refulate.

Original topit în alchimia și arhitectura acestui proces erotic „în care sunt antrenați patru inși” (cel puțin, adăugăm noi) mi se pare „spațiul pentru iubire” (citește sufletul viu, combinație de principii masculine și feminine, insuficient și haotic dezvoltat). Se știe, la nivel mistic, spiritul este

considerat drept masculin și sufletul care animă trupul, drept feminin, în altă terminologie: faimoasa dualitate a lui animus și anima. Nu întâmplător, Teo vede în Elena sufletul său, iar la rândul-i, frumoasa fată ce însuflețește aproape simultan trei bărbați (Darie, Teli, Teo), caută la profesorul ei spiritul.

Dacă-i plasăm pe Elena și Teo în planul sexualității este evident că bărbatul și femeia nu sunt în întregime masculini și nici în întregime feminini. Profesorul comportă un element feminin (pasivitatea etc.), iar eleva un element masculin (agresivitatea sexuală). Astfel, în toată scriitura orice simbol masculin sau feminin prezintă și un caracter opus. Teo, voce auctorială, voce unică, axă în arhitectonica romanului, trece în timpul existenței pământești printr-un punct crucial al erosului său, încărcat totodată de otrăvuri ucigașe și de revelații cerești, pentru a întrevedea după moarte, Erosul transfigurat al împărăției.

Sublimările erotice ale naivului T. M. stârnesc zâmbete: „Nu era nici destul de stăpânită, dar cum de-i accepta numai pe cei fără idealuri” (p. 117). Dacă superficiala Elena i-ar fi acceptat cel puțin pe cei cu „idealuri”, visătorul Teo ar fi fost mulțumit? Rememorările guvernate de afectivitate au vobletele impredictibile ale vieții. Nuanța diferențiază durata pură, de simbolul spațializat al iubirii. Timpul iubirii intră în roman arogant, nestatornic, posesiv, eliberat de cronologie dăruindu-și o libertate absolută mai ales în vise: „Într-un vis se ținea cu o mână de streășina casei de pe un vârf de deal și cu picioarele, pe vârfuri, atingea prisma. Rezulta un echilibru incert... Iminența prăbușirii îl determina să împingă cu ultimele puteri în degetele obosite...” (p. 119).

Desigur că în spații ale iubirii, precum sufletul, inima, spiritul, gândul, visul, memoria, privirea, melancolia,

interogația, mirarea, voința, (ne)încrederea, „cartea existenței”, suferința, amintirea, libidoul, complexul lui Oedip, angoasa castrării, inconștientul, măștile dorinței, sublimarea pulsionilor morții, rațiunile inimii etc., cei doi, de fapt patru îndrăgostiți se pierd.

În labirintul erosului nu există un fir al Ariadnei. Se știe, Ariadna însăși a fost sedusă de prințul atenian Tezeu și apoi părăsită. Epistola „Draga mea inimă” (vezi pp. 120-122) trădează setea de absolut a îndrăgostitului Teo, care cu luciditate camil-petresciană („câtă conștiință atâta luciditate, câtă luciditate atâta dramă”) își (auto)analizează „starea de jertfă”, „senzația iubirii unice” și dorul inefabil de viață/ moarte.

Același dezechilibru sentimental se dovedește și în următoarea/ următoarele scrisori: „Să mărturisesc apatie, indiferență și stare de prostație în loc de vraja iubirii, înălțările ei, starea de poezie a existenței? Am implorat cu sufletul, cu însăși existența mea, înțelegere, milă, dragoste...” (p. 127).

Regândind și resimțind, Teo îi scrie romanul de iubire al Elenei, de fapt, al său, al bărbatului trădat de propria-i iluzie, a bărbatului care creează nefericirea. „Nefericirea clădită în doi. Record!” (p. 135)

Intuind eminescian în Elena, sufletul său, Teo își conștientizează elementul feminin din el, dar nu-i place să se recunoască în această ființă comună, banală stăpânită doar de instinct, gata să răspundă la chemările primului bărbat (vezi episodul cu „ruda de la stadion”), de aceea, ca și Ștefan Gheorghidiu cu Ella, încearcă să o înalțe pe ea, la orizontul lui de așteptare.

Divagațiile erotice ale lui Teo din epistole, anormale pentru bărbatul care cunoaște psihologia Dalilei, sunt de

neînțeleles și pentru tânăra „cu mintea scurtă”, nu fac decât să banalizeze povestea triumfului erotic din Luceafărul: fata din „rude mari împărătești”/ Cătălina - Cătălin - Hyperion. Citez, pentru a vă convinge: „Acum te descumpănești tot mai mult și finalul va fi printre altele nereușita la facultate, spectrul milițianei, alte reproșuri și mai ales o pierdere de încredere în sine. Dar ai mari calități: forță de viață, talent, căldură umană care apropie. Numai cu asta vei fi „cineva” în cercul strâmt. Dar tu trebuie să fii cineva printre alți cineva, iar eu îți voi fi cu siguranță sprijin în orice condiții. Știi tu ce reprezinți pentru mine? Precizez că nu mă consider decât un mărunț slujnic al unei fete deosebite. Pe care nu se poate să n-o iubesc. E, acum, rațiunea mea de a fi”. (p. 137).

Cu siguranță autorul are un pronunțat sentiment al vanității universale a lucrurilor, iar cel care a înființat primele posturi de radio și Tv. din Vaslui, Bârlad (și Moldova) știe efectele nefaste ale vanității creației romanului Zăpada pe..., care-l oferă captiv/ prizonier al repetiției unor capodopere anterioare: **Luceafărul, Ultima noapte de dragoste..., Patul lui Procust, Adela...** Simfonic și original transfigurate mi se par a fi vanitatea iubirii, vanitatea morală (firesc relevată metamorfoza binelui în rău și a răului în bine) și vanitatea gândirii (cu eleganță este gradată ascendent singurătatea îndrăgostitului și ecoul ei).

Performanța debutantului în arta romanului, Dumitru V. Marin, constă în perceperea/ sugerarea, în spiritul lui Jung, a inconștientului numit anima. Se știe, anima este personificarea tuturor tendințelor psihologice feminine ale sufletului bărbatului (sentimentele și stările vagi, intuiții profetice, sensibilitatea la irațional, capacitatea de a iubi, sentimentul naturii, relațiile cu inconștientul). Observați avatarurile

sufletești ale intelectualului Teo Merianu, visul său himeric de dragoste, de fericire, de căldură maternă, vis care-l determină să întoarcă spatele realității, să facă remarci caustice, veninoase, efeminate..., distorsiuni meschine, distructive, dar mai ales să nu „vadă”/ intuiască în refuzurile ei, viitoarele căderi în extaz cu bărbați de tipul lui Cornuță, fotbalistul de la „Victoria”...: „Conștientă că e pierdută, aproape nu schiță nici un gest de împotrivire, slabele sunete de protest și le înăbușea singură să nu fie auzită de cineva, paralizată de lăcomia și vigoarea bărbatului tânăr” (pp. 159-160).

Receptivă la invitații de felul celei făcute de Ilarie: „Hai, fa, tu nu vezi că mor după tine!?” , Elena care iubește din instinct „animalul” din bărbat, nu poate să înțeleagă „pasivitatea” și tandrețea protectoare a lui Teo, credința lui în fecioria și cuminența ei (vicleană): „ce prost e omul îndrăgostit, crede ce vrei și ce nu vrei” (p. 173) și în utopia că sfaturile lui ar putea să-i schimbe faima „nu dintre cele mai bune” (p. 175).

Tocmai elementele de feminitate din sufletul indecisului intelectual vor contribui la hotărârea fetei de a-și recupera manuscrisele și apoi „să-i dea cu piciorul” (p. 174). Jocul de-a dragostea începe să o plictisească. „Lumea de basm se sfârșea” (p. 207). Elena intuiește în Teo, tipul învinsului, al dedublatului care-și respectă/ iubește soția și amanta, cu aceeași intensitate, al lașului incapabil să-și învingă concurenții mai tineri, reali și potențiali amanți, incapabil să se învingă pe sine, capabil însă să-i acorde libertatea, să facă ce vrea. În acest război dintre adolescența cu vocație de Dalilă și maturul predestinat să joace în alte conjuncturi, rolul lui Samson, Teo nu a fost niciodată un cuceritor/ seducător. El simbolizează bărbatul incapabil să-și înfrunte destinul. Nu

întâmplător meditează: „Probabil că dragostea nu trebuie dată nici copiilor - cum se întâmplă prea des - nici bătrânilor, sau să le zicem celor de vârsta a doua. Că unul suferă iubind, iar celălalt iubește suferind” (pp. 208-209).

Despărțirea iminentă și previzibilă nu-l lecuiește de iubirea pentru nestatornica și lucida Elena (fata intuiește prăpastia insurmontabilă dintre ei). Ca și în romanele Hortensiei Papadat Bengescu, ruptura de ea, îi declanșează maladia Parkinson... Teo nu are de unde să știe nici „jurnalul Elenei”, nici gândurile ei, nici îndoielile. Disperarea fetei are aceleași dimensiuni sufletești apocaliptice, încât sfaturile demagogice oferite fără să fie cerute, nu au nici un efect:

„– Și cam ce-aș putea pierde? (...)

– Simplu: poate ceva din sufletul ales, te vei întoarce la spiritul de turmă, la admiratorii inculți, așa de inculți încât suferi și când îți aduci aminte de ei. Te-ai învățat umilită și-i accepți. Vei umbla când cu unul, când cu altul, până îți iese vorbă, ai să renunți la ambiții și din talentul tău se va alege o funcționară grasă și singură...” (p. 237).

Iluzia că despărțirea îi va elibera de tirania iubirii potențază angoasa înstrăinării și fatalitatea existenței unui alt spațiu al iubirii: „Nu te speria, nu eu te părăsesc și, dacă vrei, nu mă abandonezi nici tu. Cred că va trebui să plec Dincolo...”

Deznodământul romanului, tabloul evenimentelor din decembrie '89 reflectate la Vaslui și „Un fel de Epilog” (vezi pp. 270-272) nu fac decât să potențeze misterul, tragicul și absurdul existențial. Deși Dumitru V. Marin profetează că „Mileniul III va avea alte criterii de apreciere morală. Va fi și, să zicem, bi-sentimentul printre ele!?” , mesajul scriiturii este cel eternizat de Eminescu în **Scrisoarea V**: „Când vezi

piatra ce nu simte nici durerea și nici mila – De ai inimă și
minte – feri în lături, e Dalila!”

Petre ISACHI
(Revista 13 PLUS, Anul XIII, nr. 1-2-3 (137),
ian., febr., mart. 2010, pp. 19-23)

II

ALTE SCRIERI

7 MUZE... ADOLESCENTE

(7 adolescente când erau... muze)

Povestiri de Ajun

Margareta, Cristina, Dana, Oana, Luminița, Mihaela, Alina... au întărit sufletul creator când a fost nevoie. Fiecare a însemnat atunci și există și astăzi acel ceva indicibil, mereu de lăcătuțit în seiful sufletesc. Cu recunoștință, dragoste, tăcere, admirație, aplecare în genunchi pentru iubire împărtășită dar neapărat pierdută. Era prea mult și ar fi urmat ceva prea dureros ca să se încropească o unire în fața ofițerului stării civile, deși pasiunea a fost devoratoare.

Pe calea vieții, fiecare ființă umană are un traseu în normalitate: studii dragostea dintâi, alte studii, căsătorie, bărbat, copii, avere, griji, vreo escapadă fugară, alte griji pentru copii, îmbătrânire... nepoți, îmbătrânire... bătrânețe... cimitir.

Ce-au ajuns aceste fete frumoase, deștepte și atunci îndrăgostite până peste cap de profesorii lor? Tentație, hormoni, nevoi trupești, interese?

Totul a pornit de la POEZIE.

Fiecare era un talent înăscut, sprintenă printre metafore, gata să priceapă sensurile conferite de recitatorul de la catedră așa cum le crea sufletul amândurora. Era jocul poeziei vieții la vârsta marilor vise, sub imboldul tinereții clocotitoare care-și cerea locul în dragoste.

Niciuna dintre aceste adevărate muze stimulatoare n-a voit, n-a avut, n-a visat doar sexul, în sens de îmbrățișare finală trupească, satisfacție momentană după care să urmeze

despărțire și uitare. Erau cumplite momente de sacrificiu pentru fiecare membru al cuplului până să se petreacă miracolul cel din urmă al iubirii, să se producă acel moment de uitare de sine și de contopire sufletească și trupească între ei; în împrejurările cele mai neașteptate, caraghioase, chiar. Era vraja dragostei în plinătatea ei. Până la urmă nu era doar, numai viața trăită la maximum.

Hotărârile influențate de familii le-au dus pe fiecare în viața ternă, cu preocupările majore pentru copii și gospodărie, cu rară grijă de a găsi și mai arareori o satisfacție sexuală sărind gardul gospodăriei personale.

O asistentă medicală azi, care în timpul liceului publica în reviste, o profesoară-poetă de merit, o profesoară de geografie, o funcționară la o instituție, o economistă cu doi copii pe undeva la țară, o altă profesoară...care nu mai poartă bătălia cu cuvântul nu par a fi foarte importante în plan social. Dar ele au ajuns cineva, adică sus, importante în societate, pentru c-au iubit atunci, arzător sau violent pe cineva, au avut stimulentele spiritual și liniștea hormonală să se preocupe de studii și de viață.

Și, fiecare și-a făurit propriul univers spiritual (cu sau fără regrete), și familial unde se simt stăpâne și adesea mulțumite. Oare ce mai deveneau dacă se căsătoreau cu profesorul lor, cum doreau așa de mult atunci ?

In vino, veritas: iată-i pe bărbați maturi, discutând despre muzele vieții lor, împrejurul unei mese intime, cu un vin ales în față, cu serviciu complet al chelnerilor. În liniștea ... regăsirii.

Noapte, ger, multe mașini din sens opus. În apropiere de Cișmeaua Moldovencei, un popas la câțiva km de Vaslui,

dinspre Oraș, unul face o manevră greșită și Minel Mănoiu trebui să facă manevra-minune ca să nu se ciocnească frontal. Acela trecu mai departe dar el rămase înzăpezit în șanț și în imposibilitate de a mai continua drumul. Cu roata din dreapta-față aproape târâș, își parcă mașina avariata și intră în restaurantul aproape gol, dar se orientă repede când își văzu un fost coleg de clasă în fața unui pahar cu vin.

– Ce faci, mă, Minele, măi burtosule, ce bine-mi pare că te văd...

– Fac pe dracu, era să mă omoare unul. Să văd ce fac până mâine..

– Acum liniștește-te, bem ceva, îmi mai vin niște colegi, e Ajun, ce naiba.

Nu termină de vorbit că pe ușă intrară zgomotoși alți 3 bărbați, volubili cu chef de vorbă și de petrecere, cu înfățișări ceremonioase, parcă ar fi fost chiar ei cu uratul, apoi alți 2, unul pletos și celălalt chel complet. Toți se aciuiră împrejurul unei mese rotunde, cu „antreul” pe ea, cu câte un rachiu în față. Vreo 3 cerură coniac.

După câteva pahare toți se declarară prieteni la toartă, aveau fiecare preferințe culinare, se îngrămădeau să povestească de ale vieții lor. Își individualizaseră cerințele la bucate, vinul și mai ales dorința de a povesti ceva nemaipomenit. Băutura le-a deslegat binișor limbile și... aducerile aminte.

– Eu cred că era să mor și pentru că am căzut în plaiul amintirilor dulci, legat de locurile prin care am trecut împreună cu o minunată zână-elevă, frumoasă și al naibii de îndărătnică. Am iubit-o ca pe sufletul meu. Mă ascultați ?

Seară târzie, târzie, ger – 15 grade, zăpadă groasă împrejur și-n depărtare, câțiva pomi negri pe un deal.

În autoturismul staționat pe câmp ventilatorul de căldură sforăie ca un motan să întrețină căldura „în apartament”, mai ales că dinspre nord trage subțire un vântuleț mai să înnece răsuflarea.

În nacelă, cei doi sunt departe de lume, de familii, de griji, de ei... Tac, se sărută, se întreabă, tac, se întreabă, se sărută, se îmbrățișează mereu cu poftă; se sărută, se sărută.

– Oare, toți or fi așa de pupăcioși ca noi?

– Poate, poate... sărutul fără oprire arată și iubire fără sfârșit; poate că și abandonul persoanei pentru clipa de înaltă simțire, de exaltare.

– Oare, ce mi-ai făcut tu mie, să te iubesc atât? (ea, moale)

– Dar tu cu ce m-ai fermecat să fiu peste orice închipuire prins de voluptatea simțământului? Nu numai când te văd ci și când mă gândesc la tine, uit de mine... (el cu ciudă).

Doriștele fizice aproape dispăreau în prezența perfecteii comuniuni dintre cele două minți, două trupuri și două aspirații devenite impersonale, unice, devoratoare. Era abandonul total în brațele și simțirile celuilalt, fără ochii de gheață care erau afară și nicidecum înăuntru. Ei nu mai erau ceva, afară nici o mișcare sub cerul de sticlă, cu carul mare foarte vizibil. Ca timp... o veșnicie, întreruptă însă, brusc de telefoanele care au sunat pentru fiecare, în aceeași secundă... la realitate! După un timp lung, lung:

– Mergem? (el)

– Eu, nu vreau; mi-e atât de bine și... (îl cuprinde cu brațele fine încolăcite de gât și îl sărută cu lăcomie). Părea topită în sărut, cu buzele calde, umede, catifelate, cu trupul mlădios, subțire și moale.

– Nici eu nu vreau.

Mai trece un timp fără secunde, fără minute. Un timp și atât!

– Trebuie...

Ea se lungi în brațele lui, între volan și trup, îl ținu de gât, de corp, de inimă, de ființa lui însăși, fără să înceteze a-l săruta, cu vitalitatea felinei care se agață de pradă. Moale, primitoare, drăgăstoasă.

El porni motorul, introduse maneta în prima treaptă de viteză, porni încet, încet, însoțiți de scârțâitul aspru al zăpezii bătătorite. Pe șoseaua națională asfaltul liber, așa că pe pustiul dimprejur nu-și îndepărta nici trupul fetei, nici capul și nici buzele ei mereu voluptuoase. Erau ca într-un leagăn între cer și pământ, între realitate și sublim, un zbor pe deasupra lumii.

Nu se putea dezlipi de săruturile ei mereu mai dulci, mai calde, mai altfel. Era și el transportat rău, deși conștientiza că încalcă grav regulile de circulație și periclitează viața la amândoi. Singura desprindere din sfera sentimentului era atenția încordată asupra șoselei pe care la viteză mică nu părea a fi pericol.

Din nou timpul își ascunde „secundele”, minutele, orele, chiar și înspre miezul de noapte când cele două – trei mașini care i-au depășit, nu întrerupeau șirul de săruturi mereu nesățioase și „altfel”, pândite de pericolul imediat și fatal.

Kilometrii nu treceau repede ci doar eficient ca trăire, experiență unică de îmbinare a unui prezent rătăcit în legile lumii. Mai bine de 15 km aproape într-un sărut, într-un moment de uitare a pericolelor și... vieții.

...Zăpada... era aproape, alături, gerul de crăpau pietrele împrejurul mașinii și în lume, dar căldura lor sufletească și trupeză se contopea într-un rug a cărui înălțime nu se vedea și arderea, temperatura, culoarea nu se puteau anticipa.

Ei, erau... doar ei și doar un sărut!

Liniște.

...Norocul că am fost eu atent la dobitocul ăla cu depășirea riscantă, dar eram cu totul în atmosfera acelui moment, imposibil de rețrăit.

– Hai să vă spun eu una trăsnet. Parcă mi-e și rușine s-o spun, dar au trecut decenii de atunci, zice un bărbos. N-am reușit s-o dezvirginez pe buna și frumoasa mea Margareta, cea cu ochi căprui, deși ea asta aștepta. Alergam peste tot de dorul ei, nu îndrăzneam nici să-i pun mâna între picioare, n-am reușit s-o am nici într-un lan de ovăz, unde ne-am sărutat la durere. Era fragedă, pietroasă, cu buze cărnoase și fierbinți, mă pătrundea cu clocotul vieții din ea, iar eu mă pierdeam cum o vedeam.

„Hai să mergem diseară la Bârlad” o ademenesc eu, „și unde o să dormim, că nu vreau în lanul de grâu, deși am văzut că seara sună frumos”, „păi, găsim noi vreun loc la hotel...”

Toată ziua am fost încordat, cu simțurile supratensionate, cu dorința de a o avea mereu puternică. Nu-mi dădeam seama de ce rușine mă paște. N-am avut probleme să dobândesc o cameră, n-am luat nimic de mâncare, băutură, eram numai sentiment și supraexcitat sexual, eram cam pe altă lume.

Către miezul nopții a acceptat să meargă în camera de hotel, mi s-a părut mie, învinsă de dorință și hotărâtă să cedeze. Era divină și virgină. A și spus-o, am pipăit-o, am verificat-o cu frica începătorului de a n-o face să se răzgândească. Mă simțeam responsabil de gesturile și hotărârile noastre. Nu vă mai spun cu câtă delicatețe, cu câte sărutări am așezat-o în pat, s-a lăsat dezbrăcată, sărutată sub buric, chiar era și ea în stare de acceptare și împlinire a sexului. M-am potrivit deasupra ei, i-am simțit vulvele fierbinți și umezi cum freamătă, părea că aș putea s-o dezvirginez.

Aici a fost tragedia, că după atâta încordare psihică, atâta supralicitare a sexului propriu care a avut și poluție de câteva ori, acum tocmai când îi simțeam punctul cald și împăturit în așteptarea pătrunderii organului bărbătesc... ei, acum, acesta s-a îndoit și n-a intrat unde trebuie. A stat ea fata ce a stat, dar, după un timp, s-a mișcat pe un alt colț de pat. Multă vreme m-am tot întrebat ce trebuia făcut, și totul era simplu, dar n-am știut atunci: măcar 10 minute să fi ieșit pe stradă, să fi uitat de tentația sexuală și totul ar fi fost normal și bine. Așa, am continuat mângâierile, am strâns-o în brațe... dar nicicum bărbăția nu m-a ajutat.

Pentru un bărbat neputința aceasta iute e un mare blestem. Și distrugător. Chiar o iubeam nebunește pe fata asta.

După despărțirea de dimineață, n-a mai acceptat nici măcar să mai vorbim sau să ne mai vedem vreodată, deci a

dispărut pur și simplu din viața mea. Vă puteți închipui de ce n-a mai vrut să știe de mine ? (Mâhnit foarte, oftând, sorbi cu nesaț vinul fără sifon).

Printre cei 7 prieteni s-a așternut tăcere grea, fiecare având povestea lui neîmplinită, nefericirile lui în legătură cel puțin cu o zeiță-adolescentă, deși acum erau maturi, mai toți căsătoriți, cu copii și cu realizări sociale, A fost ca un oftat pentru ce-ar fi putut să mai fie.

Vine un rând de mușchi la grătar cu salată și murături, deci se putea schimba și vinul, parcă într-un fel de tăcere complice. Doru Neamțu, rupse tăcerea.

– Să vă spun drept și eu am iubit o elevă-poetă tare frumoasă, cu ochi migdalați și tot cu simțiri de excepție. Ce-i frumos și lui Dumnezeu îi place, dar-mi-te mie care eram în puterea tinerească. Dana mea, focul meu, accepta să se întâlnească aproape în fiecare seară cu mine, stăteam multe – multe ore să admirăm stelele. Stătea în brațele mele, îmi răspundea la sărutări, mă lăsa să-i pun mâna pe blănița fermecată, îi măsuram vaginul cu degetul, dar niciodată n-a acceptat să fiu bărbat cu ea. Cred că își consuma orgasmul firesc doar în acest fel. Pentru că și după vreo doi ani de iubire, nici când înfuriat la culme am vrut s-o forțez într-o margine de pădure pe la Bahnari, nici atunci n-a acceptat sexul propriuzis, m-a zgârâiat, a țipat, a urlat că nu vrea. Că se păstrează pentru viitorul soț... Oricum, virgină nu mai era de câte ori am pătruns-o eu cu degetul, dar... N-a vrut și n-a vrut.

Poate așa îmi explic de ce nu s-a căsătorit vreodată și a trăit în concubinaj cu un fost profesor mult mai în vârstă ca ea, n-a avut copii. Era tare prezentabilă și... scrie și acum poezii!

Intră valvârtej un grup de colindători. Trec de la masă la masă, după ce au cântat 4 colinde în ușă. Fiecare mesean pune câte un pitac într-o pălărie întinsă. Iese grupul.

Ia, lăsați-mă cu de-astea neîmplinite, sări Onuț. Păi să vă spun și eu cât am suferit pentru regina gândurilor mele, care și ea, mai ales ea, voia să ne iubim. Când am așezat-o pe cada de baie peste niște scânduri, și am pătruns-o am auzit cum i-a plesnit himenul, cu sunet ca de pepene copt când bagi cuțitul, am simțit sângele care a năvălit în locul făcut de mine care m-am năpustit asupra ei cu toată forța dorinței. M-a strâns mai tare în brațe în momentul intromisiunii. „Ce-ați făcut?” a șoptit îngrozită, dar mai îngrozit eram eu știind că dacă mă reclamă fac între 2 și 7 ani de închisoare, ea fiind minoră. Era foarte bine dezvoltată, dornică, scria multe, multe, poezii, săruta frumos, focos. După aceea mulți ani, ne-am iubit cum trebuie. Oana a fost o muză excepțională, mereu misterioasă, caldă, că din cauza ei am reușit atâtea în viață.

Parcă prea scurtă destăinuirea și atunci se anunțară doi dintr-odată:

– Să auziți voi de o iubire reală timp de 22 de ani, despre fata fără greutate...

– Mai întâi vă povestesc eu despre culoarea cristinie, sare Cristea geambașul.

– Ia, mai bine lăsați-mă voi cu poveștile cu minore. E foarte adevărat că bunicii noștri își măritau fetele de la 14-16 ani, dar acum, doar de la 18 se pot căsători. Tot cam de atunci dispare și farmecul poeziei. Că le iau grijile, le mai bat soții, vin copiii și uită de visurile... poetice.

– În schimb iubirile din adolescență, când fetele sunt muze pentru firile visătoare, alea nu se pot uita, indiferent ce ar mai face careva în viață. Nici ele, nici... noi, zise oftând Teo

când privi spre ceilalți. Sunt iubiri care nu se uită, așa cum o fată nu poate uita vreodată cine a dezvirginat-o.

„Alina a fost iubirea vieții mele timp de 22 de ani, deși eram căsătorit, cu funcții de răspundere, copii, muncă nu glumă. O viață de om, fata fără greutate a reprezentat echilibrul meu sufletesc și descărcarea hormonală necesară unei vieți normale, dar foarte active sexual. De 2 -3 ori pe săptămână, oriunde se nimerea noi ne-am avut cu încântare și maximă satisfacție... Cum de m-a iubit atâta vreme e aproape greu de înțeles, că oridecâteori ne vedeam pur și simplu săream unul peste și în altul cu o poftă trupească neostoită vreodată. Dacă aș fi știut că vârsta îmi permite (erau 30 de ani diferență de vârstă) aș fi luat-o de nevastă în orice moment. Vă dați seama, 22 de ani cineva să-ți pară dulce, pură, cu poftă de împreunare niciodată mai mică, și cu înțelegere sufletească perfectă... Și niște ochi verzi, încadrați de o frunte potrivită și păr ondulat...

Am purtat ființa aceasta și prin toate stufărișurile și salcâmăriile dimprejurul Vasluiului, și prin toate marile orașe ale țării, și prin zonele mănăstirilor, printre toți munții României (Odată am făcut dragoste pe o culme muntoasă între Moldova și Ardeal (glumind că avem câte un picior în fiecare țară), altă dată după termalele de la Felix. Era o revărsare permanentă a unui simțământ reciproc, împiedicat să se împlinească prin căsătorie de cutumele sociale și de frica de a nu rămâne singură după mine. Așa ceva nu se trăiește de multă lume într-o viață. De la 16 la 36 de ani fata fără greutate, icoana mea lumească, mi-a înflorit zilele (uneori și nopțile), am visat, am realizat, am suferit și m-am bucurat împreună cu ea, am trăit pentru ea. Ba, cred, că și ea pentru mine. Ce, mai... o viață. Dar totdeauna a fost muza fizică, mereu fără greutate pentru că se arunca lipit de corpul meu și nu i-am simțit

greutatea niciodată; s-a dezvoltat ca o ființă dragă și plină de patimă mereu împărtășită. Din momentul când mi-a comunicat că are un bărbat care o cere în căsătorie, că a acceptat și i-a cedat, niciodată nu mi s-a mai ridicat mădularul, deși ar fi vrut să continuăm, căsătoria ei fiind din interes. Icoana vieții care era, s-a transformat în femeia vieții altuia, azi are 2 copii, și eu n-aș mai putea-o accepta pe soclul și în templul iubirii ca icoană pe care l-am întreținut atâția ani. Nu mai era icoana visată, adorată, pipăită, căzuse ceva în mine. Totuși, eu sunt vinovatul care am produs destrămarea minunii că a fost prin întâmplarea că sunt.”

Tipul chel, cu paharul în mână, stând în picioare, Lădaru, cel mai potolit dintre toți, tuși semnificativ pentru a fi ascultat, printre acordurile muzicale strecurate de un radio din încăpere.:

– Mă, ca Luminița mea n-ați avut voi vreo ființă pe lângă voi. Să știți că avea fața frumoasă dar un trup scheletic, pur și simplu, dar a avut o credință și o statornicie în dragoste cu adevărat excepțională, totul învelit într-un zâmbet sfios dar seducător. Am sărutat-o când era în clasa a zecea, dar am dezvirginat-o după 5 ani, când a vrut cu adevărat, nu cum am vrut eu, bărbatul iubitor, totuși. Era de o loialitate cuceritoare, de deplină credință în dragoste nu în sex.

După ani și ani de comuniune sufletească, de vedere zilnică, de visuri comune, când am pătruns-o într-o seară târzie, de revelion, în mașină, am simțit ce înseamnă organul feminin virgin, o lungă pătrundere sângeroasă pe undeva unde nu era nici plăcere, nici excitare ci lăcomia bărbatului aproape inconștient și curiozitatea tinerei de peste 20 de ani care nu vrea să rămână virgină. „M-ai deflorat, omule, ce mai faci cu mine?” Desigur, după un timp aș mai fi vrut-o o dată, dar

mi-a spus că o doare tare himenul rupt și mă roagă să mai amân măcar până se oprește sângerarea. Erau stele, era în pădure, era liniște, dinspre Vaslui și Satu Nou se auzeau urătorii, tălângi, clopoței, zgomot specific sărbătorii și noi ascultam îmbrățișați, temători, fremătători, cumva cu simțurile satisfăcute, ea cu durerile fetei transformate în femeie. Așteptate dar nu regretate pentru că voise asta. Mulțumită că stă ghemuită în brațele bărbatului iubit. Și, cred, conștientă că nu-i va fi niciodată soție.

Fata asta pe care am iubit-o în tăcere și mulți ani următori, care mă accepta ca femeie cu simțuri vii, care știa să țipe zdravăn când se simțea că are orgasm, care nu mai vrea a doua sau a treia oară, dar te acceptă total la prima împreunare, ființa aceasta mi-a fost deplin credincioasă. Mie, om căsătorit, cu copii, cu funcție, eu care găseam la ea o puritate neexprimată, neclară, dar vizibilă într-un zâmbet complice. Părea că va aștepta până la sfârșitul lumii, chiar dacă a avut și pretendenți, mereu comparați cu un iubit-standard cum cred că eram eu, deci mereu refuzați. Asta a costat-o întemeierea unei căsnicii deși a trecut de 40 de ani.

Cred că sunt vinovat că i-am furnizat acel model sentimental care odată făurit n-a mai putut permite descoperirea altei iubiri, deși învălmășeala de după Revoluție i-ar fi permis să aleagă. Când simțea nevoia de împreunare, avea o privire specială pentru mine și-mi făceam timpul necesar pentru sufletul ei și al meu, destui ani după acel An Nou, care a însemnat ființă nouă și pentru ea, Luminița mea. Avea și un mod particular de manifestare până să obțină orgasmul: cu trupul perpendicular pe pântecul meu se azvârlea cu furie și din ce în ce mai repede cu strigăt gătuit până obținea starea de uitare și-și simțea trupul eliberat, adesea peste o

jumătate de oră pentru că avea un orgasm tare dureros și trebuia să ne obosim bine.

A fost muza mea în toți anii adolescenței sale, a fost prezentă cu frumusețea sa particulară, dar a devenit femeie, cu mine când a vrut ea și numai ea, și la maturizare. La cât o iubeam nici n-aș fi putut s-o forțez să mă satisfacă în momentele de nebunie hormonală. Ea a hotărât că se poate dăruși și eu am apreciat acest dar de la un Dumnezeu al îndrăgostiților...

Sosi cu mare tămbălău Capra din Mărășeni, multă mișcare, mult zgomot, tălângi, zurgălăi, măști. Doar fluierașul era mai vârstnic, ceilalți tineri și copilandri, incluzând și două codane aprige, cu rol de dansatoare cu moșnegii. Atunci când formația e mai numeroasă lipsește textul și alaiul acesta interpreta autentic o capră pe brânci, deși spuneau că au și capra pe prăjină, și încă alți „artiști” .

Să smulgă mai mulți bani de la cei aproape 30 de consumatori, de pe la mese.

Ca la comandă chemară chelnerița: „adă-ne, fată, o frigăruie și un vin fiert...”Răspunde ea: „avem în curte un foc mare vi le puteți frige dvs...”

– Măi, fraților, toți avem câte o iubire specială, un fel de noroc al vieții, peste norocul gășirii unei femei adevărate care să ne fie soție, să producă urmași, să ne susțină necondiționat în acțiunile noastre. Pentru că niciodată, nimeni, n-a realizat ceva deosebit în viață, fără să aibă liniște în casă, siguranța unui loc al lui, deci o nevestă cum trebuie. N-am spus fidelă, pentru că nu e simplu pentru o femeie să rămână doar a unui singur bărbat. Asta e viața, n-am făcut-o eu.

– Tu ai suferit în dragoste, profesore?

– Da, și extrem de mult ca intensitate și durată. Chiar credeam că există un spectru de culori care o include și pe cea cristinie, după numele ființei până la urmă sacrificate.

Nu cred că mai era fecioară, când a venit la Liceul unde eram pe post de maistru. Scria poezii excelente, am ajutat-o să le publice, am trimis-o în tabere și delegații, am fost și eu cu ea prin ținuturi chiar îndepărtate, prin Apuseni. Părea că nu vrea să se lase posedată de bărbatul lacom din mine, nu reacționa ca femeie, dar săruta și dispărea ca ființă după împreunare. Îmi pare rău că nu vă pot spune cât de minunată era, deși, câteodată o știam drept creația mea spirituală. A fost o perioadă de aproape 3 ani, dumnezească pentru mine care am considerat-o zee, adică zeu feminin prin tot ce reprezenta. Nu exista minut de la cel de sus să nu-mi fie dragă, să n-o iubesc, să nu vreau să-mi fie alături. Trebuia să aștept să-și termine un liceu, a intervenit un fel de descoperire nenorocită a mamei, apoi a tatălui, spitalizare, avort, scandal, depărtare de ființa ei eterică, mereu minunată, dar ajunsă pe mâini vrăjmașe. Oricând aș fi luat-o de nevastă deși erau 30 de ani între noi, măcar câțiva ani să fim fericiți împreună. Deși era voinicuță și înaltă, o privire a ochilor căprui unici, avea demnitatea ființelor superioare pe care i-o cultivam. A rămas însărcinată și am învățat să-i fac injecții, s-o scap... în final a fost nedreptățită și n-am știut să-i fiu alături.

Să nu credeți că am dezvirginat-o eu. Ani buni, n-am îndrăznit să-i pun mâna sub fustă, între picioare, am evitat discuții despre sex, s-a scăpat să spună că a avut experiență sexuală în clasa a VIII-a, pe care n-a prea băgat-o în seamă, că a avut pretendenți virili care au obligat-o... dar nu i-a putut reclama, că mă iubește cu toată puterea ei de simțire... Mi s-a părut iubire adevărată. Ce să vă spun, iată, un moment, când a

plecat de la balul absolvenților și ore bune am stat sub bătaia ploii pe tabla mașinii, îmbrățișați pe scaunele pliate. Ore multe, până să se lumineze... Ca întotdeauna, uitam de noi când o pătrundeam... și multe ore după aceea. Chiar credeam că există culoarea cristinie ca ceva între albastru, roșu, alb, vizibilă într-un spectru special. Chiar eram nebun din dragoste. Niciodată n-am să mai pot înțelege cum puteam rămâne atâtea ore îmbrățișați...

Adolescenta asta a fost, este și va rămâne muza existenței mele. Creativ m-a stimulat ca nimeni altcineva în viață.

Din păcate totul s-a terminat rău, viața ne-a despărțit, nu mai știu nimic de ea. Am iubit-o cu disperare, o iubesc profund și azi.

– Cred că cea mai minunată iubire a fost cea cu Mihaela, cu care am purtat o dragoste foarte aprinsă și foarte sinuoasă de la sfârșitul clasei a zecea (a fetei) și până și-a terminat facultatea de economie la Iași. Era subțirică, trup de topmodel, buzele mereu umede, ochii negri și pătrunzători, gesturi de regină în exil, oricum nu mă simțeam stăpânit, dar i-aș fi executat orice poruncă, inclusiv să mă fac pod peste mlaștină ca să treacă peste mine. Mereu mi s-a părut divină, mereu gata să se lipească de sufletul și trupul meu. Nu mi-am pus condiție să fie virgină, nici nu era, când am găzduit-o în patul meu, dar nu avea priceperea femeii ci sfiala începătoarei. În ultimul an, avea foarte greu orgasm și ne aveam mai întotdeauna mult peste o oră și atunci trebuia să găsec niște poziții stimulatorii. Am încercat tot felul de poziții, dar esențial era inima. Cât și suflet...

Știți care era o culme? niciodată n-a vrut bani, niciodată n-a pus vreo condiție, ci doar se lipea tăcută și cu ochii

scânteietori. De fapt de fiecare dată uitam de realitatea înconjurătoare, de foame, de sete dar nu de nevoia de sărut. Era cu adevărat excepțională ca iubită și ca muză: m-a inspirat întrutoate ce-am conceput ca arhitect. Teo rămase încruntat și frământat pe gânduri.

Colegii de gașcă începură să glumească despre întâlnirile de prin construcțiile noi, de prin pădurile sau bălăriile Iașului. Parcă o asemenea pasiune așteaptă condiții speciale?

Dragostea există... și atât, cu inconștiența, cu distrugerile, satisfacțiile ei.

– Mă, fraților, oare dacă din viața noastră ar lipsi experiența aceasta pe care am avut-o în variante, toți, ne-am simți mai bine? Așa știm că am trăit iubirea cea mai puternică, cea mai semnificativă din viață. O să spuneți că n-am respectat conveniențele sociale. Adevărat. Dar dacă dragostea e dată pentru firile alese, de ce să ne reproșăm asta? Cel mult ele, muzele noastre de atunci, pentru unii și de azi, ar putea avea o varietate de reacții și sentimente.

Realitatea vieții a făcut din bărbați niște învingători; din fetele subțiri, gingașe, eterice, grațioase, niște femei mai mult sau mai puțin grase, cu copii (sau nu) și cu preocupările cele mai domestice. Cum de au dispărut acele elemente specifice muzelor pe care le aveau ca adolescente ? Atunci păreau a nu urmări împlinirea sexuală, astăzi și-ar mai păstra bărbat impotent? Ce mai păstrează în suflet pentru iubitul de atunci?

... Ce-ar fi să încercăm punerea lor „în oglindă”?

Azi... ele. Adică, o muză în adolescență, femeie serioasă, pragmatică, azi.

– Chiar mă întrebați de primul meu iubit, și pătrundeți în intimitate să aflați cine m-a dezvirginat? Îmi spuneți că tratați situații existențiale în care iubirile „totale” ale tinereții au dispărut? Eu nu cred că pot fi uitate acele senzații dureroase, dar dulci, pe care le-am așteptat, le-am acceptat ca semn de iubire pentru minunatul bărbat care era atunci. Numai cine n-a iubit, cine a avut mulți bărbați, cine a fost nesimțită la abuz ar putea uita.

Eu știu că l-am iubit cu disperare pe omul meu când eram adolescentă, totuși i-am cedat dintr-o așteptare a plăcerii trupești pe care o simțeam, eram muza lui dar și din carne și

oase, deci cu poftă, simțiri, speranțe. Cred că știam că nu poate fi soțul meu, nu-mi propuneam să-l despart de nevastă, deși îmi vedeam rostul alături de el. Am acceptat cu bună știință să-i fiu amantă știind că acestea sunt mai iubite decât nevestele. Și, eu de dragoste aveam nevoie, cea trupească să n-o iau razna, cea psihică pentru eforturile intelectuale, să mă realizez ca om. Chiar așa.

Dar am iubit cu adevărat... Poate și după aceea, dar cu parfumul, ardoarea, totalitatea simțurilor ca atunci... nu cred.

– Dacă l-ați vedea acum ce i-ați spune, ce-ați face?

– Mă puneți la mare încercare, pentru că nu mi-am închipuit vreodată că-l pot privi ca pe un om obișnuit. Și nici nu e. E drept că mă simt în putere, zdravănă și aș rezista unor nebunii „intime”, dar omul acela e unic, a fost primul, a rămas pată frumoasă acolo, undeva, unde nu pot pătrunde nici eu. Cum să pot permite altcuiva? E tabloul meu frumos dintre multe pe care le-am trecut în viață. E mai frumos cu copiii pe care-i am, e normal cu soțul legitim, dar cu el alături... nu știu. Dragostea, se uită și ea, orice s-ar mai spune. Că, unde am ajunge atunci?

– Prin ce v-a cucerit?

Cristina, cea de azi, nu poate răspunde în puține cuvinte. Nici nu și le găsește ușor pe cele potrivite.

– Eram o copilă, dar nu chiar naivă. Știam că vreau să fiu iubită și omul acesta m-a iubit la disperare. M-am convins și când eram în spital la Iași, și când am plecat din oraș și prin scrierile lui pe care în mare parte i le-am citit.

– De ce nu pe toate?

– Am avut viața mea, necazuri destule, griji, serviciu, n-am putut urmări tot ce a mai făcut după ce viața ne-a despărțit. Viața, că noi n-am vrut să ne despărțim niciodată, dintr-odată nu ne-am mai putut vedea. Am fost ca orbii...Totuși, să știi că, deși am mai avut iubiți, nici acum nu-l egaleză vreunul. Nu știu cum l-aș privi cu părul alb, gras, cu ochelari, cu metehnele vârstei. Chiar nu știu, că și eu m-am cam trecut de destui ani. Nu-mi dau seama dacă aș putea relua o legătură, dacă mi-aș părăsi familia, oricât l-aș mai iubi. După ani, disperările adolescenței devin monede strălucitoare doar în suflete, pentru că pe piață sunt reci, reci, reci. Intervine prudența și calculul...De ce să riști?

...Viața, ca dulce visare. Poate fiecare mai intens prezent în clipa comună dată.

...Viața ca trăire între două persoane cu diferențe mari de vârstă, poate cu un control mai slab asupra propriei vieți, re trăită rar și într-un cadru potrivit, generator de energie și umanism. Ce ne-am face fără aceste monede strălucitoare cu chipul definitiv gravat al unei adolescente... muză?

O realitate umană repetabilă de când e lumea.

EPILOG III: 15 KM SĂRUT! **(un fragment inclus)**

Seară târzie, târzie, ger -15 grade, zăpadă groasă împrejur și-n depărtare, câțiva pomi negri pe o culme de deal.

În autoturismul staționat pe câmp ventilatorul de căldură sforăie ca un motan să întrețină căldura „în apartament”, mai ales că dinspre nord trage subțire un vântuleț mai să înnece răsuflarea.

În nacelă, cei doi sunt departe de lume, de familii, de griji, de ei... Tac, se sărută, se întreabă, tac, se întreabă, se sărută, se îmbrățișează mereu cu poftă; se sărută, se sărută.

– Oare, toți or fi așa de pupăcioși ca noi?

– Poate, poate... sărutul fără oprire arată și iubire fără sfârșit; poate că și abandonul persoanei pentru clipa de înaltă simțire, de exaltare.

– Oare, ce mi-ai făcut tu mie, să te iubesc atât? (ea, moale)

– Dar tu cu ce m-ai fermecat să fiu peste orice închipuire prins de voluptatea simțământului? Nu numai când te văd ci și când mă gândesc la tine, uit de mine... (el cu ciudă).

Dorințele fizice aproape dispăreau în prezența perfecte comuniuni dintre cele două minți, două trupuri și două aspirații devenite impersonale, unice, devoratoare. Era abandonul total în brațele și simțirile celuilalt, fără ochii de gheață care erau afară și nicidecum înăuntru. Ei nu mai erau... ceva, afară nici o mișcare sub cerul de sticlă, cu carul mare foarte vizibil. Ca timp... o veșnicie, întreruptă însă, brusc de telefoanele care au sunat pentru fiecare, în aceeași secundă... la realitate! După un timp:

– Mergem? (el)

– Eu, nu vreau; mi-e atât de bine și... (îl cuprinde cu brațele fine încolăcite de gât și îl sărută cu lăcomie). Părea topită în sărut, cu buzele calde, umede, catifelate, cu trupul mlădios, subțire și moale.

– Nici eu nu vreau.

Mai trece un timp fără secunde, fără minute. Un timp și atât!

– Trebuie...

– Ea se lungi în brațele lui, între volan și trup, îl ținu de gât, de corp, de inimă, de ființa lui însăși, fără să înceteze a-l săruta, cu vitalitatea felinei care se agață de pradă. Moale, primitoare, dragăstoasă.

Teo porni motorul, introduse maneta în prima treaptă de viteză, porni încet, încet, însoțiți de scârțâitul aspru al zăpezii bătătorite. Pe șoseaua națională asfaltul liber, așa că pe pustiul dimprejur nu-și îndepărta nici trupul fetei, nici capul și nici buzele ei mereu voluptuoase. Erau ca într-un leagăn între cer și pământ, între realitate și sublim, un zbor pe deasupra lumii.

Nu se putea dezlipi de săruturile ei mereu mai dulci, mai calde, mai altfel. Era și el transportat rău, deși conștientiza că încalcă grav regulile de circulație și periclitează viața amândurora. Singura desprindere din sfera sentimentului era atenția încordată asupra șoselei pe care, la viteză mică, nu părea a fi pericol.

Din nou timpul își ascunde „secundele”, minutele, orele, chiar și înspre miezul de noapte când cele două-trei mașini care i-au depășit, nu întrerupeau șirul de săruturi mereu nesățioase și „altfel”, pândite de pericolul imediat și fatal.

Kilometrii nu treceau repede ci doar eficient ca trăire, experiență unică de îmbinare a unui prezent rătăcit în legile lumii. Mai bine de 15 km aproape într-un sărut, într-un moment de uitare a pericolelor și... vieții.

... Zăpada... era aproape, alături, gerul de crăpau pietrele împrejurul mașinii și în lume, dar căldura lor sufletească și trupeză se contopea într-un rug a cărui înălțime nu se vedea și arderea, temperatura, culoarea nu se puteau anticipa.

Ei, erau... doar ei și doar un sărut!

(...) Episod real, absolut adevărat... dar...

BIDRIGHIN

Animalul dezlănțuit lovea atât de puternic trupul copilului, încât acesta se îndoia mult și arcuit la fiecare împintenare a patrupedului. Teo nu știa atunci că era destul să se întindă la pământ ca berbecul învățat cu nărav să împungă, să nu mai atace. Surprins fără bățul cu care să se apere cât de cât, puternic amețit de la prima bușitură a berbecului de rasă cu coarnele foarte mari, declarat regele șesului de la Giurgioana, pentru că-i învinsese pe toți ceilalți din miniturnele vecinilor, brumăriul cu botul încovoiat îl făcea una cu pământul pe copilul de 8-9 ani care încerca mereu să se ridice.

– Nea, boală, nea, a, a, a...

Îmbrăcat cu un cămeșoi de câlți, ca mulți alți copii din sat, Teo abia terminase câteva fluiere din ramuri de salcie când, după ce aruncase cu bățul după oile care voiau să se abată în lanul cu fasole din dreapta, îl văzu pe Bidrighin (ce nume-i pusese – dintr-o legendă cu Han Tătar – fratele mai mare, Ghiță?!) că se repede drept în burta lui, apoi repezindu-se din nou de la 6-7 metri și izbindu-l cu capul încornorat în piept... Încercând să-și apere capul și stomacul, fu izbit de 15-16 ori în alte părți ale trupului, lucru vizibil prin vânătăile de pe tot corpul. Când îl lovea sub braț, îl zgârâia și cu copitele.

Animalul pe care-l păzea de câteva luni, nu dăduse semn de agresor nici după ce-l pusese să se bată cu alți berbeci la umbra sălciilor, în dreptul stufărișurilor. Se bucurase atunci pentru că în urma năpraznicelor bușituri cu capul, tot al lui ieșise învingător. Se minuna chiar că berbecii nu-și crăpau capetele lovindu-se cu atâta putere.

Urcase o pantă accentuată și curbată pe stânga, spre sat, trecând de fântâni și doar la vreo 100 de metri de sat berbecului i-a venit cheful să se năpustească asupra lui. Cele mai dureroase lovituri erau cele primite în șolduri, din lateral, cele primite în pulpe sau la umeri păreau suportabile. Fu străbătut de o durere violentă în toată coloana vertebrală, după care căzu la pământ, întins.

Bidrighin se oprise parcă surprins că băiatul nu se mai ridică să-l înfrunte. Cu ultimele puteri micul păstor se prinse cu mâinile de ambele coarne, își lipi obrazul de botul berbecului vorbind: dragăstos, disperat, sfârșit.

– De ce vrei să mă omori, mâ? Nu mă omorî mâ, Bidrighine, „nu mă omorî, mâ”, șoptea el simțindu-se cu totul sleit de puteri și cu totul dezamăgit că vrea să-l omoare tocmai animalul pe care-l iubea cel mai mult.

Celelalte oi și vacile intrau în sat, fapt care atrase atenția unui vecin, Lică Dorin care-și dădu seama despre ce-i vorba

imediat și, fuga înspre locul unde Teo ținea, însângerat pe față, julit la urechi, frunte și obraz dar și pe mâini și picioare, incapabil să se mai miște, cu ultimele puteri, berbecul de coarne, să nu se mai repeadă în el.

Flăcăul strigă și aruncă spre Bidrighin cu un ciomag și în timp ce animalul se îndepărta spre sat scuturându-și coada, îl luă pe băiat în brațe până la prima casă, îl culcă pe o pomoștină de căruță și-i duse oile și vacile, și mai ales, berbecul acasă, în deal, la Vasile Marin. Îi povesti gospodarului ce-i cu fiul său.

Acesta îi trimise repede pe fratele vitreg Ghiță, să-l aducă în spate pe copilul încă amețit, apoi leșinat, fărâmat, de animal.

Când Teo intră pe poarta mică zăbreilită, semiconștient, primul lucru pe care-l văzu fu berbecul fixat într-un cui mare în gard și jupuit de un vecin.

– Era să-mi omoare copilul...

Câteva săptămâni, până să-și oblojească rănile, Teo scăpă de paza oilor și vacilor, bun prilej să găsească prin podul bunicului câteva cărți (printre care Povestea unei coroane de oțel și Războiul de la 1877) pe care le-a citit cu maxim interes, cam greu de înțeles, dar impresionante.

... După 60 de ani de la întâmplare Teo Merianu observa înfiorat drumul care ducea la poarta țării, adică la marginea satului Giurgioana și s-a întrebat pentru prima dată în viața lui cum de a scăpat cu viață din confruntarea cu animalul dezlănțuit, care l-a bușit neconținut, amestecându-l cu praful drumului, câteva sute de metri.

Și câte, multe alte bușituri în viață, de la cei pe care i-a iubit...

Și, cât de mult ținea el... la Bidrighin!...

EL ȘI EI

Apunea soarele. Petrecerea era în plinătatea zumzetului specific în acea pauză destul de scurtă pentru a li se usca rufele de pe ei, fiecare căuta să se dea pe lângă cărucioarele unde se vindeau sucuri și înghețată. Mai avan, sub porumbarul de la poartă unde era un furnicar de haine negre ale plecăreților și albe ale petrecăreților. Drumul plin de oameni în dute-vino lăsa impresia unei țesături în contrast mișcătoare.

Camionul Bucegi cu prelată venind de sus fu oprit lângă porumbar și din cauza oamenilor, cu toate că nici șoferul n-avea alt plan. În momentul următor acesta era plecat spre locul unde gogoășele sfârâiau în uleiul care nu mai putea face față cerințelor.

Ticu se îndrepta spre poala drumului căci se plictisise aproape, din lipsa celor dragi. După câțiva metri, întorcându-se fără un motiv anume, văzu că trei copii ajunși în cabină manevrează butoanele și manetele. Mașina porni repede la vale, claxonând de câteva ori, printre care odată și printre el, intră în curbă, demară frumos și dispăru. Dacă n-ar fi văzut că altul era șoferul n-ar fi putut distinge după mers, că la volan se afla altul, străin. „Asta știe să conducă bine”.

Precum adierea unui vânt de toamnă, freamătul instantaneu al oamenilor. Nu auzise glasul șoferului dar înțelese.

– S-a furat mașina; auzi, tu, s-a furat camionul. Are încărcătură de un milion de lei...

– După ei!

– Și în avântul general se repezi după colț de unde mai zări prelata mașinii după un șir de case care parcă salutau mașina mândră, fluturându-și aripile.

– Sunt Ion Seghedin, Pavel Mardare și alt copil.
Semnală Ticu...

Își aduse aminte de petrecere. „Bine că nu s-a întâmplat vreun accident. Și așa cu o mașină furată nu poți ajunge prea departe. Mai ales că s-a aflat imediat. Derbedeul de Ion s-a apucat de furat la drumul mare. Nu-i mai ajunge buzunăreala. Mari criminali sunt alde Seghedin și Mardare pentru că și-au abandonat copiii și nu se interesează cât de cât de ceea ce fac. Și azi sunt mărișori, voinici, ar putea să muncească bine, oriunde. Țăla mic...”

Soarele pisa creștetul pământului nevrând parcă să lase neatins nici măcar petecul de umbră al copacilor de lângă drumul scoborător și șerpuitor. Pe vale înspre pod era nevoit să iuțească pasul (inerția) nemaștergându-și transpirația cu gândul la umbra deasă a bătrânei sălcii de lângă pod sub care de atâtea ori, în drumul de la școală - acasă convorbise cu colegii. Nu era obișnuit nici să privească prea înainte pe drumul de altfel mascat de sălcii și nici să meargă spre târg pe o asemenea căldură toropitoare. Începu să numere ultimii pași care îl mai despărteau de umbra de pe pod.

După curbă, aproape dintr-odată se lovi de un convoi de milițieni care încadrau la distanțe regulate trei tineri legați cu frânghie de mâinile puse cruciș. Primii doi erau flancați de patru milițieni în timp ce ultimul, mai mic de statură era păzit de unul singur. Doar ultimului îi aruncă o privire întrucât își

zise că probabil îi duce la o reconstituire a unei crime sau jaf. Surprins, recunosc pe ceilalți doi din mașina furată. O clipă, două perechi de ochi se întâlniră: una mirată, stupefiată aproape, nevenindu-i să creadă că pe un asemenea foc de soare se pot purta niște oameni legați, mai ales că recunosc pe arestați; altă pereche chinuită, febrilă aproape, cu mirare, dar și cu reproș îndreptată spre cel oprit într-o latură a benzii de praf.

– Ne întâlnim noi, domnule! Nu scăpăm noi?

Nu răspunse amenințării puștiului. Gândi că astfel se va ajunge la lichidarea unor fenomene antisociale, profund dăunătoare.

Dimineată de vară însorită. Ca de obicei spre școală gândea cum va proceda într-un anumit moment al lecției, ce reacție vor avea ceilalți. Cineva îl salută dinspre spatele său, dar nu-l depăși. Un elev din clasa IX-a îl întreabă cât e ceasul. După acest început de vorbă făcu ce făcu și-i sugeră că la prânz vor fi judecați autorii pierderii unui milion prin răsturnarea mașinii la vreo 80 km de comună. „Bine”, și-și continuă drumul.

După ore, brusc se regăsi îndreptându-se spre judecătorie, întrebându-se ce caută acolo. Rămâne și mai surprins când își găsi și consoarta, într-una din primele bănci. Probabil că toți martorii depuseseră pentru că din acuzare se pregătea să-și încheie pledoaria. Liniștea din sală contrasta cu plânsetul, strigătele, blestemele, oftaturile de pe coridor, așa că era aproape buimac. Urmări fără prea mare atenție ce spunea

procurorul, dar înțelese că acesta în loc să ceară pedepsirea exemplară îndemnă la clemență.

Ridică mâna cu palma în unghi spre juriu:

– Vreau să depun mărturie!

Întrucât între timp se stârni rumoarea puternică dar sfioasă a sălii de judecată ca urmare a încheierii cuvântului acuzării se pare că nu fu auzit cu toate că președintele completului de judecată îi aruncă o privire semnificativă. Tinerii acuzați întorseseră în același timp capul cu mirare amestecată cu nădejde. Soția îl calma cu un gest „lasă că-i bine” în timp ce președinta:

– Juriul se retrage pentru deliberare.

Ieși împreună cu ceilalți pe coridor. La pronunțare se afla în aceeași stare de uitare de sine dar și de frământări interioare.

– ...decide achitarea inculpaților minori...

– Rușine, rușine, rușine: strigă pătimaș T îndreptându-se spre președinta completului.

O asemenea decizie încurajează tinerii să atenteze nu numai la averea ci și la viața noastră. Pe mine m-au amenințat.

Președinta îl ascultă cu atenție apoi ridică ședința.

Seara. Trecea pe lângă magazia gării și urca scările spre sectorul mesagerie. Aflase că cel de al treilea copil nu provenea din familie dezorganizată și că fusese luat de părinți sub atentă supraveghere dar i se păru de neașteptat să-i întâlnească pe cei doi stivuiind cherestea lângă linii. La venirea sa cei doi precum și paznicul se opriră ca și cum ar fi făcut o pauză de efect.

– Am scăpat tovarășe profesor, exclamă Pavel Mardare. Iată eu muncesc cu nenea Anton.

– Și eu muncesc cinstit, roși Ion Seghedin așezându-se obosit pe rampa magaziei.

T privi la cei doi derbedei și rămase uimit de tinerețea lor: 14-15 ani fiecare. Parcă îl scormonea privirea îndrăzneată și trist-zâmbitoare a lui Ion care aștepta cu gura întredeschisă un răspuns. Dantura regulată cu dinții aproape rotunzi și bărbia ascuțită îi dădeau un aer de hotărâre nemaivăzut la cineva. Izbucni în plâns.

– Dar de ce sunteți voi așa răi?

În timp ce hohotea fără să se ascundă cu pieptul plin de dragoste pentru întreaga lume a copiilor își aduse aminte de copilăria câinească pe care a avut-o. În acest timp se apropie de el adolescentul punându-i mâna pe umăr. Profesorul era acum de mângâiat.

– Eu îl iau să-l îngrijesc pe Mardare! exclamă paznicul.

„De fapt, sunt mari, se pot îngriji și singuri. Poate au nevoie de apropierea sufletească. De altfel de ce-ar face astfel de trăsnăi? Dacă au risipit un million, nu noi ceilalți suntem de vină? Măcar dacă ar vrea să fie oameni”.

– Ioane, tu ai să mă ascuți întotdeauna?

Ianuarie 1971

CEL MAI FRUMOS PROFIL

Cu privirea scrutătoare și... grea, cerceta chipurile celor vreo 30 de femei care se prefăceau că ascultă și chiar înțeleg semipăsăreasca acelor care se întreceau în prețiozități obositoare prin număr și care provocau inhibiția creierului din imposibilitatea descifrării mesajului vorbitorilor și o stare de somnolență.

Conferențiarilor nu-și puneau problema unui timp de consum și se antrenau într-un dialog mai mult interior și nu cu asistența. Cei din scaune (mai bine... cele, pentru că nu erau decât câțiva bărbați și aceia vârstnici), nemișcați și țepoși (dacă nu și țepeni) păreau a gândi la ale lor, părăsind „scena” prezidiului, unde se dezbăteau elemente de cultură ca de pe vremea egiptenilor, deși subiectul era Eminescu.

Prin fața lui Teo mai defilau din când în când „organizatorii”, adică bărbați sau femei mai în vârstă ce-aveau de tăiat pâinea sau salamul pentru „protocolul” de după cuvântările gălgâitoare. O învățătoare de la Miclești cam trecută dar caldă și primitoare îi făcu cinic și amical cu ochiul.

Deodată rămase cu ochii ațintiți spre ușă...! În cadrul ei, dar în sală, descoperi cu uimire mare cât sufletul său însetat, cel mai frumos profil pe care l-a admirat vreodată. O ființă parcă din altă lume, ușor zâmbitoare, misterioasă, cu o urmă de zâmbet neîncrezător. Părul scurt accentua o frunte ca o oglindă a sufletului, cu ochii de nevăzut din cauza arcadelor sprâncenelor și cu pleoapele care lăsau privirile să se piardă, un nas echilibrat parcă desenat de un pictor adevărat și sculptat de un mare meșter...

În profil, buzele păreau divine, bine arcuite, ademenitoare, ușor cărnose, rotunjite și umede. Zâmbetul nr. 600 (cred că putea zâmbi în mai multe feluri...) era podoaba unei fețe încheiate cu o bărbie ce se pierdea în lumina din cadrul ferestrei.

Era, fără îndoială, mâna și harul lui Dumnezeu, pogorâte asupra unei fapturi subțiratică, maiestooasă și... serafice. I se păru că vede, dacă nu pe cea mai frumoasă femeie din viața lui, atunci sigur cel mai frumos și minunat profil pe care l-a admirat vreodată.

Cupidon, zeul iubirii, lovește cu săgeata în vârful căreia e floarea. Asta credeau anticii. Acum, era o ființă obișnuită, comunicând ceva cu totul neobișnuit, frumos, înfiorător de frumos, un fior ce nu putea fi explicat, un gând luminos care nu putea fi stăvilat. Acum se petrecea marea taină a vieții care dădea la iveală, ca într-o vrajă imposibil de descifrat, existența unui trup de vis, a unui profil demn de penelul pictorilor renascentiști, cu un zâmbet feciorelnic și dumnezeiesc.

Ca simbol, femeia din profil era ca o explozie ne-devastatoare dar menită să arunce patima cea mai ardentă asupra unui suflet învăpăiat, de la prima vedere.

Era, o altă farsă a vieții?

În noul val al momentului, se cobora din cer sau din altă parte, o altă patimă?

Când au schimbat câteva cuvinte, femeia i se păru și mai frumoasă...

„Numai tu poți fi mai frumoasă decât ziua de azi” îi șopti el duios și înfrigerat.

Teo se simțea între rău și bun, între lumină și obscur, între frumos și frumosul trecut, între două lumi.

Pe care putea să apuce?

10 ianuarie 2011

NEPOTRIVIRI

– Sufletul meu drag, asta ești!

Ea îl privi ținută cu ochii inexpressivi dar cu un rictus al buzelor care arătau neîncredere. Nu scoase nici un sunet, părând a medita la ceva.

– Adică, vreau să înțelegi că sunt așa de îndrăgostit de tine, încât, ce-i în sufletul meu pot compara cu un imens pârjol în care chiar tu torni flacăra în continuare. E destul să te uiți puțin la mine și pălălaia asta crește imens!

– Vorbești frumos, dar de ce aș avea încredere?

„Am prins-o; și dacă-mi răspunde înseamnă că poate reacționa la ce-i spun și mai ales la ce simt pentru ea.”

– Vezi tu, poate tu ești la prima dragoste, poate, simplu, te joci de-a „iubirea aproapelui” dar eu, absolut sigur, sunt la ultima posibilitate de a mai iubi. Tocmai din cauza aceasta simțămintele mele sunt extrem de puternice și de adânci, imposibil de cuprins în cuvinte. Îți spun nu ca să te impresionez, ci pentru că exprim o realitate: te iubesc, te ador, adică mai mult decât atât, te divinizez, cu tot sufletul, cu toate simțurile mele.

– Dar, noi nu ne potrivim de loc. Eu abia am împlinit 18 ani iar tu te apropii de 70. Să zicem că te pot iubi pentru că vârsta nu-i un impediment pentru mine. Dar, tu, după atâtea experiențe sentimentale, cum poți iubi o fată atât de neexperimentată?

– Vezi, tu dacă ai putea să mă iubești măcar 10% din cât simt eu pentru tine, nu ne-am pune astfel de probleme. Oricum o astfel de împărtășire a simțămintelor e absolut unică.

– Poate vrei numai... puțin...

Îi simți umbra fricii din suflet. I se încălzi inima apreciind că fata chiar ar putea să-l iubească în ciuda celor 50 de ani diferență. Bucuria decoperirii îl împinse la un gest neașteptat. Se așează în genunchi în mijlocul trotuarului, își împreună mâinile și exclamă.

– Să nu crezi vreun moment că am nevoie de sexul tău. Îmi ești ca o icoană în sufletul ăsta chinuit al meu și mă închin ție în numele unei iubiri așa de puternice încât sunt în stare de orice pentru a te face să-mi fii alături.

– Te-ai căsătorit cu mine?

Rămase perplex. Multe se puteau bănuși, dar că, chiar pătrunsesse în simțirile fetei... părea de domeniul iluziilor cu totul exagerate. O privea copleșit cum stă îndărătnică și cu privirea spre pământ și pentru moment n-avu răspuns. Își analiză repede situația de om căsătorit, situația socială, venituri, autoritate etc. etc. Ar fi dat totul pentru această relație?

– Nu m-am gândit la asta, pară el pentru moment. Dar dacă tu simți la fel ca mine că prin iubire adevărată putem depăși barierele sociale, cred că da. Eu pot înfrunta lumea, dar pentru tine e cel mai greu. Rămâne să mai discutăm pe chestia asta.

Abia o luă de mână și ea se strânse la pieptul lui așteptând să fie sărutată. Sau cel puțin așa percepea el.

Un claxon apropiat de autoturism îi trezi violent pe amândoi. Vraja se risipi brusc, realitatea năvăli cu prozaismul ei. Și cu primele bârfe... Teo se întunecă și se înnegri de parcă ar fi văzut pe însuși dracul cum sare din punga cu tutun...

SECUNDE... DESCHISE!

Zi însorită ușor vântoasă de mai. Iarba verde-verde se mișcă în valuri, cireșii încă plini de floare se apleacă spre mica fântână arteziană cu neșteptatele jocuri de apă, lăstarii și mugurii butucilor de vie se întrec în creștere, florile cele mai colorate și suave se oferă privirilor.

Teo parcurge repede aleea dintre flori, în grabă spre altă clădire să ia telefonul. Uită porțița deschisă... doar câteva zeci bune de secunde.

Tabloul de întoarcere îl înfioară: un câine mare, negru, lăptos și răpănos se tăvălea într-o adevărată frenezie pe tot ce era mai frumos și gingaș. Dar, mai ales calcă peste lăstarul de viță aleasă, crescut cu atâta dragoste, și-l rupe. Distruge ceva la care ținea cel mai mult din această grădină a sufletului.

Rupe zdravăn și din sufletul său...

„Sufletul meu drag, nu numai iubita mea, ci visul meu de zi și de noapte, să știi că mă însoțești oriunde m-aș afla. Te văd cu zâmbetu-ți așa mai sus de frunte într-o privire pierdută spre mine și-mi vine mereu să te strâng tare, tare în brațe. Acum cu imaginea ta scumpă peste lume mă aflu într-un decor natural de excepție, cu dealuri înverzite și înflorite, într-o ușoară bătaie de vânt care leagănă florile spre mine, pierdut cu privirea înspre o culme muntoasă la baza căreia e un lac mare. Dinspre poiana apropiată triluri de privighetori îmi încântă auzul...

Mi-ești atât de dragă și atât de aproape!

Sunt, oare, un câștigător dacă am răsădit tot sufletul și toate gândurile mele posibile în locul celui al tău pe care-l port mereu ca pe o grădină dumnezeiască de flori și miresme? Mereu încerc să-ți spun că ți-am dat absolut tot sufletul meu,

toată simțirea mea dulce pentru o ființă și cred că le port cu toată grija pe ambele care se zvârcolesc la lumina soarelui și se zbat alintat pe lumina lunii. Era plină aseară, ca și ființa, inima și viața mea. Te pot ruga să ai grijă de sufletul meu?”

Deplasările pe toate coclaurile, prin mari orașe inclusiv dintre cele turistice, înseamnă plăcerea simțirii și viselor comune, lăcomia unui sentiment înflorit destul de târziu care se transmite prin sărutările apăsate pe mâini, pe creștet, uneori pe picioare, dar mai ales în obținerea sărutului „cel mai frumos din lume” în care se simte căldura inimii, fierbințeala buzelor, freamătul vieții, teama de pericol și o irezistibilă dorință de îmbrățișare, de dragoste aprinsă, de atingere trupească, nu sexuală, ci pentru simțirea unei cât mai mari suprafețe din corpul celuilalt, cu senzația finală: uitare de lume, uitare de pericol, de foame, de sete...

Două trupuri care răspund la comanda unor creiere înfierbântate nu la instincte sexuale. Ea „atât de fragedă... el cu jarul sufletului într-o mare de flori, cu Ea pe pedestal”.

O intensitate a iubirii, imposibil de exprimat în cuvinte, incomplet simțită prin sărutări și îmbrățișări, nesătulă și neostoită prin priviri lungi ochi în ochi, prin cuprinderi de minute și ore care par secunde.

O iubire trăită cu imensă bucurie de el, cu patima celor 18 ani de ea, ambii descoperind sfera impersonală a existenței, când nimic nu mai există în jur decât afundul ochilor celuilalt, zâmbetul drăgăstos și îmbrățișarea care contopește. Când dragoste e, lume... nu e!

„Atât de fragedă...”

Și totuși care va fi câinele care va tăvăli grădina cu flori înmiresmate ale acestor rătăciți într-o lume înduşmănită? Ar fi

nevoie, mare nevoie să nu se uite porțița de la sufletul lor... deschisă. Nici măcar preț de câteva secunde!

...Oricât de intensă, iubirea trebuie strașnic păzită. De oricine și oricând!

CA PE SUFLETUL LUI...

Devenit rob al viselor în care se tot plimba printre clădiri vechi, construia altele sau rățăcea pe străzi pe care nu le-a văzut niciodată, lui Teo Merianu i se părea că zâmbetul fetei se estompează pe zi ce trece iar trăsurile cu cai pe care le mai vedea, întorceau mereu în apropierea sa. Durerile din mușchi i se ascuțeau, zeci de cuțite îi spintecau fesele, bicepsii, tricepsii, orice parte a corpului din carne, iar oasele bazinului dureau, dureau.

Fizic, simțea că trebuie să facă ceva; psihic era paralizat și lipsit de inițiativă. Nu se gândea decât că o pierde, că vine vremea să plătească cu sufletul bucata dintr-o fericire necuvenită dinspre amurgul vieții. Stelele minții păreau înghețate într-un punct care nu permitea orientarea mai departe.

Peste toate... întâmplările fiecărei zile, mereu mai multe și mai aspre, învârtindu-se într-un evantai stresant cu reverberații în toate zonele sufletești. Nu mai rămânea nici cu el, dar' mi-te cu ea. Ea, sufletul lui.

MĂRUL ȘI CRAVATA

...Toamnă aurie, cu covor de frunze prin curți și grădinile Vasluiului. Liniște de prânz pe strada Frunzelor când nici măcar pe șoseaua de dincolo de gard nu mai circulă prea multă lume. Din mărul aproape scuturat de frunze își scot obrajii colorați în galben pal ori în roșu multe mere rămase pe crengi după bruma care le-a frăgezit și încă nu le-a înghețat coada ca să le rupă legătura cu pomul, așa că se văd multe, frumoase, ademenitoare și doar unele sunt scobite de păsăretul care poposește stol din când în când și pe crengile copacilor din jur și nu se sfiesc nici de om nici de animal, să spargă coaja merelor celor mai ochioase cu ciocul lor lung și ascuțit. E dricul zilei, liniște, singurătate, un pic de tristețe. Din senin se oprește din nou un stol imens de grauri care se năpustesc asupra merelor într-o gălăgie păsărească. Ștefan încearcă să le alunge, dar fără vreo izbândă, ba chiar se enervează strașnic după ce lovește cu un băț într-o tablă să sperie păsările și, parcă, acestea îi fac în ciudă, sfidându-l gălăgioase.. Cravata lungă care-i acoperă centura, flutură ca de vânt când stolul de grauri își ia zborul pe sub nasul lui.

Ei, fire-ați voi de păsări, că dăunătoare ați mai devenit. De când sunteți protejate prin lege v-ați înmulțit peste măsură... Ia, să vă fac și eu o bucurie...

De mai multă vreme gândea că păsările acestea au un sistem particular de comunicare. Ciorile, de pildă, merg una după alta și reiau traseul celei din față. Miile de grauri dintr-un stol au în aceeași microsecundă același traseu și n-a văzut vreodată ca să se ciocnească vreuna cu alta. Deci au alt sistem de comunicare, poate, electronică, cu care-l înfruntă și pe om.

Găsi repede o găleată din plastic, cu mâner, un cârlig din fier-beton de agățat de crengi și sprijini scara de fier de un stâlp subțire și rotund tot din țevă de fier. Era posibilitatea că la orice mișcare scara să se poată răsuci scârțâind supărător și-l putea arunca de la înălțime pe cel care urca sau se înstăpânea în ea, așa că-și propuse să fie mai atent. Simțea un spirit de aventură, o nestatornicie emoțională, un vântuleț mobilizator.

Merele rumene și îmbietoare se adunau în găleată repede, atâta vreme cât s-a putut stăpâni pe scară, dar cum ele erau, parcă, prea frumoase și mari, se hotărî să le agațe și pe cele mai greu de cules. Se întindea când după una când după alta, când pe o creangă mai subțire când pe una mai groasă, ambițios să le culeagă pe toate.

Mai erau destule în puncte mai grele. Se ambiționa peste măsură să recupereze boțurile de sănătate deși cravata de la gât flutura și îl încurca binișor.

Un nou stol de grauri se așeză pe vârful pomului, înfruntându-l parcă, înfuriindu-l la culme. Aproape se bătea cu câte una de la un măr, ba chiar era să prindă de coadă una, deci făcu mișcări neașteptate și cu totul riscante. La un moment dat cravata i se înnodă între două crengi, și, simultan el alunecă de pe creanga subțire de sprijin. În plus și scara se răsuci pe țeva de oțel, deci nu mai avu nici o posibilitate să se susțină...N-apucă să scoată vreun sunet după ajutor sau să-și facă simțită prezența.

...Familia îl găsi abia după 2 zile, vânăț, spânzurat cu cravata înnodată trainic de o creangă mai zdravănă, cu corpul legănându-se în vânt, având alături găleata cu mere proaspete, cu doar câteva găurite proaspăt de grauri, în buzunar telefonul mobil cu vreo sută de apeluri. Părea mânios, încrâncenat, dar împăcat cu soarta...

Cele 100 de kg. în costumul închis atârnat în cravata strânsă în jurul gâtului, pluteau parcă imaterial în bătaia vântului de toamnă, sub cupola-coroană a merelor mari și roșii ca niște lumânări vii printre frunzele rămase în semn de adio, ca o cunună de lauri deasupra capului alb, într-o liniște eternă.

III

PE TEME DE RĂZBOI

DUMITRU V. MARIN

(prof.dr.)

**JALE ȘI EROISM ROMÂNESC
LA COTUL DONULUI... ȘI DUPĂ!**

UNICE PERFORMANȚE JURNALISTICE

Ediția a II-a

PIM, Iași, 2020

TIGANCA – INFERNUL PRIMEI BĂTĂLII **PENTRU ROMÂNIA MARE**

...Priveau înfricoșați barajul de artilerie de dinaintea mișcării trupelor, a oricărui atac asupra căruia fuseseră avertizați de câteva zile ca să nu se înspăimânte prea tare. Fuseseră binecuvântați de preotul companiei care i-a deslegat de păcate și i-a îndemnat să meargă cu Dumnezeu înainte. Primiseră ordin să doarmă îmbrăcați în tranșeele săpate cu câteva ore înainte, să nu facă nici un zgomot, să nu vorbească. Totuși, în așteptarea grea, între ei mai șușoteau, mai ales să se încurajeze unul pe altul. În sufletul fiecăruia abia mai pâlăpăia nădejdea că vor mai scăpa de sub focul inamicului, anticipat ca foarte probabil, nimicitor și violent. Plutonul de mitraliori avea între 6 și 11 soldați, în funcție de pierderile care se anticipau, fiecare trebuind să ia locul celui de la mitralieră, comandantii știind că-i trimit la moarte. Cu inima strânsă, unii dârdâind de frică sau clănțănind din dinți, își transmiteau încurajări neexprimate, păstrându-și locul în formație. Psihic erau formați să primească moartea pe care, de fapt, o vedeau cu ochii: perdeaua de foc, fum și explozii de pe malul dinspre Răsărit al Prutului, bubuitul care nu mai contenea târându-se dinspre spatele soldaților, dinspre dealul Copăceana, de unde trăgeau tunurile românești, și se prăvălea asupra satelor de peste apă care tot românești erau – li se spusese – dar care erau înțesate de bolșevici. Era lumină ca ziua, o lumină roșietică, spartă de explozii, pârâitul mitralierelor, vâjâitul brandurilor, bolnăvicioasă, purtătoare de moarte și pentru ai noștri, dintre care mulți n-or mai apucat să vadă lumina zilei, dar groaza pornea de la miile de explozii, doar la câțiva km, focul

nimicitor al artileriei române care trebuia să distrugă până și tranșeele rușilor, centimetru cu centimetru, care păreau a izvorî din largul stepei calmuce sau din Caucaz, și care nu se mișcau deloc, după cum raportau ofițerii care priveau cu binoclurile. Tot orizontul era roșu-roșu, în aer miros de ars, de fum, de sânge.

Purtătorul de afet al mitralierei cărate pe umeri de Vasile Marin era unul Vasile Cogean dintr-un sat apropiat de Bogdăneștiul năpădit de armată, părăsit de locuitorii evacuați pe Valea Elanului, la Vutcani, Roșiești. Cogean era din Rânzești și avea sarcina să-i conducă prin orice loc mai ferit, dacă se mai putea descoperi așa ceva. Cei 11 din plutonul lui Vasile Marin, cu el în frunte, au trecut apa Prutului imediat ce au auzit ordinul generalului, al conducătorului Ion Antonescu, după pregătirea de artilerie: **„pentru România Mare, vă ordon, treceți Prutul!”**, într-un iureș nereglat de cineva. Protejați de malul ceva mai înalt de dincolo și ușoară umbră față de lumina neconținută a exploziilor, acolo, pe apă, n-a căzut niciunul. Dar la câțiva metri, pe platou, au înfruntat urgia: gloanțele șuierau pe la urechi, unele au lovit căștile sau cu un sunet indescritibil au pătruns în corpurile vii, avântate în deplasare, niște țiuiele metalice rezultând când erau lovite armele sau căștile. Vasile Marin era primul, însoțit de încărcătorul ochitor care derula banda cu cartușe, deplasarea făcându-se trăgând continuu.

–Văleu, fraților, m-au împușcat, a strigat cam al patrulea, în timp ce alți doi au căzut secerăți, fără a scoate un cuvânt. În vacarmul dimprejur mai mult se ghicea ce voia să spună celălalt, lanțul de trăgători trebuind să asigure puterea de foc în mers. A căzut încă unul, și încă unul, tot fără a mai scoate vreun sunet.

– Culcat, culcat... culcaaaaat, fraților!

Vasile realiza că și din restul companiei cădeau, cu urlete și vaiete, blesteme și rugă laolaltă, că parcă la comandă toți s-au oprit pe loc, dar focul puștilor și mitralierelor continua. Că, cele vreo 200 de metri de la malul apei păreau o imensitate, că nenorocirea zgomotoasă a căzut pe capul oamenilor. Incredibil de repede și-au săpat tranșee, dar tot repede au constatat că focul tunurilor rusești s-a concentrat asupra lor. I-au pisat ca pe usturoi vreo 3 ore. Un obuz căzu la câțiva metri de sergent și acesta fu pârlit instantaneu pe o jumătate a corpului, simultan un glonț străpungându-i piciorul drept. Mitraliera aruncată de suflu alături fu ridicată imediat de

**Vasile Marin,
înainte de atac**

alt soldat, secerat și el. Urlând, Vasile Cogean, care apucase să-și sape tranșeea continuă să tragă cu mitraliera cu țeava înroșită până i se termină muniția, dar, încă, nu se așternu liniște. Se iviră sanitarii care-l ridicară pe rănit, și-i aruncară două benzi cu cartușe lui Cogean rămas printre camarazii săi morți. Buni prieteni, cei doi Vasile se despărțiră pentru totdeauna.

...Nevoit să stea alături de camarazii săi fără suflare care-l protejau cu trupurile lor, încă vreo 6 zile, acesta a rămas cu o imagine-coșmar care l-a însoțit apoi toată viața: viermii albi ieșind din trupurile morților umflați, care semănau cu boabele de orez, ieșind din corpurile deformatе și greu mirositoare. Vasile

Cogean din Rânzești n-a mai mâncat vreodată în viața lui orez.

...Ridicat de sanitari, inconștient, Vasile Marin a ajuns pe masa de operație tocmai la Buzău, pentru a-i fi extras glonțul dum-dum și operat fără anestezice. De durere a sfărâmat între dinți un colț al mesei de operație... Când a ajuns alicind de-un picior pe prispa casei din Giurgioana, copilul la botezul căruia trăsese cu mitraliera făcea primii pași și gângurea în limba lui...

În momentul forțării Prutului, toate satele și vâlcelele de pe malul drept erau pline de soldați români, cei germani fiind mai la sud. Se străduiau cât se putea să se asigure momentul surpriză, dar era greu de acoperit zgomotul autotunurilor trase de cai, a transportării armamentului, a mișcării trupelor care se vedeau din depărtare pe dealurile Ghermăneștilor dinspre Arsura, ale Cozmeștilor spre Cotul Bâcului (spre Iași) pe șoseaua dinspre Huși, Stăniliești, Bumbăta unde era un pod de lemn parțial utilizabil, la Vetrișoia, Berezeni, Fălciu, cu podul de fier de la Bogdănești dinamitat de rușii care se așteptau la atac: de aceea a urmat masacrul de la Țiganca.

La câteva zeci de kilometri, lângă Albița, dar la o unitate de motorizate, se pregăteau de asalt alte trupe românești, alături sau împreună cu trupe nemțești. Lovitura trebuia să fie năucitoare, Prutul fiind forțat în mai multe puncte, iar aici, între dealuri apropiate, maluri apropiate, posibilități de exploatare a capului de pod, cu deplasare aproape liniară spre Chișinău, în aceeași noapte de 21/22 iunie printre unitățile gata de asalt, se afla și cea a lui Vasile Cernat. Cum rememorează el, în versuri, momentul:

„Cu tot Regimentul

În seara zilei de 21-22 Iunie 1941

Ne susținea artileria ce bătea cu tunul

*Căci primisem ordin cu dungă trei culori
Să mă prezint îndată la 10 vânători
Și cu Ferțu Tache noi ne-am prezentat
Și în cinci minute ne-am și echipat
Și de la armatură arme ne-a și dat
Direct la satul Râpi unde am plecat
Era adunătură din tot fundul Moldovei
Căci se cunoșteau după accentul vorbeii
La compania 6 unde ne-a dat pe noi
Erau ostași mai mulți... chiar din Dorohoi
Am pornit din râpi pe-o noapte întunecoasă
Însă gândul nostru era tot la cei de acasă.
Mers-am pe întuneric până-n Ghermănești
Ah ce era acolo, zău că te îngrozești
Bătuse cu artileria din armata rusă
Și ori și ce casă în sat era distrusă
Am ajuns în zori la Cotu Bâcului
Iute am făcut poduri peste apa Prutului
Când am ieșit din luncă și am dat de șes
Am crezut că de acolo cu zile nu mai ies
Cădeau exact ca ploaia ghiulelele de brand
Pe câți i-a prins în rază nici unul n-a scăpat”*

Vasile Cernat a povestit fetelor sale cum a fost trimis după muniție și alte materiale necesare aprovizionării armatei, și cum a scăpat în ultim moment de explozii puse la cale de sabotori. A lăsat și un caiet cu însemnări de la fața locului.

Șofer fiind, Vasile Cernat a fost trimis apoi, după forțarea victorioasă a Prutului, să aprovizioneze într-un convoi cu proiectile și muniție format tocmai din Valea Jiului unde era siguranță, inclusiv aeriană, în aprovizionare și organizare, a

parcurs Moldova pe valea Siretului spre Lwow, apoi a urmărit armata a IV-a până la Cotu Donului unde aceasta și-a găsit... distrugerea, aproape în totalitate.

Textul olograf... pe verso-fotografiei de sergent:

Vasile CERNAT

„Las ca amintire la urmașii mei această fotografie de când am făcut armata în Bolgrad, jud Ismail, cu gradul de sergent la Regimentul 3 Vânători de câmp, războiul în Compania I, am luat parte la lupte, comandant de grupă cu 10 Vânători de câmp, divizia 15^a.

Iar în compania a doua cu Divizia I Blindată, ca șofer, traseul Târgoviște, Bacău, Iași Cernăuți, Lemberg, Cracovia, Polonia și am trecut în Rusia la orașul Stalino am debarcat. Lihaiia, Mocherfea, Cramsultin am trecut Donețu pe la Comenschi Tanciseaiev Morozovscaia Ursa Cranisultin Cernicescaia Ifrimofschii (Peliras) oraș – 10 km de Stalingrad. Am fost decorat cu virtutea Militară Clasa I și clasa a II-a și cu Ordinul Crucii Credincios clasa a II-a.

De la Nistru am parcurs 2500 km până la Bacu Tiflis și Crimeea.

Urmașii mei nepoți și nepoate fiți Mândri cu această Fotografie a Bunicului vostru care a făcut cinste Patriei, cât a trăit nu l-a îndoit vântul Gostrom care a bătut din toate părțile, imitați-mă căci onoarea omului e prețuită ca cel mai scump mărgăritar.”

Sergent Cernat Vasile

(urme de apă/lacrimi/ pe fotografie)

EROISMUL E INCONȘTIENT

- povestire -

După cum se știe, conduse de nemți, armatele române au ajuns până la Cotu Donului, în inima sovietelor, acolo unde a avut loc una dintre cele mai aprige înfruntări din istoria mondială a războaielor, momentul în care s-a întors soarta celui de-Al Doilea Război Mondial, prin respingerea celui mai mare atac german asupra U.R.S.S. Operația Uranus, de după 19 nov.1942, în urma căreia Armata a 3-a Română a fost pulverizată.

Trupele românești s-au distins prin fapte rarissime de eroism, au susținut și prin pierderi de multe vieți românești expansiunea hitleriștilor, evident cu disciplina impusă de aceștia. Statul Major românesc n-a avut putere de decizie nici când „punga” armatei sovietice era pe cale să se închidă, când joncțiunea lor putea dura ore, minute, secunde. Comandanții români se aflau în situația de a abandona totul, oricum pentru ofițeri nu mai era scăpare, doar le rămânea să spună tare în hurelul motoarelor de la tancuri care se auzeau înnebunitor, dar, încă, nu se vedeau: „fraților, scapă cine poate...” așa cum strigă plângând și disperat tânărul locotenent rămas comandant unic.

În compania moto, doar cu 5 camioane zdrențuite valide dintre sutele aruncate în luptă, se afla și sergentul Vasile Cernat, din Țepu de lângă Tecuci, care, auzind eliberarea de sub ordin, exclamă:

– Cine vrea să scape, după mine...

**Cotul Donului – Soldați români,
mulți la ultima lor masă.**

...Întinderea stepei cât se vedea cu ochii de jur împrejur sub un cer plumburiu la care soldații nu aveau timp să se mai uite fiind preocupați să-și târâie obielele ieșind din bocancii găuriți prin zăpada amestecată cu noroiul lipicios, puțin roșiatic. Nu se vedea nici urmă de vegetație de stepă, doar pădurici de arbuști spinoși care ascundeau privirilor ce se petrecea undeva, nu prea departe spre Răsărit. Dintracolo se auzea huruit greu, parcă de bombardiere gata să-și ia zborul, de la sutele de tancuri care păreau să-și facă impetuos apariția, parcă mai amenințător decât urletul avioanelor care abia-i bombardaseră. Același zgomot venea și dinspre Stalingrad, adică dinspre Apus, de unde se auzeau exploziile provocate de

bombardamentele intense ale avioanelor sovietice. Se știa că spre Nord, atacurile germano-române fuseseră stopate de câteva zile și urmate de ucigătoare bombardamente asupra liniilor românești, cu pagube imense în material de război dar, mai ales, cu mii de morți în tranșee și la suprafață ca efect al tirurilor de katiușe și al mitraliilor razante cu solul. Atmosfera „plumburie” zgomotul pătrunzător, păreau a nu-i prea interesa pe soldații care își făceau mereu cruci, dar căroră le pierise încrederea că mai pot scăpa cu viață. De câteva zeci de minute și dinspre partea sudică se percepeau mișcări de motorizate, și se pricepea clar că se urmărește încercuirea unei importante părți din armata română spre a fi scoasă definitiv din luptă. Așa că mișcările acestea una către alta din părțile cercului care se închidea, diferite, paralizau orice intenție de luptă, orice inițiativă a cuiva. Nu mai exista comandant pentru trupele zdrențuite, decimate, abandonate.

Cernat și plutonul său de șoferi stăteau tăcuți și înfricoșați; de la comandament nu mai venea nici un ordin, locotenentul-învățător, pierit cu desăvârșire, era singurul ofițer în mijlocul a circa 600 de ostași, cu totul demoralizați. Știa că superiorii săi au murit sau au fost luați prizonieri, înțelegea că totul e pierdut, deja își închipuia cum va fi prin Siberia, și atunci strigă cu toată disperarea:

– Scapă fiecare cum poate, camarazi...

Cum, pe front legăturile sufletești sunt foarte puternice, vreo sută de soldați s-au strâns instantaneu împrejurul său ca puii lângă cloșcă, așteptând sfârșitul.

– Dom’ locotinent, mă lăsați pe mine?

– Fă ce vrei sergent, n-ai auzit?

Vasile se întoarce scurt și autoritar către șoferii care-și părăsiseră mașinile, doar vreo 5 având plinul de combustibil și gata de mișcare. Cernat, febril:

– Scoateți repede țevile de eșapament pentru cât mai mult zgomot și... după mine!

Peste 200 de soldați s-au aburcat rapid în camioane, pornirea de pe loc fiind executată cu o repeziciune menită să le scape viața. Câți au putut intra în caroserii, îi loveau cu paturile armelor pe cei care se îngrămădeau disperați să mai prindă un loc, dar, în același timp, au avut de înfruntat gloanțele morții trase din automatele rusești mai aproape din dreapta celor care încercau să iasă din „pungă”, adică din țarcul de țevi de pușcă, aruncătoare, tunuri, tancuri, aruncătoare de branduri, alte arme... dar năvălitorii din frica de a nu-și lovi compatrioții trăgeau doar cu pistoalele automate, cu ZB-urile, și erau gata să arunce cu grenadele.

– Hai, băieți! strigă răgușit și înnebunit Vasile Cernat care, acum, în goana disperării, cu dinții încleștați, ochii injectați, ambiție oarbă, nu mai ținea cont de denivelările, ori șanțurile, ori tranșeele pe care le ocolea cu greu prin focul dens de armament ușor, dar care-i ajuta pe fugari să mai scape cu viață; și prinsese destul curaj văzând celelalte camioane în urma sa din care mai trăgeau doar câțiva încrâncenați. Numai că rușii trăgeau de aproape, gata să se urce din lateral și din spate strigând:

– Stoite, Stoi, bit tvoi mati, rumânski, stoite, stoite...

– Stai, pe măta, grijania mării voastre de bolșevici! strigau românii într-un fel de cor însoțit de pocnetul rar al ZB-urilor din dotare; mitraliere nu mai aveau, nici puști mitraliere, nici grenade, gloanțele trebuind economisite. După două dintre camioane au sărit un soldat rus și o femeie, gata să

se cațere sus, loviți și schilodiți, însă, de către cei de sus... într-o larmă greu de descris, cu înjurături, blesteme, amestecate cu urlete, vaiete, țipete, dominate de rafale de automate, într-un miros greu. Nu mai exista decât voința disperării...

– Nu vă lăsați, băieți!!! strigă din autocamion Trandafir al lui Buganu din Tecuci, rănit la un picior în timp ce lovea cu patul armei un rusnac gata să se cațere la ei, privind cum se rostogolesc degetele în convulsie la picioarele sale și șuvoiul de sânge țâșnind din mâna amputată a agresorului. În vacarmul acesta, când parbrizele crăpau din cauza gloanțelor, când motoarele erau turate la maximum, când țipetele, urletele răniților se amestecau cu înjurăturile românești și rusești, nimeni nu-și mai punea altă problemă decât să iasă din acest joc al morții. Atât cât motoarele mergeau, cât își puteau apăra teritoriul de circa 14 metri pătrați din caroserii, existau și speranțe.

Unul dintre cele 5 camioane se opri după câțiva km și în secunda următoare a urmat cel mai crunt măcel asupra celor rămași acolo, vii, încă. Cine să poată număra câți mai erau vii, dar după dezlănțuirea răzbunătoare a rușilor furioși... n-a mai scăpat absolut nimeni: uciși cu baionete, cuțite, patul armelor, pisați cu picioarele și loviți cu orice se afla la îndemână. Nici măcar cel care înălța mâinile către ei rostind abulic „tavarișci, taaavarișci” n-a fost cruțat. Din cabina șoferului cu gaură în frunte și cu ceilalți însoțitori, însângerați și fără suflare, răsuna interminabil și răscolitor claxonul răgușit care se pierdea tot mai mult în depărtare ca un fel de salut și îndemn...

Canonada i-a tot sfârtecat pe români peste un sfert de oră, dar cine să cronometreze, pentru că fiecare se adăpostea cum putea după obloane sau după camaradul mort, trăgea cu

arma și lovea aprig, disperat când mâinile sovieticilor se agățau de obloane. Lui Vasile i-a rămas întipărită imaginea mâinii retezate de lovitura năpraznică cu patul puștii, ca de la ghilotină, rostogolită în urma camionului și în urechi pocnitura unui trup călcat de camion. Fiecare înjura sau se ruga cu dinții încleștați într-o disperare nemaisimțită vreodată, chiar că totul depindea de o singură secundă, care părea un veac. Nici n-aveau timp să simtă spaima ci numai imensa dorință de scăpare din iadul dimprejur. Cine să mai aibă grijă de ceilalți? Doar șoferii care erau primii vânați de bolșevicii aruncați la pământ, surprinși de această încercare nebunească a câtorva români, păreau a nu avea putere decât pentru volanul mașinii și pentru accelerația acesteia, deși parbrizele erau ciuruite și camarazii din dreapta-stânga împușcați sau răniți, cei rostogoliți pe volan fiind apărători ai șoferului, iar cei de pe scări cădeau și țipau de mult pe pământul neprimitor... Nu era timp nici de miros, de jale, nici de milă, nici de vreo acțiune creștinească pentru rănitul de alături, doar senzația de uscat și sfârșitul lumii. Aproape n-au simțit îndepărtarea focului, după timpul care-i pârjolea.

– Câți am mai rămas, fraților? se întrebau între ei, după vreo 30 de km. când au oprit considerând că au scăpat de urmăritori. Au început numărătoarea răniților, s-a acordat un prim ajutor celor care agonizau, se transmiteau ultimele dorințe ale muribunzilor, se evalua cât mai au până la primele unități românești; tablou terifiant cu răni, sânge, vaiete, scrâșnete, speranțe. În sfârșit, 61 de oameni, unii cu răni mai ușoare, se puteau considera a fi salvați. Cum nu era nici un ofițer cu ei, cei valizi s-au strâns în jurul lui Cernat:

– Ce facem, Vasile, nu mai este benzină, nu mai avem muniție, ce facem cu răniții...? Mulți erau plini de sânge

amestecat cu funingine, haine rupte, încălțăminte praf, dar cu puștile în mâini fiecare ca niște statui ale prăpădului într-o liniște nefirească după oprirea motoarelor. Doar gemetele răniților formau un cor al durerii pe care soldații simpli n-aveau cum să-l potolească, cei vii cu bucuria scăpării din infern în priviri, tăcuți, scăpați de frică și încordare, cu nădejde înflorită.

– Măi, Dumnezeu cu noi, poate am scăpat de Siberia rusească. Nu se poate să nu fie pe aici prin apropiere vreo unitate românească. Atunci când am venit din țară, parcă erau

pe aici sate înțesate cu trupe. Luăm benzina de la celelalte, ne

încărcăm în 2 camioane, avem grijă și de camarazii răniți, apă are careva? Iamandi, ajută-mă!

– Recuperăm din bidoanele morților apa, dar e tare puțină, bem cu rație, hai, repede, că vin rusnaciai după noi și e mare grozăvie. Hai, băieți, zise unul dintre șoferi, Mândru Anton, în timp ce scurgea ultimele picături de benzină... David Costache, născut în 03.08.1922 în Zmeu, comuna Lungani, **(Foto)** Într-o mărturie impresionantă din 30 mai 2018, încă în viață și destul de lucid, și în mai 2019, și pe 24 sept.2019 (ce șansă de a-l descoperi, pentru reporter!) scăpat atunci, mărturisea că acela a fost norocul vieții lui, să scape cu viață și de prizonierat: „eram albi de păduchi, și ei înnegriți de fumul puștilor, de la eșapament, cu sânge pe haine, dar cine să se mai gândească la altceva decât că am scăpat...eu cu o rană la picior, mai toți răniți, dar entuziasmați de bătălie...”

...Toți cei 61 de soldați români, scăpați din încercuire au fost decorați de Înaltul Comandament Român, au fost trimiși în spatele frontului în refacere sau cu medalii pe piept au fost demobilizați. Printre ei și Vasile Cernat.

Numai că, rușii au ocupat apoi toată România după 23 august 1944 și ce-a urmat... Eroismul lui Cernat care a salvat 61 de oameni, cunoscut anticomunist a devenit chinul vieții.

CÂND S-A RUPT FRONTUL

Înfruntarea de pe Dealul Crucii... repovestire după mărturiile *sutaviețitorului* Constantin Iosub (n.25.04.1918 –

m. 2020) și a altor tătărușeni, cu diferite prilejuri, cu imagine din aug. 2019, la Sărbătoarea comunei; se văd urmele gropilor de la explozii, la baza Crucii.

Armata rusă se rostogolea ca un tăvălug uriaș peste frontul românesc oarecum stabilizat pe linia Iași - Chișinău, pe 21-22 august 1944. Marea mișcare de trupe care trecuseră PRUTUL era ca un

lanț uriaș de fier, oameni, animale într-un permanent scrâșnet de roți, îndemnuri pentru caii care trăgeau tunurile antitanc, huruit de motoare de tanc, pe ici pe acolo nuanțat de vaietele răniților din ambulantele motorizate sau căruțele speciale cu coviltir, trase de cai. Un zgomot specific mișcării trupelor cu care ostașii din primele linii se obișnuiseră și care sub dogoarea

unui soare de august se bălăngăneau de greutatea armamentului, de sete și de oboseală.

Printre pifanii corpului de armată se afla și caporalul Costache Iosub dintr-un grup care acceptase ca în locul Siberiei să intre în Armata Roșie și să lupte împotriva nemților și românilor, după ce au căzut prizonieri, în bătălia de la Cotu Donului de după 19 noiembrie 1942 (când armata a 3-a și a 4-a română au înregistrat cel mai mare dezastru militar din istoria ei). Se născuse în Tătărușii lui Alexandru Vasiliu copilărise sub acest deal al Crucii, numit așa pentru că pe coama sa era de când se știa locul o cruce mare de stejar, ziceau oamenii că de pe vremea lui Ștefan, deasupra căruia era o pădure de salcâmi tare buni de construcții de case. Cele câteva zeci de hectare de pădure gemeau de armata mânăată către Berlin, călcând totul în picioare, deja pregătită să rupă linia frontului cu infanteria pregătită pentru asalt, care trebuia să se rostogolească pur și simplu de pe dealul extrem de abrupt dar înierbat, pe unde cu 3 ani înainte își păștea vacile. Trebuise să-și lase mama vârstnică, boii, cele două vaci, capra și câteva păsări, în același timp cu fratele său Neculai și repartizați în armata a 3-a română, sub comanda gen. K. Frontul îi despărțise pe cei doi frați așa că de Neculai el nu mai știa nimic, grupul de români obligat de ruși să lupte (sau Siberia...) contra românilor încă în combinație cu nemții. Nici nu puteau vorbi românește între ei deși basarabeanul sergent era tare de treabă și se înțelegeau foarte bine. El trebuia să lupte pentru familia din Tătărușii lui, pentru a-i elibera pe ai săi cu care a crescut și a înțelege ce e viața; voia să scape cu viață chiar dacă, iată, milioane de schije îl căutau și prin gropile mai vechi.

Se apropiaseră la câteva sute de metri de Tătăruși, cu ordinul de învăluire și de atac surpriză, după pregătirea de

artilerie asupra pădurii Cristești-Humița – Valea Seacă, și satului, unde se bănuia că sunt trupele combinate de români și nemți, și ei înarmați până în dinți. Pentru Costache erau atâtea zvârcoliri sufletești, așa mare dorul de ai săi, acum aflați doar la câteva sute de metri, într-o mare incertitudine dacă aceștia mai trăiesc sau au fost evacuați înspre Târgu-Neamț pe undeva. După ani de război și norocul de a mai trăi parcă simțea organic locurile astea ale copilăriei. Toată această armată trebuia să pârjolească satul în care s-a născut, să-i omoare pe ai săi, chiar el să trebuiască să tragă cu arma înspre ei. De altfel în ziua de ieri și astă noapte dinspre Valea Seacă artileriștii români formaseră o perdea de foc și moarte exact pe pădurea unde se afla și el, așa că tot dealul și toată pădurea erau numai gropi după bombe trimise asupra lor. Nu mai avea nimeni cum să observe cât de dezolantă era acum falnica pădure de odinioară cu atâția copaci rețezați de bombe, ferfeniți de schije și șrapnele. Prin mare noroc scăpaseră aproape toți din compania lui, el scrâșnind la un moment dat că după stepa calmucă ar putea fi omorât chiar la poarta de intrare în sat. Se gândea că și crucea din sufletul său și Crucea lui Ștefan l-au ocrotit și tot sub cruce, poate, vor scăpa cu toții.

Trupa era pregătită de asalt, iar din spatele lor artileria rusească bombarda centimetru cu centimetru dealul de vis-a-vis ca o barieră dinspre Cristești – Valea Seacă – Pașcani, de unde li se răspundea cu aceleași bombe și ...foc susținut. Setea îi chinuia,,ce bună ar fi o găleată de apă de la mama de acasă” își zicea; groaza că poate fi lovit oricând nu-l înlemnea, totuși, se adăpostea în gropile proaspăt produse de exploziile bombelor venite de la români. Acolo pe unde el și păscuse vitele și tăvălise o frumoasă tătărușancă.

.....

Pe versantul răsăritean al dealului mai molcom de la Valea Seacă, la adăpostul întăriturilor masive de beton, resturi ale armatei a 4-a și nemții se apărau cu înverșunare, trimițând înspre ruși tone de proiectile, inclusiv brizante care să secere tot de prin pădure. Sergentul Neculai Iosub, conducea o baterie de 6 tunuri, care trimiteau cu mare precizie bombe pe Dealul Crucii, unde el crescuse în cultul eroilor străbuni, viu de pe vremea învățătorului Alexandru Vasiliu, existând aici o școală mereu cu acest cult al eroilor. Îi folosea de minune că fiind din partea locului, cunoștea perfect configurația terenului și putea dirija focul tunurilor cum îl considera el mai eficient, pădurea de salcâmi fiind realmente acoperită cu foc, metru cu metru. Dealul cu coama lui de unde aruncase de atâtea ori bostanii să se rostogolească în vale era numai găuri după explozii, pe care le vedea prin binoclu, și-și închipuia că n-au cum să scape cei care se aflau în pădurea devenită acum cimitir. Ordinul era să-i piseze pe ruși până se retrag, să mențină linia frontului cu orice preț, aliniamentul de pe linia pârâului fiind vital pentru rezistență împotriva rușilor.

El trebuia să lupte pentru țara lui, pentru Tătărușii lui dragi, pentru familia sa, deși mama și cu puținele lucruri pe care le luase în căruță, din averea strânsă o viață, se retrăsese, probabil, la Boureni-Moțca, oricum peste apa Moldovei. Fusese înaintat în grad după ce scăpase din punga de la Cotu Donului, se obișnuise cu viața de pe front și cu ideea că oricând poate să-și piardă viața, că va ajunge erou cu litere săpate în Crucea lui Ștefan sau pe monumentul din fața școlii din Tătăruși.

În ultimele zile, după ce nu reușiseră să stabilizeze linia frontului pe Prut, erau mereu hărțuiți, cu alarme noaptea cu trageri ordonate la orice oră și tunurile H. de 20, sau Krupp de 76 erau foarte bune, cu infanteriștii în fața lor, cu tunurile anticar în spate, cu hărmălaia oarecum controlată din spatele liniei I. Nu-și mai văzuse fratele, din noiembrie 1942, mama de jumătate de an deși, printr-un joc al sorții era ca și acasă, la o asvârlitură de băț de grădina și fântâna sa. Acum executa ordinul de a-i căsăpi pe rușii care năboiau spre Dealul Crucii, până de curând locul său de joacă, un lot din salcâmi fiind proprietatea unde-și păștea animalele, împreună cu fratele său Costache. N-avea de unde să știe că mama sa nu reușise să plece din Tătăruși, dar era foarte atent ca proiectilele să lovească dincolo de coama dealului unde se afla dușmanul bolșevic.

Viața de soldat îl obișnuise să nu mai raționeze îndestul dar simțea că-și protejează tot ce are mai scump protejându-și satul, asupra căruia ai lui, nemții n-au tras nici un proiectil dar artileria rusă abătuse foc nimicitor în nord, de la distanță, în încercarea de a curăța locul de rezistența româno-germană.

„Dacă mama s-ar afla acolo, oare cum ar rezista” se întreba pe clar de lună tânărul de doar 22 de ani, comandantul unei baterii de 6 tunuri germane și 41 de români mereu în stare de luptă, mereu flămânzi, mereu încrâncenați și... mereu gata să se despăduchieze, căci de asemenea „musafiri” nu se poate scăpa pe front. „Ce bună ar fi o găleată de apă de la mama de la fântână” își zicea el cu gândul acasă, adică la câțiva kilometri de gospodăria lor.

N-avea cum să știe că în îmbulzeala evacuării, mama n-a reușit să plece, că a preferat să moară acasă, drept care avea grijă de animale, lăsase grâul nesecerat în plata domnului, abia

își strânsese fasolele și cucuruzul alb, deci avea ce mânca și ... „cum o vrea domnul”. Auzea și vedea cum pe Dealul Crucii mișcă mulți oameni, era un huruit care pătrundea în creier, vedea trasoarele care zburau de la Valea Seacă înspre pădurea de salcâmi, pe deasupra satului și a casei sale. Cum în sat nu era armată femeia își închipuia că n-au de ce să-l bombardeze, dar și-a făcut pat în beci unde și-a pus alimente de rezervă și apă. În seara de 21/22 august rușii au bombardat totuși, nordul satului Tătăruși, semănând groaza între cei câțiva țărani care nu s-au putut evacua. Atunci Ileana lui Iosub a trăit cel mai greu moment din viața ei, a regretat că n-a plecat, și apoi, aproape n-a mai ieșit din beci. Cu chepengul ridicat, vedea ce se întâmplă pe cer și aproape deasupra capului. Se îngrozea când vedea asaltul de foc asupra dealului Crucii, și, cam în același timp, cum din pădure scuipe foc tunurile și tancurile rusești într-un apocaliptic joc al morții, un dialog cu sunet sinistru, globuri de foc, lumină roșietică și ucigătoare, într-un fel de pod de foc; iar inima... inima i se făcea cât un purice de frică, totuși în perioadele de acalmie ale acestei nopți a morții roșii, întrebându-se pierită: „oare, copiii mei pe unde or fi ?” . N-avea cum să bănuiască măcar că ar exista vreo întâmplare mai absurdă provocată de război, absurdul război ajuns aproape de ea, că de pe dealul din stânga unul dintre copii, trăgea cu gloanțe trasoare și obuze înspre dealul din dreapta unde se afla cu aceeași misiune celălalt copil care dirija focul tunurilor pe deasupra capului său înspre primul fiu.

Oare, prin ce joc al sorții putea urmări înfruntarea șerpilor de foc dintr-o parte în alta a satului, într-o încleștare care nu mai avea sfârșit?

Scris pe 19 aug. 2019, la Tătăruși

CA NIȘTE OAMENI ACOLO ȘI EI

(Fragmente din romanul COTITURA DE LA COTU DONULUI)

La 17 km de Tecuci, trecând prin Frunzeasca, pe de-a dreptul doar 14, este Țepu, un sat de oameni gospodari care avea faimă deosebită creată de câțiva fruntași bogați ca șăful de gară Mândru, proprietar a peste 300 de hectare de pământ, boierul Cincu, îndeosebi pentru viile sale, și, mai ales folcloristului Tudor Pamfile care plecat de pe aici publicase peste 30 de cărți, dintre care 16 sub egida Academiei Române. Un sat ca destul de puțin altele din Moldova.

Deși nu era un calic, Vasile Cernat nu era un flăcău prea bine văzut nici în Țepu de Sus, nici în Țepu de Jos, deși era muncitor, abil și puternic. Mărunțel de statură îi trântea pe rudă pe sămânță pe toți flăcăii surprinzându-i cu iuteală și îndemânare. Din familia săracă a lui Leon Cernat, care se dădea rudă cu generalul Cernat, eroul de la Grivița, 1877-1878, nici unul dintre cei 3 băieți nu se lua în bețe cu odraslele celor mai înstăriți, niciunul nu se purta mai provocător decât Vasile, cam bătauș, potlogar, dar și bun de snoave. Leon avea puțin pământ și nu-și putea ține copiii la școală așa că erau trimiși la muncă fie la boierul Cincu, fie la șăful Mândru ori la Oiță, Mândru, Chiscop, alte familii mai bogate în Țepu.

La hora de Sfântu-Ilie o remarcă repede pe fiica lui Ion Mândru, Constantina cea ochioasă, voinicuță și cam mândră că urmase școala normală la Bârlad, cu zâmbet misterios și purtare sfioasă. Se băgă iute lângă ea, o strânse lung de mână

și i se păru că fata îi răspunde la încercarea lui, fie și aceasta foarte timidă și neconvingătoare:

– Ce te crezi tu, așa frumoasă, Constantino, crezi că nu mai sunt ca tine?

– Da, nu te-am pus eu să vii lângă mine, bade.

– Lasă-mă cu bade, când eu mă uit la tine ca la luna cea mai frumoasă. Hai la mijlocul horei, îi spuse după un timp. Și, mai cu voie, mai fără voie o scoase la vedere, o învârti zdravăn, ocazie cu care observă că fata nu prea știa bine nici un joc, dar n-o lăsă, la sfârșit o apropie de sine, de inimă și n-avu împotrivirea ei. Se aprinse imediat.

– Vrei să ne vedem și să vorbim după joc ?

– Da, ce crezi că mi-e frică de tine? Sigur, stăm de vorbă... dar, nu acum, când oi putea eu, nu acum...

Pentru Vasile cel care nu prea avea trecere la fete din cauza sărăciei familiei sale, cuvintele fetei l-au pus pe jar. Zile și nopți, nedormite. Nu se gândea nici un moment la averea Mândreștilor, a fetei de 15-16 ani, rămase orfană de mamă, retrasă de la școală de Ion Mândru, să aibă grija de casă și muncile ei. Conta privirea ei strălucitoare, fața ca de prin picturile bisericești, silueta înaltă și bine croită, mâinile catifelate, dar mai ales privirea care nu se putea uita. „Ar fi trebuit să aibă o mie de admiratori” gândea el care știa de ea, dar n-o prea văzuse la hora satului până acum. Chiar era frumoasă și inima lui schingiuită de lipsuri și nedreptăți chiar asta își dorea: dragoste. Așa că cele 2 săptămâni până s-au revăzut, el fiind și șofer și sanitar veterinar, parcă au durat o veșnicie. Revederea a fost însă, cu adevărat fericită, pentru că și-au dorit-o amândoi. Dragoste la prima vedere, puternică, chiar prea puternică, generatoare de o poveste ca în filmele moderne.

Era clar că gospodarul și cam ursuzul Mândru nu va privi cu ochi buni apropierea dintre cei doi, aspect bine știut de fată și sub motiv că e prea tânără n-are s-o dea după el. Tot așa, Vasile știa că ai lui sunt prudenți și nu vor să se strice cu bogații recunoscuți de comunitate ca oameni gospodari, cu pământ și acareturi, la care nu prea ridicau ochii, prin urmare nu exista un loc unde să se retragă. Dar între timp, de fapt câteva săptămâni, apropierea sufletească devenea tot mai profundă, amândoi își doreau locșorul lor, al casei lor pe care doreau să și-o întemeieze.

– Fa, Constantină, eu nu mai pot să mă țin departe de tine, găsești cum și ce să facem, că zău, nu mai rezist nici cu gândul, nici cu fapta. Tu vrei să rămânem curați până după cununie și eu ard în flăcări. Hai, fa să ne luăm...

– Vasile, să nu crezi că simt altceva, dar până la toamnă trebuie să rezistăm, să-i spunem lui tata, să încropim câte ceva, trebuie să trăim din ce muncim.

Toamnă bogată, ploi la timp, destule nunți în sat, câte două chiar, semn că viața era trăită vijelios. Și cei doi se ascundeau prin lanurile de porumb, prin livada de la Podu Mățului, pe lângă iaz, pe după dealul lui Cincu. Pe la sfârșitul lui august, de Sf. Ion, Vasile o luă de mână pe Constantina, îmbrăcată de sărbătoare, urcă în deal pe pământul lui Leon, scoase o secere și se apucă de tăiat popușoiul cu tot cu știuleții cu mătasea neagră, până făcu o grămadă mărișoară, mărișoară.

– Hai să-i legăm malduri...

– Hai, zise și fata, care-l privea extaziată, pierdută, fără gânduri, deși nu prea bănuia ce vrea să facă. Munceau cu încordare și cu spor, să răsucescă legătorele și să prubuluiască cum trebuie maldurii. Au uitat de sărbătoare, de lume, erau numai ei doi pe pământ.

– Uite casa noastră de azi încolo, exclamă flăcăul, după ce alcătui din glugă un soi de cameră din coceni. N-am nevoie de nimeni și de nimic, decât de tine. Aici o să lutuim căsuța noastră, și făcu un fel de măsură a unei camere pe locul de unde au strâns cocenii.

Fata n-avu nici un fel de reacție. Era și prea topită după el, dar mai ales spera să scape de corvoada unei gospodării cu de toate: vite, păsări, cai, deci cu munci grele și din ziuă până-n noapte. Se însera și se întreba ce-o fi cu animalele, dar știa că tatăl său e acasă. Nu se gândea la urmări, decât că se află împreună cu iubitul ei, într-un loc numai al lor. Când Vasile o luă în brațe și o ascunse în casa de hlujeni, cu toată frica de a fi dezvirginată, se lăsă în voia bărbatului, care o săruta pe unde apuca, iar ea părea a se bucura tocmai de pasiunea năvalnică, fără să aibă senzații feminine ci doar dorința de apropiere și de a răspunde iureșului de săruturi. N-a simțit nici măcar ceva deosebit când el o pătrunse. Se mai trezi puțin când realizează că s-a umplut de sânge pe picioare, pe care n-avea cu ce să-l șteargă. Când văzu pănușile de pe știuleți, desfăcu și strânse câteva și-și puse în ordine curățenia trupului cu ajutorul lor.

Urma o toamnă tare grea, mai era cald afară, dar liniștea nu putea să vină de la construcția de coceni, înlăuntrul căreia își puseseră câte ceva din îmbrăcăminte ca să poată să se așeze și să doarmă. După ce trase doi malduri de coceni ca ușă, Vasile își scoase pistolul cu butoiaș, îl așeză la îndemână și ore bune nu se mai deslipi de iubită.

– De acum eu sunt stăpân aici și tu ești bucuria, nevasta și zâna mea. Îl împușc pe cine îndrăznește să te atingă! Ai venit după mine și să rămâi toată viața.

De a doua zi începură viața lor nouă, cu împrumut de făină, cu foame, cu subtilizarea câtorva ouă de prin gospodăriile părinților, cu bățalia cu ambele familii, cu hotărârea de a fi ei doi împotriva tuturor. Și nu conta de loc faptul că prin uscare cocenii se strângeau și amenințau cu surparea căsuței lor de început. Nici nu știau să-și spună în cuvinte dragostea, era destul să se uite unul la altul, să se îmbrățișeze...

Norocul le-a zâmbit, când șeful Mândru află de ce lipsește de la serviciul de șofer Vasile, îi dotă rapid cu saltea, oghial, velințe și cearșafuri, ba, chiar îi dădu voie pufnind a râs, să vină cu automobilul pe la „căsuța” pe lângă care au săpat de lut, au adus paie, au cărat o parte din păruiala de lemn, în câteva zile, și s-a oferit să vorbească cu Ion Mândru, vărul său. Faptul era fapt și acum trebuia să construiască ceva, mai ales că Leon Cernat nu se împotrivea. Copiii erau harnici, inconștienți, hotărâți și se vedea dragostea care trebuie pentru o casă ca lumea. În 3 săptămâni, deja se vedeau pereți, dar nu se vedea acoperiș...

– Știți, ce, măi, băieți, uite eu vă iert dar să veniți acasă că avem de toate la mine, să nu vă chinuiți pe aici, să aveți grijă de păsări și animale...Trebuie să nu-mi ieșiți din cuvânt.

În soarele dimineții cuvintele lui Ion Mândru, păreau a fi iertarea Domnului. Vasile se uită la tânăra, frumoasa și proaspăta femeie, ea, la el, și, în același timp:

– Tată, noi am început casă, aici vom trăi cât a vrea Dumnezeu. Dacă vrei să ne ajuți, îți mulțumim și venim pe la matala. Dar aici avem să facem raiul nostru.

Gospodarul-socru ajunsese repede la vale și apoi în centrul satului, dar chiar și în fața animalelor tot suduia, blestema, și nu se putea liniști. Era clar cei doi erau mult prea hotărâți ca să

le poată urni voința. Trebuia să se gândească să nu se facă de râsul lumii, chiar dacă Vasile i-a furat fata. Nu era caz singular în sat și el a făcut cam același lucru cu fosta lui nevastă. Dacă-s așa hotărâți, ce rost mai are să se împotrivescă ?

CERERE DE CĂSĂTORIE

Comuna Giurgioana avea satul cel mai mare cu veche origine răzeșească, cu aproape o sută de familii, cam 600 de locuitori, cu pământuri, păduri, imașuri, tradiții și obiceiuri, evident și cu destule drame necunoscute în afară. Ca peste tot în țara românilor principala bătălie a tinerilor era pentru pământ, avere, zestre, fetele având rolul pasiv de a fi cerute pentru că părinții hotărau cu mare autoritate.

Mărioara popii Gheorghe Popa din Hanța Deal fusese dată de nevastă lui Costică Buhnilă, un tânăr mai înstărit, de treabă și gospodar. A făcut 3 copii cu acesta, dar apoi el s-a îmbolnăvit și a rămas nu numai cu cele 7 hectare de muncit ci și cu grija celor 3 copii mici în spate, cu o gospodărie pe care cu greu o administrase și până atunci. Mai ieșea ea pe la hore, mai făcea repede cei vreo 3 km până la părinții Caterina și Gheorghe, dar devenise roaba pământului și a copiilor. Așa că, atunci, într-o seară când se trezi la ușa ei cu Vasile a Rusandei Marinoaia, cu care nu mai vorbise decât de 2-3 ori, deși erau vecini, rămase și mirată și plăcut surprinsă. Îl pofti în casă, apoi la masă și reuși să-i scoată încruntarea de pe chip. N-au chefuit, doar au vorbit de una de alta, au observat că se înțeleg ușor, și apoi el era cunoscut ca om muncitor și hotărât. Se simțea cu mare putere și forță de muncă dar n-avea unde, oricum la văduvă n-a lucrat cu ziua niciodată. În sat se simțea mic și

nebăgat în seamă oricât ar fi fost de bun la socoteli, mereu umilit de lipsa de pământ și mereu visând la un alt statut printre consăteni. Ca un trăsnet luminos căzură vorbele bărbatului:

– Fa, Mărioară, eu am venit, fa, să stau de tot la tine. Nu-mi pasă de fel ce va spune lumea... nici ai mei. Vreau să ne luăm, zise el nu prea hotărât și cu capul în pământ.

Tăcerea lungă, lungă, păru a fi calea de înțelegere: el bărbat înalt, spătos, cu chef de muncă, ea ceva mai mărunțică, iute la treabă, sătulă de singurătate și greutăți cu gând că nu merită să dea cu piciorul la ocazie. Au stat mult față în față tăcuți, tăcuți și doar către ziuă îi scăpă:

– Da, nu te dezbraci să vii în pat... că mâine avem de treabă. Vreau doar să nu mă faci de răs în sat și să fii bărbatul casei că toți avem nevoie de tine, și eu și copiii. Dacă vrei să fii gospodar, ai cu ce, noi muncim, vrem să trăim mai bine cu toții. Tata o să fie de acord, mama nu, dar eu te vreau ca om și ca bărbat... hai, vii odată?

Cam aceasta a fost și cererea de căsătorie, și logodnă, și începutul unei căsnicii îndelungate, oarecum dintr-o înțelegere respectată, sigur generată de patima pământului pe care ambii l-au apărât până la colectivizare, cu care și-au crescut și căsunit toți copiii. Cele două rânduri de copii ai Mărioarei au beneficiat de aceeași creștere, de ocrotirea ambilor părinți, iar starea de normalitate era întreruptă de bătăile crunte pe care i le administra bărbatul, mai ales că ea nu voia să tacă, așa, ca stăpână, „n-a învățat să-și țină apa-n gură” cum se spunea; drept care familia Gheorghe Popa nici nu voia să audă ca ea să plece de acasă, ori să se bage între ei, mai ales că au fost atenționați că acum toți au un stăpân; un singur stăpân. Li s-au născut doi copii care au murit de foarte mici, doar fata de 6 ani trăia, când a fost concentrat în Război, iar ea era însărcinată

cu alt copil, pe care Vasile îl voia cu disperare băiat, să-i poarte numele.

VĂ ORDON, TRECEȚI PRUTUL... (ÎNAINTE DE ȚIGANCA)

Pregătirile de război erau mai mult decât evidente și toată lumea era pregătită prin propaganda timpului să se năpustească asupra hidrei cu capete multiple, comuniste, „Borșovicii” erau întruchiparea răului din lumea întreagă, antihriștii, demolatorii credinței ortodoxe, cei care propovăduiau nu numai munca în colectiv ci sexul comun în familii multiple, adică fără de lege, mâncarea la cazan și desființarea familiei și desființarea bogăției. Societatea comunistă așa cum o percepea românul simplu și analfabet (doar 44% știau carte, oficial, dar în mediul sătesc ar fi fost un procent de 3-5%) însemna o ideologie unică, desființarea religiei ortodoxe, renunțarea la tradiții și obiceiuri, pregătire ostășească oficială. Despre bolșevizare nu se discuta decât cu teamă și revoltă generată de condamnarea acestor practici. Doar într-un punct păreau a avea punct de vedere comun: băutura, la mare rang și printre românii care organizau frecvent întreceri cu paharul, cel care învingea într-o asemenea confruntare era mult mai respectat: „Vasile a Mărioarei a băut o căldare de vin și i-a lăsat sub masă pe ai lui Costică Bălan, ba, a mai urcat și pe casă cu masa cu două găleți pline pe ea.”

Cu adevărat, la nunți, fiecare se vrea remarcat cu ceva. Unii reușeau mari performanțe coregrafice, cu jocuri populare vechi și noi, de mare virtuozitate. Nu se cunoștea valsul, polca,

sau alte „jocuri de la Paris” dar „Bringhineaua”, „Mătura” brâul, sârba pochilor, trecerea pe sub sfoară, tragerea cu arcu sau cu pistolul, erau prezente în arsenalul distractiv al satului. La evenimente din familie și de Anul Nou se întreceau în jocuri cu măști sau cadrilul, leoca, bâza, țigăneasca, cu semnificațiile lor. Ziua în amiaza mare când se auzeau bine tunurile de la Tecuci, oamenii rămâneau tăcuți și îngrijoși, fără prea mult chef de viață.

Tineretul, fără școală chiar la 16 ani, făcea premilitară săptămânal cu puștile din lemn, bețe și ciomege, învățau să meargă în coloană, erau puși să care greutăți, se organizau întreceri cu cai: „Trebuie să ne apărăm țara de bolșăvici...” Cei mai aprigi erau bătrânii satului. Cei mai indiferenți cei gata să primească ordine de încorporare, viața de oștean fiind necunoscută, ne-voită, și apoi, odată dus în război, cine să mai spere că scapă cu viață sau sănătos de pe câmpul de luptă. „Țară, țară, vrem ostași”, dar carne de tun, părea a fi sloganul timpului. Că de unde ceva mai bun dintre neștiutorii de carte? Și cântecele patriotice erau difuzate mai ales prin intermediul școlii, dar și la premilitară.

Când a primit ordinul de încorporare, Vasile Marin I și-a zis că nu mai scapă, că el fiind mai mare de statură, pe el îl vor găsi gloanțele inamice mai întâi. Când a primit în dotare mitraliera, era chiar bucuros.

– Soldat Marin să ajungi erou al neamului pe câmpul de luptă; să nu uiți idealurile noastre de la marele Traian și Decebal, că moartea pe câmpul de luptă este visul oricărui român. Să fii brav și viteaz.

Nu prea era el încântat de înălțarea în grad cu această ocazie, pricepând lesne că în orice luptă ar veni, mitraliorii sunt cei mai vânați de lunetiști, că funcția proaspătă îi aduce alte

nenorociri, dar nu putea să refuze, mai avea și mândria de a fi mai bun ca ceilalți, mai avea percepția că fiara bolșevică vrea să-i ia pământul pentru care a acceptat să se însoare cu o văduvă bogată cu copii și cu mulți ani mai mare ca el. Realiza că doar pentru pământ a trăit până acum. De fapt Vasile era îndeajuns și corect prețuit pentru că știa carte, că era foarte bun la socoteli, era echilibrat și cerebral. În plus era mereu câștigător la pocker; la trageri și la pocker, cât nu se juca pe bani. Și la popice. Împovărat de grijile gospodăriei și lucrul pământului, aproape că nu regreta chemarea sub arme, deși îi rămâneau acasă cei 3 copii ai Mărioarei (Vasile, Constanța, Gheorghe), Antoniața, fata lui, și nevasta borțoasă. Se mângâia cu gândul că poate veni mai ușor acasă de la Frunzeasca-Tecuci, așa ca într-un marș forțat. Oricum nu putea face nimic, își lăsa pământul și gospodăria și trebuia să se supună... norocului.

Niciodată însă, n-a scăpat de grija pământului și de frica... tunului.

La București era destulă fierbere politică. Din Consiliul de miniștri ai României, aspecte și realități confirmate de un ministru..

După ocuparea zonei petroliere a Ploieștiului de către Armata Germană, în urma înțelegerilor de toate felurile ale timpului, ei fiind aliații românilor care trebuiau să-și redobândească părți amputate din teritoriu și în special Basarabia. Nemții au instituit un regim de ocupație cu care să disciplineze pregătirile de război, deși urmarea a Pactului Ribbentrop – Molotov, extinderea convenită de cei doi miniștri de externe ale celor mai mari puteri europene care și-au împărțit continentul prevedea că vesticii se opresc la Prut.

Moment ZERO al istoriei.

Semnătura care împinge balaurii planetari la moartea a prea multe milioane de oameni:

După Ribbentrop, Molotov semnează, Stalin veghează, la 23 august 1939. Peste o săptămână Polonia e atacată și curând distrusă, apoi... masacru și moarte în toată Europa. Și... nu numai!?!

Înainte Mareșalului Antonescu nu crâcnea nimeni, mai ales că avea de partea lui pe „polițaiul”-general Cristescu de la care afla tot, și pe Mihai Antonescu. În vreme de război, trebuia să fie bine informat și așa s-a și întâmplat (se zice că știa de tratativele de la Cairo, Helsinki sau Oslo în preajma lui 23 august 1944).

Constantin Mândru din Țepu-Tecuiului a fost înaintat la rangul de colonel și numit Ministru-adjunct al Sporturilor. În 1963 trăia într-un apartament plin de cărți pe strada Bateriilor 50, din București. Tânărul D.M. a urcat cu ceva temeri Dealul Mitropoliei, știind că foștii miniștri și ofițeri sunt intens

supravegheați și prigoniți de organele de partid și mai ales de cele de stat, drept care nu se aștepta la vreun succes al vizitei sale, acceptate aproape imediat pentru că... provenea de la Țepu și cerceta viața lui Tudor Pamfile, folcloristul. Fusese instruit de un alt mare folclorist Adrian Fochi ce și cum să întrebe, ce să ceară.

– Bine v-am găsit, tovarășe Mândru, vă rog să mă iertați, sunt din Țepu, soția mea este neam de-al Mândreștilor... zise cam pe nerăsuflăte.

– Bine, bine, ia mai întâi loc, nu te servesc cu nimic pentru că n-am, poate cu vreo carte, dacă... Și în mijlocul casei și pe rafturi din scândură negeluită erau mormane de cărți, și manuscrise, proaspăt hrentuite de un control recent din partea miliției.

– Vă cer respectuos scuze, țin să vă asigur că nu-s vreun fel de spion, socrul meu e arestat politic, mă interesează mărturiile despre Pamfile, în legătură cu care pregătesc un doctorat, și, ceva, câte ceva despre Dvs. ca ministru.

– Ce să-ți spun, îmi scriu memoriile, n-am pensie, trăiesc din ce mai vând dintre cărți, iată pe colecția completă (era unica, a aflat pe urmă) a revistei ION CREANGĂ am primit 300 de lei (o jumătate de salariu). Bine că am reușit s-o vând. Pe la Țepu n-am mai fost de mult, că m-au arestat și pe mine, m-au umilit și bătut, nu mai pot munci...

– Domnule Mândru, vă rog să mă lăsați să notez (nu existau mijloace de înregistrare) cam în ordinea următoare pe care v-o propun, pentru că vă solicit aducerile aminte: Pamfile, familia lui, ministeriatul Dvs.

Bătrânul, acum cam pîrpiriu, se așeză pe povestit, după ce încropi un ceai din niște frunze care păreau de mușețel. Parcă se simțea mai acasă, mai ospitalier, cu paharul în față.

În aproape 3 ore fostul cetățean din Țepu de Sus povesti cum a urmat Școala militară ca și Pamfile, cum a absolvit o facultate, cum a fost remarcat de Maniu, prin ce mediu s-a mișcat, ascunzând cumva implicarea în viața politică și anticomunism. N-a avut de loc viața ușoară nici ca ministru în Cabinetul condus de Ion Antonescu, pentru că acesta era foarte riguros, extrem de muncitor, ordonat, clar, arareori afectuos. Prima descriere a reacționarului, a trădătorului de țară, Ion Antonescu cum tot citise el din presa și literatura oficială, nu semăna de loc cu ce povestea gazda. Cel puțin episodul în care mama, Maria Antonescu îl implora pe rege să-l grațieze și acesta nu putea din cauza sovieticilor care l-au răpit și dus la Moscova, de unde a venit cu condamnarea în plic, parcă a schimbat cu totul imaginea.

– Să știi că a fost UN MARE PATRIOT!

– Dar s-a aliat cu Germanii, a vândut petrolul românesc, a atacat Uniunea Sovietică...

– Cred, zice Mândru, că răspunsul său în Consiliu, când i s-a reproșat alianța cu Germania este clar: „**să nu creadă cineva că mi-s dragi nemții, dar au trecut victorioși prin toată Europa, iar pe noi ne desființau dintr-o suflare și ne luau tot. Ca aliați, eu dau cât mai puțin din avuția țării, inclusiv din petrol, din produsele agricole, mă pot mișca mai liber, pot face mai multe decât în regim de ocupație. Cu unгурii în spate, ne puteau desființa ca țară. Cu ei, cu nemții, poate, dobândim Basarabia!?**” Trebuie să mergem cu ei până la victoria finală.

– Sunt năucit de aceste precizări, ați fost de acord?

– În unanimitate, toți am căzut de acord, de aceea n-au existat trădători din acest Cabinet, nici după tortură. N-a greșit nici cu țigani, nici cu evreii, primii trădau imediat pentru că

asta-i nația lor, iar jidanii au fost cei mai crunți dușmani. La Odesa au provocat un carnagiu între soldați, de nedescris. Bolșevismul ei ni l-au adus.

– Dar la Cotu Donului, ce a fost?

– Dacă izbutea blitzgrieg-ul soarta lumii era alta. Întârzierile au fost benefice pentru ruși. I-au mai ajutat și americanii, apoi englezii. Eu n-am fost pe front, acolo, dar am discutat toate aspectele cu puțin înainte de arestarea lui Ion Antonescu. Mare patriot, ofițer român și conducător de stat adevărat. Vezi, că, dacă mă torni la Securitate, fac 10 ani pentru ce ți-am spus.

Tânărul rămas perplex abia avu timp să precizeze din nou că a venit pentru biografia lui Tudor Pamfile.

– **Încă nu e timpul să scrii sau să vorbești despre această mare valoare națională.** Face parte dintre exploatatori, pentru că a fost locotenent colonel în armată (m. în 1921) și a avut moșii, chiar la Țepu. Prețuit de Academie, care i-a tipărit aproape toate cărțile a fost un erou în primul Război Mondial. Să scrii cu R mare, că atunci s-a format cu adevărat Statul Român, sub regele Carol era un început, cu întregitorul Ferdinand românii au reușit. Totuși, iată, îți dăruiesc 5-6 reviste ale lui Pamfile,(ION CREANGĂ) chiar revista Tudor Pamfile, din 1928. Despre Război, aș vrea să mai discutăm și altădată. Știi că mai trăiește colonelul Ion Pamfile, fiul ?

– **Domnule Ministru** primiți, vă rog, mulțumirile mele, pentru tot ce mi-ați spus și pentru curajul Dvs.

Și, era în plină prigoană dejist-socialistă (!). Câte alte întâmplări, apoi.

SECETA DIN 1946

E greu pentru cineva să-și închipuie (nu să și trăiască) seceta care a lovit Moldova românească destul de repede după Război, în 1946. Nu se liniștiseră treburile, rușii puneau stăpânire pe România pas cu pas, localitate cu localitate, existau bătălii politice grele și... confiscări (rechiziționări) în interesul frontului de orice, produse agricole, animale, păduri, răniții gemeau pe prispelile caselor din Giurgioana, mai erau așteptați dintre cei dispăruți. Deprinși cu munca și cu umilințele din ultimii ani foștii răzeși nu mai puteau crâcni, mai ales că o unitate de jandarmi era relocată în sat cu obligații de pază, plată și hrană, ale sătenilor. Aceștia făceau un fel de exerciții cu armele din dotare, în văzul lumii și în diferite părți ale satului, ca nimeni să nu crâcnească, și să fie înlăturată

rezistența antirusească, deși jândarii își căutau de treaba lor, tot oameni de la țară fiind. Mai glumeau cu țăranii, îi lăsau în preajma lor pe copii și știindu-se pe puțin timp prin sat nu întemeiau prietenii. Un oltean de prin Vârtoapele se îndrăgosti de frumușica și vesela Nuța a Ruxandei Marinoaia și imediat ce a fost demobilizat au plecat la locul lui de baștină, tot cu numele de Marin și au avut 8 copii.

Tot omul era conștient că trebuie cultivat pământul, că încă sunt legile războiului. Încet, încet se supuneau pe deplin.

În iarna 1945/1946 a fost foarte puțină zăpadă, cam o pană de hârleț în total. În temutul februarie copiii, curcile, animalele se prăjeau la soare prin curți și Trică se mira de ce-au ieșit atât de multe găze pestrițe (vaca domnului) și cum se scăldau în praf cocoșii și găinile. Nu plouase din toamnă, nu ninsese aproape de loc iarna. Totuși, au arat și semănat pe uscat, cu mari eforturi mai ales la arătură (fiind cel mai mare copil al lui Vasile, trebuia să asigure verticalitatea plugului și-l ținea cu umerii sub coarnele cu mâner ale plugului de fier; ei aveau de fier, dar cei mai mulți aveau plug de lemn), cu nădejdea că „dumnezeu are grijă de noi”. Nici ninsoare, nici ploaie, toată primăvara. Cei care aveau vite sperau că măcar iarba se va face.

Pe la începutul lui Iunie a venit un front de ploi cu aprige inundații ale Zeletinului care și-a croit astfel noi albi, mai ales pe loturile arate și pe fânețele care stăteau pe jumătate în mълul adus dinspre Răchitoasa, Glăvănești, Podu Turcului. Toată Valea Zeletinului era ca o mare de apă, din care ieșeau sălcii, vârfuri de arbuști și spice de stof. Tot ce însemna cultură sau viață în luncă a pierit, iepurii prinși putrezeau în apă, mii de păsări moarte, câte o vulpe sau un lup care miroseau cumplit, din ce în ce mai puternic după câteva zile când soarele absolut

nemilos și-a arătat puterea. Nici o picătură de ploaie în aproape toată luna iunie, nici o picătură în iulie, nici o picătură în august... ploile de toamnă au venit târziu, în octombrie.

De Sânziene (iulie) și de Sf. Ion de vară (29 august), era o jelanie cruntă în Giurgioana și ca să nu le moară toate vitele, oile, caprele, caii, gospodarii mergeau în pădurea de la Necorița sau Daja de unde adunau frunze de pe copaci și le aduceau acasă cu sacul, cărat destui km. pentru că nu se dădea voie cu animalele nici în pădurea proprie. Pomii erau desfrunziți, aguzii (duzii) în totalitate fără frunze care n-au fost îndeajuns pentru salvarea gândacilor și crescătorii de viermi de mătase au rămas și fără semințele pentru anul următor. Din vârful dealului „de la salcâmi” privind spre Răsărit, adică pe șesul de de-a lungul apei, nu se simțea tare mirosul mortăciunilor care și-au găsit sfârșitul dar se înfățișa privirilor un tablou înfricoșător. Peisaj lunar, sau... azi, imposibil de perceput în dimensiunea sa reală.

Mâlul care acoperise uniform toată lunca se uscaseră și devenise alb-ușor gălbui, se crăpase neuniform dar în totalitate, își întorsese către cer marginile și mai ales colțurile, încât „tioanele” (căștile) erau și dezolante, și fără viață și foarte periculoase, pentru că om sau animal care trebuia să treacă de-a curmezișul câmpului, peste Zeletinul deplin sec, vitele în special își prindeau copitele până la genunchi în crăpăturile imense, și le rupeau foarte des și... deveneau prada atâtor câini vagabonzi cum nu s-au mai văzut vreodată prin aceste locuri. Vânătorii aveau obligația să-i împuște, să le ia ca trofeu vârful botului, cam 2 cm patrați, pe care să-l predea pentru a mai primi cartușe. Numai că-i lăsa tot pe uscat, pe delurele ceva mai înalte și hoiturile împușteau atât de puternic aerul care se simțea bine în sat, după deal. Cel mai rău, că erau cele mai

cumplite și neașteptate infecții care depășeau nenorocirile Războiului, în special tifosul exantematic, scarlatina, oreionul, drept care zilnic erau înmormântări, iar spre toamnă mulți maturi și copii au fost evacuați în Oltenia. Printre ei și tovarășul de joacă Mitriță Marin.

Toată vara peisajul acesta lunar-halucinant a fost ca un blestem pentru Bălănești, Răcușana, Giurgioana, Plăcinteni, și Bichești, Boghești, Galbeni, pe partea cealaltă a Zeletinului. De fapt foametea fost în toată Moldova, dar aici a fost epicentrul.

Se formau un fel de cozi la fântânile de la „Izvoare” care aveau câțiva metri în jur de iarbă bine păzită de proprietar. Pentru a trece cu animalele spre stufărișul aproape uscat câțiva au încercat să ridice ceaunele de pământ răsucit care cântăreau zeci sau sute de kilograme, le puneau pe o latură, când reușeau, și se strecurau printre ele. Printre crăpături, printre sfărâmurile tari ca piatra, deși erau din nisip. Lunca cea plină de viață și verdeață odinioară nu mai oferea nimic pentru întreținerea oamenilor, totul fiind uscat de secetă. Și, soarele părea că se topește și cade pe pământ, pârjolindu-l. Spre nord târgul Podu era pustiu, pentru că evreii fugiseră, la sud era aceeași Sahară, la est și vest satele erau mai apărate de păduri dar dealurile nu produceau, totul era iască. Doar pădurea întindea o mână de viață celor care erau proprietari. Viață, pentru că de foame, mai toți s-au înrăit, s-au făcut crime, gospodarii au plecat cu zestre de la neveste după boabe și făină de porumb. O vacă cu lapte prețuia îndestul să fie îngrijită și...divinizată. Oile mureau de căldură, caii piereau cei dintâi, capre nu prea mai erau, păsările, mai ouau (și atunci mâncau câte doi sau chiar 4 dintr-un ou).

Se crease, totuși, o solidaritate unică: se împrumutau cu făină reciproc, se înțelegeau că n-au și nu-i omenește să-l lași pe vecin să moară de foame... (au murit vreo 15 de foame și au fost îngropați doar cu un cearșaf de câlți, în loc de sicriu; pământul se vindea aproape pe nimic. Când grâul pipernicit a dat în pârgă (în vara lui 1947) s-au considerat scăpați, mai ales că, între timp, au primit pachete cu hrană și alimente din America. Cutiile din carton cuprindeau biscuiți, pesmeți, conserve de carne și lapte condensat, în unele și ciocolată. Numai că și spre sfârșitul toamnei 1946 a mai existat ceva teribil: a plouat cu piatră, grindină cât oul de porumbel, și Vasile și fiul Trică abia reușesc s-adune doi-trei saci cu spice de grâu de pe ½ hectar (frecate în mână să nu se piardă boabe) iar de pe 8 ha de porumb au adunat circa 400 de kg numai babe și știuleți cu câte 2-3 boabe. Nici cocenii, meiul, părinul sau alte nutrețuri pentru animale nu s-au făcut.

Și, era după Război;

Și era o sărăcie și moarte;

Și era atât de greu de trăit...

LA ȚEPU, LÂNGĂ TECUCI, VIN RUȘII

Cel care scăpase de la Cotu Donului, Vasile Cernat era plecat ca șofer la boier Mândru, dar familia era instruită să plece spre pădure cum se auzeau sau se vedeau tunurile, caii, soldații ruși dinspre Berheci. Constantina avea pregătită căruța cu un cal, rogojină, câteva țeale, ceaunul pentru mămăligă, o țobâșcă plină cu făină de popușoi. Avea de apărât 4 fete dintre

care Niculina, cea mai mică nu știa să tacă iar Polixenia era voinicuță la 8 ani, prin urmare putea să tenteze soldații hămesiți, dar cea mai expusă era Constantina, femeie frumoasă și în toată puterea și vigoarea trupului, care trebuia să se mânjească pe față cu funingine, pământ sau orice ca să pară mai urâtă și mai în vârstă, cu broboadă soioasă și cu cârpe pe ea, la întâlnirile inevitabile cu grupurile de soldați. Era o frică cumplită de ruși, ale căror grozăvii săvârșite i-au precedat.

Nu era încă dimineață când rușii au intrat în Țepu, urmând drumul Tecucelului, în parte pietruit până la viile nobile ale boierului Cincu. Prin grădina spre țarnă, căruța făcea un zgomot care părea peste marginile suportabilității pentru copilele înspăimântate și cu sufletul la gură, iapa ascultând din instinct șoaptele la ureche ale Constantinei. Numai Niculina nu știa să tacă și tot sughița a plâns. Numai că, chiar în vârful dealului, dar pe un întuneric de nepătruns le-a oprit o patrule din ariergardă, care le lumina cu un felinar.

– Șto, vâ ? (ce-i cu voi) și soldatul ridică felinarul la nivelul obrazului femeii care părea tare în vârstă, iar alături se arătară fetele, cu Niculina țipând.

– Ne ducem la pădure, îngăimă ea pierită, în șoaptă .

– Pașli.. (plecați) le zise soldatul mustăcios și nebărbierit, probabil impresionat de efortul fugarelor și care știa bine unde se puteau duce în toiul nopții, o căruță cu 4 copii. Era , în război, doar.

S-au topit în pădurea care le lovea cu crengile, neprimitoare noaptea, lăsate la voia...iepei (caii văd bine noaptea) care a nimerit un colnic fără să le răstoarne. După un timp s-au oprit înfiorate și încremenite de uruitul tancurilor T-34, a tunurilor antitanc, a pasului soldățesc sacadat, al trupelor aflate în marș deși era întuneric beznă, mai ales prin pădure.

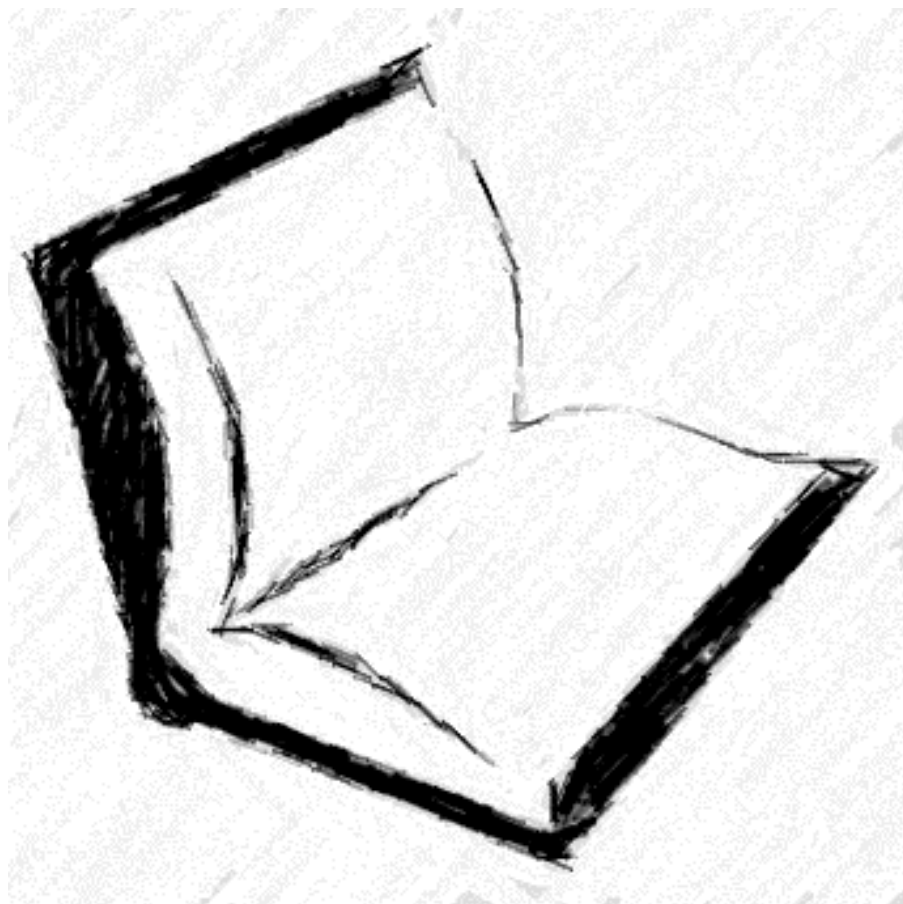
Pe de lături umblau patrulă să asigure protecția convoaielor, și tocmai de acelea era mai mare teama. Erau paralizate de frică și-și făceau cruci peste cruci să le ajute Dumnezeu, să scape de ruși, să scape cu viață din calea lor, să se facă lumină... Au luat-o mult spre stânga și au trecut alături de calea de deplasare a acestora, dar toate știau că nu sunt la adăpost.

– Mamaie, m-am scăpat pe mine, zise una dintre mijlocii.

– Taci, fa, nu vezi că pot să ne omoare ăștia sau să ne nenorocească. Mai ține-te un pic. Ajungem, acuși. De fapt nu știa de loc unde ar trebui să ajungă, dar copilele trebuiau potolite, îmbărbătate. Se știa în mare pericol, pentru că pe soldați n-avea cine să-i oprească să sară pe ele; nu știa ce are de făcut, dar nici nu stăteau pe loc deși iapa Sura se poticnea mereu la deal, semn că nu mai putea. Le dădu jos pe cele 3 mai mari care au început să împingă la căruță, începu să apară geana de dimineață, mișcarea armatei se auzea tot mai îndepărtată, pe platou iapa a prins puteri, în sfârșit au oprit lângă niște tufe dese de alun. Dintr-odată Niculina începu să țipe sfâșietor. Înebunită femeia care, odată descoperită era sigur supusă violului, dar la fel de expuse erau și fetele, drept care, trebuia să hotărască: să le protejeze pe cele mari sau s-o facă să tacă pe ce mică... Impulsiv și inconștientă îi puse perina pe gură, pe față, peste ea toată. Abia când să-și dea ultima suflare, adică nu mai țipa, o luă în brațe și o legănă foarte violent ca să-i facă respirație artificială...

IV
REPORTAJUL CA MIJLOC ARTISTIC
DE COMUNICARE

DEKUJI, PRAHA!

ARGUMENT: Ca organizator a numeroase deplasări și excursii am crezut absolut întotdeauna că șansa mea de a vedea mai mult decât alții și a simți ce este pe alte meleaguri (nu de a bea și mânca) ar putea fi folositoare și concetățenilor noștri. Care, prieteni, dușmani sau indiferenți, ar putea interpreta ce-am scris, spus sau gândit. Am relatat astfel din Ankara, Istanbul, Paris, Londra, Moscova etc. etc. Acum, dacă am avut șansa să vizitez Praga, unul dintre cele mai frumoase orașe ale lumii, mă țin... de obicei ! Spre deosebire de atâția care-s numai pentru ei.

PRAGA DE ZI, adică orașul excursioniștilor din toată lumea, al imaginilor înălțătoare ca pildă și realitate al întoarcerii spre valorile mari și greu pieritoare ale unor vremuri de mult apuse; dar, deosebit prilej de mândrie și onoare, locală și națională.

După cum se știe, un musafir prost povestește ce-a mâncat și ce-a băut; deșteptul ce-a gândit și ce-a simțit.

CE-AM VĂZUT: Praga este unul dintre cele mai frumoase orașe ale lumii, văzut ca o uriașă întindere (de blocuri, case, monumente) atât pe dealul Hradului cât și din Petrini Tower (Turnul Petrini) o replică a Turnului Eiffel din Paris (30% din el). Cei 60 m și înălțimea terenului oferă o panoramă rarisimă cu fundalul acoperit de blocuri și vreo 6 clădiri foarte înalte (dintre care și noul turn de televiziune) cu mulțimea acoperișurilor roșii de-a lungul Vltavei și de-a latul axei principale de comunicație care străbate marele oraș.

Locul mării cutremurări umane, veșmântul din bronz.

Din piața Hradului (palatul președintelui și al unor ministere) „ciupercile” acestea roșii (acoperișurile blocurilor cu 3-8 etaje) sunt brăzdate de albastrul apei Vltavei care permite deplasarea multor vase de agrement (n-am văzut nicio barcă) și tot de aici se văd siluetele podurilor care permit o lejeră trecere de pe un mal pe altul. Caroly Most, podul Carol e o minune de frumusețe prin numeroasele sale grupuri statuare, vechile turnuri de la capete și mai ales prin sutele și sutele de expoziții la îndemâna excursioniștilor.

Sunt sute de ghizi autorizați care conduc și mai multe sute de grupuri din TOATE colțurile lumii. Fiecare ghid are un semn (de la umbrelă la fluturași) cât mai ingenios pentru ca grupurile să-l poată urma după învălmășelile inerente. Se așteaptă la rând.

Monumentele istorice în cele mai neașteptate stiluri sunt cele mai vizitate. Catedrala Hradcany, care seamănă cu Notre Dame din Paris, e acoperită cu aur ca și o altă catedrală moscovită și are vitralii de o frumusețe unică mai ceva ca la cea din Viena. E foarte înaltă, cu odoare din aur, sonoritate de excepție, statui și sculpturi (în marmură) de inegalabilă valoare artistică

TURNUL OROLOGIULUI, MUZEUL și mai ales mai multe clădiri găzduind Opera de stat, sau teatre, operete, etc.

Diverse monumente pe aproape fiecare stradă îl aiuresc pe cel care vede prima dată Praga veche.

O bijuterie e și metroul la peste 60 de metri adâncime, cu 3 linii principale, foarte folosit de praghezi care au un mare avantaj pentru deplasare: transportul integrat. Adică am plătit 26 Kcz (coroane) pentru 75 de minute și am traversat cu **ORICE MIJLOC** de transport (tramvai, autobuz, metrou, autobuze speciale) orașul în lung și-n lat.

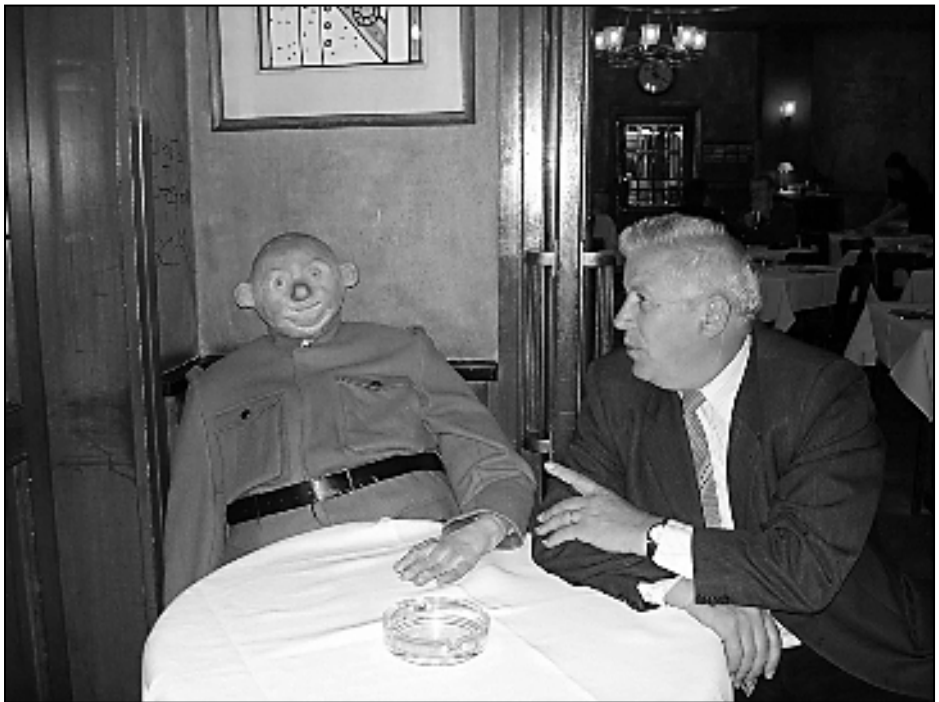
Dintre construcțiile noi, turnul de televiziune și stadionul Eden al clubului Slavia Praga unde ai noștri (FC Vaslui) au obținut un egal în preliminariile Cupei UEFA, impresionează.

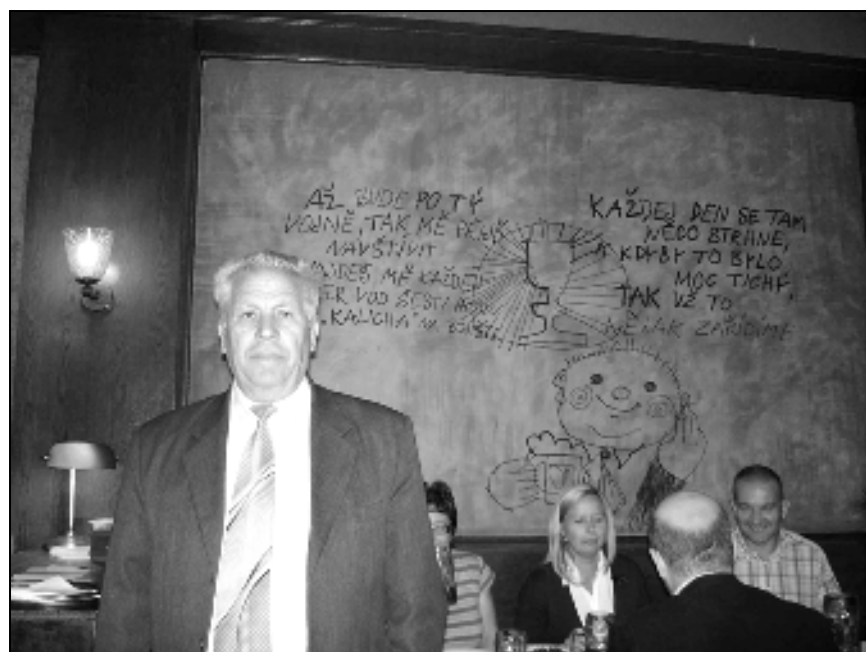

Foarte multe hoteluri și restaurante, curățenie desăvârșită pe străzi, spații verzi perfect organizate. N-am văzut câini comunitari.

Din viața de noapte am văzut și câțiva aurolaci, un cabaret cu promisiuni... extreme ! Și mișcare până către dimineață.

Am băut o bere împreună cu un prieten de la Evenimentul Zilei și m-am fotografiat cu bravul soldat Svejik al lui Hașek din cârciuma (ușor modernizată) U Kalicha unde încă mai este tabloul împăratului Franz Iosef pătat de muște, dar mai ales pereții pe care și-au lăsat însemnări și reprezentări mari artiști ai lumii!

Pe Karoly Most (podul Karoly)

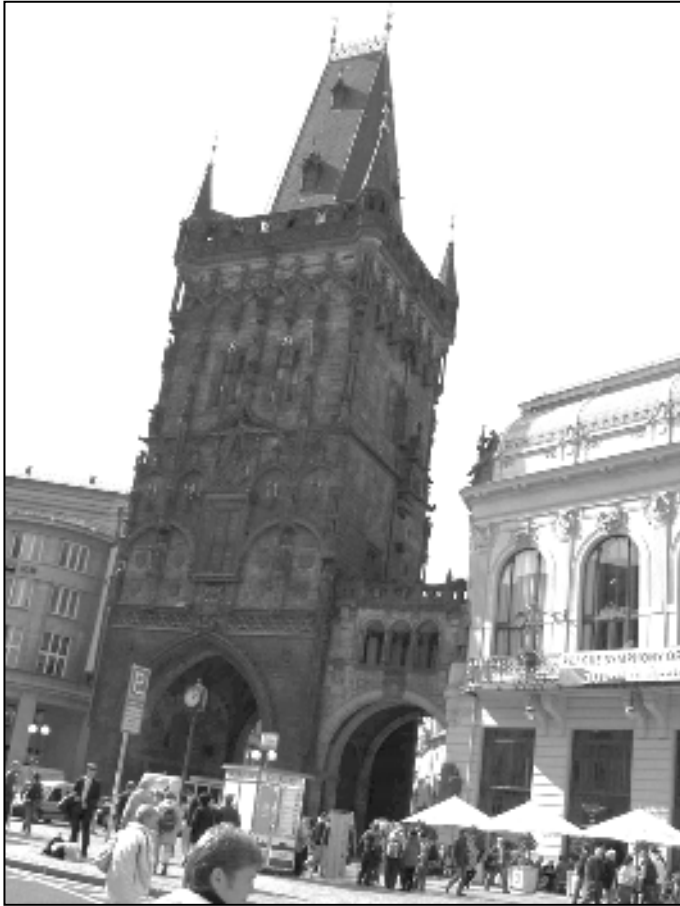
CE-AM SIMȚIT? M-am minunat, mi-am îmbogățit sufletul, dar am știut de lupta românilor de veacuri. Putem fi mândri cu ce-avem și noi, aceștia de la capătul lumii bogate. Dar ce au ei nemții, cehii, austriecii, ungurii ca foști stăpânitori ai altor nații, scăldați în aur (și bogății) de vremurile lor – e imposibilă comparația. Măcar e bine că din ce-au luat de pe la noi de-a lungul istoriei, putem vedea câte ceva (cam puțini) dintre noi, români.

Monumentul durerii din fața Hradului

Am simțit că-i putem ajunge prin muncă și inteligență; că putem învăța de la ei. Că putem visa la mai mult.

Patriot de felul meu nu cred niciun moment că n-am putea fi ca ei. Istoria lor e prezentă... și noi toți românii trebuie s-o urmăm. Chiar dacă a noastră e mai frământată.

Turnul Orologiului

DEKUJI PRAGA, adică mulțumesc pentru lecția de viață și civilizație pe care ne-o oferi.

**(Meridianul, An X, nr. 37 (766),
joi, 25 septembrie 2008, editorial)**

MONTREAL, LA EL ACASA IN CANADA

6 ORE INTR-UN APUS DE SOARE ...

Mă aflu a doua oară în orașul care-o păstrează pe Nadia Comăneci ca simbol al performanței. Orașul bicicletelor și al circulației aproape perfectă indiferent de mijloc; așezare în care trăiesc circa 50.000 de români, deci cât populația Vasluiului, dar pe o suprafață imensă de aproximativ 1.000 km pătrați...

Am decolat de pe Charles de Gaulle în jurul orei 18:40, într-un apus de soare. Frumos. Aeronava a urcat repede la 11.900 m, cu o viteză de croazieră de 900 km, cu peste 300 de călători la bord. Am fotografiat Parisul și am urmărit APUSUL soarelui timp de 6 ore până am ajuns pe aeroportul din Montreal. O asemenea împrejurare n-am mai trăit-o! Senzație unică să stai atâtea ore urmărind cum apune, după noi, soarele. Până la urmă explicație simplă am zburat către soare cu viteza care acoperea un fus orar și la înălțimea care ne situa în afara lumii. Nu înseamnă că n-am privit, n-am gândit, n-am admirat protuberanțele noroase și nu ne-a fost frică deasupra Oceanului Atlantic când masivul Boeing se cutremura parcă ar fi călcat pe pietroaie!

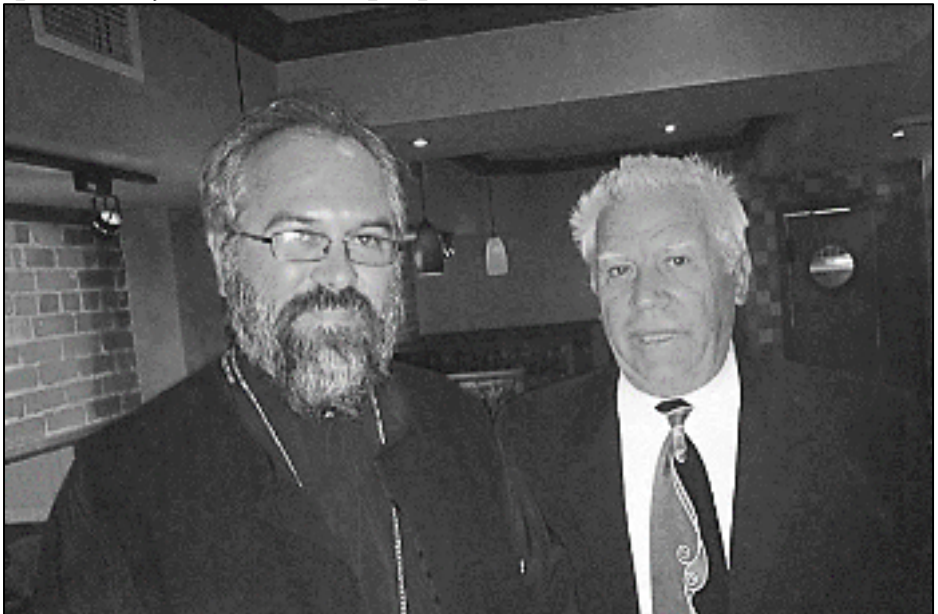
Risipitoare de energie, deci foarte luminată metropola canadiană ne-a primit în liniștea tulburată de o circulație auto, neobișnuită pentru noi. Fiecare își are mașina lui și mișună pe unde-l duc interesele, pe distanțe inacceptabile pentru români: multe zeci de km pe zi cu ore întregi petrecute în traseu.

Am revăzut Grande Biblioteque, adică Biblioteca Națională din Montreal, cu milioane de cărți de toate genurile și profilurile, dar, doar cu câteva zeci de exemplare românești

(am donat și eu 7 exemplare). E o organizare în această instituție încât în cel mult 5 minute de la intrare, ai cartea în mână. M-am întâlnit cu doi scriitori români și am conversat cu străini.

Vizita la Radio și Televiziunea Canada cu sediul în Montreal e la fel de instructivă ca și la Universitate. Sălile deschise, luminate, se poate vedea ce face fiecare datorită pereților din sticlă. Totul pare ordonat și pus la punct până la secundă.

Am reluat, în discuțiile cu un redactor, problema cărților pentru românii care au doar o singură librărie „carte românească” și câteva mici biblioteci pe lângă bisericile ortodoxe de aici. Carte, însă foarte puțină cumpărători pe sponci, acțiuni culturale propriu-zise foarte rare.

**P.S. episcopul vicar Ioan CASSIAN al Episcopiei din
America de Nord și Dumitru V. MARIN**

De aceea am apreciat inițiativa preotului Ion Ceaușu și a preotesei sale Mihaela care mobilizează pe vorbitorii de limba română (și câțiva negri) și țin slujbele într-o biserică veche catolică închiriată. Chiar m-a impresionat misionariatul părintelui și-i adresez și astfel felicitările și mai ales admirația mea pentru cât reușește pentru drept-credincioșii români.

La slujba de ziua Crucii a participat și P.S. episcopul vicar Ioan Cassian al Episcopiei din America de Nord, deci S.U.A. și Canada, care a binevoit să ne dea un lung interviu.

„Viitorul religios sună bine”, a concluzionat Prea Sfinția sa, încrezător că și alți preoți români vor reuși să-și creeze parohii, ca părintele Ioan Ceaușu.

Nu vreau să omit podul trenurilor furate din western-urile cunoscute de noi. Am fost impresionați de atacurile banditești și dărâmarea unor asemenea poduri și aruncarea trenurilor în apă. Chiar sunt foarte impresionante. Foarte impresionante. O să revin ...!

(Meridianul, an XIV, nr. 38 (959), joi, 20 septembrie 2012)

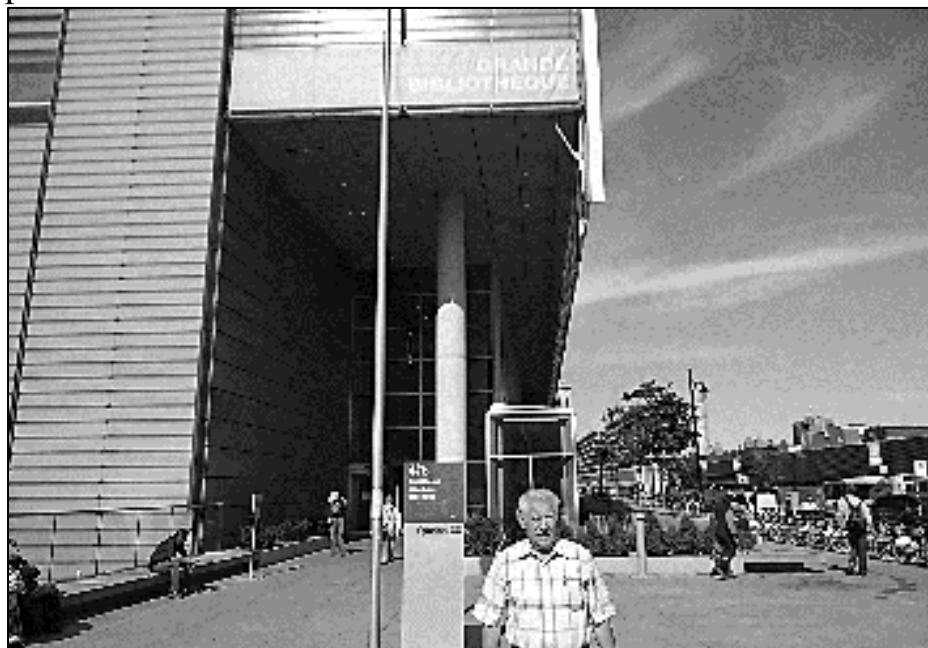
MONTREAL, LA EL ACASA IN CANADA (II)

Sunt convins că rândurile de față folosesc multor cititori sau ascultători. Măcar și pentru că unora li se pare că pe acolo-s numai patrupede cu colaci în coadă.

Mai întâi, ce-am făcut în Canada și Statele Unite vizitate în perioada 7 – 28 septembrie 2012.

Vizita la Biblioteca Națională din Montreal și întâlnirea cu doi scriitori de origine română a fost instructivă (pentru oricine), dat fiind operativitatea cu care cititorul/ vizitatorul e

servit, mai ales datorită sistemului informatic bine, bine pus la punct.

În fața bibliotecii din Montreal

Regretul meu cel mare e că-s foarte puține cărți în limba română (câteva sute) cu foarte puțini autori de valoare și nevariate ca temă sau specialitate. Discuția reluată cu un redactor de la Televiziunea (Radio) Canada a avut concluzia că: a) sunt foarte puține cărți în limba română nu există nici o bibliotecă pentru cei 55.000 de români din Montreal (aproximativ 200.000 în toată Canada), doar o singură librărie – celelalte neavând și carte românească.

Se vorbesc 112 limbi în Canada dar comunitatea românească este divizată și neorganizată. Mulți nici nu vor să audă de limba română din convingerea că sunt dezavantajați copiii lor.

Am reîntâlnit pe Cătălin Popescu, un inginer deosebit de deștept (felicitări și urările de bine pentru fetița lor), pe Corina și George care cred că totuși, limba română are viitor și în aceste condiții.

Complexul olimpic a fost din nou uimitor (ca și Biodom) de la înălțimea celor 145 metri ai turnului înclinat (în Guinness Book), am admirat (și fotografiat) până și Oratoriul de pe muntele „Mont-Royal”. Numele Nadiei străjuiește panoplia medaliaților olimpici din 1976, figura gimnastei fiind prezentă în memoria publică de azi. Farfuria zburătoare (cu anexe) e chiar impresionantă.

Nici Complexul Olimpic din Lake Placid (S.U.A.) nu este de uitat, balerina Sonia Henie fiind și acum modelul gingășiei și performanței. Am revăzut bobul (vă amintiți de Panțâru?), patine, fotografii și... sala, dar și părțile și instalațiile pentru sărituri la trambuline. Lacul e o bijuterie în plus!

Am revăzut parcuri, orașul subteran din centrul Montreal-ului ca și blocurile de 60-80 de etaje. Am înțeles de ce viața e scumpă în Canada.

Dintre observațiile directe:

– Cartea și lectura nu prea fac obiectul atenției populației.

– Școala urmărește să crească o clasă muncitoare, fără stimuli sociali pentru tineretul școlar. Nădejdea performanței este doar în școlile private.

- Sportul se bazează pe inițiativele private, nu există campionat de fotbal (ci, doar cuplat cu Statele Unite) deși sunt sute de terenuri cu iarbă cu gazon artificial în oraș. Ziaristul Ardeleanu de la „Pagini Românești” era și crainicul unei săli

de fotbal, cu 3 terenuri (și o cupă în desfășurare). Ne-a povestit multe lucruri noi.

– Problema locurilor de muncă... e serioasă! Nesiguranța pentru slujba de mâine e clară dar statul îi ajută pe oameni și pe prăpădiți cu sume care le asigură minimumul de trai.

– Am văzut zeci de cerșetori și oameni care au renunțat la lupta cu viața.

– Am văzut (în mai multe rânduri și locuri) drogați... cu manifestările specifice.

– Relațiile interumane sunt tare limitate, țara însăși se autodenumea cea „a celor două singurăți”.

– E o circulație infernală pe o infrastructură bine pusă la punct. Timpul se măsoară în „X minute de mers, cu mașina”.

– E absolut impresionant sistemul șoselelor (autorute în lung și în lat) cu milioane de autoturisme în trafic alături de camioane de 30-60 de tone în deplasare. Benzina flotează în jurul a 1,5 dolari litrul, în State e la jumătate.

– Copiilor li se acordă atenție specială. Până la 12 ani nu pot pleca neînsoțiți nici pe stradă nici de la școală.

– Străzile sunt curate, semaforizarea bună. ~n orașelul chinezesc era mai multă animație.

– Serviciul de biciclete pentru populație (al primăriei) e teribil. Sunt foarte, foarte multe biciclete în tot Montreal-ul.

– Despre moralitate e tare greu de discutat. E altfel decât în Europa!

Pentru cine vrea să gândească are ce învăța de pe acolo, chiar dacă e greu de ajuns, dar personal nu îndemn să plece. Pentru că tot acasă e mai bine!

**(Meridianul, an XIV, nr. 40 (961),
joi, 04 octombrie 2012)**

DIN CANADA... CEA IMENSĂ!

Prin bunăvoința fiului meu Sergius Marin și a soției sale Ina, am alergat o săptămână peste 2600 de km în provincia Quebec și în Gaspezi. Șosele ca-n palmă, benzină ieftină, aproape la jumătate ca pe la noi, mașini silențioase și puternice, așa că sutele de km de-a lungul Atlanticului au fost o excursie agreabilă și plină de învățăminte. După obiceiul meu vă transmit aproape telegrafic doar câteva impresii.

Trebuie să precizez că această țară e imensă pe o lungime are distanța de la Montreal – Paris (în linie dreaptă) cam 6000 de km, are cam 26% din de-bitul mondial de apă dulce, are păduri și regiuni intens cultivate, are ape cu pește și potențial energetic. Am văzut multe, multe centrale eoliene, doar pe traseul parcurs. Pe tot țărmul oceanului sunt tot felul de ferme și case de vacanță, iar șoselele, indiferent de categoria lor sunt impecabile. Numai de la Montreal la Edmonton sunt 5000 de km.

În Canada am văzut cele mai multe autoturisme, incredibil de multe, drept care am vrut să-mi intitulez editorialul ȚARA ÎN MAȘINĂ. Pe lângă fiecare casă cel puțin un autoturism iar șarpele format pe șosele e imposibil de numărat. Toți sunt într-o mașină înspre și dinspre serviciu, într-o cursă zilnică de 1 până la 3 ore. Distanțele se măsoară în funcție de timpul de deplasare, iar de consumul de benzină și electricitate nu se prea ține cont.

Câteva elemente „spectaculoase”

La casele de vacanță nimeni nu încuie ușile, dar nimeni nu calcă pe proprietatea cuiva fără voie. O gazdă, Jean-

Francoise, mi-a arătat o mitraliera civilă, deci cu permis oficial pentru a se apăra de... urși și alte sălbăticiuni.

Pentru stimularea turiștilor 1) nu există iarbă netunsă pe lângă vile, de fapt pe tot traseul, 2) pe diferite promontorii care intră în ocean sau în golfuri s-au amenajat platforme unde vin cu mașina amatorii de pescuit și aruncă undița pe fereastră. (Pe distanța de 1000 de km.)

Am vizitat muzeul natural de pe Insula Bonaventure, în apropierea unei vestite stânci găurite, Persé. Am văzut vestitele păsări Fou de Bassan, care seamănă cu pescărușii noștri dar cu ciocul mai mare, ascuțit, și care se aruncă fulgerător în ocean după pește. Un spectacol unic, la fel cu cel al acestor vietăți de pe Insula Bonaventure, unde este o rezervație națională și unde am văzut cum își îngrijesc puii și se hrănesc. Circa 120.000 pe un platou alcătuiesc un spectacol absolut unic de sunet (asemănător cu croncănitul cocostârcului) și culoare, alb cu scânteieri negre când își desfăceau aripile cam de 140 cm.

Am fost într-o exploatare de suprafață a agatelor. Și acolo era aglomerație, dar și niște muște "speciale" care rup carnea și nu îl înțeapă pe om, drept care rezultă niste gălme dureroase și mari.

Am vizitat biserica Saint Josepf, de pe vârful unui munte de 555 de metri. Dincolo de sfiala din fața unui lăcaș de cult ridicat în 1935 pe un vârf aproape inaccesibil de munte am reținut date din istoria Canadei.

M-am tot mirat cât de bogată este această țară cu infrastructură perfectă, cu miliarde de tone de ciment pentru poduri și construcții, inclusiv zgârie nori.

**(Meridianul, an XX, nr. 31 (1861),
joi, 09 august 2018)**

LA... B.B.C.!

Când citiți aceste rânduri, poate, eu sunt pe malurile Tamisei, adică în Londra lui Blayer cel războinic! Dacă sunt sănătos, dacă nu izbucnește războiul, dacă...

Intrare la B.B.C.

Fac parte dintre pușinii oameni ai acestei țări oarecum purtați prin lume mânat de probleme și interese. Ar fi prima oară când merg altundeva și pe ceva bani ai altora, pentru că mă aflu în postura de invitat al BBC World Service în calitate de om de presă. Și, atunci când reprezentanții Albionului m-au chemat alături de alți 8 reprezentanți ai celor peste 120 de posturi de radio din țară cred că am găsit posibilitatea unui

schimb de experiență profitabil de ambele părți. Ar fi deci, în primul rând, autoritatea și audiența celor două posturi de radio Unison care reprezintă, în teritoriul național, județul nostru; ar fi aprecierea obiectivității noastre în cei 9 ani de existență; ar mai fi credibilitatea partenerului...

Încerc să „zic” o realitate: că se aude până-n Londra, de Vaslui, prin intermediul mijloacelor de presă pe care le conduc!

Mai spun că, pe unde-am fost, am reprezentat și județul și grupul de oameni, cu autoritate și greutate a cuvântului.

Invitația BBC World Service mă onorează dar mă și obligă. Deci, și acolo, ca și aici, contați pe mine !

**(Meridianul, An IV, nr. 18 (355),
6-9 martie 2003, editorial)**

CE-AM VAZUT LA LONDRA?

Turnul Babel, cu mulți negri și galbeni, adică invazia de străini pe teritoriul cel mai conservator cu puțință.

Oameni singuri și însingurați care pur și simplu dispar de pe străzile necomerciale după ora 9 seara. E vorba mai ales de englezii care n-au resentimente (par?) față de veneticii de pe toate continentele dar îi evită și, se apără astfel.

Amabilitatea excesivă, iar din partea românilor de la BBC căldură și ospitalitate.

Curățenie peste tot, cu grijă pentru amănunt și mare prețuire pentru fiecare palmă de pământ.

Ploaie și vreme schimbătoare (de câteva ori pe zi).

Străzi vechi și înguste cu tot felul de piloni printre care se strecoară cu ușurință inimaginabilă omnibuzele etajate.

N-am văzut, n-am auzit de accidente dar am auzit și văzut sirenele și rapiditatea cu care se deplasează mașinile poliției.

Polițiștii par elemente de decor. Practic nu intervin, nu legitimează, nu dresează procese-verbale. Unde se parchează ilegal se pune o somație de plată pe parbriz.

N-am văzut decât mult prea puțini copii și aproape deloc femei frumoase.

Agricultură... sub 1%. Cum de-or fi mâncând ăștia atât de bine și variază când agricultorii s-au preocupat doar de boala vacii nebune?

(restul... pe altă dată...)

**Meridianul, An IV, nr. 20 (357),
13-16 martie 2003, editorial**

CE-AM MAI VAZUT LA LONDRA?

Încerc să vă spun câteva dintre impresiile la fața locului știind că neam de neamul meu n-a mai fost la Londra și convins că neam din neamurile unora dintre Dvs. nu vor ajunge vreodată pe acolo. Literatura e una (și am citit din marea literatură engleză destul) și realitatea azi e cam alta. Și, cum m-am tot gândit acolo ce pot comunica aici (dovadă filmele făcute), încerc să vă fiu util. Am văzut :

Londonezi... aproximativ 40%, mongoloizi, chinezi, arabi, indieni etc. deci „galbeni” cam 40% și negri 20%;

Străzi înguste, scurte, între clădiri vechi cu 4-5 etaje, de o uniformitate de speriat; dar toate purtând însemnele bogăției și vechimii;

Clădiri cu turle, cupole sau însemne aurite (ca și în alte foste capitale de imperii: Moscova, Budapesta, Viena) cu ferecături de aur ale unor interioare (la noi, doar, în biserici);

Cât este de legat un oraș de apă și... lacuri. În toată Londra sunt doar 2-3 parcuri deși orașul se întinde pe 70-80 km. Unele clădiri au mici parcuri pe lângă ele. Dar la Tamisa care... face toate paralele (vreau să spun... din turism !);

Inima Albionului este centrul finanțelor mondiale (bănci de tot felul), centrul de electronică, de calculatoare și informatică, centrul turismului insular;

Au dispărut: smogul, coșurile fumegânde de fabrici, uzinele poluante, mineritul... Mă tot întreb cu ce-și câștigăăștia existența... și răspund (de la fața locului): cu servicii în informatică, turism, comerț, transporturi. Apropo de transport: au câteva linii de metrou (aglomerate, nu glumă) și n-am simțit nicăieri miros de motorină sau benzină... (deci au filtre cât trebuie).

În oraș nu vezi autoturisme staționate pretutindeni (ca în București). Sunt elegante, scumpe și, probabil, în parcări subterane sau duse la periferie în parcări de peste 10.000 de bucăți.

La serviciu, B.B.C.-iștii noștri, ca și mulți alți funcționari superiori, merg cu metroul, autobuzul, taxiul, mașina personală (în trafic nu și parcată). În centru e... liniște și turism !

Slujba e la ore convenabile, întreruptă pentru masă și este principala preocupare a vieții, dar cu calm.

NU SE FUMEAZ| nici pe stradă, nici la locul de muncă. Doar în spații special amenajate !

În zile de meci e nebunie în oraș. Abonamentele la meciurile Arsenalului sunt epuizate cu 6 luni înainte.

N-au grija zilei de mâine...
E interesant ?

**Meridianul, An IV, nr. 21 (358),
17-19 martie 2003, editorial**

TOT DE LA... LONDRA

Impresiile de mai jos pot fi și ale Dvs., dar îmi asum paternitatea pentru că sunt de la fața locului. Rămân și ca „documente” de epocă...

Sintetic:

Statul nu are în proprietate aproape nimic. Poate șoselele, drumurile, apele. Dar controlul statului e mai mare ca la noi prin impozitele legale și locale, amenzi și prin sistemul autorităților.

Se construiește foarte puțin în Anglia. Asta pentru că pe acolo nu sunt cutremure, revoluții, războaie și alte „posibilități” de dărâmat, ca apoi să se reconstruiască.

Proprietatea e sfântă. Cei care au avere o păstrează, cei care n-au, reușesc uneori cu mintea și cu... noutățile în informatică să mai adune ceva. Primul gând e locuința pentru că, chiriile sunt foarte mari.

Mănâncă bine toți (6-7 feluri de mâncare), au siguranța zilei de mâine, dar toți sunt datori ! Datori unul la altul, la societăți, la bănci, se păzesc unul pe altul doar pentru a-și recupera datoriile.

Pentru plățile în avans înlesnirile sunt excepționale: până la 1/2 din prețul zilei. Cu cât termenul în devans este mai mare, cu atât se plătește mai puțin, iar după data convenită (contract scris sau verbal) penalitățile sunt de 2 ori mai mari.

Din această cauză, exactitatea plăților e aproape perfectă. Rezervările sunt practici curente.

Nu sunt câini și pisici la vedere, pe străzi sau în parcuri (cu lesă). Cine vede un patruped sună la mediu și, la sfert, aceștia sosesc. O pisică se dă cu acte ca și un copil în plasament familial.

Heatrow - principala poartă aeriană este un oraș industrial cu mulți kilometri de bandă rulantă și zeci de camere pentru public.

Supraveghere video, cam peste tot.

Și multe altele... !?

Meridianul, An IV, nr. 22 (359)

20-23 martie 2003, editorial

ALTE IMPRESII DE LA LONDRA

Impresiile pot deveni convingeri (și influențează comportamentul) pentru care să acționezi. Din ce auzi sau vezi poți „scoate” sugestii, idei de afaceri, moduri de comportament. Scopul rândurilor din acest serial nu e să vadă lumea ce sculă aș fi eu, să aibă la ce reflecta dacă ar fi văzut ce-am văzut eu. Visez clar scopul utilitar, inclusiv pentru sufletul doritor de... turism.

Poate, cândva, va fi și la noi cam la fel dacă știm să învățăm, să „ardem” etapele pentru a ne sincroniza cu civilizația în formele ei cele mai înalte.

Fiecare, sau aproape fiecare unitate, are pliante de prezentare. Cu schema sau harta orașului, cu obiectul de activitate și cu... figuri feminine dar și principalele elemente de informare și comunicare.

Calmul englezesc se simte la „băştinaşi” pentru că ceilalţi gâfâie din greu şi accelerat să-i ajungă sau să-i depăşească.

Nu pare că oamenii au probleme de viaţă. Viaţa uniformă şi lipsa competitivităţii „personale” dau aerul conservator. Mongoloizii şi negrii dau culoare şi „sânge proaspăt”.

N-am observat a fi probleme rasiale (în capitală, dar... în teritoriu ?)

Libertate de expresie excepţională dar... supravegheată. Cred că mai ales video.

Cine nu există pe publicitate, nu există. Informaţia de acest tip e ca fulgul de zăpadă: îl vezi dar se topeşte repede. Unde există informatică există şi media „profilată” pe acest gen de servicii.

Într-un sistem unde disciplina este conservată prin legi, poliţie, regulamente şi amenzi, curăţenia este cum trebuie. Explozia de pe stadioane este determinată de ruperea chingilor civilizaţiei. Nu de acolo sunt vestiţii hooligans?

E mai mare libertate la noi. Aspirăm noi la Uniunea Europeană, dar ăştia vor pune şaua pe noi şi vor face legea! Va fi mai multă bunăstare dar mai puţină libertate de acţiune, deci plictiseală (nu ?).

La Paris am văzut aspiratoare de praf şi gunoaie de pe stradă care semănau cu o roabă cocoşată. La Londra probabil că nu e nevoie pentru că nu e praf, iar pentru chiştoacele aruncate pe stradă (pe nevăzute) personalul are un fel de baston cu cleşte la capăt cu care îl ia când îl vede (la noi cândva erau cuie în vârful bastonului...).

O dată pe săptămână, pe o stradă anume, e târgul de vechituri. Se găseşte aproape orice, la persoane de toate

vârstele. E un spectacol fără muzică pentru că e doar o rumoare liniștită generată de tranzacții în șoaptă. Probabil or fi și hoți în aglomerația asta, dar...

Castelele - vilele - palatele regale par modeste și se îngrijesc perfect.

Nu mi s-a părut că istoria este preocupantă pentru cetățeni. Există prin edificii și... atât. Habar n-am dacă oamenii ăștia pot muri din dragoste ...

(Pe curând cu altele).

Al Dvs. Servitor... cu informațiile...

Meridianul, An IV, nr. 23 (360)
24-26 martie 2003, editorial

...la OXFORD!

În toată lumea sunt locuri emblematice pentru o țară: Oxford și Cambridge sunt efigii universitare pentru Anglia unui mileniu.

Universitatea din Oxford

Ca oraș, Oxfordul păstrează patima vechimii ca și Londra. Am luat masa într-un local aflat lângă Universitate, crâșmă de 400 de ani !

Am văzut de la o oarecare înălțime panorama unui oraș cu destule monumente dar mascate de casele tip, adică acele blocuri de 4-5 etaje care urmăresc de o parte și de alta șoselele mereu înguste și întortochiate. Străzile comerciale sunt mai largi,

arterele de circulație pe ici pe colo supraetajate dar cu autoturisme bară la bară circulând cu multe mile pe oră...

Excursioniști... mulți. Faima Oxfordului cheamă pe oricine trece Canalul Mânecii. Lumini multicolore, firme lângă firme, risipă de energie electrică.

Dar, aproape nimeni, nu s-ar simți trecut prin Oxford dacă nu a văzut măcar unul dintre Colegiile acestui oraș de legendă.

Vă pun câteva întrebări, poate știți să răspundeți:

Câte colegii sunt?

Cam ce vechime au?

Câți studenți sunt?

Câți profesori?

Cam cât costă un an de studii la Oxford?

În afară de Bill Clinton, cine a mai studiat acolo?

Știți în ce constă autoritatea unui absolvent de la Oxford?

Dacă vă spun că m-am săturat să tot număr miile de lire sterline pe care le plătește un student anual, că nici fiii de regi nu se îngrămădesc acolo și că fiecare profesor are un singur student ca „obligație de catedră”...

E interesant să aflați ?

**Meridianul, An IV, nr. 24 (361),
27-30 martie 2003, editorial**

OXFORDUL... LUMII!

Orice excursionist obosește să tot „înghită” informații asemănătoare. Ca să înlătore această posibilitate fiecare oraș englez îți prezintă mereu altfel „marfa”.

Emblematicul Oxford înseamnă, mai ales, mediul universitar. Fondat către anul 700, cu universitate imediat după 1200, purtând cu mândrie patima vremurilor glorioase, orașul își are poezia sa și mai ales legendele sale. Chiar obosit, omul are ce vedea.

M-a interesat și ce face faima numeroaselor colegii (universități).

New Colleges, înființat după 1200, ar fi al 2-lea din cele 39 care funcționează, cu studenți și profesori în număr egal. Cine ajunge la Colegiu are ceva în cap, nu glumă, și bani: cam 30.000 lire pe an (o liră - azi 52.000 lei), dar e deja un nume, vânat pentru valoarea sa peste tot. Leafa unui profesor (subliniez: are un singur student, cu cameră alăturată) este de peste 100 milioane de lei în timp ce la noi e între 3 și 10 milioane.

Ce-am putea „împrumuta” de la ei? Probabil seriozitatea, decența și... standardul ridicat al existenței!

Universitățile, bisericile, crâșmele, zidurile fac din Oxford o lume aparte, modernă în același timp. De fapt distanța dintre Londra și Oxford (de circa o oră) nu prea există când e vorba de curățenie, muncă, purtare civilizată, mai ales că de-a lungul șoselelor sunt tot felul de unități de alimentație.

Pentru mine a existat aici, mai ales, postul de radio Fox unde am învățat repede și binișor că ne așteaptă zile grele dacă nu facem cât mai repede ca ei.

Cam cum trebuie... în toate domeniile!

**Meridianul, An IV, nr.25 (362),
31 martie-2 aprilie 2003, editorial**

PARISUL CEL FRUMOS = DE ZI, CEL URAT = DE NOAPTE

Deși ar putea fi și invers, deoarece seara și noaptea e alergătura după plăcerile carnale și băutură. Dacă ziua nu-i vezi, noaptea ies la vedere negri, mulatri și români. Dar mai ales, ies niște „fecioare” frumoase încât și sfinții de la Notre Dame s-ar da repede jos.

Capitala lumii culturale și, pentru 2016 a fotbalului, e poluată și ziua și noaptea și în restul timpului, de milioane de mașini, printre care se strecoară motociclete și biciclete, de milioane de oameni care nu prea bagă de seamă nici la cele mai durabile monumente arhitectonice, la cărți sau la concertele date de formații (uneori 20 - 30 de persoane) sau de artiști însingurați care cântă și cântă pentru 1 euro cu care să-și astâmpere foamea.

Împrejurimea de la Notre Dame e de pe la 10:00 la ora 1:00 aglomerată de grupuri de excursioniști care nu poposesc și în cele câteva librării mari unde nici nu se îngrămădesc cumpărătorii. Anticarii și buchiniștii de pe Sena sunt interesați să-și vândă câteva cărți pe zi.

În raport cu traficul de carne vie, cel cu cartea înseamnă vreo sutime. „Frumoasele parizience” sunt românce, ucrainience, cehoalice, nordice, negrese (sculptate, nu alta) și mulatre din diverse țări ale globului, toate preocupate de ale trupului și nu de ale minții.

Și, româncele sunt din poporul slugilor de tot felul, pentru că noaptea se face curățenie pe străzi sau mai funcționează baruri; românii, la împins tomberoane sau la măturat!

Parisul cel frumos e plin de grupuri de excursioniști (ăștia-s cu ceva bani), e fastuos, spectaculos și mereu interesant, sub oblăduirea unui simbolic Tour D'Eiffel. Deși e vorba de sfinți, tot pe pământ e Catedrala, halele, castelele, podurile, sălile de tot felul, iar sub pământ Metroul. Mii de kilometri, Garre du Nord e IMENSĂ: încape în el Vasluiul cu cățel și purcel; o agitație năucitoare.

Pe Stade de France, zeci de mii de oameni au strigat, scandat, aplaudat, încurajat echipele și pe jucătorii la meciul Franța - România, de deschidere a Campionatului European de fotbal, pe 10 iunie începând cu ora 21:00, respectiv 22:00 la noi. Am fost acolo, am fost pătruns de patriotismul francezilor, m-am integrat în cel al românilor.

Stade de France - Saint Denis e o bijuterie arhitectonică și un simbol ca o ciupercă, lăsând doar deasupra ierbii spațiul de aerisire. Are o acustică perfectă, gazon așîșderea, cameră tv mobilă deasupra, organizare ireproșabilă. Ne-a părut rău tare că am luat golul victoriei lor cu 3 minute înainte de un rezultat de excepție. N-am răgușit degeaba pentru că ai noștri au jucat bine contra prognozatei campioane europene. Și am sperat...

Spectacolul de dinaintea meciului: o alegorie pentru puritate, pace, înțelegere și muncă, la secundă pus la punct. Ora oficială de începere a meciului a fost respectată deși pe iarbă s-a întins un covor imens, și pe el erau peste 1.000 de copii. Cam 1/5 din tribune a fost ocupată de românii în galben; cu steaguri, vuvuzele și tot arsenalul suporterilor, cu vocile intacte! și... speranțe. Toți au fost aspru controlați la intrarea în stadion.

Spectacol civilizată și de mare calitate cu exaltarea sentimentelor patriotice, atâta cât mai există. N-a fost nimeni împiedicat să strige, păzit de oșteni înarmați până-n dinți și de „volontieres”, vreo 3.000 în total!

Subliniez, organizare perfectă, explozie sentimentală specifică, înțelegere între participanți... supravegheați din aer și de pe pământ, ba și în metrou!

O imagine durabilă: cei 80.000 de spectatori revărsându-se spre Tour D'Eiffel! Noapte cu torțe! Magnific!

Parisul și... visul: până la urmă, faimoasa metropolă atrage ca un magnet deși viața e foarte scumpă, nesigură, chinuită. Aurul și monumentele durabile sunt la vedere pentru a aduce alți bani, alți turiști, alte speranțe. Pentru strălucirea asta vizitatorul nu mai observă foșgăirea șobolanilor în părculețe sau prin metrou. Distanțele se topesc „la talpă” pentru că circulația auto e bine dirijată fără ca poliția să se vadă, dar se aude permanent și continuu, continuu sirenele poliției, salvărilor, pompierilor imprimate în urechi (și în subconștient săptămâni întregi). Visul unui Paris „intelectual” și liniștit mai există poate, înlăuntrul chateau-rilor, bibliotecilor, în cărțile vechi!

Există o mare legătură între fotbal și noua cultură existențială.

Oricât de tacticizat, oricât de organizat, jocul pe teren este al unor gladiatori moderni care-și frâng oasele izbindu-se unul de altul cu chip că învinge cel mai puternic sau își rup picioarele unul altuia în efortul disperat de a lovi - recupera - trimite altundeva balonul cu „puteri magice” care adună milioane de oameni ca spectatori. Se cunoaște destul de bine că fotbaliștii nu-s cei mai deștepți oameni de pe gazon sau dimprejur. Nu comentez acum această realitate rezumată sub sloganul „arta/sportul cere sacrificii” care înseamnă un mai mic volum de timp pentru cunoaștere...

Cine știe dacă vreodată se va vorbi de un geniu în... orice sport, ci doar de talent (aplecare, aptitudini) și nu de genii cu capetele sparte.

Lumea cea multă care se adună împrejurul arenelor de fotbal, n-are cine știe ce carte, nicicum nu e genială. Sportul golanilor de pe maidan se transformă în bătălia pentru bani cu mijloace fizic - omenești și nu cu arme de orice fel, adică nici cu arme mental - intelectuale. Aici e și partea bună a competiției, necesara înfruntare umană în ecuație cu un balon... „universalizat”!

La Paris am văzut spectatori de toată mâna, dar fotbaliști de mare calitate, performeri cu exacte roluri sociale, ei, actori principali, restul trăind acceptabil pe o scară de 1 la 100.

În acest iunie, la Paris, am văzut lume vie și lume putredă, am observat capitala lumii culturale, frumoasă ziua, urâtă noaptea, poluată „multiplu”, aglomerată, foarte zgomotoasă, nemiloasă, cu Sena măloasă.

Parisul de zi e bogat, cel de noapte sărac, cu hoți, curve, sânge, cu alarmele polițiștilor și pompierilor.

„Ochiul dracului” domnește printre catedrale (multe), prin mișcarea de la suprafață, dar și sub pământul unde „zburdă” metrour. Ca și New York-ul, e absolut impresionant cât de mult e săpat și circulat în adâncime!!! Până și Sena cea maiestuoasă, e subtraversată în câteva locuri! Noile catacombe ale Parisului le completează pe cele descrise de Victor Hugo!

Trăim existența unei noi forme de comunicare între oameni și intrăm vertiginos în sfera unei noi culturi existențiale bazată pe însingurarea personală. Parisul demonstrează mai mult decât orice alt oraș, asta. În incinta Hallei pe banca centrală erau 32 de persoane pe scaune. Toate butonau celulare, inclusiv 4 soți care se sprijineau spate în spate.

Cum mai e cu „proletari din toate țările, uniți-vă”? (!?)

Cum mai gândim noi,... cultura națională?

La Praga, Roma, Ierusalim, Montreal, New York limba română este îndestul vorbită de emigranții români. Oficial, în nici un alt stat din cele 32 vizitate, nu e recunoscută ca limbă de comunicare.

Parisul cel frumos înfățișat e o lume a visului. În întunecime are germenul alterării umane. Dar... e... Paris din Franța, din Europa, cu o excepțională individualitate, deci și mare atractivitate: Metropola visurilor frumoase!

Meridianul Cultural Românesc
An II, Nr. 2 (6), aprilie - mai - iunie 2016

MOSCOVA-OLIMPIADA

Am ales acest titlu considerând că parcursul prin lume s-a repetat în câteva cazuri, că am revăzut unele locuri, cu alte gânduri, cu o altă experiență de viață, până la un punct și cu altă dispoziție sufletească, altă capacitate de sinteză și interpretare. Orice călător poate suferi de foame și sete, de singurătate sau de asaltul decibelilor, ca să nu amintesc de suferințe și agresiuni... aleatorii.

Am considerat că nu de mâncare și băutură trebuie să mă preocup ci de experiențe, idei, fapte, realizări ale poporului în mijlocul căruia mă aflu fizic pentru puține momente pe care să le transmit mai departe, la ai mei! Poate era spectaculos să istorisesc episoade de genul în care o rusoaică solidă, beată-beată, era târâtă de 3 voluntari (cu brasarde pe mână), cel din urmă administrându-i pumni și picioare, direct la poponeața goală, deci ținându-i fusta și cămașa cu mâinile, preocupat de locul unde ajung bombeurile. Erau Jocurile Olimpice de la Moscova, trebuiau exemple pozitive pentru toată lumea. Șițiți

cât eram de păziți pe Stadionul Lujniki? Dintr-o sută de mii, cred că 30 de mii erau supraveghetori, iar milițienii stăteau așa de atenți că dacă unul voia să-l lovească pe vecinul (din altă țară, cum eram eu lângă un polonez), putea doar să ridice brațul, că până să-l coboare era anihilat! Numai că eu am admirat minunea aceea de stadion, am apreciat lupta din teren și amabilitatea rușilor. Chiar a fost o Olimpiadă foarte bine organizată în condițiile războiului rece. La box am suferit destul când Konokbaev l-a învins pe Vasile Mariuțan al nostru, dar cel mai mult am suferit când a căzut Nadia Comăneci de pe bârnă. Cum s-ar spune, tot prăpăstiile sufletești au contat și nu adversitatea românească pentru ursul sovietic împotriva căruia nu puteam cânti; chiar Moș Martin era mascota Olimpiadei.

Spectacolul de deschidere a fost chiar unic, dansatorii din Republica Socialistă Sovietică Moldova încheind o desfășurare de forțe uriașă, un spectacol de lumină și sunet cum n-am mai văzut până azi. Chiar am trăit din plin momentul. Nu-i vorba că am parcurs destule alte simțăminte pe acolo. Precizez că eram excursionist și acolo ca și la Leningrad, unde pe Nevskii Prospekt am vândut cu 3 ruble punga de plastic. Erau niște pungi mari, cu o figură feminină care recomanda blana de Orăștie. Aveam vreo 30, cu scopul să scot rublele pentru un aparat de radio cu ceas, care nu exista la noi. S-a format instantaneu un grup de vreo 20 de ruși la care le luam banii și le dădeam punga. Dintr-odată au dispărut cu toții, eu trezindu-mă față în față cu o hazaică frumoasă, solidă, zâmbitoare: „davai passport!”, exclamă ființa apucându-mă de braț. Am priceput repede cu cine am de a face și rapid n-am mai știut ceva în limba rusă deși până atunci eram ca de-ai lor. „Pașli na miliții” și rapid a venit un Gaz cu dublă tracțiune care

m-a vărsat la post. Ce-a urmat e subiect de nuvelă. Ce vreau să spun e că eram tare bine supravegheați să nu facem contrabandă, sau să nu uneltim în vreun fel împotriva sovieticilor. Un alt fel de supraveghere (electronică) mai „democratică” am simțit-o de curând în S.U.A. și mai ales în Statul Israel (Europa, America, Africa, deci).

Ce mic m-am simțit sub Universitatea Lomonosov, care are o clădire de forma și înfățișarea Casei Scânteii (Presei libere) București, de la etajul 32 în sus. Ghidul ne spunea că dacă un om ar intra într-o încăpere în secunda 1 de la naștere și să viziteze fiecare cameră, tot o secundă, iese din „Lomonosov” la 60 de ani ! Am urcat în Antena de 303 metri a Moscovei și am vizitat VDNH, expoziția reprezentativă petru Olimpiadă. Două săptămâni am stat în Rusia bolșevică. Moscova uimește prin măreție, totul fiind „balșoi” = mare și înfricoșător.

Reiau ideea exprimată în articole din Meridianul că nu e nicicum departe supravegherea electronică fie pe baza cărții de identitate, fie cu microcipuri implantate undeva în corp, în păr, unde habar nu avem. Ne vom duce să cumpărăm iaurt și ăl de la calculator va dicta să cumpărăm orice altceva numai să-l servească pe cel de la comandă. Un mijloc ideal să fie conduse manifestările de stradă, mă rog, calmarea și mișcarea populației din fiecare țară. În 10 ani se va legifera și chestiunea cu cipul personal ca și cu ascultarea telefoanelor astăzi.

Nu cred să pot ghici mersul lumii în condițiile aplicațiilor cele mai diverse pe calculator, dar că de la Giurgioana, unde m-am născut, până la New York e diferența așa de mare, încât doar pot să constat că noi toți românii suntem încă în „viața la țară”.

Iată, drept ceva pilde, învățăminte, exemple, chiar dacă deplasările oamenilor vor deveni accesibile, politica identică, stilul de viață uniformizat, cu o limbă comună...

VASLUI, CENTRU CULTURAL OMAGIAT NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL

Despre primarul Vasile Pavăl și ura lui nepotolită împotriva unui fost concurent la Primăria Vaslui... mai pe îndelete, în numerele următoare. Doar, spunem deschis, inginerul de pe moșia publică rămâne departe de îndatoriri...

Mai facem o precizare: astăzi doar deschidem discuția publică, pentru că e foarte de neînțeles cum oficialități, presă locală, unele personalități (de altfel demne de laude în alte împrejurări) aud, văd, sunt invitați la un eveniment unic în istoria culturală a urbei moldave, și, după modă comunistă neglijează ori bârfesc și scriu negativ despre ce NU VOR SĂ VADĂ! Orbi! Una dintre concluzii va fi că ăștia ori sunt tâmpiți de la mama natură și n-am văzut noi când i-am mai lăudat, ori invidia, gelozia, ura le-a întunecat mințile (adică au ajuns tâmpiți). Că, simplu, ce-am realizat noi, cu banii noștri, n-am făcut pentru animale, deși avem impresia căte o dată că ne străduim să punem mărgăritare în râtul porcului, ci pentru a se cunoaște elemente ale simțirii, ale vieții, celor de pe aceste meleaguri, care AICI suportă greutățile vieții. Aici mai reușesc unele frumuseți greu recunoscute în legenda încetățenită că vasluienii sunt violatori, hoți, puturoșii națiunii, detracații de serviciu în România. Deci:

1. Am reușit Ediția a IV-a a Simpozionului Național OMAGIU CĂRȚII ȘI CULTURII VASLUIENE. Cine crede că-i ușor să facă și el (că până acum n-a mai făcut nimeni, și sigur, nici n-o să mai facă pe banii lui).

2. A fost pe banii noștri, care în loc să mergem printr-o stațiune, ceva, aducem, aici, valori pentru percepție și stimulare directă a elevilor și maturilor.

3. În sala în care inginerul rămas tot inginer, deși semnează de mai multe mandate ca primar, n-a călcat nici acum, nici altădată deși era în loca-litate și și-a perfectat ceva afaceri des-diminețată. Am privit lipsa lui ca mare pagubă în ciuperca. Și lipsa oamenilor lui... la fel.

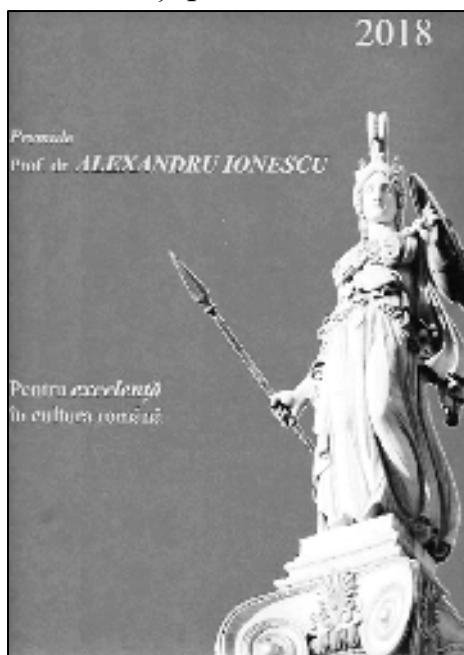
4. Diplome, el? Doar nu e primarul Buzăului! Dă-l dracului de Vaslui!

5. Simpozionul Național în organizarea noastră s-a bucurat de sprijinul a mari personalități din țară, din Județ, și, mai ales de peste hotare. N-am primit un leu de la cei care cheltuiesc miliarde pentru „cultură”, fiind plătiți să facă, și nu fac. Sug banii statului sifonați prin primărie, corect, și prin primăria Vaslui.

6. Prin prezența celor aproape 50 de artiști, literați, alți creatori în expoziții diverse, cu participare extraordinară din Ansamblul Privighetorile Zeletinului, cu dezbateri de opere și considerații la adresa inițiatorului s-a realizat o recunoaștere a culturii și cărții VASLUIENE. Nu a lui Marin, nu a lui Pavăl, nu a cuiva anume, ci a celor creativi de nivel național.

7. Volumul de 400 de pagini intitulat ... 77... Noduri culturale și răspunsuri amicale, Dicționar selectiv-afectiv este o dovadă a prezenței va-lorice în plan global, integrare între autori recunoscuți. Este recunoaștere de către autorități cultural-creative din 4 continente, multe capitale, mulți

scriitori publicați. Vorbim deocamdată de 414 din toată lumea, subliniez și pentru răuvoitori, din toată lumea.

8. Cel puțin 2 persoane au primit distincții speciale, Cătălin Sîmpetru și D.V. Marin, cu plachete speciale de la ECOMONDIA „pentru excelență în cultura română”, înmânate de Prof. Univ. Dr. Alexandru Ionescu din București. Au conferit Diplome de onoare și de merit, Consiliul Județean (chiar președintele D. Buzatu a onorat Simpozionul, ba, i-a adus și pe vicepreședinți), Prefectura Județului Vaslui,

prin delegat, Cristi Lapa, și Grupul de presă – ziar – radio – TVV și Meridianul Cultural Românesc. S-au oferit să fie prezenți deputați, senatori, alți directori care s-au dovedit ce sunt: niște mincinoși (și, atunci, de unde vreo considerație pentru aceștia?).

9. Facem și nu stricăm, deci creăm, existăm! Faceți și voi!

Prin Dicționar, prin Revista internațională, prin munca, priceperea și consecvența noastră am poziționat Vasluiul pe harta culturală a lumii. Dacă nici recunoașterile internaționale din Italia, Elveția, Portugalia, Germania, Israel, Canada, Australia, New-York nu sunt dovezi, atunci care mai sunt?

**(Meridianul, an XX, nr. 17 (1847),
joi, 3 mai 2018)**

ROMÂNIA, CASA NOASTRA CUM SE ȘI ZICE: TOT ACASA E MAI BINE...!

TRANSILVANIA... NOASTRA?

Gândul că alerg după ceva sănătate, nu m-a părăsit tot drumul de la Vaslui la Oradea, deși un dobitoc de șofer cu o rabă m-a scos în afara carosabilului având marea șansă să rămân întreg: Experiența, prevederea și norocul mi-au salvat viața; adică fugind după sănătate puteam rămâne și fără ce mai aveam din viață!

Cerșetorii surdo-muți din Vaslui îmi făcuseră semne amicale, chiar în centru, și mi-au răsărit în față și în Brașov sau Oradea cu alte chipuri, adesea respingătoare la vedere dar ca un fel de emblemă pentru starea noastră de azi când, parcă, s-a accentuat fenomenul sărăciei.

Este și cauza acestui „reportaj” pentru Dvs., stimați cititori, după ce am transmis din alte numeroase țări ale lumii. Singur, cu gândurile mele am observat atât în județul Vaslui cât și la Bacău pârlăoagele și lanurile cu coceni de porumb ieșind de sub zăpada destul de așezată. Lume rufoasă la Plopana, găleți cu mere expuse la vânzare la Fundu Tutovei, kúrtoși la Oituz... „Munții noștri aur poartă./ Noi cerșim din poartă-n poartă”, inclusiv pe la Ciucea lui Octavian Goga, un orașel cu disciplină ardelenescă.

Am văzut deci, cerșetori și în centrul Bacăului, și în Brașov, și la Sighișoara, și la Cluj, și la Biserica cu lună din Oradea. Aici sunt diferite afișe care sună așa: „nu încurajați cerșitul că nu îi ajutați deloc... cu o sumă de bani”. Prăpădiți

fără nume și, cred, fără identitate întind mâna și pe malurile Crișului Repede, alegându-se adesea cu o înjurătură aspră ungurească!

M-am întrebat dacă Transilvania e românească, adică a noastră deși, preponderent, se vorbește românește, pentru că și de pe aici au plecat mulți „peste”, sunt tot felul de firme străine (multe, nu ca la Vaslui) cu bănci, cu populație stilată și aristocrată. Partea asta cu lume bună e de la Brașov și mai ales de la Cluj înspre Ungaria, mașini străine mai multe, disciplină în trafic mai mare, obezi mai mulți, steag românesc se vede doar pe turnul Primăriei din Oradea, aeroporturi la Brașov, Turda, Cluj (ce minune arhitecturală se desăvârșește aici!), Oradea.

Cea mai bună impresie, despre infrastructura Țării Ardealului, adică șoselele fără gropi și denivelări, cu bucata de autostradă care e... cum trebuie... Mi-am închipuit că diferența dintre Republica Moldova și Moldova străbună e cam la fel ca

între aceasta și Transilvania. Oamenii de pe aici mi s-au părut mai degajați, mai siguri pe ei, deci au intrat într-o normalitate a vieții și nu-și fac probleme pentru ziua de mâine, chiar dacă pleacă în Ungaria sau Europa.

În Băile Felix e bilingvism, nu prea e lume acum în extrasezon, tratamentele și cazarea acceptabile, dar mulți, mulți bolnavi de vârsta a treia și foarte puțin tineret. Nu există viață de noapte deși, la cele câteva bazine e evaziune fiscală foarte „curată” că... se lucrează cu apa caldă (!)

Mă întreb de pe aici, dacă Transilvania mai e a noastră și până la urmă dacă noi mai suntem o națiune (pe care nu se mai bate monedă politică) sau bucata asta de țară e deja în Europa cu legile, strictețile, relele, bunele ei. Că noi suntem cam la urmă în caravana care șterge hotarele și alterează limba română. Vorba lui Moromete: „unde mergem noi, bă !”

**(Meridianul, an XIII, nr. 6 (875),
joi, 10 februarie 2011)**

SIBIUL CA SUBIECT... VASLUIAN!

Am participat ca jurnalist la Festivalul tradițiilor populare, organizat de o instituție unică în țară, Muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului. Am fost, însă și cu sufletul alături de organizatori dar și de participanți, socotit că sunt, totuși, un etnolog recunoscut, devreme ce sunt inclus în Dicționarul Etnologilor Români din toate timpurile ajuns la a 3-a ediție, pentru cercetările mele în domeniu. M-a reconfortat să fiu acolo ca specialist, ziarist și... vasluian!

Acest Muzeu al civilizației populare tradiționale „Astra”, cu o prezență zilnică de minim 500 de persoane (peste 260 angajați proprii) a cuprins expoziții cu vânzare începând

de la arte culinare (împreună cu cele literare, muzicale, ludice și plastice) și spectacole folclorice pe scena dintr-o margine a lacului. Și-a dat și o măsură a ceea ce se mai poate face pentru salvarea unor piese, meserii, producții de patrimoniu.

Muzeul în aer liber Astra din Sibiu, al doilea ca mărime din LUME

Câteva scurte concluzii:

– Sibiul e în Europa (noi-nu) care urmărește „afacerea” (adică pâinea) și, mai puțin, spectacolul (adică cirul), la alte cote, cu alte mijloace decât cele cunoscute de noi. Dacă la Concertul lui Goran Bregovici s-au истерizat vreo 20.000 de oameni, majoritatea vizitatori, asta ar însemna că arta își mai are loc în preocupările oamenilor (chiar dacă solistul vocal e acompaniat de fanfară, care e, până la urmă, particularitatea lui Bregovici). Tot așa, și cei vreo mie de spectatori de la un spectacol folcloric înseamnă... o bucată de suflet.

– Acolo s-au rezolvat probleme interetnice. Pe metrul pătrat din piață ori țigan, ori neamț, ori român receptau activ mesajul de pe scenă. Desigur toată lumea își păzea buzunarele sau borseta de hoți. Dar fiecare își căuta de treaba lui, inclusiv în barurile de noapte zumzând până spre dimineață.

– Vasluienii noștri au avut o prezență semnificativă! Formații cu față comercială (cimpoierii – Perieni, fanfara-Valea Mare). Spectacolele... ce evoluții au avut Trandafir de la Moldova, trișcarii și Rândurile de la Muntenii de Sus și păpușarii lui Brunchi. Artiștii plastici au fost toți buni, chiar dacă n-au prea vândut lucrurile din expoziție. Mi-a plăcut o torcătoare „înțepată” de la Văleni de Huși, Familia Bulai de la Miclești, Ticu Ungureanu de la Duda Epureni și Silvia Ene, spiridușul cântecului vasluian!

– Cum n-am auzit că ai noștri să fi provocat vreun scandal, să fure ceva, dar le-am văzut premiile (și diplomele) obținute, e semn că Lucian Iacob a condus bine toată delegația. Felicitări, Luciane!

– Vă puteți închipui câte tone de pliante, scheme, programe, CD-uri și alte materiale publicitare se aruncă pe piață?

– Vă întrebați... până la urmă... care-i câștigul? Răspund simplu cine câștigă: baba la uluc sau cel din horă! Trebuie să fim și noi cât mai prezenți în hora globalizării...

(Meridianul, An IX, nr. 29 (707),
joi, 9 august 2007, Editorial)

GIURGIOANA (jud. Bacău)

Biserica. Satul. Oamenii. Azi (2011) (I)

Un sat fără tineri e ca o babă fără dinți; o colectivitate fără valori (afirmate) rămâne neproductivă și necunoscută; cu oameni care refuză cultura, învățătura, credința este condamnată la dispariție pentru că-i lipsește orânduirea, îndemnul la muncă și scânteia creației.

Grecia trăiește prin istorie și legende (bine vândute turiștilor), Roma, prin măreția de odinioară, Londra, prin cea de azi. Zgârâie nori din New York sunt rodul fanteziei, dezrădăcinaților sortii, deșăraților.

Satul Giurgioana e astăzi ca o femeie despletită (doar câteva case... vechi) cu colții sărăciei răsărind dintre văioagele cu salcâmi (leagănul albinelor și legendelor), dintre pădurile Necorița sau Daja, faimoase prin teii (ce frânghii durabile...!) seculari, prin stejarii ori fagii care hrăneau turme de porci. Dacă n-aș fi păzit porcii la jir sau ghindă, n-aș ști...

Păstrează, locul acesta, „aroma” unui trecut răzeșesc, pentru că, sigur, n-a fost vreodată moșie boierească deși, se spune că boierul Giurgioneanu a construit primul bordei, să se ferească (în păduri, în gura văii) de nahlapi și tătari. Lângă fântânile din Dorinești era o casă... Era! Satul este atestat în 1531.

Istoria veche consemnează și un Mărtinești, sat aparținător de cel actual dar mai emite pretenții la stabilitate în Răcușana, Hanța Vale (la care Nicolae Oțel vrea să-i zică Hanța Nouă) la Strâmba; Bouroș... Parohia, deci organizarea bisericească mai are satul Plăcințeni.

Când lumea trăiește și virtual (aproape totul se poate on-line) în niciuna dintre cele 30 - 40 de gospodării nu se găsește fax ori calculator ci doar câteva telefoane mobile.

Când în lume se obțin recolte, în mii, multe la hectar, la noi pârlouagele-s stăpâne. Pe mii de kilometri în Canada n-am văzut nici o groapă, aici te înneacă praful și aluneci în râpi. Te mai împiedici de câte o babă, mai auzi clopotele bisericii.

... Dar... ce frumos cântă tot felul de păsări și în special privighetoarea...

Ce năvalnic sar emoțiile când pășești pe prispa satului; apare instantaneu lumea copilăriei cu oamenii de odinioară, cu țăncii, adolescenții, sau flăcăii care eram antrenați într-o imensă devenire a naturii înseși dar mai ales a personalității noastre.

Aveam vise... dar „folclorice”; avem dorințe greu de exprimat, aveam chemări și către frumoasa vecinului dar și către lumea necunoscută, aia... de la tren, în sus...

Ce n-aveam: uneori nu înțelegeam buchea cărții; și limită de vis. Unii n-am avut forța înțelegerii și îndrăzelii.

Am avut o originie naturală, viguroasă, de țărani!
(RĂZEȘI)

(Meridianul, an XIII, nr. 39 (908),
joi, 29 septembrie 2011)

GIURGIOANA: Satul - Biserica - Oamenii (II)

O localitate atestată în 1531, pe vremea domniei lui Petru Rareș, sigur existentă sub neînfrântul Ștefan cel Mare, reamintită într-o sumedenie de documente în cei 480 de ani de atunci, cu importanță strategică în 1774 când spionii ruși întocmeau (și editau „Carte de la Moldaviae pour servir a l’Histoire militaire de la guerre entre les Russes et les Turcs” (păduri, apă și vite), jucând adesea rolul de centru administrativ pentru satele din jur: Răcușana, Hanța, Strâmba, Bouroș, Plăcițeni, Sârbi, ș.a. A avut și componenta Mărtinești menționată în 1518, ultima dată înainte de 1900, niciunul

dintre bătrânii satului nu reține această denumire. Astăzi e în comuna Podu Turcului, județul Bacău.

Mai mereu în Ținutul (sau Ocolul) Tecuciului, sau plasa Podu Turcului, cu statut mereu schimbat prin efectul împărțirilor administrativ - teritoriale (centru de comună sau sat component) locul acesta oferea mereu izolare și siguranță, inclusiv în 1959 când rușii și-au stabilit aici o tabără militară înainte de retragerea ocupației lor, iar la Căbești (atestat în 1505) exista de la război un observator militar cu faruri cu fascicul pe 16 km. care îngrozea pe toată lumea.

Istorie zbuciumată pentru acest sat de răzeși (incluzând și Răcușana cu care au făcut corp comun în toată istoria lor) care s-au ocupat cu creșterea vitelor, a viermilor de mătase, producție de țesături și covoare, confecționarea obiectelor de mică folosință, pădurile cu tei fiind predominante în zonă, iar agricultura se realiza cu mijloace rudimentare, plugul din lemn fiind folosit până după al doilea Război mondial. (Vasile Marin a fost rănit la Țiganca, 21 iunie 1941).

Biserica nu putea să nu existe și pe vremea lui Ștefan, dar noi avem mențiuni doar despre una din zid, înainte de 1809 mult prea mică pentru o parohie bogată (hramul Intrarea în biserică a Maicii Domnului). Deci, de peste 202 ani. Marele boier Costache Ghioca a întreprins cele necesare începând din 1859 (diverse cereri și liste) și a construit actuala biserică cu hramul Sfinții Voievozi Mihail și Gavril, sfințită pe 8 noiembrie 1861. În unele documente se menționează și alți ani, dar pe frontispiciu e clar: 1861, deci noi sărbătorim acum 150 de ani de la existența **acesteia**! Primul preot se numea Vasile Ivan, (al cărui neam s-a menținut până acum câțiva ani, din 1877 – Ion Focșăneanu, satul avea atunci – 1877 – 90 familii,

315 suflete, iar comuna 515 familii). De-a lungul existenței sale au slujit mai mulți preoți (Focșăneanu – tatăl și fiul – aproape o jumătate de secol) s-au efectuat mai multe reparații, cea de după cutremurul din 1941 terminându-se aproximativ în 1955. După cutremurul din 1977 s-au impus doar mici reparații cu contribuția poporânilor.

Avem puține mențiuni despre fapte eroice (Vasile Marin a fost rănit la Țiganca, 21 iunie 1941), ori gesturi ieșite din comun ale locuitorilor, dar ele nu pot lipsi în context general, așa cum nu pot fi uitate tradițiile și obiceiurile locale cu strălucirea excepțională a **PLUGULUI MARE** de Anul Nou și Jocurilor cu măști. Am mai apucat strigarea peste sat...

Școala locului ar fi din 1906, prima învățătoare, Lucica Popescu, dar învățătorul din comună completa Chestionarul lui Hasdeu ! (în 1878 răspunzând la majoritatea întrebărilor).

Prof. Dr. Dumitru V. MARIN

GIURGIOANA
-BAČAU-
SAT, BISERICĂ, OAMENI

VASENII, 2011
editura pfm

Dintr-o panoplie a valorilor satului nu pot lipsi cei din familiile, în general plecate prin lume, Balan, Barbărasă, Basoc, Bufnilă, Chirilă, Chitic, Dorin, Ivan, Marin, Petroni, Popa, Radu ș.a. (despre care vom mai vorbi) în timp ce pe aceste locuri, uitate azi de Dumnezeu, mai sălășluiesc exact 40 de familii cu 101 de suflete plus cei din Răcușana. **Oamenii aceștia** liniștiți și muncitori își duc până la capăt crucea și speră ca măcar biserica să rămână peste timp ! Dar, dacă pământul redevine aur ?

(Meridianul, an XIII, nr. 40 (909),
joi, 6 octombrie 2011)

O glumă: dacă Giurgioana nu există pentru bucureșteni, Bucureștiul există pentru giurgioneni?

Da, pentru că destui s-au stabilit acolo de unde răsare soarele pentru români!

ALTFEL... ÎN LUME FILMUL TVV SAU MARIN TV

Adrian Porumboiu mi-a făcut cinstea să mă prezinte, chiar pe scenă și în transmisie directă radio-TV, drept eroul filmului „A FOST SAU N-A FOST?”, cu ocazia Galei Ziariștilor.

Am fost amuzat de ideea eroului central – pozitiv sau negativ – într-un film de mare succes internațional realizat de un regizor de excepție cum este Corneliu Porumboiu, privit ca un copil până mai ieri, recunoscut ca o autoritate azi, și, cred, merit să reprezinte o întreagă generație. Și nu pentru că Adrian are bani ci pentru că el, Cornel, are talent și neastâmpăr creator.

Să nu credeți că spun asta pentru că m-a făcut, astfel, **nemuritor**. Să nu credeți că regizorul sau actorul au investit simpatie în personajul Marin-Jderescu sau Jderescu-Marin.

2006, Cu Corneliu Porumboiu, în studioul TVV

Când Corneliu a avut scânteia care a „mișcat” totul, era în biroul meu de pe Frunzelor 2, și se mișca neastâmpărat, cât discutam despre emisiunea de 10 ani de la revoluție. S-a oprit ca lovit, aproape un minut, și ATUNCI s-a născut protagonistul, pentru că apoi subiectul devenise altul... Presupun că, personajul pozitiv care eram până atunci, suferise „modificări”. Mi-a promis că-mi va trimite și mie filmul terminat.

Am avut filmul cum s-a înfățișat la Cannes. L-am vizionat de câteva ori analizând curgerea situațională de-a

lungul timpului și confruntările de toate felurile, și la rece, așa zice că regizorul a avut dreptate în ceea ce privește eroul de film, cu un actor care-l înnobilează.

De ce?

Filmul nu dezbate altceva decât ideea de „revoluție” la Vaslui, cu oameni și situații obișnuite. A spune că un anume erou al filmului este negativ e o mare greșeală: ei sunt pomii (roditori, sau mai puțin) de pe marginea drumului care se cheamă revoluție.

Sper că nu-mi poate reproșa cineva că nu mă pricep la ce spun, sau că eu, la rândul meu, nu sunt un scriitor sau un jurnalist al timpului (vă invit să-mi consultați CV-ul)...

Mi se face onoare considerându-mă, pe mine, eroul filmului, pozitiv, sau, să vezi, negativ, pentru că, se dezbate o IDEE nu destinul cuiva, oricâtă cazuistică ar fi în asta ! Dacă s-ar privi ultima ipostază, e clar că sunt întotdeauna un subiect de carte, film sau de jurnal ca orice om care a făcut ceva la viața lui. Ori, din cauza porcăriilor specifice din presa locală (ori de unde), restul nu e dispus să facă imagine bună celui mai de seamă concurrent. Așa că, chiar foști elevi sau angajați devin vectori de imagine negativă (fie și prin omisiune!) într-o comunicare mass-media.

M-am simțit onorat pentru porecla **Marin TV**, mă simt deosebit de onorat că am ajuns **erou de film** (bun, bun, cu multe premii internaționale) sigur voi fi **erou de carte** (poate când n-oi mai fi). Nu mă simt jignit de parascoveniile unor colegi mai tineri, pe care nu-i dojenesc: vor regreta ei, toată viața (dacă au suflet și minte) că și-au dat frâu la „bube, mucegaiuri și noroi”, din ei, relativ la un om care a muncit susținut toată viața. Sunt mâhnit că unii frustrați varsă venin

când ar trebui să viseze să ajungă ca mine. Și nu cu limbajul suburban se ajunge la respect și performanță!

Filmul „A FOST SAU N-A FOST?” cu TV Vaslui, sau o secvență a existenței mele, nu induce clar decât mesajul: **TVV și prof. D.V. Marin** „A FOST...” un moment cultural, social, jurnalistic local... într-o explozie cultural informațională la începutul acestui secol.

(Meridianul, An IX, nr.7 (685),
joi, 15 februarie 2007, Editorial)

MARIN - TVV, ÎN FILMUL „A FOST...”

Oricine poate observa că e o mare șansă în viață să ajungi erou de carte sau de film. De bine sau de rău. Dar a exista un segment de viață înfățișat pe marile ecrane chiar cu precizarea că „orice asemănare cu... e (cam) întâmplătoare” înseamnă un fragment din istoria unei comunități cu valoare de generalizare, cuprinzând: 1) faptul de viață; 2) inspirația regizorului; 3) obiectivarea, cu valoare de simbol. Viața marilor personalități, oricât de pitorești (sau nu) încă depinde de scânteia de geniu a creatorilor de film. Eminescu nu are încă nici o carte de geniu pentru un geniu (Camil Petrescu este unic), nu are nici un film artistic pe măsură (în cele 3-4 pelicule – ca Ciprian Porumbescu – are „înfățișări” secundare) și, în zilele noastre, nici recunoașterea necesară ca MODEL, în literatură cel puțin. Până la urmă nici marii eroi ai neamului n-au o filmografie prea stufoasă!

M-au sunat câțiva dintre cei ce-și ascund bruma de minte sub anonim, inclusiv la telefon (fără număr): 3... să-mi spună că am de ce să fiu erou de film sau de carte, iar al 4-lea să mă

înjure murdar, deranjat foarte de editorialele mele. Așa că-s nevoit să mai precizez câte ceva, poate **cei care vin** vor judeca și altfel.

Filmul lui Corneliu Porumboiu dezbate un fapt ISTORIC la peste un deceniu și jumătate de la consumarea lui, întrebând direct pe toți românii: A FOST sau N-A FOST revoluție în țara Românească? Nu-i lipsește nici amprenta socială, iar eroii, toți, sunt tipici pentru o entitate ca Vaslui.

Când am organizat dezbateră cu Paul Munteanu, col. Mihai Focșa și „grupul de la prefectură” am vrut o dinamizare a vieții social-culturale și, până la urmă, concluzia că nu putem vorbi de revoluție la Vaslui.

Secvență din filmul „A fost sau n-a fost?”

Dezbateră a fost publică și foarte animată. Cât am fost de „negativ” incitând lumea la comentarii și dezvăluiri sau cât de „pozitiv” m-am comportat ca moderator, rămâne de analizat. Importantă rămâne reprezentativitatea pe care Corneliu Porumboiu a intuit-o și care i-a adus premiile. Faptul

de viață transpus artistic nu face personajul negativ sau pozitiv ci reprezentativ pentru un moment istoric post revoluționar.

Câteva copii și-ntr-ale ziaristicii încearcă să găsească negativul acolo unde nu există. Chiar dacă ar fi negativ, astăzi, atunci era o inițiativă cât se poate de pozitivă! Important e că am organizat o asemenea dezbatere, că a atras atenția unui regizor adevărat, că fără prea multe înfloritură este reprezentativă (atmosfera, eroi, limite) și că au curs premii naționale și internaționale.

TVV rămâne în carte (TVV-15... explozia...), în presa timpului (au scris despre noi Adevărul, Monitorul, Obiectiv, Meridianul ș.a.) în frunte cu Evenimentul Zilei din joi, 21 decembrie 2006 (adevărat material de profesionist), în memoria scurtă a televiziunii (TV națională și alte TV, au relatat despre noi) în arhive și în filmografie prin A FOST SAU N-A FOST ! Că, existența TVV nu se poate menționa fără inițiativa, munca și meritele mentorului Dumitru V. Marin este clar ! Că se marchează, astfel, mai mult EXPLOZIA CULTURAL-INFORMAȚIONALĂ în județul Vaslui la acest început de secol și mileniu e și mai clar !

A fost sau n-a fost revoluție ? Dar TVV a fost și există, filmul **A fost sau n-a fost** e mărturie directă că n-am trăit degeaba ! Televiziunea Vaslui este, oricum, prietenul de care ai nevoie, stimate cititor !

(MERIDIANUL, An IX, nr. 8 (686),
22 februarie 2007, editorial)

PE URMELE LUI CORNELIU PORUMBOIU LA VASLUI, CU INTREBARI ȘI ADJECTIVE

După două lungmetraje de succes – „A fost sau n-a fost?” și „Polițist, Adjectiv” –, ambele filmate la Vaslui, orașul său natal, începi să te întrebi ce este cu locul acesta de e așa de special și de ce Corneliu Porumboiu alege mereu să se întoarcă acasă.

După o discuție relaxată cu **Corneliu Porumboiu** îți dai seama că, deși se simte foarte legat de oraș, în primul rând pentru că este locul în care a crescut și copilărit, iar mai apoi pentru că i-a furnizat material pentru filmele sale, îi este greu să exprime în cuvinte răspunsul la întrebarea „De ce te întorci mereu acasă?”.

Dacă pentru „**A fost sau n-a fost?**”, lansat în 2006 și premiat de multe ori de-atunci încoace, Porumboiu a ales puține locații de filmare, la „**Polițist, Adjectiv**”, lansat în 2009 și deja abonat la premii, filmările prin Vaslui au fost extinse la câteva zeci de străzi, clădiri și spații.

Cel mai probabil, subiectele celor două filme au determinat această împărțire.

Astfel, primul are ca temă discuțiile lui Jderescu, patronul unui post de televiziune local, cu doi invitați, pe tema revoluției din Vaslui, fiind o comedie savuroasă, cu un puternic accent provincial, în timp ce al doilea ia în discuție, într-un registru tragicomic, aceeași temă a provincialității, dar privită din perspectiva unui polițist, simbol al autorităților, care e populat de sentimente de incertitudine și are crize de conștiință.

Dar, pentru a afla traseul ideilor și răspunsul cel mai aproape de adevăr la întrebarea „Ce-a vrut să spună maestrul?”, trebuie să stai de vorbă cu Porumboiu la **Vaslui** și, ulterior, să te plimbi prin orașși să-i iei pulsul.

Când ajungi la Vaslui pentru prima dată în viață, te uiți în stânga și-n dreapta, ca să îl cuprinzi în totalitate, să refaci în minte traseul filmelor lui Porumboiu.

Și, în mod clar, primul contact cu filmele este piața din centrul orașului, din fața Consiliului Județean, unde tronează, de ani, statuia lui Ștefan cel Mare, impunătoare și rece, dar atât de familiară totuși.

Dacă te gândești la „A fost sau n-a fost?”, nu prea ai ce mare lucru să îți aduci aminte în termeni de locuri de filmare, exceptând cadrele de apartament - care nu au putut fi „vizitate”, pentru că oamenii au făcut modificări, după cum ne explică Porumboiu.

Te duci și în piața mare a orașului, dar nu mai e ghereta, astfel că testul de-a v-ați ascunselea cu „dacă stau după statuie, oare mă vede ăla din gheretă” nu mai poate fi făcut.

Dar poți să îl întâlnești pe Dumitru Marin, patron de trust de presă, care, cu postul său TV Vaslui (TVV), a inaugurat, după cum și singur susține, televiziunea privată în oraș. **Profesorul Marin** - așa cum se recomandă - spune, în primul rând, că el face presă la Vaslui, fiind deținătorul licenței „001” de la Consiliul Național al Audiovizualului, fapt ce atestă că el a avut prima licență pentru televiziune privată din România.

Polivalent, Dumitru Marin este profesor, patron, moderator și realizator tv, candidat la Primăria Vaslui din partea PNL și, nu în ultimul rând, personaj de film sau de roman, după cum singur susține.

La zece ani de la **Revoluția din 1989**, Marin a moderat o emisiune difuzată pe TVV, cu tema „A fost sau n-a fost Revoluție la Vaslui?”.

Porumboiu povestește că pornind de la această emisiune i-a venit lui ideea de debut în lungmetraj. Așa îți dai seama că domnul Marin se regăsește în pielea lui Jderescu, făcând astfel înconjurul lumii cu filmul lui Corneliu Porumboiu.

Din studioul TVV, de la etajul 8 al unui bloc din centrul orașului, Dumitru Marin vorbește despre Corneliu Porumboiu, Jderescu și cele două filme ale regizorului și pare întruchiparea reală a personajului de pe ecran. Poate chiar exactă.

„Corneliu e un fel de copil iubit al meu. Era dintre tinerii care au călcat în acest studio, deși îi plăcea mai mult tenisul de masă”, spune profesorul Marin, care se autocaracterizează ca fiind „vorbăreț, îndrăzneț, cu părul întotdeauna cu probleme”, explicând că a „cisluit” (s-a consultat, n.r.) cu Porumboiu când i-a spus despre **ideea filmului**, neinfluențându-l, totuși, prea mult, pentru că, „în esență, el umbla după niște idei doar”.

Vorbind despre „A fost sau n-a fost?”, Dumitru Marin susține răspicat că film a fost, dar revoluție nu a fost.

„Filmul a fost! Nu a fost decât reconstituire artistică, dar a fost. Revoluție n-a fost la **Vaslui!** A fost mișcarea unor bețivani. Câțiva copii care erau atunci în crâșmă s-au hotărât să facă revoluție”, explică profesorul și completează, mai mult pentru el, că a fost „trilulilu-trandafiru’ revoluție”.

Și continuă: „Important este că, printre aceste blocuri dărăpănate, s-a dezbătut ideea de revoluție. Nici o emisiune nu putea să spună dacă a fost sau n-a fost”.

Dumitru Marin nu ezită să povestească una-alta și despre noul film al lui Corneliu Porumboiu, „copilul acestor meleaguri”, din care l-a marcat cel mai tare prestația

lui **Dragoș Bucur**, care e „drăcos”, subliniind măiestria regizorului care a reușit să facă din „neastâmpăratul ăsta un erou de film”.

„Mi-a plăcut de flăcăușul ăsta năzdrăvan”, concluzionează profesorul.

(Alexandra Buzas, 30 iunie 2009, MEDIAFAX)

AMINTIRI DESPRE „GRUPUL DE CHEFLII” CARE A PRELUAT PUTEREA

Dumitru Marin, patron de trust de presă, cel care a inaugurat cu TV.V. (TV Vaslui) primul canal de televiziune al județului, pune între ghilimele Revoluția de la Vaslui încă de la început.

„Deci „Revoluția” la Vaslui a însemnat, pe scurt, ieșirea oamenilor în stradă mai ales după ora unu fără zece, că la ora unu fără zece a apărut Nicolaescu și apoi Caramitru la televizor și au strigat „Fraților, am învins!””, spune Marin.

La zece ani de la Revoluție, el a moderat o emisiune cu tema „A fost sau n-a fost Revoluție la Vaslui?”. Una de referință, printre cele mai vizionate în istoria postului, după emisiunea de naștere a TV.V., pe 5 decembrie 1990, interviul cu președintele francez Francois Mitterrand și o filmare cu Papa Ioan Paul al II-lea, la Cracovia.

„Lumea a ieșit de gură-cască”

„Paul Munteanu era o figură legendară în oraș, și la emisiune a fost combătut de diverși care au dat telefoane din cauză că el mai și umbla prin cârciumi, și nu era foarte apreciat. Erau oameni care spuneau despre el că mai și bea. În esență, acolo s-a spus că în grupul care a preluat puterea erau dintre ăia

care „trăgeau” ziua în amiaza mare, în jurul unui avocat”, povestește proprietarul stației de televiziune care a început TVV cu o singură cameră și un microfon, dar a intervievat până azi „șase președinți de stat, 13 prim-miniștri în funcțiune, peste 100 de miniștri, și acum am patru ore și 47 de minute de emisie pe zi”.

„Singurul rănit a fost șeful Securității, Pușcaci, pe care l-au prins pe stradă câțiva care l-au recunoscut și i-au dat șuturi în fund, după care a șters-o rapid. El a fost singurul bătut” (Dumitru V. Marin).

„Am făcut și noi revoluție în felul nostru. Pentru că oamenii de aici, la noi în oraș, sunt fricoși... și când au văzut că a plecat Ceaușescu la București, hop, au sărit și ei în stradă.” (Pișcoci - personaj din „A fost sau n-a fost?”, filmul lui Corneliu Porumboiu).

Atunci, în ziua de 22 decembrie 1989, a fost corespondentul Radio Iași. E ferm convins că la Vaslui puterea a fost predată unor cetățeni abia ieșiți din cârciumă.

„M-am uitat și eu la televizor până pe la ora 13:00, după aia am zis să ies să văd ce face lumea. Stăteam de vorbă pe-acolo și m-am apucat să transmit la Radio Iași. Când s-a auzit că a căzut Ceaușescu, grupul de cheflii a mai stat o bucată bună de vreme la restaurantul „Racova” și după ce s-au mai ostit ăștia care tot cântau „Deșteaptă-te române”, „Trăiască Revoluția”, „Jos Ceaușescu”, pe la ora 14:00, printre oameni au apărut și ei: avocatul Marian Enache, Alexandrache - care era șef pe la liceu, Paul Munteanu și încă vreo câțiva din oamenii lor. Și cum stăteam între oameni, i-am văzut pe ăștia cum vin, oarecum maiestuoși, dar cunoscându-i, lumea s-a dat deoparte. Au intrat la primarul de-atunci și i-au zis: „Cheile!

Ați fost primar până azi, de-acuma înainte suntem noi primari”.

Concluzia lui Dumitru Marin, după ce a organizat emisiunea despre evenimentele din '89 petrecute în orașul său a fost că Revoluție la Vaslui nu prea a fost.

„Lumea a ieșit de gură-cască, să vadă despre ce e vorba, nu neapărat că voia să participe la vreo Revoluție. Revoluția în sine ar însemna o organizare mai amplă, o participare cât de cât conștientă, ceea ce aici nu se poate pune problema”.

Filmul lui Porumboiu are rădăcini în realitate

„A fost sau n-a fost? (12.08 East of Bucharest)”, lungmetrajul lui Corneliu Porumboiu, a fost premiat anul acesta la Cannes, la secțiunea „Quinzaine des Realisateurs”, cu Premiul Camera d'Or pentru Cel mai bun film.

Subiectul filmului este, pe scurt, a fost sau n-a fost Revoluție pe 22 decembrie 1989 într-un orașel de provincie - neprecizat - de la est de București?

Problema este dezbătută în studioul unei televiziuni locale de Virgil Jderescu, un jurnalist care citează haotic din filosofia greacă, de Tiberiu Mănescu, un profesor dedat alcoolului, și de pensionarul Pișcoci, cunoscut în localitate drept un bun interpret de Moș Crăciuni...

Așadar, de Sărbători, la câțiva ani după Revoluție, acest trio se chinuiește să clarifice problema în fața spectatorilor. Spectatori care se întrec, telefonic, să demonteze variantele invitațiilor. Cei mai mulți susțin că, în acea zi, înainte de ora 12:00 - adică momentul în care cuplul Nicolae și Elena Ceaușescu fugea de pe CC - nu se găsea nici un suflet în piața centrală a orașului. Inspirat de emisiune

Corneliu Porumboiu nu spune nicăieri că ar fi vorba despre Vaslui, orașul unde a copilărit și a cărui primărie apare în fundal în foarte multe cadre, dar recunoaște că acest film a fost inspirat dintr-un moment autentic.

„A fost o emisiune la televiziunea locală din Vaslui, pe care am văzut-o acum șase ani, și de-aici a pornit totul. Inclusiv unele dintre apelurile din talk-show-ul din film sunt reale”, a precizat Porumboiu, care a trăit Revoluția jucând ping-pong cu un prieten. Avea numai 14 ani.

„Personajele sunt inspirate de persoane reale, dar când am scris scenariul, le-am tematizat într-un mod ficțional”, a adăugat el.

„Știu de film, dar nu l-am văzut. Și mai știu că dezbateră care a constituit momentul de plecare pentru Cornel era organizată cu prilejul a zece ani de la Revoluție, de către Televiziunea Vaslui, și moderată de mine.

Deci dezbateră a existat, cum să nu, cu martori, cu telefoane, aprige dispute de partea revoluționarilor, între ghilimele, adică aceia care zic că și-au riscat viața. Unii dintre ei, oameni destul de simpli și intelectual, și ca slujbă, vreo doi chiar foști secretari de partid și activiști. Vreți, nu vreți, eu am condus discuția, pentru că în plus eu am fost participant la Revoluție”, precizează Dumitru Marin, patronul TV.V., care precizează că în două ore și 40 de minute de dezbateri „a luat” și aproximativ 30 de intervenții telefonice.

A fost printre cele mai dezbătute emisiuni, și probabil asta l-a determinat pe Corneliu Porumboiu să facă acest film, presupune Marin.

Dumitru V. Marin era profesor la liceu și singurul etnolog vasluian. A transmis Revoluția pentru Radio Iași. Azi

este patron al unui trust de presă care cuprinde două posturi de radio, un săptămânal și TV Vaslui.

(Evenimentul Zilei, 21.12.2006,
nr. 4.670, pag. 19)

„NU AȚI FACUT OCOLUL PĂMÂNTULUI DEGEABA!”

Joi, 28 aprilie, orele 15:30, în sala mare a Palatului Administrativ din Vaslui s-au desfășurat lucrările simpozionului național intitulat „Marin 70”. La manifestare au participat numeroase personalități din diverse domenii, din județi și din țară. Amintim pe: Prefectul de Vaslui, Levente Csaba Szekely, vicepreședintele Consiliului Județean Vaslui, Corneliu Bichineț, prof. dr. Alexandru Ionescu, membru al Academiei de Științe din New York, Illinois și Chișinău, Adi Cristi, vicepreședintele Uniunii Scriitorilor, filiala Iași și în același timp, vicepreședinte al Uniunii Ziaristilor din România, prof. dr. ing. Avram D. Tudose, prof. dr. N. Ionescu, dr. Laurențiu Chiriac, directorul Muzeului Județean Vaslui, Mihai Apostu, prof. Mihai Cornea, Direcția Județeană de Cultură, Mihaela Manu, ziarist, Ion Chiriac, cantautor, scriitori, artiști, muzicieni, poeți, profesori, doctori și cadre didactice vasluiene. La eveniment au mai fost prezenți elevi și copii de la școlile vasluiene, un grup de la Palatul Copiilor Vaslui, condus de prof. Alin Bulboacă, corala „Voces” a Casei Corpului Didactic Vaslui, fanfara „Rotaria” condusă de prof. Romică Tălmăciu, cântăreți de muzică populară și ușoară, îndrăgita Denisa Ciobanu, reprezentanți ai mass-media Vaslui și mulți alții care au umplut sala CJ Vaslui până la refuz.

Simpozion MARIN 70 - Gelu Bichineț, D.V. Marin, Levente Csaba Szekely, Alexandru Ionescu, Adi Cristi, Corneliu Bichineț

Scopul principal al simpozionului a fost acela de a sărbători pe unul dintre cei mai importanți oameni ai județului nostru la împlinirea vârstei de 70 de ani, prof. dr. Dumitru V. Marin! Cu acest prilej au fost lansate și două interesante volume. Este vorba despre „TVV-Vaslui-România-Europa” al d-lui prof. dr. Dumitru V. Marin și de volumul intitulat „Jucându-ne cu iluzii...Trișerii” al prof. dr. Alex. Ionescu, București. Cei prezenți au ținut să participe la această sărbătoare, să transmită felicitări și urări de bine. Complexa personalitate a prof. dr. Dumitru V. Marin a mai fost prezentată pe larg în paginile ziarului nostru (mai precis al Domniei-sale!), iar astăzi ne propunem a ne limita doar la prezentarea discursurilor unor personalități care au dorit să adreseze cuvinte calde pentru sărbătoritul nostru, de unde este ușor de văzut întreaga desfășurare a simpozionului cultural.

Prof. Gelu Voicu Bichineț, directorul Bibliotecii Județene Vaslui, a fost și moderatorul acestui eveniment cultural, funcție de care s-a achitat la modul în care este bine-

cunoscut: carismatic, flexibil, concret, jovial, cunoscător și cu umor fin! În deschidere, domnia-sa a afirmat:

„Suntem la Consiliul Județean Vaslui, într-o sală încărcată de istorie, într-o sală în care s-au pregătit numeroase evenimente culturale, bine ați venit astăzi, 28 aprilie 2011, un an care este încărcat de evenimente de tot soiul. Ne-am propus în mai multe rânduri să cinstim oamenii locurilor și împreună cu o mână de inimoși, în urmă cu ceva ani l-am sărbătorit într-un cadru festiv pe Geo Alupoai, la câțiva ani pe Gigi Ilașcu, tot la fel, cu multă dragoste, l-am sărbătorit pe nea Nicu Bălan la 70 de ani de viață și acum, pe 3 aprilie, la Biblioteca Județeană, o surpriză aparte, tot la 70 de ani, pe un bun prieten și un om cu o aplecare totală asupra culturii, prof. Dan Ravaru. În 1941, pe meleagurile moldave, undeva în comuna Podu-Turcului, se naștea Dumitru Marin, 1941 este și anul de naștere al prof. Dan Ravaru, probabil a fost un an mănos, un an ploios, că iată, acești doi oameni au găsit un mediu propice de afirmare în domeniul cultural, nicăieri în altă parte decât în județul Vaslui. Probabil malițioșii și tendențioșii ar spune că de ce trebuie să facem un astfel de eveniment. Facem un astfel de eveniment, pentru că e un eveniment, din mai multe motive. În primul rând sunt 70 de ani de viață și nu sunt puțini, în al doilea rând, o mare parte din acești ani, activitatea profesorului Marin a marcat într-un fel sau altul viața culturală a județului nostru, și nu în ultimul rând, pentru că prin activitatea sa, prof. dr. Dumitru V. Marin încearcă și de multe ori reușește să creioneze, să jaloneze drumul unor oameni, care, iată, astăzi îi sunt alături pentru a-i spune „La mulți ani”, pentru a-i întinde o mână și pentru a-și arăta bucuria de a fi alături de el atunci când împlinește 70 de ani. Sunt alături de noi domnul prefect al județului Vaslui, domnul Levente Csaba Szekely, domnul

vicepreședinte al Consiliului Județean Vaslui, Corneliu Bichineț, domnul prof. dr. Alexandru Ionescu, un bun și apropiat prieten al sărbătoritului, Adi Cristi, vicepreședintele Uniunii Scriitorilor, filiala Iași și în același timp, vicepreședinte al Uniunii Ziariștilor din România și un condei ascuțit în lumea presei moldave și nu numai, domnul prof. dr. ing. Avram D. Tudosie, care a venit cu la fel de multă dragoste lângă prietenul său Dumitru Marin și foarte, foarte mulți alții care am convingerea că nu au venit forțați, ci au venit la aniversarea celor 70 de ani de viață. Salut în primul rând copiii, care vor avea de îndurat ceva timp și sper ca acest efort să fie încununat de bucurie sufletească.”

Prefectul de Vaslui, Levente Csaba Szekely: Ca reprezentant al Guvernului în teritoriu, permiteți-mi ca în numele instituției pe care o conduc și în numele meu personal să urez multă, multă sănătate, la mulți ani, d-lui profesor! Trebuie să recunosc că nu am avut experiență de viață, așa cum povestiți d-voastră, eu îl cunosc de un an de zile, de atunci când a venit la Prefect și a spus să-l primesc, că dacă nu „mă face praf!” Nu m-a făcut praf, dar recunosc faptul că noi colaborăm bine și de aceea îl felicit, îl îmbrățișez și-i doresc multă, multă sănătate și succes!”

Corneliu Bichineț, vicepreședintele CJ Vaslui: „Trebuie să recunosc și eu, nu m-a forțat nimeni ca să vin aici, vin în calitate de om, de colaborator ... Domnule profesor, iată, se împlinesc 70 de ani de viață, eu vă urez La mulți ani, să vă bucurați de tot ce v-a dat Dumnezeu pe acest pământ, n-ați făcut ocolul pământului degeaba. Aveți 70 de ani, și Dan Ravaru are 70, el a marcat în alt stil această frumoasă vârstă. O săptămână să mergeți la Paris, să veniți acasă, să mai scrieți un articol în Meridianul, în altă săptămână să plecați la Londra,

bucurați-vă de ce este pe acest pământ și să nu doriți să fiți cel mai bogat om din cimitir, indiferent unde ar fi. Vreau să vă spun că nu mi-am pregătit discursul. Ați scris, unii contestă ce ați scris, să fie sănătoși, ei sunt prezenți și acum în sală și sper să aibă decența să se abțină pentru o perioadă. N-aș putea spune că suntem prieteni, pentru că n-am apucat dar avem timp de aici încolo. Domnule profesor, iată, aici oameni care au făcut ceva în viață, Măcnea, Cârjă, istoricul Ionescu, copiii care au venit aici, toți au venit ca să vă spună un „La mulți ani” și să acceptați că cei mai mulți o fac în mod sincer. Închei prin a reaminti ceea ce, probabil, nu ați fost atent la ceea ce am transmis: bucurați-vă de tot ce mai este înaintea dvs. ca timp căci morți sunt cei muriți. La mulți ani și multă fericire !”

Prof. dr. ing. Avram D. Tudosie: „Am venit la acest simpozion și la acest mare sărbătorit, pentru că îl consider nu numai un OM, o împlinire ci și o instituție națională. De ce spun asta ? Pentru că în D.V. Marin este istorie, este cultură, este literatură, este ziaristică, radio, televiziune și toate aceste compartimente ale culturii și ale omenirii. Am spus treaba aceasta pentru că de cel puțin 30 de ani de când ne cunoaștem, este omul care a fost foarte receptiv, la orice sesizare pentru ridicarea unui obiectiv. Domnul Marin, Val Andreescu, care este lângă el, întotdeauna știu să umble în tot județul să caute valori pe care le-au scos și le-au adus în fața unui festival național care se schimba cu festivalul vinului. Aș vrea să spun că a avut și noroc de o familie și de o doamnă foarte înzestrată și spun treaba aceasta pentru că femeia reprezintă cea mai mare jumătate a omenirii, dar... eu aș spune că nu numai femeia, ci mai ales bărbatul...”

Prof. dr. academician Alexandru Ionescu: „Mă aflu într-o postură din care nici nu știu cum am să ies, credeam că

mă invitați să vă vorbesc despre cartea aceasta a mea! Cele câteva cuvinte care am să le spun sunt dedicate zilei de naștere a acestui om. Ce-am avut de scris despre domnia-sa am tipărit în cartea pe care o veți primi, probabil la cerere, din partea d-lui profesor cu autograf. Am scris ceva care m-a dus pentru câteva clipe în Univers. Am crezut că ceea ce a făcut domnia-sa pe pământ e de fapt o umbră pe pereții universului. Și iată c-am s-ajung și la cartea mea, am adus-o și totodată, această prezentare o dedic d-lui profesor!”

Scriitorul Ion Măcnea: „Stimate doamne, domnișoare, stimați domni, dragi copii, permiteți-mi să vă salut. Vin de la o distanță destul de mare, de la Vetrișoaia, pentru a mă întâlni cu Dvs. și în special cu sărbătoritul de astăzi, domnul prof. dr. Dumitru V. Marin. Cine nu-l cunoaște pe domnul profesor Marin? După mine, el este o comoară a județului Vaslui și nu numai, și o spun cu tărie, cu inima plină, îl cunosc de peste 20 de ani, este un om mare, o enciclopedie este ... pentru mine, Dvs. luați-o cum vreți. Cred că toți cei prezenți din această locație, am venit cu mare bucurie să ne întâlnim cu această mare personalitate. Domnia sa nu este numai om de știință, este în primul rând om de omenie, un suflet foarte mare și bun, aparent pare ca un căpitan, în schimb inima și sufletul domniei-sale este mare. Este și un mare și bun politician, dar invidia, știți Dvs., cu piatra în pomul fără roade nu aruncă nimeni, într-un salcâm de exemplu, aruncă tot într-un pom! A făcut într-așa fel ca domnia-sa să fie invidiat de diferiți oameni, poate cu minți ... mai înguste. Să vă dea la toți Dumnezeu sănătate și la cei dragi, o spun din suflet, am venit cu inima plină și cu bucurie să mă întâlnesc cu Dvs. și domnul prof. dr. Dumitru V. Marin. Să ne trăiți domnule profesor, să vă dea Dumnezeu sănătate !”

Poetul Mihai Apostu: „Vorbesc în numele colegilor din Asociația Culturală Poesis Moldaviae și a cenaclului cu același nume, și chiar în numele colegilor redacției Ecouri Literare. Domnule profesor, aveți un călduros „La mulți ani” din partea noastră și este timpul să vă răspundem la o întrebare pe care ați lansat-o acum vreo 2-3 luni, când ați întrebat când avem noi întâlnirile de cenaclu. Noi ne întâlnim joia la Biblioteca Județeană Vaslui, așa că dacă doriți să participați cum v-ați lansat acea întrebare, vă așteptăm cu drag la ora 17:00. La mulți ani călduroși din partea colegilor mei.”

Prof. Cristian Ciubotaru: „Participăm alături de prof. dr. Dumitru Marin la împlinirea vârstei de 70 de ani, o vârstă a împlinirilor, cu Corala „Voces” a Casei Corpului Didactic Vaslui pentru a aduce un moment de încântare și pentru a omagia pe dl. prof. D. V. Marin. Programul nostru începe cu două piese cântate de colegul nostru, Romică Brunchi.”

Mihaela Manu, ziaristă: „Nu eram pregătită să vorbesc dar, cu siguranță că cei care au rămas aici, îl respectăm cu adevărat pe domnul prof. Dumitru V. Marin. L-am apărât pe domnul profesor, l-am judecat și am fost tare supărată pe el, mult timp. Astăzi îl iert din tot sufletul și îl iubesc și-i mulțumesc pentru că, m-am gândit în tot acest timp cât am stat aici, datorită lui cu adevărat eu am acest aparat de gât, am trăit cele mai frumoase momente din viața mea la Unison Radio, 7 ani, eram de douăzeci și ceva de ani, eram slabă, eram îmbrăcată modest, la studio, și așa l-am cunoscut eu pe domnul profesor. Ar trebui să vorbesc mai frumos dar, am să vorbesc ca de obicei, simplu, așa cum sunt, vă mulțumesc din suflet și cândva mi-a propus să lucrez la televiziune dar, din păcate, oamenii sunt cei care ne întrerup uneori drumurile și visele, după ce am adunat și eu pe umeri ani, nu-l mai judec pe

domnul profesor. Știu că poate în viață este important să ne alegem oamenii cu care avem o echipă pentru că pot influența în bine sau în rău. La mulți ani, și vă mulțumesc pentru tot, din suflet.”

D.V.M: „Sunt gesturi care impresionează, înduioșează, înflăcărează. Dați-mi voie să vă spun acum, când a apărut pe scenă Denisa Ciobanu, că eu am intuit talentul de acum „n” ani, observați ce domnișoară frumoasă și ce voce frumoasă are, are o voce excepțională, dar pe mine mă înduioșează gestul tatălui Denisei, care este foarte bolnav și totuși a venit astăzi aici, domnule Ciobanu, vă mulțumesc pentru bunăvoința dumneavoastră.”

Credem că cele de mai sus demonstrează cu prisosință că în sala mare a CJ Vaslui a avut loc un adevărat eveniment cultural, că prof. D. V. Marin a fost sărbătorit așa cum se cuvine, că discursurile unor veritabile personalități prezente în sală și cele 78 (nu numai 70 câte sunt în volumul omagial „Marin 70”) de prezentări, aprecieri și felicitări ale unor ilustre nume din cultura, știința, arta, politica și administrația românească sunt elocvente și contracarante pentru cei care din diverse motive nu-l prea au la inimă! Este cunoscut faptul că prof. dr. D. V. Marin este o persoană și o personalitate complexă, fără complexe, un om care a știut, a vrut și a putut face ceva din viața sa, a cucerit lauri în mai multe domenii, fie ele din presă, cultură ori afaceri profitabile care l-au propulsat printre oamenii bogați și material ai județului. Un caracter vulcanic, foarte harnic și riguros cu sine, inventiv și neastâmpărat a știut să cultive prietenii trainice dar este dotat și cu „arta” de a-și atrage contestatari, detractori și chiar dușmani. Poate că cele de mai sus, expuse fără comentarii, întreaga manifestare filmată în care se pot urmări pe site-ul

nostru TVV.ro și cuvintele pline de căldură ale altor oameni de cultură prezenți la eveniment și adresate sărbătoritului vor schimba unele dintre părerile voit răutăcioase. Respectăm dreptul fiecăruia de a avea părerile sale, aprecierile și dușmăniile sale față de oricine și sugerăm pentru cei care nu gândesc cu propria lor minte și-l percep pe prof. dr. D. V. Marin după spusele unora și altora câteva date biografice prezentate pe coperta patru a volumului omagial „Marin 70”!

Adresăm și din partea redacției ziarului „Meridianul” sincere urări de „La mulți ani!” și viață lungă și rodnică!

Val ANDREESCU
(Meridianul, an XIII, nr. 18 (887),
joi, 5 mai 2011)

RAPORT DE CONSILIER LA SEDINȚA FESTIVA A CONSILIULUI JUDEȚEAN VASLUI

O voce șagălnică de secretară ne-a invitat pentru vineri 23 iunie 2017 „să ne distrăm” cu ocazia reunirii foștilor și actualilor consilieri județeni, într-o ședință festivă, începând cu ora 14.00.

Ar fi de adunat aproape 150 de persoane care includ și funcționarii publici convocați.

Printre aceste persoane Dumitru V. Marin n-a fost niciodată „glugă de coceni” adică fără opinii și fără acțiuni concrete, palpabile. Ba, am avut influență prin școala de presă (cca 500 persoane) prin cuvântul constructiv, chiar dacă singular, uneori! Numai și numai prin munca și priceperea

personală, în bătălie tot cu cei mai deștepți oameni ai județului și printre cei mai valoroși jurnaliști ai țării. 5 mandate de consilier județean, 2 de consilier local, cu 234 de consilieri locali ai Federației Ecologice din România „la un moment dat, locul 1, 11% din efectivul național, ca a IV-a formațiune politică din județul Vaslui, drept care am făcut parte din Delegația Permanentă și diverse comisii!

Ca să obțin asemenea forță am avut: 1) tovarăși de valoare și loiali: ing. Neculai Pânzaru, Dan Albescu, Costache Mărcuță; b) ziariști pricepuți atât la TVV cât și la radio Unison și ziar (din care unii ca un oarecare Sorin sau Tănăsuc m-au vândut sistematic!); tot ce înseamnă ziarist în județ fiind descoperiri ale mele. Și valori naționale ca Lucian Pârvoiu, Cătălin Striblea, Aurina Petrea tot de aici au plecat.

Dreptatea e a fiecăruia dar ADEVĂRUL e unul singur, căutat adesea prin justiția mereu cu hibe, influențabilă și coruptă, DREPTATEA n-a existat vreodată și nici nu va exista! Nici EGALITATEA: cum să fie egal văcarul cu primarul? Sau copilul născut în sărăcie cu cel din palate?

Argumentez astfel că și în Consiliul Județean s-au strâns tot felul de „consilieri” puși de șeful de partid să-l susțină și să câștige un ban. Deci să nu miște în front. Era unul Juverdeanu, liberal, „în opoziție”, care n-a făcut alt joc decât al PSD care a avut mereu în frunte oameni (nu personalități) remarcabili: prof. Constantin Alexandru care a pus câte bețe în roate a putut TVV cu judecăți și decizii, dar care a trecut de la comunism la ceva democrație, ing. Ion Manole, prins de administrație, Ion a fost abil și activ, dar a căzut ca Grindeanu în fața lui Dragnea, adică în fața prof. Dumitru Buzatu între ei existând fie Vasile Mihalache, fie Corneliu Bichineț. Despre acesta din urmă ar

merita multă analiză dar acum e vorba despre ce a realizat Dumitru V. Marin în mandatele sale și anume:

1) Cel mai important: prin opoziția sa, singura, permanentă, a oprit derapajele grave ale președinților și PSD care s-au simțit supravegheați și chiar dacă au șmenuit terenuri, case, fonduri, iată-i deocamdată fără DNA pe cap.

2) Prezența omului, jurnalistul, cu cel mai mare grup de presă (unic în Moldova și astăzi), scriitorul (cu 27 de cărți), militantul pentru adevăr, dreptate, egalitate, cinste, onoare, loialitate, bătaios de-a lungul acestui sfert de secol (recunoscut și respectat, criticat de ciracii șefilor vasluieni) ca om al acestui moment istoric cu dușmăniile și adversitățile de rigoare.

3) Bătălie pentru democrație și pentru limba română, în cei peste 25 de ani deși cu finalitate INCERTĂ, pentru că nici democrația reală nu există. O dovedesc mijloacele de presă, Tvv., Unison Radio (Vaslui, Bârlad), Ziarul Meridianul de Iași – Vaslui – Bacău, Revista internațională Meridianul Cultural Românesc. Se cunosc cele 2 recorduri mondiale reușite, 4 naționale, cele 19 întâietăți din județ, acțiunile de mare amploare din județele Moldovei.

Cât contează acest raport într-o bătălie a tuturor timpurilor pentru egalitate (care nu există), libertate (relativă) bunăstare care nu va fi concretizată curând?

Că, iată am fost printre reprezentanții unui timp și al unui mediu într-un eșantion de viață românească... județul Vaslui!

„De ce-ar fi bună cartea de față?

*Ca cititorul să nu rămână asemeni animalelor celor
fără minte, multe, mute, năroade... Aceasta e o expresie a
experienței de viață, trăită, suferită, însușită, pentru cel ce
vrea să vadă, să audă, să simtă,*

SĂ ÎNVEȚE!”

Dumitru V. MARIN

„D.V. Marin reprezintă astăzi, peste ½ secol de istorie trăită – vorbită – scrisă, de după 1968 (când s-a înființat județul). Mereu a fost într-un plan prezent, martor și actant la tot ce s-a înfăptuit în municipiul, județul Vaslui sau chiar în Moldova românească. El însuși ne-a lăsat multe volume de istorie culturală, lucrări științifice sau de înaltă jurnalistică. În peste 6 decenii, prezența lui a fost mereu remarcabilă... Omul și opera sunt déjà intrați într-un patrimoniu.

Mărturiile sale sunt unice și, acum, imposibil de cuantificat exact.”

**Al. IONESCU –
Laureat al Academiei Române
(15 iulie, 2018)**

ADDENDA 1

„LUMEA” LUI MARIN:

Prof. Univ. Dr. Alexandru IONESCU
București

Prof. Univ. Dr. Adrian FOCCHI
Folclorist – București

Prof. Dr. Ing. Avram D. TUDOSIE
Academician A.O.Ș.R – Iași

Dr. în medicină Valeriu IURCI
Exeget – Vaslui

Prof. Ion Gh. PRICOP
Poet, scriitor – Duda Epureni, Vaslui

Prof. Costin CLIT
Istoric – Huși, Vaslui

Cndr. Mihai BATOG-BUJENIȚĂ
Scriitor, epigramist – Iași

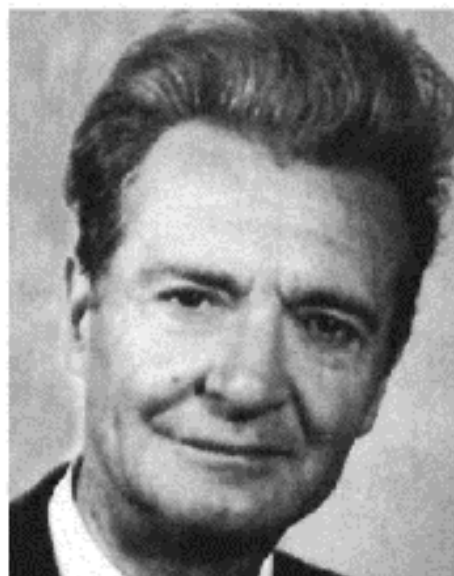
Prof. Univ. Dr. Ovidiu PAPADIMA
Folclorist – București

Prof. Dr. Docent Mihai POP
Academician – București

Gabriela Ana BALAN
Poetă – Bârlad

Prof. Univ. Dr. Vasile ADĂSCĂLȚIU
Folclorist – Iași

Prof. Dr. Vița MERLAN
Istorie – Husi, Vaslui

Georg BARTH
Ziarist – Passau, Germania

Ben TODICĂ
Ziarist, redactor emisiunii în limba
română Sydney, Australia

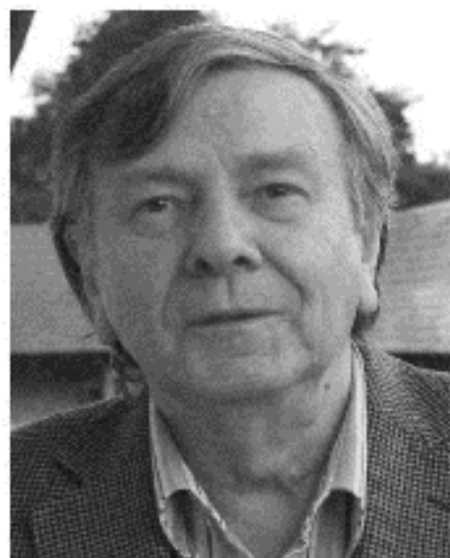

Stefan RACOVITZĂ
Jurnalist – Geneva, Elveția

George PHILIP
Poet – Montreal Canada

Prof. Dr. Teodor CODREANU
Critic literar – Huși, Vaslui

Prof. Teodor PRACSIU
Critic literar – Vaslui

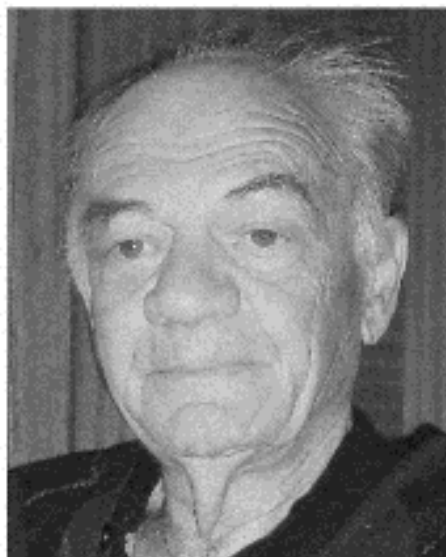
Prof. Dr. Laurențiu CHIRIAC
Istorie – Vaslui

Cătălin ȘIMPETRU
Ziarist, tehnoredactor – Vaslui

Ing. Mihai CABA
Scriitor – Iași

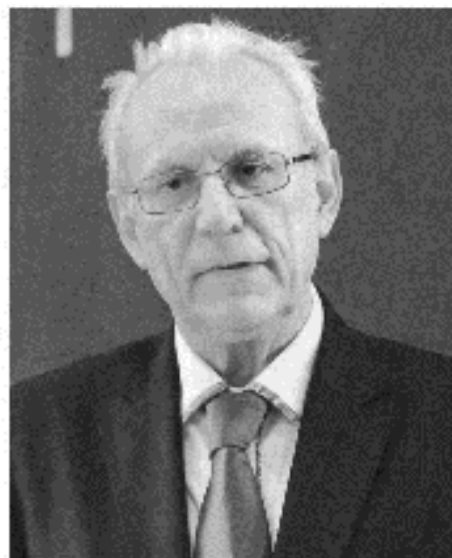
Eugen DEUTSCH
Scriitor – Iuj

Ing. Dr. Dumitru BRĂNEANU
Scriitor, Președinte USR Bacău – Bacău

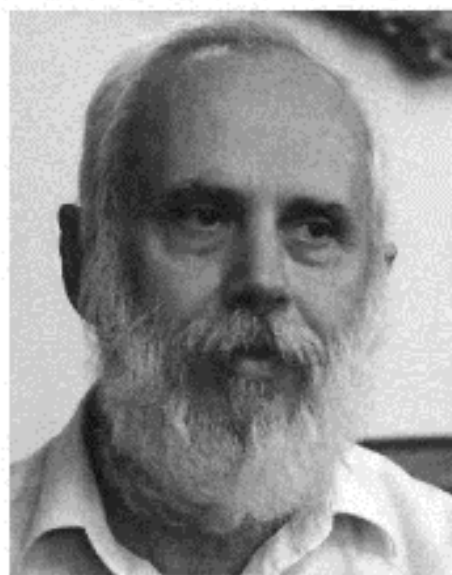
Prof. Univ. Dr. Ioan DĂNILĂ
Univ, Bacău, membru USR – Bacău

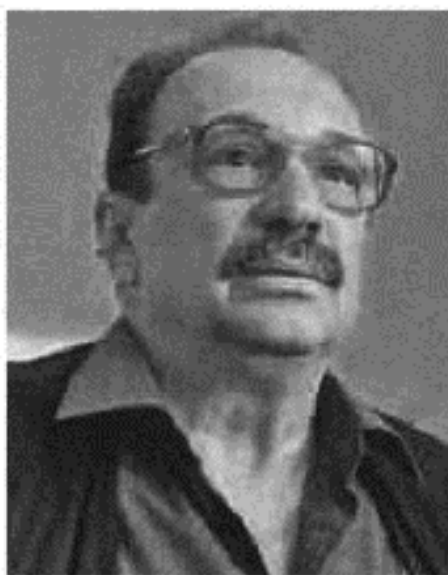
Doru Dinu GLĂVAN
Președinte UZPR – București

Prof. Univ. Dr. Daniela GIȚU
Membru USR, jurnalistă – Iași

Cornel GALBEN
Scriitor, monografist – Bacău

Prof. Univ. Dr. Mihai MIRON
Membru USR, ziarist – București

LUMEA CEA MICĂ

Ștefan Alexandru MARIN
n. 2008

Ana Ilinca MARIN
n. 2008

Eva Maria MARIN
n. 2011

Vlad Ioan MARIN
n. 2012

Rares MARIN
n. 2018

Vasluiul văzut de sus! Sursa foto: facebook.com Orasul Vaslui

**Sediul redacției Revistei, a Ziarului, a Radioului și a TVV online.
Str. Frunzelor, nr. 2, Vaslui.**

ADDENDA 2

OPERA

- TABLOU SINTETIC –

Dumitru V. MARIN

1. a) Deschizător de drumuri în presa modernă:

Televiziune - prima în țară (1990) - Licența 001/TV, Unison Radio Vaslui (1993), Unison Radio Bârlad (1994 →), ziar Meridianul, (1996 →), Revista internațională Meridianul Cultural Românesc (2015 →); Debut în 1957. Singurul Grup de Presă complet (2017).

b) Interviuri cu **9 președinți de stat**, 14 prim-miniștri, zeci de miniștri, deputați, senatori, ambasadori etc.; **Unic în România** ca jurnalist; 9 fișe în Istoria Jurnalismului din România (Enciclopedia).

c) Transmisiuni directe radio - Tv - ziar, din 32 de țări;

d) Interviuri cu **înalții ierarhi ai bisericii**: P.F. Teoctist, P.F. Daniel, mitropoliți, episcopi.

e) Vicepreședinte al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România și președinte filiala Vaslui din 2005. A organizat multiple manifestări social - culturale în județele Iași, Vaslui, Bacău, Galați. Zilele Meridianului, Simpozioane interjudețene, ample acțiuni cultural - științifice și de popularizare - Gala Ziariștilor (pentru județul Vaslui) și a fost invitat la Craiova, Baia Mare, Iași, Târgoviște, București, Râmnicu-Vâlcea, Timișoara etc.

Traian Băsescu

„Prin activitatea sa, Studioul TV Vaslui a dovedit că opinia publică are nevoie de informare constantă și obiectivă. Sunt sigur că telespectatorii Studioului TV Vaslui se bucură de o radiografie complexă a zonei, a comunității din care fac parte. Societatea românească are nevoie de informație, de seriozitate și dedicație, lucruri pe care colectivul Studioului TV Vaslui le-a dovedit din plin, în toți acești ani.”

*Cu toată aprecierea,
Traian Băsescu,*

*Președintele României 2004 - 2014
(„MARIN - 70”, Ed. PIM, Iași, 2011, p. 6)*

2. Acțiuni unicate în istoria Vasluiului și nu numai: Festivalul

național Fantastic Dance (1993, Vaslui) + Chișinău, 2 ediții, Festival pentru copii Tip-top-minitop, 2 ediții, Gala ziariștilor, 2 ediții, Omagiu Cărții Vasluiene (2013, 2015, 2017), Școala de ziariști pe lângă Tv.V., (peste 500 de persoane), Festivalul Național al Umorului, 1970, organizator, sprijinitor 47

de ani), Revista internațională Meridianul Cultural Românesc, din 8 februarie 2015→, Simpozioane interjudețene în județele Iași-Vaslui-Bacău-Galați ș.a. **Asociația Creatorilor Vasluieni Vaslui: I. 1971; II. 1999.**

Promotor al Curentului Cultural Informațional Vasluian. Reprezintă România la 2 decembrie 2001 la Internaționala Ecologistă; Întâlnire și convorbiri oficiale cu Iosckha Fischer, ministrul de externe german. A avut rol unic de influență asupra destinului unor mari personalități contemporane, Th. Codreanu, Th. Pracsiu, Dumitru Buzatu, Daniela Oatu, Lucian Pârvoiu, Cătălin Striblea, Adrian Porumboiu, Traian Nicola, Dan Ravaru, Val Andriescu etc., etc.

„Dl Dumitru V. Marin se grăbește să trăiască din plin, cu demnitate cât și ce i-a hărăzit bunul nostru Dumnezeu. Este mereu ocupat, în mișcare, multiplicând faptele bune.[...] Ca și mai înainte, se bucură de mult succes și sunt căutate lucrările dumisale care-i reflectă înalta pregătire științifică - e un eminent savant, doctor în filologie.”

*Mircea Snegur,
primul Președinte al Republicii Moldova.*

Romancier: Zăpada pe flori de cireș (1999 și 2014 - Ed. a II-a revăzută și adăugită), și proze scurte în diferite reviste, printre care „Baaadul Literar” (Bârlad) Meridianul Cultural Românesc, Convorbiri literare, Cronica, ș.a.

„Dascăl, publicist, editor, om de comunicare prin radio și televiziune, D.V. Marin este emblematic pentru ceea ce socotesc a fi elita neștiută a țării, cea care modelează mentalul colectiv contemporan, motorul progresului local, adesea necunoscut. Numai că D-sa are și contribuții de valoare națională și este destul de apreciat...”

*Acad. Răzvan Theodorescu,
București
(„MARIN - 70”, Ed. PIM, Iași, 2011, p. 162)*

4. Monografist:

- Liceul „Mihail Kogălniceanu” (1990), monografie la Centenar.
- „Unison Radio Vaslui continuă...” (2000), prezentare mass-media.
- **MERIDIANUL** - istorie a presei locale și a Curentului Cultural - Informațional, 416 p. (2009); Premiata de UZPR.

- Festivalul Național al Umorului „C-tin Tănase”, 218 p. (2010), monografie culturală;

- **GIURGIOANA** - Bacău, Sat, Biserică, Oameni, 170 p. (2011), monografie.

- ...77...Noduri culturale și răspunsuri amicale, Iași, 2018, 397 pag.

- 101 vasluieni pentru 100 de ani, Pim, Iași, 2019, 412 pag.

- Liceeni la Podu... Bacău, Pim, Iași, 2019, 204 pag.

- 111 valori naționale pentru Vaslui, Pim, Iași 2019, 512 pag.

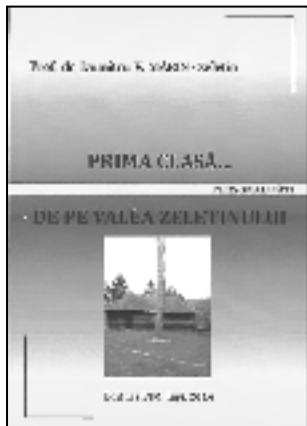
„D.V. Marin este un foarte bun profesor (atâția alții o spun) de peste 40 de ani, este un lider de presă al ultimelor 2 decenii (și a avut cu ce), este un iubitor al Bârladului, este un întreprinzător de succes, un personaj de excepție în cadrul Curentului Cultural - Informațional pe care-l susține personal și prin cărțile sale

tipărite[...].] ne-am întâlnit pe tărâmul cercetării, al afecțiunii pentru Bârlad, al activității literare, ca etnologi, el fiind menționat în Dicționarul etnologilor din toate timpurile și iată, mi se pare că rămâne un exponent al presei meleagurilor moldave cu mai multe mențiuni în Istoria presei românești”

*Acad. prof. dr. C.D. Zeletin,
medic, biofizician, poet, eseist (m.18.02.2020).*

*(prin telefon, luni, 28 martie 2011)
(„MARIN - 70”, Ed. PIM, Iași, 2011, p. 180)*

5. Contribuții științifice:

– **Cu Eminescu, Dascăl de suflet - Studii și adnotări istorico - literare**, 172 p. (2013): D. Cantemir, V. Alecsandri, I.L. Caragiale, M. Eminescu, T. Pamfile, N. Stănescu, V. Silvestru, Gr. Vieru etc. - monografie și dicționar.

– „*Meridianul: Filă din Istoria Presei locale și naționale*” (2009), extras.

– **PRIMA CLASĂ... / PERSONALITĂȚI DE PE VALEA ZELETINULUI**, 330 p. (2014);

– D.V. Marin, „**Noi perspective asupra operei lui Ștefan Zeletin**” (coordonatori Ionuț Horeanu, Horia Pătrașcu) Ed. Junimea, Iași, 2014.

– D.V. Marin, **Mihai Eminescu, în starea lui de azi**, Iași, 2017.

– **OPERA MAGNA 1/Folcloristica**, Pim, Iași, 2020, 614 pag.

– Numeroase Editoriale și articole din *Meridianul Cultural Românesc* și *Meridianul de Iași – Vaslui – Bacău*.

„Lui Dumitru Marin, tecucean ca și mine, cu urări de succes în munca sa științifică”

*Academician Iorgu Iordan,
MEMORII, (1977)
ianuarie 1977*

Editorialist: Editoriale, articole, eseuri, Pim, Iași, 2018, 184 p.

6. Istorie culturală:

– **Tv.V. - 15... explozia**, 556 p. (2006), istorie, cultură, roman picaresec;

– **Tv.V. - Vaslui - România - Europa**, 256 p. (2011), istorie, mijloace mass-media, autoritate.

– **25 - TV.V. (Istorie și cultură)**, 322 p. (2015), volum aniversativ despre Grupul de Presă și apariția TV.V.

– **75 D.V. Marin – Istorie, cultură, jurnalism**, Pim 2016, 166 p.

– **...77... Noduri culturale și semne amicale**, Pim, Iași, 2018, 398 p.

– **101 vasluieni, pentru 100 de ani**,/Valori identitare, Pim, Iași, 2019, 402 pag.

– **111 valori naționale dintr-un secol pentru Vaslui**, 2019, 512 p..

”Stimate domnule Marin [...] doresc să îmi exprim satisfacția de a vedea, în activitatea gazetărească și civică a domniei voastre, confirmarea convingerilor de care am fost animați, în zilele dificile de după Revoluția din Decembrie 1989, toți cei care am pus bazele unei României democratice.”

Ion Iliescu,

Președinte de Onoare al P.S.D.

Președintele României 1989 - 1996, 2000 – 2004

7. Istoria învățământului:

– „*Evoluția învățământului vasluian până la 1859*” (1980), extras + volum;

– „*170 de ani de învățământ public la Vaslui*” (2011), extras. Numeroase simpozioane în județele Moldovei.

– **ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI MERIT VASLUIAN - Eșantion din învățământul românesc (I)**, ed. PIM, Iași, 2016, 154 pag.

– Sute de articole în Meridianul de Iași-Vaslui-Bacău.

– Zeci de articole în Meridianul Cultural Românesc.

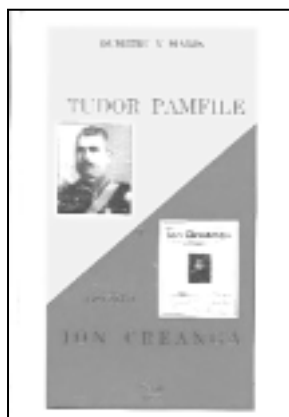

„...meritul ctitorului acestui mozaic cultural, profesorul doctor Dumitru Marin, este unul remarcabil. Împreună cu o sumă de contributori de elită fiecare număr prin paginile sale se constituie într-o adevărată frescă a tinereții, vigoriei și creativității pe care această străveche cultură o dovedește..

Distribuția ei în cele patru zări poate deveni un mesager a ceea ce Eminescu, și nu numai el, considera că ar fi misiunea istorică a românismului.”

*dr. în medicină Valeriu LUPU,
critic literar - Vaslui
(M.C.R. nr. 5/ 2016)*

8.Etnografie și folclor:

– Tudor Pamfile și Revista „Ion Creangă”, (etnofolcloristică) 294 p. (1998), curentul arhivistic; „contribuie la recuperarea integrală a acestui prețios element de patrimoniu”... - Iordan Datcu, „Dicționarul etnologilor români” (p. 65).

– „Considerații privind cântecul popular” (1974), extras; primul studiu de gen.

– „Importanța Revistei „ION CREANGĂ” în folclorul românesc”, teză doctorat (1998), ample noutăți și documente inedite.

– OFIȚERUL FOLCLORIST, Medalion istorico-literar, M.C.R., *anIII, nr. 1 (9),2017, p123-124.*

– Bârlad-Vaslui/Pamfile-Marin/ destine istorice, Pim, Iași, 2017,184 p.

– „Curentul Cultural - Informațional” (serial 2011 - 2016 în ziarul Meridianul);

– Articole, reportaje, editoriale în principale ziare și reviste ale vremii.

„Dumitru V. Marin a dovedit ambiții mult mai mari decât cercetarea etno-folclorică, aspirând a fi polivalent: om politic (consilier județean și candidat la alegerile de primari din partea PNL), ziarist, prozator (autor al unui roman sentimental, cu titlu metaforic, Zăpadă pe flori de cireș), întemeietor al unui trust de presă, Cvintet TE-RA (cuprinzând televiziune, radio, ziar)... Dumitru V. Marin nu s-a mulțumit însă nici cu a fi un abil om pragmatic, reușind să reziste intemperțiilor din presa postdecembristă, ci s-a încercat să și teoretizeze inițiativele sale culturale, considerând că a pus umărul, și pe această cale, la întemeierea unui „curent cultural informațional” în județul Vaslui, aproape unic în țară...”

*Prof. dr. Theodor CODREANU,
scriitor, critic literar*

9. Reportaje și memorii de călătorie:

– **Editoriale valabile din vremuri regretabile**, 258 p. (2013), texte variate, considerații socio - economice; Premiată de UZPR în 2014.

– **„Spirale” internaționale - Vasluieni pe spițe din roata istoriei**, 208 p. - (2013), vultele muncii de jurnalist;

– **PRIMARII, ca niște oameni acolo, și ei**, 338 p. (2014). Interviuri cu 50 de primari ieșeni.

– **Ceașescu -... - Bășescu - Mitterand - Snegur - Iliescu - Lucinski - Constantinescu - Regele Mihai I, - evocări de reporter** - 188 p. (2014). Interviuri cu 9 președinți de stat, prim-miniștri, capi ai bisericii.

„Numele prestigiosului profesor doctor DUMITRU V. MARIN este legat pe veșnicie de cultura județului Vaslui, întrucât el a fost cel care mulți ani a asigurat în această zonă o activitate cultural-istorică, jurnalistică și etnografică extrem de consistentă. Distinsul Profesor este cel care a lucrat mereu la zidirea fundamentelor culturale ale cetății Vasluiului

și, în general, ale județului Vaslui, contribuind la cristalizarea unui spirit autohton și la afirmarea unor personalități culturale locale, fapt pentru care oricând el își merită lauda și cinstirea noastră, a tuturor. Azi și mâine.”

*dr. în istorie Laurențiu CHIRIAC - Vaslui
(M.C.R. nr. 5/ 2016)*

10. Editor: - Tudor Pamfile - Basme (1976);

– Ziarul **Meridianul** (1996 →), Teleradioeveniment (1993/94)

– T.V.V., **Unison Radio Bârlad și www.tvv.ro** (1990 →)

– **Revista Meridianul Cultural Românesc** (8 febr. 2015→) -

director-fondator, editor, critic literar;

– **Revista Onyx** - revistă de literatură, civilizație și atitudine, director, editor, redactor. (2014)

„Mare mi-a fost bucuria când m-a anunțat că intenționează să scoată o revistă intitulată „Meridianul Cultural Românesc”, ceea ce s-a și întâmplat începând cu anul 2015, [...], cu o tematică interesantă, captivantă și diversificată, aflându-mă și eu printre autorii articolelor

de biologie. Văzând ce probleme abordează revista, m-a interesat cine este directorul. După cele citite, pot afirma că este o personalitate marcantă a Culturii românești, un om de aleasă ținută intelectuală, o figură reprezentativă a ziaristilor vasluieni și români, un scriitor cunoscut

și apreciat pentru întreaga sa activitate editorială, în toată lumea.”

15 martie 2016

Academician Constantin Toma

Profesor la Facultatea de Biologie Iași.

11. Constructorul și îndrumătorul!

– **Construirea școlilor din Stejarii-Iași, Măcărești-Iași, a Școlii noi din Văleni-Vaslui și stadionul local,**

Onești, 1971

– Coordonator la construirea Căminelor Culturale de la Berezeni, Dragomirești, diriginte de șantier la Casa de Cultură Vaslui,

– Coordonarea lucrărilor la amplasarea Statuiei lui Ștefan cel Mare de la Băcăoani - Vaslui. A prezentat Statuia în fața lui N. Ceaușescu, Casa Scânteii, București, 1973.

– Sprijin la turnarea filmului Ștefan cel Mare – Vaslui

– Introducerea Cataloagelor alfabetice și tematice, a Clasificării zecimale în Biblioteci, ca inspector de

specialitate între 1970-1974 la C.J.C.A. Vaslui,

– Înregistrarea fonetică a primelor 3 ediții ale F.N.U.C.T. (Festivalul Umorului)

– Ca antrenor, formarea echipei de fotbal jr. Moldosin-Vaslui, arbitru de fotbal între 1974 – 1979.

– Concurant, medaliat cu aur, argint, bronz, la lupte libere (Pașcani), oină, volei și alte jocuri sportive (Iași), aruncarea greutății, Iași, vicecampion național la lupte, Iași, 16 dec. 1962. În toate cazurile și conducătorul echipelor.

– Instructor de formații și ansambluri artistice, cu rezultate regionale, din jud. Iași și Vaslui.

– Creatorul și conducătorul singurei școli de presă din jud. Vaslui, circa 500 de candidați pe lângă Tv. Vaslui între 1990 – 2019.

– A condus cenacluri literare, cel mai cunoscut „Mugurel” 74 (15 ani), cel mai reprezentativ (Cenaclul) „Asociația Creatorilor Vasluieni” (A.C.V.), 1966 și după 1989.

– A îndrumat zeci de ani elevi la Sesiuni Științifice, întorși numai cu Locul I. A lansat poeți și scriitori de valoare națională.

– A fost organizator la Festivalul Umorului „C. Tănase” Vaslui, primele 3 ediții (1970 - 1974), a organizat 3 ediții ale Festivalului Fanfarelor, Vaslui, 1971, 1972, 1973; a organizat 2 ediții ale Festivalului Național de dans modern Fantastic Dance, 1993, 1994; printre

organizatorii Festivalului Obiceiurilor la Vaslui, la începuturi; a inițiat și organizat Gala ziariștilor profesioniști, 2 ediții, și 2 „județene” Cupa TVV la fotbal; Festivalul Tip-top minitop, două ediții; foarte multe Simpozioane interjudețene; a organizat și condus 6 ediții ale Simpozionului Național „Omagiu Cărții Vasluiene” (2013, 2015, 2017, 2018, 2019). A scos 3 reviste, 2 ziare, 2 posturi de radio și 1 TV (și online); 31(azi,40) de cărți tipărite.

„Renumitul Albert Einstein, născut la ULM – deci pe malurile Dunării spunea: „Încearcă să fii un om de valoare și mai puțin un om de succes“

Cu o astfel de gândire, am avut ocazia să cunosc și eu, un adevărat om de valoare culturală! Vorbesc despre Dl. Prof. Dr. Dumitru V. MARIN din VASLUI, Director-Fondator al Revistei “MERIDIANUL CULTURAL ROMÂNESC” – în lb. germană: RUMÄNISCHER KULTUR MERIDIAN”
Georg Barth, 22.02.2017, Passau, landul Bavariei, Germania

SCRISOARE DIN BAVARIA

Du bist so etwas Besonderes,
 Du bist der Beste,
 drum feiern wir heut zusammen
 zu Deinem Feste.

Happy Birthday und moege Dein Tag, so werden wie Du, ein Unikat.

Simulate D-le Director general, Prof. Dr. Dumitru V. MARIN

Cu recuzia și la dvs. de naștere am înțeles această scrisoare ca model versuri în lb. germană. Astfel am considerat eu, că meritai puț de puțin, respectul nostru – alături de unchi de bunic, la care se mai adaugă tradiționalul românesc – LA MULȚI ANI!

A fi ceva deosebit,
 a fi cel mai bun,
 iată motivul pr. care
 sărbătorim împreună cu dvs.

La Mulți Ani și să fie și un unică precum și dvs. un unicat !

Deci, am făcut tot posibilul pr. a traduce textul din lb. germană în lb. română. De ce folosese în ambele limbi cuvintele „deosebit, cel mai bun, unicat” ? Pînă și (și) sunteți... acesta este adevărul sau altfel spus „situația actuală” ! Este o confirmare din partea mea, este o dovadă în plus a înaltului spirit cultural românesc, dar și de mult profesionalism jurnalistic și organizatoric, de care dați dovadă zi de zi, precum și în fiecare săptămână, totul, de foarte mulți ani.

Deși că mai trebuie să adaug ceva:
 Vă doresc în aceste vremuri grele – MULTĂ, MULTĂ SANĂTATE!

Cu deosebită simă și foarte mult respect

Georg BARTH – Germania – aprilie 2020

12. Important om politic în jud. Vaslui, 1989 - 2016: președintele Federației Ecologiste din România, filiala Vaslui, 18 ani, a Partidului Verde în prezent; **Consilier județean 5 mandate**, Candidat la Senat, Camera Deputaților, Consiliul Județean, Consiliul Local, Primăria Vaslui, vicepreședinte al Acțiunii Populare, propus de liberali candidat la Primăria Vaslui în alegerile din iunie 2008. Multiple prezențe naționale și internaționale culturale și politice. Contacte, interviuri și colaborări cu toate marile personalități politice și culturale naționale ale timpului (1990 –).

„L-am cunoscut pe profesorul dr. Dumitru Marin cu ocazia unei întâlniri la Vaslui cu reprezentanți ai societății civile și simpatizanți ai Convenției Democratice, înainte de alegerile din 1996, când i-am acordat și un interviu pentru postul de radio și televiziune pe care îl conducea.

Pe vremea aceea, Vasluiul era considerat un fief absolut al PDSR-ului, era numit „județul roșu” și a avea alte opinii decât majoritatea însemna un act de curaj. Era vorba de curajul unui om care înțelesese să facă presă adevărată, dar în același timp angajată în slujba unor valori democratice în care credea... Bun organizator, activ și

integrat în comunitate...”

*Prof. dr. Emil Constantinescu,
Președintele României 1996 - 2000
(„MARIN - 70”, Ed. PIM, Iași, 2011, p. 7)*

13. Acțiuni culturale interjudețene și naționale:

- Interviuri la Televiziunea Canadiană, B.B.C., Televiziunea Națională din Chișinău, Captalan, Tele 7 abc, Deutsche Welle, Vocea Americii etc.

- Pagini speciale în „Evenimentul Zilei”, alte articole în „Deșteptarea”, „Ziarul de Bacău”, „Tecuceanul”, „Booklook”, „Meridianul Iași-Vaslui-Bacău” ș.a.

Simpozion MARIN 70 - Gelu Bichineț, D.V. Marin, Levente Csaba Szekely, Alexandru Ionescu, Adi Cristî, Corneliu Bichinet

– Acțiuni culturale 2014: **Omagiu Cărții Vasluiene** - Vineri, 25 octombrie 2013; Simpozioane Interjudețene: **Românești** - Miercuri, 15 ianuarie 2014; **Hârlău** - Joi, 23 ianuarie 2014; **Prisăcani** - Joi, 30 ianuarie 2014; **Bârnova** - Miercuri, 27 februarie 2014; **Bârlad** - Joi, 13 martie 2014; **Iași** - Colegiul „Costache Negruzzi”, Luni, 7 aprilie 2014; **Ivești** - Luni, 21 aprilie 2014; **Podu - Turcului** - Joi, 29 mai 2014; **Iași** - Vineri, 30 mai 2014, Univ. „Al. I. Cuza” (Ștefan Zeletin); **Prisăcani** - **22 - 24 august 2014**; **Ciorțești** - **29 și 30 august 2014**; **Lungani** - **Marti, 23 septembrie 2014 altele în 2015-2016**; **Bacău** - Colegiul Național „Gheorghe Vrânceanu”, Vineri, 10 octombrie 2014; **Țepu - Galați**, Duminică, 26 octombrie 2014; **Sat Frumuseșu, com. Glăvănești, jud. Bacău** - Sâmbătă, 8 noiembrie 2014; Băcani - Vaslui, (28.11.2015), **Omagiu Cărții Vasluiene, Ediția a II-a** - Luni, 26 octombrie 2015. **Colegiul Național „Costache Negruzzi” Iași** - 29 ianuarie 2016 („Iași - Meridiane Culturale”); **Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu”, Colegiul Economic „Anghel Rugină” și Liceul Tehnologic „Ion Mincu”** - Vineri 15 ianuarie 2016 („Simpozion „Mihai Eminescu în liceele vasluiene”). Orele 10:00, 13:00, 16:00 - Întâlniri cu redactorii Grupului de presă, ALPI și scriitorii din Bacău. **Colegiul Național „Vasile Alecsandri” Bacău** - vineri, 1 aprilie 2016 (Simpozion Interjudețean - Lansare Revista M.C.R. nr. 5, volumul „Învățămant și merit vasluian”, „25 - TV.V. - Istorie și cultură”). Joi, 21 aprilie 2016, **Simpozion Național „D.V. Marin și contemporaneitatea” - Vaslui. „OMAGIU CĂRȚII ȘI CULTURII VASLUIENE, ed. a III-a, vineri, 5.05.2017,**

Centrul Cultural „Alexandra Nechita”, Simpozion Național (partic.din Bacău, Iași, București, Slobozia, jud. Vaslui).

Aniversarea Meridianului... la 20 de ani, 26-27 sept. 2016, la Vaslui (Biblioteca Județeană), Iași (Colegiul Național NEGRUZZI), Vaslui, Liceul Ștefan Procopiu (oct. 2016). Lansare M.C.R. la Iași (Lic. Negruzzi, C.C.D. ș.a.), 2016, 2017, Bacău, Bârlad, Huși, Vaslui, 2018, sept. Vaslui.

LANSAREA M.C.R. în adunări publice, cu mii de participanți, Băcani, Bogdănești, Bălțați (Iași), Lungani (Iași) Duda Epureni, Vaslui și alte 8 localități, în 2018.

Lansări repetate, în ultimii 6 ani, la ALPI, Iași.

„MERIDIANE CULTURALE LA IAȘI - Luni, 27.03.2017 s-a desfășurat la Iași, la Casa Corpului Didactic, lansarea numărului (comasat) 7-8 din Revista deja celebră, **MERIDIANUL CULTURAL ROMÂNESC**, revistă care apare, prin străduința exclusivă a directorului grupului de presă **CVINTET TE-RA**, **prof. dr. DUMITRU V. MARIN**. Revista beneficiază de un colectiv redacțional ales: profesori, oameni de cultură și știință.

Încep cu gândurile noastre de grațitudine pentru efortul de a veni la Iași, pentru atmosfera culturală creată, prin prezența scriitorilor și oamenilor de cultură în mijlocul elevilor, aflați în **SĂPTĂMÂNA ALTFEL**, participanți la manifestare, dar mai ales prin poarta deschisă pentru tinerele talente din diversele școli ieșene implicate.

Spre deosebire de evenimentele exclusive dedicate Colegiului Național “Costache Negruzzi”, au venit la manifestarea, organizată în parteneriat cu Casa Corpului Didactic “Spiru Haret” Iași: “Liceul Tehnologic de Mecatronică și Automatizări”, profesor - coordonator Alina Teodora Vartolomei, Colegiul Tehnic “Gheorghe Asachi”, coordonator bibliotecar Oana Epure, Școala gimnazială “Ion Creangă”, coordonator profesor Alina Fîntînaru, Școala Normală “Vasile Lupu”. Am admirat, așadar, elevii îndrăgostiți de poezie, de la clasa a VII a, liceu, pe care nimeni nu i-a obligat să se implice! Au făcut-o de bună voie! Câștigul a fost în totalitate al acestor copii!

*Scriitorii prezenți au făcut o atmosferă de zile mari,.
Prof. dr. Dumitru V. MARIN a prezentat, modest, propria activitate,
elevii receptând mesajul prin care munca te susține în viață iar din punct
de vedere patriotic, apărarea Limbii Române, în țară și străinătate, poate
deveni o deviză de viață!*

„Să știți că aveți o șansă nemaipomenită să participați la un eveniment cultural. Dați-mi voie să vă spun că mă simt ca și dumneavoastră elev. Să nu creadă cineva că noi, cei prezenți aici, suntem „bătrâni”. Nu! Noi suntem tot tineri, dar unii de mai multă vreme. Cel mai tânăr dintre noi este profesorul Mircea Varvara, fostul meu profesor de acum mulți ani. Când l-am anunțat astăzi, a zis: „Domnule, vin!” Mulțumesc domnule profesor, pentru că, prin prezența dumneavoastră alături de mine, aici, mă simt la vârsta celor tineri, din aceasta sală. Printre altele, țin să vă spun că noi trăim o vreme în care se petrece așa o transformare a limbii române încât ea va dispărea. Academicianul Eugen Simion spunea că în vreo 200-300 de ani, vor mai exista două sau trei limbi pe pământ. Eu spun că în mai puțin de 30 de ani va fi așa o modificare de nu ne vom înțelege între noi. Scrie și în ziarul Meridianul că Mihail Sadoveanu, acum 100 de ani, se mai înțelegea cu românii lui dar nu s-ar înțelege cu noi nicicum pentru că opera lui a devenit operă de arhivă, nu este funcțională la ora actuală ca model de limbă. Unii vorbim de poeții actuali, alții de scriitorii actuali dar ne place, mie cel

puțin îmi place, să vorbim despre scriitorii care apără limba română, pentru că de când este limba română, de 2000 de ani, niciodată nu au fost mijloace de influențare așa de agresive ca cele de astăzi. Altădată, noi românii aveam un cuvânt care ne caracteriza: „Bă, mergi acasă? - Îhî” Îhî era acceptul. „Acum, ești bine? - Ok” prin

*urmare sunt multe, multe exemple care arată că limbajul din calculator, dacă nu-l știi, nu știi o brumă de engleză, nu ai ce căuta pe-acolo. Asistăm și la pericolul dispariției poporului român, din care peste 3 milioane au șters-o peste granițe și deși în mintea lor există materie cenușie ,eu am niște elevi de-ai mei poeți - buni poeți, s-au dus să măture prin Roma și prin alte părți. Noi încercăm prin revista **MERIDIANUL CULTURAL ROMÂNESC** să diminuăm acest pericol. Revista **MERIDIANUL CULTURAL ROMÂNESC** se duce în 23 de capitale europene, în vreo 250 de locuri din România și recordul pe care de asemenea îl invoc, avem 73 de scriitori din străinătate și în total 292 de colaboratori. În vecii vecilor n-o să mai întâlnești așa ceva. Orice revistă din țara Românească se chinuie între 20 și 40.” a spus prof. dr. Dumitru V. MARIN.*

Comandorul de aviație, MIHAI BATOG BUJENIȚĂ, a vorbit

despre misiunea deloc ușoară, dar cu multă noblețe sufletească, de a scrie o revistă, de a o lansa în paisprezece țări și ne-a invitat la ședințele Cenaclului “Păstorel”, invitație pe care o vom onora. „Onorat auditoriu ca să scoți o revistă trebuie să fii nebun. Unii din acei frumoși nebuni, nu prin ei înșiși ci prin faptele lor este domnul profesor. Ai de luptat cu tot felul de adversități, invidii, răutăți, tot ce umple paharul mâhnirii noastre, în această lume. Îți vor trebui bani ca să scoți revista, timp, muncă, asiduitate dar mai ales, niște oameni pe care

să-i convingi, cei care fac parte din colegiile de redacție, pe care să-i convingi că tu vrei, poți și meriți. Ei bine, în acest sens domnul Marin a

cucerit. E destul de dificil totuși să aduni un colectiv de oameni de valoare. Aici sunt și profesori doctori universitari și doctori în științe, oameni cu titluri, cu profesii deosebite cu toate onorurile pe care societatea le dă celui care produce ceva. Nu mă voi lăuda ce titluri am eu, pentru că sunt cu mult în urma domnului Marin, vă va spune el și o parte dintre ale lui sunt și ale mele. Nu uitați să râdeți. Râsul nu îngrașă, nu are E-uri, vă menține tonusul, vă menține înălțimea spirituală la care fiecare dintre noi trebuie să fie. Ignorăm în bună măsură problemele care ne pot afecta. De aceea, eu, vă invit întotdeauna la Cenușă. În fiecare duminică, la ora 10, la Biblioteca Județeană. Ne-au venit niște moșnegi acolo și ne simțim ferice pentru că în primul rând comunicăm. Este foarte importantă comunicarea pe care am redus-o cu toții la eternul „like”, „share”. Oameni buni, comunicarea este între oameni, prin cuvânt, prin expresia figurii.” a spus Mihai Batog BUJENIȚĂ.

Au recitat, la manifestare, poetul VASILE LARCO și actorul EMIL GNATENCO, oameni de o sensibilitate de nedescris, dăruți de Dumnezeu cu transmiterea mesajului poetic, rupt de realitatea cotidiană, mesaj care te înalță și transpune într-o lume mai bună. Vă mulțumim!

Printre alți participanți de seamă au fost poeta și pictorița Viorica Bordianu, soții Valentina și Valeriu Lupu și profesorul Mircea Varvara.

Eleva NAOMI RANGHIUC a citit din propriile creații. Pregătită de profesor Alina Fîntînaru ,de la Școala gimnazială Ion Creangă din Iași ne-a făcut să vedem că misiunea de dascăl se împlinește dacă elevii noștri sunt receptivi, deschiși ideilor frumoase, ca Naomi.

*Elevul PĂDURARIU ȘTEFAN RADU, pregătit de dna bibliotecară Oana Epure, de la Colegiul Tehnic “Gheorghe Asachi” a citit din propriile creații transpunându-și ideile prin care receptează lumea în care trăiește iar elevele Liceului “Mihai Eminescu”, COMANDATU CLEMENTINA și HRESTIC MARIA LUIZA au recitat din cel mai recent număr al revistei **MERIDIANUL CULTURAL ROMÂNESC.***

Activitatea s-a încheiat cu elevul ALEXANDRU URSACHE, pregătit de profesor CLAUDIA MARTINICĂ, care ne-a cântat și

încântat cu un cântec românesc pe care regret că nu îl pot expune în aceste rânduri decât ca dăruire la cel mai mare potențial pe care îl poate avea un copil de 9 ani. Îl felicităm și sperăm să-l vedem pe marile scene ale orașului cât mai curând.

Cuvântul meu de mulțumire îi este adresat dlui director al Casei Corpului Didactic "Spiru Haret" Iași, SILVIU IORDACHE, pentru facilitarea întâlnirii unor generații diferite întru același scop: Dragostea pentru Limba Română!

Vă mulțumim tuturor și urăm Revistei Internaționale **MERIDIANUL CULTURAL ROMÂNESC** cât mai multe și frumoase numere!

A consemnat,
Prof. dr. Monica Luminița COZMEI”
Articol apărut în ziarul Meridianul
de joi 30 martie 2017

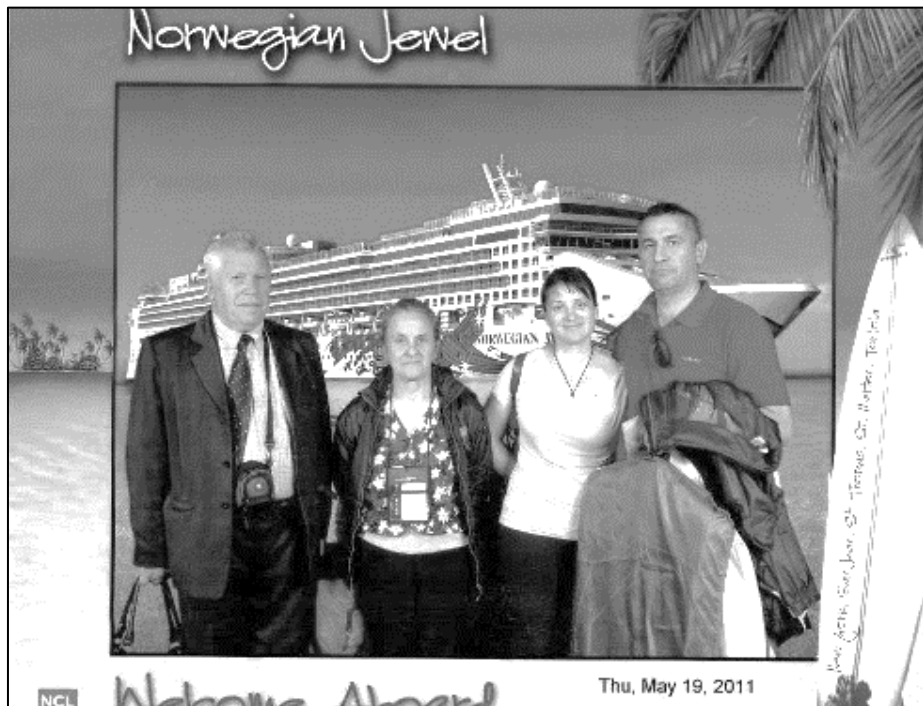

„Un om fără odihnă și fără
astâmpăr, pe care l-am cunoscut în anii
de după Revoluția din 1989, unul dintre
cei condamnați să construiască.”

jurnalist, Alexandru Mironov,
scriitor, fost ministru
(„MARIN - 70”, Ed. PIM, Iași, 2011, p.
73)

14. Reprezentări internaționale, Depart. Tourrenne

(Reprez. grupului de la Miclești, jud. Vaslui, interviu cu Prefectul, manifestare Cult. la Casa de cultură din Neuille Pompierre de lângă orașul Tour), Strassbourg (1999,cu grupul, primit de Secret.gen al Comisiei Europene, Marie Trautman,interviu și dineu oferit in sala de festivități a Primăriei din Strassbourg) Budapesta (2dec.2001, Internaționala Ecologistă, președintele delegației ecologiste românești. Tratatative de 2 ore cu președintele ecologist german și Ministru de Externe, Ioscha Fischer, Hotel Budapesta), Montreal (Invitat al Televiziunii Canadiene), Chișinău (Participant-invitat la Congresul ecologiștilor de către președintele Ioan Dediu, Discuții ample la Ministerul Culturii cu Ion Ungureanu, Stabilirea legăturii cu Nicolae Dabija, președ. Uniunii Scriitorilor din Moldova, materiale de

presă și protocoale semnate, Uniunea Ziariștilor din Balcani (Timișoara, printre inițiatori și primii semnatori), Transnistria (Tighina, Dubăsari, Soroca, în timpul luptelor declanșate după vizita lui Ion Iliescu și Adrian Năstase, urmate de autoproclamarea Independenței Republicii Transnistriene. Interviu cu președintele Igor Smirnov).

Relație de prietenie specială cu Președintele Republicii Moldova, Mircea Snegur de mai multe ori interviuat.

Filmări și transmisii în direct din 32 de țări. Recunoaștere internațională confirmată prin M.C.R., unde colaborează 76 de scriitori străini. Prezență activă în mediul VIRTUAL.

„Dumitru Marin, a avut prioritate în mass-media vasluiană, iar eu cred că și în cea din toată Moldova de dincoace și de dincolo de vremelnica graniță”

*prof. dr. Mihai Miron
aprilie 2016*

15. Referințe:

- **MARIN 70 - Volum omagial**, 210 p. (2011);
- **MARIN D. V. - Opera în câmpul critic și valoric**, 202 p. (2013).
- Jordan Datcu - **Dicționarul etnologilor români**, Ed. SAECULUM I.O., București, 1998: MARIN, Dumitru V., pp. 65 - 66;
- **Istoria Jurnalismului din România în date**, *Enciclopedie cronologică*, ed. Polirom, Volum coordonat de Marian Petcu (pag. 514, 655, 902, 910, 930, 936, 945, 965 și 1002).
- **Enciclopedia Personalităților din România**, ed. a V-a, 2010, Hubners Who is Who, p. 790.
- **Personalități băcăuane**, vol. VII, Cornel Galben, 2014 pag. 142-149;
- Alte dicționare ale personalităților în județele Vaslui, Galați, Bacău, total **13**. Alte reviste și ziare.
- Biblioteca județeană Vaslui: **Biobibliografie „DUMITRU V. MARIN la 70 de ani”** (2011);
- Biblioteca județeană Bacău - Catalog internațional - **Geografie spirituală; D.V.Marin**.
- Vasile Ghica - „**Nasc și la Tecuci oameni**”. (Tecuci), Dicționar personalități (2008).
- **Monografia Popricani, jud. Iași - 18 noiembrie 2013**.
- **MARIN D.V. CONTEMPORANUL NOSTRU** (virtual, 2014).
- **75 - D.V. MARIN (istorie - cultură - jurnalism)**, Volum omagial, ed. PIM, Iași, 2016.
- Uniunea Ziariștilor Profesioniști - **Dumitru V. Marin - Om, operă, prezentă** - Ed. PIM, Iași, 2015 (92 pag. - reeditare 72 pag.).
- Uniunea Ziariștilor Profesioniști - **Operă și viață pentru Vaslui - România/ Dumitru V. Marin** - Ed. PIM, Iași, 2015 (52 pag.).
- B. Negoescu, (Benone Neago) **Tinerete fără bătrânețe**, Revista UZPR, nr.3/vară, 2016, p.25.
- **Supliment omagial literar – artistic, cu amici / La mulți ani, D.V.M -75, Pim, 2016, 80 pag.**
- Articole omagiale și de analiză în Meridianul Iași-Vaslui-Bacău, în M.C.R., Deșteptarea - Bacău, BZI Iași.
- **C. Galben, Personalități băcăuane, DUMITRU V. MARIN**, Ateneu, nr.561, an 53, mai 2016, p.23, 2016

- **Ioan Dănilă, Limba ce-o vorbim...**, Deșteptarea, an XXVI, nr.7615/29.04.2016
- Meridianul de Iași-Vaslui-Bacău, în multe ediții, începând cu 1996, 26 septembrie.
- **Ion N. OPREA Dumitru V. Marin, DVM, de la un timp DVMZ**
- 75, Luceafărul, Anul 8 - 2016, 27 aprilie, 2016.
- Materiale omagiale în M.C.R, Meridianul și alte publicații.
- Constantin Chirica, **Măcărești**, file de istorie, ed..Samia, Iași, 2013, 248 pag.
- **111 Valori naționale pentru Vaslui**, Ed. PIM, Iași, 2019, 512 p.
- Recorduri, recorduri, numai ...recordurile, pentru memoria istoriei**, pliant, 3000 ex.,2018.

„...prin grația netului l-am cunoscut pe domnul D.V. Marin care în meseria mea de inginer este acronimul nelipsitului instrument Digital-Volt-Metru. În cazul editorului din Vaslui, electronica este înlocuită cu o vastă activitate intelectuală, publicistică, didactică, posturi de radio, Director în presă etc... iată o biografie impresionantă și bogată la extrem.”

Cu amicitie, Adrian Grauenfels, ASILR – Israel

16. Distincții:

- **Ordinul Ziariștilor „aur”** de 2 ori, Cetățean de onoare în 3 județe, Numeroase Diplome de Onoare și Excelență, oficiale și pentru merite sau participare.

– **Diplome de onoare, conferite de Primăria Bârlad. Numeroase alte Primării din Moldova, Consiliul județean Vaslui și diverse culte religioase.**

Primul Cetățean de onoare al comunei **Podu-Turcului, județul Bacău** (29 martie 2011); Cetățean de onoare al comunei **Prisăcani, județul Iași** (24 august 2014); Cetățean de onoare al comunei **Țepu, județul Galați** (30 septembrie 2014).

– Membru al *Ligii Scriitorilor din România*, și *Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România*.

„Dăruit, generos, autoritar cu măsură, iertător, învățător a condus cu bine „barca”, s-a descurcat, a reușit să-și pună copiii pe picioare. Adeseori gândindu-mă la copiii mei, îmi doresc să aibă un tată cum am avut și eu. Nu e puțin lucru să transformi copilul în matur și probabil ca până la urmă asta e cea mai mare realizare a unui individ în plan personal.

Eu cred că el a reușit și în privința asta.[...]

*Av. Daniel Marin - Cernat,
(întemeietor TVV și „Unison Radio”, fiul mijlociu,
București, 29.03.2011
(„MARIN - 70”, Ed. PIM, Iași, 2011, p. 98)*

FILM: „A fost sau n-a fost” (filmul lui Corneliu Porumboiu, consacrat lui D.V.M., an 2006), premiat la Cannes ș.a., ș.a.î

„D.V. Marin reprezintă astăzi, peste ½ secol de istorie trăită - vorbită - scrisă, de după 1968 (când s-a înființat județul). Mereu a fost într-un plan prezent, martor și actant la tot ce s-a înfăptuit în municipiul, județul Vaslui sau chiar în Moldova românească. El însuși ne-a lăsat multe volume de istorie culturală, lucrări științifice sau de înaltă jurnalistică. În peste 6 decenii, prezența lui a fost mereu remarcabilă... Omul și opera sunt déjà intrați într-un patrimoniu.

Mărturiile sale sunt unice și, acum, imposibil de cuantificat exact.”

**Al. IONESCU -
Laureat al Academiei Române
(15 iulie, 2018)**

ICONOGRAFIE

Dumitru V. MARIN
Anul de debut
03.10.1957, Cl. a IX-a

TVV – Prima emisiune
24 decembrie 1990

Dumitru V. MARIN
03.08.1999

Dumitru V. MARIN
Văzut de Gheorghe Alupoaei

**În fața lui Francois Mitterand –
18 febr. 1991, Iași**

**30 aug. 1991,
Rep. Moldova - Chișinău,
Interviu cu preș. Mircea Snegur**

**Cu preș. Ion Iliescu,
1990, la Vălenii de Munte**

**Nov. 1996 –
Prima vizită a președintelui
Emil Constantinescu**

**Vaslui, mai 2004 - cu președintele
Emil Constantinescu**

**Dumitru V. Marin, Emil
Constantinescu, Dan Albescu
2 mai 2004, Vaslui, în atmosfera
electorală**

**Interviu cu Ion Ratiu,
la Vaslui, 1992**

**D.V. Marin - Traian Basescu
În acțiune... în campanie electorală
noiembrie 2004**

**Octombrie 2007, Vaslui –
interviu cu Teodor Stolojan,
președinte PD-L**

**2008, Primul ministru
Călin Popescu Țăriceanu,
în direct la TVV**

**Cu Jonathan Scheele,
în Studioul TV Vaslui,
15 nov. 2005**

**Interviu cu poeta Ana
Blandiana – 10 martie 1994**

2009 - Interviu cu cântăreața
Matilda Pascal Căjocărită

2 Iunie 2007, Vaslui - Cu Prințesa
Măgareta și Prințul conșci Eduard

9 Iulie 2007, Trănești - Vaslui - Interviu cu
Căpitanul Andreișki, IPS Lazarețu Ștefan

2009 - Interviu cu președintele CJ
Vaslui, Vasile Miholachi

INTERNATIONAL PRESS CARD
CARTE INTERNAȚIONALĂ DE ZIARIST
No. 2503
The Union of Professional Journalists
from ROMANIA
Uniunea Ziaristilor Profesioniști

PRESS

Name, surname   Name, prenume

MARIN DUMITRU
is a professional journalist
Este ziarist(a) profesionist(a)

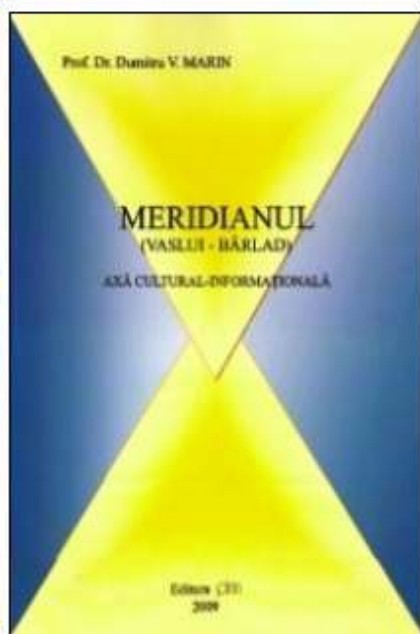
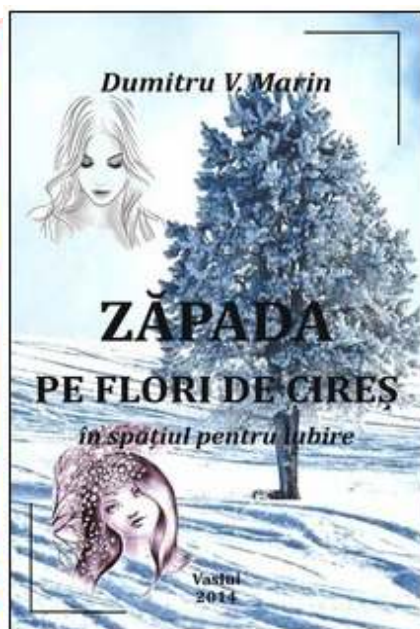

ROMANIA
ROMANIA - ROMANIA
Legătura nr. 22
Nume: DUMITRU
Prez. Colegiului: Ștefan

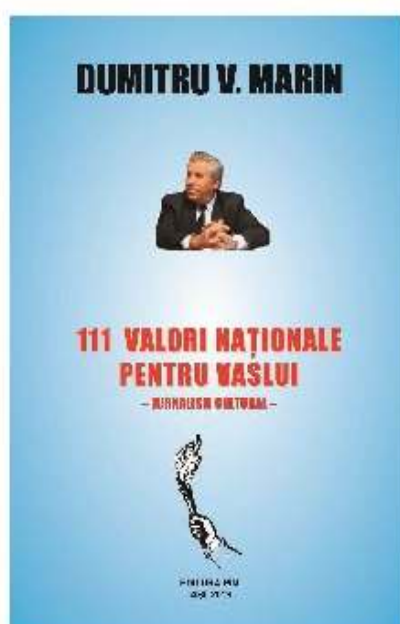
ROMANIA
ROMANIA
Nume: DUMITRU
Prez. Colegiului: Ștefan
1994

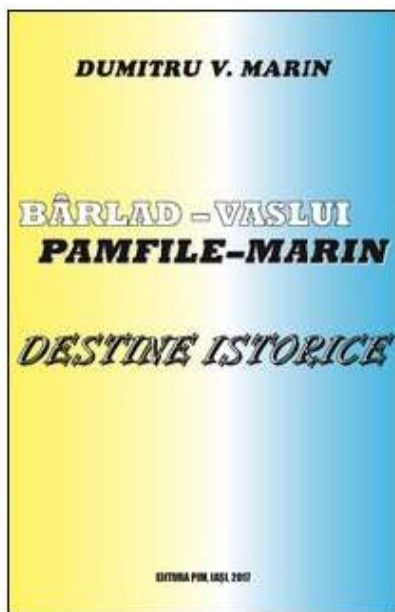
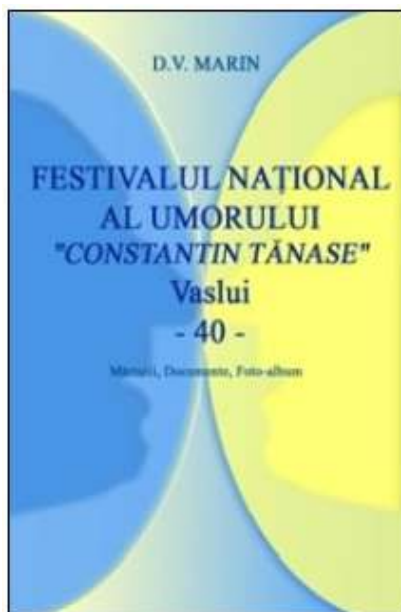
REGISTRUL TELEMATIC
STUDIUL DE TELEVIZIUNE SI RADIO VASLUI
Strada Ștefan cel Mare nr. 32
Telefon: 0744/211111 - Telex: 0744/1111

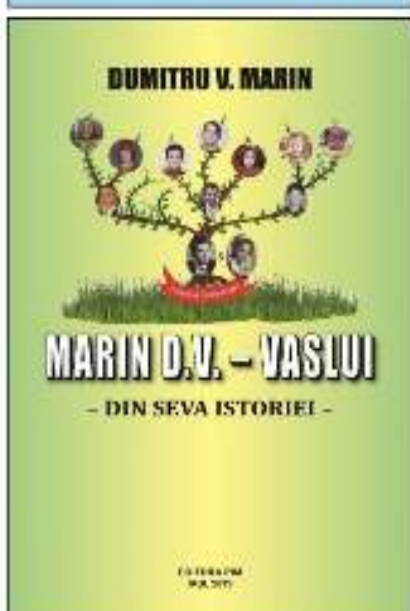
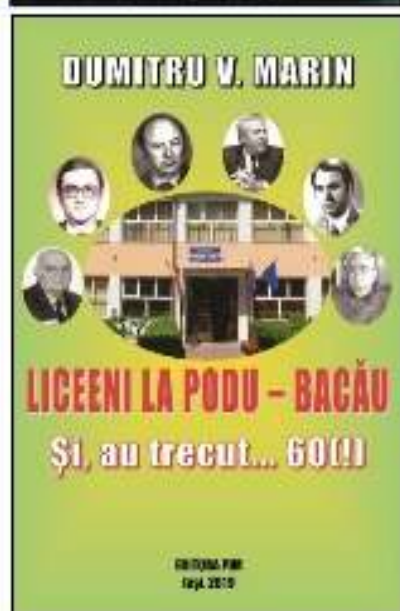
Nr. 60
U. însc. COPILII Ș. DUMITRU
Prenume: ȘTEFAN
La: 17/06/2009 TV Vaslui
Data expirării: 31/12/2009
REGISTRATOR

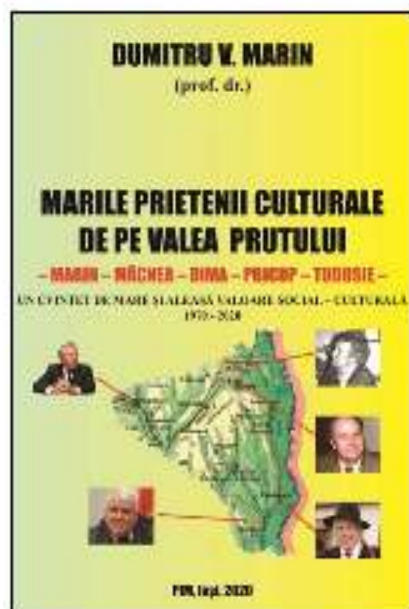
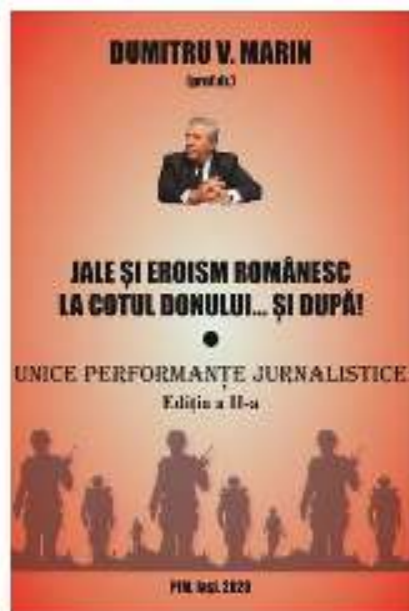
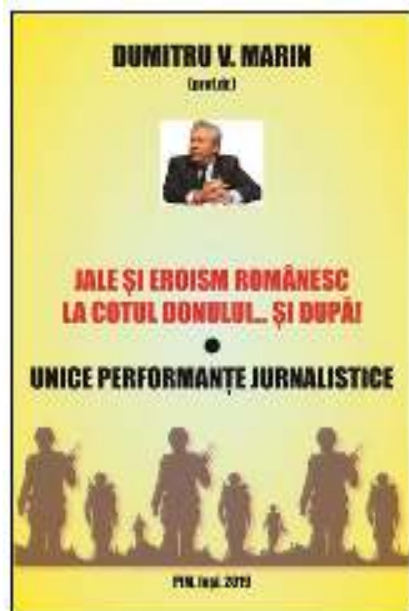

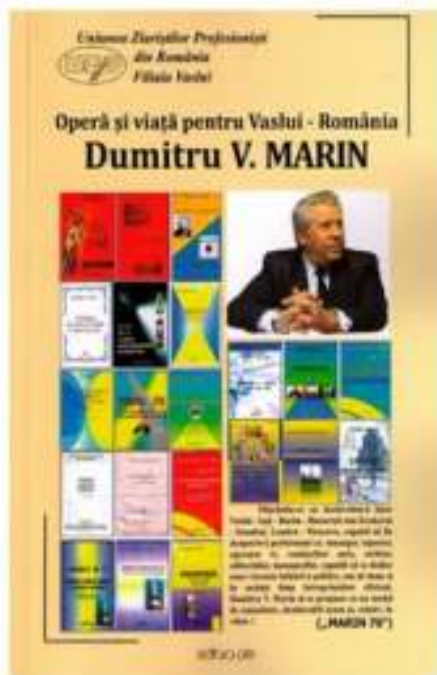

Uniones Ziaristilor Profesioniști din România
The Union of Professional Journalists in Romania

**DISTINCȚIA
CREDINȚĂ ȘI LOIALITATE**

Se recunoaște
Dărniciului prof. ca **Dumitru V. Marin**
Director General al grupului de presă CUMETET-RA - Vaslui
pentru devotamentul, perseverența, strălucirea
și puterea de a slăji actul jurnalistic și publicistic
de-a lungul unei bogate cariere

Basarab, 14 octombrie 2018

DIN PRESA TIMPULUI:

Cu toată siguranța: D.V. Marin este cel mai mare jurnalist vasluian din toate timpurile, pentru că:

1. Are o longevitate activă de excepție, peste 62 de ani în presă (debut: Steagul Roșu, 1957);

2. A realizat singurul grup de presă, simultan cu Televiziune, Radio (2 posturi), ziar **Meridianul de Iași-Vaslui-Bacău** și revista internațională **MERIDIANUL CULTURAL ROMÂNESC**, aceasta, doar după 5 ani, în 22 numere, având peste 600 de colaboratori din toată lumea;

3. A publicat 40 de cărți, în mare majoritate de istorie culturală, a ridicat monumentele „**77... Noduri culturale și semne amicale**”, Iași, 2018, 398 pag. și „**101 vasluieni...**”;

4. A reușit 3 recorduri mondiale (interviuri cu 9 șefi de stat, 14 prim miniștri, revistă dinspre jurnalismul cultural (difuzată în 4 continente, 32 de țări), la care se adaugă interviuri cu Papa Ioan Paul al II-lea, Înalte fețe bisericești, în frunte cu patriarhii Teoctist, Daniel, mitropoliți, episcopi, preoți. Ar trebui să se adauge sutele de manifestări cu public din județele Moldovei, Simpozioanele naționale „**Omagiu cărții și culturii vasluiene**” și multe altele (v. Pliantul „**Recorduri, Recorduri, Recorduri... numai recordurile**”);

5. A realizat o veritabilă școală de presă (când așa ceva nu exista) pentru că peste 500 de persoane au învățat câte ceva la noi (vârfuri: Pârvoiu, Sîmpetru, Striblea), tot ce există în județ s-a școlit aici;

6. A fost un actor politic important în județul Vaslui, timp de 30 de ani șef de partid-ecologist, în variante și

perioade, candidat la Primărie, Consiliul Județean, Parlament (ambele camere);

7. A fost cumpătat și în deplină legalitate om de afaceri, spune că „nu sunt bogat dar nu sunt sărac”;

8. A întreținut atmosferă și relații afectiv-culturale cu peste 480 de personalități din țară și de peste hotare (vezi, vol. **„111 valori naționale dintr-un secol pentru Vaslui – Jurnalism cultural”** (2019, 512 p.), mai ales după 1990, când a înființat primul post privat de televiziune din România, Licența 001/TV. „Pe mulți i-am făcut eu oameni, pe foarte mulți i-am ajutat și stimulat cu imaginea TV – radio – presă scrisă, să devină ceea ce sunt în 2019.”

9. Singurul „Mecena” pentru cultură din județul Vaslui;

10. Are destui dușmani care să-l denigreze, inclusiv pentru emblema județului Vaslui, **„101 vasluieni pentru 100 de ani”** (Iași, 2019, 404 pag.), ori **111 valori naționale pentru Vaslui**, Iași, Pim, 2019, 512 pag., **Jale și eroism românesc la Cotu Donului... și după(!)**, Iași, Pim, 2020, 305 p., **Opera magna (folcloristica)**, Pim Iași, 2020, 614 p.

„Eu sunt omul muncii mele imposibil de egalat vreodată” (D.V.M.)

DE ACELAȘI AUTOR:

Operă tipărită (selecții):

- **Considerații privind cântecul popular...** (1974) – studiu etnofolcloric, 18 pag.
- **Basme de Tudor Pamfile**, ediție îngrijită de **D.V.M.**, editura Junimea, Iași (1976), 124 pag.
- **Evoluția învățământului vasluian până în 1859** (1980) – **Istoria învățământului. 8 pag, in 16***.
- **Liceul „M. Kogălniceanu”**, monografie la Centenar (1990)
- **Tudor Pamfile și revista „Ion Creangă”** – istorie etnofolclorică. 294 p. (1998)
- **Unison Radio Vaslui continuă...** – prezentare media (2000)
- **TV.V – 15... explozia** – „Cronica locului, jurnal intim...”, 556 p. (2006)
- **Zăpada pe flori de cireș** – roman – 274 p. (1999). Ediția a II-a (2014)
- **Meridianul – O istorie a presei locale și a Curentului Cultural Informațional**, 416 p. (2009)
- **Festivalul Național al Umorului „Constantin Tănase”** – istorie culturală – 218 p. (2010)
- **TV. V – Vaslui – România – Europa – filă de istorie, presă și cultură** – 256 p. (2011)
- **Giurgioana – Bacău, Sat – Biserică...** – monografie, 169 p. (2011)

- **Editoriale valabile din vremuri regretabile** – culegere – 258 p. (2013)
- **Cu Eminescu, dascăl de suflet** – Studii și adnotări istorico-literare, 172 p. (2013)
- **Marin D.V. – Opera în câmpul critic și valoric** – (Th. Codreanu, C.D. Zeletin, N. Constantinescu etc.) – opinii, editoriale – 202 p. (2013)
- **„Spirale ” internaționale – Vasluieni pe spițe din roata istoriei** – reportaje și interpretări – 208 p. (2013)
- **Primarii, ca niște oameni acolo, și ei** – Jud. Iași – 338 p. (2014)
- **Ceașescu –...– Bășescu, Mitterand – Snegur – Iliescu, Lucinski – Constantinescu – Regele Mihai I (evocări de reporter)**, Ed. PIM, Iași, 2014, 188 p.
- **Prima clasă.../ Personalități de pe Valea Zeletinului**, Ed. PIM, Iași, 331 p. (2014)
- **Marin D.V. contemporanul nostru** (virtual, 2014)
- **25 – TV. V – Istorie și cultură**, Ed. PIM, Iași, 154 p. (2016)
- **Învățământ și merit vasluian (eșantion din învățământul românesc) (I)**, Ed. PIM, Iași, 154 p. (2016)
- **77 – D.V. Marin (istorie – cultură – jurnalism)** – Volum omagial –, Ed. PIM, Iași, 168 p. (2016)
- **Viața „pe portative” ... în 16 note**, Ed. PIM, Iași, 78 p. (2017)
- **Bârlad – Vaslui/Pamfile – Marin/Destine istorice**, Ed. PIM, Iași, 156 p. (2017)
- **...77 Noduri culturale și semne amicale**, Ed. PIM, Iași, 397 p. (2018)
- **Editoriale, articole, eseuri** Ed. PIM, Iași, 184 p (2018).

- **101 Vasluieni pentru 100 de ani**, Ed. PIM, Iași, 402 p. (2019).
- **Liceeni la Podu – Bacău**, Ed. PIM, Iași, 204 p. (2019)
- **Marin D.V. – Vaslui – Din seva istoriei –**, Ed. PIM, Iași, 160 p. (2019)
- **111 Valori naționale pentru Vaslui –** Ed. PIM, Iași, 512 p. (2019)
- **Jale și eroism la Cotul Donului... și după(!)**, Ed. PIM, Iași, 274 p. (2019). **Ediția a II-a**, Ed. PIM, Iași, 305 p. (2020).
- **Marile prietenii de pe Valea Prutului / Marin-Mâcnea-Dima-Pricop-Tudosie/**, Iași. Pim,2020, 208 p.
- **Opera Magna 1... (Folcloristică) –** Ed. Pim, 2020. 614 pag.
- **Festival semicentelar /50:50/Memorialistică jurnalieră**, Iași, Pim, 332 pag.
- **Opera Magna 2 (Roman)...Pim, 2020, 515 pag.**
- Opera magna 3 (contribuții de lider cultural).....**

„Mișcându-se cu dezinvoltură între Vaslui - Iași - Bacău - București sau Krakovia - Istanbul, Londra - Moscova, capabil să fie deopotrivă performant ca manager, reporter, operator tv, conducător auto, scriitor, editorialist, monografist, capabil să se dedice unor riscante inițiative politice, om de lume și în același timp întreprinzător eficient, Dumitru V. Marin ni se propune ca un model de umanitate, dezirabil acum și, relativ, în viitor!

Performer de excepție, creator prin excelență, personalitatea lui D.V. Marin nu va putea fi ajunsă sau egalată prea devreme, dacă nu cumva, niciodată.

D.V. Marin, este și rămâne unic în istoria Vasluiului.”

**(Prof. univ. dr. Alexandru Ionescu,
laureat al Academiei)**

O ALTĂ CONCLUZIE :

„Numele prestigiosului profesor doctor DUMITRU V. MARIN este legat pe veșnicie de cultura județului Vaslui, întrucât el a fost cel care mulți ani (decenii) a asigurat în această zonă o activitate cultural-istorică, jurnalistică și etnografică extrem de consistentă. Distinsul Profesor este cel care a lucrat mereu la zidirea fundamentelor culturale ale cetății Vasluiului și, în general, ale județului Vaslui, contribuind la cristalizarea unui spirit autohton și la afirmarea unor personalități culturale locale, fapt pentru care oricând el își merită lauda și cinstirea noastră, a tuturor.”

*dr. în istorie
Laurențiu CHIRIAC - Vaslui
(M.C.R. nr. 5/2016)*

REZUMAT

Opera magna 2 este o urmare a celei ilustrative pentru activitatea științifică în folclorică peste 6 decenii. Dintr-o multilateralitate creativă rară, proza de față reprezintă „primul roman realizat pentru Vaslui, în istoria sa culturală.”(T.P.)

Dacă TVV a fost prima televiziune privată din România (Licența 001/TV), înființată pe 5 decembrie 1990, dacă teza de doctorat editată sub titlul „Tudor Pamfile și revista Ion Creangă” stabilea coordonatele folcloricii romantice la începutul secolului al XX-lea, realizarea romanului care ține de experiență și talent, propune o nouă modalitate de judecată morală (bisentimentul), invocă o înțelegere pentru patima omenească stimulativ-creativă.

Se consumă un puternic și unic sentiment de dragoste reciprocă între profesorul Teo Merianu și eleva-adolescentă Elena Șorea, cu respectarea iubirii neîntinate de patima sângelui. De aici tragedia existențială cu ample implicații sociale, soldate cu suferințe și destrămare sufletească.

Partea a II-a cuprinde alte scrieri, publicate sau nu.

Partea a III-a, reproduce o câtime dintre relatările din cele 32 de țări, de pe 4 continente, a reporterului cu 3 recorduri mondiale în domeniu. Această a 42-a carte își are destinul ei.

Addenda 1, 2, oferă o măsură a muncii autorului și a realizărilor sale social-culturale.

O carte cu înalte trăiri omenești.

SUMMARY

Opera magna 2 is a consequence of the illustrative one for the scientific activity in folklore over 6 decades. From a rare creative multilateralism, this prose represents “the first novel made for Vaslui, in its cultural history.” (T.P.)

If TVV was the first private television in Romania (License 001 / TV), established on December 5, 1990, if the doctoral thesis published under the title "Tudor Pamfile and Ion Creanga magazine" established the coordinates of romantic folklore in the early twentieth century, the realization the novel, which is about experience and talent, proposes a new way of moral judgment (bisentiment), invokes an understanding for the stimulating-creative human passion.

It consumes a strong and unique feeling of mutual love between teacher Teo Merianu and teenage student Elena Șorea, respecting the uncontaminated love of blood passion. Hence the existential tragedy with ample social implications, resulting in suffering and emotional breakdown.

Part II contains other writings, published or not.

Part III, reproduces some of the reports from the 32 countries, on 4 continents, of the reporter with 3 world records in the field. This 42nd book has its destiny.

Addenda 1, 2, provides a measure of the author's work and his socio-cultural achievements.

A book with high human feelings.

RÉSUMÉ

Opera magna 2 est une conséquence de celle illustrative pour l'activité scientifique dans le folklore sur 6 décennies. Issu d'un multilatéralisme créatif rare, cette prose représente «le premier roman fait pour Vaslui, dans son histoire culturelle». (T.P.)

Si TVV a été la première télévision privée en Roumanie (Licence 001 / TV), créée le 5 décembre 1990, si la thèse de doctorat publiée sous le titre "Tudor Pamfile et Ion Creanga magazine" a établi les coordonnées du folklore romantique au début du XXe siècle, la réalisation le roman, qui parle d'expérience et de talent, propose une nouvelle manière de juger moral (bisentiment), invoque une compréhension de la passion humaine stimulante-créatrice.

Il consomme un sentiment fort et unique d'amour mutuel entre le professeur Teo Merianu et l'élève adolescente Elena Șorea, respectant l'amour non contaminé de la passion du sang. D'où la tragédie existentielle aux nombreuses implications sociales, entraînant souffrance et dépression émotionnelle.

La partie II contient d'autres écrits, publiés ou non.

La partie III, reproduit quelques-uns des rapports des 32 pays, sur 4 continents, du reporter avec 3 records du monde sur le terrain. Ce 42e livre a son destin.

Addenda 1, 2, donne une mesure du travail de l'auteur et de ses réalisations socioculturelles.

Un livre avec des sentiments humains élevés.

SOMMARIO

Opera magna 2 è una conseguenza di quella illustrativa per l'attività scientifica nel folklore nell'arco di 6 decenni. Da un raro multilateralismo creativo, questa prosa rappresenta "il primo romanzo realizzato per Vaslui, nella sua storia culturale". (T.P.)

Se TVV è stata la prima televisione privata in Romania (Licenza 001 / TV), istituita il 5 dicembre 1990, se la tesi di dottorato pubblicata con il titolo "Tudor Pamfile e rivista Ion Creanga" ha stabilito le coordinate del folclore romantico all'inizio del XX secolo, la realizzazione il romanzo, che parla di esperienza e talento, propone un nuovo modo di giudizio morale (bisentiment), invoca una comprensione per la passione umana stimolante-creativa.

Consuma un forte e unico sentimento di amore reciproco tra il maestro Teo Merianu e la studentessa adolescente Elena Şorea, nel rispetto dell'amore incontaminato della passione del sangue. Da qui la tragedia esistenziale con ampie implicazioni sociali, con conseguente sofferenza e disgregazione emotiva.

La parte II contiene altri scritti, pubblicati o meno.

La parte III riproduce alcuni dei report dai 32 paesi, su 4 continenti, del reporter con 3 record mondiali nel campo. Questo 42esimo libro ha il suo destino.

Gli Addenda 1, 2 forniscono una misura del lavoro dell'autore e dei suoi risultati socio-culturali.

Un libro con alti sentimenti umani.

CUPRINS

I ZĂPADA PE FLORI DE CIREȘ ÎN SPAȚIUL PENTRU IUBIRE	5
Introducerea din 1999	7
Un fel de epilog	279
Epilog II: ...După 26 de ani!	281
Cronică: Și la Vaslui trăiesc Dalile (Dumitru V. MARIN – „Zăpada pe flori de cireș, în spațiul pentru iubire”, Vaslui, 1999)	285
II ALTE SCRIERI	297
7 muze... adolescente (7 adolescente când erau... muze)	299
Povestiri de Ajun	299
Epilog III: 15 km sărut! (un fragment inclus)	318
Bidrighin	321
El și ei	324
Cel mai frumos profil	329
Nepotriviri	331
Secunde... deschise!	333
Ca pe sufletul lui	335
Mărul și cravata	336
III PE TEME DE RĂZBOI	339
Țiganca – Infernul primei bătălii pentru România Mare	341
Eroismul e inconștient – povestire –	347
Când s-a rupt frontul	355

Ca niște oameni acolo și ei (Fragment din romanul COTITURA DE LA COTU DONULUI).....	361
Cerere de căsătorie.....	366
Seceta din 1946	375
La Țepu, lângă Tecuci, vin rușii	379
IV REPORTAJUL CA MIJLOC ARTISTIC DE COMUNICARE	383
Dekuji, Praha!.....	385
Montreal, la el acasă în Canada (I).....	393
Montreal, la el acasă în Canada (II)	395
Din Canada... cea imensă!	399
LA... B.B.C.!.....	401
Ce-am văzut la Londra?	402
Ce-am mai văzut la Londra?.....	403
Tot de la... Londra.....	405
Alte impresii de la Londra.....	406
... La Oxford!	408
Oxfordul... lumii!.....	409
Parisul cel frumos = de zi, cel urât = de noapte.....	411
Moscova – Olimpiada.....	415
Vaslui, Centru Cultural omagiat național și internațional	418
România, casa noastră Cum se și zice: tot acasă e mai bine...!	
Transilvania... noastră?	421
Sibiul ca subiect... vasluian!.....	423
GIURGIOANA (jud. Bacău) Biserica. Satul. Oamenii. Azi (2011) (I).....	425

Giurgioana: Satul - Biserica - Oamenii (II)	427
Altfel... în lume – Filmul TVV sau Marin TV.....	431
Marin – TVV, în filmul „A fost...”	434
Pe urmele lui Corneliu Porumboiu la Vaslui, cu întrebări și adjective.....	437
Amintiri despre „grupul de cheflii” care a preluat puterea.....	440
„Nu ați făcut ocolul pământului degeaba!”	444
Raport de consilier – La Sedința festivă a Consiliului Județean Vaslui.....	452
Addenda 1	
„LUMEA” LUI MARIN:	46657
ADDENDA 2.....	467
OPERA – TABLOU SINTETIC – Dumitru V. MARIN.....	469
ICONOGRAFIE	493
DIN PRESA TIMPULUI:	503
DE ACELAȘI AUTOR:	505
REZUMAT	511
CUPRINS.....	515

... ARGUMENT:

... 1/2 secol pentru OPERĂ...

... ACȚIUNI ȘI ACTIVITĂȚI DE TOP, în câteva domenii esențiale vieții...

... SPIRIT DESCHIS, uneori pătimaș, MEREU ÎN COMPETIȚIE...

... ADVERSARI ȘI DUȘMANI... de mare putere și CLASĂ...

...Prietenii și prețuitorii pe măsură...

... chiar are HARUL DE A FACE...

D.V. Marin este

...UN OM AL ACESTUI TIMP...!

- Mii de articole, editoriale, reportaje sau contribuții științifice, în zeci de publicații, debut 1958;
- Deschizător de drumuri... și îndrumător în presa locală și moldoveană;
- Director și editor de reviste: 1. *ONYX* (Revistă de literatură, civilizație și atitudine, Anul III, nr. 11 - 12 (27 - 28) - nov. - dec. 2014); 2. *Meridianul Cultural Românesc* (Revistă trimestrială, 2015→).

– Editor: *Vlăstarul* (1990), *Teleradioeveniment* (1993), *Meridianul* (1996 →).

Operă tipărită (selecții):

- Considerații privind cântecul popular... (1974) – studiu etnologic
- Basme de Tudor Pamfile, ediție îngrijită de D.V.M., editura Junimea, Iași (1976)
- Evoluția învățământului vasluian până în 1859 (1980)
- Istoria învățământului
- Liceul „M. Kogălniceanu”, monografie la Centenar (1990)
- Tudor Pamfile și revista „Ion Creangă” – istorie etnofolclorică. 294 p. (1998)
- Unison Radio Vaslui continuă... – prezentare media (2000)
- TV.V – 15... explozia – „Cronica locului, jurnal intim...”, 556 p. (2006)
- Zăpada pe flori de cireș – roman – 274 p. (1999). Ediția a II-a (2014)
- Meridianul – O istorie a presei locale și a Curentului Cultural Informațional, 416 p. (2009)
- Festivalul Național al Umorului „Constantin Tănase” – istorie culturală – 218 p. (2010)
- TV. V – Vaslui – România – Europa – filă de istorie, presă și cultură – 256 p. (2011)
- Giurgioana – Bacău, Sat – Biserică... – monografie, 169 p. (2011)
- Editoriale valabile din vremuri regretabile – culegere – 258 p. (2013)
- Cu Eminescu, dascăl de suflet – Studii și adnotări istorico-literare, 172 p. (2013)
- Marin D.V. – Opera în câmpul critic și valoric – (Th. Codreanu, C.D. Zeletin, N. Constantinescu etc.) – opinii, editoriale – 202 p. (2013)
- „Spirale ” internaționale – Vasluieni pe spine din roata istoriei – reportaje și interpretări – 208 p. (2013)
- Primarii, ca niște oameni acolo, și ei – Jud. Iași – 338 p. (2014)
- Ceașescu – ... – Bănescu, Mitterand – Snegur – Iliescu, Lucinski – Constantinescu
- Regele Mihai I (evocări de reporter), Ed. PIM, Iași, 2014, 188 p.
- Prima clasă.../ Personalități de pe Valea Zeletinului, Ed. PIM, Iași, 331 p. (2014)
- Marin D.V. contemporanul nostru (virtual, 2014)
- 25 – TV. V – Istorie și cultură, Ed. PIM, Iași, 154 p. (2016)
- Învățământ și merit vasluian (eșantion din învățământul românesc) (I), Ed. PIM, Iași, 154 p. (2016)
- 77 – D.V. Marin (istorie – cultură – jurnalism) – Volum omagial –, Ed. PIM, Iași, 168 p. (2016)
- Viata „pe portative”... în 16 note, Ed. PIM, Iași, 78 p. (2017)
- Bârlad – Vaslui/Pamfile – Marin/Destine istorice, Ed. PIM, Iași, 156 p. (2017)
- ...77 Noduri culturale și semne amicale, Ed. PIM, Iași, 397 p. (2018)
- Editoriale, articole, eseuri Ed. PIM, Iași, 184 p (2018)
- 101 Vasluieni pentru 100 de ani, Ed. PIM, Iași, 402 p. (2019)
- Liceeni la Podu – Bacău, Ed. PIM, Iași, 204 p. (2019)
- Marin D.V. – Vaslui – Din seva istoriei –, Ed. PIM, Iași, 160 p. (2019)
- 111 Valori naționale pentru Vaslui – Ed. PIM, Iași, 512 p (2019)
- Marile prietenii culturale de pe Valea Prutului – Ed. PIM, Iași, 210 p. (2020)
- Jale și eroism la Cotul Donului... și după(!), Ed. PIM, Iași, 274 p. (2019). Ediția a II-a, Ed. PIM, Iași, 305 p. (2020)
- Opera Magna 1, Ed. PIM, Iași, 615 p. (2020)
- Festival semicentenar: 50 pentru 50! F.N.U.C.T., Ed PIM, Iași, 332 p. (2020)
- Opera Magna 2, Ed. PIM, Iași, 519 p. (2020)

„O operă pentru un timp și o ilustrare a unui mediu unic, viața care pulsează în editoriale, în cărțile sale și în filmul lui Porumboiu ... un învingător prin muncă, merite naționale prin activitatea politică autoritate morală, recunoscute. Afirm că a avut harul de A FACE!”

Prof. Dr. Emil Constantinescu, Președintele României, 1996 – 2000